بسم الله الرحمن الرحيم

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

سند آمایش سرزمین

(شامل سند ملی و اسناد استانی آمایش سرزمین- مصوب شورایعالی آمایش سرزمین در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱)

موضوع جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور

(جلد دوم)

انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور

۱۴۰۰

سند آمـایش سـرزمین: (شـامل سـند ملـی و اسـناد اسـتانی آمـایش سـرمین- مُصـوب شـورایعالی آمـایش سـرزمین در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱)، موضوع جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور- **جلد دوم**

ناشر: سازمان برنامه و بودجه کشور، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۵ نسخه

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

اشکالات احتمالی این مجموعه در ویرایش‌های آتی برطرف خواهد شد.

پیش‌گفتار

آمایش سرزمین به عنوان دانش مهندسی تدابیر توسعه در قلمروهای سرزمینی که مُتصف به سه ماموریت اصلی آینده‌نگاری، سیاست‌گذاری و فرصت‌سازی توسعه سرزمین است، علی‌رغم برخورداری از پیشینه نزدیک به نیم قرن در نظام برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه در کشور، آن‌گونه که شایسته است، نتوانسته در ریل‌گذاری استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین، کاهش تفرق‌ها و ناکارآمدی‌های نظام برنامه‌ریزی بخش‌محور و نهادینه‌سازی رویکرد یکپارچه‌نگر به موضوع کشورداری، موفق عمل نماید. مهم‌ترین مانع فراروی این ناکامی را باید در ابهام و کژتابی‌های مفهومی و نیز فقدان قوانین و مقررات و جایگاه قانونی مشخص و الزام‌آور جستجو نمود.

با این حال در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶، با ابلاغ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (بند الف ماده ۳۲) و برنامه ششم توسعه کشور (جزء یک بند الف ماده ۲۶)، فصلی نُوین برای آمایش سرزمین در نظام برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه کشور رقم خورد. از یک سو برای اولین بار بر اساس بند الف ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه، «شورایعالی آمایش سرزمین» به عنوان نهاد دائمی سیاست‌گذار در حوزه آمایش سرزمین تشکیل گردید و از سوی دیگر بر اساس جزء ۱ بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور، مقرر گردید اسناد ملی و استانی آمایش سرزمین تهیه و به عنوان اسناد هدایت توسعه فضایی سرزمین ایفای نقش نمایند.

سازمان برنامه و بودجه از ابتدای ابلاغ قانون برنامه ششم توسعه کشور در سال ۱۳۹۶، بر اساس جزء یک بند الف ماده ۲۶ این قانون، در تدارک تدوین سند ملی آمایش سرزمین قرار گرفت. سند ملی آمایش سرزمین، سندی است راهبردی که در چارچوب سیاست های کلی و اصول هشتگانه آمایش سرزمین، بدنبال نقش‌آفرینی و رقابت‌پذیری در شبکه جریان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی؛ دستیابی به اقتصاد متنوع، درونزا و ارزش‌آفرین مبتنی بر سرمایه انسانی، فناوری نوآورانه و تخصص‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای؛ حفاظت و بهره‌برداری خردمندانه از منابع طبیعی و محیط‌زیست؛ سازمان فضایی متعادل، منسجم، هم‌پیوند و غیرمتمرکز، و تعالی جامعه، حفظ و تعمیق وحدت، یکپارچگی سرزمینی و هویت اسلامی-ایرانی است. این سند به عنوان بالاترین مرجع برنامه‌ریزان و کنشگران برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در راهبری توسعه فضایی سرزمین، مشتمل بر چشم‌انداز توسعه فضایی در افق ۱۴۲۴، اهداف، راهبردها، سیاست‌های سرزمینی، تصویر فضایی افق توسعه یافتگی سرزمین و الزامات تحقق آن است. لذا در مردادماه سال ۱۳۹۷ و پس از بررسی و ارزیابی شیوه‌های مختلف تدوین این سند؛ مسئولیت تهیه مطالعات و گزارش‌های این سند به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان واگذار و مقرر گردید از ظرفیت حداکثری نخبگان و صاحب‌نظران در فرایند تدوین سند استفاده گردد.

با توجه به برنامه زمانی و چارچوب تایید شده از سوی شورای راهبری و سیاست‌گذاری تدوین این سند؛ مجموعاً حدود ۳۱ عنوان مطالعه در قالب حدود ۵۴ مُجلد گزارش در تیرماه ۱۳۹۹ تدوین شد. این سند با چشم‌انداز افق ۱۴۲۴، تلاش دارد تا با بهره‌گیری از رویکرد آینده‌نگاری سرزمینی و لحاظ سناریوهای توسعه فضایی سرزمین، ضمن شناخت دقیق از نظام مسائل و چالش‌های فراروی سرزمین و درک درست از

موقعیت، منابع و مزیت‌های کشور، سازمان فضایی مطلوب توسعه مشتمل بر قطب‌ها، کریدورها، تخصص‌های فعالیتی، کانون‌های جمعیتی و در نهایت استراتژی‌های توسعه فضایی و بارگذاری جمعیت، فعالیت و زیرساخت‌ها در پهنه سرزمینی را فراروی مدیران و تصمیم‌گیران کشور قرار دهد و کشور را از تَله بخشی‌نگری به عنوان بزرگترین آفت نظام برنامه‌ریزی کشور برهاند. لذا با هدف ایجاد اجماع و هم‌رای میان تمامی ارکان ذی‌مَدخل در فرایند توسعه سرزمینی کشور؛ مطالعات، گزارش‌ها و متن سند ملی آمایش در سازمان برنامه و بودجه و هم‌چنین کمیسیون تخصصی شورای‌عالی آمایش با حضور ۲۵ نماینده از دستگاه‌های اجرایی به مورد بحث و بررسی گذاشته شد و در نهایت این سند در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ در محورهای زیر به تصویب شورای‌عالی امایش سرزمین رسید.

- چشم‌انداز توسعه فضایی سرزمین در افق
- اهداف
- راهبردها و سیاست‌های سرزمینی
- سازمان فضایی مطلوب سرزمینی در افق ۱۴۲۴

از سوی دیگر مطالعات برنامه آمایش استان‌ها که بررسی‌های مقدماتی آن در خصوص ماهیت، روش‌شناسی و محتوا از نیمه اول سال ۱۳۸۴ در دستورکار مرکز ملی آمایش سرزمین(سابق) قرار گرفته بود، با آغاز سال ۱۳۸۵ و تهیه و ابلاغ شرح خدمات مطالعات تیپ وارد مرحله عملیاتی شد. به علت عدم پیشرفت مورد انتظار در پیشبرد مطالعات آمایش استان‌ها و نیز انجام آسیب‌شناسی‌های متعدد با بهره‌گیری از نظرات نخبگان و جامعه دانشگاهی، شرح خدمات تیپ اصلاح شده در مردادماه ۱۳۹۰ تهیه و مجدداً به استان‌ها ابلاغ گردید. نهایتاً بررسی این مطالعات (مجموعاً در حدود ۱۰۰۰ جلد گزارش در ۳۱ استان کشور) در شهریور ۱۳۹۸ در جلسات کمیسیون تخصصی شورایعالی آمایش سرزمین به اتمام رسید و نظرات و دیدگاه‌های اصلاحی ۲۵ دستگاه عضو کمیسیون تخصصی جهت اصلاح نتایج و یافته‌های این مطالعات به سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها ارسال گردید.

با توجه به حَجیم بودن مطالعات برنامه آمایش استان‌ها؛ با تدبیر دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین مُقرر شد مهم‌ترین و کلیدی‌ترین نتایج و یافته‌های این مطالعات در چهار بخشِ ۱- سند راهبردی (شامل: اهداف بنیادین، نقشِ استان در تقسیم‌کار ملی و منطقه‌ای، چشم‌انداز و ماموریت‌های توسعه استان، راهبردهای پابرجا، شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان و برنامه‌های اجرایی)، ۲- سند اجرایی (شامل: تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان، سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها)، ۳- برنامه‌های اجرایی ۴- نقشه‌های استاندارد شده مُستخرج از بانک داده‌های مکانیِ (Geo Data Base) یکپارچه‌شده استان‌ها، از مطالعات برنامه آمایش استان‌ها استخراج و در قالب سند آمایش استان جهت طی مراحلِ بررسی، اجماع‌سازی و تصویب در شورایعالی آمایش سرزمین، به دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین ارجاع گردد. این فرایند در قالب سه گام اصلی، تلاش نمود تا فرایند اجماع را از سطح پایین محلی و استانی (شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان) تا سطح ملی (شورایعالی آمایش سرزمین) طی نماید. در گام اول، سند ۱۰ ماده‌ای هر استان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مورد بررسی و تصویب قرار گرفته و به دبیرخانه شورایعالی آمایش

سرزمین ارسال شد. در گام دوم، جلسات بررسی و اظهارنظر در خصوص محتوای سند در جلسات مشترک با امور بخشی و فرابخشی سازمان برگزار و در گام سوم، این اسناد بررسی شده به کمیسیون تخصصی شورایعالی آمایش سرزمین جهت بررسی و تصویب ارسال و نهایتاً این اسناد در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ به تصویب شورای‌عالی آمایش سرزمین رسید. با این وصف و بدون اغراق می‌توان گفت فرایند مذکور یکی از مشارکتی‌ترین فرایندهای برنامه‌ریزی توسعه در تاریخ نظام برنامه‌ریزی کشور به شمار می‌رود.

در مجموعه پیش‌رو تلاش شده است سند آمایش سرزمین مشتمل بر سند ملی آمایش و تمامی ۳۱ سند آمایش استان‌ها که برنامه بلندمدت توسعه سرزمینی و تصویرکننده سیمای آتی توسعه استان می‌باشد؛ در یک مجموعه سه جلدی گردآوری و به عنوان نقشه راه توسعه سرزمینی کشور به استحضار مدیران و مقامات عالی، کارشناسان، صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران توسعه کشور برسد.

در پایان از همه دست‌اندرکاران تهیه و تصویب سند آمایش سرزمین شامل سند ملی و اسناد استانی(از ابتدای انجام مطالعات تا تصویب در شورایعالی آمایش سرزمین) از جمله دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، همه دستگاه‌های اجرایی عضو کمیسیون تخصصی شورایعالی آمایش سرزمین و امور بخشی و فرابخشی سازمان برنامه و بودجه کشور و تمامی مشاوران، صاحب‌نظران، ناظرین مطالعات و ... که در تهیه و تدوین این اسناد تلاش و اهتمام وافری داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

محمد باقر نوبخت

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

فهرست مطالب

عنوان **صفحه**

تصویب‌نامه شورایعالی آمایش سرزمین ۱۱

سند آمایش استان خراسان رضوی ۱۳

سند آمایش استان خراسان شمالی ۶۱

سند آمایش استان خراسان جنوبی ۱۰۱

سند آمایش استان زنجان ۱۵۵

سند آمایش استان سمنان ۲۰۵

سند آمایش استان سیستان و بلوچستان ۲۴۹

سند آمایش استان فارس ۳۰۱

سند آمایش استان قزوین ۳۴۱

سند آمایش استان قم ۳۸۵

سند آمایش استان کردستان ۴۳۱

سند آمایش استان کرمان ۴۸۳

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان
و رئیس شورایعالی آمایش سرزمین

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

شماره نامه: ۷۱۵۰۳۱
تاریخ نامه: ۱۳۹۹/۱۲/۲۷
پیوست: دارد

بسمه تعالی

تصویب نامه شورایعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، در راستای عمل به تکلیف جزء ۱ بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور و به استناد بند الف ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی)، سند آمایش سرزمین، شامل سند ملی و اسناد استانی که ممهور به مهر دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین گردیده است را مصوب و مقرر نمود:

۱. از تاریخ ابلاغ این سند، رعایت مفاد آن برای کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور الزامی می‌باشد. شورایعالی آمایش سرزمین به عنوان مرجع استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین، مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این سند را برعهده دارد.

۲. دبیرخانه شورای اقتصاد و دبیرخانه کمیسیون ماده ۲۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) موظفند پیش از بررسی هر گونه پیشنهاد طرح و پروژه، از تطبیق اهداف و جانمایی این طرح‌ها و پروژه‌ها با مفاد این سند اطمینان حاصل نمایند.

۳. شورایعالی آمایش سرزمین در راستای ارتقاء تحقق‌پذیری و اجرای نتایج و سیاست‌گذاری‌های این سند، ترتیبات حقوقی و قانونی لازم را فراهم نماید.

۴. دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین، شاخص‌ها و سنجه‌های کمی رصد و پایش تحقق‌پذیری و اجرای نتایج و سیاست‌گذاری‌های این سند را تدوین و پس از طرح و بررسی در کمیسیون تخصصی، در پیوست سند قرار دهند.

۵. استانداران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها مکلفند بلافاصله اسناد آمایش استان‌ها را قبل از مطالعه و اجرای هر گونه طرح یا پروژه‌ای با نتایج و سیاست‌گذاری سند ملی آمایش سرزمین تطبیق دهند.

۶. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، کلیه بانک‌های کشور و صندوق توسعه ملی موظف هستند قبل از اعطای تسهیلات و تامین منابع مالی سرمایه‌گذاری برای اجرای پروژه‌ها، از انطباق آن‌ها با سند آمایش سرزمین اطمینان حاصل نمایند.

۷. به منظور استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین و اجتناب از هدررفت منابع کشور، تمامی اسناد توسعه سرزمینی کشور (اعم از طرح‌های راهبردی یا جامع دستگاه‌های اجرایی کشور، طرح‌های جامع شهری و مانند آن) می‌بایست مبتنی بر سیاست‌گذاری‌ها و جهت‌گیری‌های ابلاغی این سند تدوین و یا در صورت تشخیص مغایرت(با هماهنگی با دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین) مورد بازنگری قرار گیرند.

۸. ملاحظات امنیتی مدنظر وزارت اطلاعات پس از طی مراحل تصویب، بعنوان پیوست محرمانه سند قرار خواهد گرفت.

محمد باقر نوبخت

تهران-میدان بهارستان-خیابان دانشسرا مرکز تلفن: ۴-۳۳۲۷۱ دور نگار مرکزی: ۳۳۱۱۶۱۴۶ ش ش: ۴۸۲۰۴۳۸

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان خراسان رضوی در افق ۱۴۰۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان خراسان رضوی

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آنکه در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش-های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان خراسان رضوی به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- تعاملات بازرگانی سازنده و کارا با کشورهای منطقه؛
- توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی مبتنی بر مزیت‌های نسبی همراه با سرمایه‌گذاری پایدار؛
- ارتقاء رقابت پذیری در حوزه تولیدات کشاورزی و امنیت پایدار غذایی؛
- حفظ و ارتقاء پایداری منابع آبی، محیط زیست و منابع طبیعی؛
- افزایش بهره‌وری در حوزه انرژی به‌ویژه انرژی‌های نو؛
- ارتقاء کیفیت خدمات حمل و نقل و زیرساخت‌های ارتباطی؛
- توسعه کیفیت خدمات و زیرساخت های ارتباطی و نوین؛
- توسعه متوازن جمعیت و شبکه ایمن سکونتگاهی متناسب با پتانسیل هر پهنه و کاهش روند مهاجرت به مشهد؛
- حفظ و تقویت فرهنگ، میراث ملموس و ناملموس تاریخی، طبیعی، فرهنگی و هنرهای بومی؛
- تحقق گردشگری پایدار و خلاق نظیر گردشگری سلامت؛
- ارتقاء جایگاه علمی و آموزشی دانشگاه‌های برتر استان در سطح ملی و بین‌المللی؛
- توسعه و ارتقاء نظام سلامت شهروندان؛
- دستیابی به جامعه‌ای مشارکت‌گرا و توسعه یافته با هویت ایرانی ـ اسلامی؛
- ارتقاء نقش استان در ورزش همگانی، برگزاری و میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی؛
- دستیابی به نظام تصمیم‌گیری جامع، هم افزا و توسعه‌گرا؛
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان؛

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- تولید محصولات استراتژیک یا دارای مزیت رقابتی شامل زعفران، پسته، کشمش، جو، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ با تاکید بر قلمرو ناحیه مرکزی و جنوب استان؛

صنعت و معدن

- تولید محصولات غذایی، صنایع معدنی به ویژه فلزات اساسی (آهن، مس و طلا) وکانی‌های غیرفلزی

(سنگ‌های قیمتی و گوهرسنگ‌ها، شیشه، کاشی و سرامیک)، صنایع خودرو، منسوجات (فرش)، محصولات چرمی، صنایع مبلمان، صنایع الکترونیک و الکتروتکنیک، پتروشیمی و استخراج مواد معدنی (از جمله فلورین، منگنز، خاک نسوز، باریت، کرومیت و آنتیموان) در نواحی برنامه‌ریزی مشهد، نیشابور، سبزوار و مرکزی- جنوب

بازرگانی

- مرکز تبادلات بازرگانی و همکاری‌های مشترک اقتصادی با کشورهای آسیای میانه در شهر سرخس
- مرکز استقرار، تخلیه و توزیع کالا در نواحی برنامه‌ریزی مشهد، سرخس، تایباد- تربت جام و قوچان- درگز؛

گردشگری

- قطب گردشگری مذهبی در مشهد؛
- گردشگری تاریخی- فرهنگی- طبیعی در شهرهای توس، طرقبه، شاندیز، نیشابور، خواف، سرخس، کلات و گناباد
- مرکز ارائه خدمات گردشگری سلامت در شرق کشور در شهرستان مشهد؛

خدمات برتر

- مرکز ارائه خدمات برتر (خدمات بورس، بازارهای مالی و خدمات بیمه‌ای) مرتبط با صنایع فلزی، زعفران، پسته و صنایع دستی در شهرستان‌های مشهد، تربت حیدریه، خواف، نیشابور، سبزوار، سرخس و تایباد؛

حمل و نقل

- دروازه ارتباطات ترانزیتی ریلی مشهد-سرخس- آسیای مرکزی، سرخس- گناباد (به سمت محور استان-های خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان) و مشهد- تایباد- هرات؛
- هاب هوایی، جاده‌ای و ریلی شمال شرق کشور به محوریت شهر مشهد و تربت حیدریه؛
- هاب لجستیک شمال شرق کشور در مشهد

انرژی

- کانون تولید و توزیع گاز به محوریت ناحیه سرخس؛
- کانون تولید انرژی‌های نو(با استفاده از انرژی بادی و خورشیدی) به محوریت شهر جدید بینالود و شهرستان خواف؛

آموزش عالی

- قطب علمی- آموزشی شرق کشور

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش کلیدی در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافندغیرعامل.

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- تولید و فرآوری زعفران با محوریت شهرستان تربت حیدریه، پسته با تمرکز در شهرستان مه‌ولات، کشمش در شهرستان‌های کاشمر و خلیل آباد، گندم و جو، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ در شهرستان‌های مشهد، کاشمر، تربت حیدریه، گناباد، سبزوار و نیشابور؛

صنعت و معدن

- صنایع معدنی به ویژه فلزات اساسی(آهن، مس و طلا) در شهرستان‌های ناحیه مرکزی و جنوب؛
- کانی‌های غیرفلزی نظیر فیروزه در شهرستان فیروزه؛
- صنایع خودرو و قطعه‌سازی، منسوجات (فرش) در شهرستان مشهد؛
- نساجی، پوشاک و چرم، صنایع مبلمان در ناحیه مشهد؛
- محصولات شیمیایی و پتروشیمی (ناحیه سرخس)؛
- محصولات معدنی، کرومیت و آنتیموان در ناحیه سبزوار؛
- تولید سنگ‌های تزئینی و نما در شهرستان بجستان؛
- تولید زغال سنگ در شهرستان سرخس؛
- ساخت وسایل نقلیه موتوری؛
- ماشین آلات و تجهیزات؛
- ماشین آلات و دستگاه‌های برقی، وسایل ارتباطی و تجهیزات پزشکی؛
- غذایی و آشامیدنی؛

بازرگانی

- مرکز تخلیه و توزیع کالا در منطقه، در نواحی مشهد، سرخس، تایباد- تربت جام و قوچان- درگز؛

گردشگری

- گردشگری مذهبی و گردشگری سلامت به مرکزیت شهر مشهد؛
- گردشگری تاریخی- فرهنگی در توس، طرقبه، شاندیز، نیشابور ، خواف، فریمان، سرخس،کلات و گناباد
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های کلات، درگز، بینالود، نیشابور، تربت حیدریه، چناران و گناباد؛
- گردشگری رفاهی تفریحی در شهرستان بینالود (به ویژه گردشگری غذا، بانجی جامپینگ، تله‌کابین و ...) ؛

خدمات برتر

- مرکز ارائه خدمات برتر (بورس، بیمه، بازارهای مالی و خدمات فنی- مهندسی) مرتبط با صنایع فلزی، زعفران، پسته، زیره، کشمش و صنایع دستی در ناحیه مشهد؛

حمل و نقل

- هاب ترانزیتی جاده‌ای، هوایی و ریلی در شهرستان‌های مشهد و درگز، خواف، قوچان و سبزوار در مقیاس منطقه ۹ کشور با محوریت بازارچه‌های مرزی و مناطق ویژه اقتصادی نظیر دوغارون تایباد و سرخس؛
- هاب لجستیک منطقه ۹ در ناحیه مشهد

انرژی

- مرکزیت تولید گاز مایع در سرخس و انرژی‌های نو در شهرستان‌های خواف و مشهد (منطقه بینالود)؛

آموزش عالی

- مرکز علمی- دانشگاهی شرق کشور در ناحیه مشهد، نیشابور و سبزوار؛

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی؛

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

«خراسان رضوی استانی است دارای هویت ایرانی- اسلامی با توسعه متوازن و پایدار، مبتنی بر اقتصاد دانایی محور، پیشرو در بخش خدمات برتر و گردشگری مذهبی با ارتقاء جایگاه کشاورزی، صنعت و معدن و حفاظت منابع طبیعی و محیط زیست سالم و مطلوب در تعامل سازنده با سایر استان‌ها، کشورهای منطقه و جهان». بر اساس این چشم انداز، ویژگی‌های خراسان رضوی در افق ۱۴۰۴ با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل به صورت زیر ترسیم گردیده است:

- موفق در مدیریت منابع طبیعی و برخوردار از محیط زیست سالم و مطلوب؛
- دارای توزیع متعادل جمعیت و فعالیت در پهنه جغرافیایی استان؛
- برخوردار از کشاورزی مبتنی بر دانایی و مزیت رقابتی پایدار، متناسب با منابع آبی و توان‌های محیطی؛
- بهره‌مند از مدیریت اقتصادی برتر در شاخص‌های بهره‌وری در مقیاس ملی؛
- قطب آموزش عالی و فنی حرفه‌ای، تولید دانش و فن‌آوری برتر در سطح کشور و منطقه؛
- پایگاه معنوی جهان تشیع و قطب فرهنگی در منطقه؛
- برتر در بخش گردشگری، به ویژه گردشگری مذهبی و زیارتی؛
- پیشرو در ارائه خدمات برتر در مقیاس بین المللی در مقایسه با سایر استان‌ها؛

- دارای تعاملات داخلی و بین المللی گسترده و پایدار به‌ویژه با کشورهای منطقه و استان‌های مجاور؛
- برخوردار از توان رقابتی پایدار در سطح منطقه و جهان با توسعه فعالیت‌های صنعتی مبتنی بر دانایی؛
- مزیت رقابتی پایدار با هدف صادرات به کشورهای منطقه و جهان؛
- استانی امن با شهروندانی برخوردار از کیفیت زندگی مطلوب؛

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- قطب زیارت و مرکز گردشگری مذهبی کشور؛
- مرکزیت تعاملات اقتصادی و بازرگانی با کشورهای آسیای مرکزی و شرق؛
- نقش فعال در کریدورهای محور شرق و غرب؛
- قطب محصولات کشاورزی صادرات محور به ویژه زعفران، پسته و کشمش؛
- مرکزیت صنایع غذایی شرق کشور؛
- هاب هوایی، جاده‌ای و ریلی شرق و شمال شرق کشور؛
- مرکز استقرار، تخلیه و توزیع کالا (بندر خشک)؛
- مرکزیت آموزش عالی به ویژه در زبان و تمدن پارسی؛
- قطب صنایع معدنی، فولادی، صنایع و قطعه‌سازی خودرو و فرش در کشور؛
- ایفای نقش محوری در تولید انرژی‌های نوین بادی و خورشیدی؛
- جایگاه استقرار ارائه خدمات پزشکی با اولویت گردشگری سلامت؛
- تعادل در نظام سکونتگاهی شرق کشور؛
- مرکزیت ارائه خدمات برتر (مشاوره‌ای، بورس مالی، کالا و خدمات بیمه)؛
- مرکز تولید انرژی گازی شمال شرق کشور؛
- مرکز فراوری کانی‌های غیرفلزی؛

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- توسعه هماهنگ و همه‌جانبه کریدروهای جاده‌ای، هوایی و ریلی؛
- توسعه هماهنگ و همه‌جانبه پایانه‌ها و بازارچه‌های مرزی استان (سرخس و بازارچه‌های مرزی لطف آباد، دوغارون و باجگیران) ؛
- توسعه پایدار با رعایت اولویت‌های آیسیک در صنایع و فرآوری مواد معدنی، مدرن‌سازی و تقویت زیرساخت‌های تولید در بخش صنعت و معدن به‌ویژه در صنایع فولادی، غذایی و تبدیلی - تکمیلی؛

- توسعه فعالیت‌های کم‌آب‌بر کشاورزی با رویکرد ایمنی زیستی و غذایی؛
- تعادل بخشی منابع و مصارف آبهای زیرزمینی و بهره‌گیری از آب‌های حاصل از بازیافت پساب‌های شهری و روستایی؛
- حفظ و پایداری منابع آب، خاک، فون و فلور؛
- بهره‌برداری از منابع جدید انرژی در استان و بهینه‌سازی مصرف انرژی؛
- تقویت نقش مبادلات منطقه‌ای و حمل و نقل هوایی، ریلی و جاده‌ای در سطح ملی و بین المللی؛
- پیشگیری از حاشیه‌نشینی و کاهش نقش مشهد در نظام سلسله‌مراتبی استان و تقویت شهرهای میانی و روستاهای مراکز دهستان‌ها؛
- توسعه و تقویت تمدن پارسی مکتب خراسان؛
- تقویت و معرفی آثار تاریخی، ایرانی و اسلامی در توسعه و جذب گردشگر خارجی؛
- تقویت زیرساخت‌های بوم‌گردی و هماهنگ‌سازی اقدامات اجرایی در زنجیره تامین و عرضه خدمات گردشگری به‌ویژه تثبیت گردشگری مذهبی؛
- تقویت و توسعه نقش و جایگاه آموزش عالی و مراکز رشد استان در سطح ملی و بین المللی و ارتقاء نقش آموزش‌های عمومی در محورهای بهداشتی- پزشکی، ورزشی، حرفه‌ای و ...؛
- راه اندازی سیستم نوین دفاعی مرزی، توسعه و ارتقاء زیرساخت‌های امنیتی و پدافندی پایدار؛
- تقویت تشکل‌های صادراتی با کشورهای خارج نزدیک و توسعه بسته‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاران؛
- ارتقاء بهره‌وری سازمانی، نقش و جایگاه بخش خصوصی و سایر نهادهای عمومی به‌ویژه آستان قدس رضوی؛
- ارتقاء همه جانبه بهداشت عمومی و رفاه اجتماعی؛

۲-۶- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- شهرستان مشهد در نریمانی علیا، شهرستان چناران در موچنان، شهرستان فریمان در شهر فریمان، شهرستان کلات در چنار و حسن آباد لائین؛
- شهرستان باخرز در ارزنه، شهرستان تربت جام درآزاده، سمنگان، قلعه کک و بنی تاک، شهرستان تایباد در آبقه و خیرآباد (چاه حاجی عبدالغفور)؛
- شهرستان نیشابور در برزنون و شهرستان فیروزه در گرماب؛

- شهرستان کاشمر در ایور، شهرستان تربت حیدریه در نسر، شهرستان گناباد در روشناوند، شهرستان بجستان در جزین، مرندیز و فخرآباد، شهرستان خواف در مژن آباد سنگان، شهرستان بردسکن در درونه، شهرستان زاوه در ساق و صفی آباد، شهرستان مه ولات در مهنه، شهرستان خلیل آباد در دهنو و شهرستان رشتخوار در سعادت آباد و مهدی آباد؛
- شهرستان جغتای در محمدآباد گفت، شهرستان جوین در حکم آباد، شهرستان خوشاب در مشکان، شهرستان داورزن در صدخرو؛
- شهرستان قوچان در شهرکهنه و شهرستان درگز در شهر درگز؛
- شهرستان سرخس در گنبدلی و بزنگان؛

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی

زراعت

- در شهرستان‌های کلات، مشهد (محور ارتباطی مشهد- چناران)، شرق شهرستان فریمان، شهرستان نیشابور به جز جنوب شهرستان، غرب و جنوب شهرستان صالح آباد و در قلمرو مرکزی شهرستان تربت‌جام، شهرستان سرخس (بزنگان و حاشیه مرز شرقی)، شمال شرق شهرستان کاشمر، حاشیه جاده چناران -قوچان و منطقه ششتمد سبزوار؛

باغداری

- شهرستان بینالود مستعد باغداری و در شهرستان فریمان (اره کمر) مستعد استقرار فعالیت‌های گلخانه‌ای، شهرستان قوچان و شمال شهرستان نیشابور، شهرستان کوهسرخ، مرکز شهرستان خلیل‌آباد و شهرستان بردسکن در کوهستان‌های درونه و انابد مستعد پسته کاری و شهرستان تایباد مستعد گیاهان دارویی؛

دامداری

- شهرستان مشهد، ناحیه برنامه‌ریزی قوچان- درگز و شهرستان نیشابور مستعد استقرار فعالیت‌های دام سبک و سنگین، شهرستان صالح آباد مستعد استقرار فعالیت دامی سبک و در شهرستان‌های کلات، کاشمر، درگز و تربت حیدریه مستعد نوغان‌داری، در شهرستان‌های چناران، تایباد و نیشابور مستعد زنبورداری؛

شیلات

- شهرستان‌های کلات، درگز، بینالود، فریمان، سبزوار، نیشابور، تربت حیدریه و خلیل آباد؛

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

صنایع معدنی

- شهرستان‌های خواف، کاشمر، سبزوار، نیشابور مستعد استقرار صنایع معدنی؛

- شهرستان‌های مشهد، فریمان و چناران مستعد استقرار فعالیت معدنی و کانی‌های غیر فلزی ساختمانی؛
- شهرستان مشهد و فریمان مستعد استقرار فعالیت‌های مصالح ساختمانی؛
- شهرستان سبزوار مستعد استقرار فعالیت‌های فلزات غیرآهنی نظیر فروکرم و کانی‌های غیرفلزی و ساختمانی؛
- شهرستان‌های گناباد، بجستان، کاشمر و تربت حیدریه در فعالیت کانی‌های غیرفلزی؛
- شهرستان‌های تربت حیدریه، رشتخوار، زاوه، بجستان و بردسکن مستعد استقرار فعالیت معدنی و فلزات آهنی؛
- شهرستان نیشابور و شهرستان فیروزه (به‌ویژه سنگ تزئینی) مستعد استقرار فعالیت معدنی و کانی‌های غیرفلزی ساختمانی؛
- شهرستان تربت جام مستعد استقرار فعالیت کانی‌های غیرفلزی و شهرستان‌های تایباد و باخرز در توسعه معادن؛
- شهرستان‌های مه‌ولات، بینالود و درونه بردسکن برای معادن طلا؛

صنایع انرژی‌بر

- شمال شهرستان سرخس به لحاظ وجود منابع غنی گاز، استقرار صنایع پتروشیمی با رعایت نکات ایمنی زیستی؛

صنایع های‌تک

- شهرستان‌های مشهد (توس) و چناران در تولید شارژرهای مخابراتی و ماشین ابزار؛

صنایع سنگین

- صنایع فلزی در نواحی شمال و جنوبی شهرستان سبزوار؛
- معادن فلزی در شهرستان‌های خواف، نیشابور، جغتای، کاشمر و مشهد؛

صنایع سبک

- شهرستان‌های مشهد، چناران، فریمان و فیروزه مستعد استقرار فعالیت صنعتی نظیر نساجی؛
- شهرستان‌های مشهد، نیشابور، چناران، سبزوار، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، گناباد، بجستان و رشتخوار مستعد استقرار فعالیت صنایع کانی غیرفلزی؛
- شهرستان‌های مشهد، نیشابور، فریمان و سرخس، چناران، قوچان، درگز، تایباد، تربت‌جام، صالح آباد، سبزوار، گناباد، بردسکن و کاشمر مستعد استقرار فعالیت محصولات شیمیایی، دارویی و صنایع وابسته؛
- قسمت‌های مرکزی و شمالی شهرستان تایباد مستعد استقرار فعالیت صنایع نساجی وابسته به کناف و الیاف مصنوعی و قالیبافی؛
- شهرستان تربت حیدریه مستعد استقرار فعالیت تولید کرم ابریشم و صنایع وابسته؛
- شهرستان‌های مه ولات و تربت حیدریه مستعد استقرار فعالیت‌های تولید، فرآوری و بسته‌بندی زعفران؛
- صنایع غذایی و صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط در شهرستان‌های قوچان، درگز، کلات، مشهد و نیشابور؛

صنایع صادراتی

- شهرستان‌های مشهد، خواف، تربت حیدریه، جغتای، سبزوار، فیروزه و بردسکن شامل صنایع های‌تک، فولاد، گوهرسنگ‌ها و ساختمانی؛

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش خدمات

بازرگانی

- شمال شهرستان درگز و شهرستان سرخس و تایباد (وجود منطقه ویژه)، و پیشنهاد سبزوار برای منطقه ویژه برای مبادی بازرگانی بین المللی استان و کشورهای CIS؛
- شهرستان مشهد به عنوان یکی از مراکز ملی تخلیه کالا؛
- شهرستان‌های مشهد، بینالود، سبزوار و نیشابور مستعد استقرار فعالیت‌های عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیرات و انبارداری؛

گردشگری

- گردشگری مذهبی در مشهد، نیشابور، کاشمر و سبزوار؛
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های بینالود، چناران، قوچان، درگز، نیشابور، فریمان، گناباد و کلات و برنامه‌ریزی برای شهر جهانی گوهرسنگ در مشهد، نیشابور و فیروزه؛
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های مشهد، نیشابور، کاشمر، سبزوار، کلات، خواف، فریمان، درگز، سرخس، گناباد و تربت جام؛
- گردشگری فرهنگی در شهرستان‌های مشهد، نیشابور، فریمان، گناباد، خواف و تربت جام؛
- شهرستان‌های مشهد و بینالود مستعد استقرار فعالیت هتل و رستوران‌داری؛

حمل و نقل و ترانزیت

- شهرستان مشهد مستعد توسعه حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، هاب هوایی و شهرک فرودگاهی؛
- شهرستان‌های تایباد، سرخس، قوچان و درگز برای حمل و نقل ترانزیتی؛
- شهرستان‌های سرخس و تایباد مستعد فعالیت بازرگانی (وجود منطقه ویژه) برای ترانزیت کالا، مسافر و انرژی در مسیر کریدورهای شرقی - غربی (محورهای ارتباطی سرخس – دوغارون - بازرگان و سرخس –دوغارون - خسروی) و کریدور شمالی - جنوبی (محورهای سرخس – دوغارون - چابهار و سرخس – دوغارون - بندرعباس)؛
- شهرستان سبزوار به عنوان معین فرودگاهی مرکز استان؛
- شهرستان‌های گناباد، فریمان، تایباد و تربت جام برای توسعه راه آهن؛

خدمات آموزشی

- شهرستان‌های مشهد، بینالود، سبزوار، تربت حیدریه، تربت جام، گناباد و نیشابور مستعد استقرار فعالیت آموزش عالی؛

خدمات درمانی و سلامت

- دانشگاه علوم پزشکی مشهد،گناباد، سبزوار و تربت حیدریه و دانشکده‌های علوم پزشکی نیشابور و تربت جام؛

خدمات برتر

- شهرستان مشهد مستعد استقرار فعالیت بورس؛
- شهرستان‌های مشهد، تایباد، سرخس، درگز و قوچان برای خدمات بیمه؛

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...) و مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست و پهنه های تالابی و حریم رودخانه‌های حفاظت شده

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- حاشیه شهر و ارتفاعات جنوبی، شرق و شمال شرق مشهد، شمال چناران، قلمروهای مواجه با تخریب منابع طبیعی و دشت‌های بحرانی؛
- شمال شهرستان قوچان
- شمال شهرستان صالح آباد، جنوب شهرستان تایباد و شهرستان باخرز قلمروهای دارای کانون بحران فرسایش بادی؛
- شهرستان رشتخوار، جنوب غربی شهرستان خواف، جنوب شهرستان کاشمر، جنوب غربی شهرستان خلیل آباد، غرب و جنوب شهرستان بردسکن با توجه به مواجه با دشت‌های بحرانی و کانون‌های فرسایش بادی؛
- جنوب و غرب شهرستان سبزوار؛
- شهر تاریخی توس؛

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی

زراعت

- شهرستان کلات به جز قسمت میانی، شمال شهرستان چناران، جنوب شهرستان فریمان و شمال شهر مشهد با در نظر گرفتن شرایط کشف رود برای کشاورزی آبی؛
- جنوب شهرستان نیشابور؛

- جنوب شهرستان‌های تربت حیدریه، خواف و کاشمر، رشتخوار، شهرستان زاوه در قسمت مرکزی، شهرستان‌های خلیل آباد و بردسکن، جنوب و شمال شهرستان گناباد، ، غرب و شرق شهرستان بجستان؛
- جنوب شهرستان‌های جوین و جغتای؛
- جنوب شهرستان سبزوار برای کشت آبی و کشت دیم (بجز در قسمت شمالی)؛
- جنوب شهرستان تربت جام در کشت محصولات آب‌بر مانند خربزه؛

باغداری

- جنوب شهرستان‌های تربت حیدریه، کاشمر، خلیل آباد و بردسکن، شمال شهرستان گناباد (به جز زرشک و عناب)، جنوب شهرستان خواف، غرب و شرق شهرستان بجستان، شهرستان زاوه در مرکز، در رشتخوار (به جز کشت بادام دیم)؛
- شرق شهرستان سرخس برای کشت محصولات باغی آب‌بر و خارج از الگوی کشت منطقه؛

دامداری

- شهرستان‌های سرخس، جوین، جغتای، نیشابور، فیروزه، خلیل آباد، رشتخوار، باخرز و تایباد در چرای دام؛

شیلات

- ناحیه برنامه‌ریزی مرکزی و جنوب (به جز مناطق کوهستانی دارای آبراهه نظیر شهرستان کوهسرخ)؛

صنایع غذایی و صنایع تبدیلی – تکمیلی

- شهرستان تربت حیدریه در فعالیت صنایع غذایی، کشت آبی و صنایع تبدیلی آب‌بر؛
- شهرستان فریمان در توسعه کارخانه قند؛
- شهرستان‌های تربت جام، تایباد، خواف و بجستان در صنایع غذایی
- شهرستان تربت جام در صنایع کشاورزی
- شهرستان‌های رشتخوار و زاوه در صنایع غذایی(به جز صنایع مربوط به زعفران، بادام و زیره)؛

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

صنایع معدنی، فلزی و انرژی‌بر

- شهرستان‌های خواف، تربت حیدریه، کاشمر، بردسکن و رشتخوار در صنایع معدنی؛
- شهرستان‌های مشهد، بینالود، چناران، قوچان، درگز و سرخس در معادن فلزی؛
- شهرستان‌های قوچان و درگز در صنایع فلزی؛
- شهرستان‌های تربت جام و تایباد در صنایع فلزی و پتروشیمی؛
- شهرستان‌های مشهد و فریمان در صنایع گچ و سیمان با فناوری پایین، صنایع چوب و صنایع فلزی (بجز فلزات فابریکی و پایین دست فلزی)؛

- شهرستان‌های سبزوار و جوین در صنایع پتروشیمی؛
- شهرستان تربت حیدریه در فعالیت صنایع سلولزی ؛
- شهرستان‌های تربت جام و تایباد در صنایع شیمیایی و صنایع وابسته فلزی؛
- شهرستان‌های سبزوار و جوین برای تولید محصولات حاصل از چوب و صنایع وابسته فلزی؛
- شهرستان‌های نیشابور و فیروزه در صنایع پتروشیمی؛
- شهرستان تربت جام در صنایع سلولزی؛
- شهرستان خواف در صنایع سلولزی، صنایع غذایی و صنایع فلزی؛
- شهرستان بجستان در صنایع غذایی و صنایع سلولزی؛
- شهرستان زاوه در صنایع فلزی؛

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان خراسان رضوی به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

- شهرستان باخرز در معادن، صنایع لبنی و منابع طبیعی (مرتعداری) و دامداری؛
- شهرستان بجستان در معادن (سنگ‌های زینتی) و کشاورزی (باغداری به ویژه کشت انار و دام و طیور)، دارای ایستگاه راه آهن؛
- شهرستان بردسکن در معادن (زیرزمینی) و فرهنگی (برج علی آبادکشمر)؛
- شهرستان تایباد در حوزه بازرگانی (گمرک بین المللی برای صدور و ورود انواع کالاها)، کشاورزی (به‌ویژه خربزه) و موسیقی محلی؛
- شهرستان تربت جام در میراث فرهنگی، صنایع دستی و موسیقی محلی و مقامی، کشاورزی (شرکت سهامی زراعی نیل آباد و به‌ویژه خربزه)؛
- شهرستان تربت‌حیدریه در حوزه کشاورزی (به‌ویژه زعفران و مرکزیت کرم ابریشم شهر بایگ)، گردشگری کشاورزی، میراث فرهنگی، گردشگری و فولاد؛
- شهرستان جغتای در حوزه معادن (کرومیت) و کشاورزی، ایستگاه راه آهن آزادوار؛
- شهرستان جوین در کشاورزی (کشت و صنعت جوین)، فعالیت معدنی به‌ویژه سیمان جوین، راه آهن (اتصال به استان خراسان شمالی)؛
- شهرستان چناران در حوزه صنایع (فلزی و غذایی)، دارای شهر جدید گلبهار، کشاورزی و منابع طبیعی (آبخیزداری)؛

- شهرستان خلیل آباد در کشاورزی (به‌ویژه کشمش) و منابع طبیعی(بیابان زدایی) و آب گرم در گردشگری؛
- شهرستان خواف در معادن (به‌ویژه سنگان)، انرژی‌های نو و میراث فرهنگی (آسباد)، راه آهن باری به افغانستان و موسیقی محلی؛
- شهرستان خوشاب در حوزه کشاورزی، حمل و نقل و خدمات بین راهی (ترانزیتی)؛
- شهرستان داورزن در حوزه حمل و نقل (مسیر عبوری به استان‌های سمنان و تهران) و گیاهان دارویی؛
- شهرستان درگز در حوزه محیط زیست و منابع طبیعی (پارک ملی)، بازرگانی در بازارچه مرزی لطف آباد، گردشگری کشاورزی؛
- شهرستان رشتخوار در کشاورزی، صنایع نظیرکارخانه صنایع گندله‌سازی فرومنگنز؛
- شهرستان زاوه در حوزه صنایع، معادن (سیمان زاوه) و کشاورزی؛
- شهرستان سبزوار در حوزه میراث فرهنگی، گردشگری، معادن، بازرگانی و کشاورزی (تولید ماشین آلات و تخمه‌های هندوانه) و آموزش عالی؛
- شهرستان سرخس در انرژی، صنایع پتروشیمی و اکوتوریسم برای اثر طبیعی ملی دریاچه بزنگان، جنگل-های پسته، منطقه ویژه اقتصادی (آستان قدس)، رود مرزی تجن و راه آهن؛
- شهرستان صالح آباد در حوزه دامپروری، منابع طبیعی (جنگل‌های پسته) و بازرگانی؛
- شهرستان بینالود در گردشگری، صنایع دستی، منابع طبیعی و باغداری؛
- شهرستان فریمان در کشاورزی، میراث فرهنگی، دامداری، طیور و دامپروری، محور ترانزیتی و راه آهن؛
- شهرستان فیروزه دارای تخصص در حوزه صنایع معدنی به‌ویژه سنگ فیروزه؛
- شهرستان قوچان در صنایع، بازرگانی، دامپروری و کشاورزی، منطقه مرزی باجگیران، موسیقی محلی و ورزش (کشتی چوخه)؛
- شهرستان کاشمر در کشاورزی(به‌ویژه کشمش) و دامپروری و صنایع طیور (شرکت فراملی)، گردشگری مذهبی، ایستگاه راه آهن؛
- شهرستان کلات در گردشگری طبیعی و کشاورزی (با گرایش اگروتوریسم)، پرورش ماهی در رودخانه-های مرزی نظیر لائین، خور و ...، میراث فرهنگی، مناطق حفاظت شده و طرح‌های ملی منابع طبیعی؛
- شهرستان گناباد در صنایع دستی، گردشگری مذهبی، میراث فرهنگی، منابع طبیعی، معادن ساختمانی، نقطه اتصال به استان خراسان جنوبی؛

- شهرستان مشهد در حوزه گردشگری زیارتی،کشاورزی نظیر زنجیره طیور، صنایع (خوشه‌های صنعتی و صنایع Hightech)، بازرگانی، حمل و نقل، مدیریت نهادی، علم و فناوری، خدمات برتر (مرکز بورس و بیمه)، پارک علم و فناوری خراسان، شهر جدید بینالود و سرمایه گذاری؛
- شهرستان مه ولات در کشاورزی به‌ویژه پسته و معادن گرانبها؛
- شهرستان نیشابور در حوزه گردشگری، میراث فرهنگی (مشاهیر جهانی)، صنعتی، کشاورزی و بازرگانی؛

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

بخش بازرگانی

- اتخاذ تمهیدات لازم بین المللی در جهت افزایش مبادلات با کشورهای آسیای میانه؛
- تکمیل، توسعه و تسریع در ایجاد خطوط مواصلاتی لازم ریلی و جاده‌ای، تجهیز و تامین ناوگان جاده‌ای و ریلی جهت افزایش مبادلات کالا با آسیای میانه و سایر اقدامات لازم؛
- بهره‌برداری از حداکثر ظرفیت کریدورهای ارتباطی ملی در امور مرتبط با بازرگانی؛
- توسعه بازرگانی خارجی و گسترش خدمات گمرکی؛
- تقویت شبکه‌های حمل و نقلی استان در راستای محورهای توسعه‌ای بهبود فضای کسب و کار؛
- تنوع بخشی به فعالیتهای اقتصادی با توجه به توانمندی و مزیتهای توسعه صادرات در محصولات دارای مزیت؛
- توسعه و معرفی برندهای استانی؛
- توسعه فعالیت‌های اقتصادی دانش بنیان در حوزه‌های دارای مزیت تکمیل زنجیره تولید و ارزش؛
- اولویت دهی به اراضی خالی شهرک‌ها و نواحی صنعتی در گسترش فعالیت‌های صنعتی استان؛
- راه‌اندازی بارانداز کالا و بندر خشک؛

بخش صنعت و معدن

- توسعه فعالیت‌های صنعتی مبتنی بر دانایی و مزیت رقابتی پایدار با هدف صادرات به کشورهای منطقه و جهان؛
- پیشرفت صنایع فرآوری کشاورزی، دامپروری و معدنی؛
- نانوتکنولوژی، الکترونیک، دارویی، زیستی و فن آوری اطلاعات بیوتکنولوژی محیطی و هوا فضا و صنایع جانبی گاز و پتروشیمی؛
- توسعه صنایع قطعه سازی، پشتیبان حمل و نقل، خودروسازی، تجهیزات ریلی و هوایی؛

- گسترش فعالیت‌های معدنی پاک و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی؛
- افزایش سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص استان؛
- ایجاد خوشه‌های صنعتی، توانمندسازی صنایع کوچک و افزایش توان رقابتی آنها در پیوند با صنایع بزرگ؛
- گسترش تشکل‌های تخصصی صنعتی و افزایش نقش آنها در تصمیم‌سازی‌ها؛
- توسعه وگسترش کارکردهای صنعتی با فن آوری کم آب‌بر؛

بخش کشاورزی و امنیت غذایی

- تامین امنیت غذایی با تاکید بر تولید داخلی محصولات راهبردی متناسب با قابلیت مناطق استان؛
- پرورش دام و ساماندهی با همیاری عشایری؛
- ساماندهی و تشکیل شرکت‌ها و صندوق‌های کشاورزی برای تولید و بازار محصولات؛
- گسترش مکانیزه کشت‌های باغی و مجتمع‌های گلخانه‌ای؛
- گسترش استفاده از الگوی کشت محصولات کم آب‌بر؛
- توسعه پرورش گیاهان دارویی چوبی در زمین‌های شیب دار؛
- مدرن سازی ساختار بهره‌برداری کشاورزی و نوسازی تولید با رویکرد دانش نوین و بومی سازی فناوری؛
- بالابردن ساز و کارهای رعایت ایمنی زیستی؛
- توسعه کشت فراسرزمینی؛

بخش آب

- فرهنگ سازی مصرف بهینه آب؛
- مدیریت یکپارچه و افزایش بهره وری آب و تعادل بخشی مصارف آب؛
- کاهش هدررفت منابع آبی در راستای توسعه پایدار از طریق جلب مشارکت نهادهای اجرایی؛

بخش محیط زیست و منابع طبیعی

- حفاظت و ساماندهی مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست؛
- مدیریت خشکسالی و سیل، سازگار با شرایط اقلیمی؛
- مدیریت، مهار و پایش آلاینده‌های زیست محیطی؛
- حفظ و بهبود محیط زیست از طریق جلب مشارکت نهادهای اجرایی؛
- مدیریت آبخیز و آبخوان؛

بخش انرژی

- مدیریت بهره‌برداری و صادرات گاز؛
- گسترش اکتشاف گاز و شناخت کامل منابع نفتی و غیر نفتی استان به عنوان پشتوانه تولید؛
- تقویت و توسعه نیروگاه‌های مبتنی بر فناوری‌های نو و پاک؛

بخش خدمات برتر

- توسعه کارگزاری‌های بورس مالی، بورس کالا و خدمات بیمه مرتبط با صنایع فلزی، غذایی و صنایع دستی؛
- تقویت و حمایت از تولید مبتنی بر بیمه، صندوق سرمایه‌گذاری و ...؛
- گسترش خدمات برتر مالی، آموزشی، مشاوره‌ای و پیمانکاری، حقوقی، سلامت، بازرگانی، ترابری و ترانزیت، اطلاعات و ارتباطات، پشتیبانی، تولید و گردشگری؛

بخش حمل و نقل

- ارتقاء کارآیی کریدورهای بین المللی جهت افزایش توان رقابت پذیری با شبکه های رقیب بین المللی؛
- تقویت شبکه‌های حمل و نقلی، هوایی، جاده‌ای و ریلی استان در راستای محورهای توسعه؛
- افزایش بهره‌وری، بهبود روش‌های حمل و نقل و کارکرد ترانزیتی استان؛
- تقویت کریدورهای مستقر در استان (جاده‌ای و ریلی) با سایر استان‌های منطقه و همجوار؛

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

- بستر سازی برای توسعه فناوری اطلاعات جهت کارآمد کردن خدمات دولتی و سایر بنگاه‌ها در راستای توسعه نقش‌های استان درتعاملات ملی و بین المللی؛
- بهبود تجهیزات مخابراتی، مهارت به‌کارگیری فن‌آوری ارتباطات و اطلاعات؛

بخش نظام سکونتگاهی

- تقویت جایگاه بین‌المللی شهر مشهد؛
- ایمن‌سازی ساختمان‌ها و جلوگیری از ایجاد سازه‌های پرخطر در مراکز جمعیتی؛
- توزیع متناسب زیرساخت و خدمات و تعادل بخشی به شبکه سکونتگاهی؛
- نگهداشت جمعیت در شهرهای کوچک و روستاهای مرزی از طریق توسعه فعالیت در این سکونتگاه‌ها؛
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق مرزی با مناطق داخلی کشور و مقابله با انزوا؛
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی؛

بخش فرهنگ و هنر

- حفظ و تقویت فرهنگ و هنرهای بومی و ارتقاء جایگاه استان؛

بخش میراث فرهنگی

- تقویت، ترویج و مرمت آثار باستانی؛
- گسترش و توسعه ثبت میراث معنوی تاریخی، طبیعی و فرهنگی؛

بخش گردشگری

- تقویت گردشگری طبیعی و بوم گردی از طریق تقویت زیرساخت‌ها، فعالیت‌ها و محصولات؛
- پیشبرد کارکردهای کویرگردی و گردشگری فرهنگی در قلمروهای عشایری؛
- جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در توانمندسازی ارائه خدمات متنوع گردشگری؛

بخش آموزش، علم و فناوری

- افزایش تولید علم در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی؛
- تقویت علم و فناوری در مراکز آموزش فنی حرفه‌ای و عمومی؛
- ارتقای شاخص‌های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی؛

بخش بهداشت و درمان

- ارتقاء جایگاه دانشگاه علوم پزشکی مشهد به عنوان دانشگاه مادر در منطقه شرق کشور؛
- افزایش و توزیع مناسب گردشگری سلامت همراه با تقویت زیرساخت‌ها؛
- ارتقاء و بهبود کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی؛

بخش سرمایه اجتماعی

- ارتقاء سرمایه اجتماعی؛
- افزایش سطح رفاه اجتماعی (اشتغال، کارآفرینی، درآمد، خدمات و ...) به منظور کاهش مهاجرت و خروج سرمایه با اولویت‌دهی به مناطق کمتر توسعه یافته؛
- افزایش سهم از منابع ملی با تأکید بر تأمین عدالت اجتماعی؛
- ترویج ارزش‌های رفتاری و اخلاقی با تکیه بر آموزه‌های دینی، فرهنگ غنی و پیشینه تاریخی استان؛

بخش تربیت بدنی

- ایجاد و تقویت زیرساخت‌های سلامت و تاسیسات ورزشی با مشارکت بخش خصوصی؛
- تقویت کمی و کیفی ورزش همگانی و قهرمانی؛

بخش دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مخاطرات طبیعی

- ایجاد تمهیدات لازم جهت جلوگیری از بروز تهدیدات طبیعی یا تغییر در چرخه طبیعی اکوسیستم (پدیده ریزگردها) از سوی کشورهای همسایه استان از جمله رودخانه هریرود، سد دوستی و ...؛
- به‌کارگیری و رعایت اصول پدافند غیرعامل در توسعه؛
- افزایش توان امنیتی و پدافندی استان در دوره بحران؛
- استقرار صنایع در نقاط جمعیتی کمتر توسعه یافته به منظور ارتقاء امنیت منطقه؛
- ایجاد سامانه هشدار سریع با فناوری پیشرفته برای پیش‌آگاهی رویدادهای ناگهانی؛

بخش اقتصاد و سرمایه گذاری

- حمایت و تشویق بخش غیردولتی به سرمایه‌گذاری؛
- تنوع بخشی به بازارهای مالی و بورس به منظور کاهش خروج سرمایه و جذب سرمایه‌های جدید؛
- افزایش توان رقابت اقتصادی در داخل و جهان و حمایت از نوآوری و ارتقاء سهم بهره‌وری؛

بخش مدیریت نهادی

- سازماندهی نظام تصمیم گیری در مدیریت توسعه استان، کاهش بخشی‌نگری و ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های اجرایی استان از طریق استمرار فعالیت کمیته‌های تخصصی؛
- افزایش تعامل و جلب مشارکت استان‌های همجوار در راستای اهداف آمایش سرزمین کشور؛
- تقویت نقش شوراها و کارگروه‌های تخصصی در سیاست‌گذاری و نظارت بر اجرا و تسری آن‌ها به سطوح شهرستانی؛
- توسعه نظام آموزشی، پژوهشی و تقویت آموزش فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بازار کار؛
- جذب مشارکت بخش خصوصی در دستیابی به دانش، مهارت‌های فنی و تخصصی برای افراد مستعد؛

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیت‌ها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- توسعه خطوط جاده‌ای مشهد- سرخس، سرخس- چابهار (در محدوده استان خراسان رضوی)؛
- ساماندهی راه‌های ترانزیتی در مسیرهای کریدورهای حمل و نقل؛
- توسعه فرودگاه در شهرستان مه‌ولات، گناباد، سرخس، سبزوار و مشهد؛
- توسعه خطوط ریلی در استان در کریدورهای شمالی-جنوبی و شرقی-غربی؛

- توسعه و اتصال شبکه ریلی خواف به هرات؛

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه شهر جدید بینالود واقع در شهرستان مشهد و شهر جدید گلبهار در شهرستان چناران؛
- ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه نشینی در کلانشهر مشهد و شهرهای تربت حیدریه، سبزوار و نیشابور؛
- ساماندهی روستاهای پرجمعیت و مراکز دهستان در شهرستان‌های استان به‌ویژه مناطق مرزی؛

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

با رعایت مفاد نامه وزیر محترم نیرو ۹۸/۴۶۶۹۶/۳۱/۱۰۰ مورخ ۹۸/۱۱/۷ که در ماده ۶ این سند اعمال شده است:

- شهرستان‌های بینالود، چناران و فریمان و همچنین ناحیه برنامه‌ریزی نیشابور در حوزه باغداری؛
- شهرستان‌های نیشابور، چناران و فریمان و ناحیه برنامه‌ریزی تربت جام-تایباد در حوزه زراعت؛
- شهرستان‌های تربت حیدریه، خلیل آباد، شمال شرق شهرستان کاشمر، مه ولات، زاوه و بخش‌هایی از شهرستان رشتخوار با رعایت ملاحظات آبی؛
- شهرستان‌های جوین و جغتای و منطقه ششتمد سبزوار در حوزه باغداری و زراعت؛
- ناحیه سرخس با توجه به منابع آبی موجود و فصلی مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی در پیرامون شهر و شمال شرقی شهرستان، بزنگان و در کنار رودخانه مرزی تجن؛
- ناحیه تربت جام -تایباد دارای قابلیت توسعه فعالیت‌های زراعی و باغی را در محدوده شهرهای تربت جام، نیل شهر، نصر آباد و شهرستان‌های تایباد، باخرز و صالح آباد؛
- ناحیه قوچان و درگز مناسب برای کشت باغی و زراعی؛

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- شهرستان‌های خواف و کاشمر، نواحی برنامه‌ریزی نیشابور و سبزوار و همچنین شهرستان مشهد در حوزه معادن فلزی؛
- شهرستان‌های کاشمر، گناباد، بجستان، تربت حیدریه، مشهد، فریمان، نواحی سبزوار و نیشابور در معادن غیرفلزی (اعم از ساختمانی و صنعتی)؛
- شهرستان مشهد، فیروزه و نیشابور در گوهرسنگ و سنگ‌های قیمتی
- شهرستانهای مشهد، خواف، کاشمر، سبزوار، نیشابور، چناران، سرخس، تربت حیدریه و فریمان در صنایع

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- شهرستان مشهد در ارائه خدمات برتر و خدمات بازرگانی؛

- شهرستان تربت حیدریه در توسعه تبادلات تجاری با امکان توسعه فعالیت‌های مرتبط با تولید، فرآوری و بسته‌بندی زعفران
- شهرستان‌های درگز، قوچان، سرخس، تربت جام و تایباد به دلیل موقعیت مرزی (گمرک و بازارچه)؛

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- مشهد به عنوان مرکز خراسان رضوی به عنوان قطب اصلی گردشگری مذهبی؛
- شهرستان بینالود به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری طبیعی؛
- مهمترین پهنه‌های گردشگری شامل مشهد، کلات، گناباد، تربت جام، بینالود، نیشابور و خواف؛
- گردشگری سلامت در شهرستان مشهد؛

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

- سطح یک شهر مشهد؛
- سطح دو شهرهای باجگیران، لطف آباد، سرخس و تایباد؛
- سطح سه شهرهای قوچان، نیشابور، سبزوار، تربت حیدریه، تربت جام؛
- سطح چهار شهرهای درگز، چناران، فریمان، کاشمر، خواف، گناباد؛
- سطح پنج شهرهای کلات، نقاب، جغتای، شاندیز، سلطان آباد، داورزن، طرقبه، فیروزه، ملک آباد، صالح آباد، رباط سنگ، دولت آباد، خلیل آباد، بردسکن، نیل شهر، باخرز، فیض آباد، رشتخوار، بجستان، سنگان، کاخک، گلبهار و شادمهر؛
- سطح شش شهرهای نوخندان، چاپشلو، چکنه، شهر زو، رضویه، مزداوند، خرو، درود، قدمگاه، عشق آباد، روداب، ششتمد، فرهادگرد، قلندر آباد، کدکن، ریوش، نصر آباد، بایگ، انابد، کندر، کاریز، مشهد ریزه، یونسی، سلامی، جنگل، نشتیفان، قاسم آباد، بیدخت، سفید سنگ، بار، گلمکان، احمد آباد صولت، همت آباد شهر کهنه، شهرآباد و بینالود؛

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- ارتقاء خدمات اداری، امنیتی و انتظامی، بهداشتی، درمانی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و سایر خدمات موردی به‌ویژه در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته استان تا حد استاندارد؛
- خدمات تأمین اجتماعی و رفاهی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت در کنار فراهم‌سازی امنیت برای مردم با توزیع متوازن؛

سازمان فضایی شبکه‌های اصلی زیربنایی

- تقویت زیرساخت‌های حمل و نقل شهرستان تایباد برای توسعه صادرات استان همراه با بازاریابی مناسب محصولات؛
- مسیر ریلی مشهد – چناران – قوچان تا گرگان (محدوده خراسان رضوی)، قوچان – باجگیران تا مرز ترکمنستان، مشهد – فریمان – تربت جام – تایباد– دوغارون و فیض آباد – گناباد تا چابهار (محدوده استان خراسان رضوی)؛

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان خراسان رضوی به قرار زیر است:

بازرگانی

- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)؛
- برنامه توسعه و گسترش تجارت مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط؛
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز؛
- برنامه رفع موانع کسب و کار، توسعه مرزی پایدار و گسترش روابط فرامرزی؛
- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب‌ها، کریدورها و ...)؛

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع؛
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی؛
- برنامه استقرار صنایع و فعالیت‌های معدنی فناورانه، تخصصی و مبتنی بر مزیت‌های منطقه‌ای؛
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی؛
- برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع (مصرف بهینه آب، حامل‌های انرژی و ...)؛
- برنامه تدوین مطالعات و تهیه اسناد و ارائه ضوابط و بسته‌های تشویقی توسعه صنایع؛
- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (شناسایی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین و ...)؛
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی‌های منتج از فعالیتهای صنعتی و معدنی؛
- توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساختها، امکانات و تسهیلات مورد نیاز توسعه معادن؛

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی؛
- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت؛
- برنامه توسعه کشت و صنعت؛

- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکل‌ها و بهره‌برداران کشاورزی؛
- برنامه هوشمندسازی و توسعه کشاورزی دانش بنیان؛
- مقابله با بیابان زایی؛
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی؛

آب

- برنامه تامین آب از منابع متعارف و نامتعارف؛
- برنامه بهسازی و توسعه تاسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب؛
- ارتقاء بهره وری آب در بخش‌های مختلف؛
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی، شهری و روستائی؛
- ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها؛
- برنامه مدیریت تقاضای آب؛
- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آبهای سطحی و زیرزمینی؛

محیط زیست و منابع طبیعی

- مدیریت جامع جنگل‌ها و مراتع استان؛
- برنامه مدیریت و بازیافت پسماند؛
- حفاظت و احیاء زیست بوم‌های خشکی؛
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده‌ها؛
- تحقیق و توسعه در امور محیط زیست؛
- برنامه آبخیزداری و آبخوانداری؛
- برنامه حفاظت خاک؛

انرژی

- افزایش بهره‌وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی؛
- برنامه تامین انرژی؛
- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر؛
- بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه‌های انتقال و توزیع انرژی؛
- برنامه مطالعه، اکتشاف و استخراج نفت و گاز؛

حمل و نقل

- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل؛
- برنامه تجاری‌سازی زیر ساخت‌های حمل و نقل ریلی؛
- برنامه تجاری‌سازی زیر ساخت‌های حمل و نقل هوایی؛
- برنامه ایجاد و حمایت موسسات و پایانه‌های حمل و نقل؛
- برنامه هوشمندسازی حمل و نقل کالا و مسافر؛
- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی؛
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده‌ای؛
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی؛
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل هوایی؛
- برنامه سیاستگذاری توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل و تهیه برنامه های حمل و نقل؛
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل؛

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه زیرساخت‌های پستی؛
- برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
- توسعه زیر ساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
- توسعه فن‌آوری‌های بخش ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات و فعالیتهای مجازی؛

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تاب‌آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها (شهرستانها، شهرها و روستاها)؛
- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها (شهری، روستایی)؛
- برنامه سیاست‌گذاری زیرساختی و خدماتی در سکونتگاه‌های شهری و روستایی؛
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها (شهری، روستایی)؛

فرهنگ و هنر

- تقویت و حفظ آداب و رسوم و سنن فرهنگی؛

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیتهای گردشگری؛
- برنامه حفظ و احیاء بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی استان؛

- برنامه بهینه سازی و توسعه زیرساخت‌های گردشگری؛
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی؛
- برنامه توسعه گردشگری تاریخی/ فرهنگی/ مذهبی؛
- برنامه توسعه گردشگری سلامت؛
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی؛

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ظرفیت‌سازی، انطباق و نهادسازی آموزش و فرهنگ کار؛
- ماموریت گرایی(محوری) دانشگاه‌ها با مزیت‌های استانی؛
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش عالی؛
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش؛
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای؛

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی- اجتماعی؛
- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی؛
- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر؛
- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی؛

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه خدمات بهداشتی درمانی؛

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی؛

دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز امکانات و زیرساخت‌های مورد نیاز در مدیریت بحران؛
- برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت (از طریق رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)؛
- تدوین برنامه جامع مقابله با بحران؛
- برنامه ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و هوشمند مناطق مرزی مبتنی بر نقش مردم و فناوری اطلاعات و صیانت از توسعه و کارکردهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قانونی در مرزها؛

- برنامه سیاست گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر امور دفاعی و امنیتی؛

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه تسهیل، جذب و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها؛
- برنامه توسعه زیرساخت‌های صادراتی؛
- برنامه توسعه اشتغال و کارآفرینی؛
- برنامه بهبود فضای کسب و کار؛

مدیریت نهادی

- برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت در استان؛
- برنامه توانمندسازی و بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور؛
- برنامه تهیه اسناد، برنامه‌ها، طرح‌ها و مطالعات موردنیاز ارتقاء کیفیت سیستم مدیریت و نظام حکمرانی؛
- برنامه توسعه زیر ساخت های تجاری صادرات محور؛
- برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست‌گذاری مبتنی بر طرح آمایش سرزمین؛

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع موجود استان خراسان رضوی

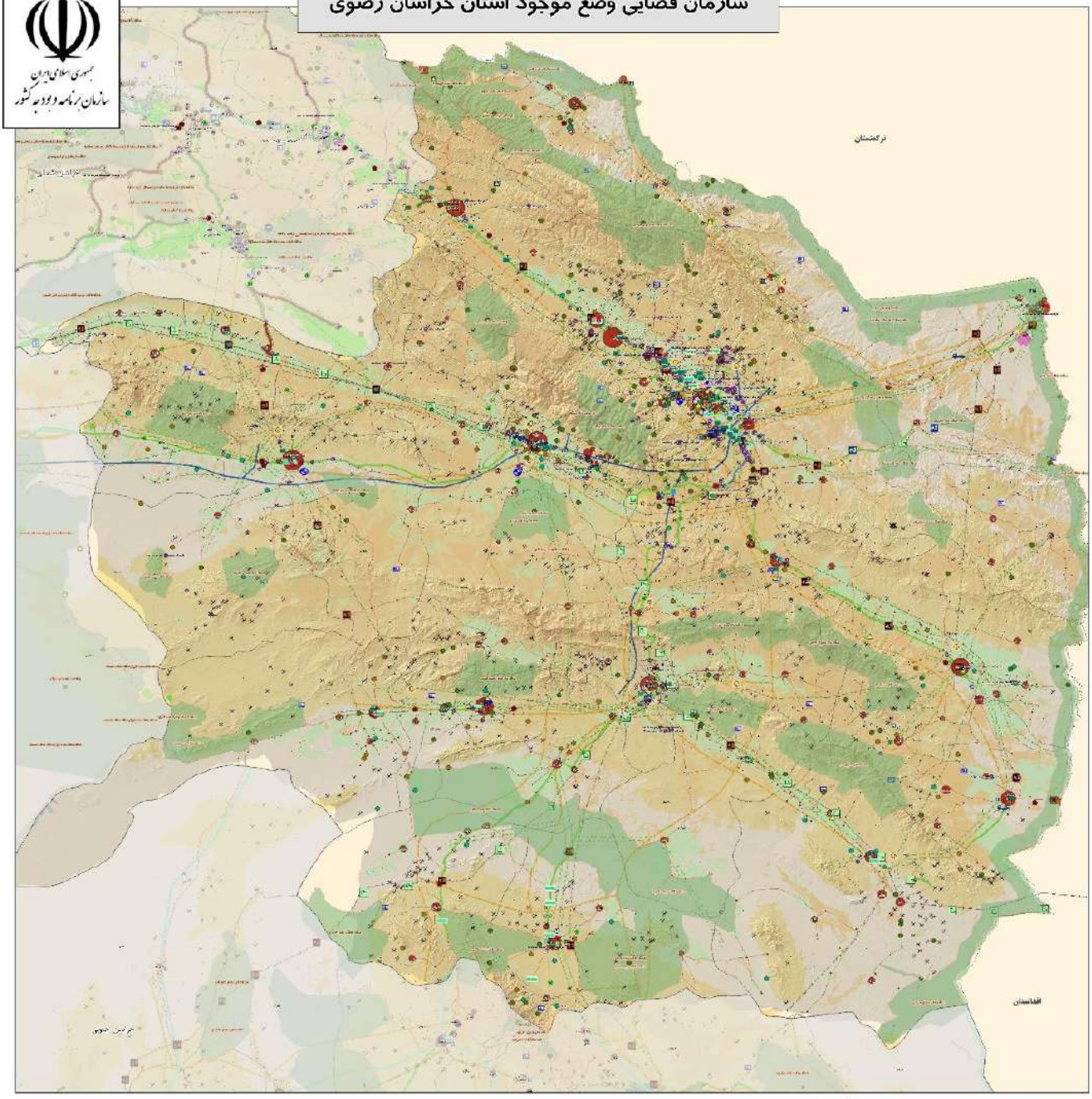

راهنما

جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
فرودگاهی
مسافری
دو منظوره
راه آهن
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک

بندر خشک
پارانمار کالا
سیلو
سردخانه
تبار
TM بازارچه مرزی
خدمات برتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مالی و بازرگانی
مراکز تحقیق و توسعه
انرژی
نیروگاه
بادی
بخاری
سیکل ترکیبی
گازی
خطوط انتقال فراورده

خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳ ×
۱۳۲ ×
۴۰۰ ×
پست برق
منابع آب
سد
تصفیه خانه آب
رودخانه دائمی
تالاب و مرداب
دریاچه
گردشگری
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی

متمرکز
منفعی
مناطق نمونه گردشگری
محورهای گردشگری
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
متمرکز
کشاورزی
مناطق چهارگانه محیط زیست
آموزش عالی و بهداشت و درمان صنعت و معدن
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی

بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
پهنه های کشاورزی
باشداری
ترکیبی
زراعت آبی
زراعت دیم
معادن
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز رشد و فناوری
مراکز صنعتی
سکونگاه ها
کمتر از ۱۰ هزار نفر

بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر
بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار نفر
بین ۱ تا ۸ میلیون نفر

مرزها
شهرستان
استانها

روستا
۱ - ۱۰۰
۱۰۱ - ۵۰۰
۵۰۱ - ۱۰۰۰
۱۰۰۱ - ۵۰۰۰
۵۰۰۱ - ۲۰۰۰۰

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

تاریخ :
ماخذ :
۱۳۹۵

Scale = 1:2,500,000
Kilometers
Coordinate System : GCS_WGS_1984

قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان خراسان رضوی

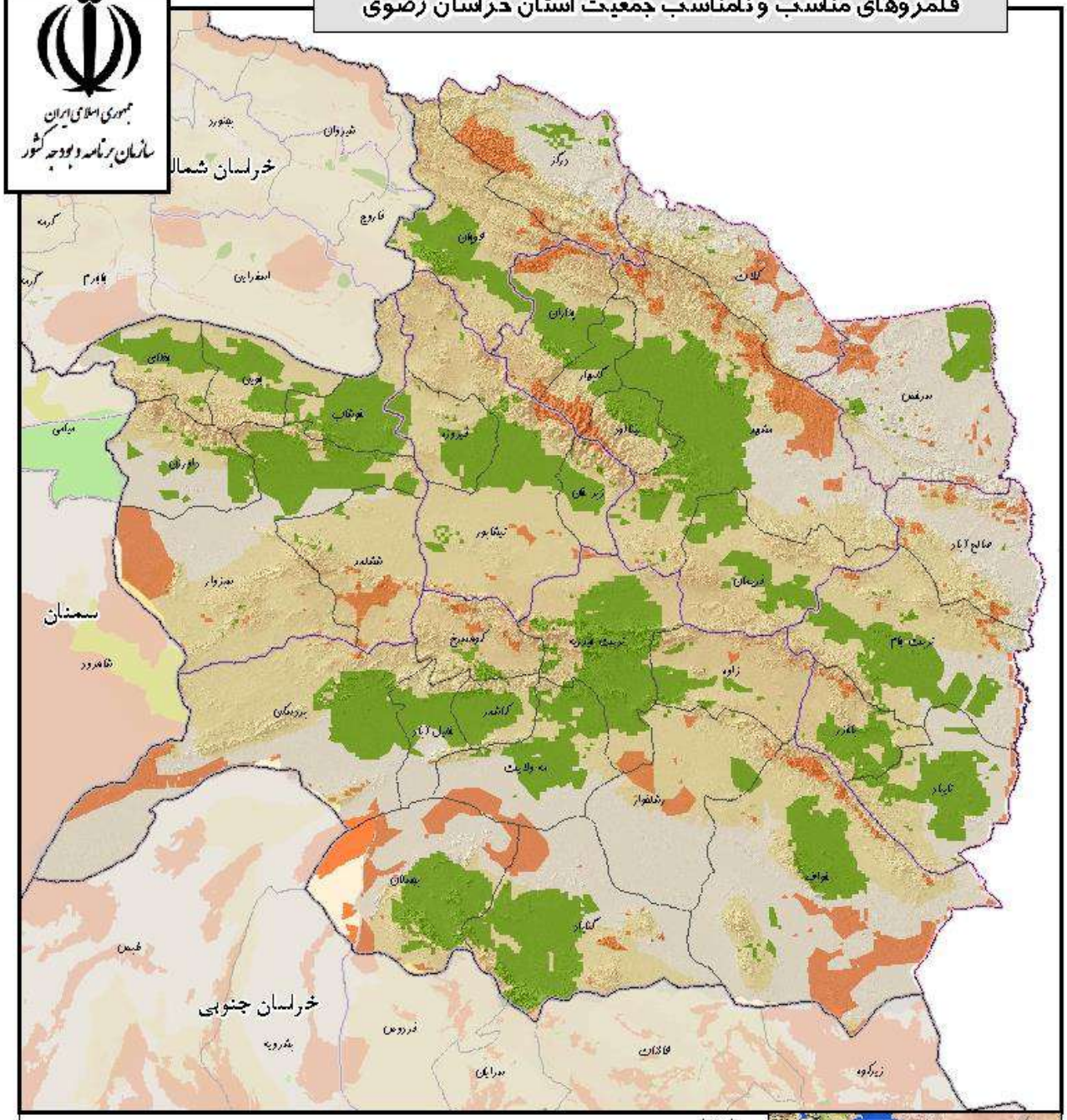

قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان خراسان رضوی

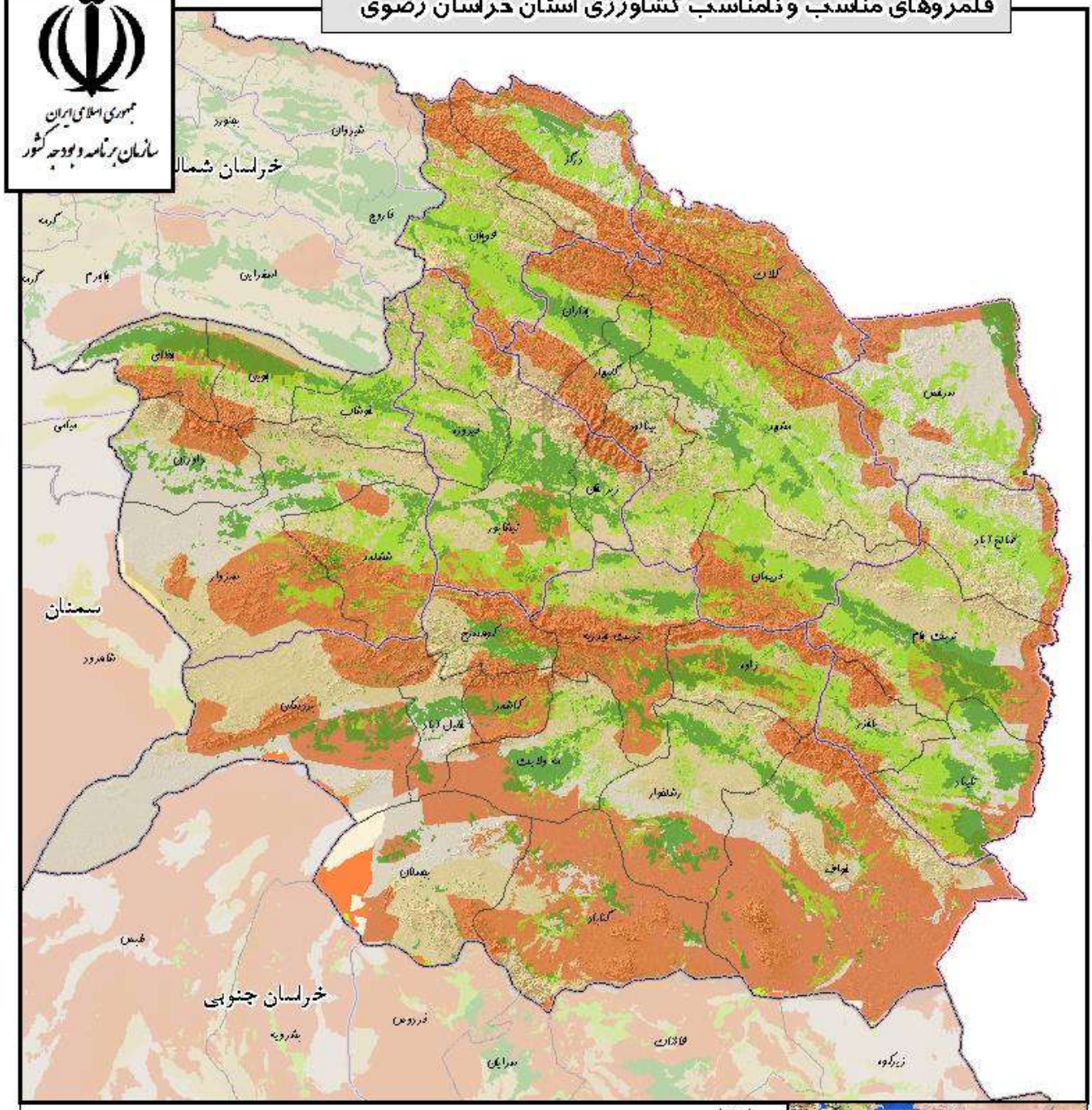

راهنما

قلمروهای مناسب کشاورزی

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب کشاورزی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

شهرداری مشهد، دفتر توسعه فضای سبز و آبخیزداری
امور برنامه ریزی، نظارت و آبخیزداری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

منابع: مطالعات آبخیزداری استان خراسان رضوی — تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000

0 20 40 80

Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان خراسان رضوی

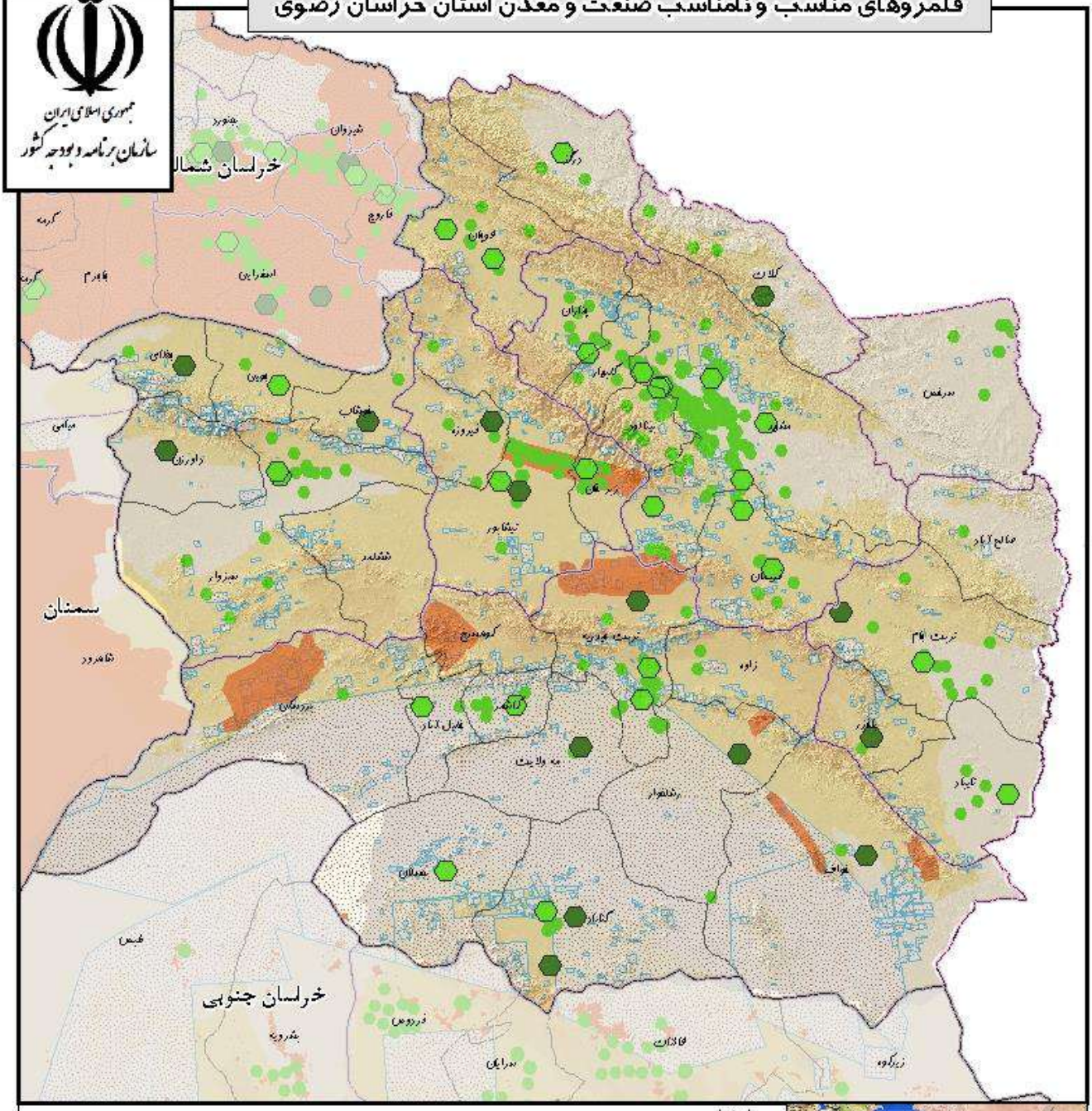

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

تهیه شده در اجرای آمایش سرزمین
تحت پروژه های نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

مأخذ: مطالعات آمایش استان خراسان رضوی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000

0 20 40 80 Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان خراسان رضوی

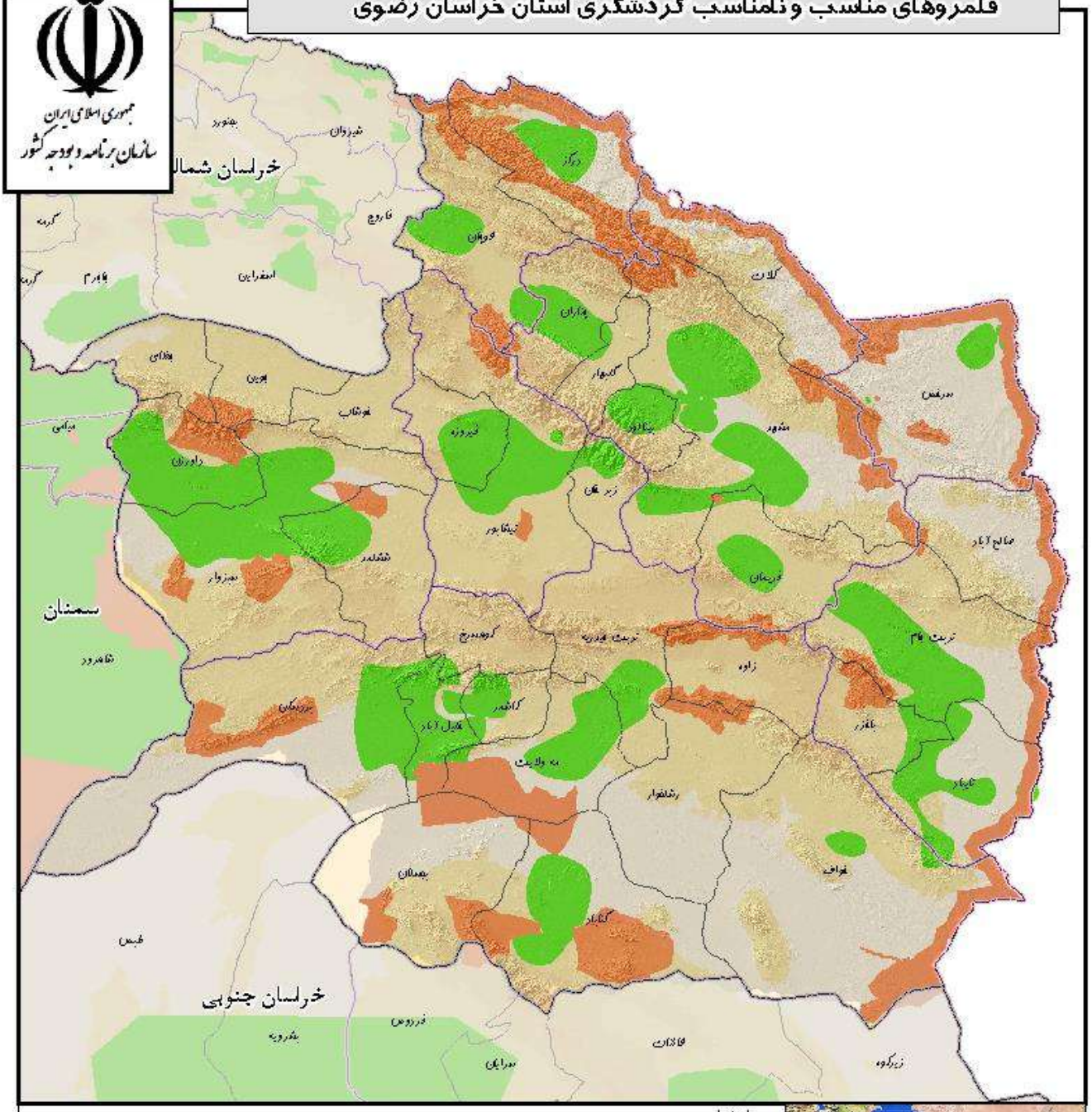

کشاورزی استان در افق طرح استان خراسان رضوی

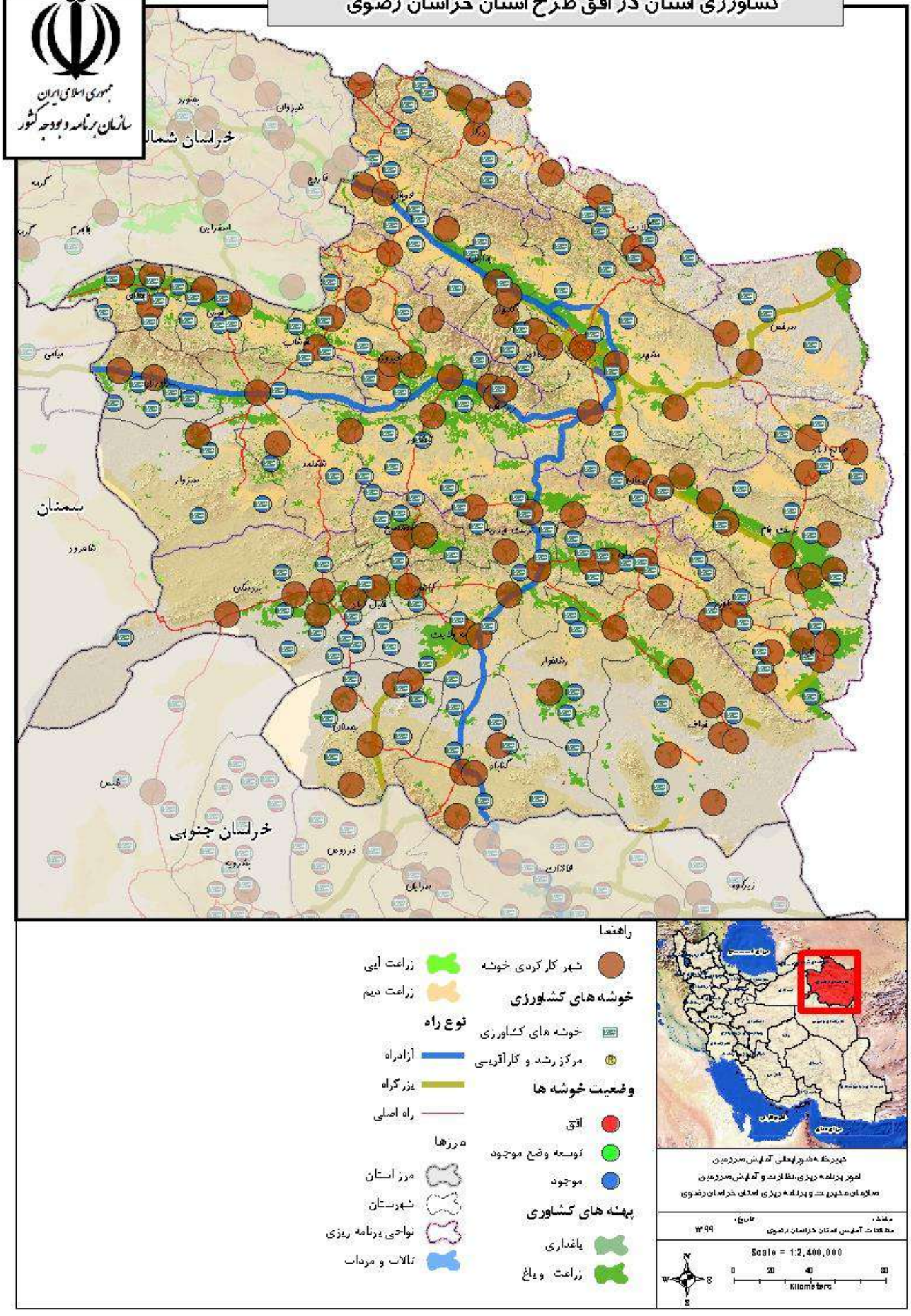

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

صنعت و معدن در افق طرح استان خراسان رضوی

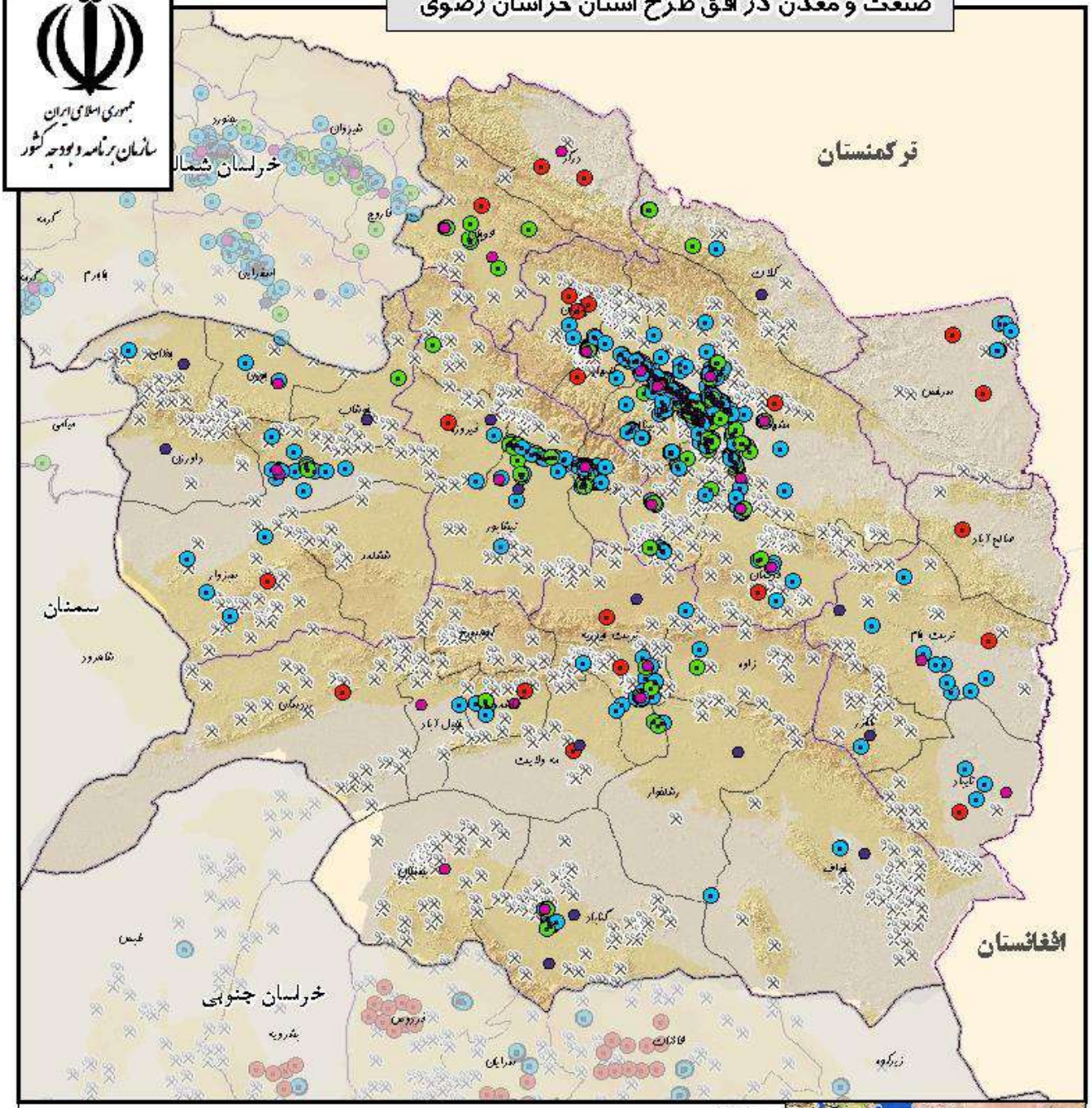

راهنما

نواحی صنعتی

نوع

- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی
- مراکز صنعتی
- معدن

وضعیت

- اتاق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

شهرداری ها، دهیاری ها، عشایر و مرزنشینان
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

مأخذ: مطالعات آمایش استان خراسان رضوی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000

0 20 40 80 Kilometers

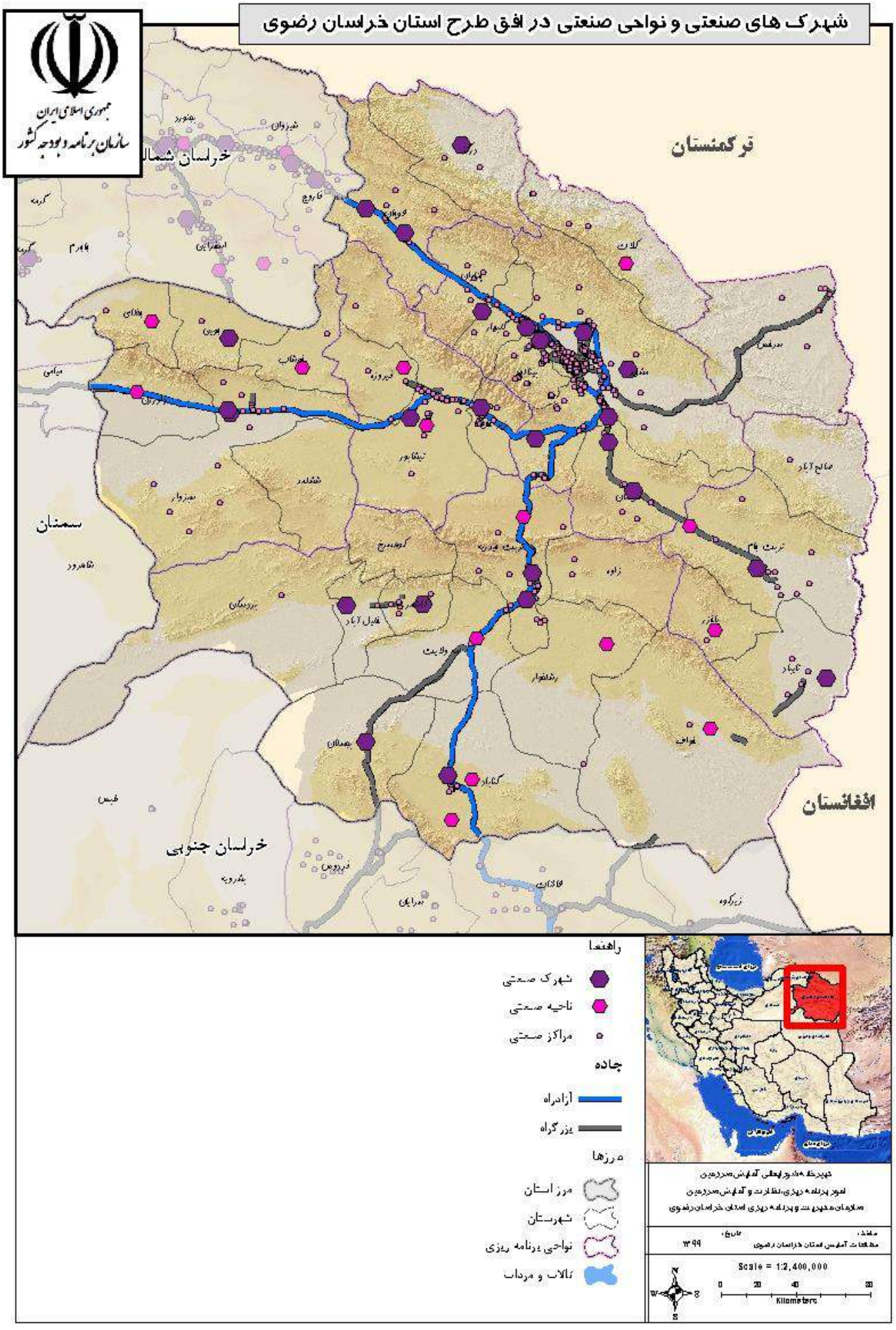
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان خراسان رضوی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
ترکمنستان
خراسان شمالی
سمنان
خراسان جنوبی
افغانستان
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

سطح بندی شهرها در افق استان خراسان رضوی

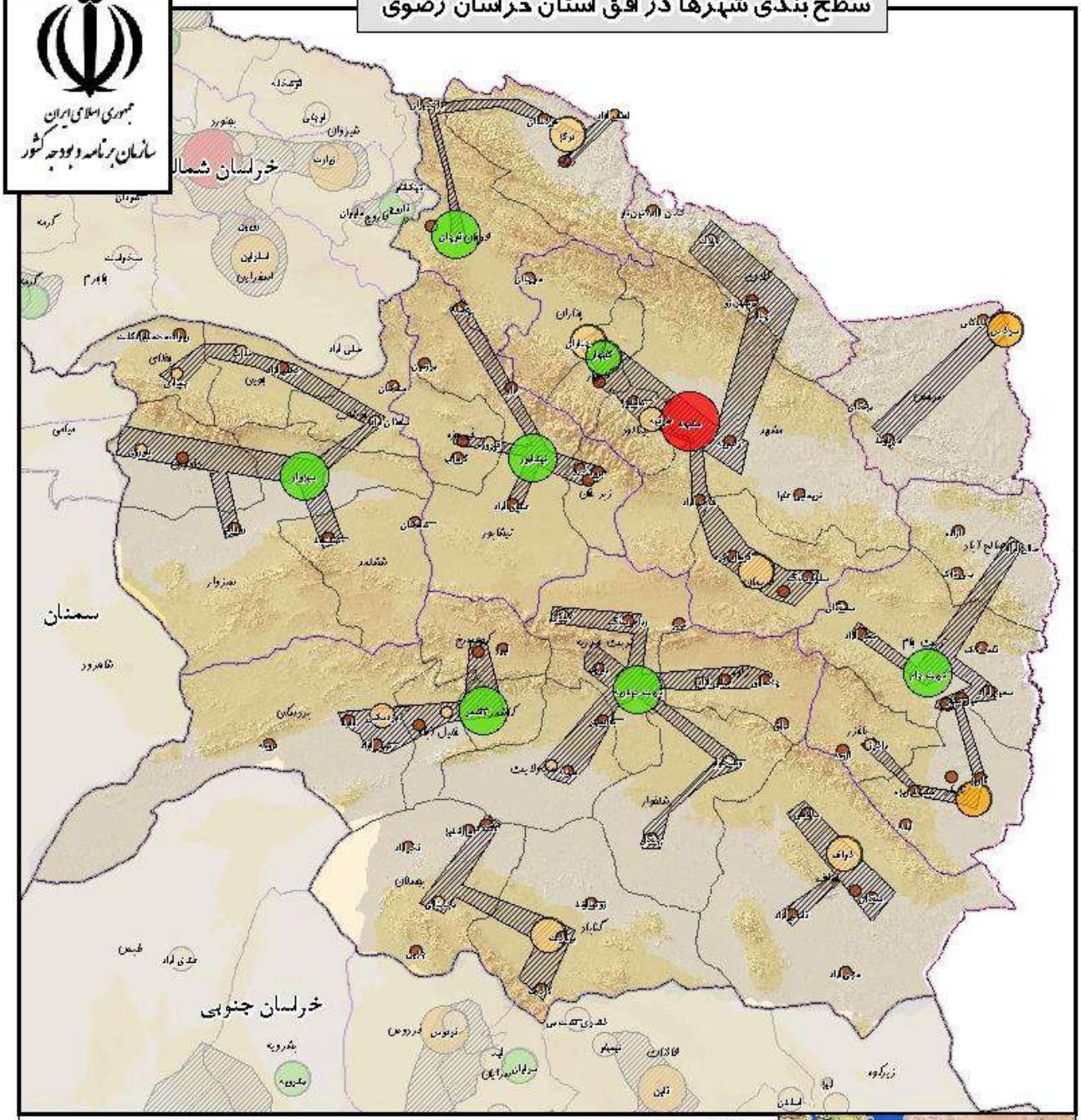

راهنما

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

سطح خدمات رسانی شهر

- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

تالاب و مرداب

تهیه شده توسط اداره کل آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

ماخذ:	تاریخ:
مطالعات آمایش استان خراسان رضوی	۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000

0 20 40 80

Kilometers

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان خراسان رضوی

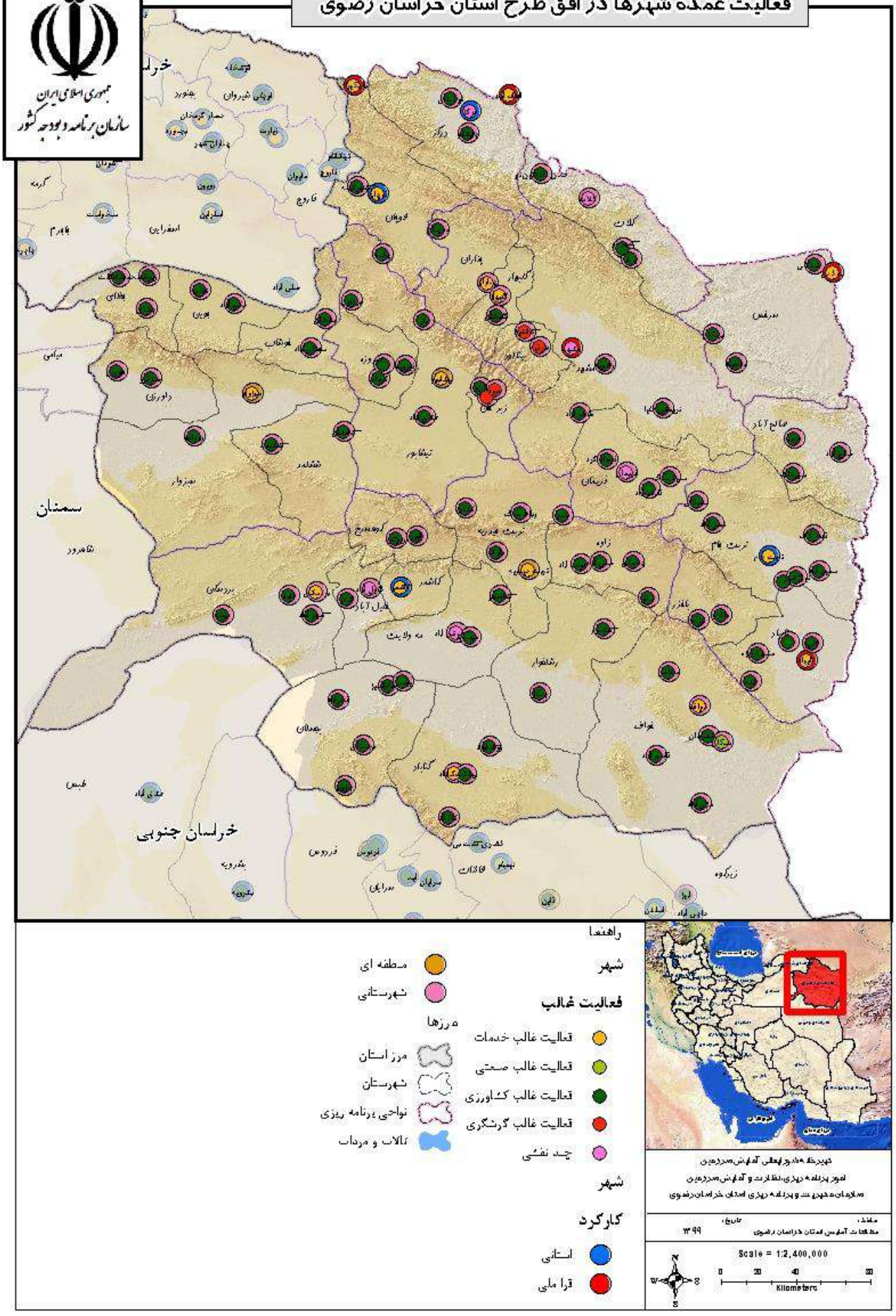

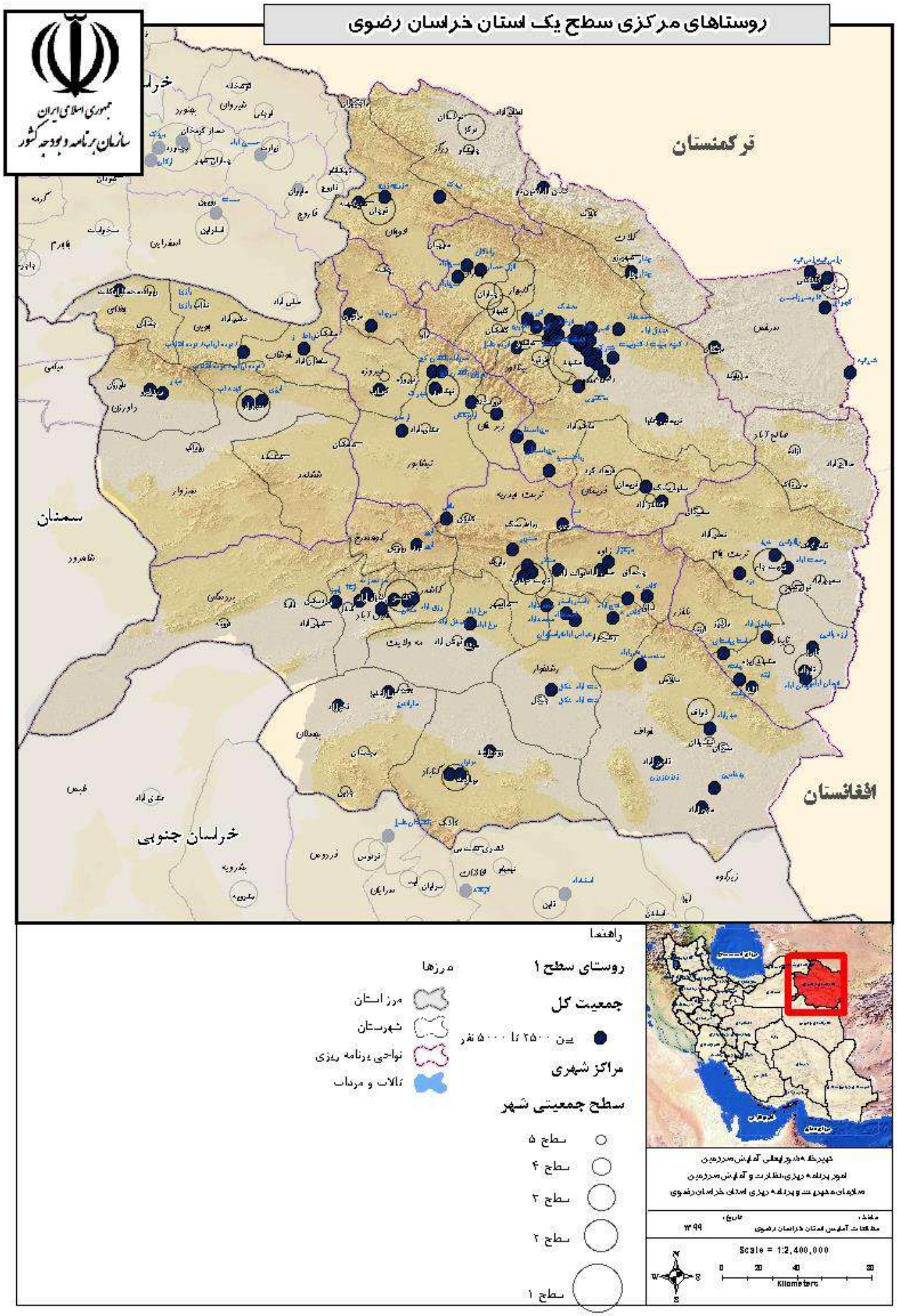
روستاهای مرکزی سطح یک استان خراسان رضوی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
ترکمنستان
افغانستان
خراسان جنوبی
سمنان
راهنما
روستای سطح ۱
جمعیت کل
بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان خراسان رضوی

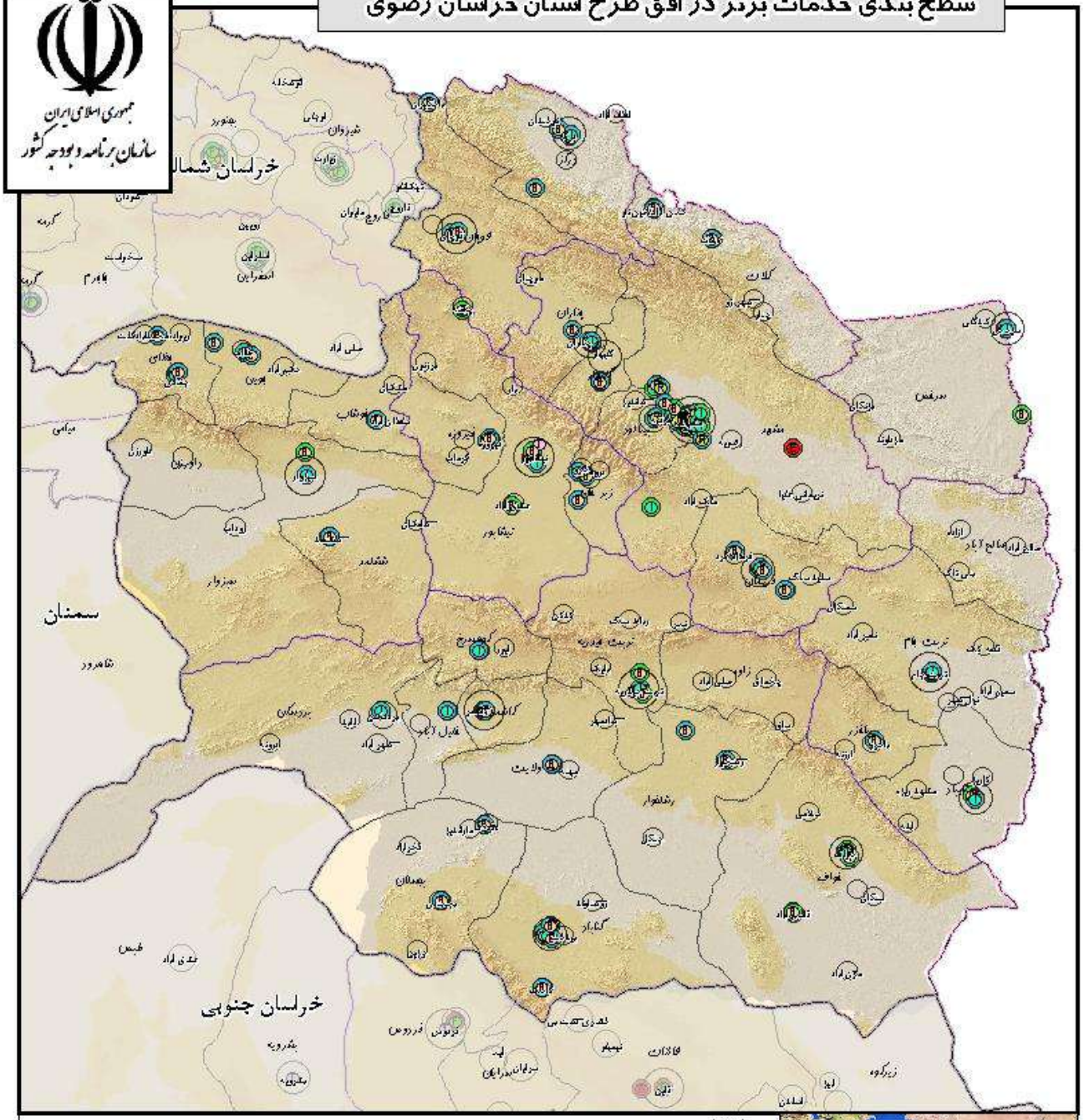

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن آوری

وضعیت

- اتق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان

- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

شهرداد مدیریت آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

مأخذ: مطالعات آمایش استان خراسان رضوی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000

0 20 40 80
Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان خراسان رضوی

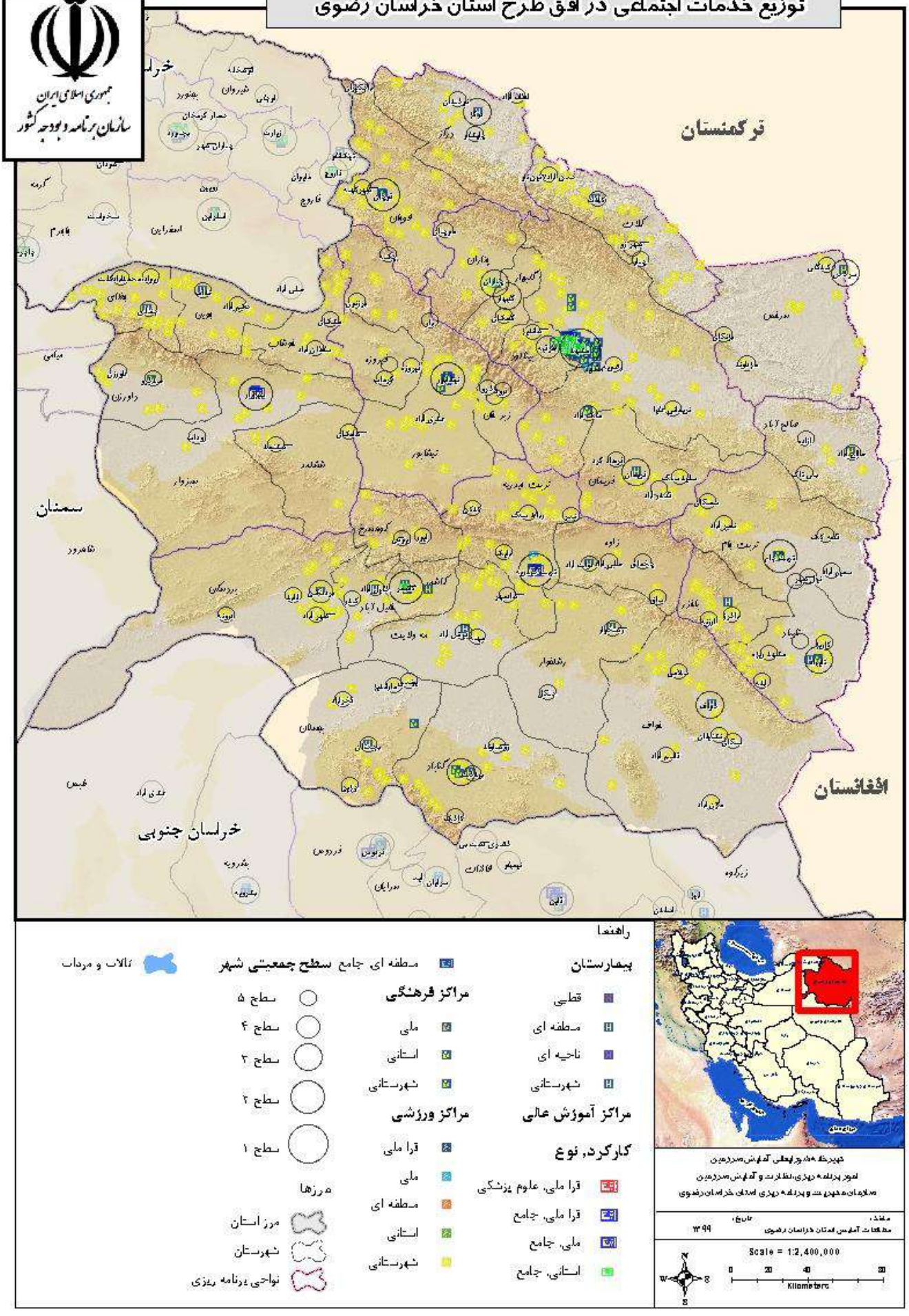

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان خراسان رضوی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

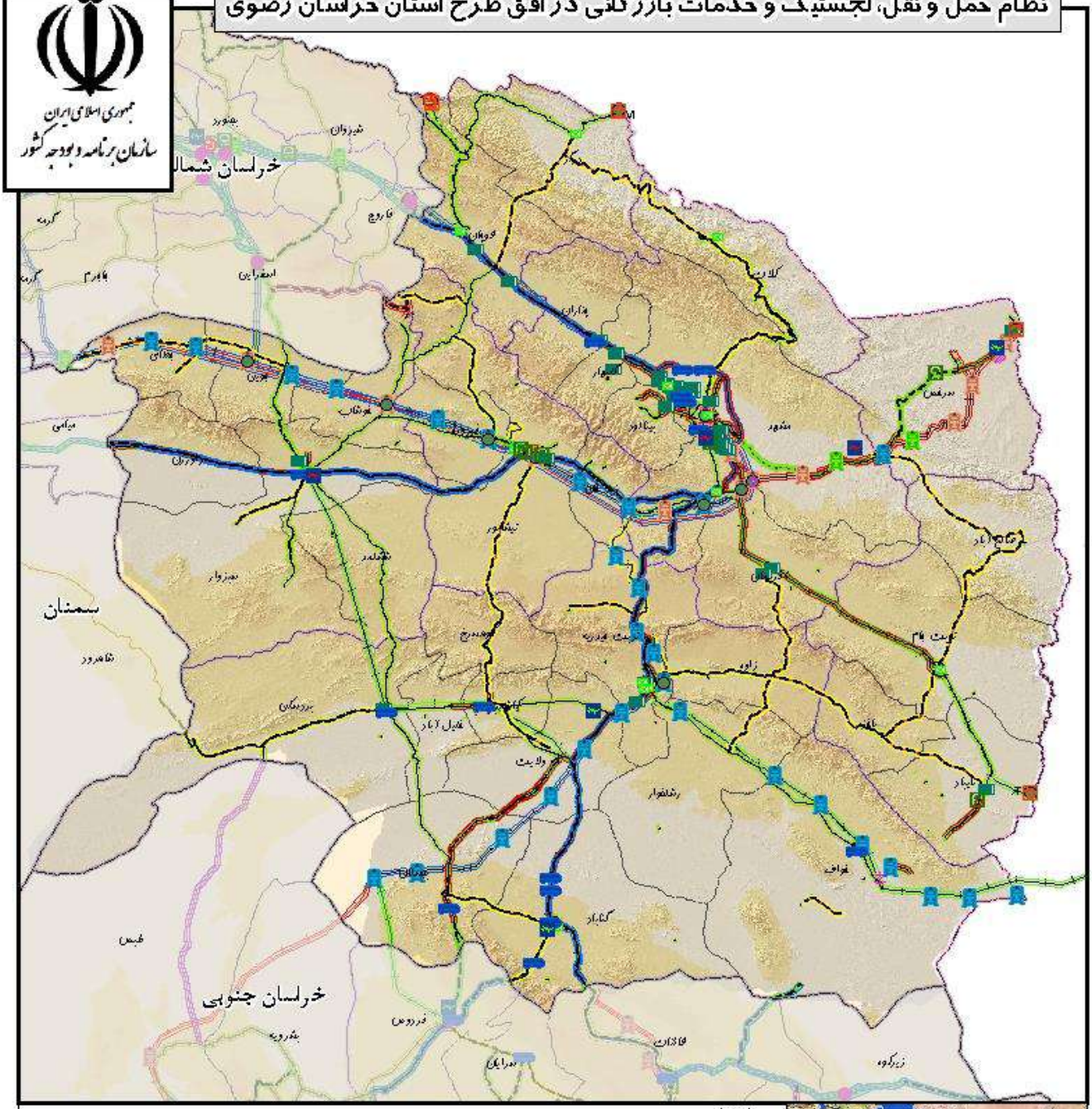

راهنما

فرودگاه
کارکرد
قرا ملی
ملی
پایانه جاده ای
نوع
یاری
دو منظوره
مسافری

مراکز لجستیک
نوع
انبار
یاراندار کالا
یدر خشک
بردخانه
سیلو
گمرک
یازارچه مرزی
دو منظوره
یک

سگین
وضعیت محور
اتق
توسعه وضع موجود
موجود
کارکرد محور
قرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی

نوع راه
آزادراه
یزرگراه
راه اصلی
راه آهن
دو منظوره
یک
سگین

نواحی اقتصادی
نوع
منطقه ویژه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی یرنامه ریزی
تالاب و مرداب

شهرداری مدیریت آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

مأخذ: مطالعات آمایش استان خراسان رضوی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,400,000
0 20 40 80
Kilometers
N
W E
S

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان خراسان رضوی

منابع آبی استان در افق طرح استان خراسان رضوی

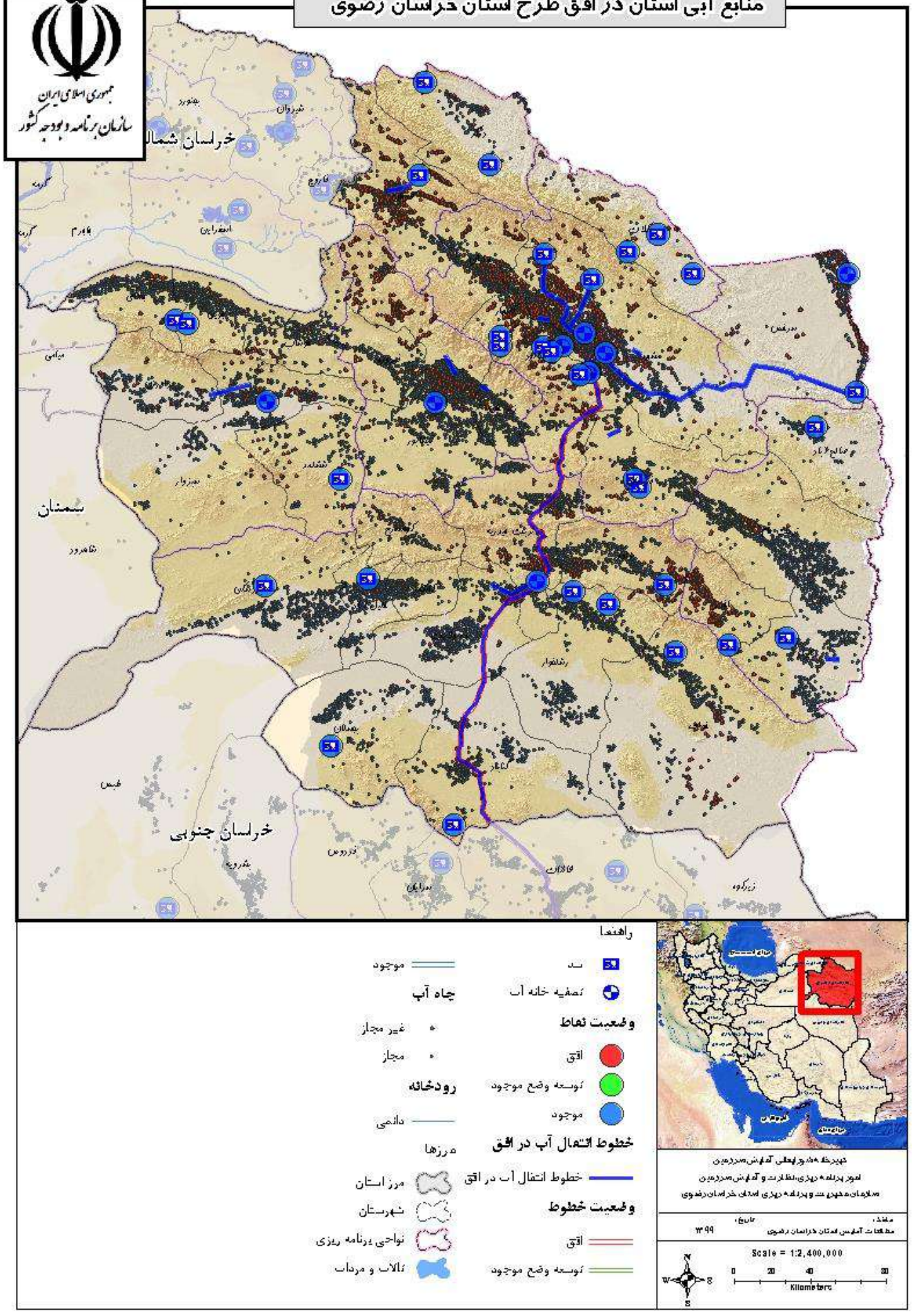

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان خراسان رضوی

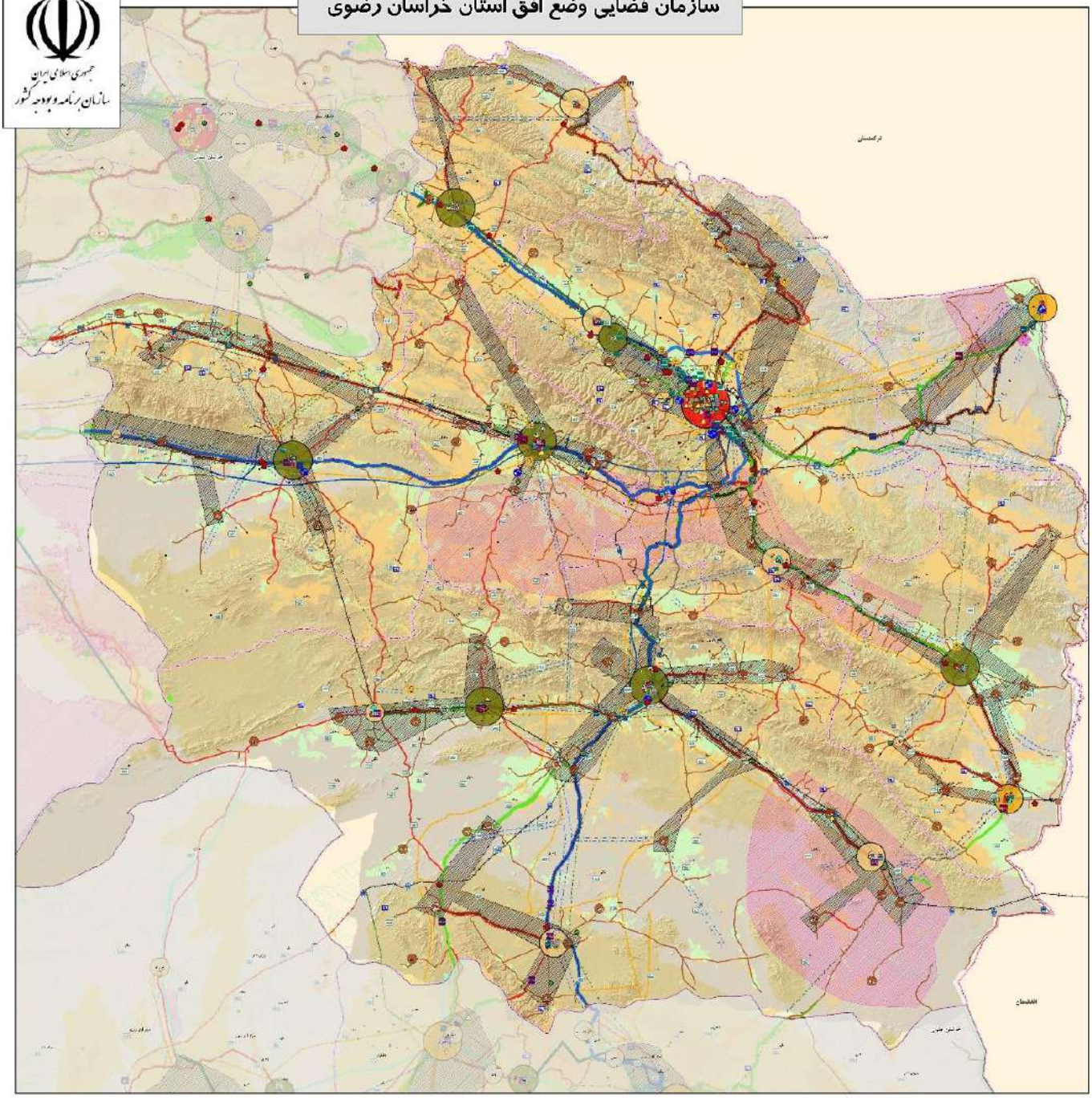

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
فرودگاه
فرا ملی
ملی
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
باری
دو منظوره
مسافری
خطوط راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک
بندر خشک
بارانداز کالا
سیلو
سردخانه
انبار
TM بازارچه مرزی
خدمات برتر
مراکز تحقیق و توسعه
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مراکز رشد و فناوری

انرژی
نیروگاه
بادی
بخاری
خورشیدی
سیکل ترکیبی
گازی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳ کیلوولت
۱۳۲ کیلوولت
۴۰۰ کیلوولت
پست برق
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
منابع آب
سد در افق
تصفیه خانه آب
خطوط انتقال آب در افق کردشکری
رودخانه دائمی
رودخانه فصلی
تالاب و مرداب
دریاچه
کریدور کشاورزی
کریدور کشاورزی
کشاورزی
خوشه های کشاورزی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت آبی
آبگیری
زراعت دیم
صنعت
مراکز صنعتی چلچه
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
متمرکز
کشاورزی
مناطق نمونه گردشگری
آموزش عالی و پژوهانست و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
بین ۱ تا ۲ میلیون نفر
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان خراسان شمالی در افق ۱۴۱۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان خراسان شمالی

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آنکه در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش-های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲ - سند راهبردی آمایش استان خراسان شمالی به شرح زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- ارتقای نرخ، تنوع و بهره‌وری اشتغال مولد و پایدار؛
- خروج استان از رده بندی استان‌های محروم و فرودست؛
- توسعه ظرفیت‌های نهادی توسعه و برنامه‌پذیری کنشگران اصلی استان؛
- کاهش و پالایش شدت و کیفیت وابستگی فعالیت‌های اقتصادی به منابع طبیعی و اقلیمی؛
- ارتقای پایداری منابع طبیعی بویژه منابع آب و خاک؛
- کنترل و کاهش خطرپذیری پهنه‌های سکونت، فعالیت و ارتباطات در قبال مخاطرات طبیعی؛
- حفظ هویت و یکپارچگی اجتماعی و فرهنگی متنوع استان؛
- ارتقای ارتباط‌پذیری و تقویت نقش مفصلی استان در شبکه حمل و نقل فرامنطقه‌ای؛
- ارتقا و انتقال از توسعه فضایی کریدوری به توسعه فضایی پهنه‌ای؛
- ارتقای عدالت فضایی و بین قلمرویی در فرآیند توسعه استان؛
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- کانون اسب اصیل ترکمن در کشور
- کانون اصلاح نژاد دام در کشور
- تولید و تکمیل زنجیره ارزش نوغانداری
- تولید و تکمیل زنجیره ارزش گیاهان دارویی

صنعت و معدن

- توسعه معادن باریت، سیلیکات و بوکسیت در شهرستانهای راز و جرگلان، گرمه و جاجرم
- صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات شیمیایی و پتروشیمی در شهرستان بجنورد
- صنایع تبدیلی و تکمیلی ساخت آهن و فولاد اساسی و ذوب فلزات در شهرستان اسفراین
- صنایع تبدیلی و تکمیلی کانی‌های غیر فلزی و صنایع مرتبط با بوکسیت در شهرستانهای گرمه و جاجرم

حمل و نقل

- مفصل ارتباطی شرق به غرب کشور

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش کلیدی در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافندغیرعامل

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- کشاورزی به صورت کشت فشرده در زیر منطقه میانی
- پرورش آبزیان عمدتاً در آبگیرهای طبیعی و منابع آبی موجود
- صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، غذایی و آشامیدنی
- دامپروری صنعتی و نیمه صنعتی

صنعت و معدن

- تولید مواد معدنی در بخش فلزات آهنی و غیر آهنی، مواد معدنی شیمیایی، سنگهای تزئینی و خاک های صنعتی.

بازرگانی

- امکان توسعه بازارچه های مرزی در موقعیت همسایگی ترکمنستان

گردشگری

- قابلیت های گردشگری مرز و عشایری
- برخورداری از امکانات و تاسیسات گردشگری طبیعی
- شهر بجنورد به عنوان مرکز ارائه خدمات گردشگری سلامت

خدمات برتر

- برخورداری از مراکز رشد علم و فناوری در شهرهای مستعد استان، با تاکید بر فناوری‌های نوین نظیر فناوری اطلاعات، بیوتکنولوژی و نانوتکنولوژی.
- شهر بجنورد به عنوان مرکز ارائه خدمات ممتاز در استان با تاکید بر خدمات بازرگانی، مالی، مشاوره‌ای، فنی و مهندسی

حمل ونقل

- مفصل ارتباطی شمال شرق به مرکز و شمال کشور

انرژی

- امکان گسترش انرژی های نو

- کمک به تامین انرژی برق منطقه شمال شرق کشور

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی.

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان خراسان شمالی در افق ۱۴۱۰، منطقه‌ای است زیبا و صاحب منزلت که به اتکای دارایی‌های متنوع طبیعی، فرهنگی، موقعیت نسبی ویژه و بهره‌وری بالای متکی به فرهنگ توسعه‌مدار در کشاورزی و صنعت؛ از جوامع محلی و بنیان اقتصادی و نهادی متنوع و پویا برخوردار شده و در قالب مناسبات همگرایانه و همکارانه درون و بین استانی و ایفای نقش حلقه ارتباطی با استان‌های هم‌جوار و به‌ویژه بارگاه حضرت رضا(ع) به توسعه‌یافتگی هم‌تراز متوسط کشور، با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل، دست یافته است.

ویژگی‌های چشم‌انداز استان به شرح زیر است:

- برخوردار از کشاورزی مکانیزه، بازارگرا و منزلت آفرین؛
- گردشگری طبیعی، فرهنگی و مذهبی؛
- ارتباط پذیری فرامنطقه‌ای؛
- نقش و کارکردهای صنعتی متنوع؛
- فعالیت‌های خدماتی مولد و پشتیبان زیست‌پذیری و همکاری‌های فرااستانی؛
- منابع طبیعی و محیط زیست عجین با نظام‌های زیست و فعالیت؛
- هویت منطقه‌ای و فرهنگی توسعه‌مدار و آینده‌گرا؛
- منزلت اجتماعی و سرمایه اجتماعی بالای بین‌گروهی و بین‌قلمرویی؛
- تنوع فرهنگی و قومی در جامعه منطقه‌ای و اجتماعات محلی استان؛
- ساختار متنوع اقتصادی؛
- اشتغال مولد، پایدار و با درآمدزایی بالا؛
- ظرفیت جذب بالای فناوری و خدمات نوین و دانش‌پایه؛
- توسعه اقتصادی مبتنی بر ترکیب هم افزای عوامل القایی و درونزا؛
- مدیریت مبتنی بر مشارکت و حضور ذیتفعان توسعه؛
- انسجام و ثبات ساختاری، رویه ای و محتوایی؛
- ساختار فضایی متعادل و توسعه‌یافتگی در سطح استان و شهرستان‌ها؛

- توسعه فضایی پهنه‌ای و یکپارچه؛
- شبکه شهری هم‌تراز و همکار؛
- مقصد گردش‌گری طبیعی فرهنگی در مقیاس‌های منطقه‌ای و ملی؛
- مفصل ارتباطی و عملکردی شمال شرق کشور (همکاری و هم افزایی)؛

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- دست‌یابی به شبکه مکانیزه کشاورزی و دامپروری گسترده در پهنه استان خراسان شمالی؛
- تامین بستر مناسب و موثر بر توسعه صنعت گردشگری فرهنگی ـ طبیعی عبوری و مقصدی؛
- بازشناسی سازمان مدیریت کلان اقتصادی با رویکرد اصلاح ساختار شغلی؛
- بازشناسی سازمان اداری و دیوانی با رویکرد باززنده سازی توان بهره‌وری نیروی کار استان؛
- تلاش در راستای بازپراکنش فضایی جمعیت و فعالیت برپایه ساختارهای اقتصادی و خدماتی مولد توسعه؛
- تامین بستر مناسب و موثر بر توسعه صنعت گردشگری فرهنگی ـ طبیعی عبوری و مقصدی؛
- تلاش در راستای بازپراکنش فضایی جمعیت و فعالیت برپایه ساختارهای اقتصادی و خدماتی مولد توسعه؛
- بسترسازی فرهنگی و اقتصادی توسعه زیرساخت‌های کارآفرینی؛
- سازماندهی مدیریتی فنی با هدف زمینه‌سازی و گسترش تولیدات علمی مقابله با مخاطرات طبیعی؛
- انطباق سازمان تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کلان بر پایه نظام جامع مدیریت بحران؛
- دست‌یابی به شبکه مکانیزه کشاورزی و دامپروری گسترده در پهنه استان خراسان شمالی؛
- بازشناسی سازمان مدیریت کلان اقتصادی با رویکرد اصلاح ساختار شغلی؛
- تلاش در راستای بازپراکنش فضایی جمعیت و فعالیت برپایه ساختارهای اقتصادی و خدماتی مولد توسعه؛

۲-۵- راهبردهای پابرجای استان

- توسعه زیرساختی شبکه حمل و نقل؛
- تدوین چارچوب آموزشی توسعه گرایش‌های تخصصی فعالیت‌ها در استان؛
- دگرگونی ساختار فعالیت‌های صنعتی، توسعه ی صنایع از طریق ارتقای سطح فناوری تولید با اولویت صنایع تبدیلی و تکمیلی با تاکید بر افزایش سهم تولیدات دانش پایه؛
- ارتقای سطح فناوری، ارتقای بهره وری عوامل تولید بخش کشاورزی؛
- تنظیم فرایند توسعه استان برپایه ی ملاحظات محیط زیستی به منظور ارتقای سطح پایداری توسعه از طریق اعمال مدیریت جامع زیست بومی مبتنی بر رویکرد مشارکتی؛

- به کارگیری و ارتقا ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خدماتی و گردشگری استان در راستای ارتقای تعاملات فرهنگی؛
- نهادینه‌کردن‌رویکرد مدیریت عرضه‌و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی درمدیریت بهینه مصرف آب؛
- توسعه خدمات بازرگانی نوین و تقویت زیر ساخت‌های مورد نیاز با تاکید بر تمرکز زدایی محوری؛
- تعادل بخشیدن به نظام استقرار جمعیت و فعالیت در پهنه استان، تراکم زدایی از محور مرکزی تقویت نقش شهرهای کوچک و متوسط مستعد؛
- تغییر ساختار و ایجاد زیر ساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی مدرن متناسب با نقش و عملکرد استان؛
- تامین زیر ساخت‌های لازم در مناطق کمتر توسعه یافته و روستاها به منظور جذب سرمایه گذاری؛

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- پیرامون مسیرهای ارتباطی اصلی و نیز نواحی دارای مزیت برای توسعه سکونتی(شهری و روستایی) و بیشتر در زیرمنطقه میانی

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی

- کل پهنه استان به ویژه در زیرمنطقه میانی و منطقه شمالی اراضی پایاب سدهای چندیر، سومبار و منطقه گلول و سرانی

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- زیرمنطقه جنوبی نیز با اولویت فعالیت‌های صنعتی با تأکید بر صنایع با نیاز آبی کم و مصرف بهینه آب

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش خدمات گردشگری

- نواحی مستعد و دارای پتانسیل‌ها و عناصر ارزشمند طبیعی و تاریخی هر سه زیرمنطقه شمالی، میانی و جنوبی

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی–حفاظتی و...)

قلمروهای نامناسب و دارای محدودیت استقرار جمعیت

- پهنه‌های منابع طبیعی (مراتع و جنگل‌ها)
- پهنه‌هایی مناسب برای توسعه فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری

- پهنه‌های حساس و دارای ارزش‌های محیط زیستی (پارک‌های ملی، پناه‌گاه‌های حیات وحش، مناطق حفاظت شده و مناطق شکار ممنوع)و آثار طبیعی ملی
- پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد (زلزله‌خیزی، سیل‌خیزی و خشکسالی)

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و معدنی

- پهنه‌های حساس و دارای ارزش‌های محیط زیستی (پارک‌های ملی، پناه‌گاه‌های حیات وحش، مناطق حفاظت شده و مناطق شکار ممنوع)، آثار طبیعی ملی و نیز پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد سیل‌خیزی و خشکسالی.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان خراسان شمالی بشرح زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

اولویت‌های توسعه استان

- تخصص‌گرایی صنعتی و مکانیزاسیون کشاورزی
- تمرکز زدایی کارگاه‌های تولیدی و صنعتی و خدماتی بر پایه پتانسیل‌های موجود
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل
- ارتقاء سطح دسترسی‌پذیری
- توسعه کارگاه‌های تولیدی و صنعتی و خدماتی بر پایه پتانسیل‌های موجود
- ایجاد زیرساخت‌ها و امکانات خدماتی جدید
- تمرکززدایی کارگاه‌های تولیدی و صنعتی و خدماتی بر پایه پتانسیل‌های موجود
- توسعه زیرساخت‌ها و امکانات خدماتی موجود
- ایجاد قطب‌های توسعه‌ای جدید
- توسعه قطب‌های صنعتی و خدماتی موجود وابسته به کشاورزی
- توسعه صنایع وابسته به کشاورزی

تخصص‌های اصلی زیرمناطق سه‌گانه برنامه‌ریزی استان

زیرمنطقه بوم‌گرای شمالی شامل شهرستان راز و جرگلان و قسمت شمالی شهرستان بجنورد و شیروان

- کشاورزی مبتنی بر فعالیت‌های باغداری، دام‌پروری و بهره‌برداری از پتانسیل‌های زنبورداری، کرم ابریشم و گیاهان دارویی

زیرمنطقه توسعه یابنده میانی شامل شهرستاهای مانه و سملقان، فاروج و بخش مرکزی شهرستانهای بجنورد و شیروان

- سطح کیفیت و زیرساخت‌های حمل‌ونقلی و ارتباطی برون‌گرا و تسهیل‌گر روابط فرامنطقه‌ای به همراه انتقال کامل‌تر به کشاورزی مکانیزه و بازارگرا

زیرمنطقه رشدیابنده جنوبی شامل شهرستان های اسفراین، جاجرم و گرمه

- زنجیره و خوشه‌های صنعتی مبتنی بر پتانسیل‌های معدنی و صنایع بزرگ موجود

تخصص‌های اصلی توسعه شهرستان‌ها

کشاورزی

- کشاورزی مکانیزه و بازارگرا در شهرستان‌های راز و جرگلان، مانه و سملقان، فاروج، بجنورد و شیروان.
- صنایع تبدیلی وابسته به دام‌داری و کشاورزی در شهرستان‌های راز و جرگلان، مانه و سملقان، بجنورد و شیروان.
- صنایع تبدیلی وابسته به خشکبار در شهرستان فاروج.
- صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی و دامپروری در شهرستان فاروج.

گردشگری

- زیرساخت‌های گردشگری اکوتوریستی و عبوری در شهرستان‌های راز و جرگلان، مانه و سملقان، فاروج، بجنورد، شیروان و اسفراین.

صنعت

- صنایع تبدیلی مرتبط با بوکسیت در شهرستان‌های جاجرم و گرمه.
- صنایع متوسط و کوچک فلزات اساسی در شهرستان‌های جاجرم، گرمه و اسفراین.
- صنایع تبدیلی وابسته به مواد شیمیایی در شهرستان‌های بجنورد و شیروان.

حمل و نقل

- زیرساخت‌های حمل‌ونقل در شهرستان‌های جاجرم، گرمه، بجنورد، شیروان، راز و جرگلان و اسفراین.

خدمات

- خدمات انبارداری، پخش و توزیع کالا شهرستان فاروج.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی و دامپروری

- گسترش زمینه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی با هدف ارتقا سطح دانش شاغلین بخش کشاورزی و فعالیت‌های مرتبط.

- آموزش و ترویج روش‌های کشت مدرن با توجه به ساختار شغلی.
- اولویت سرمایه گذاری و توسعه فعالیت‌های کشاورزی مبتنی بر توان اکولوژیک زمین.

صنعت و معدن

- توسعه زیرساخت‌های اطلاعات مکانی و توصیفی توان‌های صنعتی - انسانی در سطح استان.
- گسترش زمینه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی مرتبط با صنایع تبدیلی و تکمیلی استان.
- سرمایه گذاری در زمینه رشد کمی و کیفی ماشین آلات صنعتی مدرن موجود در استان.
- بسترسازی مدیریتی و مالی – پولی مناسب با هدف جذب سرمایه گذاری‌های خصوصی در بخش صنعت تبدیلی.
- اختصاص بودجه به شهرستان‌های به منظور بازپراکنش فضایی مراکز صنعتی متناسب با توان‌های محیطی - انسانی موجود در سطح استان.

نظام سکونتگاهی

- شناسایی نوع زیرساخت‌های توسعه‌ای مورد نیاز در هر یک از شهرستان‌ها با توجه به عرصه‌های فعالیت غالب و توان‌های بالقوه و بالفعل آنها.
- سرمایه‌گذاری در زمینه تامین زیرساخت‌های توسعه‌ای متناسب با توان‌های اقتصادی-انسانی موجود در روستاهای مرکزی و شهرهای کوچک.
- ایجاد بستر مناسب منطقه‌ای(شهرستانی) با هدف جذب سرمایه‌های خصوصی در هر یک از بخش‌های اقتصادی توانمند منطقه(شهرستان).
- زمینه‌سازی مدیریتی، مالی و پولی با هدف گسترش کارگاه‌های تولیدی صنعتی و خدماتی در روستاها متناسب با ساختار شغلی مسلط.
- نگهداشت جمعیت در شهرهای کوچک و روستاهای مرزی از طریق توسعه فعالیت در این سکونتگاه‌ها.
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق مرزی با مناطق داخلی کشور و مقابله با انزوا.
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی.

حمل نقل

- توسعه ارتباطات هوایی و زمینی بین المللی با قابلیت ارائه خدمات فرودگاهی و ریلی.
- تسهیل ترانزیت هوایی و ریلی کالا.
- توسعه زیرساخت‌های پرسرعت جاده‌ای و ریلی.

بازرگانی

- گسترش زمینه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی مرتبط با خدمات بازرگانی(صادرات و واردات) با هدف بهره گیری از روش‌های نوین داد و ستد.
- تهیه بانک اطلاعاتی مرتبط با توان‌های موجود(بالقوه و بالفعل) و زیرساخت‌های مورد نیاز خدمات بازرگانی در شهرستان‌های استان.
- توسعه زمینه‌های بهره‌گیری از زیرساخت‌های نوین فناوری اطلاعات در گسترش ارائه خدمات بازرگانی.
- سرمایه‌گذاری اقتصادی در کریدورها ونقاط مرزی ملی و بین المللی.
- تدوین نظام اقدامات مدیریتی اجرایی با هدف تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی در زمینه بازرگانی در شهرستان‌های پیرامونی.

استقرار بهینه جمعیت و فعالیت

- تهیه و تکمیل پایگاه اطلاعات مکانی توصیفی عرصه‌های فعالیت در سکونتگاه‌های کوچک با هدف شناسایی توان‌های محیطی-انسانی(در زمینه تولید و خدمات).
- توسعه مراکز آموزشی فنی و حرفه‌ای و کاربردی مرتبط با توان‌های تولیدی خدماتی بومی در سکونتگاه-های کوچک متوسط استان.
- راه اندازی و توسعه مراکز کارآفرینی در سکونتگاه‌های متوسط استان(شهری و روستایی).
- برنامه‌ریزی رشد زیرساخت‌های کارگاهی صنعتی- خدماتی در سکونتگاه‌های کوچک و متوسط با تاکید بر توان‌های تولیدی و خدماتی بومی.
- تدوین نظام اقدامات مدیریتی در ارتباط با ارتقاء سطح تسهیلات بانکی- خدماتی دولتی به سرمایه‌گذاران خصوصی بومی مناطق محروم استان.

گردشگری

- تهیه و تکمیل زیرساخت اطلاعات مکانی و توصیفی ظرفیت‌ها و قابلیت‌های گردشگری بومی استان(بازشناسی فرهنگی).
- ارتقا سطح کمی و کیفی زیرساخت‌های کاربردی فناوری اطلاعات(سخت افزار و نرم افزار) در زمینه‌های گردشگری.
- توسعه مراکز آموزشی و رشته‌های علمی - فنی مرتبط با صنعت گردشگری بومی.
- اختصاص بودجه و زمینه سازی مدیریتی با هدف جذب سرمایه‌های خصوصی به منظور حفظ، احیا و توانمندسازی پهنه‌ها و مراکز گردشگری موجود استان.

- توسعه و اصلاح شبکه ارتباطی فرعی منتهی به جاذبه‌های گردشگری استان.

آموزشی

- ایجاد زیرساخت‌های اطلاعاتی و فن آوری آموزشی و پژوهشی در سطح استان.
- بهبود و ارتقا سطح ارتباطی مابین مراکز دانشگاهی و واحدهای صنعتی متوسط از نظر تبادل دانش.
- توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای متناسب با توان‌های تولیدی و پتانسیل‌های انسانی مناطق.
- سرمایه گذاری به منظور توسعه واحدهای کارآفرین و پارک‌های علم و فناوری در استان.

پایداری زیست محیطی

- ایجاد زیرساخت‌های اطلاعاتی و فن آوری آموزشی و پژوهشی در سطح استان.
- بهبود و ارتقا سطح ارتباطی مابین مراکز دانشگاهی و واحدهای صنعتی متوسط از نظر تبادل دانش.
- توسعه مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای متناسب با توان‌های تولیدی و پتانسیل‌های انسانی مناطق.
- سرمایه‌گذاری به منظور توسعه واحدهای کارآفرین و پارک‌های علم و فناوری در استان.
- ایجاد زیرساخت اطلاعاتی مکانی جامع از توان‌های منابع آبی موجود، کمبودها و الگوهای مصرف.
- سرمایه‌گذاری آموزشی با هدف ارتقا دانش و آگاهی عمومی و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره برداری از منابع.
- تدوین برنامه جامع مقابله با خشکسالی، پیشگیری از سیلاب و بازچرخانی و استفاده از آب‌های غیر متعارف.
- ارتقا بهره‌وری و توجه به ارزش‌های اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آب.

زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی

- تدوین زیرساخت اطلاعاتی مکانی و توصیفی از مجموع داده‌های مدیریتی و اجرایی سازمان‌ها، نهادها و ادارات استان.
- به روزرسانی پایگاه‌های داده و اطلاعات ملاک عمل مدیران در سطوح کلان و خرد تصمیم گیری.
- به روزرسانی زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری فناوری اطلاعات استان.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) دسترسی به مسیرهای AH70 و AH78 بزرگراه‌های آسیایی در غرب و شرق استان.

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) بزرگ‌راه بجنورد ـ آشخانه ـ آزادشهر.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) بزرگ‌راه بجنورد ـ اسفراین- سبزوار.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) محور اصلی گرمه ـ چمن‌بید.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) محور اصلی میامی ـ گرمه ـ اسفراین.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) محور اصلی راز- شیرین دره- بجنورد.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) محور اصلی حصارگرمخان ـ گیفان.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل محور غرب به شرق(جاده‌ای) محور اصلی اسفراین ـ بام ـ دوغایی (به سمت مشهد).
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل محور شرغ به غرب استان(جاده‌ای) محور اصلی شیروان ـ اسفراین.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (ریلی) راه‌آهن یک خطه مشهد ـ بجنورد ـ گرگان.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(ریلی) راه‌آهن آنتن شیروان-بجنورد ـ اسفراین ـ جوین.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(ریلی) راه‌آهن ایستگاه بجنورد.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(هوایی) فرودگاه مرکز استان.
- ایجاد و توسعه زیرساخت های فیبر نوری و دیتا.
- توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی‌های برق حرارتی نیروگاه شیروان.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) پایانه بار بجنورد - شیروان.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) گمرگ بجنورد.
- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) منطقه ویژه اقتصادی بجنورد.
- ایجاد زیرساخت انتقال آب ازمنطقه گلول و سرانی به منطقه میانی استان.

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه سکونتگاه‌های شهری میانی بزرگ (۵۰۰-۲۵۰ هزار نفر جمعیت) بجنورد.
- توسعه سکونتگاه‌های مناطق شهری میانی(۲۵۰-۵۰ هزار نفر جمعیت) شیروان، اسفراین و آشخانه.
- توسعه سکونتگاه‌های مناطق شهری کوچک (۵۰-۲۵ هزار نفر جمعیت) جاجرم، فاروج، راز، گرمه.
- توسعه سکونتگاه‌های مناطق شهری(کمتر از ۱۰ هزار نفر) چناران، صفی‌آباد، حصار گرمخان، سنخواست، شوقان، ایور، درق، قاضی، پیش‌قلعه، آوا، لوجلی، قوشخانه، زیارت، تیتکانلو، غلامان و یکه سعود.

- ایجاد و توسعه مناطق شهری و روستایی(کمتر از ۱۰ هزار نفر)، رویین، حسین‌آباد، مایوان.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

هرگونه گسترش اراضی کشاورزی مشتمل بر توسعه اراضی زراعی و توسعه باغات در اراضی شیبدار، منوط به جایگزینی با کشت سُنتی دارای منابع آب مجاز و فعال(در حال بهره‌برداری) در سقف آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغی استان برای مصارف کشاورزی می‌باشد.

- توسعه کشت گلخانه‌ای در زیرمنطقه شمالی در حوزه سدهای چندیر و سومبارو سدهای گلول و سرانی (شهرستانهای راز و جرگلان و شیروان)
- ایجاد شهرک کشاورزی و دامپروری در زیارت و غلامان.
- توسعه فعالیت‌های باغداری و دامپروری در زیرمنطقه شمالی(شهرستان راز و جرگلان و بخش های شمالی شهرستان بجنورد و شیروان).
- توسعه فعالیت‌های زنبورداری، کرم ابریشم و گیاهان دارویی در زیرمنطقه شمالی(شهرستان راز و جرگلان و بخش های شمالی شهرستان بجنورد، شیروان و اسفراین).
- توسعه شهرک‌های تخصصی کشاورزی، خدمات حرفه‌ای و تخصصی تولیدکنندگان کشاورزی در زیر منطقه میانی (شهرستان مانه و سملقان، بخش های مرکزی بجنورد و شیروان).

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- توسعه صنایع فلزات اساسی(آلومینا) و صنایع کانی‌های فلزی(بوکسیت) در شهرستان جاجرم.
- ساماندهی زنجیره‌های تامین فولاد در شهرستان اسفراین (با رعایت ملاحظات آبی و تاکید بر شیوه های نوین کم آب بر)
- تکمیل زنجیره صنایع فلزات اساسی(فولاد) در شهرستان اسفراین.
- ایجاد و توسعه صنایع غذایی در ناحیه‌های صنعتی زیارت، پیش‌قلعه، غلامان.
- توسعه صنایع غذایی در شهرستان شیروان و اسفراین.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- توسعه منطقه ویژه اقتصادی بجنورد.
- توسعه مراکز خدمات اداری، سیاسی و انتظامی ملی و منطقه‌ای در شهر بجنورد.
- توسعه مراکز خدمات بهداشتی و درمانی بیمارستان فرا استانی و منطقه‌ای در شهر بجنورد و استانی در شهرهای شیروان، اسفراین، آشخانه و جاجرم و بیمارستان ناحیه‌ای در شهرستان‌های راز و فاروج.

- توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی فرا استانی در شهرهای بجنورد، شیروان، اسفراین و ناحیه‌ای در بجنورد، شیروان، اسفراین، آشخانه، راز، غلامان، فاروج و تیتکانلو.
- توسعه مراکز خدمات ورزشی استادیوم ورزشی و مرکز بازی‌های بومی فرااستانی در شهرهای بجنورد، شیروان، اسفراین، آشخانه وسالن سرپوشیده ناحیه‌ای در شهرهای بجنورد، شیروان، اسفراین، آشخانه، جاجرم، گرمه، راز و فاروج.
- توسعه مراکز خدمات آموزش عالی فرااستانی در شهرهای بجنورد و استانی در شهرهای آشخانه، جاجرم، گرمه، راز و فاروج.
- توسعه آموزش و پرورش در مناطق شمالی استانی (شهرستانهای راز و جرگلان)
- توسعه مراکز خدمات تحقیق و توسعه فرااستانی در شهرهای بجنورد، شیروان، اسفراین، آشخانه و استانی جاجرم و گرمه.
- توسعه مراکز خدمات مالی و حرفه‌ای فرااستانی و استانی در شهرهای بجنورد، شیروان، اسفراین- استانی و ناحیه ای در شهرهای آشخانه، جاجرم وگرمه و ناحیه ای در شهرهای راز و فاروج.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- گردشگری تاریخی و فرهنگی در شهرستان های بجنورد، اسفراین، جاجرم و شیروان.
- گردشگری طبیعی(بوم‌گردی) در شهرستان های بجنورد، اسفراین، جاجرم، شیروان و مانه و سملقان شامل چشمه‌های بش قارداش و باباامان، غارهای پوستین‌دوز، سلیمان، انوشیروان، گنج‌کوه، بیدک، سیدصادق، عبادتگاه، کافرقلعه، کنه‌گرم، دستکند هنانه، آرمادلو، ییجت (معصوم)، پرقیستان، ییلاق‌های زوارم، گلیان، اوغاز، گلیل و مناطق نمونه گردشگری زوارم، رویین، اسپیدان، خسرویه، درکش، قلعه‌زو، آب‌گرم ایوب پیامبر(ص).
- گردشگری عشایری کرمانج (در زیرمنطقه شمالی) و ترکمن (در راز و جرگلان و شیروان)
- گردشگری سلامت و توریسم درمانی در شهرستان بجنورد

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های شهری

- سطح اول شهر بجنورد.
- سطح دوم مناطق شهری شیروان، اسفراین و آشخانه.
- سطح سوم مناطق شهری جاجرم، فاروج، راز و گرمه.

- سطح چهارم مناطق شهری چناران، صفی‌آباد، حصار گرمخان، سنخواست، شوقان، ایور، درق، قاضی، پیش‌قلعه، آوا، لوجلی، قوشخانه، زیارت، تیتکانلو، یکه سعود و مناطق شهری و روستایی غلامان، رویین، حسین‌آباد و مایوان.

سلسله مراتب نظام سکونتگاه‌های روستایی

- سطح یک ۸ منظومه‌های روستایی.
- سطح دو ۴۱ مجموعه‌های روستایی.
- سطح سه ۱۳۴ حوزه‌های روستایی.
- ۸ آبادی مستقل.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

خدمات درمانی

- ایجاد بیمارستان منطقه‌ای(استانی) درآشخانه – جاجرم.
- ایجاد بیمارستان ناحیه‌ای در راز، غلامان و فاروج.

خدمات فرهنگی، اجتماعی و ورزشی

- توسعه استانی خدمات فرهنگی و اجتماعی (شامل فرهنگسرا و...) بجنورد ـ شیروان ـ اسفراین.
- توسعه ناحیه‌ای خدمات فرهنگی و اجتماعی بجنورد ـ شیروان ـ اسفراین ـ آشخانه، جاجرم ـ گرمه، فاروج ـ تیتکانلو.
- ایجاد ناحیه‌ای خدمات فرهنگی و اجتماعی راز ـ غلامان.
- توسعه استادیوم ورزشی (فرااستانی) بجنورد ـ شیروان ـ اسفراین ـ آشخانه.
- توسعه مرکز بازی‌های بومی (فرااستانی) بجنورد ـ شیروان ـ اسفراین ـ آشخانه.
- توسعه سالن سرپوشیده ورزشی ناحیه‌ای بجنورد ـ شیروان ـ اسفراین ـ آشخانه و جاجرم ـ گرمه.
- ایجاد سالن سرپوشیده ورزشی ناحیه‌ای راز و فاروج ـ تیتکانلو.

خدمات آموزش عالی

- توسعه مراکز آموزش عالی استانی در راز و جرگلان و فاروج.

سازمان فضایی شبکه‌های اصلی زیربنایی

حمل و نقل زمینی

- بزرگراه بجنورد ـ شیروان ـ فاروج ـ مشهد، بجنورد ـ آشخانه ـ آزادشهر، بجنورد ـ اسفراین، آشخانه ـ مراوه‌تپه– نوکنده.

- محور اصلی اسفراین ـ سبزوار، اصلی بجنورد ـ شوقان ـ چمن‌بید، گرمه ـ چمن‌بید، میامی ـ گرمه ـ اسفراین، شیروان ـ قوشخانه ـ رباط، آشخانه ـ پیش‌قلعه ـ راز، حصارگرمخان ـ گیفان، آشخانه ـ مراوه‌تپه ـ نوکنده، اسفراین ـ بام ـ دوغایی (به سمت مشهد)، بام ـ فاروج، شیروان ـ اسفراین، لوجلی ـ باجگیران، راز ـ غلامان ـ گیفان ـ رباط، راز ـ یکه‌سعود ـ بچه‌دره.

حمل و نقل ریلی

- راه‌آهن یک خطه مشهد ـ بجنورد ـ گرگان، آنتن شیروان – بجنورد ـ اسفراین ـ جوین.

حمل و نقل هوایی

- توسعه فرودگاه مرکز استان.

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان خراسان شمالی به قرار زیر است:

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع.
- برنامه ارتقای بهره وری صنایع (مصرف بهینه آب و...).
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی.
- برنامه ارتقای بهره وری معادن (شناسایی قابلیت های معدنی جدید، جذب فناوری های نوین و...).
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی ها منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی.
- اجرای طرح بازسازی و نوسازی بنگاه‌های صنعتی و صنوف تولیدی .

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت.
- برنامه توسعه پرورش دام و طیور.
- توسعه پرورش زنبورداری.
- توسعه کشت گلخانه‌ای.
- صادرات محصولات کشاورزی.
- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت استان.
- برنامه توسعه کشت و صنعت.
- برنامه تولید محصولات فناورانه و توسعه فعالیت‌های کشاورزی دانش بنیان.
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی.

- برنامه حمایت از پرورش اسب اصیل ترکمن

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
- ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف.

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه حفاظت و بهره برداری پایدار از زیست بوم‌های خشکی.
- برنامه احیاء و صیانت پایدار از مراتع و جنگلها.
- برنامه مدیریت و یازیافت پسماند.
- برنامه آبخیزداری و آبخوانداری.
- برنامه حفاظت خاک؛

انرژی

- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدیدپذیر.

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران.
- برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت(از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل).
- برنامه جامع پدافندغیرعامل و مدیریت بحران.
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران).
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی.
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی.
- برنامه ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و هوشمند مناطق مرزی مبتنی بر نقش مردم و فناوری اطلاعات و صیانت از توسعه و کارکردهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قانونی در مرزها.

حمل و نقل

- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل.
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده‌ای.

- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی.
- برنامه سیاستگذاری توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل و تهیه برنامه‌های حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل هوایی

سکونتگاهی

- توزیع فضایی جمعیت.
- برنامه ساماندهی کالبدی - فضایی سکونتگاه‌ها (شهری و روستایی).
- برنامه سیاست‌گذاری زیرساختی و خدماتی در خصوص سکونتگاه‌های شهری و روستایی.

فرهنگ و هنر

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی – هنری.
- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی.

میراث فرهنگی، صنایع دستی وگردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری.
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی.
- برنامه توسعه گردشگری تاریخی/فرهنگی/مذهبی/سلامت
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری.
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی.
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی.
- برنامه حفظ و احیاء آثار طبیعی.

سرمایه اجتماعی

- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی.
- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر.
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال.

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت‌های پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و مراکز رشد.
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش.
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی.

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات.

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی درمانی.

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی.

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها.
- برنامه توسعه کارآفرینی.
- برنامه بهبود فضای کسب و کار.
- برنامه توسعه زیرساخت‌های صادراتی
- برنامه تسهیل تجارت با تاکید بر بازارچه‌های مرزی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع موجود۲ استان خراسان شمالی

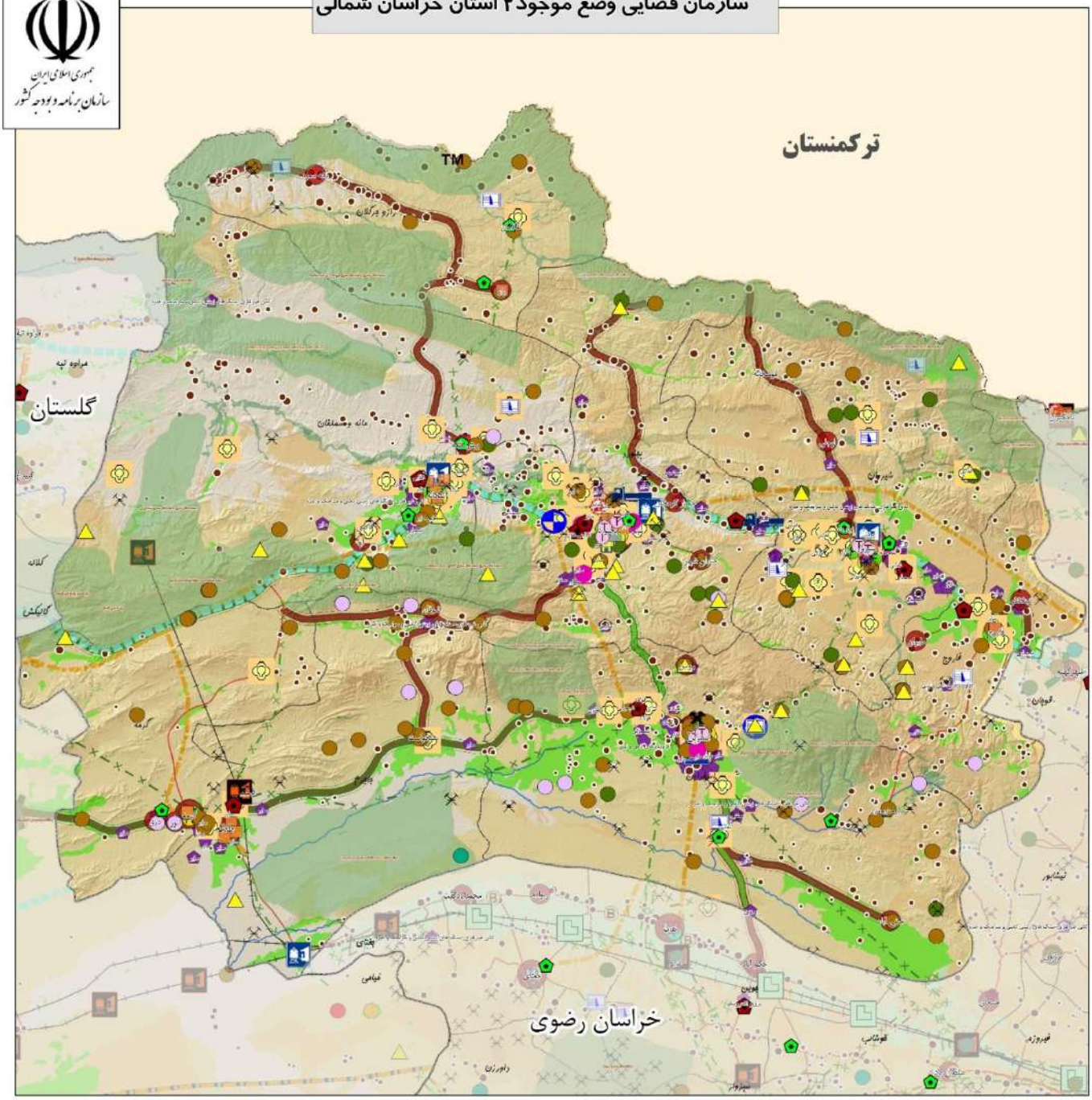

راهنما

جاده
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
فرودگاری
مسافری
دو منظوره
راه آهن
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه ثبیر نوری
گمرک
بارانداز کالا
سیلو

انبار
TM بازارچه مرزی
خدمات پرتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
انرژی
نیروگاه
سیکل ترکیبی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳
۱۳۲
۴۰۰
پست برق
منابع آب
سد

تصفیه خانه آب
رودخانه دائمی
دریاچه
گردشگری
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
مناطق نمونه گردشگری
محورهای گردشگری
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
متمرکز
مناطق چهارگانه محیط زیست

آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
پهنه های کشاورزی
باغداری
ترکیبی
زراعت آبی
زراعت دیم
صنعت و معدن
معادن
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز رشد و فناوری

مراکز صنعتی
سکونتگاه ها
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر
روستا
۱ - ۱۰۰
۱۰۱ - ۵۰۰
۵۰۱ - ۱۰۰۰
۱۰۰۱ - ۵۰۰۰
۵۰۰۱ - ۲۰۰۰۰
مرزها
شهرستان
استانها

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: خراسان شمالی

قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

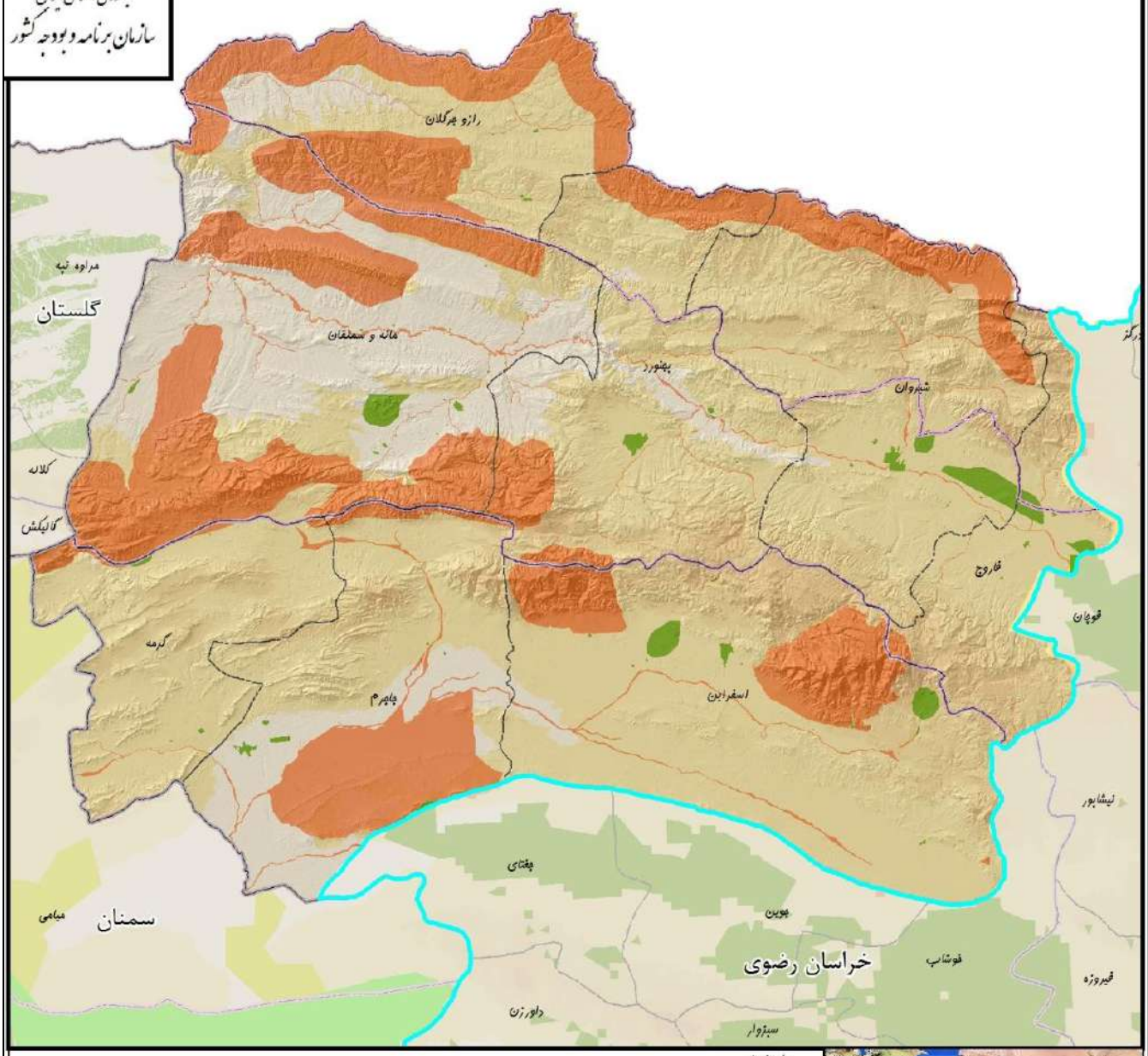

راهنما

پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,۲۰۰,۰۰۰
0 10 20 40
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان خراسان شمالی

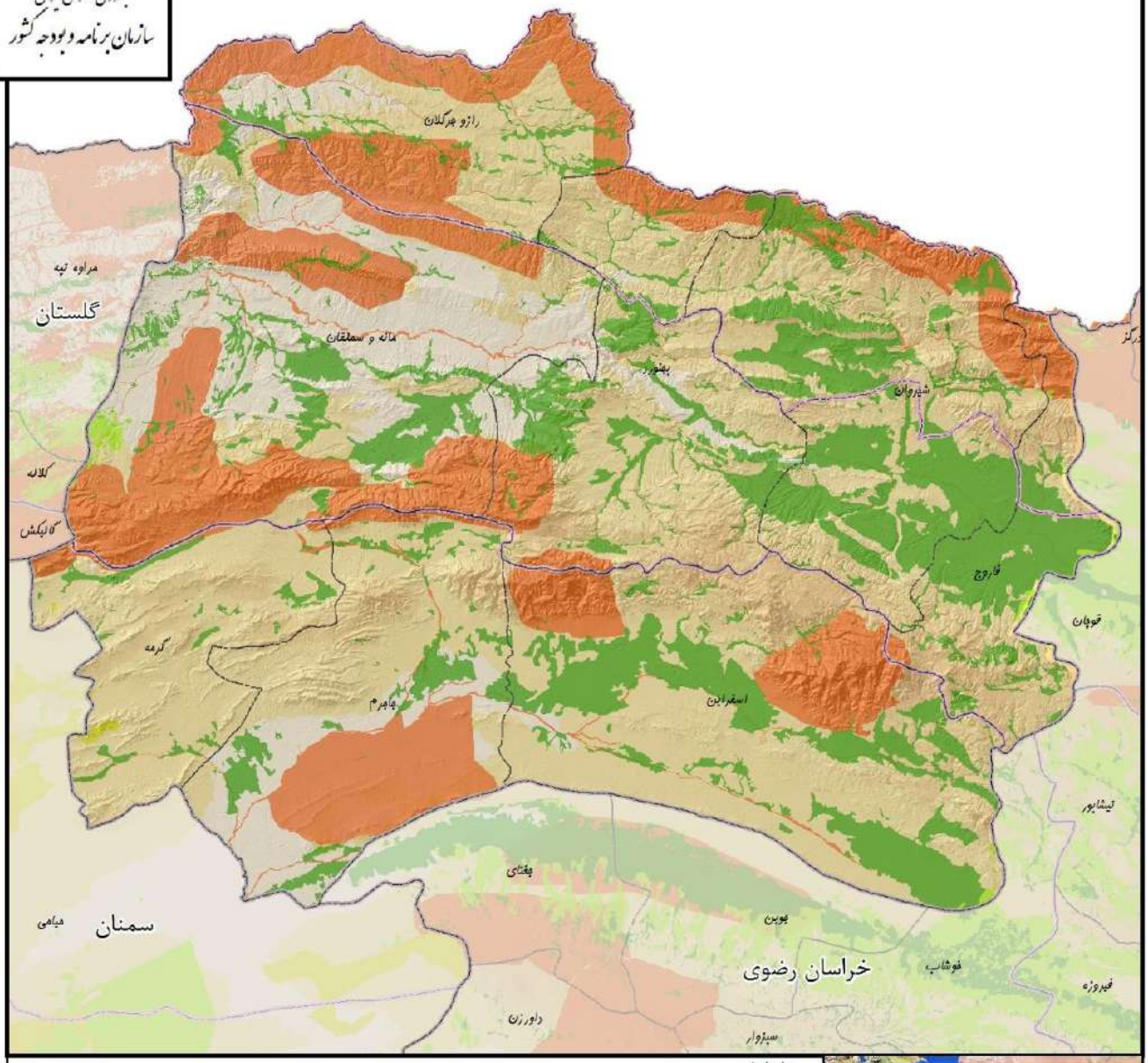

راهنما

قلمروهای مناسب کشاورزی

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب کشاورزی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

مطالعات آمایش استان خراسان شمالی — تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱,۲۰۰,۰۰۰

۰ ۱۰ ۲۰ ۴۰ Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

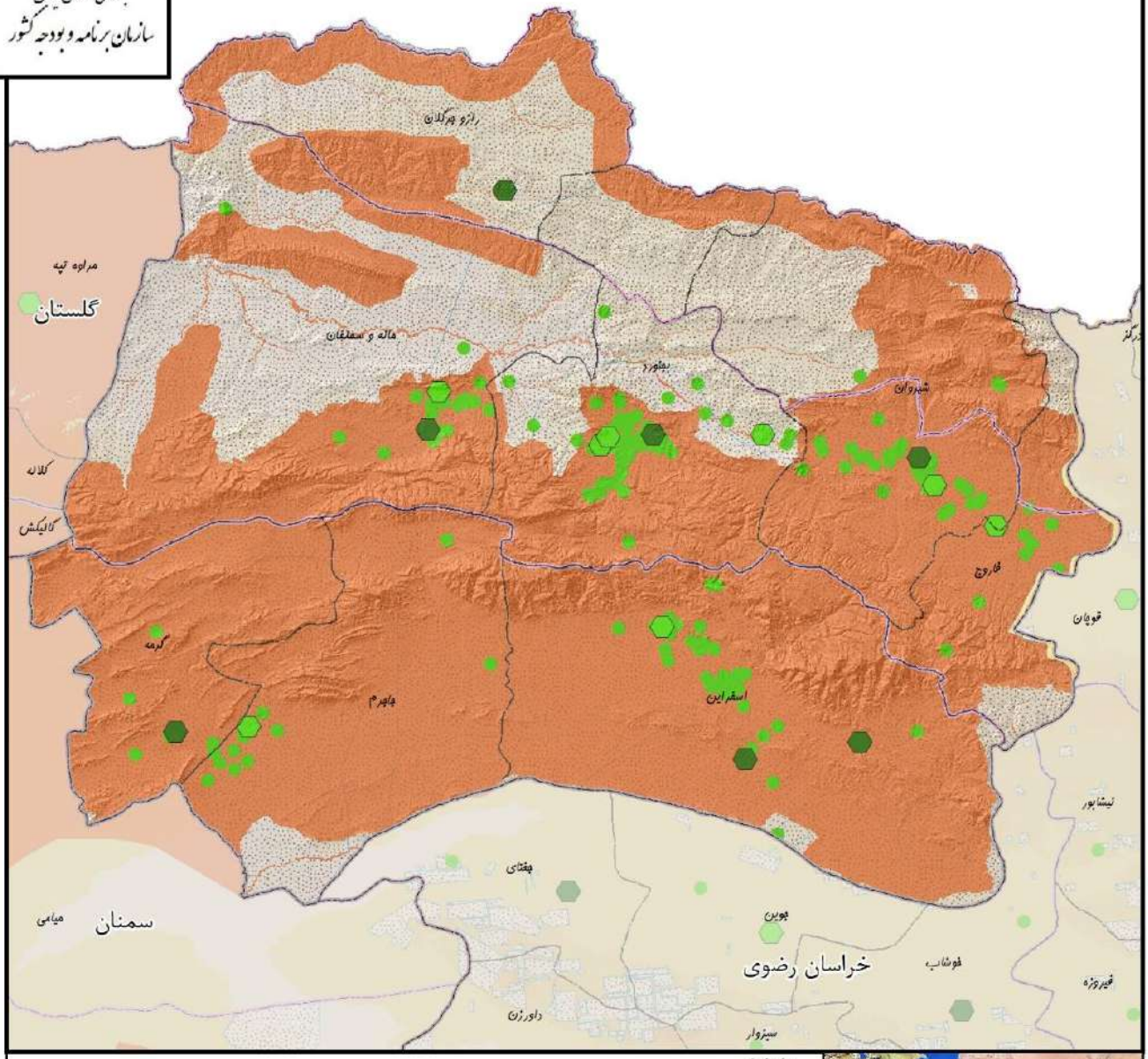

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,۲۰۰,۰۰۰

N W E S

۰ ۱۰ ۲۰ ۴۰
Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

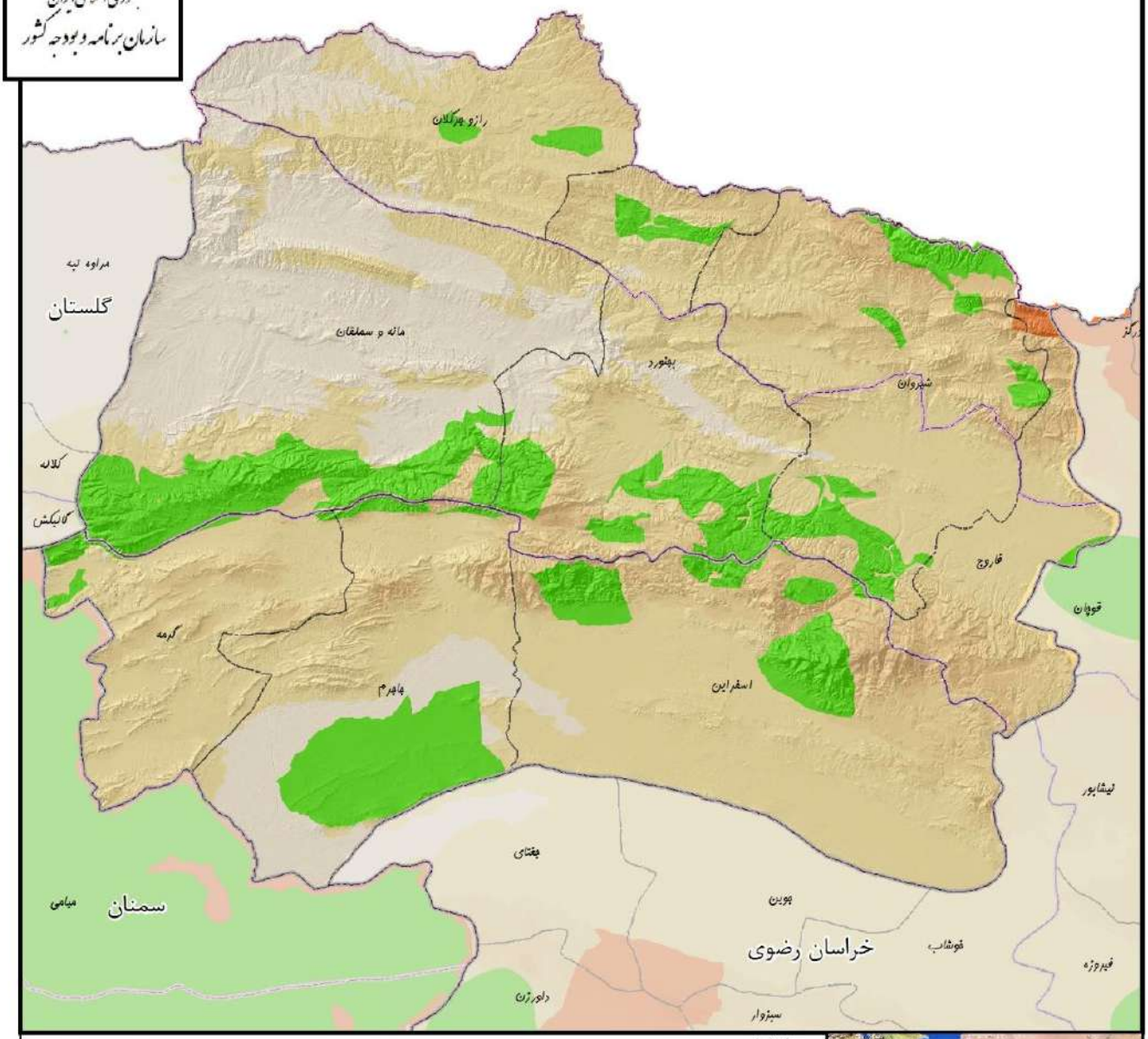

راهنما

قلمروهای مناسب گردشگری

- قلمروهای مناسب گردشگری
- قلمروهای نامناسب

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

مطالعات آمایش استان خراسان شمالی — تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱،۲۰۰،۰۰۰

N W E S

۰ ۱۰ ۲۰ ۴۰ Kilometers

کشاورزی استان در افق طرح استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

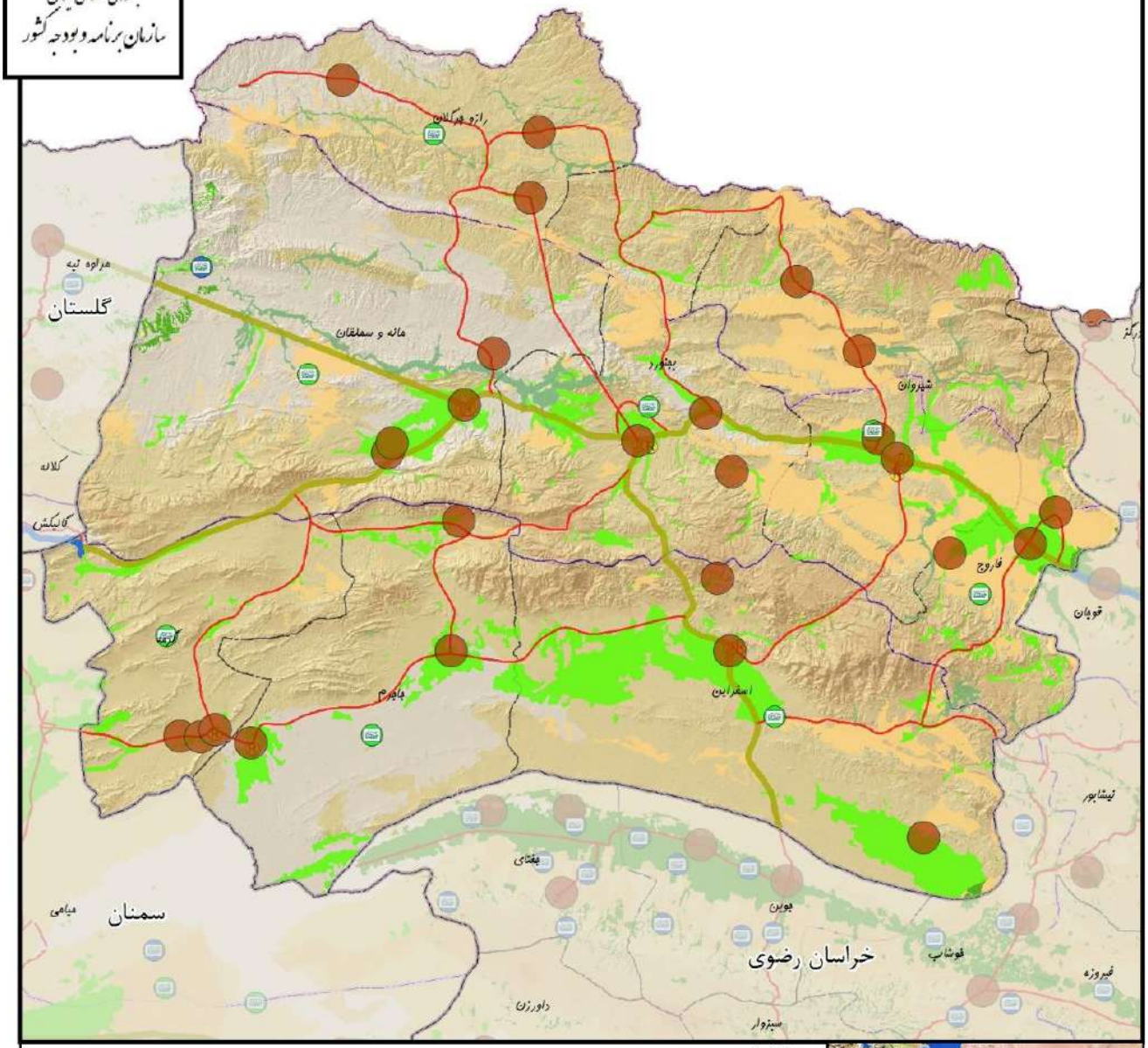

راهنما

- شهر کارکردی خوشه
- زراعت آبی
- زراعت دیم

خوشه های کشاورزی

- خوشه های کشاورزی
- مرکز رشد و کارآفرینی

نوع راه

- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی

وضعیت خوشه ها

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

پهنه های کشاوری

- باغداری
- زراعت و باغ

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱,۲۰۰,۰۰۰
۰ ۱۰ ۲۰ ۳۰
Kilometers
N W E S

صنعت و معدن در افق طرح استان خراسان شمالی

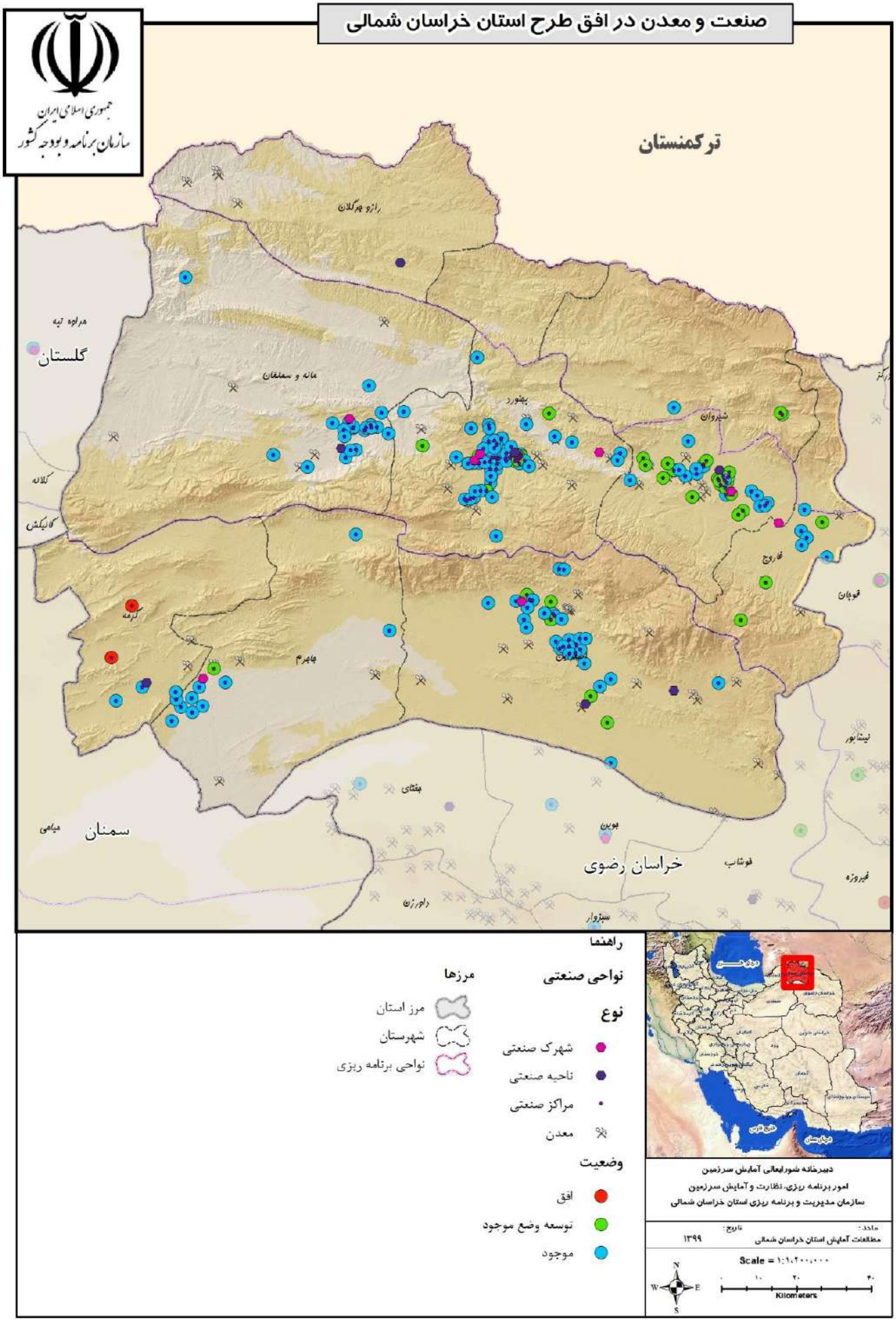

شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

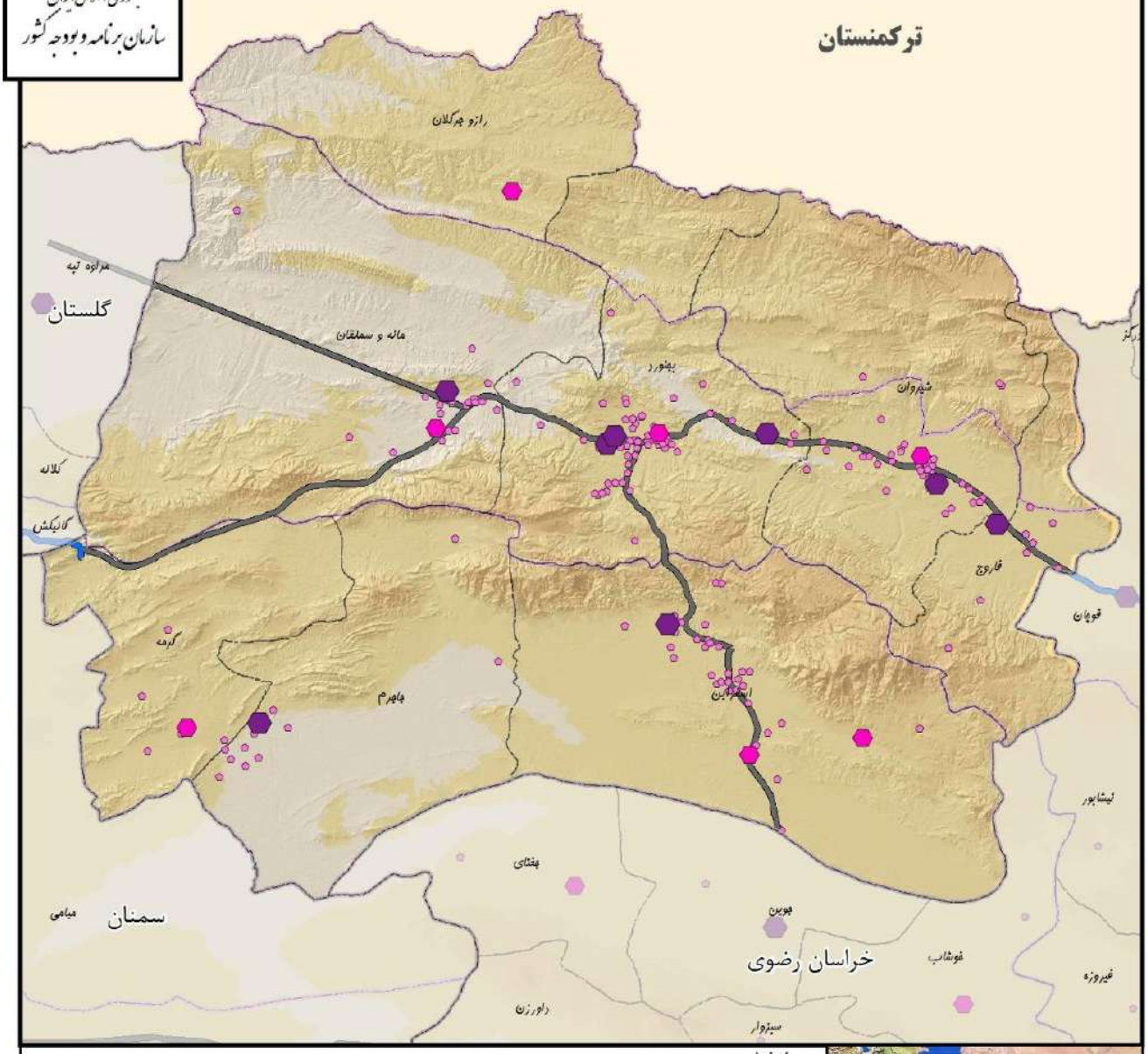

راهنما

- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی
- مراکز صنعتی

جاده

- آزادراه
- بزرگراه

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,۲۰۰,۰۰۰
0 10 20 40
Kilometers
N W E S

گردشگری در افق طرح استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

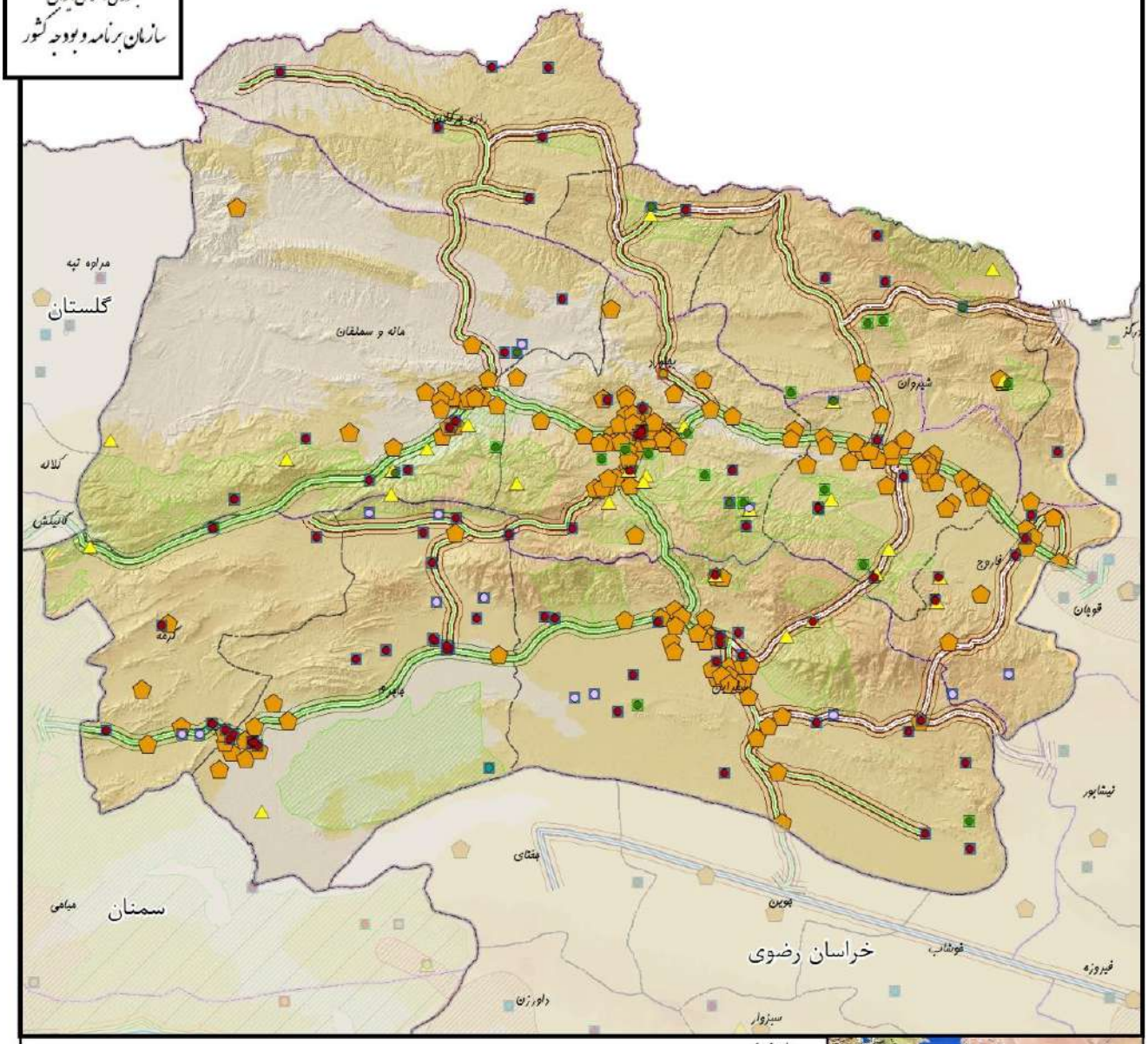

راهنما

نقاط گردشگری
- اقتصادی
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- سلامت
- فرهنگی
- متمرکز
- مذهبی
- کشاورزی
- مناطق نمونه گردشگری

وضعیت نقاط
- افق

پهنه گردشگری
- توسعه وضع موجود
- موجود
- صنایع دستی

محورهای گردشگری
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

نوع محور
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- متمرکز
- کشاورزی

پهنه گردشگری
- اقتصادی
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- فرهنگی

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱،۲۰۰،۰۰۰
۰ ۱۰ ۲۰ ۴۰
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سطح بندی شهرها در افق استان خراسان شمالی

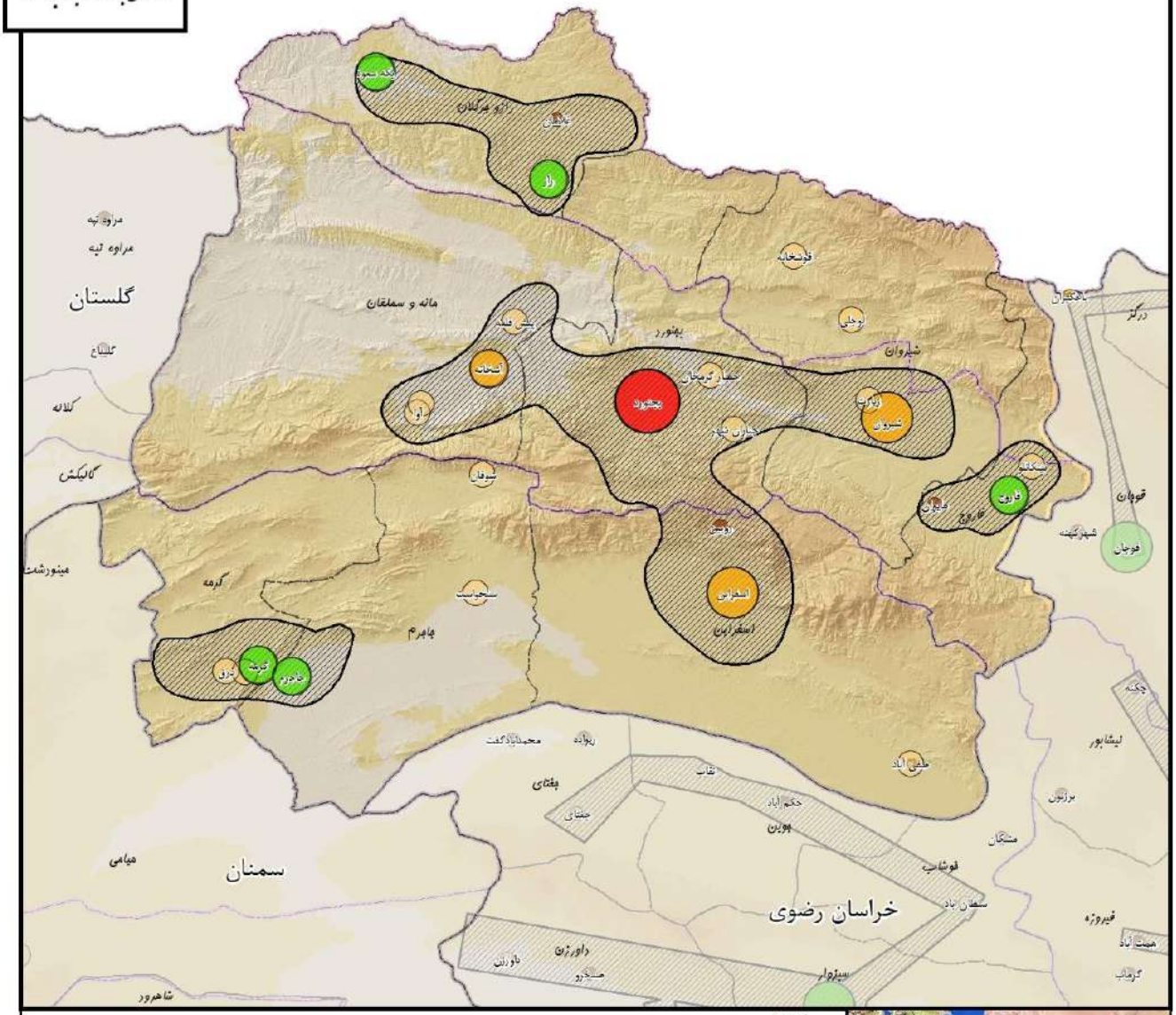

راهنما

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

سطح خدمات رسانی شهر

- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱،۳۳۴،۲۴۰
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان خراسان شمالی

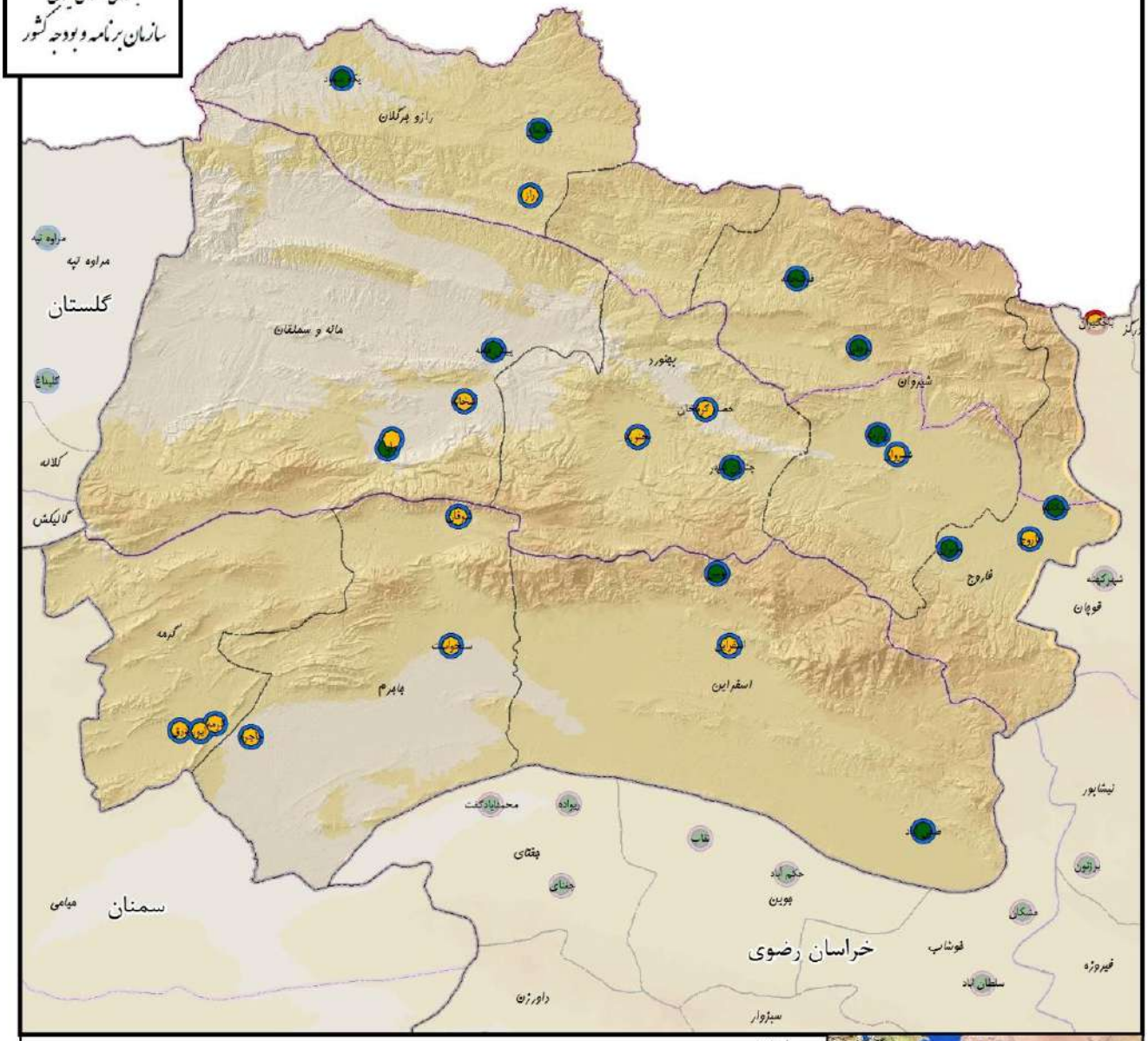

راهنما

شهر

شهرستان

نواحی برنامه ریزی

فعالیت غالب

فعالیت غالب خدمات

فعالیت غالب کشاورزی

شهر

کارکرد

استانی

فرا ملی

شهرستانی

مرزها

مرز استان

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱,۲۰۰,۰۰۰
۰ ۲۰ ۴۰ ۸۰
Kilometers

روستاهای مرکزی سطح یک استان خراسان شمالی

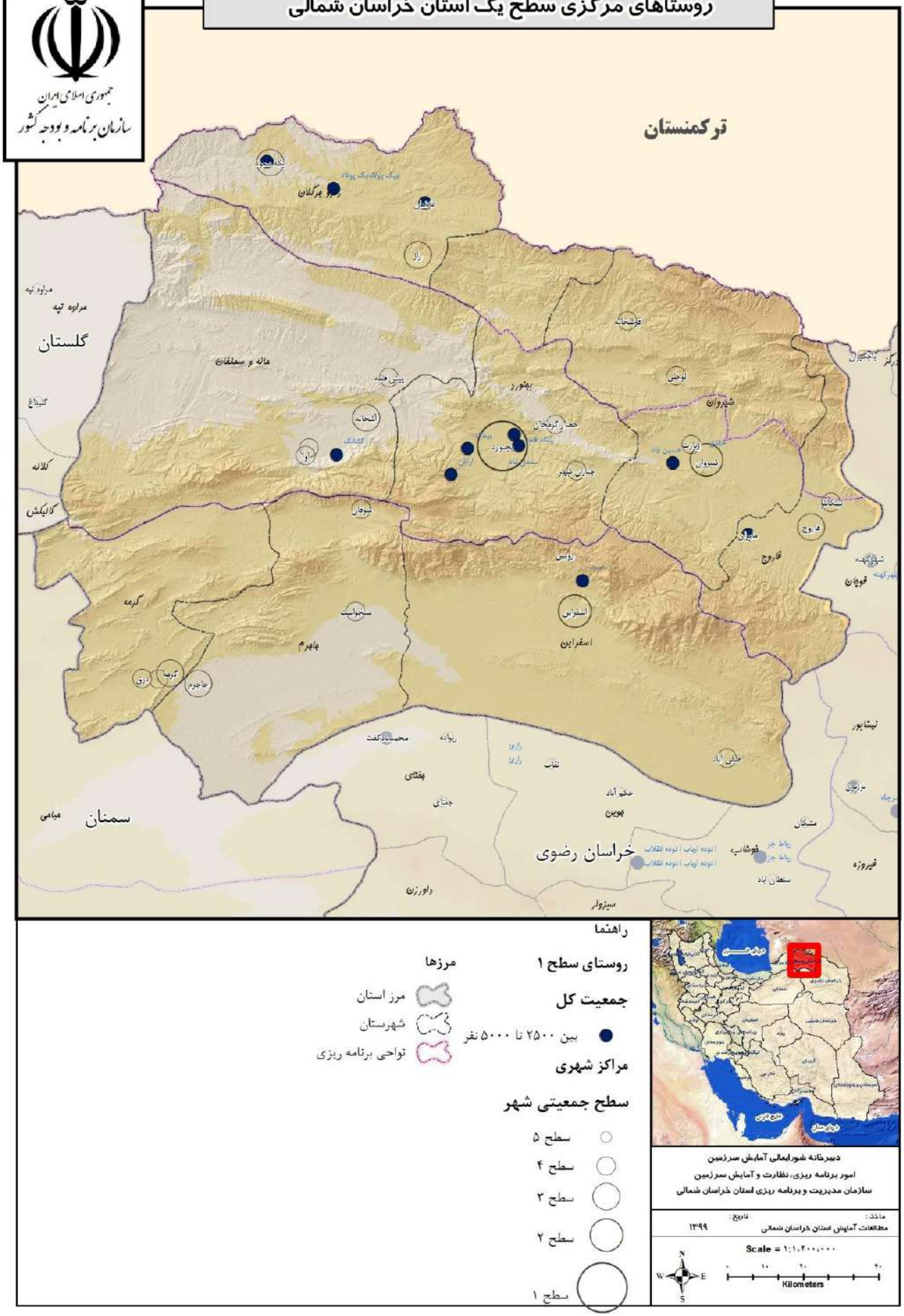

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان خراسان شمالی

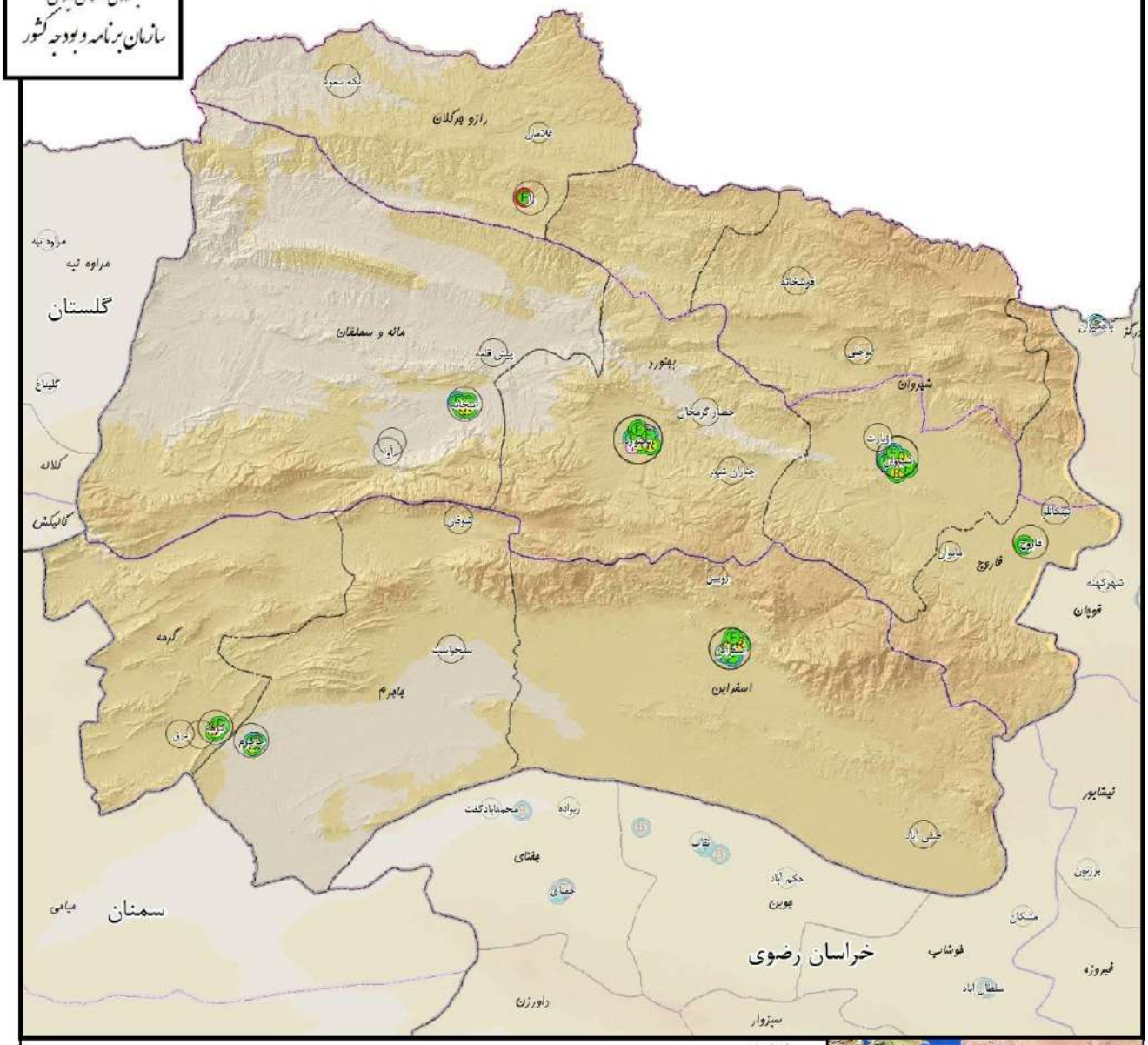

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- (I) بیمه
- (B) حرفه ای و کسب و کار
- (F) مالی و بازاریابی

- (R) مراکز تحقیق و توسعه
- (T) مراکز رشد و فناوری
- (P) پارک های علم و فن اوری

خدمات برتر

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان

- تواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ:	تاریخ:
مطالعات آمایش استان خراسان شمالی	۱۳۹۹

Scale = 1:1,200,000

0 10 20 40
Kilometers

N
W E
S

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان خراسان شمالی

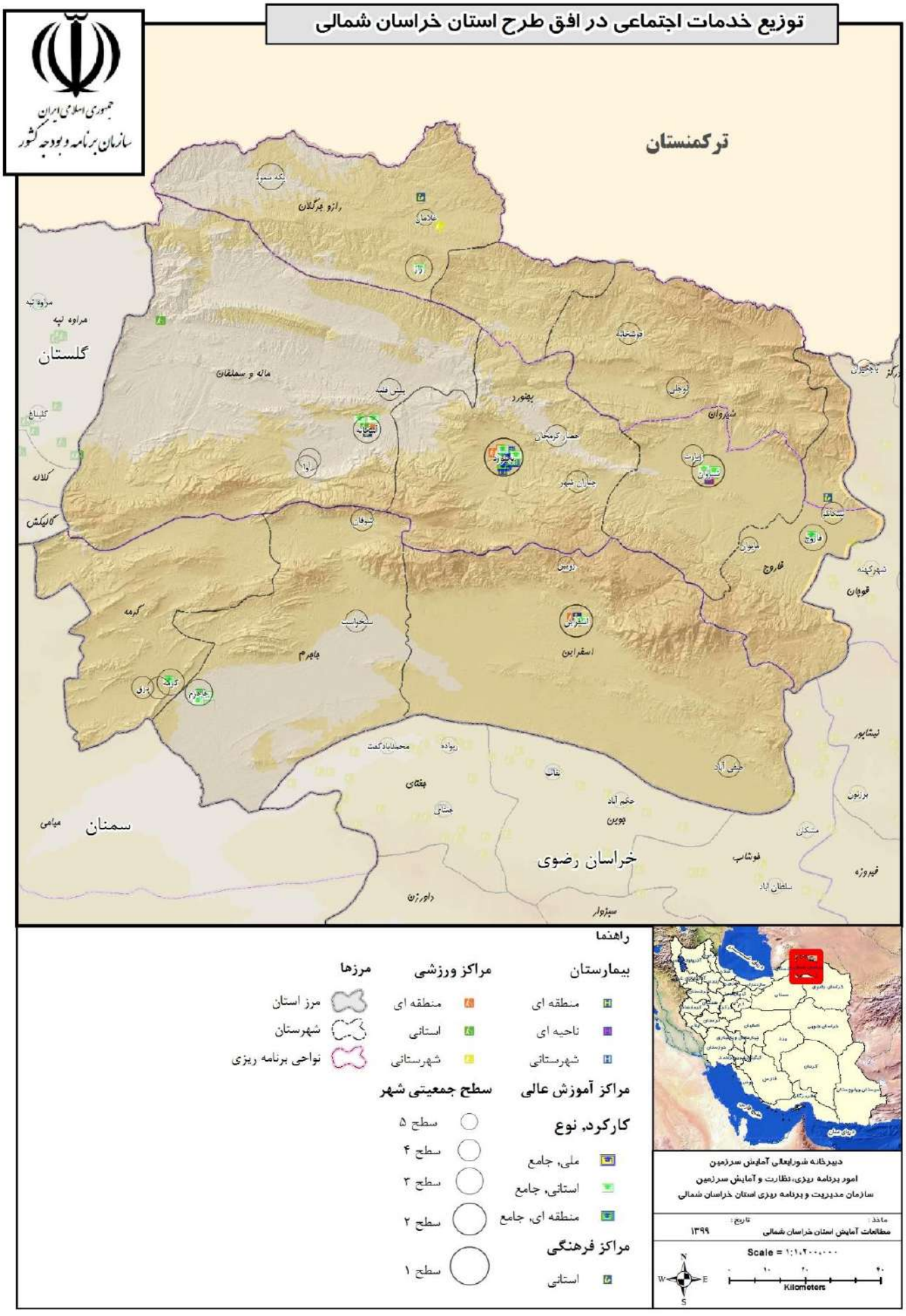

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

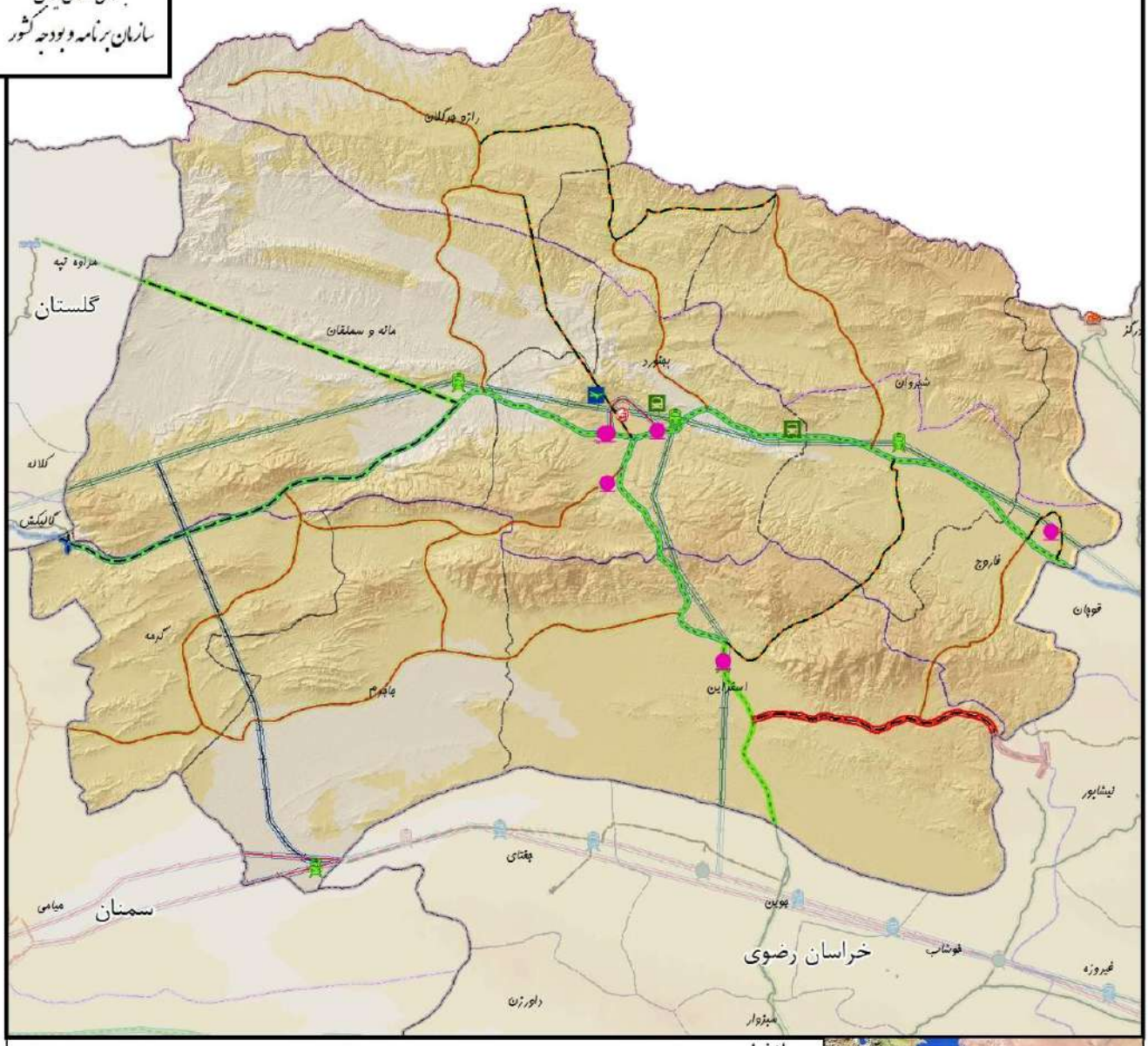

راهنما

فرودگاه

کارکرد
- ملی

پایانه جاده ای

نوع
- باری
- دو منظوره
- مسافری

مراکز لجستیک

نوع
- انبار
- بارانداز کالا
- سیلو
- گمرک
- بازارچه مرزی
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

وضعیت محور
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

کارکرد محور
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی

نوع راه
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی

راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

نواحی اقتصادی

نوع
- منطقه ویژه

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,۲۰۰,۰۰۰
۰ ۱۰ ۲۰ ۴۰
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان خراسان شمالی

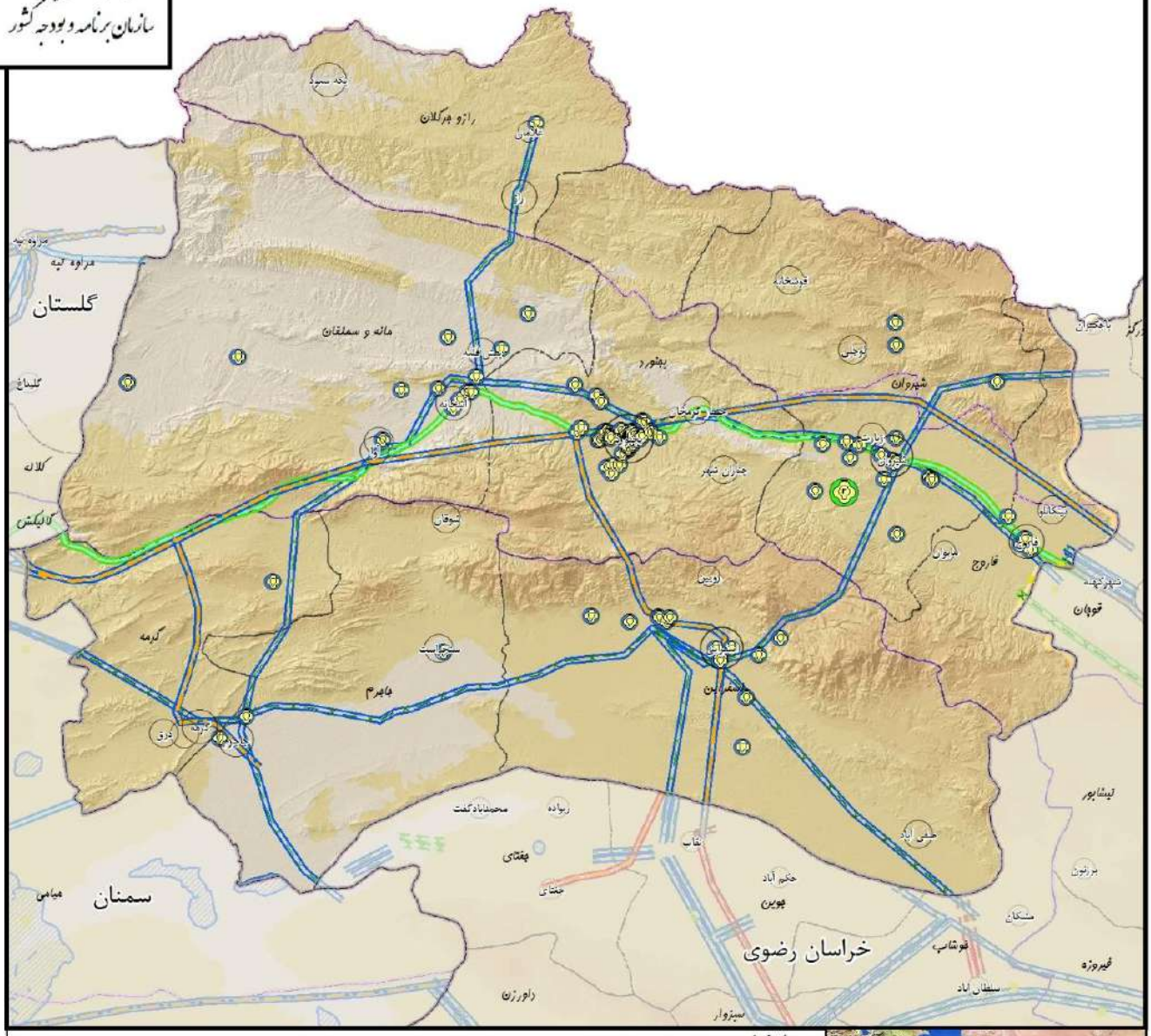

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱
- سیکل ترکیبی
- ایستگاه تقلیل فشار گاز
- پست برق

وضعیت مراکز

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود
- خطوط انتقال گاز
- شبکه فیبر نوری
- ۱۳۲
- ۴۰۰
- ۶۳
- خطوط انتقال فرآورده

وضعیت خطوط

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

پهنه های دارای پتانسیل انرژی

- پتانسیل سایر

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

مأخذ: مطالعات آمایش استان خراسان شمالی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱,۲۰۰,۰۰۰
۰ ۱۰ ۲۰ ۳۰
Kilometers

منابع آبی استان در افق طرح استان خراسان شمالی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

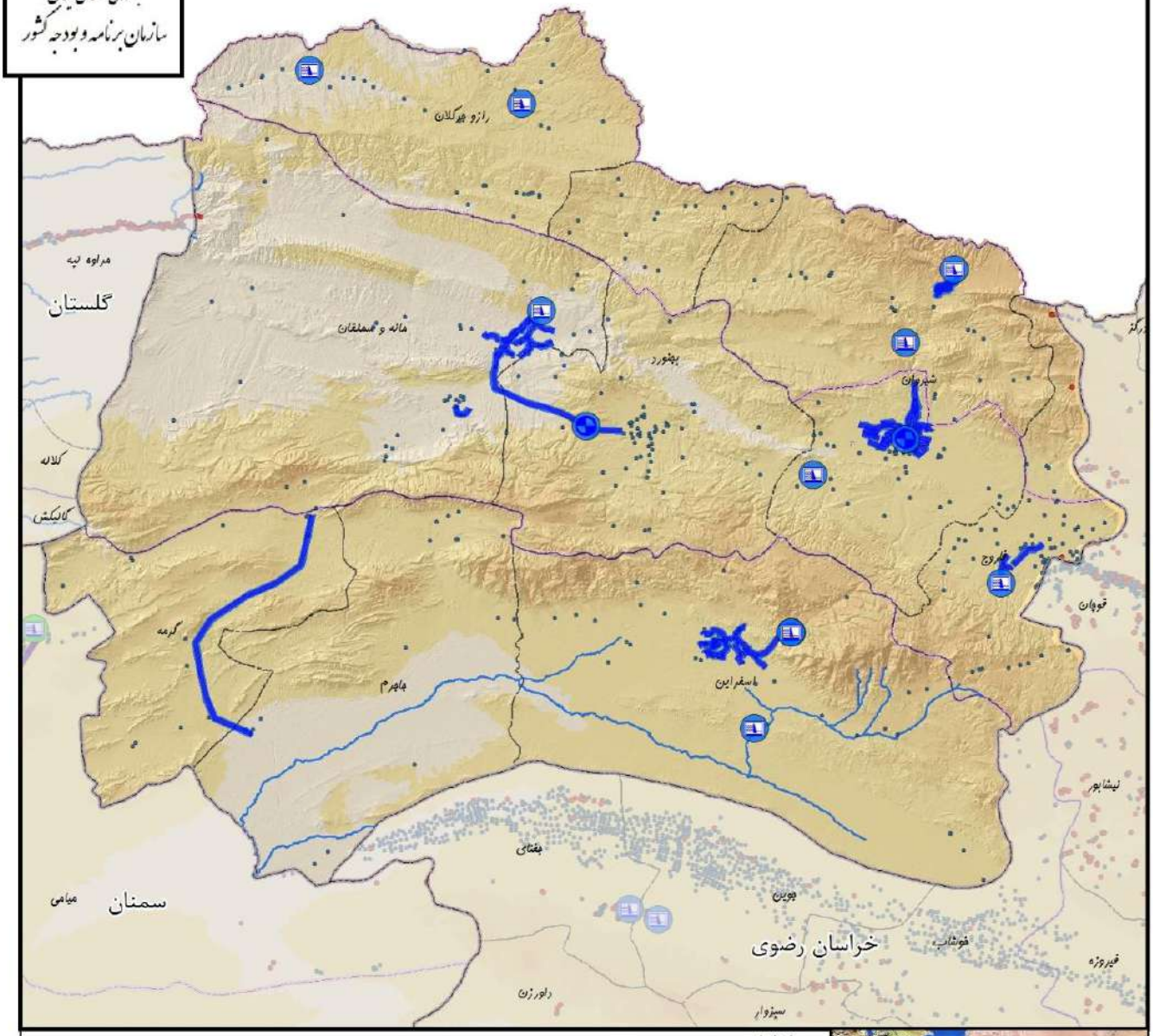

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان شمالی

عنوان:
مطالعات آمایش استان خراسان شمالی

تاریخ:
۱۳۹۹

Scale = 1:1,۲۰۰,۰۰۰

Kilometers

راهنما

- سد
- تصفیه خانه آب

وضعیت نقاط

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

خطوط انتقال آب در افق

- خطوط انتقال آب در افق

وضعیت خطوط

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

چاه آب

- غیر مجاز
- مجاز

رودخانه

- دائمی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان خراسان شمالی

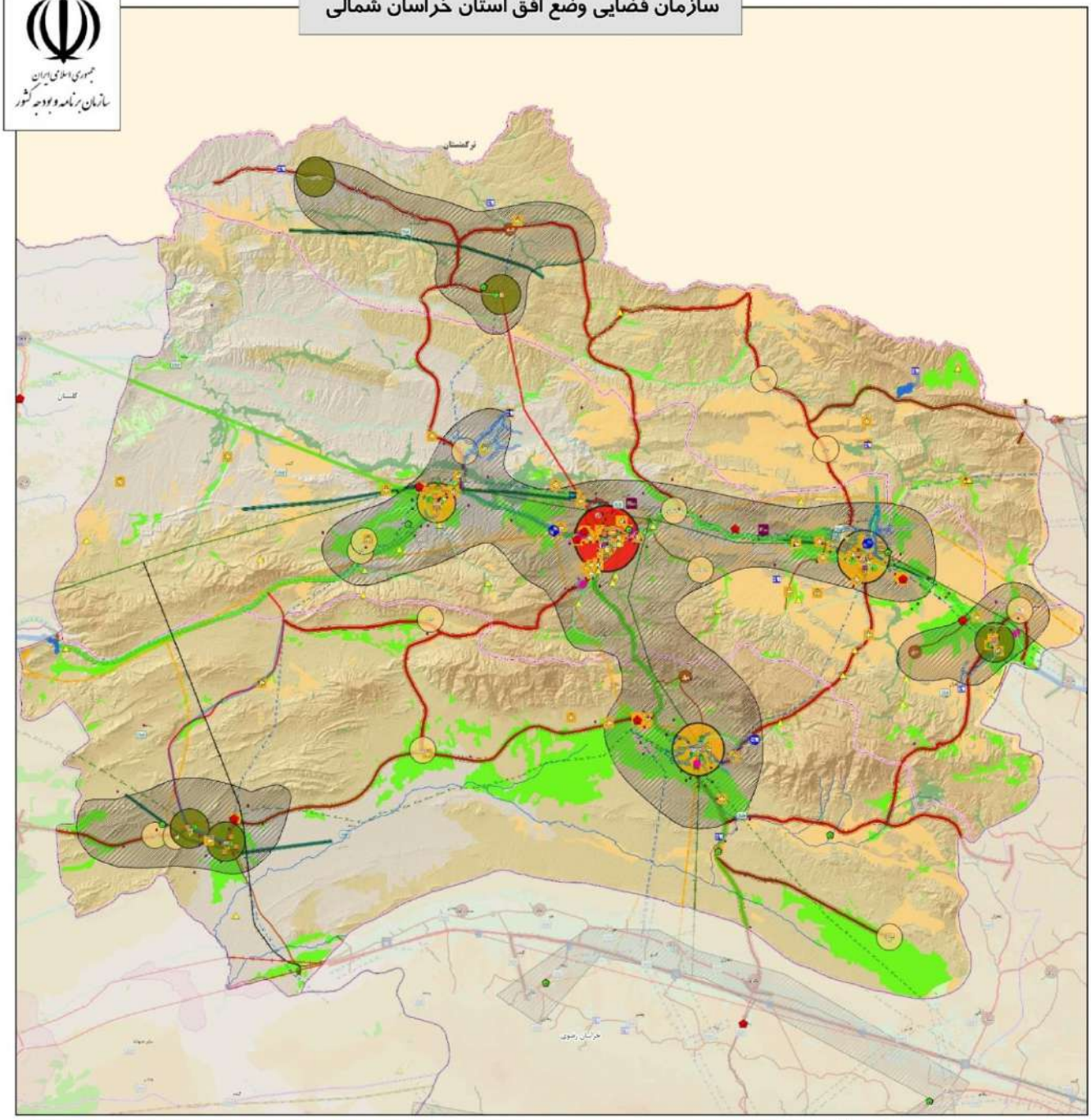

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
ایستگاه راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین
- شبکه فیبر نوری

خدمات بازرگانی
- منطقه ویژه
- گمرک
- بارانداز کالا
- سیلو
- قپان

TM بازارچه مرزی

خدمات برتر
- مراکز تحقیق و توسعه

فرودگاه
- ملی

جاده
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی
- راه فرعی

پایانه جاده ای
- باری
- دو منظوره
- مسافری

خطوط راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

- مالی و بازاریابی
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- مراکز رشد و فناوری

انرژی
نیروگاه
- سیکل ترکیبی

- خطوط انتقال فرآورده
- خطوط انتقال گاز

خطوط انتقال نیرو
- ۶۳
- ۱۳۲
- ۴۰۰
- پست برق

پهنه های دارای پتانسیل انرژی
- پتانسیل سایر

منابع آب
- سد در افق
- تصفیه خانه آب
- خطوط انتقال آب در افق
- رودخانه دائمی
- رودخانه فصلی
- دریاچه

کریدور کشاورزی
- کریدور کشاورزی

کشاورزی
- خوشه های کشاورزی

پهنه های کشاورزی
- باغداری
- زراعت آبی
- ترکیبی
- زراعت دیم

صنعت
- مراکز صنعتی جدید
- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی

گردشگری
محور گردشگری
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- متمرکز
- مناطق نمونه گردشگری

آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

بیمارستان
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
- کمتر از ۱۰ هزار نفر
- بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
- بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
- بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
- بین ۱ تا ۲ میلیون نفر

سطح خدمات رسانی شهر
- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: خراسان شمالی

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان خراسان جنوبی در افق ۱۴۱۵ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان خراسان جنوبی

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات، در معانی به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آنکه در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش-های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان خراسان جنوبی به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- توسعه دانش‌بنیان؛
- تقویت درون‌زایی و توسعه اقتصاد مقاومتی (کشاورزی پایدار و کم‌نهاده، توسعه صنایع مبتنی بر پتانسیل‌های کشاورزی و معدنی منطقه، توسعه گردشگری، ارتقای جایگاه استان در توسعه بازرگانی و خدمات)؛
- تحقق عدالت اجتماعی و فضایی در ارائه خدمات و توسعه شبکه‌های زیربنایی؛
- توسعه اجتماع محور مبتنی بر تقویت سرمایه اجتماعی و توانمندسازی جوامع محلی استان؛
- تأمین انرژی پایدار، پاک، مطمئن و اقتصادی؛
- استقرار نظام سکونتی- فعالیتی متعادل، متوازن و مبتنی بر ظرفیت‌های محیطی؛
- حفاظت و مدیریت بهره برداری منابع طبیعی و منابع آب؛
- تبدیل استان به مرکز هم پیوند بین‌المللی؛
- افزایش تاب آوری خراسان جنوبی در برابر حوادث و بلایای طبیعی.
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان.

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- تولید محصولات باغی زرشک، عناب، زعفران در شهرستان های بیرجند، قائنات، زیرکوه، خوسف، درمیان، سربیشه، سرایان، بشرویه و فردوس.
- تولید گل نرگس در خوسف و طبس.
- تولید محصولات گلخانه‌ای و گیاهان دارویی در تمام شهرستان‌های استان.
- پرورش شتر در شهرستان‌های نهبندان، خوسف، زیرکوه، بشرویه و طبس.

صنعت و معدن

- صنایع فلزات اساسی (ساخت آهن و فولاد اساسی، ساخت فلزات اساسی قیمتی و فلزات غیرآهنی) در شهرستان‌های قائنات، خوسف، طبس، بیرجند، نهبندان، سربیشه، فردوس.
- صنایع فرآوری معدنی (کائولن، خاک صنعتی، بنتونیت، گرانیت، خاک نسوز، زغال سنگ، مس،

کرومیت، فلورین، آهن، بوکسیت، گوهر سنگ، سنگ های ساختمانی و قیمتی) در طبس، سرایان، فردوس، زیرکوه، سربیشه، نهبندان، خوسف و بیرجند.

- صنایع لاستیک و پلاستیک (لاستیک رویی و تویی، روکش مجدد و بازسازی لاستیک) در شهرستان بیرجند.
- صنایع غذایی و آشامیدنی (فراورده های لبنی، تولید نشاسته و محصولات نشاسته ای، تولید فراورده های دامی، محصولات خبازی، فراوری و بسته بندی زرشک، عناب و زعفران، عرقیات، اسانس و عصاره گیاهی) در شهرستان‌های قائنات، بیرجند، سرایان، درمیان، خوسف، طبس و سربیشه و بشرویه.
- توسعه فرش و صنایع دستی در تمام شهرستان‌های استان

بازرگانی

- پایگاه صادرات مجدد و مشوق صادراتی به کشورهای حوزه اوراسیا در مرکز ثقل بیرجند، فردوس، طبس و قائن.
- ارائه خدمات خصوصی مالی- تجاری و بازاریابی با مقیاس ملی و بین المللی و خدمات بازرگانی تخصصی در شهرستان‌های بیرجند، فردوس، طبس، قائن، نهبندان و سربیشه.

گردشگری

- گردشگری کویری(کویرنوردی) در شهرستان‌های بشرویه، طبس، سرایان، خوسف، نهبندان، فردوس و زیرکوه.
- گردشگری نجوم در شهرستان‌های سرایان و فردوس.

خدمات برتر

- خدمات بیمه با عملکرد فراملی و مشاوره حقوقی در شهرستان‌های سربیشه ، بیرجند، درمیان و طبس.
- خدمات حسابرسی و بازاریابی در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، فردوس و طبس.
- خدمات فنی و مهندسی در حوزه معدن، عمران،کشاورزی، دامپروری، صنایع غذایی در شهرستان‌های نهبندان، بیرجند.
- مرکز خدمات حرفه‌ای مالی و بازار سرمایه با کشورهای اوراسیا و آسیای میانه در شهرستان‌های بیرجند و سربیشه.

حمل و نقل

- خدمات تخصصی حمل و نقل و تقویت نهادهای حرفه‌ای فعال در زمینه ترانزیت کالا در شهرستان‌های نهبندان، درمیان، سربیشه، فردوس، طبس و بیرجند.

- حلقه میانی کریدور محور شرق از طریق تجهیز و توسعه کریدور بین‌المللی محور شرق منطبق بر بزرگراه آسیایی در شهرستان‌های نهبندان، سربیشه ، بیرجند و قائنات.
- حلقه اتصالی میانه شرقی کشور با استان های مرکزی از طریق تجهیز و توسعه کریدورهای شرقی- غربی کشور منطبق بر بزرگراه های آسیایی در شهرستان‌های دیهوک، فردوس، طبس، خوسف، بیرجند و قائنات.

انرژی

- تولید انرژی خورشیدی در همه شهرستان‌های استان و انرژی‌های بادی- خورشیدی، با امکان صادرات در شهرستان های نهبندان و سربیشه.
- ایجاد زیرساخت و توسعه صادرات گاز در شهرستان‌های درمیان، سربیشه، زیرکوه و نهبندان.

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش کلیدی در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافند غیرعامل

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- تولید محصولات باغی (انار) در فردوس و سرایان، (خرما و زیتون) در شهرستان‌های طبس و نهبندان؛ (انگور، انجیر و سنجد) در شهرستان خوسف؛ (گل نرگس) در شهرستان‌های خوسف و طبس؛ (گل محمدی) در شهرستان‌های قائنات، درمیان، خوسف و سربیشه؛ (پسته) در شهرستان‌های فردوس، سرایان، بشرویه، خوسف، قائنات و نهبندان.
- تولید محصولات زراعی(پنبه رقم خرداد و تولید بذر پنبه) در شهرستان‌های بشرویه، سرایان، قائنات، خوسف، نهبندان، سربیشه، زیرکوه، بیرجند؛ (ارزن و گاورس) بشرویه، خوسف، طبس، سربیشه و قائنات؛ (کنجد) در شهرستان‌های بشرویه، سرایان، خوسف، قائنات و طبس؛ (تولید سبزیجات) درشهرستان طبس؛ (تولید محصولات جالیزی) در شهرستان بشرویه، (خاکشیر) بشرویه، سرایان و فردوس.
- پرورش دام سبک و سنگین در شهرستان‌های بشرویه، زیرکوه، طبس، خوسف، سرایان و فردوس؛ پرورش زنبور عسل در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، درمیان، سربیشه و طبس؛ پرورش طیور در شهرستان‌های بیرجند، سربیشه و درمیان.

صنعت و معدن

- صنایع الکترونیک و برقی در خوسف، سربیشه، سرایان و قائن.

- صنایع نساجی و پوشاک در فردوس، بیرجند، سربیشه و زیرکوه، نهبندان.
- صنایع High-tech در بیرجند، نهبندان، خوسف، طبس، فردوس و قائنات.
- صنایع تولید، عمل آوری محصولات گوشت، حفاظت از گوشت و کشتارگاه انواع دام در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، زیرکوه، خوسف، درمیان و نهبندان.

بازرگانی

- خدمات لجستیک و انبارداری در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، زیرکوه، طبس و فردوس.

گردشگری

- گردشگری ورزشی با تأکید بر مسابقات رالی در شهرستان نهبندان (ریگ یلان) و خوسف و ورزش های بومی و محلی در شهرستان فردوس،
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های استان،
- گردشگری روستایی و عشایری در شهرستان‌های خوسف، زیرکوه و سربیشه، گردشگری کشاورزی در قائنات، درمیان، سرایان، فردوس و خوسف، گردشگری طبیعی در شهرستان‌های زیرکوه، فردوس، طبس، قائنات، سرایان و نهبندان.
- گردشگری طبیعی (ژئوتوریسم) در شهرستان‌های نهبندان و طبس.
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان بیرجند و آب درمانی در شهرستان‌های فردوس، خوسف و سربیشه.
- گردشگری فرهنگی و مذهبی در خوسف، فردوس و طبس.

خدمات برتر

- مرکز خدمات حرفه‌ای مالی و بازار سرمایه در میانه شرقی کشور و خدمات پشتیبان تولید نظیر بیمه، حسابرسی، حسابداری، حقوقی در شهرستان های بیرجند، قائنات، طبس و فردوس.

حمل و نقل

- ارائه خدمات تخصصی حمل و نقل و انبارداری در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، طبس و فردوس.
- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، طبس و فردوس.
- تامین خدمات پشتیبان حمل‌ونقل(راهوندی) در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، طبس و فردوس.

انرژی

- تولید انرژی زمین‌گرمایی در شهرستان‌های طبس و فردوس.
- صادرات فراورده‌های نفتی در نوار مرزی استان.

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان خراسان جنوبی در افق چشم انداز۱۴۱۵ استانی است توسعه یافته با جایگاه برتر در حوزه‌های: تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص، فراوری مواد معدنی، کشاورزی پایدار، بهره وری بالا در منابع آب، استفاده از انرژی های تجدیدپذیر، استفاده از روحیه مشارکت مردم، اقتصاد دانش بنیان، توسعه گردشگری، حفظ منابع طبیعی و محیط زیست، استفاده بهینه از فناوری اطلاعات و ارتباطات، در تعامل سازنده با کشور افغانستان، ناحیه اوراسیا و استان‌های همجوار که مبتنی بر اصول حکمروایی شایسته و با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی، پدافند غیر عامل و زیست محیطی اداره میشود. بر این اساس استان در افق چشم انداز دارای ویژگی‌های زیر است:

- با بهره‌گیری از ظرفیت جوامع محلی و توسعه سرمایه های انسانی متخصص و کارآمد، ضمن خلق رفاه و توزیع منصفانه آن در جامعه، گامی موثر در مسیر فقرزدایی و ارتقا امنیت پایدار و تقویت پیوندهای قومی و مذهبی در چارچوب هویت ملی برداشته است.
- برخوردار از شهرهای پررونق، روستاهای آباد و مولد با تاکید بر بازآرایی تعاملات و تمهید ترتیبات توسعه پایدار و متوازن که ضمن توزیع خدمات و زیرساخت‌های هوشمند، سبز و پایدار، در تامین منابع آب و انرژی خودکفا بوده و با صادرات خدمات برترو دانش بنیان، دارای زیرساخت‌های همبسته با کشور افغانستان به‌منظور افزایش عمق استراتژیک و امنیت پایدار مبتنی بر تعاملات فی مابین در مرزهای شرقی کشور است.
- دارای جایگاه ممتاز در محیط زیست و منابع طبیعی است. زیست‌بومی پایدار، که با ملاحظات طبیعی و تاب‌آوری زیست‌محیطی، مدیریت صحیح منابع آبی و هدایت فرآیند توسعه، شرایط خشکسالی را تعدیل بخشیده و از طریق انتقال آب ، بهره برداری از آب های سطحی و مدیریت مصرف ، منابع آب پایدار در استان را ایجاد می نماید.
- دارای بخش کشاورزی پایدار متناسب با مقتضیات طبیعی، برخوردار از فناوری های نوین و الگوی کشت سازگار با محیط در راستای حفاظت و توسعه گونه های بومی و توانمند در تولید ثروت و تضمین منافع پایدار بهره برداران بخش های زراعت، باغداری و دامپروری از طریق تکمیل زنجیره تولید است.

- یکی از بازیگران اصلی اقتصاد جنوب‌غرب آسیا و منطقه اوراسیا و بهره مند از زیرساخت‌های مجهز حمل‌ونقل و ارتباطات و حلقه اتصال به کشورهای شرقی است. استان با دارابودن منطقه ویژه اقتصادی و بازارچه های مرزی و قرار گیری در کریدور شرق به غرب ، ایفاگر نقش فراملی و رقابت‌پذیر و دارای جایگاه ممتاز در زنجیره حمل‌ونقل بین‌الملل و دروازه تجارت جهانی کشورهای آسیای میانه، افغانستان، است.
- دارای جایگاه مناسب در توسعه صنعتی کشور، برخوردار از طیف متنوعی از صنایع پیشرفته و دانش‌بنیان، میزبان فعالیت های صنعتی از جمله صنایع فلزات اساسی و صنایع معدنی در مقیاس ملی و فراملی و کانون استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، محصولات بهداشتی، صنایع غذایی، صنایع شیمیایی و دارویی و صنایع دستی با رویکرد استقرار صنایع تولیدکننده کالاهای مورد نیاز استان ، استانهای همجوار و کشورهای منطقه است.
- بستر همکاری و سرمایه گذاری های مشترک با کشورهای خارجی، کانون حمل و نقل و ترانزیت کالا به کشورهای شرقی و قطب تولید و صادرات انرژی است.
- از پتانسیل‌های اصلی توسعه گردشگری کشور با تکیه بر ارائه طیف متنوعی از فرصت ها و خدمات گردشگری و رقابت‌پذیر در سطح کشورهای منطقه از طریق معرفی سبک نوین گردشگری ایرانی-اسلامی است.
- دارای جایگاه برتر در حوزه آموزش عالی و تربیت نیروی انسانی متخصص به منظور توسعه فعالیت های دانش بنیان و صادارت خدمات فنی و مهندسی و ارتقای زیست بوم کارآفرینی می باشد.

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- حفاظت از منابع زیست‌محیطی و ارتقاء کیفیت منابع زیست محیطی (آب، خاک، هوا) و مدیریت زیست محیطی منابع آلاینده آنها به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک.
- مدیریت عرضه و مصرف آب شرب و کشاورزی مورد نیاز جمعیت و پهنه‌های مناسب کشاورزی؛
- احیای جایگاه و نقش تاریخی و راهبردی منطقه در مسیر راه ابریشم، و سایر شاهراه ها و کریدورهای شمالی-جنوبی و شرقی – غربی؛
- توسعه و نوین‌سازی فعالیت‌های بازرگانی خارجی و ترانزیت کالا با تاکید برفعالیت‌ها و تمهیدات لجستیکی؛
- تحدید فعالیت های اقتصاد غیر رسمی با اصلاح ساختارها و تقویت بخش رسمی اقتصاد استان و ایجاد فرصت‌های شغلی؛

- ارتقای شاخص‌های توسعهٔ انسانی به ویژه در جامعهٔ زنان و مناطق روستایی، کاهش شکاف بین میزان شاخص‌های توسعهٔ انسانی استان با سطح ملی، گسترش عدالت اجتماعی و تعادل فضایی؛
- تقویت پیوندها و مناسبات اقتصادی و تجاری فراملی با بهره‌گیری از موقعیت جغرافیای سیاسی- اقتصادی استان، ارتقا و گسترش کارکردهای فرامرزی استان با تاکید بر توسعه خدمات حمل و نقل و ترانزیت کالا
- تقویت پیوندها و تعامل ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان با سطح ملی، ارتقا نقش و جایگاه استان درکشور؛
- به کارگیری قابلیت‌ها و استعدادهای موجود و ایجاد مزیت‌های جدید در سطح استان به منظور ارتقای نقش و سهم استان در اقتصاد ملی؛
- تقویت و گسترش همگرایی قومی، مذهبی و مراودات و تبادلات فرهنگی مردم استان در سطح استان و با سایر مناطق کشور؛
- ایجاد پیوندهای بهینهٔ منطقه‌ای و استانی با تأکید بر توسعهٔ راه‌های فرعی و محورهای بین استانی، توسعه حمل و نقل هوایی و ریلی؛
- توسعه زیرساخت های ارتباطی تا سطح دسترسی به فناوری های 3G و 4G به منظور رشد اقتصادی و ایفای نقش های فراملی، تبدیل استان به مرکز تجارت و ترانزیت کالا به کشورهای منطقه؛
- بهره برداری مطلوب از توان گردشگری استان در جهت توسعه پایدار به منظور ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی.

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- متنوع سازی فعالیت‌های اقتصادی و ایجاد درآمدهای پایدار در شهرها و روستاهای استان؛
- بارگذاری و استقرار جمعیت با توجه به ملاحظات و ظرفیت های زیست محیطی؛
- مقاوم سازی سکونتگاه‌های شهری و روستایی؛
- افزایش تاب‌آوری و کاهش آسیب‌پذیری در برابر تهدیدات انسان‌ساخت و تبعات امنیتی تهدیدات طبیعی؛
- نهادسازی، توانمندسازی جوامع محلی و تقویت تشکل‌های مردم نهاد در راستای پذیرش نقش‌های تصمیم گیری؛
- حفظ و ارتقاء هویت فرهنگی، ارزش‌های ایرانی- اسلامی به منظور تقویت ارزش‌های فرهنگی بومی و تقویت وحدت ملی و همگرایی فرهنگی در پیوند با فرهنگ ملی؛
- کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش نشاط و شادابی در استان؛

- حفاظت از منابع و زیستگاه‌های طبیعی، میراث طبیعی و تعادل زیست‌محیطی استان بویژه ذخیره‌گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر بمنظور پایداری توان اکولوژیک و توسعه پایدار بخش کشاورزی؛
- کنترل فرسایش بادی و بیابان‌زایی از طریق بهره‌برداری متناسب با توجه به توان و قابلیت‌های سرزمین؛
- ساماندهی مدیریت سرزمین به منظور بهره‌برداری متناسب با توان‌های محیطی و قابلیت‌های طبیعی استان بویژه منابع آب، خاک و معادن؛
- حفاظت از منابع آب از طریق مدیریت عرضه و مصرف آب، استفاده از آب‌های غیرمتعارف و تغییر الگوی کشت متناسب با سند سازگاری با کم‌آبی استان؛
- حفاظت از منابع خاک کشاورزی از طریق انجام فعالیت های کشاورزی حفاظتی و کشت مستقیم محصولات زراعی؛
- توسعه سیستم‌های تولیدی کم‌نهاده بخش کشاورزی از طریق تغییر الگوی کشت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید به ویژه آب و خاک؛
- افزایش بهره وری و مدیریت تولید و مصرف خاک، مدیریت پایدار تأمین و عرضه خاک و تصمیم گیری مشارکتی مدیریت خاک؛
- توسعه محصولات استراتژیک و صادراتی و کم‌نهاده (زرشک، عناب، زعفران، انغوزه، خاکشیر و ...)؛
- توسعه و تکمیل زنجیره ارزش از طریق ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و ایجاد صنایع فرآوری مواد معدنی؛
- توسعه صنایع مبتنی بر پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های استان؛
- تجاری سازی و تبدیل استان به بارانداز شرق از طریق گسترش روابط خارجی؛
- توسعه گردشگری پایدار مبتنی بر گونه‌های گردشگری دارای مزیت در مناطق استان؛
- توسعه خدمات پشتیبان تولید (APS)؛
- افزایش سهم ICT در اقتصاد استان و ارتقای زیست‌بوم کارآفرینی؛
- توسعه کیفی دانشگاه‌های استان در راستای ارتقای زیست بوم کارآفرینی؛
- ایجاد فرصت‌های آموزش برابر و توانمند سازی نیروی انسانی؛
- ارتقاء سطح دسترسی به خدمات سلامت و توسعه خدمات الکترونیکی آموزش و سلامت؛
- ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی و توسعه صنعت حمل و نقل در دالان‌های موجود و صنایع وابسته به آن؛

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- اولویت اول استقرار جمعیت در منطقه شرقی استان با توجه به تخلیه جمعیتی با هدف تامین امنیت و امکان تسهیل مراودات بازرگانی.
- اولویت دوم استقرار جمعیت در محور بیرجند تا خوسف.
- اولویت سوم استقرار جمعیت در منطقه شهری فردوس، اسلامیه، سرایان، سه قلعه منطقه غربی.
- اولویت چهارم استقرار جمعیت در طبس تا دیهوک.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

زراعت

- اولویت اول توسعه فعالیت‌های زراعی در نواحی شمالی استان (دشت خضری و بیاض)، در غرب (جلگه ماژان) و در مرکز (دشت بجد و مختاران).
- اولویت دوم توسعه فعالیت‌های زراعی در دشت های خوشاب، گیسور، یونسی، مختاران.
- اولویت سوم توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه مرکزی (درح، حسین آباد، گزیک).
- اولویت چهارم توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه جنوبی (دستگردان، زوزن و بندان).

باغداری

- توسعه گلخانه‌ها در تمامی شهرستان‌های استان.
- اولویت اول باغداری در منطق شمالی استان در دشت اسفده، موسویه، سربیشه و فردوس.
- اولویت دوم باغداری در مناطق شرقی در درمیان و شاهرخت.
- اولویت سوم باغداری در منطقه غربی و شمال‌غربی در بشرویه و سرایان.

دامداری و دامپروری

- پرورش شتر و صنایع تبدیلی– تکمیلی مرتبط در ناحیه نه (نهبندان و خوسف) و ناحیه گلشن (طبس، بشرویه) و ناحیه قهستان (زیرکوه)
- پرورش دام سبک در ناحیه باقران (سربیشه)، ناحیه قهستان (سرایان) و ناحیه نه(نهبندان).
- پرورش دام سنگین و صنایع تبدیلی– تکمیلی مرتبط در ناحیه قهستان(قاین)، ناحیه باقران(خوسف، درمیان و بیرجند)، گلشن(بشرویه).

- پرورش شترمرغ در تمامی شهرستانهای استان.
- پرورش طیور در ناحیه باقران(بیرجند و درمیان) .

آبخیزداری

- ارتفاعات جنوب شهر بیرجند (ارتفاعات باقران) شامل حوضه‌های باقران فاز ۱ و فاز ۲ .
- دشت طبس و ارتفاعات بالادست شهر طبس شامل حوضه‌های نهرین، کریت، دره بید، خراوان و اصفهک.
- دشت بشرویه شامل حوضه های غنی آباد، اصفاک، سیاهریگ، نیگنان و ارسک.
- دشت قاینات حوضه بالادست شهر قاین (فاز۱ و۲ شهری – فاز ۳ شهری قاین) حوضه های مردان شاه و دهشک (بالادست طرح فولاد قاینات).
- دشت سرایان شامل حوضه‌های زابری، شهید پارسا، شمس آباد خوشتر و کریمو.
- دشت درمیان شامل حوضه های فیزیک نوزاد، فخرود و قهستان.
- دشت دهنو و میغان در شهرستان نهبندان شامل حوضه شاهکوه.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت‌های بخش صنعت

- اولویت اول در منطقه مرکزی و شرقی استان شهرستان های بیرجند، قائنات، خوسف و درمیان.
- اولویت دوم منطقه غربی استان شهرستان طبس.
- اولویت سوم مناطق شمال و شمال غرب استان شهرستان های زیرکوه، سرایان، فردوس، بشرویه.
- اولویت چهارم منطقه جنوبی استان شهرستان نهبندان.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت‌های بخش معدن

- تکمیل مطالعات اکتشافی معدنی در پهنه‌های معدنی بیرجند، خوسف، نهبندان و سربیشه (اولویت اول)، پهنه‌های معدنی بشرویه، فردوس و سرایان (اولویت دوم)، پهنه‌های معدنی طبس (اولویت سوم)، پهنه‌های معدنی قائنات، زیرکوه و درمیان (اولویت چهارم).
- استخراج فلزات گرانبها(طلا، مس، نقره و آهن) در مرکز و جنوب شرق استان شهرستان‌های بیرجند، خوسف و نهبندان.
- استخراج فلزات نیمه گرانبها(سرب و روی) در شهرستان‌های سرایان، فردوس و بشرویه.
- استخراج زغال سنگ در طبس.
- استخراج معادن غیرفلزی(کائولن، رس، سنگ‌های ساختمانی، بنتونیت و ...) در پهنه‌های فردوس، سرایان، زیرکوه، سربیشه، نهبندان و بیرجند.

- توسعه کارخانه‌های فراوری مس و طلا در معادن مس و طلای استان (در خوسف، قائن و نهبندان) و تولید کنسانتره و شمش طلا.
- تولید بریکت از باطله‌های زغال سنگ پروده طبس.
- استخراج و بهره برداری مکانیزه از معادن زغال سنگ استان.
- توسعه صنعت فراوری سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی در شهرستان های سرایان، فردوس، خوسف و بیرجند.
- توسعه کارخانه‌های فرآوری سنگ‌های ساختمانی در شهرستان‌های نهبندان و سربیشه.
- تولید آجرهای منیزیتی در استان در راستای ایجاد صنایع تولیدی مرتبط با مواد نسوز.
- ایجاد و توسعه واحد کنسانتره سرب و روی در شهرستان سربیشه.
- استحصال عناصر کمیاب و نادرخاکی از معادن زغال سنگ استان در طبس.
- استحصال منیزیم در سربیشه و منگنز در فردوس و بشرویه.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش خدمات

بازرگانی و لجستیک

- توسعه فعالیت‌های بازرگانی(بازارچه‌های مرزی و مناطق ویژه) در نوار مرزی و شهرستان بیرجند.
- توسعه فعالیت‌های لجستیک حمل و نقل در شهرستان‌های مرزی(منطقه شرقی) و شهرستان‌های بیرجند(مرکزی)، قائنات(منطقه شمالی)، فردوس و طبس(منطقه غربی).
- توسعه فعالیت‌های باراندازی در شهرستان طبس (منطقه غربی).

گردشگری

- گردشگری کویری(کویرنوردی) در شهرستان‌های بشرویه، طبس، سرایان، خوسف و نهبندان.
- توسعه محور گردشگری زیارتی در طبس
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های زیرکوه، فردوس و طبس.
- گردشگری کشاورزی و روستایی در قائنات، سربیشه، درمیان، خوسف، سرایان.
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های بیرجند و قائنات و آب درمانی در فردوس، سربیشه و خوسف.
- گردشگری شهری در بشرویه و فردوس.

بهداشت و سلامت

- توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل بیرجند و قائنات.

- توسعه خدمات عمومی درمانی و تجهیز مراکز در کانون‌های شهری و مراکز منظومه‌های روستایی.
- توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی.

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- مناطق غربی استان در محور نایبند–دیهوک و دربخش‌های شمال‌غربی و غربی در خیرآباد–حلوان و دشت کویر.
- جنوب غربی و غرب از کویرلوت تا نهبندان.
- شمال استان بخش‌هایی از دشت کویر در محدوده میانی جنوب سرایان- جنوب شرقی فردوس- شرق بشرویه.
- بخش‌هایی از مرکز و جنوب استان بین نهبندان و سربیشه.
- کلیه مناطقی که به واسطه قانون در خصوص استقرار جمعیت ممنوعیت وجود دارد.

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی

- منطقه غربی شهرستان‌های سربیشه، طبس و بیرجند.
- جنوب دشت سرایان.
- منطقه جنوبی ناحیه نه(نهبندان) مشتمل بر محدوده‌های شمالی دشت نهبندان تا چشمه‌بید و سهل‌آباد و غرب و جنوب‌غرب این شهرستان.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

- مناطق حفاظت شده استان شامل سربیشه و درمیان، شاسکوه، باقران، کمرسرخ، آرک و کرنگ.
- پناهگاه حیات وحش کجی نمکزار نهبندان، نایبندان طبس و رباط شور.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان خراسان جنوبی به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

زراعت

- در شهرستان‌های نهبندان، بیرجند، بشرویه، زیرکوه، خوسف، سرایان، طبس، فردوس، قائنات، سرایان و خوسف.

باغداری

- در شهرستان‌های زیرکوه، درمیان، سربیشه، نهبندان، خوسف، بیرجند، قائنات، سرایان، فردوس، بشرویه، طبس.

شیلات و آبزی پروری

- ساخت استخر دو منظوره پرورش ماهی در همه شهرستان‌های استان.

دامداری و دامپروری

- پرورش شتر در ناحیه نه (نهبندان و خوسف) و ناحیه گلشن (طبس و بشرویه) و قهستان (زیرکوه).
- پرورش دام سبک در ناحیه باقران (سربیشه)، ناحیه قهستان (سرایان) و ناحیه نه(نهبندان).
- پرورش دام سنگین و صنایع تبدیلی – تکمیلی مرتبط در ناحیه قهستان(قاین)، ناحیه باقران(خوسف، درمیان و بیرجند).
- پرورش طیور در ناحیه باقران(بیرجند و درمیان).
- پرورش زنبور عسل در همه شهرستان‌های استان.

صنعت

- صنایع فلزات اساسی (ساخت آهن و فولاد اساسی، ساخت فلزات اساسی قیمتی و فلزات غیرآهنی) در شهرستان‌های قائنات، خوسف، طبس، بیرجند، نهبندان، سربیشه، فردوس.
- صنایع فرآوری معدنی (کائولن، خاک صنعتی، بنتونیت، گرانیت، خاک نسوز، زغال سنگ، مس، کرومیت، فلورین، آهن، بوکسیت، گوهر سنگ، سنگ های ساختمانی و قیمتی) در طبس، سرایان، فردوس، زیرکوه، سربیشه، نهبندان، خوسف و بیرجند.
- صنایع لاستیک و پلاستیک (لاستیک رویی و تویی، روکش مجدد و بازسازی لاستیک) در شهرستان بیرجند.
- صنایع غذایی و آشامیدنی (فراورده های لبنی، تولید نشاسته و محصولات نشاسته ای، تولید فراورده های دامی، محصولات خبازی، فراوری و بشته بندی زرشک، عناب و زعفران، عرقیات، اسانس و عصاره گیاهی) در شهرستان‌های قائنات، بیرجند، سرایان، درمیان، خوسف، طبس و سربیشه و بشرویه.
- توسعه فرش و صنایع دستی در تمام شهرستان‌های استان
- صنایع الکترونیک و برقی در خوسف، سربیشه، سرایان و قائن.
- صنایع نساجی و پوشاک در فردوس، بیرجند، سربیشه و زیرکوه، نهبندان.
- صنایع High-tech در بیرجند، نهبندان، خوسف، طبس، فردوس و قائنات.
- صنایع تولید، عمل آوری محصولات گوشت، حفاظت از گوشت و کشتارگاه انواع دام در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، زیرکوه، خوسف، درمیان و نهبندان.
- مجتمع ترمینال های ضبط پسته و صنایع تبدیلی و تکمیلی پسته و پنبه در بشرویه، سرایان، فردوس و خوسف.

معدن

- بهره‌برداری معدنی فلزات گرانبها(طلا، مس، نقره و آهن) در مرکز و جنوب شرق استان در شهرستان‌های بیرجند، خوسف و نهبندان.
- بهره‌برداری معدنی فلزات نیمه گرانبها(سرب و روی) در شهرستان‌های سرایان، فردوس و بشرویه.
- بهره‌برداری معدنی زغال سنگ در طبس.
- بهره‌برداری معدنی از معادن غیرفلزی(کائولن، رس، سنگ‌های ساختمانی، بنتونیت و ...) در پهنه‌های فردوس، سرایان، زیرکوه، سربیشه، نهبندان و بیرجند.

بازرگانی

- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، زیرکوه، طبس و فردوس.
- توسعه و تجهیز بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های زیرکوه، سربیشه، نهبندان و درمیان.
- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی سنگ در نهبندان، فناوری و IT در فردوس، معدن در طبس، انرژی های نو در سربیشه.
- توسعه بازرگانی بین‌المللی از طریق افغانستان با کشورهای اتحادیه اوراسیا.
- توسعه شرکت‌های خصوصی مالی- تجاری و بازاریابی با مقیاس ملی و بین المللی.

گردشگری و صنایع دستی

- گردشگری کویری (کویرنوردی) در شهرستان های بشرویه، طبس، سرایان، خوسف، فردوس و نهبندان.
- گردشگری ورزشی با تأکید بر مسابقات رالی و آفرود در شهرستان نهبندان (ریگ یلان) و شهرستان سربیشه، ورزش های بومی و محلی در شهرستان فردوس.
- گردشگری تاریخی در شهرستان های استان.
- گردشگری فرهنگی و مذهبی در شهرستان های خوسف، طبس و سربیشه.
- گردشگری نجوم در شهرستان های سرایان، نهبندان، فردوس و طبس.
- گردشگری روستایی و عشایری در شهرستان های خوسف، زیرکوه و سربیشه؛ گردشگری کشاورزی در قائنات، درمیان، زیرکوه، سرایان، فردوس و خوسف؛ گردشگری طبیعی در شهرستان های زیرکوه، فردوس و طبس، سرایان، بشرویه، قائنات، نهبندان و سربیشه.
- ژئوتوریسم در شهرستان های نهبندان و طبس.
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان های بیرجند و قائنات و آب درمانی در فردوس، خوسف و سربیشه.

- صنایع دستی در همه شهرستان‌های استان.

خدمات عمومی و خدمات برتر

- بیمه با عملکرد فراملی و مشاوران حقوقی در شهرستان‌های سربیشه و بیرجند.
- مهندسین مشاور و پیمانکاران، حسابرسان و موسسات بازاریابی در شهرستان‌های بیرجند و قائنات.
- خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل بیرجند و قائنات.
- خدمات تخصصی حمل‌و نقل و انبارداری در شهرستان‌های بیرجند، خوسف، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، زیرکوه، طبس و فردوس.
- خدمات پشتیبان تجارت و بازرگانی در شهرستان‌های نهبندان، سربیشه، زیرکوه، درمیان، بیرجند، فردوس، طبس.
- خدمات پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در خوسف و بیرجند.

انرژی

- تولید انرژی‌های بادی- خورشیدی با امکان صادرات در شهرستان‌های نهبندان و سربیشه.
- ایجاد زیرساخت و توسعه صادرات گاز در شهرستان‌های درمیان، سربیشه، زیرکوه، نهبندان.
- تولید انرژی خورشیدی در همه شهرستان‌های استان.
- تولید انرژی زمین‌گرمایی در شهرستان‌های طبس و فردوس.
- صادرات فراورده‌های نفتی در نوار مرزی استان.

تامین آب

- کنترل و مدیریت سیلاب حوضه های مرزی در راستای بهره برداری ازآورد رودخانه های مرزی
- مطالعه و اجرای طرح‌های آبخیزداری حوضه سیاهکوه (شمال غرب به جنوب شرق استان)، فاقد سد،کویر مرکزی ومرزی که شامل کل شهرستانهای استان می باشد.
- استفاده از منابع آب نامتعارف شامل: احیاء و استفاده مجدد از پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری و شهرک‌های صنعتی، استفاده مجدد از پساب خانگی به جهت تأمین بخشی از نیاز غیر شرب.
- بهینه‌سازی مصارف شرب، بهداشت، خدمات، صنعت و کشاورزی و توسعه و تکمیل شبکه پایش منابع آب استان.
- ترمیم و بازسازی شبکه ذخیره، انتقال و توزیع آب شهری و روستایی در تمام شهرستان‌های استان.

محیط زیست

- ارائه خدمات اکوسیتمی شامل(خدمات پشتیبان حیات،خدمات تنظیمی) تولیدی، سنتی و بومی، خدمات اکولوژیکی(عرضه خدمات زیست بومی) در همه شهرستان های استان.
- توسعه خدمات آزمایشگاهی محیط زیست (آلودگی منابع آب، خاک و هوا) و پسماند و پساب در مقیاس ملی و بین المللی در شهرستان بیرجند.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی و دامپروری

- شناسایی و تعیین قابلیت و توان اکولوژیک منابع اراضی و تدقیق آن با طبقه‌بندی اراضی مستعد آبیاری برای زراعت (سالانه و دائمی) و تیپولوژی اراضی جهت تعیین نظام بهره‌برداری مناسب از زمین.
- توسعه کمی و کیفی کشت تولیدات کشاورزی مزیت‌دار متناسب با اقلیم منطقه با قابلیت صادرات مانند: خرما، زرشک، عناب، زعفران، زیتون، گیاهان دارویی و محصولات گلخانه‌ای.
- حمایت از تولیدات خرد دامداری و طیور روستاییان در راستای ایجاد امنیت غذایی و درآمدزایی.
- حذف محصولات پرآب و سرمایه گذاری جهت ورود از سایر استان ها و استفاده از واردات آب مجازی
- استفاده از آب‌های غیر متعارف در آبیاری مزارع کشاورزی و فضابی سبز.
- حمایت از توسعه فعالیت‌های دامپروری مرتبط با مزیت‌های بخش کشاورزی نظیر پرورش شتر، زنبورعسل، شترمرغ، بز پر تولید و تقویت، اصلاح و گسترش ذخایر ژنتیکی بومی.
- حمایت از توسعه طراحی و ساخت استخرهای دومنظوره آب کشاورزی (ذخیره آب پرورش ماهی).
- بستر سازی و حمایت از ایجاد هسته‌های کارآفرینی زنان در مناطق روستایی و تقویت نهادها و سازمان‌های مردم نهاد.
- تقویت صندوق های حمایت از سرمایه گذاری در بخش کشاورزی به منظور تامین سرمایه درگردش بخش کشاورزی.
- حمایت از توسعه تشکل ها و NGO های فراگیر در سطح استان.

صنعت و معدن

- حمایت از اقدامات مناسب در راستای ارتقای بهره‌وری سرمایه و عوامل تولید در بخش صنعت و معدن استان.
- گسترش و تقویت زمینه‌های پیوند صنعت، دانشگاه، پارک های علم وفناوری و مراکز رشد.

- توانمندسازی و ارتقاء سطح دانشی مدیران و کارکنان حوزه صنعت استان و انجام اقدامات و فعالیت‌های ضروری برای بهینه‌سازی، نوسازی و اصلاحات مورد نیاز در ساختار صنعت استان.
- گسترش سامانه‌های اطلاع رسانی در بخش صنعت، معدن و خدمات به منظور دستیابی و استفاده مؤثر سرمایه گذاران و کارآفرینان و بهبود فضای کسب و کار.
- انطباق جانمایی صنایع تبدیلی و تکمیلی و فراوری معدنی و صنایع در استان با الزامات و محدودیت های تعیین شده در طرح آمایش استان.
- گسترش صنایع بومی و زود بازده روستایی در مناطق محروم استان با اولویت مناطق با خطر تخلیه جمعیتی.

نظام سکونتگاهی

- تجهیز نقاط شهری استان به خدمات برتر بر مبنای سطح عملکری و وظایف محوله در برنامه آمایش استان.
- ساماندهی مبلمان شهری و تدوین الگوهای شهرسازی متناسب با ویژگی‌های فرهنگی و اقلیمی استان.
- ایجاد زمینه‌های لازم برای نگهداشت جمعیت در روستاها، متناسب با توان‌های محیطی، با بهره‌گیری از منابع طبیعی و ظرفیت زیست بوم‌ها.
- تقویت و تجهیز کانون‌های زیست استان (شهرها و روستاها) به عنوان مراکز و پایگاه‌های مقاومت در برابر بیابان‌زایی و کویر.
- تجهیز مناسب مراکز برتر روستایی برای ایفای نقش محوله در هر سطح از فضاهای روستایی.
- نگهداشت جمعیت در شهرهای کوچک و روستاهای مرزی از طریق توسعه فعالیت در این سکونتگاه‌ها
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق مرزی
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی

بازرگانی

- ایجاد زمینه‌ها و شرایط لازم به منظور توسعه فعالیت‌های تجارتی و بازرگانی بین‌المللی و توسعه زیرساخت-های مناسب در منطقه ویژه اقتصادی بیرجند و بازارچه‌های مرزی استان.
- راه‌اندازی فعالیت‌های تجاری و بازرگانی، کسب و کار و سرمایه‌گذاری‌های خرد و کوچک مقیاس به منظور تشویق و توسعه پویش‌های کارآفرینی با اولویت مراکز روستایی و عشایری استان.
- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی تا سطح دسترسی به فناوری‌های 3G و 4G به منظور گسترش تجارت الکترونیک.
- ساماندهی شبکه مبادلاتی مناسب و متوازن بین نقاط مختلف استان (شهر و روستا) و امکان توسعه و تقویت آن با بازارهای خارجی و بین‌المللی.

- ارتقاء مهارت‌های شغلی متناسب با نیازهای بازارکار، توسعه رشته‌های مرتبط با تجارت و بازرگانی در دانشگاه‌های استان، برگزاری دوره های آموزشی کارا و اثربخش بر اساس نیاز سنجی بازار و اجرای فعالیت‌های بالابردن فرهنگ توسعه و سرمایه گذاری در استان به ویژه در نسل جوان.
- شناسایی نیاز بازار و فعالیت‌های اقتصادی پر بازده و انتقال اطلاعات به بخش خصوصی در قالب فعالیت‌های مشاوره، نیازسنجی دقیق و انجام تحقیقات بازار در کشورهای آسیای میانه، اوراسی، بکارگیری روش‌های نوین بازاریابی، بازاریابی تولیدات استان و حمایت از نهادهای خصوصی بازاریابی در سطح ملی و بین المللی.
- ترویج و آموزش‌های تخصصی و کاربردی بازاریابی به مرزنشینان و اقشار مختلف جامعه.

گردشگری

- حمایت از راه اندازی و توسعه صنایع دستی بومی در استان و حفظ و صیانت و استفاده بهینه از هنرهای سنتی و صنایع دستی و بومی استان در حوزه ملی و بین المللی.
- توسعه صنایع دستی نوین نظیر جواهرسازی، سنگ تراشی، بسته بندی کالا و ... .
- احیای ایلراه‌های عشایری و گردشگری روستایی و عشایری.
- فراهم نمودن شرایط لازم به منظور سرمایه‌گذاری و تجهیز قطب‌ها، محورها و مراکز گردشگری استان.
- ساماندهی و تأمین فضای مناسب سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و رفع مشکلات و موانع جذب گردشگران داخلی و خارجی به استان، توسعه فعالیت های مرتبط با گردشگری در شهر و ایجاد تسهیلات و زیرساخت‌ها برای افزایش ماندگاری بار و مسافر.

فن آوری و اطلاعات

- توسعه دولت الکترونیک در سطوح مختلف تشکیلات اداری، صنعتی، آموزشی، فرهنگی، خدمات و بازرگانی و تولید در استان.
- حمایت از فعالیت‌های پارک علم و فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان با تمرکز بر تجاری‌سازی دانش، حمایت از ایجاد بانک ایده‌های فناورانه ومراکز شتاب دهی کسب و کارهای نوپای ICT در دانشگاه‌های استان.
- پوشش کامل نسل های جدید شبکه تلفن همراه در نقاط شهری و ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار.
- ایجاد دفتر اگریگیتور شرق کشور(وابسته به یکی از اپراتورهای تلفن همراه) به منظور توسعه و هدایت بازار تولید محتوای دیجیتال.
- حمایت ازکسب و کارهای دیجیتال به ویژه شرکت های نوپا در قالب ارائه تسهیلات کم بهره.
- حمایت از ارتقای امنیت فضای تبادل اطلاعات.

بهداشت و درمان

- توزیع متعادل و متناسب خدمات درمانی در سطح نقاط شهری و روستایی استان.
- گسترش ارائه خدمات درمانی و توانبخشی تخصصی و فوق تخصصی در استان.
- توسعه و بهبود بازتوانی و توانبخشی در واحدهای بهداشتی و درمانی توسعه مراکز مشاوره و آموزش آسیب های اجتماعی و سلامت توسعه مراکز ارائه خدمات درمانی سرپایی غیر دولتی.
- توسعه کارکردهای آزمایشگاهی و تحقیقاتی در بحث پزشکی و پیراپزشکی در شهر بیرجند با عملکرد ملی و بین المللی.

حمل و نقل شبکه زیر بنایی و انرژی

- توسعه، بهسازی و ارتقاء کیفیت و سطح دسترسی محورهای ترانزیتی و مبادی‌مرزی، شبکه راه‌های درون استانی، حمل و نقل هوایی(فرودگاهی) و شبکه ریلی استان.
- توسعه، تقویت و تجهیز کریدور های بین المللی شمال به جنوب و غرب به شرق استان به منظور ارتباط منسجم با مناطق مرکزی کشور و مبادی خارجی.
- اتصال شبکه زیر بنایی و زیر ساختی مراکز صنعتی و معدنی استان به یکدیگر.
- تأمین و تقویت زیرساخت‌های مورد نیاز در زمینه تخلیه و توزیع کالا با توجه به موقعیت استان در عرصه ملی و بین المللی.
- توسعه و تقویت و افزایش ظرفیت تولید نیروگاه‌های برق استان.
- توسعه و تقویت شبکه انتقال گاز در سطح استان و امکان صادرات آن به خارج از کشور.
- به کارگیری تدابیر لازم به منظور استفاده مطلوب و حداکثری از انرژی‌های نو با تأکید بر انرژی خورشیدی، باد، امواج در مناطق مستعد استان و حمایت از فناوری‌های برتر و پاک.
- حمایت از فعالیت‌های مرتبط با اصلاح الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف در کلیه بخش‌های مصرفی استان و آموزش و فرهنگ سازی.
- حمایت از اقدامات و تدابیر لازم در راستای ارتقای بهره‌وری انرژی.

خدمات برتر

- توسعه خدمات مالی، بیمه و بانکی.
- تبدیل بیرجند به هاب منطقه ای بورس و مالی.
- حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و کسب و کارهای نوپا در حوزه برخورداری از خدمات برتر.

اجتماعی فرهنگی

- بهره‌وری مطلوب و کارآمد از احساسات ملی و اسلامی اقوام و مذاهب مناطق مختلف استان در جهت تحکیم وحدت ملی و روابط فراملی.
- ایجاد تمهیدات و امکانات لازم به منظور توسعه اجتماعی و گسترش و مشارکت مدنی آحاد مردم.
- تلاش همه‌جانبه و حداکثری به منظور جلوگیری از ازدیاد و گسترش جرم و جنایت، اعتیاد، فروش مواد مخدر و نیز تامین امنیت درکریدورهای حمل و نقل در استان.
- ایجاد زمینه‌های برابر مشارکت جمعی اقوام و گروه های مذهبی در حل مشکلات استان و تحقق مردم مدار به جای توسعه دولت محور.

آموزش

- ایجاد شرایط و امکانات لازم برای بهره‌مندی کامل جمعیت لازم‌التعلیم از آموزش ابتدایی تا پایان متوسطه.
- فراهم نمودن تسهیلات مورد نیاز برای دسترسی افزون‌تر به سطوح مختلف دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی.
- تأمین امکانات و شرایط بهینه برای رشد و توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در جهت پاسخگویی به نیازهای تخصصی توسعه در استان و انجام اقدامات فراگیر برای آموزش نیروی کار در استان.
- توسعه و تقویت مؤسسات علمی، پژوهشی و فن‌آوری "پارک‌های علم و فن‌آوری و سایر مراکز تحقیقاتی و پژوهشی"در زمینه‌های عمده فعالیتی و اقتصادی استان.
- ایجاد ارتباط کارا و ثمربخش بین پیکره اجرایی و تولیدی و اقتصادی استان با مراکز دانشگاهی و آموزش عالی استان.
- استقرار و توزیع متعادل مؤسسات آموزش عالی در سطح استان.
- تقویت فعالیت های آموزشی استان در راستای تبدیل دانشگاه‌های استان به دانشگاه کارآفرین، ترویج موج سوم کارآفرینی در استان و دانشگاه‌ها و هدایت دانشگاه‌های استان در راستای خلق برند و طراحی و استقرار الگوی آموزشی با رویکرد تقاضا محوری و مبتنی بر محیط کار.
- حمایت از تبدیل دانشگاه بیرجند به دانشگاه بین‌المللی در جهت جذب دانشجوی خارجی.
- ایجاد مراکز TMC (مرکز مدیریت مهارت‌آموزی و مشاوره دانشجویان) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی.
- توانمندسازی جوانان، زنان، جوامع روستایی و عشایری، سکونتگاه‌های غیر رسمی، آسیب دیدگان اجتماعی از طریق آموزش‌های مهارتی.

- بهره‌گیری از بستر فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی در راستای توسعه آموزش‌های مهارتی.

سیاسی - اداری

- تجهیز و ارتقاء کارامدی و کیفی نیروی انسانی شاغل در ادارات دولتی.
- اعمال نظارت مؤثر و کارا بر انجام امور اجرایی در استان.
- ایجاد شرایط و امکانات لازم به منظور تحقق شبکه دولت الکترونیکی.
- توسعه، تقویت و ساماندهی تشکل‌های مردمی و شبکه‌های مدنی در استان.
- تحقق مشارکت فعال و مؤثر آحاد جامعه در مراحل تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت در استان.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیتها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) بزرگراه‌های آسیایی در محورهای کرمان- دیهوک-فردوس- بجستان؛ زاهدان- بیرجند- قائنات- گناباد؛ اصفهان- طبس- خوسف؛ قاین-کال شور-خواف؛ بیرجند- مشهد.
- احداث زیرساخت‌های حمل و نقل(جاده‌ای) آزادراه بین مرکز استان با مراکز استان‌های مجاور و کریدورهای ترانزیتی در محورهای بیرجند- زاهدان؛ بیرجند- کرمان و سه راهی راهداران- بجستان؛ بیرجند- یزد (طبس-یزد).
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(ریلی) در محورهای بیرجند-زاهدان؛ بیرجند- طبس؛ سربیشه- درح- میل ۷۸؛ و احداث آنتن اتصال فردوس به راه آهن.
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل(هوایی) در فرودگاه بین المللی بیرجند و فرودگاه طبس
- توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل(راهوندی) در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، زیرکوه، طبس و فردوس.
- توسعه زیرساخت های فیبر نوری روستایی در تمام شهرستان‌های استان.
- توسعه خدمات پشتیبان تولید و لجستیک (انبارداری، سردخانه و ..) بیرجند، قائنات، نهبندان، درمیان، سربیشه، زیرکوه، طبس و فردوس.
- توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی های بادی- خورشیدی، زمین گرمایی، در شهرستان‌های نهبندان، سربیشه، طبس، فردوس، خوسف.

- احداث پالایشگاه‌های کوچک مقیاس در نوار مرزی استان با هدف صادرات فراورده‌های نفت در نوار مرزی استان.
- توسعه زیرساخت‌های صادرات گاز در شهرستان نهبندان، سربیشه، درمیان و زیرکوه.

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه سکونتگاه‌های شهرهای درجه دو و سه مرزی استان در پهنه شرقی استان با تاکید بر منطقه شهری سربیشه درمیان و زهان و اتصال دهنده به کشور افغانستان.
- توسعه سکونتگاه‌های شهری در پهنه شمال غرب استان با تاکید بر منطقه شهری فردوس- اسلامیه-سرایان و سه قلعه.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- توسعه فعالیت‌های کشاورزی (زارعت) در شهرستان‌های نهبندان (ارزن، جوجوبا، کلزا)، بیرجند (زعفران)، بشرویه (ارزن، پنبه، خاکشیر)، زیرکوه (پنبه، زعفران)، خوسف، سرایان (گلرنگ، زیره، زعفران)، طبس (جوجوبا، کلزا، سبزیجات)، فردوس (ارزن، زعفران)، قائنات (کنجد، زعفران)، سرایان (گلرنگ، زیره، زعفران) و خوسف (ارزن).
- توسعه فعالیت‌های کشاورزی (باغداری) در شهرستان‌های زیرکوه (بادام، زرشک)، درمیان (خشکبار، زرشک، گل محمدی)، سربیشه (عناب، زرشک)، نهبندان (خرما، زیتون)، خوسف (عناب، انگور، پسته، گل نرگس و گل محمدی)، بیرجند (زرشک، خشکبار، عناب)، قائنات (زرشک، پسته، گل محمدی)، سرایان (خشکبار، انار)، فردوس (پسته، انار)، بشرویه (پسته)، طبس (خرما و زیتون)
- توسعه فعالیت‌های کشاورزی (گلخانه‌ای) در همه شهرستان‌های استان.
- توسعه فعالیت‌های کشاورزی (گیاهان دارویی) در همه شهرستان‌های استان.
- توسعه فعالیت‌های دامداری (اعم از دام سنگین و سبک) در شهرستان‌های درمیان، خوسف، بیرجند، قائنات، فردوس، سربیشه، سرایان، طبس، بشرویه، نهبندان و زیرکوه و شتر در شهرستان‌های نهبندان، خوسف، سربیشه، زیرکوه و بشرویه.
- توسعه فعالیت‌های دامداری (پرورش طیور) در شهرستان‌های بیرجند، خوسف، قائنات، درمیان، سربیشه، سرایان، نهبندان و فردوس.
- پرورش ماهیان گرمابی در آب های شور و زه آبها در شهرستان‌های نهبندان، طبس، بشرویه، فردوس، سرایان، خوسف

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

صنعت

- صنایع دانش بنیان در بیرجند، قائنات، فردوس و طبس.
- صنایع فرآوری معدنی(کانی فلزی یا غیر فلزی) در شهرستان‌های بیرجند، سرایان، نهبندان، سربیشه، طبس، بشرویه، فردوس، درمیان و قائنات.
- صنایع فرآوری سنگ‌های تزئینی در نهبندان، درمیان، سربیشه، خوسف.
- صنایع جانبی فولاد و چدن در شهرستان قائن و خوسف
- صنایع طلا و مس در شهرستان‌های طبس، قائنات، خوسف و نهبندان.
- صنایع لاستیک (انواع لاستیک و تیوپ) در شهرستان بیرجند.
- صنایع الکترونیک و برقی در خوسف، سربیشه، سرایان و قائن.
- صنایع نساجی و پوشاک در فردوس، بیرجند، سربیشه و زیرکوه، نهبندان.
- صنایع دارویی، بهداشتی در تمام شهرستان‌های استان.
- صنایع High-tech در بیرجند، نهبندان، خوسف، طبس، فردوس و قائنات.
- توسعه فرش و صنایع دستی در تمام شهرستان‌های استان.
- صنایع بازیافت در بیرجند، سربیشه و فردوس.
- صنایع کاشی در شهرستان بیرجند.
- واحدهای تولید و بسته بندی عرقیات، اسانس و عصاره گیاهی در شهرستان‌های قائنات، بیرجند، سرایان، درمیان، خوسف، طبس بشرویه و سربیشه.
- صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، زیرکوه، سرایان، فردوس، درمیان و خوسف.
- تولید، عمل آوری محصولات گوشت، حفاظت از گوشت و کشتارگاه انواع دام در شهرستان‌های بیرجند، قائنات، زیرکوه، خوسف، درمیان و نهبندان.

معدن

- بهره‌برداری معدنی فلزات گرانبها (طلا، مس، نقره و آهن) در مرکز و جنوب شرق استان در شهرستان‌های بیرجند، خوسف و نهبندان.
- بهره‌برداری معدنی فلزات نیمه گرانبها (سرب و روی) در شهرستان‌های سرایان، فردوس و بشرویه.
- بهره‌برداری معدنی زغال سنگ در طبس.

- بهره‌برداری معدنی از معادن غیرفلزی (کائولن، رس، سنگ‌های ساختمانی، بنتونیت و ...) در پهنه‌های فردوس، سرایان، زیرکوه، سربیشه، نهبندان و بیرجند.

مناطق مستعد توسعه خدمات بازرگانی

- توسعه و تجهیز بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های زیرکوه، سربیشه، نهبندان و درمیان.
- ایجاد منطقه ویژه اقتصادی سنگ در نهبندان، فناوری و IT در فردوس، معدن در طبس، انرژی های نو در سربیشه.
- توسعه بازرگانی بین‌المللی از طریق افغانستان با کشورهای اتحادیه اوراسیا در بیرجند و شهرستان‌های مرزی.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- گردشگری کویری(کویرنوردی) در شهرستان‌های بشرویه، طبس، سرایان، خوسف و نهبندان.
- گردشگری ورزشی با تأکید بر مسابقات رالی و آفرود در شهرستان نهبندان (ریگ یلان) و شهرستان سربیشه.
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های فردوس، بشرویه، بیرجند و قائنات.
- گردشگری فرهنگی در شهرستان های طبس و بشرویه.
- گردشگری نجوم در شهرستان‌های سرایان، نهبندان و طبس.
- گردشگری روستایی و عشایری در شهرستان‌های خوسف، زیرکوه و سربیشه.
- گردشگری کشاورزی در قائنات، درمیان، زیرکوه و سرایان.
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های زیرکوه، فردوس و طبس، سرایان، بشرویه، نهبندان و سربیشه.
- ژئوتوریسم در شهرستان‌های نهبندان و طبس.
- گردشگری سلامت(گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های بیرجند و قائنات و آب درمانی در فردوس، خوسف و سربیشه.

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های شهری

- سطح یک (شهرهای بزرگ) مشتمل بر مجموعه شهری بیرجند.
- سطح دو (شهرهای میانی بزرگ) مشتمل بر شهرهای قاین، طبس و فردوس.
- سطح سه (شهرهای میانی متوسط) مشتمل بر شهرهای نهبندان، سرایان، بشرویه و سربیشه.
- سطح چهار (شهرهای کوچک) مشتمل بر شهرهای آیسک، اسلامیه، دیهوک، شوسف، مود، اسفدن، آرین‌شهر، عشق اباد، سه قلعه، طبس مسینا، نیمبلوک، اسدیه، خضری دشت بیاض، خوسف و حاجی‌آباد.

- سطح پنج (روستا-شهرها) مشتمل بر زهان، گزیک، قهستان، ارسک، محمدشهر، درح و آبیز.

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های روستایی

- سطح یک 19 منظومه های روستایی.
- سطح دو 49 مجموعه های روستایی.
- سطح سه 145 حوزه های روستایی.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

فرهنگی و ورزشی

- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون‌های روستایی با اولویت مراکز مجموعه و حوزه روستایی.
- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون‌های شهری استان با محوریت شهرهای سطح یک و دو.
- توسعه و ایجاد مجموعه ورزش‌های کویری در شهرستان های زیرکوه، نهبندان، خوسف، فردوس، طبس، بشرویه و سرایان.
- توسعه و ایجاد دهکده‌های ورزشی در منطقه‌های برنامه‌ریزی قهستان، باقران، گلشن و نه.

درمانی

- توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل بیرجند، قائنات و طبس.
- توسعه خدمات عمومی درمانی در کانون‌های شهری و مراکز منظومه های روستایی.
- توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی.
- توسعه مراکز گردشگری سلامت(گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های بیرجند و قائنات.
- ارائه خدمات بهداشتی- درمانی در شهرستان های مرزی به تبعه دو سوی مرز.

آموزش عالی

- مراکز آموزش عالی مهارت‌محور در مراکز مناطق برنامه‌ریزی.
- مرکز مطالعات کویرزدایی در دانشگاه بیرجند.
- مرکز تحقیقات معدن و گیاهان دارویی در دانشگاه‌های استان.
- مرکز آموزش عالی پزشکی در بیرجند.
- ایجاد پارک علم و فناوری و مراکز رشد و فناوری در بیرجند، قائنات، فردوس، بشرویه و طبس.
- ارائه خدمات آموزشی به اتباع.

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

حمل و نقل زمینی

- بزرگراه‌های آسیایی در محور کرمان- دیهوک-فردوس- بجستان، محور زاهدان- بیرجند- قائنات- گناباد، محور اصفهان- طبس- خوسف، محور قاین-کال شور-خواف.
- آزادراه بین مرکز استان با مراکز استان‌های مجاور و کریدورهای ترانزیتی در محورهای بیرجند-مشهد، بیرجند- زاهدان، بیرجند- کرمان و سه راهی راهداران-بجستان، بیرجند- یزد (طبس-یزد).
- توسعه محور زاهدان- نهبندان- سربیشه- خواف- دوغارون.
- شبکه حمل و نقل (ریلی) در محور بیرجند- مشهد، محور بیرجند-زاهدان، محور بیرجند- طبس، سربیشه- درح- میل ۷۸.

حمل و نقل هوایی

- فرودگاه بین المللی با کارکرد ملی و فراملی در بیرجند.
- فرودگاه داخلی با کارکرد ملی در طبس.
- فرودگاه داخلی با کارکرد منطقه‌ای در فردوس.

بازرگانی و خدمات

- توسعه زیرساخت های مورد نیاز به منظور صادرات مجدد به کشور افغانستان.
- توسعه ارائه خدمات بیمه، بازرگانی و حمل و نقل در شهرستان های مرزی استان.

آب

- توسعه زیرساخت های تأمین و انتقال آب از حوضه آبریز کارون وآب دریای عمان برای شرب و صنعت

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان خراسان جنوبی به قرار زیر است:

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر
- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی
- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال
- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی
- برنامه توانمندسازی و بهره گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور
- برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت

- برنامه تدوین ضوابط، دستورالعمل ها و ملاحظات و ارائه آموزشهای لازم برای بهبود سیستم مدیریت

بازرگانی

- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)
- برنامه تدوین طرح ها، برنامه ها و راه اندازی مراکز تحقیقاتی مرتبط با بازرگانی
- برنامه توسعه و گسترش تجارب مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قواینن و مقررات موردنیاز

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه تدوین مطالعات و تهیه اسناد و ارائه ضوابط و بسته های تشویقی توسعه صنایع
- برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع و معادن (مصرف بهینه آب و ...)
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (هماهنگی جهت فعال سازی معادن کوچک، افزایش ظرفیت معادن از طریق شناسایی منابع و ذخایر معدنی، افزایش ارتقای ایمنی در معادن به ویژه معادن زغالسنگ)
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی های منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی
- فراهم سازی امکان دسترسی، نظارت و توسعه سامانه (عرضه محصولات صنایع پیشرفته و دانش بنیان)
- اجرای طرح بازسازی و نوسازی بنگاه های صنعتی و صنوف تولیدی.

کشاورزی و امنیت غذایی

- احیا و توسعه بهره برداری از جنگل ها و مراتع کشور
- ارتقای سطح پوشش حفاظتی و صیانت از ذخایر و منابع آبزی
- افزایش محصولات باغی
- افزایش محصولات دارویی
- افزایش محصولات زراعی
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها و تشکل‌های کشاورزی
- برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک، کنترل سیلاب و آبخوانداری

- تکثیر و بازسازی ذخایر آبزیان
- مقابله با بیابان زایی
- برنامه تامین آب
- توسعه پرورش دام و طیور
- بهبود بهره‌وری آب و خاک در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
- توسعه کشت گلخانه‌ای
- تولید محصولات ارگانیک
- صادرات محصولات کشاورزی
- توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- تکمیل زنجیره‌های ارزش و تولید محصولات کشاورزی
- تحقیق و توسعه در امور کشاورزی
- برنامه ترویج کشاورزی و توانمندسازی
- برنامه احیا و بازسازی قنوات
- برنامه تولید محصولات فناورانه و توسعه فعالیت‌های کشاورزی دانش بنیان
- ساماندهی مالکیت اراضی ملی
- اصلاح و تکمیل راه های دسترسی به مزارع (پیشنهادی وزارت)
- تقویت صندوق های حمایت از سرمایه گذاری (پیشنهادی وزارت)
- توسعه بیمه محصولات کشاورزی(پیشنهادی وزارت)

آب

- برنامه توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- مدیریت حوضه آبریز و دشت ها
- بهبود بهره وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
- برنامه ارایه خدمات آب شهری و روستایی
- برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک، کنترل سیلاب و آبخوانداری
- برنامه تأمین و عرضه آب
- بهبود بهره‌وری آب در عرصه شرب

- بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت

محیط زیست و منابع طبیعی

- حفاظت و بهره‌برداری پایدار از زیست بوم‌های آبی
- برنامه حفاظت و بهره برداری پایدار از زیست بوم‌های خشکی
- برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک
- برنامه توسعه تاسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
- مدیریت حوضه آبریز و دشت‌ها
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها و تشکل‌های مردم نهاد
- برنامه مدیریت و بازیافت پسماند
- برنامه توسعه و حفاظت پایدار مناطق طبیعی و محیط زیستی

انرژی

- برنامه مطالعه، اکتشاف و استخراج نفت و گاز
- بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه‌های انتقال و توزیع انرژی
- برنامه تامین انرژی
- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر
- افزایش بهره‌وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی

حمل و نقل

- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل هوایی
- برنامه هوشمندسازی حمل و نقل کالا و مسافر
- برنامه سیاستگذاری توسعه زیر ساخت های حمل و نقل و تهیه برنامه‌های حمل و نقل

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها(شهری،روستایی)
- برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها(شهرستانها،شهرها و روستاها)
- برنامه سیاستگذاری زیرساختی و خدماتی در خصوص سکونتگاه‌های شهری و روستایی

فرهنگ و هنر

- برنامه تقویت و حفظ آداب و رسوم وسنن فرهنگی
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی – هنری
- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی

گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه توسعه و ساماندهی صنایع دستی
- برنامه توانمندسازی نیروی انسانی و سمن ها در میزبانی حرفه ای از گردشگران و صیانت از میراث فرهنگی استان.
- حفاظت آثار جهانی، فرهنگی و تاریخی استان

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت های پارک علم و فناوری، ایستگاههای تحقیقاتی و مراکز رشد
- برنامه توسعه و ساماندهی زیر ساخت های آموزشی
- ماموریت گرایی(محوری) دانشگاه‌ها با مزیت های استانی
- برنامه توسعه و انطباق فعالیت دانش بنیان با مزیت سنجی منطقه‌ای
- برنامه بهره‌گیری از تفکر دانشی و ایده‌های فناورانه (نخبگان، انجمن ها و..)

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه زیرساخت‌های پستی
- توسعه زیر ساخت‌های ارتباطی تا سطح دسترسی به فناوری های $3G$ و $4G$
- تسهیل فضای کسب و کار دیجیتال
- کادرسازی و برنامه تربیت انسانی در بخش فناوری

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذای داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها
- برنامه توسعه کارآفرینی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل

- برنامه سیاست گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر امور دفاعی و امنیتی
- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب مصوبات شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

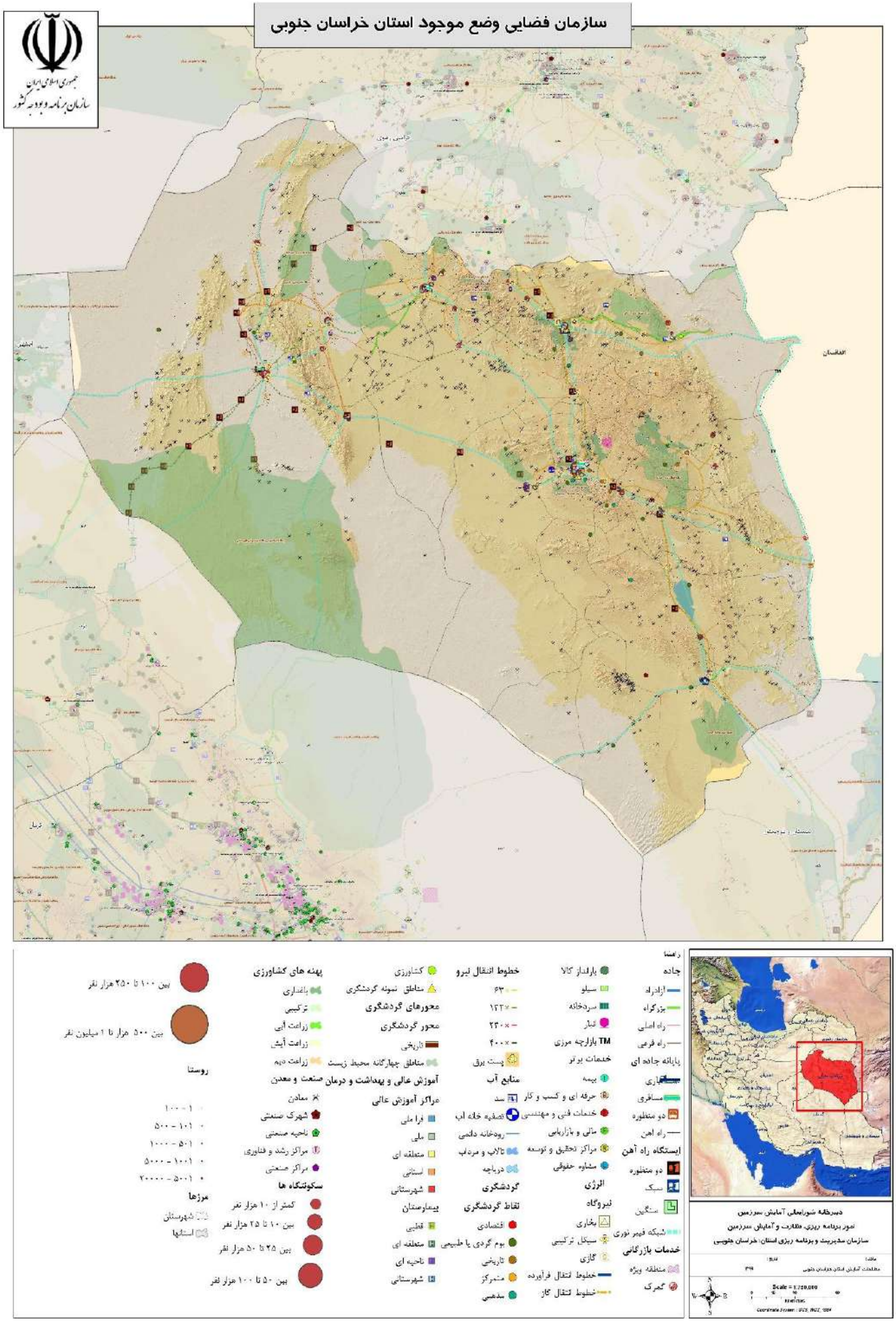
سازمان فضایی وضع موجود استان خراسان جنوبی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
افغانستان
راهنما
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
مسافری
دو منظوره
راه آهن
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک
یارانداز کالا
سیلو
سردخانه
انبار
TM بازارچه مرزی
خدمات پستی
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
مشاوره حقوقی
انرژی
نیروگاه
بخاری
سیکل ترکیبی
گازی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳
۱۲۲۷
۲۳۰
۴۰۰
پست برق
منابع آب
سد
تصفیه خانه آب
رودخانه دائمی
تالاب و مرداب
دریاچه
گردشگری
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
مذهبی
کشاورزی
مناطق نمونه گردشگری
محورهای گردشگری
محور گردشگری
تاریخی
مناطق چهارگانه محیط زیست
آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
پیماوستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
پهنه های کشاورزی
باغداری
ترکیبی
زراعت آبی
زراعت آبش
زراعت دیم
صنعت و معدن
معادن
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز رشد و فناوری
مراکز صنعتی
سکونتگاه ها
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر
بین ۵۰۰ هزار تا ۱ میلیون نفر
روستا
۱ - ۱۰۰
۱۰۱ - ۵۰۰
۵۰۱ - ۱۰۰۰
۱۰۰۱ - ۵۰۰۰
۵۰۰۱ - ۲۰۰۰۰
مرزها
شهرستان
استانها
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، مقاربت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی
Scale = 1:750,000

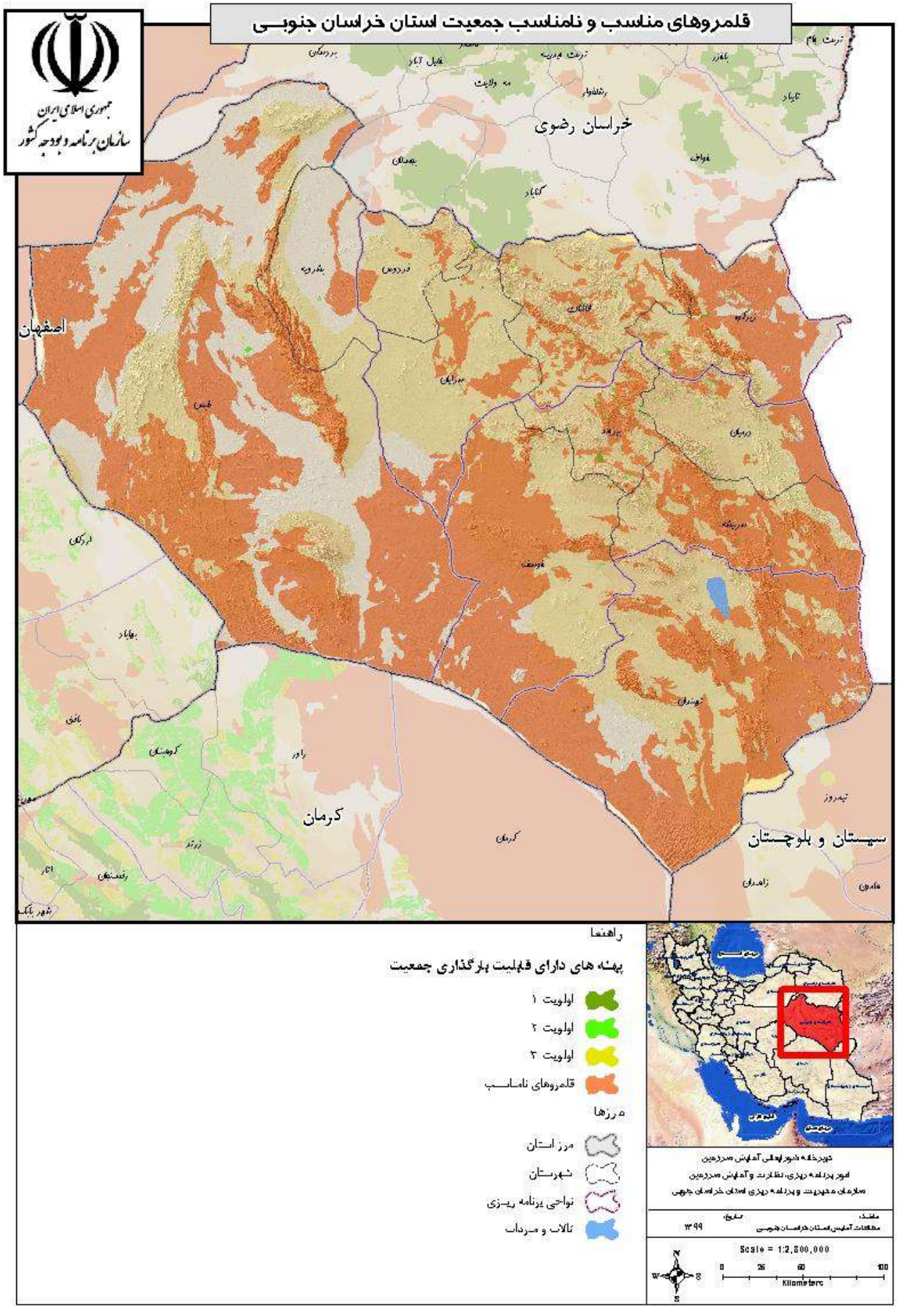
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان خراسان جنوبی
خراسان رضوی
اصفهان
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
پهنه های دارای قابلیت پذیرش جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,500,000
Kilometers

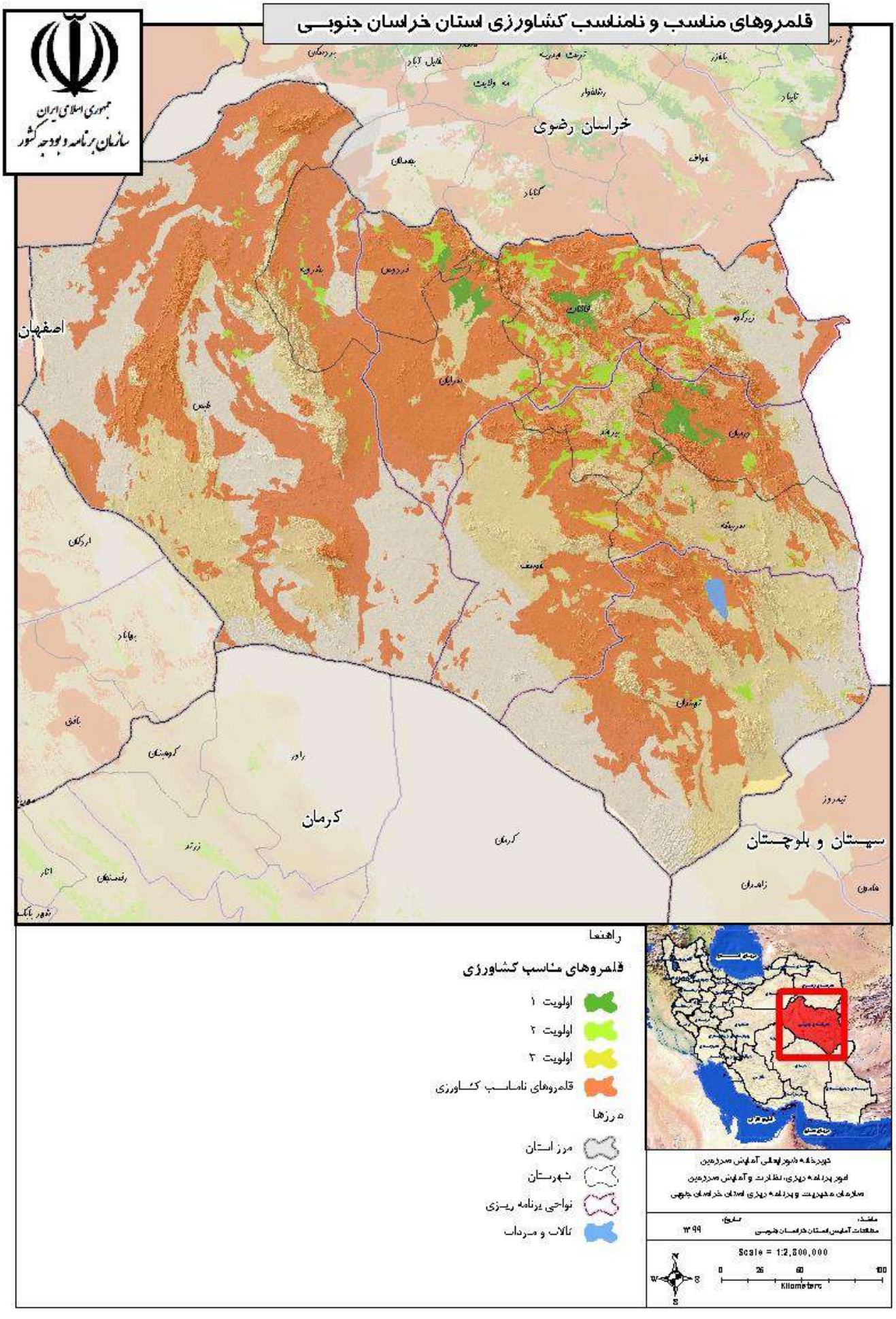
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان خراسان جنوبی
خراسان رضوی
اصفهان
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,800,000
Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان خراسان جنوبی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

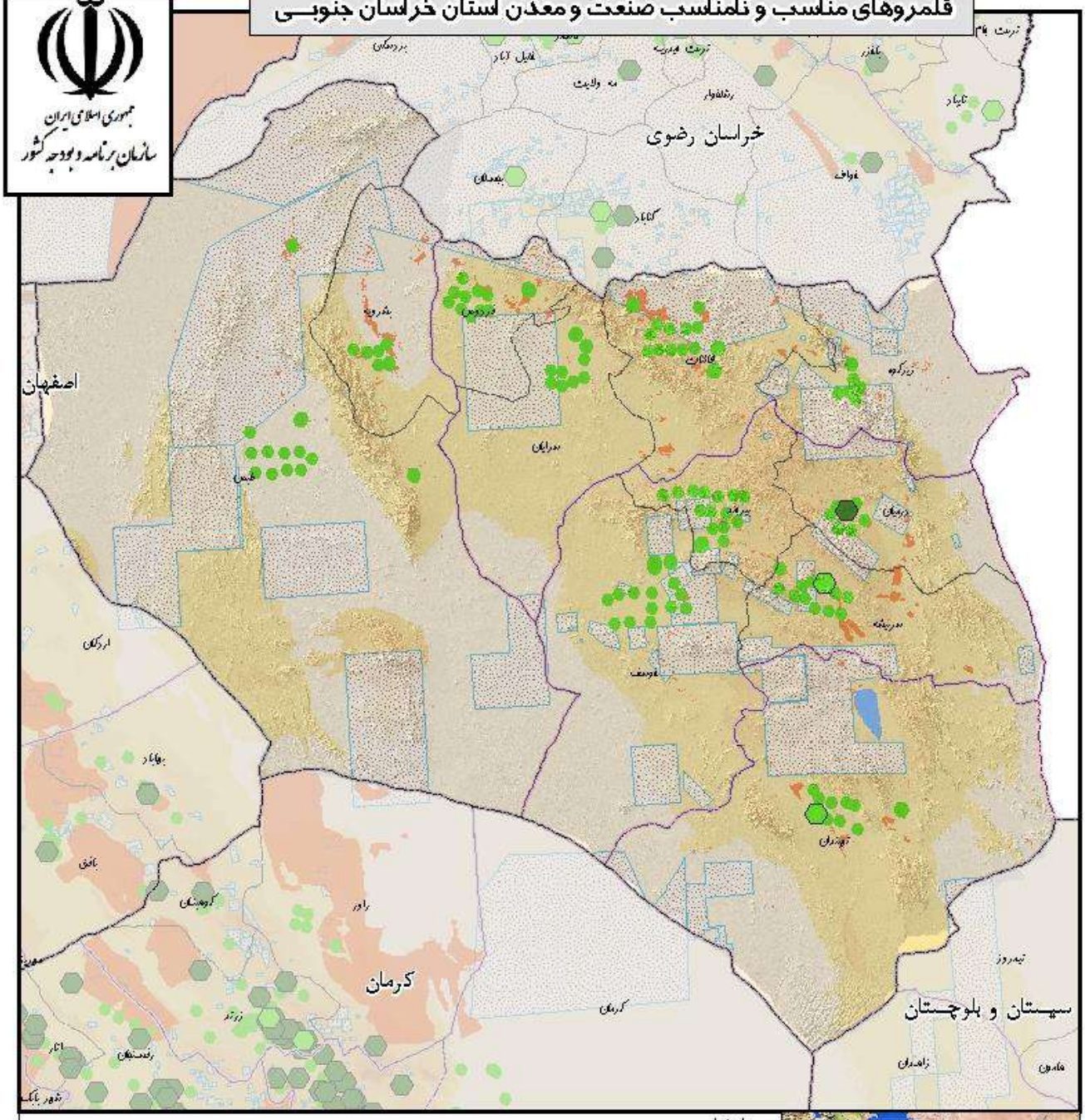

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

خبرخانه دبیرخانه آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی

تهیه کننده: مطالعات آمایش استان خراسان جنوبی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,800,000
0 25 50 100
Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان خراسان جنوبی

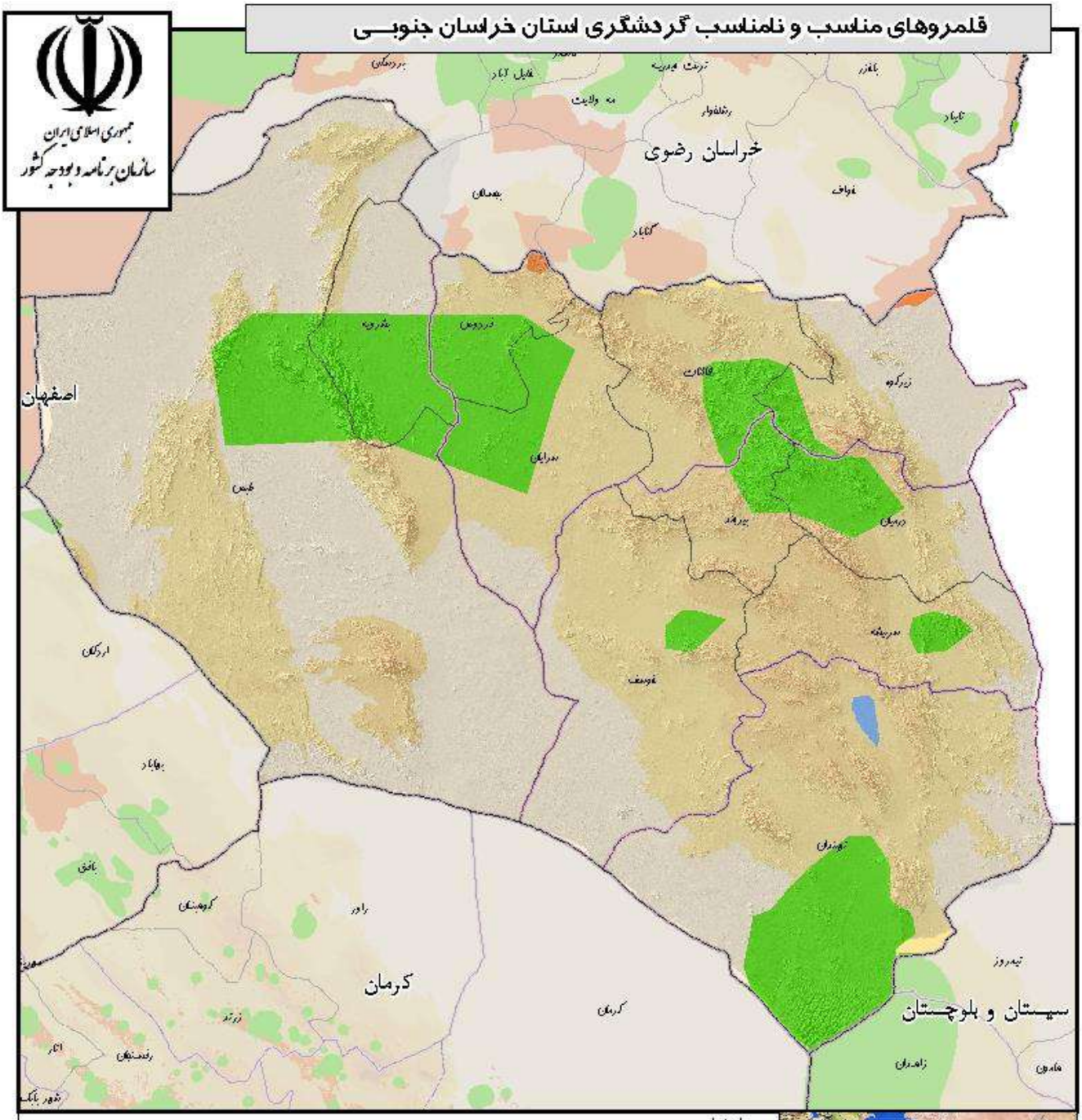

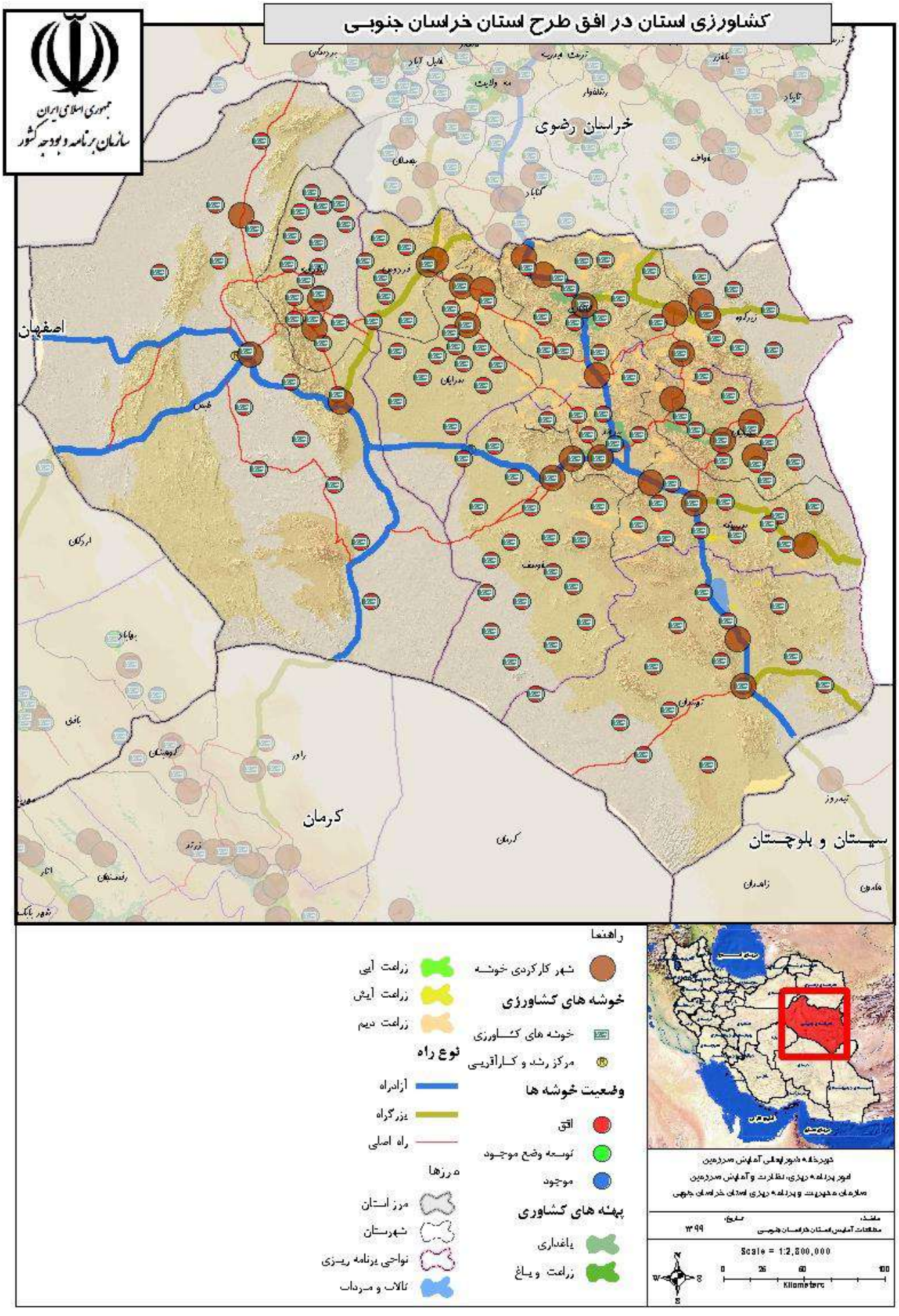
کشاورزی استان در افق طرح استان خراسان جنوبی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان رضوی
اصفهان
یزد
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
شهر کارکردی خوشه
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کاراآفرینی
وضعیت خوشه ها
اتق
توسعه وضع موجود
موجود
پهنه های کشاوری
باغداری
زراعت و باغ
زراعت آبی
زراعت آیش
زراعت دیم
نوع راه
آزادراه
یزرگراه
راه اصلی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,500,000
0 25 50 100
Kilometers

صنعت و معدن در افق طرح استان خراسان جنوبی

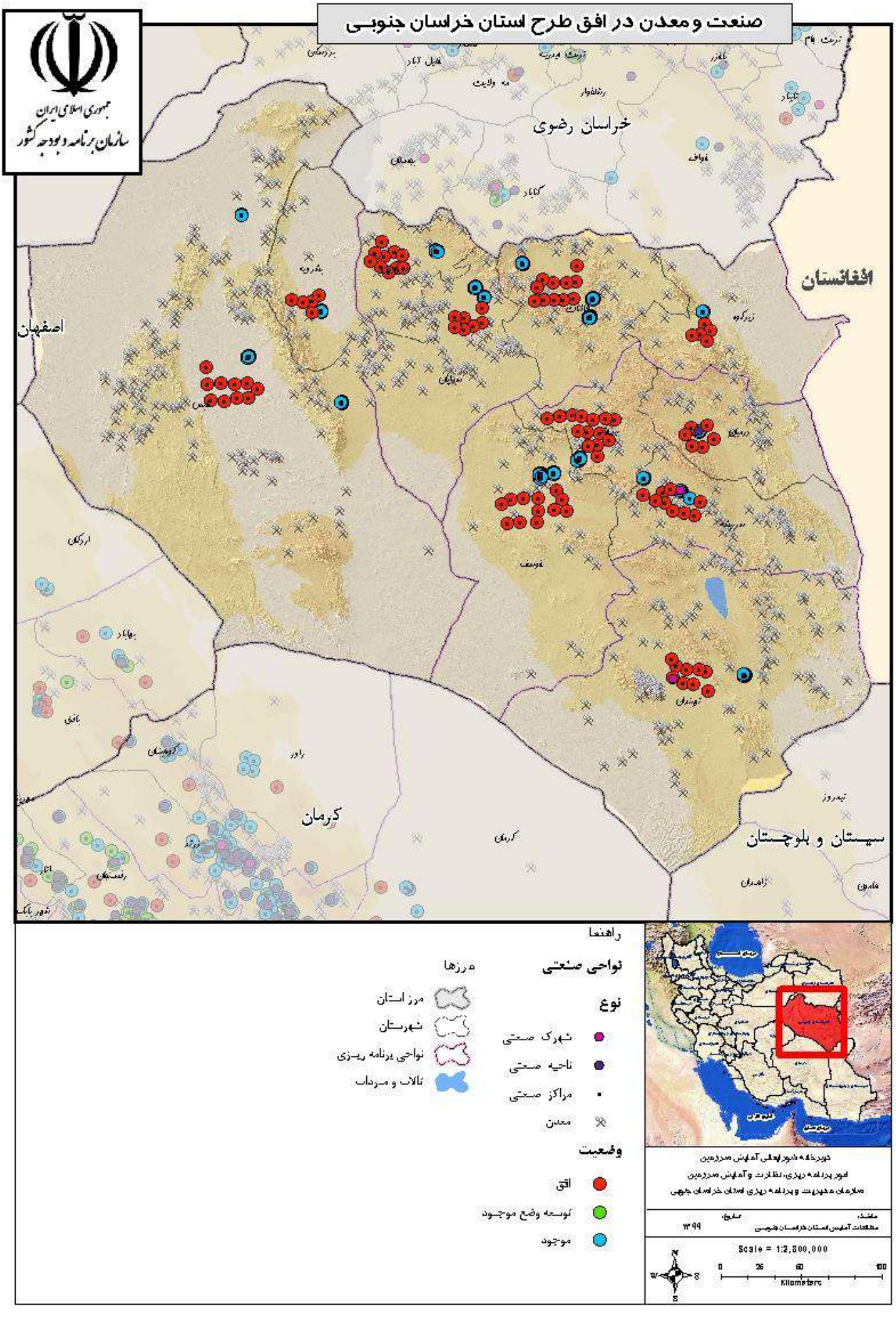

شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان خراسان جنوبی

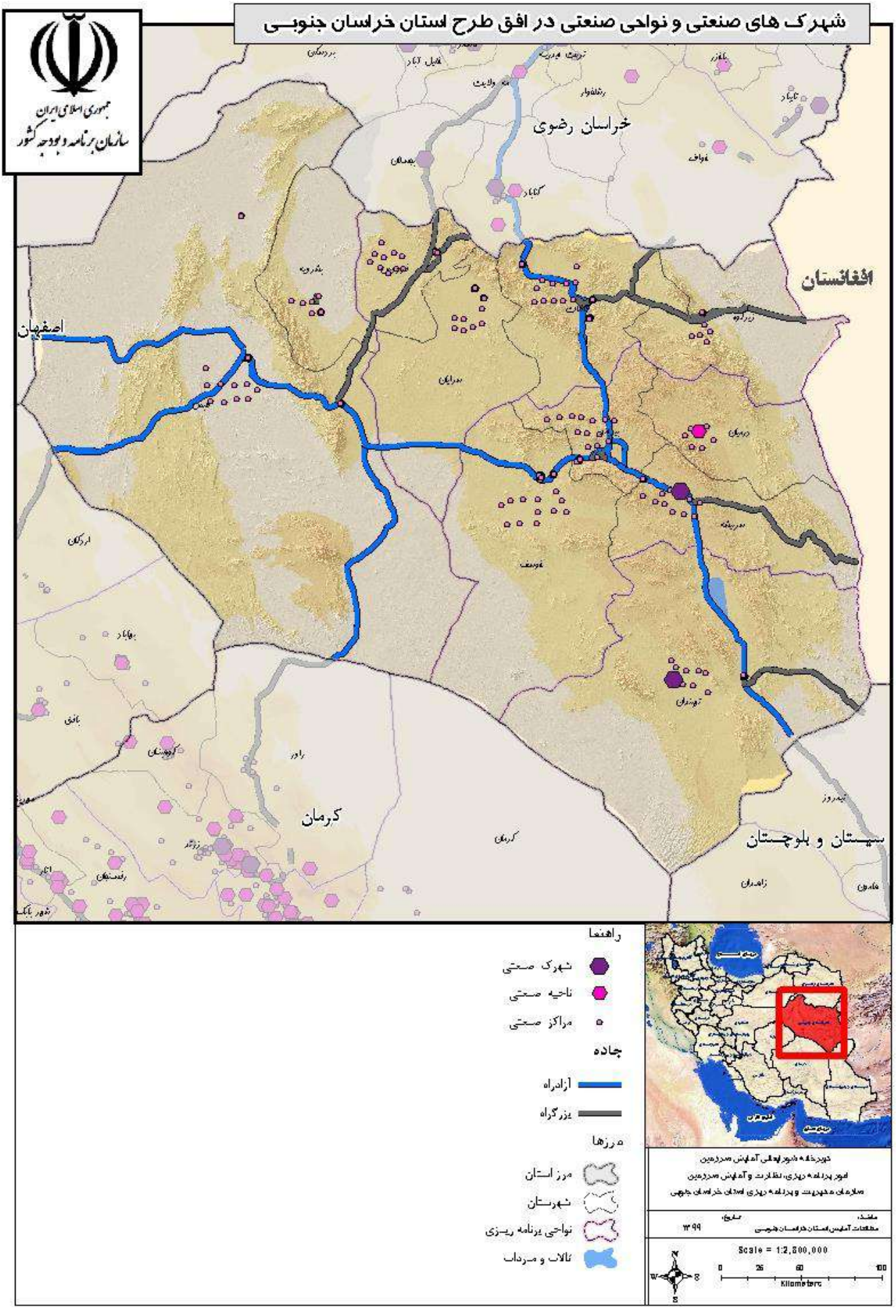

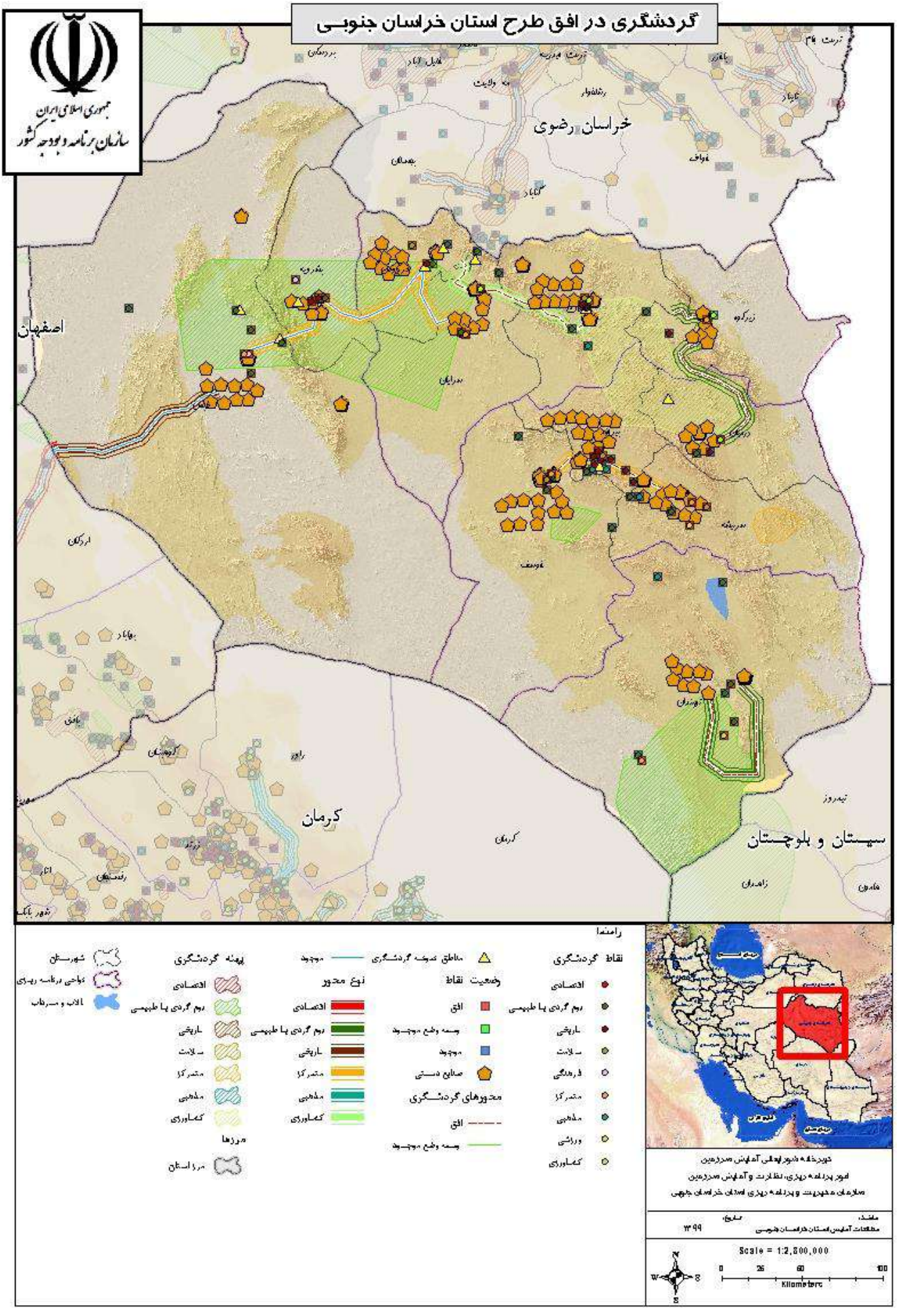
گردشگری در افق طرح استان خراسان جنوبی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان رضوی
اصفهان
یزد
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
نقاط گردشگری
اقتصادی
زیم گردی یا طبیعی
تاریخی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
کشاورزی
وضعیت نقاط
مناطق تمرکز گردشگری
اقتی
بسمه وضع موجود
موجود
صنایع دستی
محورهای گردشگری
اقتی
بسمه وضع موجود
نوع محور
موجود
اقتصادی
زیم گردی یا طبیعی
تاریخی
متمرکز
مذهبی
کشاورزی
پهنه گردشگری
اقتصادی
زیم گردی یا طبیعی
تاریخی
سلامت
متمرکز
مذهبی
کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
شهرخانه طبیعی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی
مأخذ:
مطالعات آمایش استان خراسان جنوبی
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,500,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

سطح بندی شهرها در افق استان خراسان جنوبی

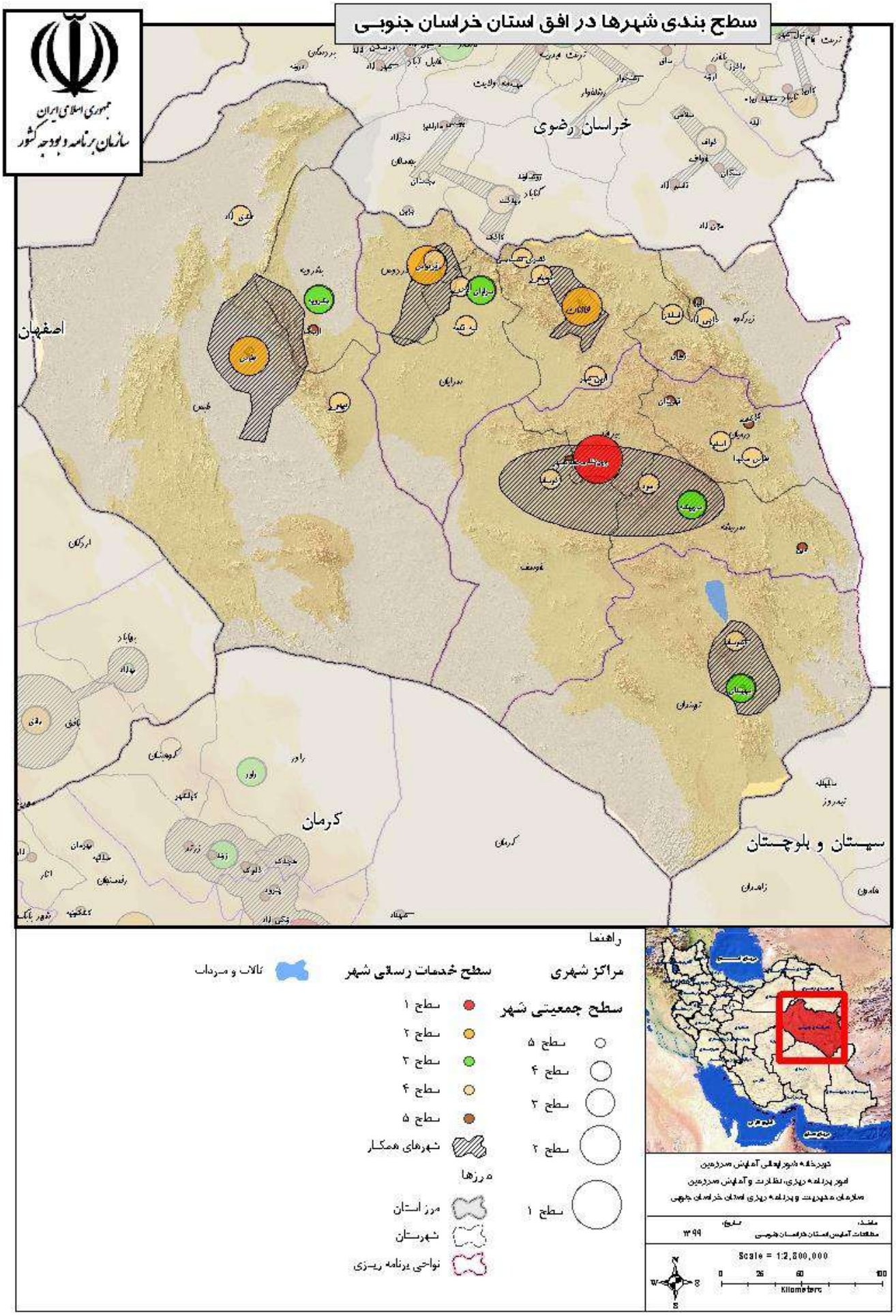

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان خراسان جنوبی

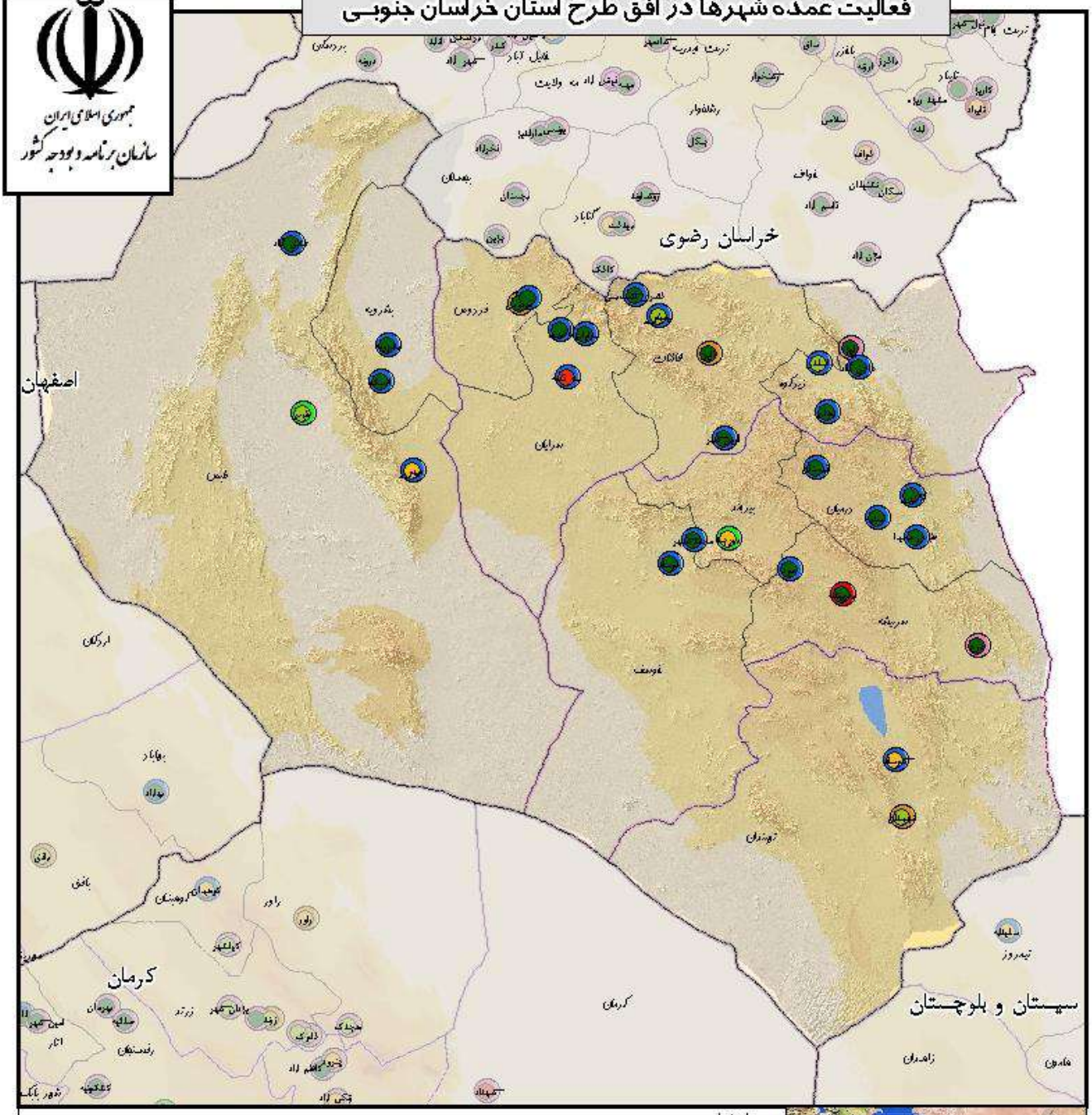

راهنما

شهر

فعالیت غالب

- فعالیت غالب خدمات
- فعالیت غالب صنعتی
- فعالیت غالب کشاورزی
- فعالیت غالب گردشگری
- چند نقشی

شهر

کارکرد

- استانی
- فرا ملی

- ملی
- منطقه ای
- شهرستانی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی

ماخذ: مطالعات آمایش استان خراسان جنوبی
تاریخ: ۹۹

Scale = 1:2,500,000
0 25 50 100
Kilometers

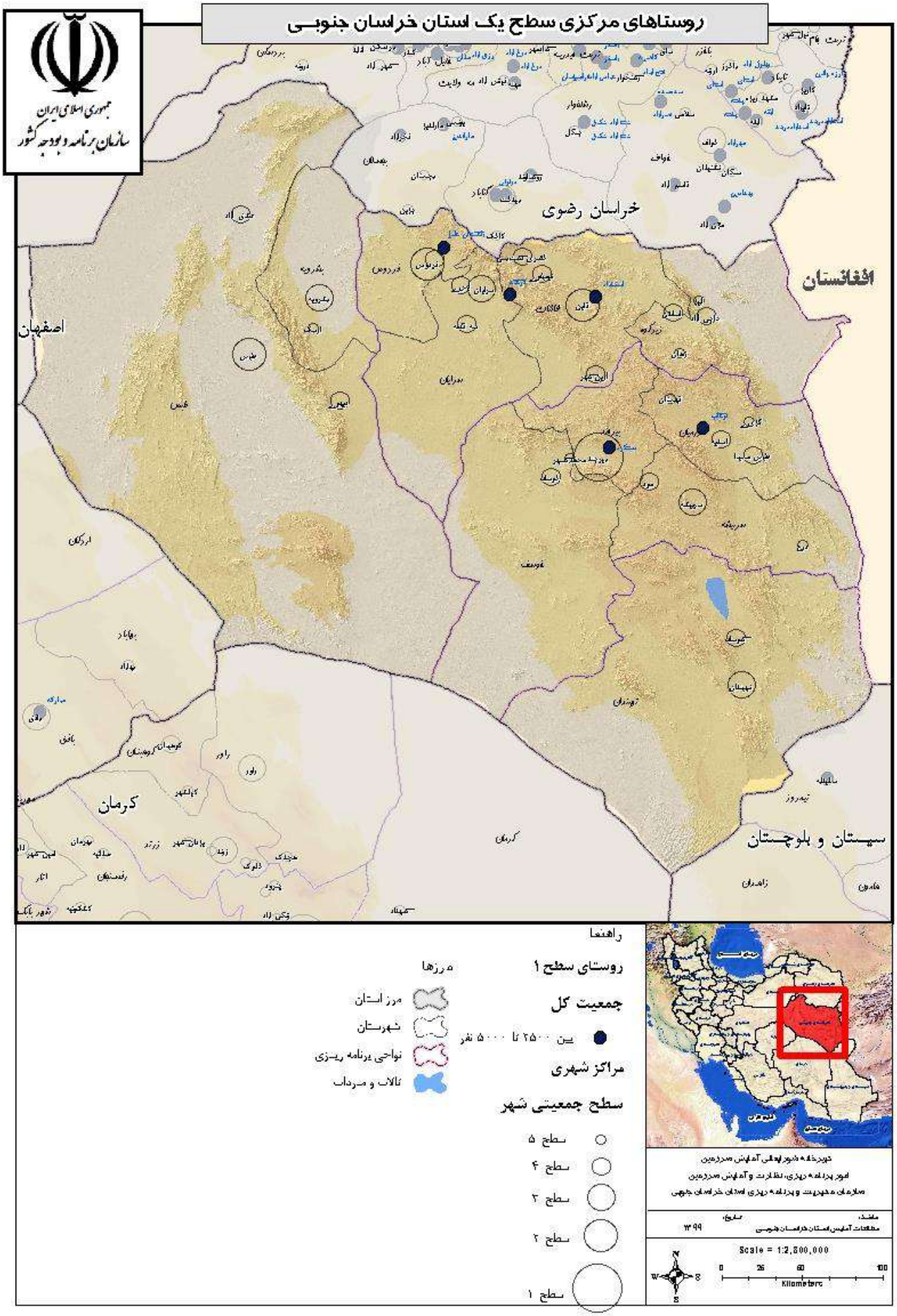
روستاهای مرکزی سطح یک استان خراسان جنوبی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان رضوی
افغانستان
اصفهان
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
روستای سطح ۱
جمعیت کل
بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,800,000
0 25 50 100
Kilometers

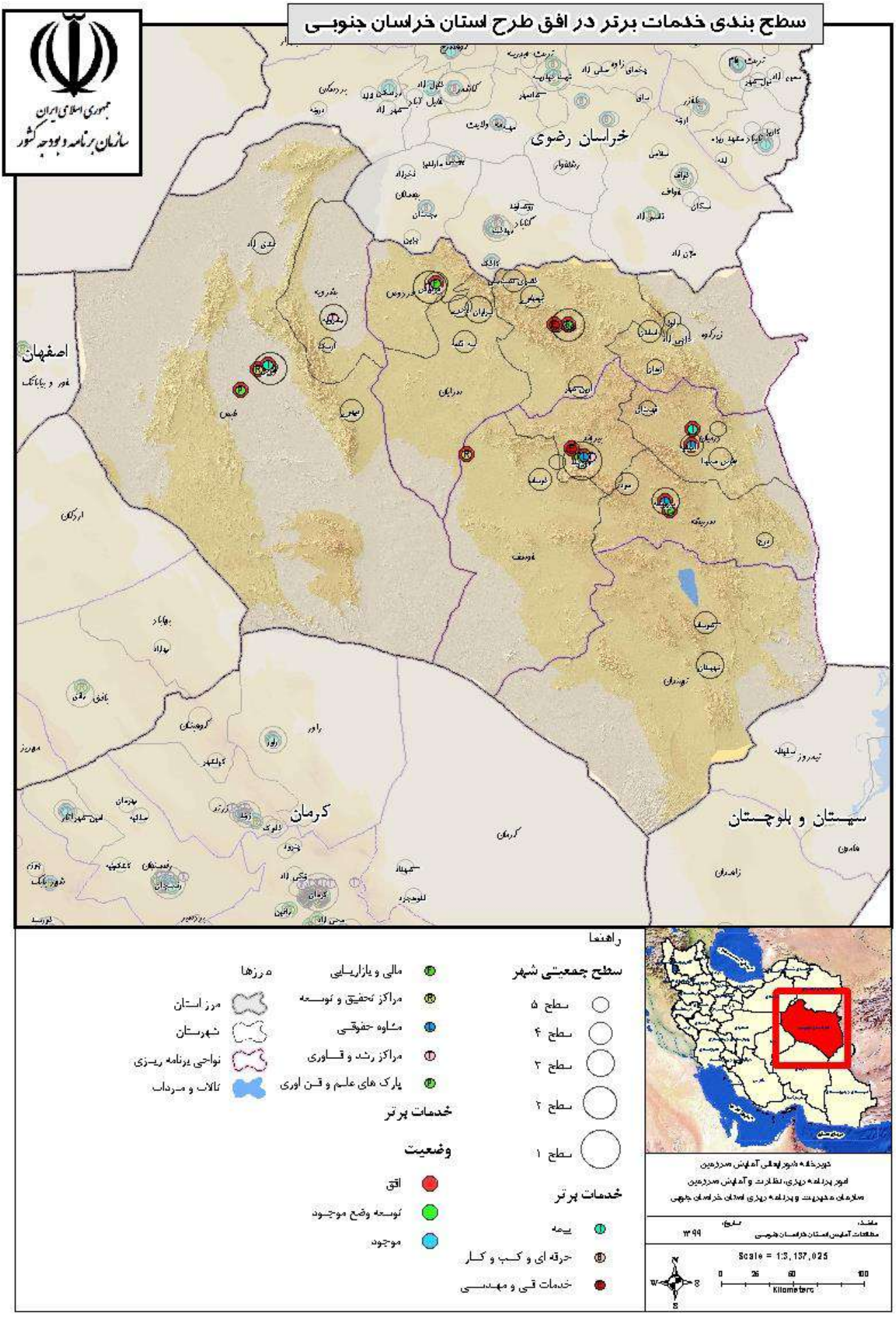
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان خراسان جنوبی
خراسان رضوی
اصفهان
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
خدمات برتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
مأوا حقوقی
مراکز رشد و فناوری
پارک های علم و فن اوری
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
Scale = 1:3,137,025
Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان خراسان جنوبی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

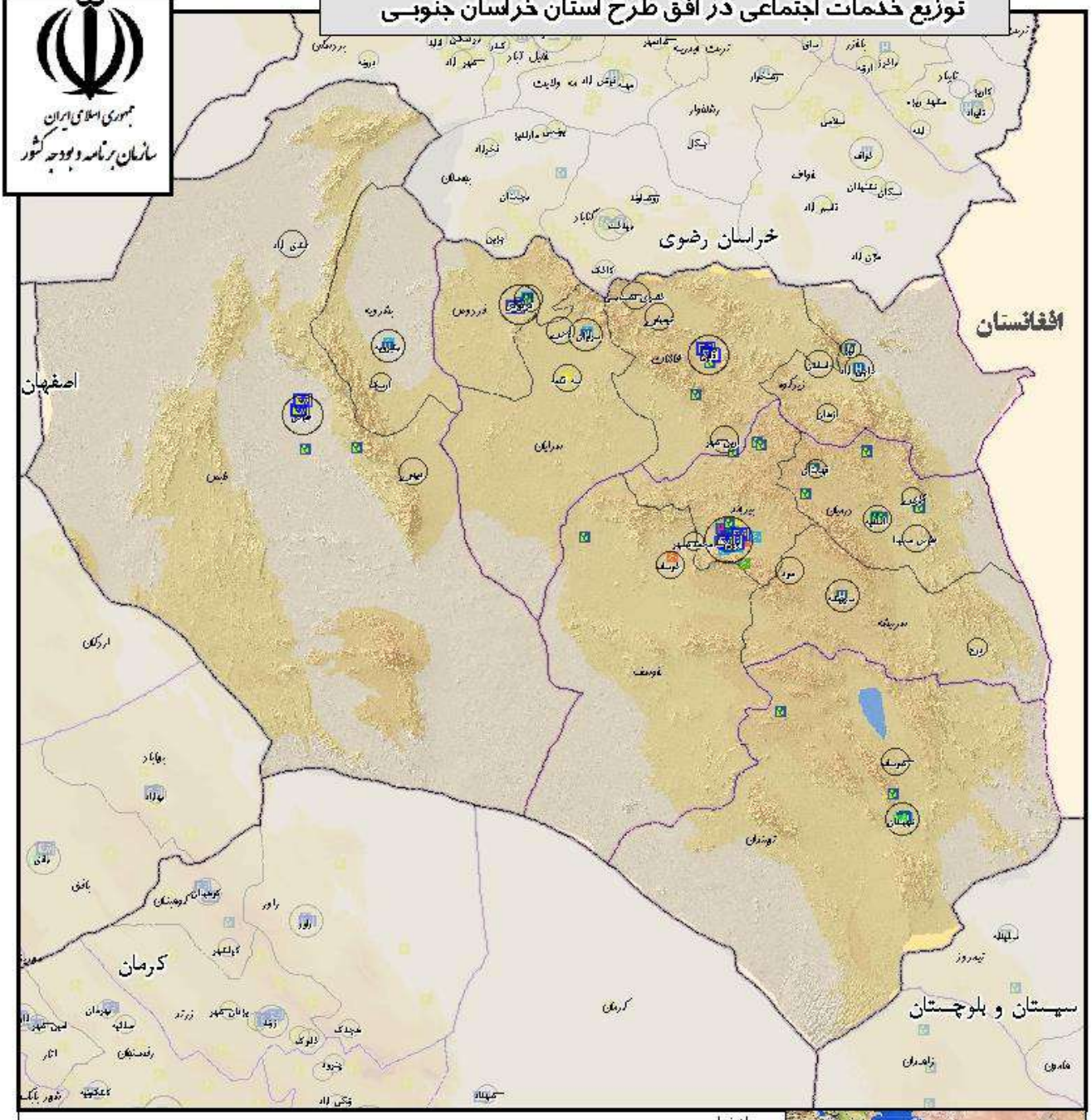

راهنما

بیمارستان
- قطبی
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی

کارکرد، نوع
- قرا ملی، جامع
- ملی، جامع
- استانی، جامع
- منطقه ای، جامع

مراکز فرهنگی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- قرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

تهیه خانه شهر ایمالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی

منبع: مطالعات آمایش استان خراسان جنوبی
سال: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,800,000
0 35 60 100
Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان خراسان جنوبی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

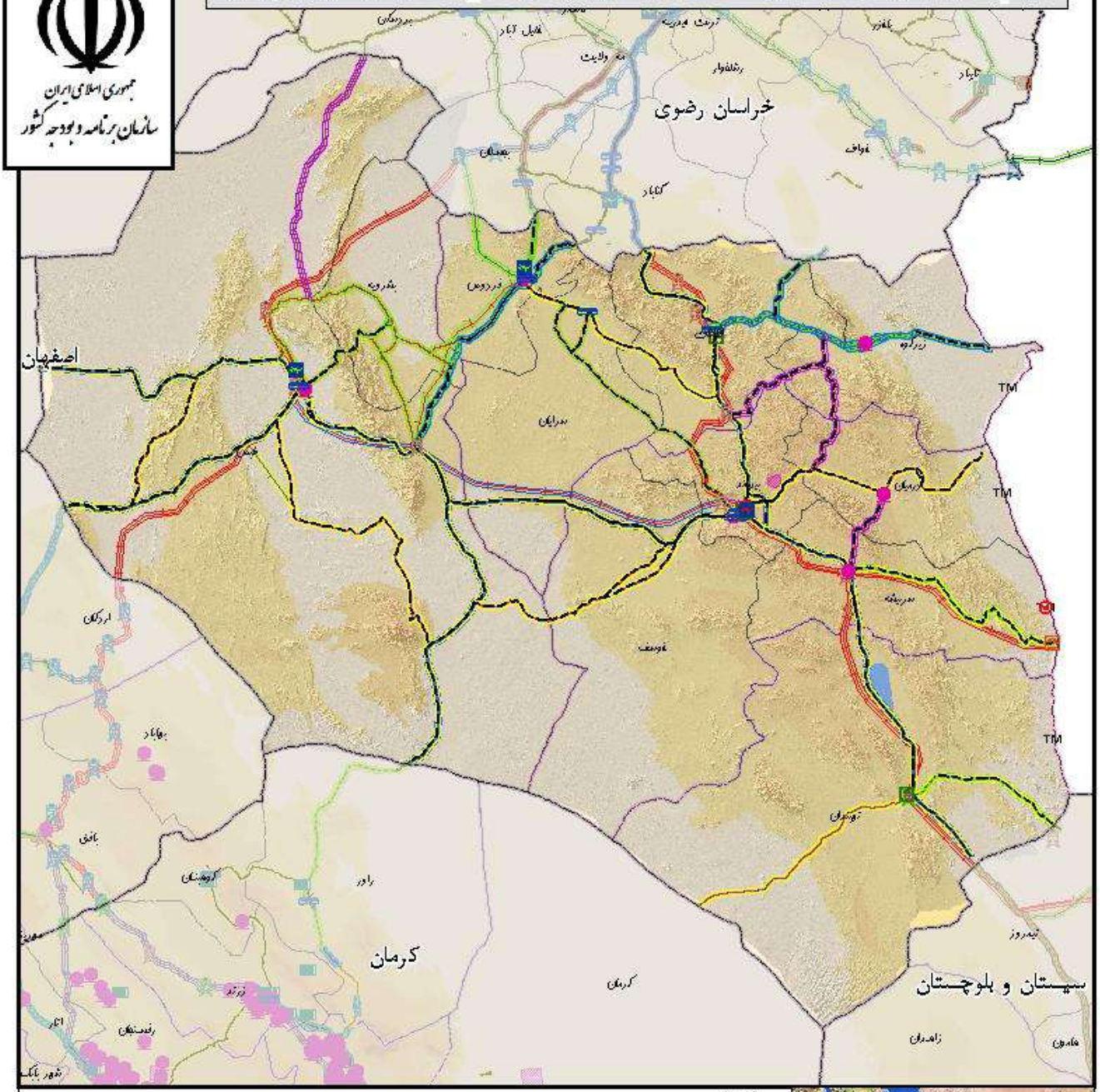

راهنما

فرودگاه
کارکرد
ملی
قرا ملی
پایانه جاده ای
نوع
مسافری
دو منظوره
باری

مراکز لجستیک
نوع
انبار
یاراندار کالا
بندر خشک
سردخانه
سیلو
گمرک
TM یارانه مرزی
دو منظوره
سیگ

سکین
وضعیت محور
اتفاق
توسعه وضع موجود
موجود
کارکرد محور
قرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی

نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه آهن
دو منظوره
سیگ
سکین

نواحی اقتصادی
نوع
منطقه ویژه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب

تهیه شده در دفتر هماهنگی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
معاونت مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی

تهیه کننده: مطالعات آمایش استان خراسان جنوبی
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,800,000
0 25 50 100
Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان خراسان جنوبی

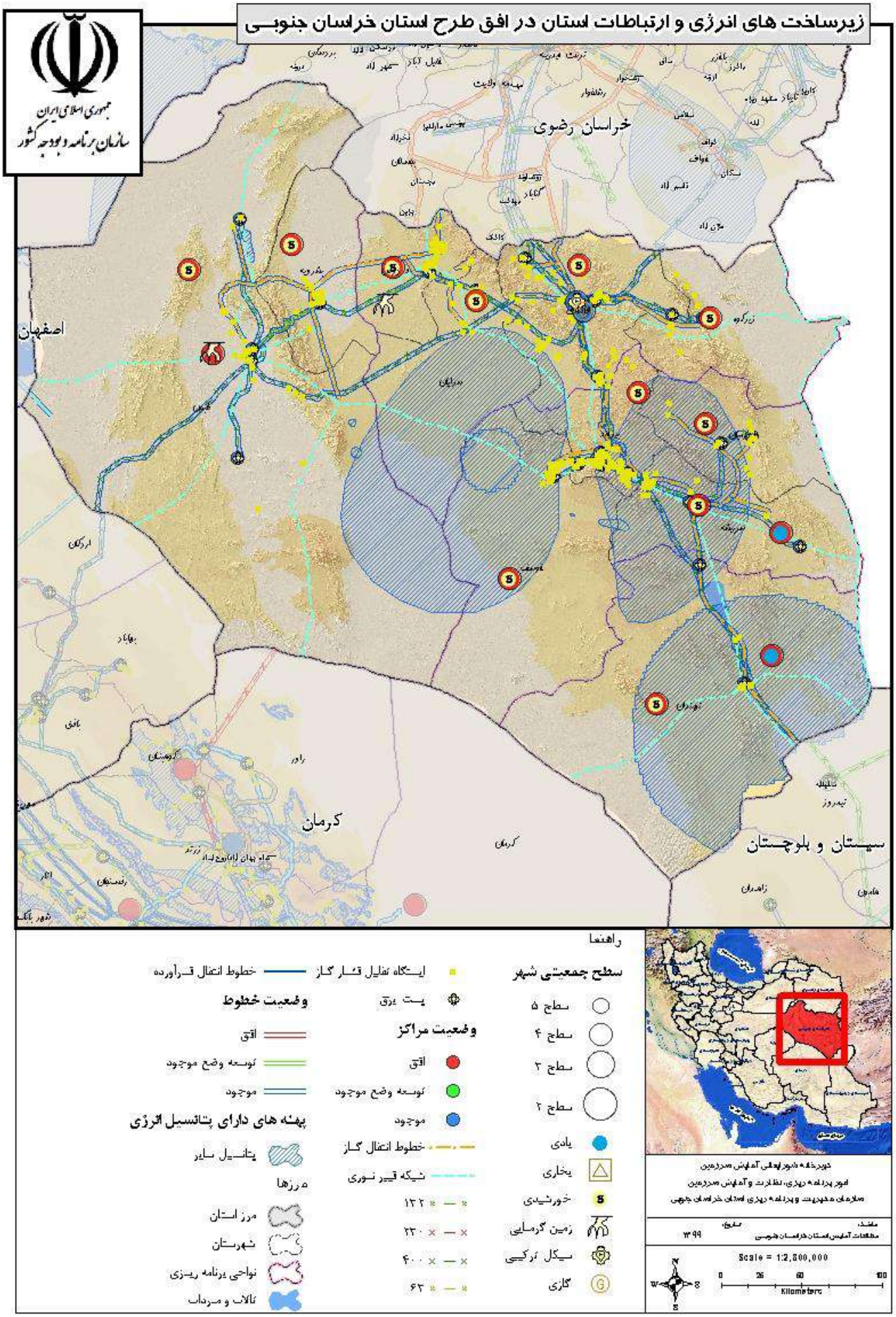

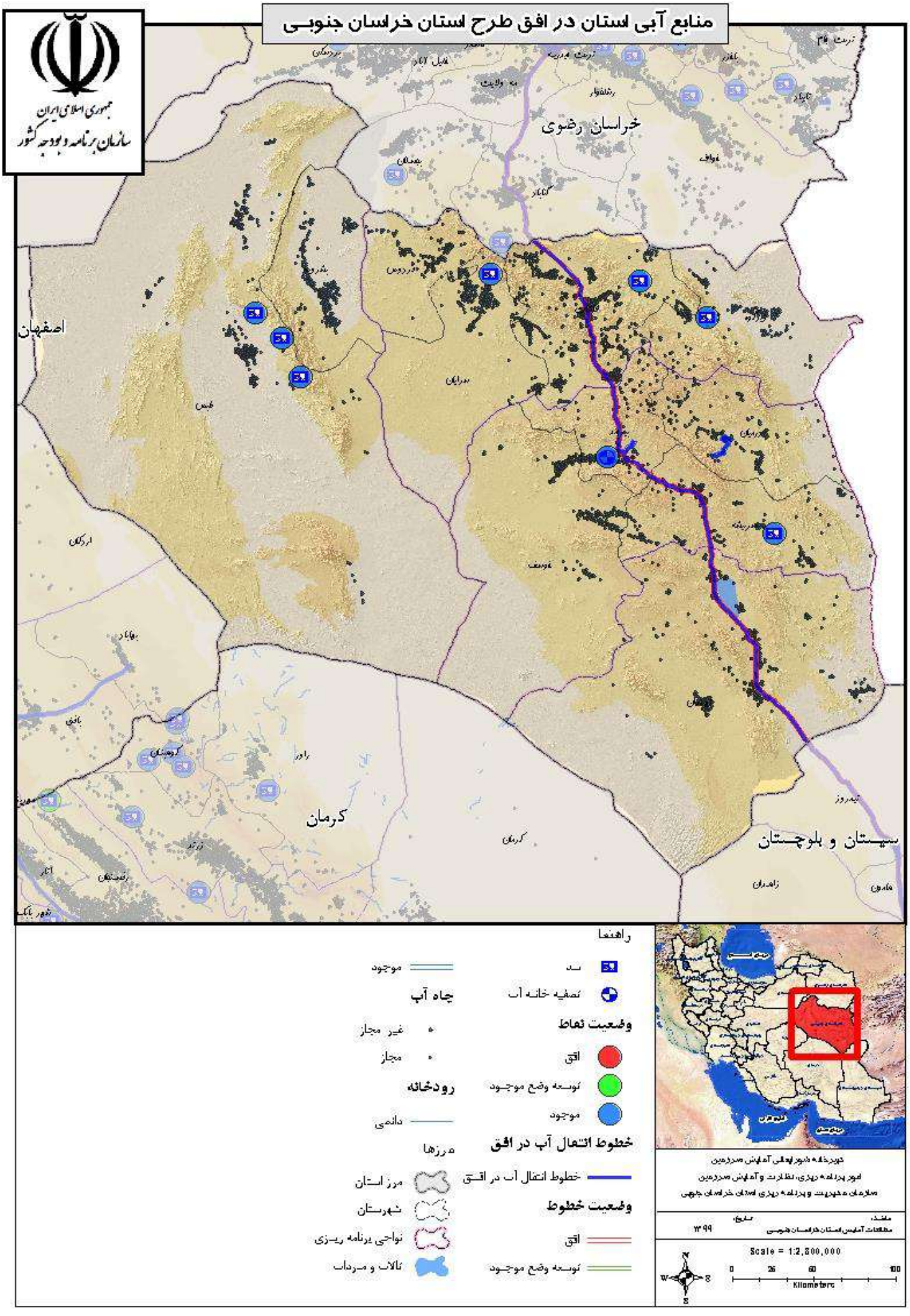
منابع آبی استان در افق طرح استان خراسان جنوبی
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان رضوی
اصفهان
کرمان
سیستان و بلوچستان
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:2,500,000
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان خراسان جنوبی

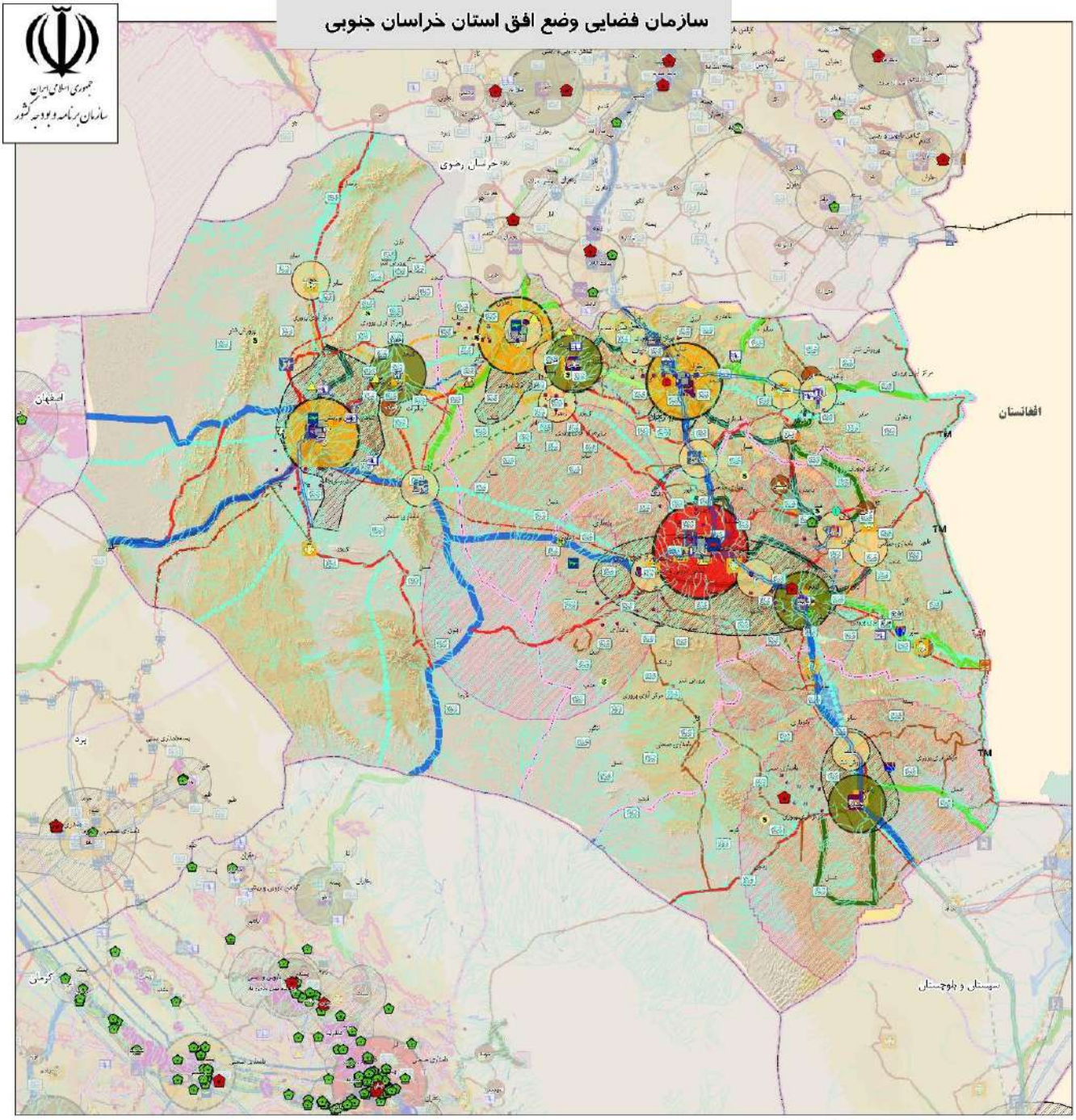

به استناد جزءِ یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان زنجان در افق ۱۴۱۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان زنجان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آن‌که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان زنجان به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- سرزمین آرایی بدون سرزمین آلایی
- ارتقای شاخص‌های توسعه‌ی انسانی، سرمایه اجتماعی، هویت فرهنگی و احیای میراث معنوی متناسب با مقتضیات و قابلیت‌های توسعه‌ی استان
- ایجاد تعادل در توزیع جمعیت و فعالیت متناسب با تنگناها و توان‌های توسعه‌ی پایدار منابع طبیعی و ظرفیت تحمل زیست‌بوم‌ها
- تأمین و تجهیز و حفظ منابع تولید در استان
- تأمین زیرساخت‌های تولید و سکونت در استان
- ارتقای درآمد و تولید سرانه استان در مقایسه با کشور
- تقویت نقش استان در تعاملات منطقه‌ای، ملی و فراملی
- ایجاد زمینه های تغییر در نظام مدیریتی استان از بخشی نگری به تفکر سیستمی و نگاه آمایشی
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

علم و فناوری

- نقش بین المللی مراکز آموزش عالی و پژوهشی استان با ارتقای سطح دانشگاه های زنجان ، تحصیلات تکمیلی علوم پایه و علوم پزشکی به تراز بین المللی و گسترش تولیدات دانش بنیان

نظام سکونتگاهی

- شهر زنجان به عنوان یکی از شهرهای برتر درسلسله مراتب سکونتگاه‌های شهری کشور
- جاذب جمعیت، سرمایه و فعالیت به ویژه از کلان شهرها و استان های مجاور

حمل ونقل

- مرکز لجستیک(نقطه آمادی)در کشور و هاب هوایی در فرودگاه زنجان

صنعت ومعدن

- فرآوری مواد معدنی و فلزات اساسی(روی) در شهرستان های زنجان و ماهنشان
- صنایع نساجی(بافندگی – تولیدپوشاک)، صنایع غذایی، تبدیلی و تکمیلی و صنایع کفش
- قطب صنایع برق و فناوری اطلاعات
- امن ترین و سهل ترین مرکز شروع و ایجاد کسب و کار در کشور

کشاورزی

- مرکز استقرار شرکت های دانش بنیان، فنی - مهندسی و خدماتی کشاورزی
- استان برتر در تولید محصولات کشاورزی سالم
- تولید کننده محصولات زیتون، زردآلو، پیاز و سیر
- یکی از استان های برتر در زراعت چوب و تولید و استقرار ارس
- مرکز تولید جوجه یکروزه و گوشت بوقلمون
- مرکز تولید دام سبک پربازده (به ویژه گوسفند نژاد افشاری)

بازرگانی

- قطب صادراتی صنایع دستی با برندهای مس، چاقو، ملیله ، چاروق و فرش بیدگینه
- مرکز مبادلات منطقه‌ای شمالغرب کشور
- صادرکننده محصولات غذایی و کشاورزی

خدمات برتر

- مرکز ابر رایانه کشور و مرکز تصویر نگاری الکترونی خاورمیانه
- مرکز ارایه خدمات تخصصی و فوق تخصصی درمان و سلامت در شهرزنجان
- مرکز ارایه خدمات تخصصی سلامت خیری در شهر زنجان

گردشگری

- قطب گردشگری آیینی و مذهبی(پایتخت شور و شعور حسینی) در زنجان
- گردشگری بوم گردی، گردشگری سلامت، زمین گردشگری(ژئوتوریسم در طارم - ماهنشان) و گردشگری روستایی و کشاورزی
- گردشگری فرهنگی – تاریخی و طبیعی

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

علم و فناوری

- یکی از قطب‌های علمی منطقه هفت و شمال غرب کشور
- مدیریت و تصمیم گیری
- پشتیبان لجستیک حوادث غیرمترقبه در شمالغرب

کشاورزی

- تولید لوبیا، سیب، انار، انجیر، انگور و سیب زمینی

– تولید ماهی سرد آبی، مرغ ، جوجه یکروزه مرغ تخمگذار، پرورش ملکه زنبور عسل

صنعت و معدن

– مرکز تولید و فرآوری مواد معدنی

– مرکز تولید و فرآوری محصولات توتون و تنباکو

حمل و نقل و بازرگانی

– ارائه کننده خدمات حمل و نقل بین المللی

– تسهیل‌گر ارتباطات منطقه شمالغرب با مناطق غربی و شمالی

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

زنجان در افق چشم انداز استانی است با هویت اصیل ایرانی- اسلامی؛ برخوردار از شرایط مناسب زندگی؛ بهره‌مند از زیرساخت فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و معدنی، خدمات بازرگانی و گردشگری؛ ساختاری همگرا با توسعه‌ی پایدار و توازن نسبی در توزیع جمعیت و فعالیت در پهنه جغرافیایی؛ پویا و سازنده در تعاملات منطقه‌ای، ملی و فراملی.

ویژگی‌های استان زنجان در افق چشم‌انداز با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل به صورت زیر ترسیم گردیده است:

– دارای اقتصادی دانش‌بنیان و صادرات محور با جایگاه برتر در کشاورزی، صنعت، معدن و گردشگری ؛

– ارائه‌کننده خدمات نوین بازرگانی و پشتیبان صادرات در مرکز و شمال غرب کشور(آمادی)؛

– ایفاگر نقش فعال و سازنده در تعاملات ملی و فراملی؛

– استانی پایدار و ایمن در برابر آسیب‌های اجتماعی، مخاطرات و سوانح طبیعی و مناسب زیست و مهاجرپذیر ؛

– مرکزی برای ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی درمانی در سطوح ملی و بین‌المللی و گردشگری سلامت ؛

– دارای پیوندهای قوی بین‌بخشی زمینه‌ساز شرایط بهینه فعالیت‌وزیست با تأکید بر مناطق دورافتاده وکمتر توسعه‌یافته؛

– برخوردار از خوشه‌های صنعتی به‌ویژه در صنایع شیمیایی، معدنی، برق و الکترونیک و فناوری اطلاعات.

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

– توسعه‌ی اقتصاد کشاورزی، صنعتی و معدنی مبتنی بر توان محیطی و طبیعی؛

– ساماندهی و تعادل بخشی به استقرار جمعیت و فعالیت در پهنه استان، متعادل‌سازی سلسله‌مراتب سکونتگاهی در حوزه جمعیت، فعالیت و خدمات‌رسانی؛

– تعادل بخشی به روند رشد و توزیع جمعیت با هدف مهاجرپذیری استان از طریق رفع تنگناهای شبکه‌های زیر بنایی، سکونتگاهی، تولید و خدمات ؛

– افزایش نرخ رشد جمعیت و جلوگیری از کاهش جمعیت روستایی؛

– مدیریت مصرف بهینه منابع آب و انرژی از طریق کنترل عوامل هدر رفت و کاهش مصرف؛

– کنترل سطح آب‌های زیرزمینی و سرعت بخشی به روند مهار آب‌های سطحی قابل استحصال؛

– حفاظت و ارتقاء جایگاه منابع طبیعی و زیستی و تعدیل روند کنونی کاهش تنوع زیستی؛

– مدیریت بهینه پسماندها و پساب‌های کشاورزی، صنعتی، معدنی و خانگی؛

– افزایش سهم استفاده از انرژی‌های پاک و کنترل مصرف نهایی انرژی؛

– حفاظت و کنترل فرسایش خاک و آلودگی‌های آب، هوا، خاک و پرتو متاثر از فعالیت و زیست؛

– توسعه‌ی اقتصاد دانش‌بنیان و تقویت مراکز علم و فناوری با تأکید بر فناوری‌های زیستی و ریزفناوری؛

– ارتقای مهارت‌های فنی، حرفه‌ای و تحصیلات عالی جمعیت فعال استان ؛

– توسعه‌ی نهادهای اجتماعی مردم مدار، کارآمد، مشارکت‌جو و مسئولیت‌پذیر ؛

– تقویت قانون‌گرایی، انضباط‌اجتماعی، وجدان‌کاری، خودباوری و روحیه‌کارجمعی با هدف ارتقاء سرمایه اجتماعی؛

– کنترل نرخ بیکاری و افزایش نرخ مشارکت زنان ؛

– توسعه‌ی کشاورزی سالم باتاکید بر رعایت الگوی کشت مصوب ؛

– ارتقاء بهره وری عوامل تولید دربخش کشاورزی ؛

– اصلاح الگو و ساختار دامداری ها برپایه فناوری نوین ؛

– بهبود وضعیت مراتع و کاهش تعداد دام مازاد و توسعه‌ی دامداری‌های صنعتی ؛

– توسعه کشت محصولات در محیط های کنترل شده (گلخانه ها و ....)؛

– توسعه‌ی صنایع با فناوری‌های برتر و غیر آلاینده ؛

– تقویت خوشه‌های صنعتی، زنجیره‌های تولید و توسعه‌ی صنایع فرآوری مواد معدنی و صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، انبارداری، حمل‌ونقل بین‌المللی ؛

– افزایش ظرفیت بازار کار و سرمایه و تولید از طریق رشد اقتصادی؛

– توانمندسازی بخش خصوصی و تعاونی و توسعه‌ی صادرات و تجارت الکترونیک؛

– توسعه‌ی اقتصاد گردشگری بر پایه بوم‌گردی، زمین گردشگری، سلامت، تاریخی، باستانی و فرهنگی.

۲-۵- راهبردهای پابرجا

– ارتقای فرهنگ عمومی با هدف حفظ و پایداری منابع طبیعی و زیست محیطی؛

– بهره‌گیری از ویژگی‌های مساعد اقلیمی برای توسعه‌ی کشاورزی، بوم‌گردی، زمین گردشگری برای پذیرش نقش و عملکردهای ملی و منطقه‌ای ؛

– تثبیت و ساماندهی مالکیت اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و بهبود وضعیت سطح پوشش گیاهی استان ؛

– استفاده از ذخایر ارزشمند گیاهی برای توسعه‌ی صنایع غذایی و دارویی ؛

– بهره‌مندی از جاذبه‌های روستایی برای توسعه‌ی گردشگری روستایی و گردشگری کشاورزی ؛

– اصلاح و انطباق ساختار مدیریتی بر پایه الگوی مدیریت آمایش و توانمندسازی ساختار مدیریت با طراحی و تدوین نظام پایش و ارزشیابی یکپارچه و جامع توسعه پایدار ؛

– تحول در نظام مدیریت و برنامه‌ریزی از بخشی به فرابخشی و بین بخشی ؛

– گسترش فضاهای فراغتی فرهنگی و هنری ؛

– تقویت سرمایه اجتماعی و گسترش روحیه تعاون و مشارکت عمومی در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ؛

– توسعه دولت الکترونیک و کاهش تصدی‌گری دولت در امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ؛

– توسعه نقش و جایگاه زنان در سطوح تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری ؛

– توسعه فرصت های سرمایه گذاری و فراهم نمودن زمینه‌های تشویق و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی ؛

– افزایش توان رقابتی و توسعه زیرساخت های صادراتی ؛

– گسترش پیوندهای اقتصادی درون استانی و بین منطقه ای ؛

– توسعه واحدهای صنایع تبدیلی، تکمیلی و غذایی ؛

– ساماندهی و تعادل بخشی سازمان فضایی و استقرار بهینه جمعیت و فعالیت ؛

– بسترسازی جذب سرریز جمعیت و فعالیت از استان‌های همجوار ؛

– اتصال قطب‌های تولیدکشاورزی، صنعت و معدن به شبکه حمل‌ونقل و افزایش پیوندها با استان‌های همجوار؛

– توسعه زیرساخت‌های بوم‌گردی، زمین گردشگری ، گردشگری تاریخی، باستانی و فرهنگی ؛

– توسعه تعاملات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی استان زنجان در منطقه شمال غرب کشور ؛

– توانمندسازی عوامل مدیریت و بهره‌برداری از منابع طبیعی ؛

– توسعه‌وتجهیز یکپارچه مراکز زیست و فعالیت در دشت‌های استان متناسب با جایگاه هرسکونتگاه درسلسله مراتب؛

– تعیین و حفظ حرایم کمی و کیفی و کنترل عوامل آلاینده منابع آب در استقرار مراکز زیست و فعالیت ؛

– افزایش پیوستگی نظام شهری استان با استان‌های همجوار از طریق شهرهای واقع در مناطق حاشیه‌ای؛

– جلوگیری از قطبی شدن نظام شهری استان و تبدیل الگوی تک مرکزی کنونی به الگوی چندمرکزی ؛

– ارتقای نقش و کارکرد شهر زنجان در نظام سلسله مراتب شهری کشور ؛

– ترمیم گسست موجود و تعادل بخشی کالبدی-کارکردی به نظام سلسله مراتب سکونتگاهی استان با تقویت نقش و عملکرد شهرهای متوسط و کوچک اندام ؛

– بازآفرینی و روزآمدسازی معماری بناها وساخت وسازهای سکونتگاههای شهری و روستایی ؛

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

– شهر زنجان باهدف تقویت جایگاه آن در نظام شهری کشور و تبدیل به مرکزی برای جذب سرریز جمعیت و نیروی فعال مازاد استان‌های همجوار به‌ویژه کلان‌شهر تهران و شهرهای بزرگ منطقه ؛

– تقویت نقش شهرهای متوسط وکوچک اندام با هدف تعادل کالبدی،کارکردی نظام سلسله‌مراتب سکونتگاهی؛

– مراکز منظومه‌ها، مجموعه‌ها و مراکز حوزه‌های عمران روستایی به‌عنوان قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت روستایی با هدف تعادل بخشی به ساختار سلسله‌مراتبی سکونتگاهی روستایی.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

– محدوده های کشت دیم موجود در پهنه استان با تاکید بر حفظ منابع پایه ؛

– محدوده‌های کشت آبی موجود در پهنه استان

– توسعه زیرساخت‌های کشت در محیط های کنترل شده (مجتمع‌های گلخانه ای) ؛

– فعالیت‌های آبزی پروری پشت دریاچه سدها

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های صنعتی و معدنی

– شهرستان های ماهنشان ، زنجان و ابهر و کلیه شهرک‌های صنعتی در پهنه استان .

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های بخش خدمات

– محور ابهر- زنجان ارائه‌ی خدمات فرا استانی و بین‌المللی و شهر زنجان اولویت استقرار خدمات برتر حمل‌ونقل بین‌المللی، صادرات و واردات، بازاریابی، گمرک، بورس و خدمات تجاری بزرگ‌مقیاس؛

– شهرهای زنجان، ابهر، خرمدره، هیدج، صایین قلعه، سلطانیه و قیدار؛

– محور سلطانیه- قیدار- زرین رود برای استقرار خدمات پشتیبان بخش‌های کشاورزی و گردشگری ؛

– محور زنجان- دندی استقرار فعالیت‌های خدمات پشتیبان تولید صنایع معدنی؛

– کانون‌های شهری مستقر در شهرستان طارم برای توسعه‌ی فعالیت‌های خدمات پشتیبان بخش کشاورزی ؛

– مراکز شهری پرجمعیت استان برای استقرار خدمات سطح برتر ،مراکز منظومه‌های روستایی برای استقرار خدمات پشتیبان تولید و خدمات تخصصی (خدمات مالی، اعتباری، بهداشتی، درمانی و فنی و حرفه‌ای)، مراکز مجموعه‌های روستایی استقرار خدمات پشتیبان تولید و صنایع تبدیلی و فراوری محصولات کشاورزی ؛

– شهرستان طارم توسعه‌ی انواع گردشگری طبیعی و تاریخی، شهرستان ماهنشان توسعه‌ی فعالیت‌های بوم‌گردی و زمین گردشگری ، شهرستان خدابنده (غار کتله خور و بقعه قیدار نبی(ع)) متصل‌کننده‌ی جاذبه‌های تاریخی دارای شهرت جهانی(گنبد و ارگ سلطانیه) به جاذبه‌های گردشگری استان همدان(غار علی‌صدر)، شهرستان سلطانیه گردشگری تاریخی و بوم‌گردی، شهرستان زنجان در گردشگری تاریخی، فرهنگی و مذهبی(شامل بازار، مردان نمکی و حسینیه و زینبیه اعظم)

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

– محدوده های منطبق بر مخاطرات طبیعی شامل زلزله خیزی بالا، لغزش، رانش وسیل خیزی در پهنه استان، دارای محدودیت برای استقرار جمعیت می‌باشد. این محدوده‌ها مشتمل بر بخش‌های شمالی شهرستان طارم، بخش‌هایی از غرب و جنوب شهرستان ماهنشان و محدوده‌هایی از جنوب شهرستان زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار و ایجرود و سلطانیه انطباق یافته است.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت(کشاورزی، صنعت، معدن و خدمات)

– بخش هایی از شهرستان طارم، شمال غربی، غرب و جنوب شهرستان زنجان و گستره هایی از شهرستان ماهنشان ،بخش‌های جنوبی و جنوب غربی شهرستان ایجرود و بخش‌های جنوبی شهرستان خدابنده به سبب فرسایش بالای خاک

– محدوده‌های دارای پوشش گیاهی طبیعی با گرایش منفی شامل مراتع شهرستان طارم، ماهنشان، زنجان و خدابنده

– قلمروهای دارای محدودیت به سبب ارزش‌های زیست‌محیطی به مساحت حدود ۵۰۰ هزار هکتار(حدود۲۳ درصد مساحت استان) در مناطق حفاظت شده(سرخ آباد و ماهنشان) و پناهگاه حیات‌وحش و منطقه شکار ممنوع استان

– اراضی درجه ۱ و ۲ کشاورزی برای فعالیت‌های غیرکشاورزی

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان زنجان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

منطقه‌ی برنامه‌ریزی زنجان، ابهر، خرمدره ، سلطانیه

– پهنه‌ی اصلی توسعه کشاورزی به دلیل وجود زمین‌های مناسب زراعت آبی، قرارگیری در محور اصلی و ممتاز تجهیز یافته استان و استقرار بازارهای عمده‌ی مصرف محصولات کشاورزی ، استقرار واحدهای پرورش مرغ تخمگذار ، پولت و مرغ گوشتی و بوقلمون ؛

– محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان برای استقرار صنایع بالادستی بزرگ‌مقیاس با فن‌آوری بالا به منظور اجرای هم‌زمان طرح‌های متعادل سازی توسعه‌ی صنعتی و کشاورزی و تحریک توسعه‌ی صنعتی مناطق دیگر استان ؛

– توسعه کانون‌های صنعتی حوزه شهر زنجان، حدفاصل شهرهای ابهر و هیدج، کانون صنعتی ذاکر، بناب و محدوده‌ی شهر سلطانیه ؛

– محور درجه ۱ خدماتی جهت استقرار خدمات بازرگانی برتر و نوین با عملکرد ملی و بین‌المللی ؛

– خدمات حمل‌ونقل و انبارداری کالا، خدمات پشتیبان گردشگری؛

– خدمات حمل‌ونقل جاده‌ای بزرگ‌مقیاس، خدمات مربوط به شبکه‌های مخابراتی و اطلاعاتی، توسعه ی پایانه ها و خدمات برتر مشاوره ؛

– محور گردشگری ممتاز درجه ۱ شمالی، جنوبی در پیوند با استان های گیلان و همدان برای توسعه گردشگری طبیعی، تاریخی و فرهنگی، بوم گردی و زمین‌گردشگری، گردشگری شهری و روستایی ؛

– محور گردشگری عبوری درجه ۱ شرقی، غربی استان در پیوند با کلان‌شهرهای تهران و تبریز به منظور افزایش ماندگاری گردشگران عبوری ؛

– پهنه‌ی ثقل استقرار زیرساخت‌ها و خدمات گردشگری برتر استان (منطقه پیشاهنگی توسعه گردشگری استان) در محل انطباق دو محور درجه ۱ گردشگری استان (محور شمالی، جنوبی و شرقی و غربی) جهت استقرار خدمات گردشگری برتر به‌ویژه در حوزه تبلیغات و اقامت و پذیرایی.

منطقه‌ی برنامه ریزی طارم

– محور اصلی توسعه کشاورزی در دشت رودخانه‌ای طارم پیرامون رودخانه قزل‌اوزن و دره‌های رودخانه‌ای منتهی به آن جهت تولید محصولات خاص و استراتژیک کشاورزی ، پرورش زنبورعسل ، کرم ابریشم و پرورش طیور ؛

– محور درجه ۲ توسعه صنعتی مستقر در محدوده گیلوان تا چورزق با اولویت استقرار صنایع مزیت‌دارتبدیلی کشاورزی منطقه طارم در تولید محصولات استراتژیک و صنایع دارای برد ملی و فراملی ؛

– محور درجه ۲ خدماتی زنجان، تهم، چورزق، گیلان جهت استقرار خدمات پشتیبان گردشگری به‌ویژه در حوزه خدمات بین‌راهی و مراکز اقامت و پذیرایی با تاکید بر کانون های پرجاذبه گردشگری روستایی؛

– محور درجه ۲ خدماتی پیرامون رودخانه قزل‌اوزن جهت ایجاد و توسعه ی مراکز خدمات پشتیبان کشاورزی بزرگ‌مقیاس با عملکرد استانی و ملی در زمینه ی فعالیت‌های انبارداری، ایجاد مراکز خدمات بازاریابی و خریدوفروش و حمل و نقل محصولات کشاورزی با اولویت استقرار در نقاط شهری و روستاهای مرکزی و ایجاد مراکز آموزشی و پژوهشی کشاورزی و ایجاد و توسعه ی مراکز خدمات پشتیبانی گردشگری به‌ویژه در زمینه‌ی اقامت و پذیرایی و تورگردانی؛

– محور گردشگری ممتاز (درجه ۱ شمالی، جنوبی) جهت استقرار فعالیت های بوم گردی و در مرتبه‌های بعد گردشگری تاریخی و فرهنگی و گردشگری روستایی؛

– محور گردشگری طبیعی، تاریخی منطقه طارم (درجه ۲) پیرامون رودخانه قزل‌اوزن جهت پیوند با منطقه گردشگری استان‌های شمالی کشور؛

منطقه‌ی برنامه‌ریزی خدابنده، ایجرود

– محدوده‌ی اصلی توسعه کشاورزی در پیوند سه دشت مهم گل‌تپه زرین‌آباد، دشت قیدار و دشت سجاس زرین‌آباد ؛

– استقرار واحدهای صنعتی و تولیدی گوشت قرمز و شیر در خدابنده و توسعه واحدهای پرورش طیور در شهرستان ایجرود و توسعه واحدهای پرورش بز ؛

– کانون (شهرک) توسعه صنعتی زرین‌آباد در شهرستان ایجرود جهت برقراری پیوندهای صنعتی با شهر زنجان جهت احداث صنایع مادر و بزرگ‌مقیاس در منطقه، از جمله مجتمع پتروشیمی و شهرک صنعتی خصوصی مربوط به آن و کارخانه سیمان خمسه با توجه به وجود زمینه ایجاد زنجیره‌های صنعتی و استقرار صنایع و فعالیتهای مرتبط با بخش کشاورزی شامل صنایع غذایی، فراوری، بسته بندی و مراکز انبار و سردخانه ؛

– کانون صنعتی خمسه در منطقه بزینه‌رود با اولویت استقرار صنایع پشتیبان کشاورزی به‌عنوان یکی از مناطق حاشیه‌ای استان با حداقل مراکز صنعتی و مراکز خدماتی پشتیبان تولید و همچنین قرارگیری در محور توسعه کشاورزی پیشنهادی و وجود مزیت نسبی در منطقه بزینه‌رود و شهر زرین‌رود در زمینه ی تولید ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی و صدور آن به استان‌های هم‌جوار

– محور درجه‌ی ۲ زنجان، زرین‌آباد منتهی به استان کردستان با قابلیت پذیرش نقش‌های صنعتی شهر زنجان و تمرکززدایی صنعتی از آن با اولویت صنایع با برد ملی و منطقه‌ای و درون استانی ؛

– محور صنعتی درجه‌ی ۲ سلطانیه، قیدار، زرین‌رود با اولویت استقرار صنایع وابسته یا پشتیبان کشاورزی با توجه به انطباق این محور با محدوده ی توسعه ی کشاورزی (گرماب، زرین‌رود، دو تپه، سجاس، زرین‌آباد) با اولویت استقرار صنایع با بُرد منطقه‌ای و محلی ؛

– محور درجه ۳ قیدار، ابهر به‌عنوان جهت توسعه صنعتی در پیوند با بخش کشاورزی این منطقه با اولویت استقرار صنایع با برد منطقه‌ای و محلی؛

– محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی سجاس، زرین‌آباد با اولویت صنایع متکی بر مزیت‌های نسبی منطقه در بخش کشاورزی با برد منطقه‌ای و محلی؛

– محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی قیدار، خورخوره در شهرستان خدابنده با اولویت صنایع متکی بر مزیت‌های نسبی منطقه در بخش کشاورزی با برد منطقه‌ای و محلی؛

– کانون توسعه صنعتی زرین‌آباد (واقع در محور درجه ۲ توسعه صنعتی) جهت تمرکززدایی صنعتی از منطقه‌ی زنجان، ابهر ؛

– کانون توسعه صنعتی شهر قیدار (واقع در محور درجه ۲ توسعه صنعتی) با اولویت صنایع پشتیبان بخش کشاورزی و فعالیت های وابسته؛

– محور درجه ۲ خدماتی سلطانیه، قیدار، زرین رود جهت استقرار خدمات پشتیبان کشاورزی و فعالیت های وابسته در مقیاس بزرگ، برتر و مدرن با عملکرد ملی و استانی و خدمات پشتیبان گردشگری درجه ۲ برای گردشگران عبوری به‌ویژه در حوزه خدمات گردشگری بین راهی، اقامت و پذیرایی و برخی خدمات پشتیبان گردشگری تورگردانی و آژانس های مسافرتی و گردشگری با اولویت استقرار در نقاط شهری به‌ویژه شهر قیدار و ایجاد و توسعه ی مراکز و مؤسسات ارائه ی خدمات حمل‌ونقل کالا و جابه جایی مسافر در سطوح ملی و بین‌المللی؛

– محور درجه ۲ خدماتی زنجان، بیجار جهت استقرار مراکز خدمات حمل‌ونقل کالا با عملکرد استانی و ملی ؛

– محور گردشگری عبوری زنجان، ایجرود (محور گردشگری درجه ۲) جهت پیوند محورهای گردشگری درجه ۱ استان زنجان به استان کردستان و آذربایجان غربی واقع در منطقه ۳ گردشگری کشور ؛

– محور گردشگری فرعی درجه ۳ در محدوده شهر قیدار تا جاذبه های گردشگری استان قزوین ؛

– محور گردشگری تفریحی سد گلابر به عنوان بزرگترین سد استان زنجان در پیوند با جاذبه های تاریخی و طبیعی روستای گلابر.

منطقه‌ی برنامه ریزی ماهنشان

– توسعه کشت پسته و ایجاد واحدهای پرورش ملکه زنبورعسل ، توسعه پرورش گوسفند نژاد افشاری و مرغ گوشتی و تخم مرغ

– محور درجه ۲ توسعه صنعتی در محدوده زنجان، دندی با اولویت استقرار صنایع معدنی در پیوند با بخش معدن شهرستان ماهنشان و صنایع بالادستی محور درجه ۱ توسعه ی صنعتی و همچنین با اولویت استقرار صنایع با برد ملی به‌ویژه در بخش صنایع وابسته به معدن؛

– محور درجه ۴ توسعه صنعتی در رودخانه قزل‌اوزن در شهرستان ماهنشان با اولویت صنایع متکی بر مزیت‌های نسبی این منطقه در بخش کشاورزی و فعالیت های وابسته با فعالیت‌های صنعتی با اولویت منطقه‌ای و محلی؛

– کانون توسعه ی صنعتی جنوب غرب منطقه ی زنجان، ابهر با اولویت توسعه صنایع معدنی جهت برقراری پیوندهای فضایی در این محدوده ؛

– محور درجه ۲ خدماتی زنجان، دندی جهت استقرار خدمات حمل‌ونقل کالا در مقیاس منطقه‌ای و ملی و همچنین برخی خدمات گردشگری به‌ویژه خدمات بین‌راهی، خدمات حمل و نقل و جابجایی مسافر، مراکز اقامت و گردشگری ؛

– محور گردشگری زنجان، دندی، تخت سلیمان (محور گردشگری درجه ۲) با انشعاب از محورهای گردشگری درجه ۱ استان و پیوند این محور با یکی از مناطق مهم گردشگری کشور واقع در استان آذربایجان غربی یعنی تخت سلیمان جهت توسعه ی گردشگری منطقه ماهنشان به‌عنوان یکی از مناطق حاشیه‌ای استان با اتکا به منابع گردشگری طبیعی، بوم‌گردی و زمین گردشگری(ژئوتوریسم) و گردشگری تاریخی ؛

– محور گردشگری درجه ۳ با انشعاب از محور گردشگری درجه ۱ شرقی، غربی استان و اتصال با محور گردشگری درجه ۲ زنجان، دندی، تخت سلیمان پس از عبور از ماهنشان جهت توسعه گردشگری طبیعی، زمین گردشگری (ژئوتوریسم) و گردشگری ورزشی به دلیل وجود صخره‌های طبیعی روستای اندآباد جهت صخره‌نوردی و سایر جاذبه های گردشگری روستایی و طبیعی.

منطقه‌ی برنامه ریزی نیک‌پی

– استقرار زیرساخت های صنعتی برای تقویت پیوندهای فضایی آن با منطقه کلان‌شهری تبریز جهت توسعه صنعت به‌ویژه صنایع وابسته به معادن ؛

– محور درجه‌ی ۲ توسعه‌ی صنعتی در ادامه محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان از شهر زنجان به سمت غرب منتهی به سرچم ؛

– محور درجه‌ی ۱ خدماتی در مسیر کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل در منطقه‌ی نیک‌پی جهت استقرار مناطق ویژه‌ی اقتصادی و بازرگانی شامل مناطق آزاد تجاری و بازرگانی در مقیاس ملی و فراملی ؛

– محور گردشگری عبوری درجه ۱ استان (شرقی، غربی)؛

– محور گردشگری درجه ۳ منطقه سهرین در محدوده شهر زنجان و امتداد کوهپایه‌ای ارتفاعات البرز جنوبی تا شهرستان خلخال واقع در استان اردبیل جهت توسعه گردشگری طبیعی و بوم‌گردی در منطقه حفاظت‌شده سهرین و دشت آهوان سهرین و بخشی از منطقه حفاظت‌شده سرخ‌آباد و همچنین ظرفیت‌های بوم گردی منطبق بر گردشگری کوهستان.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

منابع طبیعی و زیست محیطی

– ایجاد امکانات عادلانه و فرصت‌های برابر برای انجام فعالیت‌های مرتبط با توان سرزمین در شهرستان‌های حاشیه‌ای (ماهنشان، ایجرود، طارم و جنوب خدابنده)؛

– استفاده‌ی بهینه از مزیت‌های نسبی مناطق مختلف استان با رعایت ظرفیت برد و تحمل سرزمین؛

– فرهنگ‌سازی برای مصرف بهینه‌و حفاظت از منابع پایه در فعالیت های اقتصادی ؛

– شناسایی و احداث سدهای زیرزمینی

– توسعه‌ی فعالیت های آبخیزداری و تغذیه سفره های آب زیرزمینی و جلوگیری از بیابان‌زایی؛

– توسعه فناوری های پاک و غیرآلاینده ؛

– سرمایه‌گذاری و ارائه‌ی مشوق‌های توسعه انرژی‌های پاک و تجدید پذیر؛

– افزایش بازدهی نیروگاه ها وکاهش تلفات انرژی الکتریکی در بخش های انتقال و توزیع شبکه برق ؛

– توسعه‌ی زیرساخت‌های بازیافت زباله و تصفیه‌خانه‌های شهری و روستایی؛

– پیشگیری از آلودگی منابع آب ، تخریب مراتع ، فرسایش خاک و کاهش تنوع زیستی؛

– کنترل آلودگی‌های زیست‌محیطی فعالیت‌های صنعتی و معدنی با تأکید بر معادن و صنایع سرب و روی استان؛

– ارتقای کمی و کیفی مناطق چهارگانه حفاظت شده محیط زیست .

اجتماعی و فرهنگی

– ارتقای سطح تعاملات اجتماعی و فرهنگی درون و برون استانی؛

– ارتقای سطح سلامت جامعه، سرمایه اجتماعی و توسعه‌ی فعالیت‌های سازمان‌های مردم نهاد و خیریه؛

- فرهنگ‌سازی برای افزایش سرانه‌ی گذران اوقات فراغت و ورزش همگانی و حرفه‌ای؛
- کاهش آسیب‌های اجتماعی و حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر؛
- آموزش روستاییان و فرهنگ‌سازی برای ارتقای بهره‌وری؛
- افزایش توان و قدرت خرید مردم در استفاده از محصولات و خدمات فرهنگی؛
- کاهش شکاف سطح زندگی شهری و روستایی و مناطق حاشیه‌ای و محور رشد استان؛
- توسعه‌ی کیفی سطح علمی مراکزدانشگاهی با هدف پشتیبانی اقتصاد، جامعه و محیط‌زیست ؛
- استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در ارتقای سطح فرهنگ، زیست، آگاهی و دانش مردم استان.
- تفویض اختیار مدیریت به نهادهای غیردولتی و محلی؛
- زمینه‌سازی اصلاح ساختار نظام مدیریت و اجرایی استان باهدف تلفیق نگرش بخشی و آمایشی؛
- ایجاد نظام ارزیابی و پایش در مدیریت دستگاه‌های اجرایی استان.

نظام سکونتگاهی

- تقویت نظام چندمرکزی و چندقطبی در سطح استان ؛
- ایجاد زمینه‌های جذب سرریز جمعیت از کلان‌شهرهای تهران و تبریز به‌ویژه در شهرهای کوچک اندام استان؛
- استفاده از ظرفیت‌ها و مزیت‌های مناطق حاشیه‌ای استان برای افزایش جمعیت‌پذیری و خروج از انزوا؛
- تقویت نقش و کارکرد شهرهای کوچک اندام استان به‌ویژه شهرهای خارج از محور متورم رشد؛
- کنترل حاشیه‌نشینی و رشد مناطق اسکان غیررسمی در سکونتگاه‌های شهری.

کشاورزی و دامپروری

- تنظیم ترکیب کشت ، توسعه زنجیره های عرضه و توسعه کشاورزی قراردادی و تجاری ؛
- ارتقاء بهره وری در تولید محصولات کشاورزی متناسب با توان اکولوژیک و مزیت رقابتی سرزمین ؛
- ارتقای سطح مکانیزاسیون و نوین‌سازی زیرساخت‌های تولید بخش کشاورزی و دامپروری؛
- توسعه استفاده از زهاب و پساب ها در بخش کشاورزی؛
- ارتقاء دانش ، بینش و مهارت بهره برداران بخش ؛
- توسعه‌ی مجتمع‌های کشت و صنعت و شهرک‌های تخصصی کشاورزی.

صنعت و معدن

- حمایت و ایجاد مشوق‌های تولید محصولات صادرات محور ؛

– توسعه و تقویت زنجیره‌های تولید و خوشه‌های صنایع غذایی، تبدیلی، تکمیلی، دارویی و صنایع معدنی، نساجی، برق و الکترونیک و فناوری اطلاعات، صنایع‌دستی ؛

– ایجاد و توسعه صنایع و فناوری های بازیافت پسماند؛

– ایجاد زمینه‌های انجام فعالیت‌های اقتصادی مشارکتی در شهرستان‌های حاشیه‌ای با استان‌های هم‌جوار.

بازرگانی

– گسترش زیرساخت‌ها ی توسعه‌ی بازارهای مالی و سرمایه و تنوع بخشی به بازار سرمایه‌ی استان؛

– جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با هدف توسعه‌ی فعالیت‌ها و زیرساخت‌های تولید و صادرات ؛

– توانمندسازی تشکل های تولیدی و صادراتی و گسترش تجارت الکترونیک ؛

– تقویت امکانات و زیرساخت‌های مورد نیاز برای توسعه‌ی صادرات محصولات کشاورزی روستایی؛

– گسترش ظرفیت انبارها، سردخانه‌ها و سیلو و ایجاد شبکه‌ی توزیع و باز توزیع ملی کالا (آماد).

گردشگری

– بهره‌مندی بهینه از مزیت بالای مهمان‌پذیری و مهمان‌نوازی استان برای توسعه‌ی گردشگری؛

– ایجاد و توسعه تأسیسات اقامتی، عمومی و تفریحی در کانون‌ها و محورهای گردشگری استان و حمایت از بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های گردشگری استان؛

– زمینه‌سازی توسعه‌ی گردشگری سلامت با تأکید بر مناطق خوش آب و هوا و بکر و طبیعی استان؛

– توسعه‌ی گردشگری آیینی و مذهبی با توجه به زمینه‌های فرهنگی استان با برگزاری آیین‌ها و جشنواره‌های بومی؛

– ایجاد فضاها و امکانات گذران اوقات فراغت با تأکید بر فعالیت‌های تفریحی و ورزشی؛

– تقویت و پیوند زیرساخت‌های محورهای گردشگری سلطانیه - کتله خور، زنجان - ماهنشان و زنجان - طارم با استان‌های هم‌جوار؛

– ایجاد مجتمع‌های رفاهی، خدماتی در محورهای گردشگری زنجان ماهنشان، زنجان طارم و سلطانیه کتله خور.

خدمات برتر

– توسعه‌ی خدمات نوین فنی، مهندسی و بازرگانی؛

– تقویت زیرساخت‌های توسعه‌ی فضای مجازی و ارتباطات الکترونیک؛

– تأمین خدمات پشتیبان تولید در مناطق حاشیه‌ای و کمتر توسعه‌یافته‌ی استان؛

– توسعه و ساماندهی واحدهای فرآوری ، بسته بندی ،ذخیره سازی و نگهداری محصولات کشاورزی؛

– افزایش سطح دسترسی ساکنان مناطق حاشیه‌ای به‌ویژه روستاییان به خدمات بهداشتی، درمانی؛

– بازنگری در سازمان فضایی زیرساخت‌های پشتیبان تولید استان با هدف کاهش عدم تعادل‌های موجود؛
– توسعه و تجهیز خدمات درمانی و تبدیل استان به مرکز ارائه خدمات سلامت در سطح منطقه و استان‌های هم‌جوار؛
– ارائه‌ی تسهیلات و مشوق‌های لازم برای توسعه‌ی خدمات بهداشتی، درمانی غیردولتی.

حمل و نقل

– تقویت زیرساخت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی و نقش توقفگاهی و منزلگاهی استان؛
– ایجاد پایانه‌های حمل و نقل مسافر و بار و ارتقای عملکرد فرودگاه زنجان؛
– توسعه و تجهیز شبکه‌ی راه و ارتباطات برای افزایش ضریب پیوستگی با استان‌های هم‌جوار شمالی و جنوبی؛
– تقویت پیوندها و زیرساخت‌های ارتباطی مراکز روستایی با شهرهای میانه و کوچک اندام استان.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیتها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

– استقرار زیرساخت‌ها وفعالیت‌های مرتبط با صنایع پشتیبان حمل‌ونقل شامل صنایع خودروسازی، واگن‌سازی، تجهیزات راه‌آهن و مؤسسات حمل‌ونقل ملی و بین‌المللی بار و مسافردرمحورهای تجهیز یافته امکانات و تسهیلات حمل ونقل و ارتباطات در محدوده شهرهای اصلی استان (زنجان، ابهر، خرمدره و قیدار) و محور ارتباطی زنجان، ابهر؛

– توسعه شبکه ریلی ،تقویت امکانات حمل‌ونقل وگسترش امکانات زیربنایی و شبکه‌های توزیع انرژی و سوخت‌رسانی در مناطق حاشیه‌ای شمالی و جنوبی استان با هدف افزایش ضریب پیوستگی استان با استان‌ها و مناطق هم‌جوار؛

– مناطق مرکزی و جنوبی استان مناسب برای استقرار امکانات و تجهیزات تولید انرژی خورشیدی ؛

– توسعه زیرساخت‌های تجهیز یافته انتقال آب و آبیاری و شبکه‌های مدرن آبیاری زهکشی در دشت‌های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل‌تپه زرین‌آباد؛

– اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری در حوزه‌های آبخیز استان و طرح‌های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب ؛

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

– سکونتگاه‌های موجود دردشت‌های ابهرخرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان(شهرسلطانیه مطابق با طرح ویژه شهر)، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل‌تپه زرین‌آباد به‌عنوان مراکز مستعد جمعیت و فعالیت دارای قابلیت مناسب برای توسعه یکپارچه روستایی ؛

– شهرهای میانه اندام و حاشیه‌ای استان شامل شهرهای حلب، زرین‌آباد، دندی و آب‌بر به‌عنوان مراکز با عملکرد منطقه‌ای دارای توان مناسب برای ارائه خدمات به روستاهای موجود درحوزه نفوذ خود و همچنین توان پر کردن خلأ شبکه شهری استان .

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

– توسعه فعالیت های کشاورزی نوین(زراعت و باغداری)، آبزی‌پروری، دامداری صنعتی و پرورش طیور در دشت های استان شامل دشت‌های ابهر خرمدره، سجاس حلب، سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل‌تپه زرین‌آباد؛

– کشت و پرورش گیاهان دارویی و صنعتی در محدوده‌ها، عرصه‌ها وزیست بوم های طبیعی استان .

مهم‌ترین محدوده‌های اولویت دار برای توسعه کشاورزی و فعالیت‌های وابسته :

الف. محدوده های واقع دردشت های گرماب– بزینه‌رود– دوتپه سفلی– سجاس– زرین‌آباد– بوغداکندی؛

ب. محور توسعه کشاورزی خطی دشت ابهر– خرمدره و دشت سلطانیه –زنجان؛

ج. محور توسعه کشاورزی خطی دشت رودخانه‌ای طارم.

محدوده‌های اولویت‌دار برای توسعه زراعت آبی:

الف. باریکه‌های موجود در پیرامون آب‌های سطحی استان به‌ویژه در پیرامون ابهر رود و زنجانرود؛

ب. اراضی پیرامون رودخانه بزینه‌رود واقع در جنوب شهرستان خدابنده؛

ج. نوارهای خطی پیرامون رودخانه‌های خرارود، سجاس‌رود و قزل‌اوزن.

– محدوده‌های مناسب زراعت دیم در زمین‌های زراعی واقع در سه دشت زرین‌آباد، قیداروسجاس ؛

– زمین‌های پیرامون ابهررود در شهرستان‌های ابهر و خرمدره مناسب برای فعالیت‌های باغداری ؛

– مراتع دارای گرایش منفی شدید به‌ویژه درشهرستان‌های طارم، زنجان، ماهنشان و ایجرود مناسب برای استقرار دامداری‌های متمرکز .

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

– شهرستان ماهنشان مناسب برای توسعه صنایع معدنی و واحدهای صنعتی فرآوری مواد معدنی ؛

– دشت‌های هفت‌گانه استان شامل دشت‌های ابهرخرمدره،سجاس حلب،سلطانیه زنجان، طارم، قیدار، ماهنشان انگوران، گل‌تپه زرین‌آباد و مراکز شهرستان‌های طارم، زنجان، ابهر، ماهنشان و خدابنده مناسب برای توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و نگهداری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی ؛.

– شهرستان‌های خدابنده ، ماهنشان و طارم پهنه‌های مناسب برای توسعه واحدهای صنعتی فرآوری و بسته‌بندی مواد غذایی ؛

– محدوده شهرستان خدابنده ازجمله مکان‌های مناسب برای توسعه صنایع‌دستی فرش و گلیم ؛

– شهر زنجان دارای توان و قابلیت توسعه صنایع‌دستی سنتی شامل چاقو، ملیله، چارق، فرش و گلیم .

محدوده‌های مناسب برای گسترش فعالیت‌های صنعتی :

الف. شهرک‌های صنعتی استان؛

ب. محور زنجان- ابهر به‌عنوان محور درجه ۱ توسعه صنعتی؛

ج. ادامه محور درجه ۱ توسعه صنعتی استان از شهر زنجان به سمت غرب منتهی به منطقه سرچم واقع در غرب استان، محور زنجان- زرین‌آباد منتهی به استان کردستان، محور سلطانیه- قیدار- زرین‌رود، محور زنجان- دندی و محور طارم به‌عنوان محورهای درجه ۲ توسعه صنعتی؛

د. محور قیدار – ابهر به‌عنوان محور درجه ۳ توسعه صنعتی؛

ر. محور سجاس- زرین‌آباد، محور رودخانه قزل‌اوزن در شهرستان ماهنشان و محور قیدار- خورخوره در شهرستان خدابنده به‌عنوان محورهای درجه ۴ توسعه صنعتی.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

– مراکز شهرستان‌های استان و محور زنجان ابهر مناسب برای استقرار خدمات نوین و دانش‌پایه با تأکید بر توسعه خدمات پشتیبان تولید، بازرگانی، بانکی، بیمه‌ای، حمل‌ونقل و ترانزیت و فن‌آوری‌های نوین؛

– شهر زنجان برای ارائه خدمات اجتماعی و خدمات برتر ازجمله خدمات مهندسین مشاور، حقوقی، حسابرسی، بیمه، مالی، بازاریابی، بورس و خدمات اطلاعات و ارتباطات به‌ویژه درزمینه‌ی بازرگانی و محل مناسب برای توسعه فعالیت‌های دانش‌پایه از طریق ساماندهی مجموعه‌ای از مراکز علمی، پژوهش و فناوری در قالب پارک علمی و فناوری و مرکز رشد تخصصی و گسترش فعالیت‌های پژوهشی در گرایش‌های اصلی توسعه ؛

– محور خدماتی ابهر- زنجان به‌عنوان محور درجه ۱ خدماتی استان و محور خدماتی سلطانیه- قیدار- زرین رود، محور زنجان – بیجار، محور زنجان- دندی، محور زنجان- تهم- چورزق و محورشهرستان طارم به‌عنوان محورهای درجه ۲ خدماتی .

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

– محدوده‌های دارای ذخیره‌گاه جنگلی و پوشش گیاهی نادر، بومی و با ارزش ژنتیکی برتر به‌ویژه در ارتفاعات شمالی و جنوبی رود قزل‌اوزن در شهرستان طارم، ارتفاعات شمال غربی شهرستان زنجان، ارتفاعات شمال شرقی ماهنشان و ارتفاعات شمال شرقی ابهر و خرمدره مناسب برای توسعه بوم گردی و گردشگری پایدار؛

– محدوده‌ها و عرصه‌های طبیعی (شامل منطقه حفاظت‌شده انگوران، منطقه حفاظت‌شده سرخ‌آباد، پناهگاه‌های حیات‌وحش و مناطق شکارممنوع انگوران، خراسان لو، خرمنه‌سر و فیله خاصه با مساحتی در حدود ۵۰۳۳۲۲

هکتار برابر با ۲۲/۷۱ درصد مساحت استان) به‌عنوان زیست بوم های طبیعی استان دارای توان بالا برای توسعه کارکردهای بوم گردی و زمین گردشگری(ژئوتوریستی) در مقیاس منطقه‌ای و ملی و مناسب برای ایجاد مراکز پژوهشی و تحقیقاتی زیست‌محیطی و ژنتیک ؛

– محورهای مناسب توسعه گردشگری شامل محورهای زنجان-سلطانیه- قیدار- کتله‌خور-همدان، زنجان-ابهر (محور شرق)، زنجان- مرز میانه (محور غرب)، طارم- تهم- ماسوله و زنجان- دندی-تخت سلیمان، محور گردشگری طبیعی - تاریخی منطقه طارم و محور گردشگری عبوری زنجان- ایجرود؛

– قطب‌های مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری شامل قطب آب‌بر (قطب‌شمالی)، قطب انگوران، دندی (قطب جنوبی ۱)، قطب حلب (قطب جنوبی ۲) و قطب بازار شهر زنجان (قطب مرکزی).

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سطح	سلسله مراتب سکونتگاهی	نام سکونتگاه	قلمرو
اول	مرکز استان	شهر زنجان	کل استان
دوم	مرکز ناحیه در قلمروهای شمالی و غربی	شهر زنجان	شهرستان‌های زنجان، ماهنشان، ایجرود و طارم
	مرکز ناحیه در قلمروهای شرقی و جنوبی	شهر ابهر	شهرستان‌های ابهر، سلطانیه ،خرمدره و خدابنده
سوم	مراکز شهرستان	شهرهای زنجان، ماهنشان، زرین آباد، طارم، ابهر، خرمدره ، سلطانیه و قیدار	منطبق با قلمرو اداری، سیاسی شهرستان‌ها
چهارم	مراکز منظومه‌ها	قره‌بوطه، نیک پی، ارمغانخانه و زنجان	شهرستان زنجان
		دندی و ماهنشان	شهرستان ماهنشان
		زرین آباد و حلب	شهرستان ایجرود
		چورزق و آببر	شهرستان طارم
		ابهر، هیدج، صائین قلعه و سلطانیه	شهرستان ابهر
		گرماب، زرین‌آباد، محمود آباد، قیدار و سجاس	شهرستان خدابنده
پنجم	مراکز حوزه‌های روستایی	۱۸۸ حوزه‌ی روستایی	خردترین سطح در سلسله مراتب روستایی

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سکونتگاههای شهری استان زنجان در سطح کنونی و سطح مورد انتظار

ردیف	سکونتگاه مرکز خدمات رسانی	منطقه برنامه ریزی	سطح خدمات اجتماعی	
			موجود	مورد انتظار
۱	زنجان	زنجان، ابهر، خرمدره ، سلطانیه	۱	۱
۲	ابهر		۲	۱
۳	خرمدره		۳	۲
۴	قیدار	خدابنده، ایجرود	۳	۲
۵	آببر	طارم	۴	۲

ردیف	سکونتگاه مرکز خدمات رسانی	منطقه برنامه ریزی	سطح خدمات اجتماعی	
			موجود	مورد انتظار
۶	سلطانیه	زنجان، ابهر، خرمدره ، سلطانیه	۴	۳
۷	هیدج		۴	۳
۸	ماهنشان	ماهنشان	۵	۲
۹	صایین قلعه	زنجان، ابهر، خرمدره ، سلطانیه	۵	۳
۱۰	گرماب	خدابنده، ایجرود	۵	۴
۱۱	سجاس		۵	۴
۱۲	زرین آباد		۵	۳
۱۳	دندی	ماهنشان	۶	۵
۱۴	زرین رود	خدابنده، ایجرود	۶	۵
۱۵	چورزق	طارم	۶	۵
۱۶	حلب	خدابنده، ایجرود	۶	۵
۱۷	سهرورد		۶	۶
۱۸	کرسف		۶	۶
۱۹	ارمغانخانه	نیک پی	۶	۶
۲۰	نیک پی	نیک پی	۶	۴
۲۱	نوربهار	خدابنده، ایجرود	۶	۵

سطح‌بندی مراکز استقرار خدمات برتر در نظام سکونتگاهی استان

خدمات	سطح خدمات	تعداد	مراکز سکونتگاهی ارائه‌دهنده‌ی خدمات	نوع اقدام
آموزش عالی وفنی حرفه ای	مراکز آموزش عالی فراملی	۱	زنجان	ترمیم و ارتقا
	مراکز آموزش عالی ملی	۲	زنجان، ابهر	ساماندهی و توسعه
	مراکز آموزش عالی استانی	۴	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار	پالایش و ارتقا
	مراکز آموزشی فنی و حرفه ای	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ساماندهی و توسعه
پژوهشی	مرکز تحقیق و توسعه با رویکرد فراملی	۱	زنجان	ایجاد
	پارک علم و فناوری	۲	زنجان، ابهر	ایجاد
	مرکز رشد	۴	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار	ایجاد و توسعه
	کریدور علم و فناوری	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
بهداشتی و درمانی	بیمارستان قطبی	۱	زنجان	ایجاد
	بیمارستان منطقه‌ای	۲	زنجان، ابهر	ایجاد و توسعه
	بیمارستان ناحیه‌ای	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آب‌بر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	بیمارستان شهرستانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
فرهنگی و	فرهنگسرا و سالن‌های اجرای هنری	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه

خدمات	سطح خدمات	تعداد	مراکز سکونتگاهی ارائه‌دهنده‌ی خدمات	نوع اقدام
ورزشی	تئاتر و سینما	۲۱	کلیه شهرها	ایجاد و توسعه
	چاپخانه و صنوف وابسته	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
	ورزشگاه (استادیوم)	۸		
	مجتمع ورزشی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آب‌بر، ماهنشان	ساماندهی و توسعه
اداری، سیاسی	سطح فرا استانی و استانی	۱	زنجان	تثبیت و نگهداشت
	سطح شهرستان	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	تثبیت و نگهداشت
مالی، بانکی و گمرک	سطح فراملی و ملی	۳	زنجان، ابهر، خرمدره	ساماندهی و توسعه
	سطح استانی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آب‌بر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	سطح شهرستانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
حمل‌ونقل و ارتباطات	لجستیک (نقطه آمادی)کشور	۱	زنجان	ایجاد و توسعه
	شرکت حمل‌ونقل بین‌المللی بار و مسافر	۲	زنجان، ابهر	ساماندهی و توسعه
	شرکت حمل‌ونقل ملی بار و مسافر	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آب‌بر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	شرکت حمل‌ونقل درون استانی بار و مسافر	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
مهمان پذیری و گردشگری	مؤسسه گردشگری فراملی	۳	زنجان، سلطانیه، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	مؤسسه گردشگری ملی	۶	زنجان، سلطانیه، ماهنشان، آب‌بر، قیدار، گرماب	ایجاد و توسعه
	مؤسسه گردشگری استانی	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	ایجاد و توسعه
تخصصی پشتیبان	خدمات فنی و مهندسی	۵	زنجان، ابهر، قیدار، آب‌بر، ماهنشان	ایجاد و توسعه
	خدمات تخصصی حوزه‌ی اجتماعی و حقوقی	۵		
	خدمات IT	۸	زنجان، ابهر، خرمدره، قیدار، آب‌بر، ماهنشان، سلطانیه، زرین‌آباد	
	بیمه‌ی سرمایه‌گذاری	۸		
	مؤسسه بازاریابی	۸		
	مرکز آزمایشگاهی پزشکی	۸		

سکونتگاههای شهری جدید در افق طرح

– شهرستان های: زنجان (قره بوطه ، قلتوق، اندآباد علیا)،خدابنده (دوتپه سفلی ،محمودآباد،کهلا) ، ماهنشان (پری)، ایجرود(جوقین)،طارم (دستجرده و گیلوان).

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

استان زنجان از نظر پیوندهای منطقه‌ای شبکه‌ی حمل‌ونقل نیز وضعیت ممتازی دارد بر این اساس و بر پایه‌ی نیازهای توسعه ای استان در سالهای آینده مسیرهای ارتباطی و زیربنایی استان نیازمند دگرگونی هایی است.

چگونگی تعامل و پیوند کالبدی و ارتباطی استان زنجان با هفت استان هم‌جوار

استان	نوع راه ارتباطی	مسیر ارتباطی	نوع دسترسی	سطح دسترسی	سطح مورد انتظار	نوع اقدام
گیلان	آزادراه و راه اصلی	زنجان، قزوین، رشت	غیرمستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی و راه فرعی	زنجان، گیلوان، رودبار، رشت	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
اردبیل	راه اصلی	زنجان، سرچم، فیروزآباد، اردبیل	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
	راه اصلی	زنجان، میانه، سراب، اردبیل	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
آذربایجان شرقی	آزادراه	زنجان، تبریز	مستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی (ترانزیت)	زنجان، میانه، بستان‌آباد، تبریز	مستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه آهن	زنجان، میانه، مراغه، آذرشهر، تبریز	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
آذربایجان غربی	آزادراه و ترانزیت	زنجان، تبریز، ارومیه	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	جاده ترانزیت و راه اصلی	زنجان، میانه، مراغه، ارومیه	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه فرعی	زنجان، دندی، تکاب، ارومیه	مستقیم	درجه ۳	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
کردستان	راه اصلی	زنجان، بیجار، سنندج	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
همدان	راه اصلی و ترانزیت و آزادراه	زنجان، تاکستان، همدان	غیرمستقیم	درجه ۲	درجه ۲	حفظ و نگهداشت
	راه اصلی و راه فرعی	زنجان، خدابنده، همدان	مستقیم	درجه ۳	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا
قزوین	آزادراه	زنجان، قزوین	مستقیم	درجه ۱	درجه ۱	حفظ و نگهداشت
	جاده ترانزیت	زنجان، ابهر، قزوین	مستقیم	درجه ۲	درجه ۲	تقویت، بهبود و ارتقا
	راه آهن	زنجان، قزوین	مستقیم	درجه ۲	درجه ۱	تقویت، بهبود و ارتقا

پیوند ارتباطی فیزیکی استان با استان‌های شرقی و غربی آن به‌واسطه‌ی وجود آزادراه و جاده ترانزیت و راه آهن بسیار مناسب و پیوند ارتباطی با همسایگان شمالی و جنوبی ضعیف‌است. از آنجا که الگوی کلان شبکه ارتباطی و تأسیسات زیربنایی استان تحت تأثیر برنامه های ملی شکلی خطی دارد ومنجر به عدم تعادل و توازن در استقرار این شبکه در استان شده و مناطق داخلی و حاشیه ای با کمبود امکانات زیربنایی و ضعف زیرساخت ها مواجه هستند، بنابراین ضرورت دارد با تقویت شبکه ارتباطی و تأسیسات زیربنایی د شبکه های فرعی منشعب ازمحور خطی ضمن حل مشکل ضعف دسترسی بخش های حاشیه ای استان به این امکانات وزیرساختها، ضریب پیوستگی پایین در شبکه‌ی ارتباطی استان با استان‌های هم‌جوار شمالی و جنوبی از طریق شهرستان‌های حاشیه‌ای استان افزایش یابد.

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان زنجان به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها(شهرستانها،شهرها و روستاها)
- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها(شهری،روستایی)

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره ها، خوشه ها، تعاونی ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه ارتقای بهره وری صنایع (مصرف بهینه آب و ...)
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساختها، امکانات و تسهیلات موردنیاز توسعه معادن
- برنامه تدوین مطالعات و تهیه اسناد و ارائه ضوابط و بسته های تشویقی توسعه صنایع
- برنامه ارتقای بهره وری معادن(شناسایی قابلیت های معدنی جدید، جذب فناوری های نوین و ...)
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی ها منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی
- برنامه ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
- برنامه حمایت از فعال سازی معادن کوچک مقیاس

بازرگانی

- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز
- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)

- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه ها ، زنجیره ها و شبکه های بازرگانی
- برنامه تدوین طرح ها، برنامه ها و راه اندازی مراکز تحقیقاتی مرتبط با بازرگانی
- برنامه توسعه و گسترش تجارب مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توسعه زیر ساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توسعه فناوری های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فعالیت های مجازی

گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه توسعه گردشگری مذهبی، فرهنگی و تاریخی
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه حفظ ، مرمت و نوسازی بافت های باارزش تاریخی
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه حفظ و احیای میراث فرهنگی و تاریخی
- برنامه توسعه و ساماندهی صنایع دستی
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

حمل و نقل

- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل
- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای
- برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل جاده ای
- برنامه هوشمندسازی حمل و نقل کالا و مسافر
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده ای

- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی
- برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل هوایی
- برنامه سیاستگذاری توسعه زیر ساخت های حمل و نقل و تهیه برنامه های حمل و نقل

مدیریت و تصمیم‌گیری

- برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست گذاری ها مبتنی بر آمایش سرزمین
- برنامه تهیه اسناد، برنامه ها، طرح ها و مطالعات موردنیاز ارتقا کیفیت سیستم مدیریت و نظام حکمرانی
- برنامه توانمندسازی و بهره گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور
- برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت

کشاورزی و امنیت غذایی

- ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات باغی
- ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات زراعی
- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
- بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان
- برنامه توسعه پرورش زنبورداری
- توسعه پرورش دام و طیور
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
- برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- توسعه کشت گلخانه‌ای
- مدیریت صادرات محصولات کشاورزی
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی ها،تشکل های و بهره‌برداران کشاورزی
- برنامه هوشمند سازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان
- ساماندهی مالکیت اراضی(کشاورزی، جنگل‌ها، مراتع و ...)
- تجاری سازی مدیریت بازار محصولات کشاورزی(جدید)
- برنامه توسعه واحدهای کشت و صنعت و سهامی زراعی

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف

- برنامه مدیریت تقاضا آب
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه احیاء و بهره برداری پایدار از مراتع و جنگلها
- برنامه آبخیزداری و آبخواندارى
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه مدیریت و یازیافت پسماند
- حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده ها
- تحقیق و توسعه در امور محیط زیست

انرژی

- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدیدپذیر
- بهسازی، نوسازی و نظارت بر شبکه‌های انتقال و توزیع انرژی

فرهنگ و هنر

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی – هنری
- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

آموزش، علم و فناوری

- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
- ماموریت گرایی (محوری) دانشگاه‌ها با مزیت های استانی
- برنامه توسعه و انطباق فعالیت های دانش بنیان با مزیت سنجی منطقه ای
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه خدمات بهداشتی – درمانی
- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی- درمانی

– برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز بیمارستانهای تخصصی و فوق تخصصی

سرمایه اجتماعی

– برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی

– برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال

– برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی

– برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی- اجتماعی

– توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

– برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران

– برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)

– برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

– برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

– برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی

– برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

اقتصاد و سرمایه گذاری

– برنامه بهبود فضای کسب و کار

– برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت ها

– برنامه توسعه کارآفرینی

– برنامه توسعه زیرساخت‌های صادراتی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب

قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

سازمان فضایی وضع موجود استان زنجان

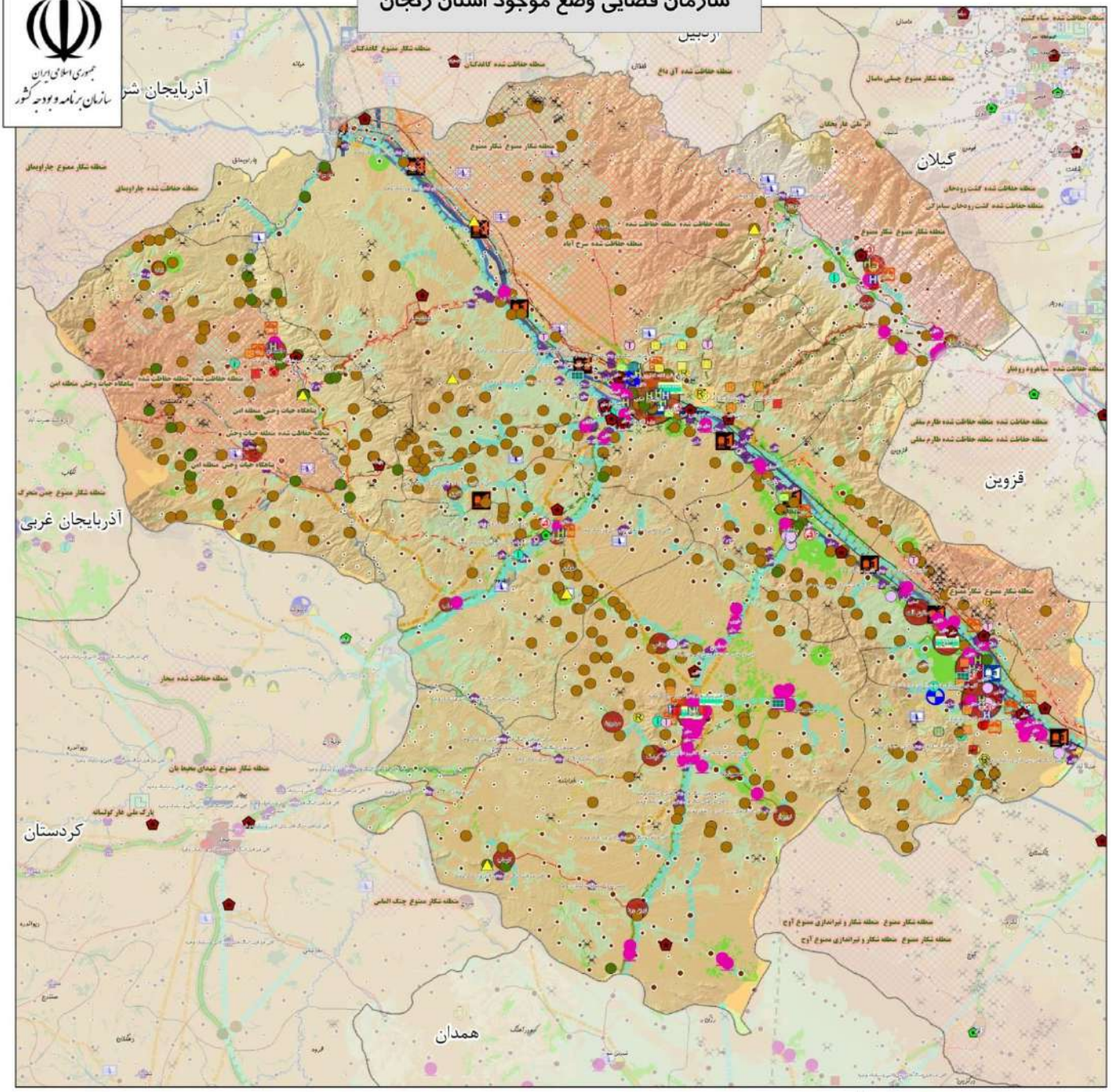

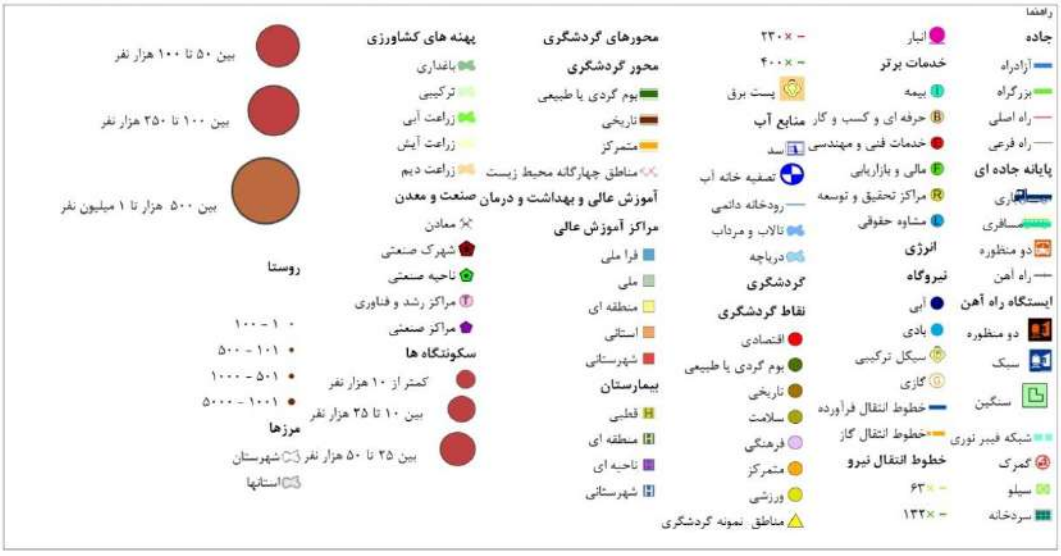

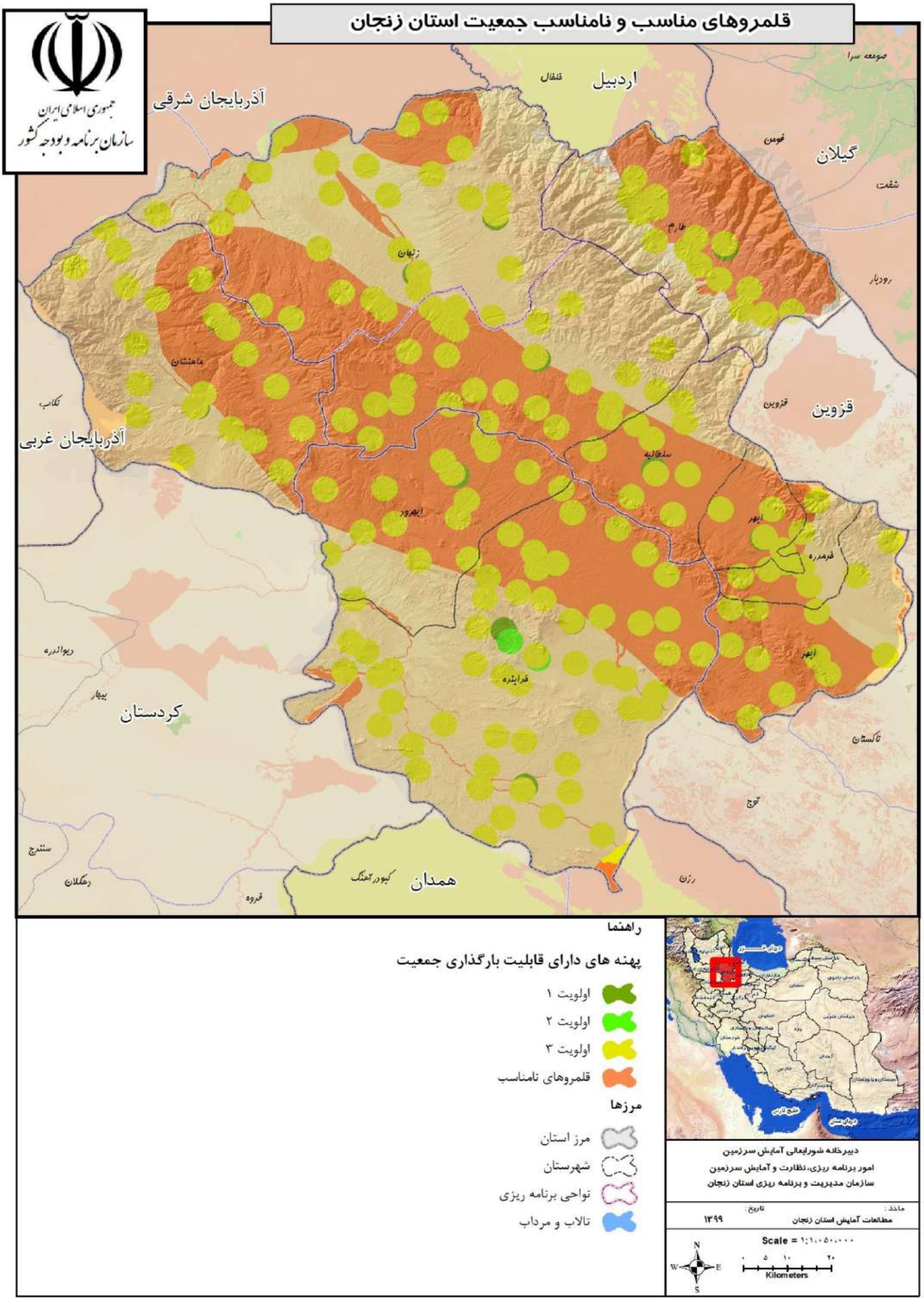
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان زنجان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان شرقی
اردبیل
گیلان
قزوین
آذربایجان غربی
کردستان
همدان
زنجان
ماهنشان
ایجرود
ابهر
خرمدره
سلطانیه
قزوین
طارم
خدابنده
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان
ماخذ :
مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = ۱:۱۰۵۰۰۰۰
Kilometers
N
W
E
S

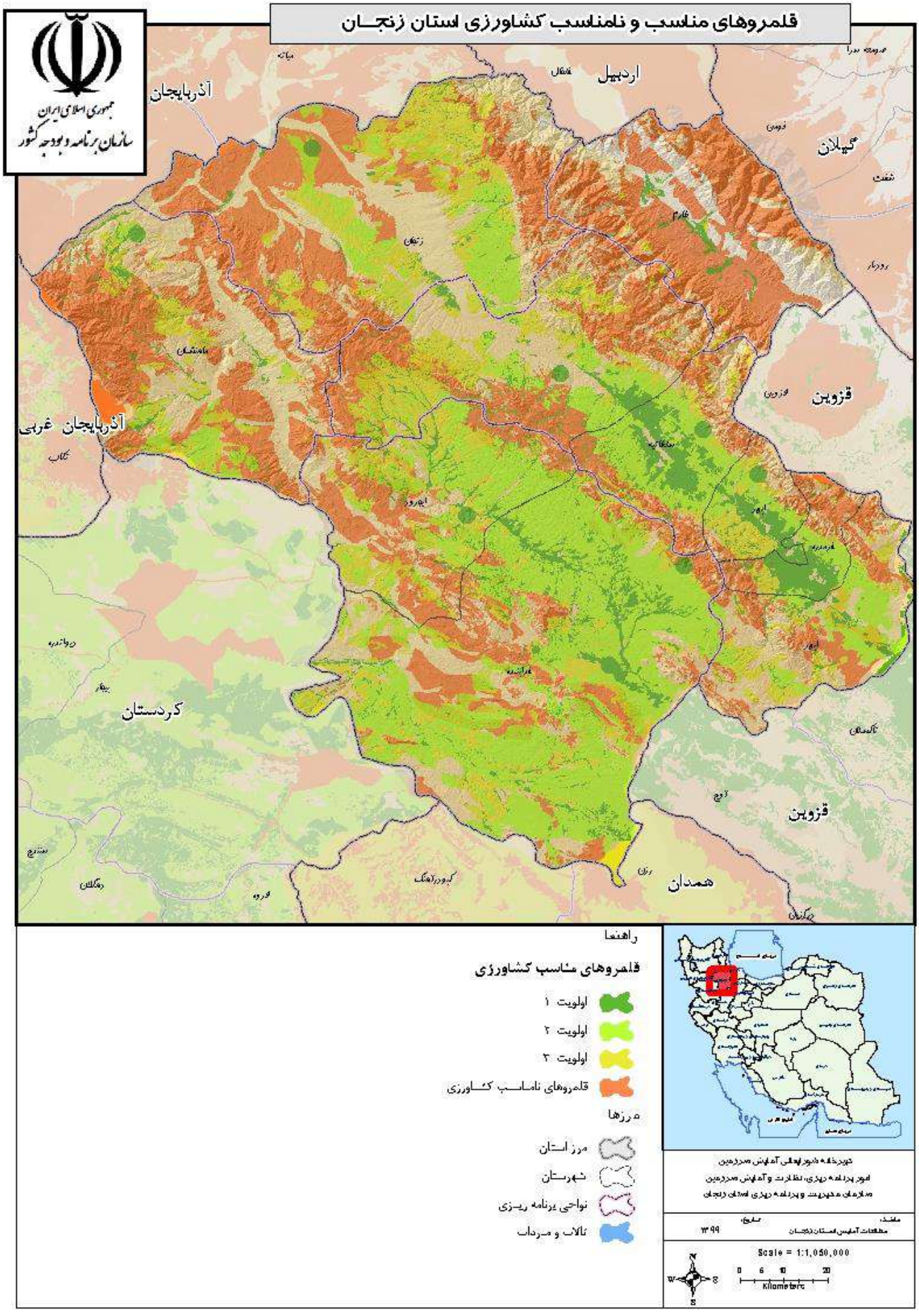
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان زنجـــان
آذربایجان
اردبیل
گیلان
زنجان
قزوین
آذربایجان غربی
کردستان
همدان
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:1,050,000
Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان زنجان

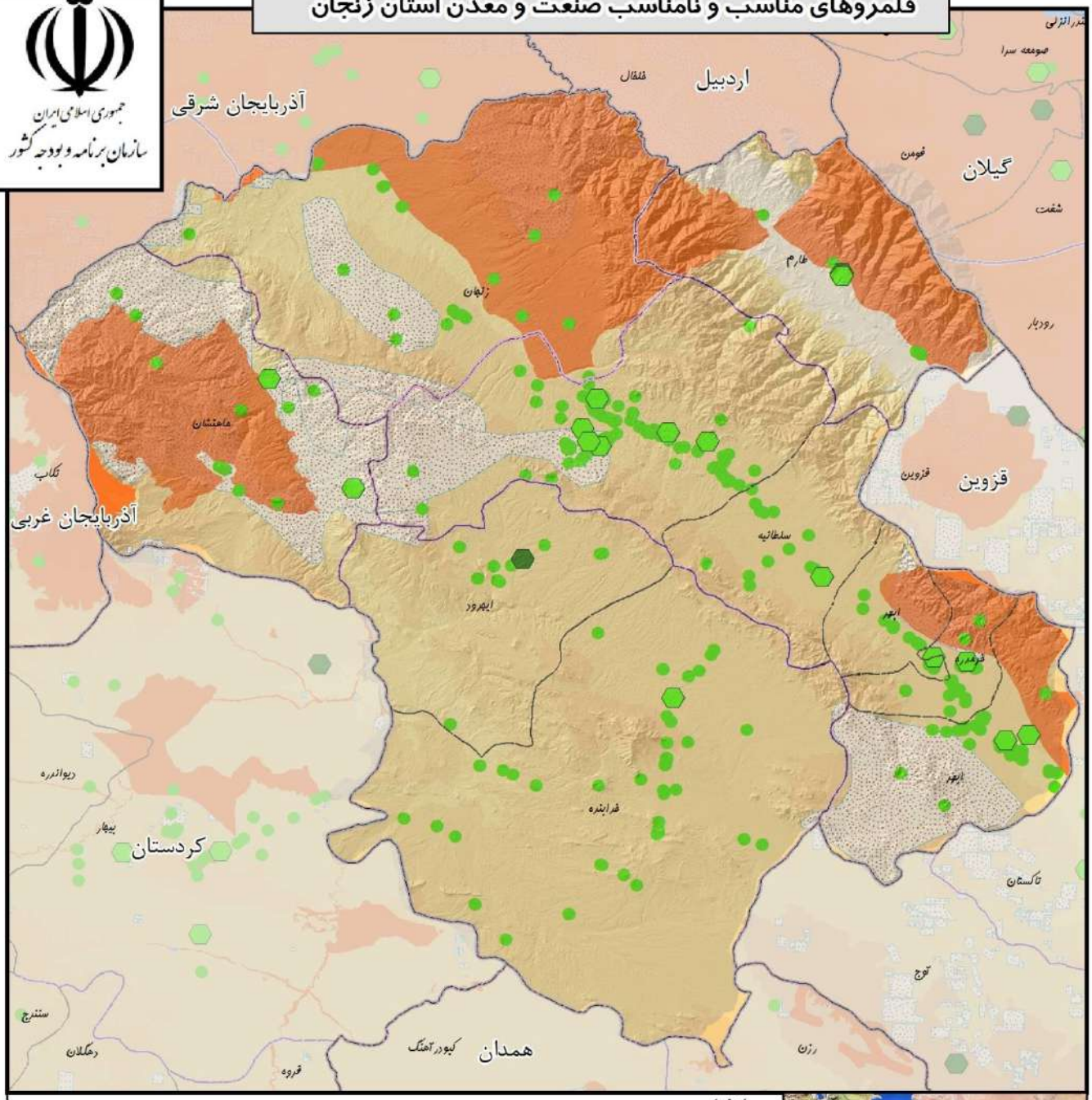

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

ماخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱،۰۵۰،۰۰۰

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان زنجان

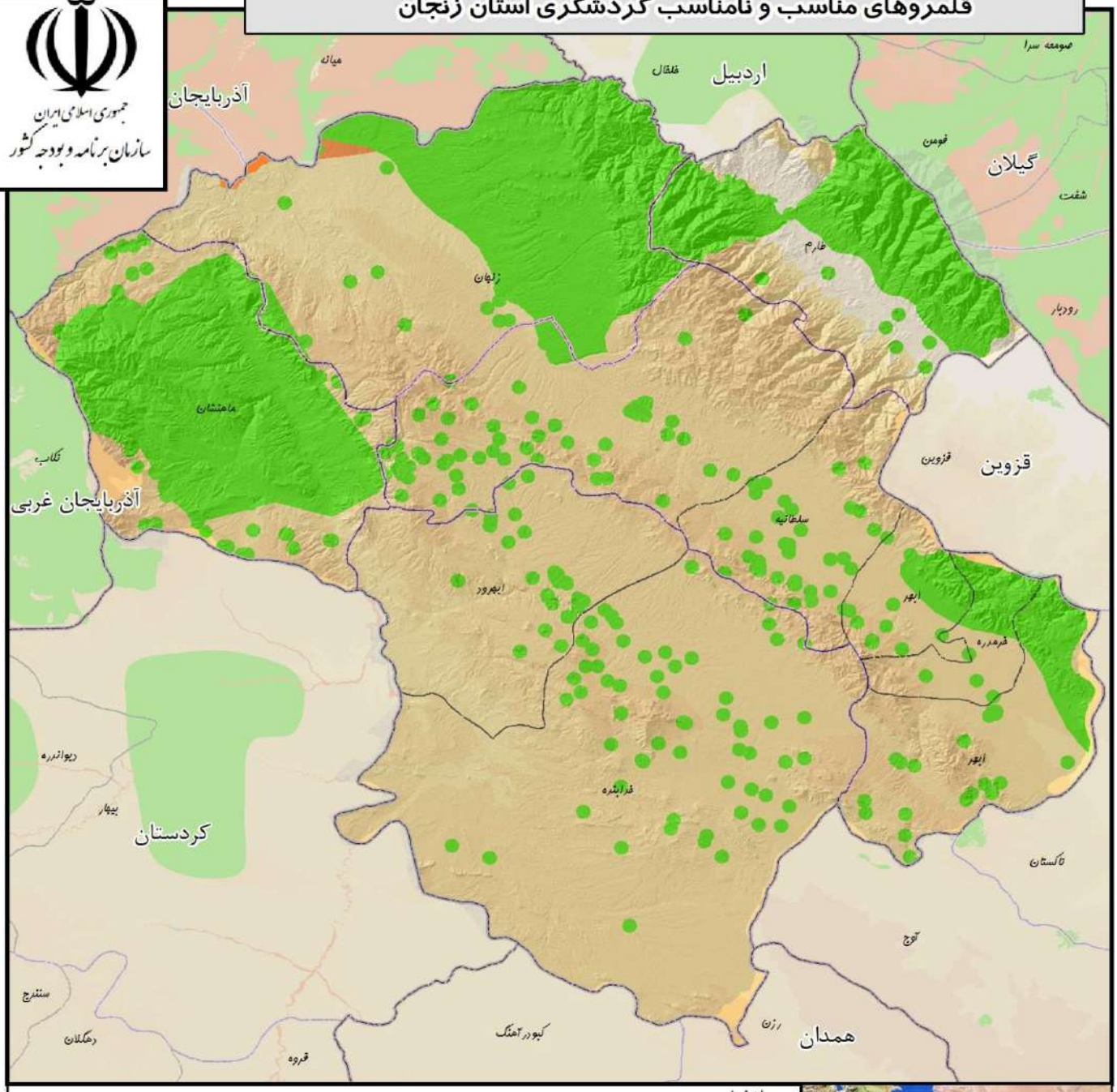

راهنما

قلمروهای مناسب گردشگری

قلمروهای مناسب گردشگری

قلمروهای نامناسب

مرزها

مرز استان

شهرستان

نواحی برنامه ریزی

تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

ماخذ : مطالعات آمایش استان زنجان

تاریخ : ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۵۰۰۰۰

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

N W E S

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان زنجـان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

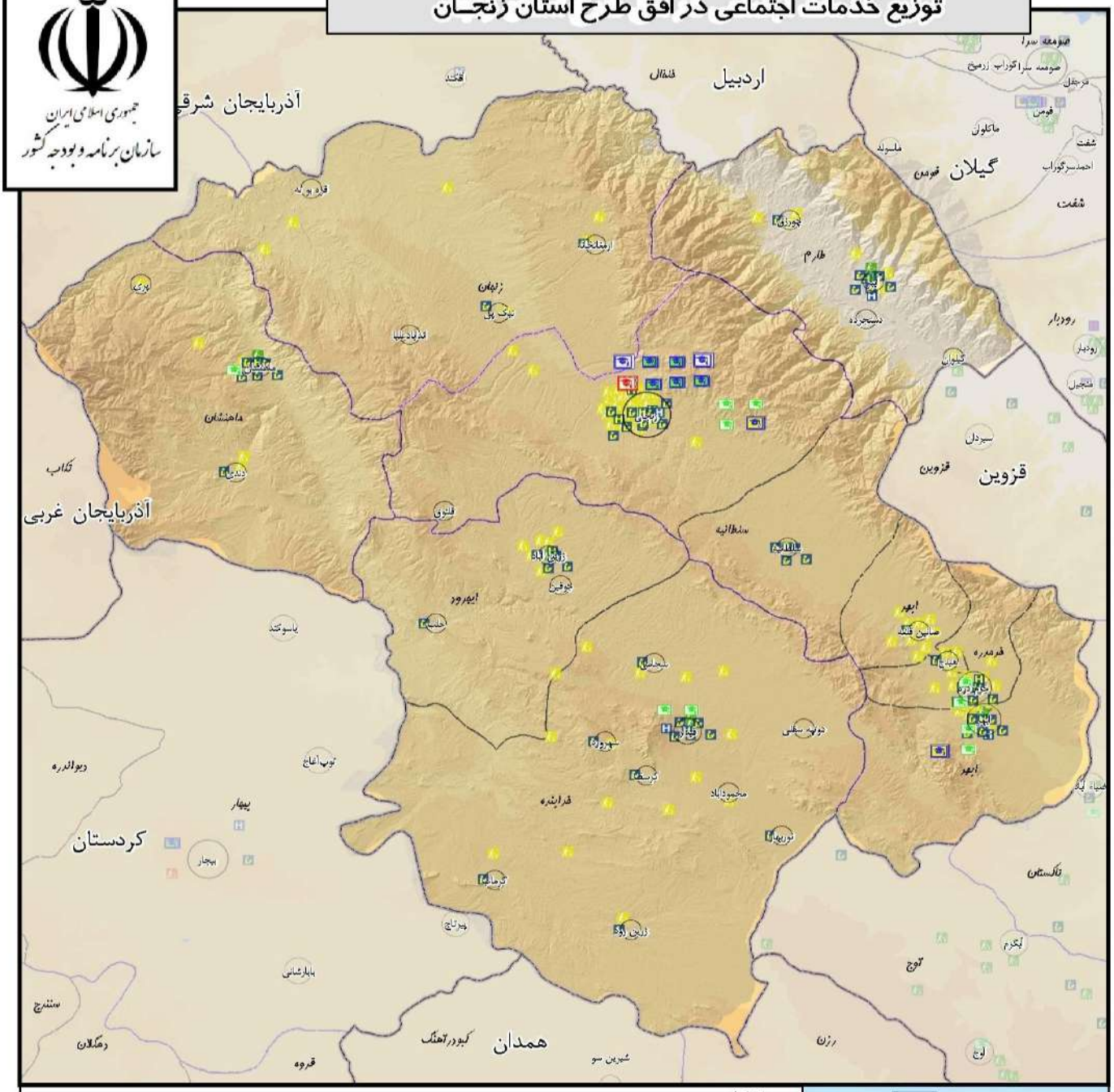

راهنما

بیمارستان
- قطبی
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی
کارکرد، نوع
- فرا ملی، علوم پزشکی
- فرا ملی، جامع
- ملی، جامع
- استانی، جامع
- منطقه ای، جامع

مراکز فرهنگی
- ملی
- استانی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجـان

ماخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,060,000
0 5 10 20
Kilometers

روستاهای مرکزی سطح یک استان زنجان

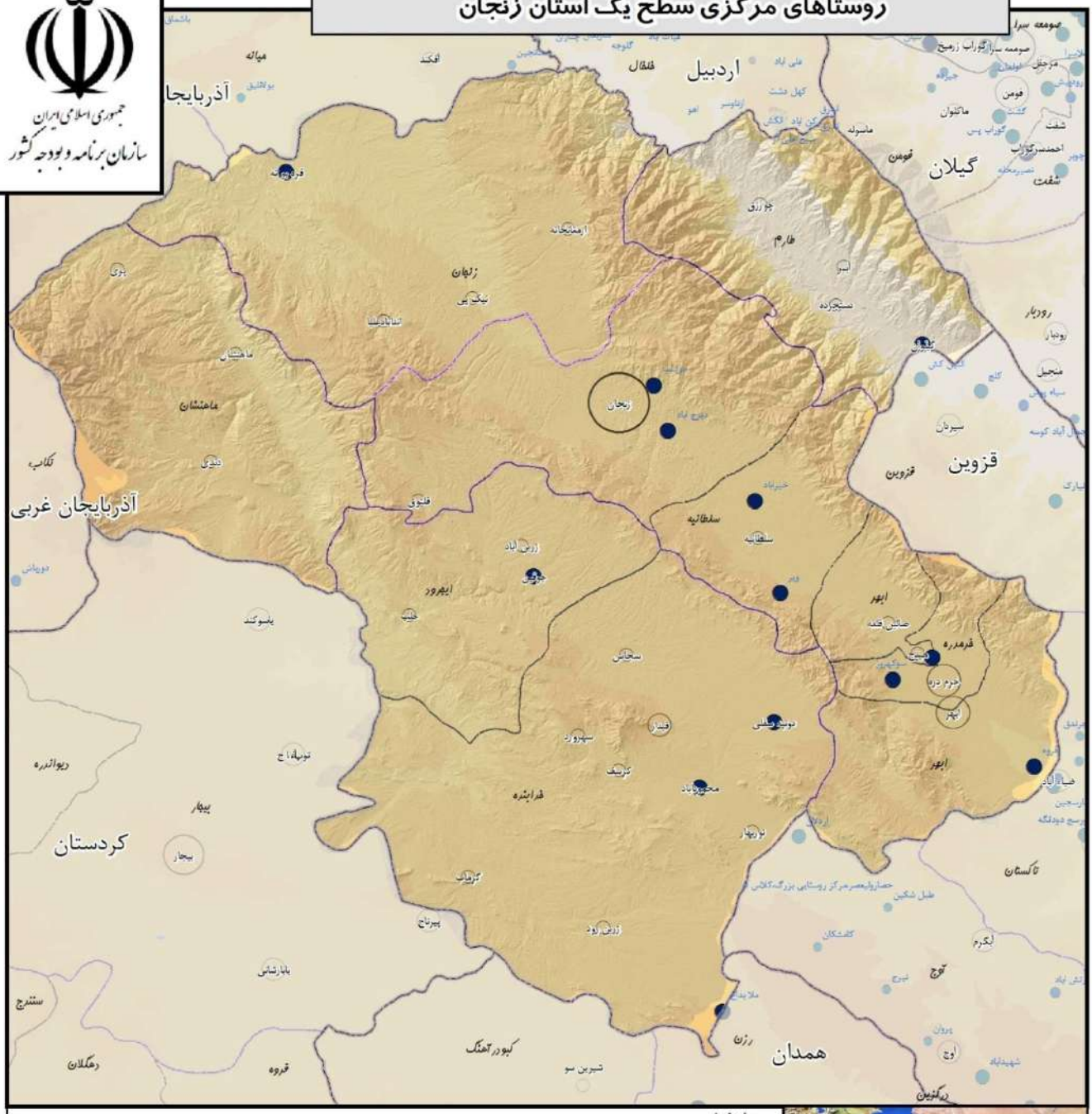

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

راهنما

روستای سطح ۱

جمعیت کل

- کمتر از ۱۰۰ نفر
- بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر
- بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر
- بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر
- بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

ماخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,050,000

N W E S

0 5 10 20
Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان زنجان

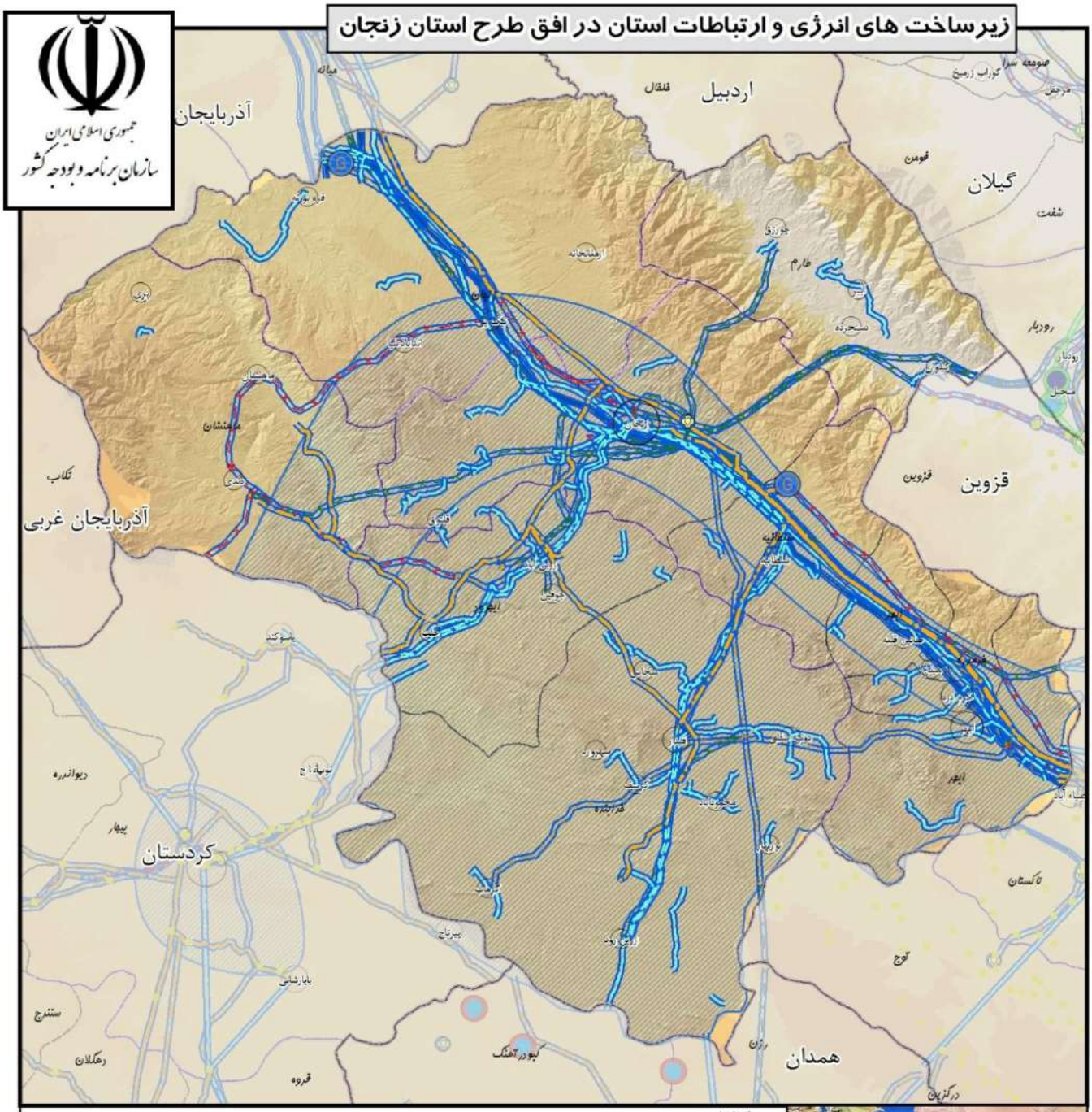

راهنما

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

- آبی
- بادی
- سیکل ترکیبی
- گازی

- ایستگاه تقلیل فشار گاز
- پست برق

وضعیت مراکز
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

- خطوط انتقال گاز
- شبکه فیبر نوری
- ۲۳۰
- ۴۰۰
- ۶۳
- خطوط انتقال فرآورده

وضعیت خطوط
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

پهنه های دارای پتانسیل انرژی
- پتانسیل سایر

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

مأخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:۱۰۰۵۰۰۰۰

N W E S

0 5 10 20
Kilometers

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان زنجان

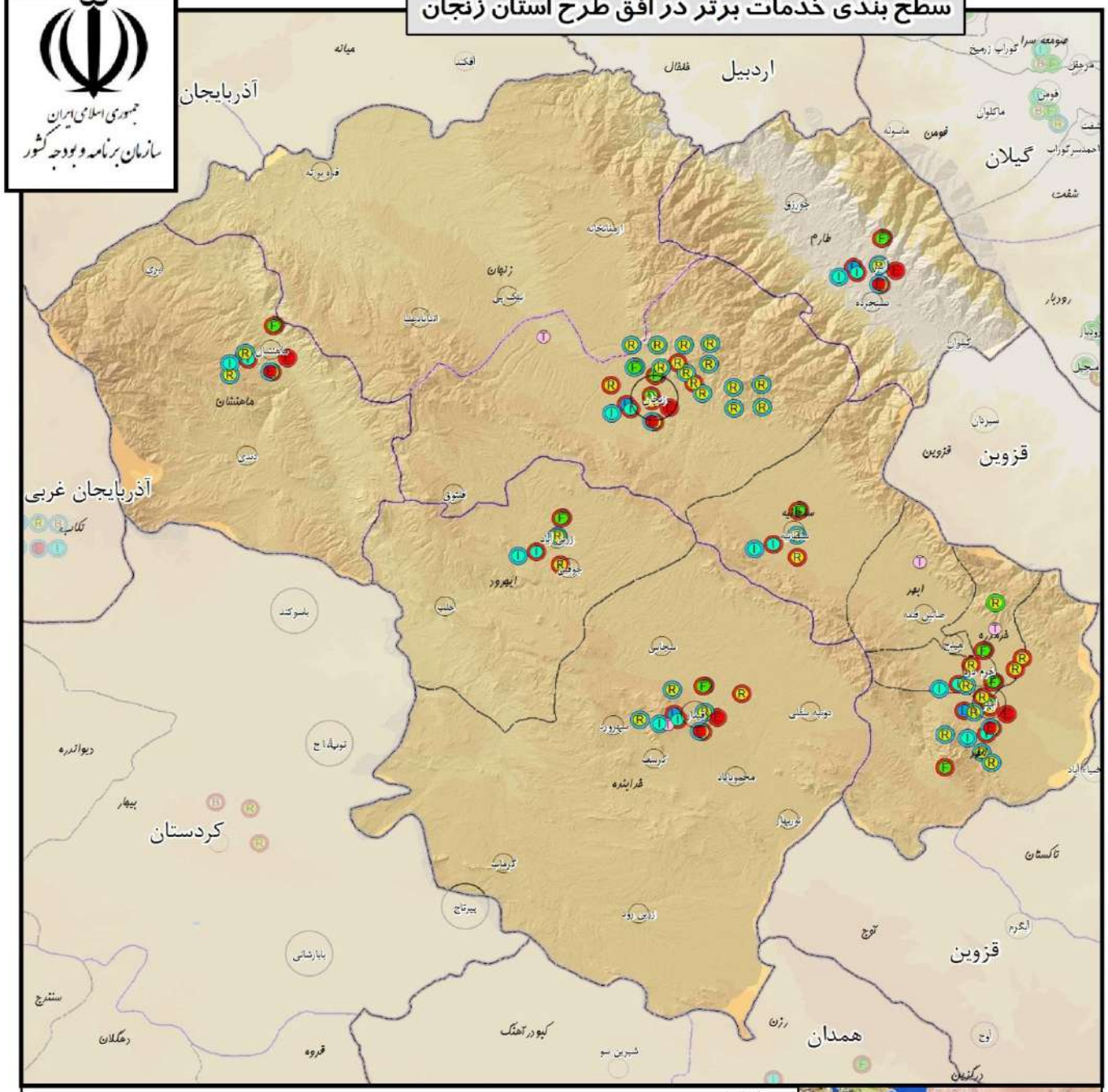
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان
اردبیل
گیلان
قزوین
آذربایجان غربی
کردستان
همدان
زنجان
ماهنشان
ابهر
خدابنده
تاکستان
دیواندره
بیجار
سنندج
بیرجند
بابارشانی
کبودرآهنگ
شیرین سو
رزن
تویه سفلی
مجنوآباد
نوربهار
ابگرم
لوج
دره یزدان
صائین قلعه
سجاس
ایجرود
خرمدره
سلطانیه
طارم
خورزق
فومن
ماسوله
شفت
رودبار
سیردان
قزوین
تکاب
بوکان
میانه
هشترود
ورزقان
ارشق
ارشق
ارشق

سطح بندی شهرها در افق استان زنجان

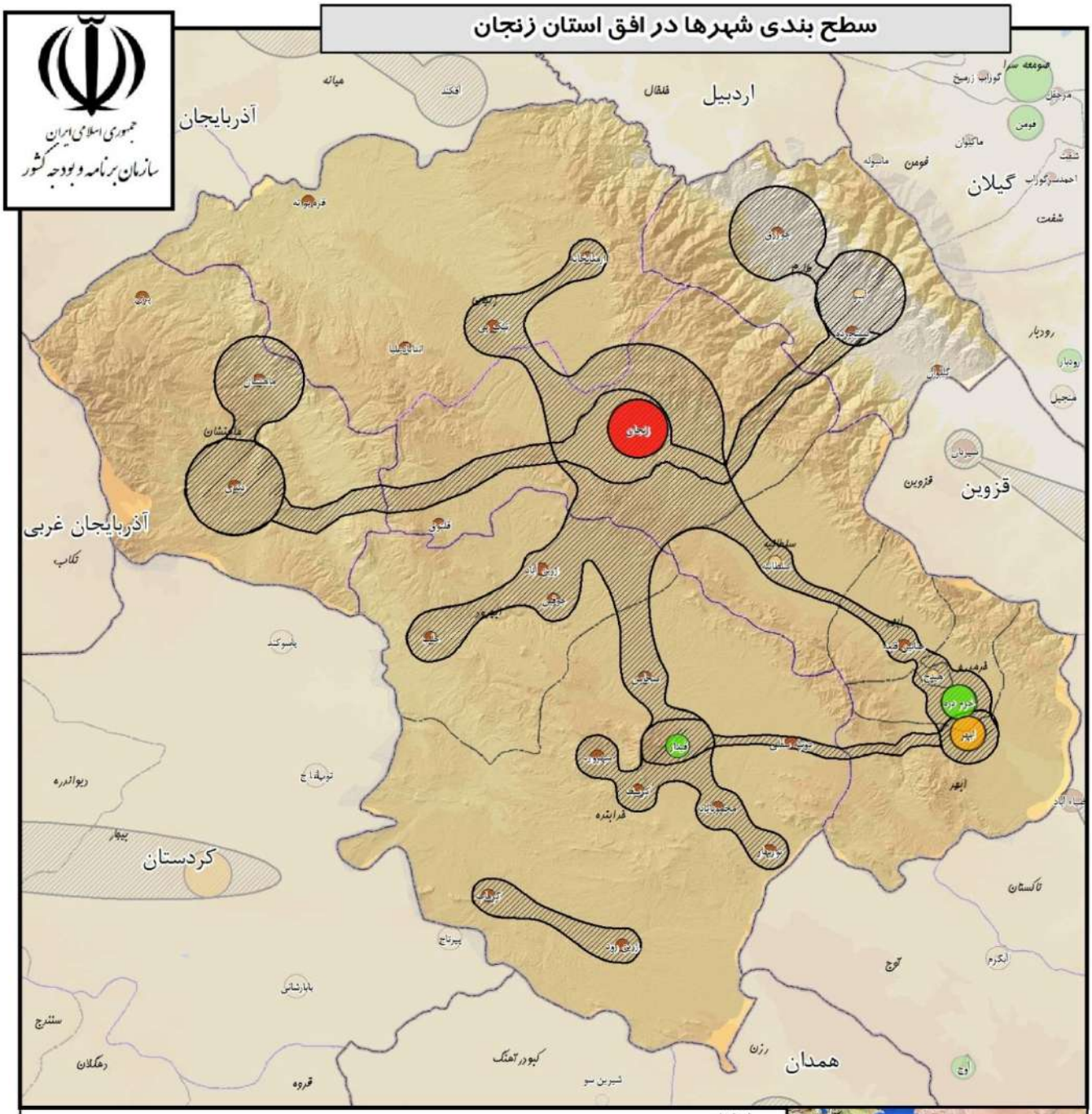

راهنما

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

سطح خدمات رسانی شهر

- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار

تالاب و مرداب

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

ماخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,050,000

0 5 10 20 Kilometers

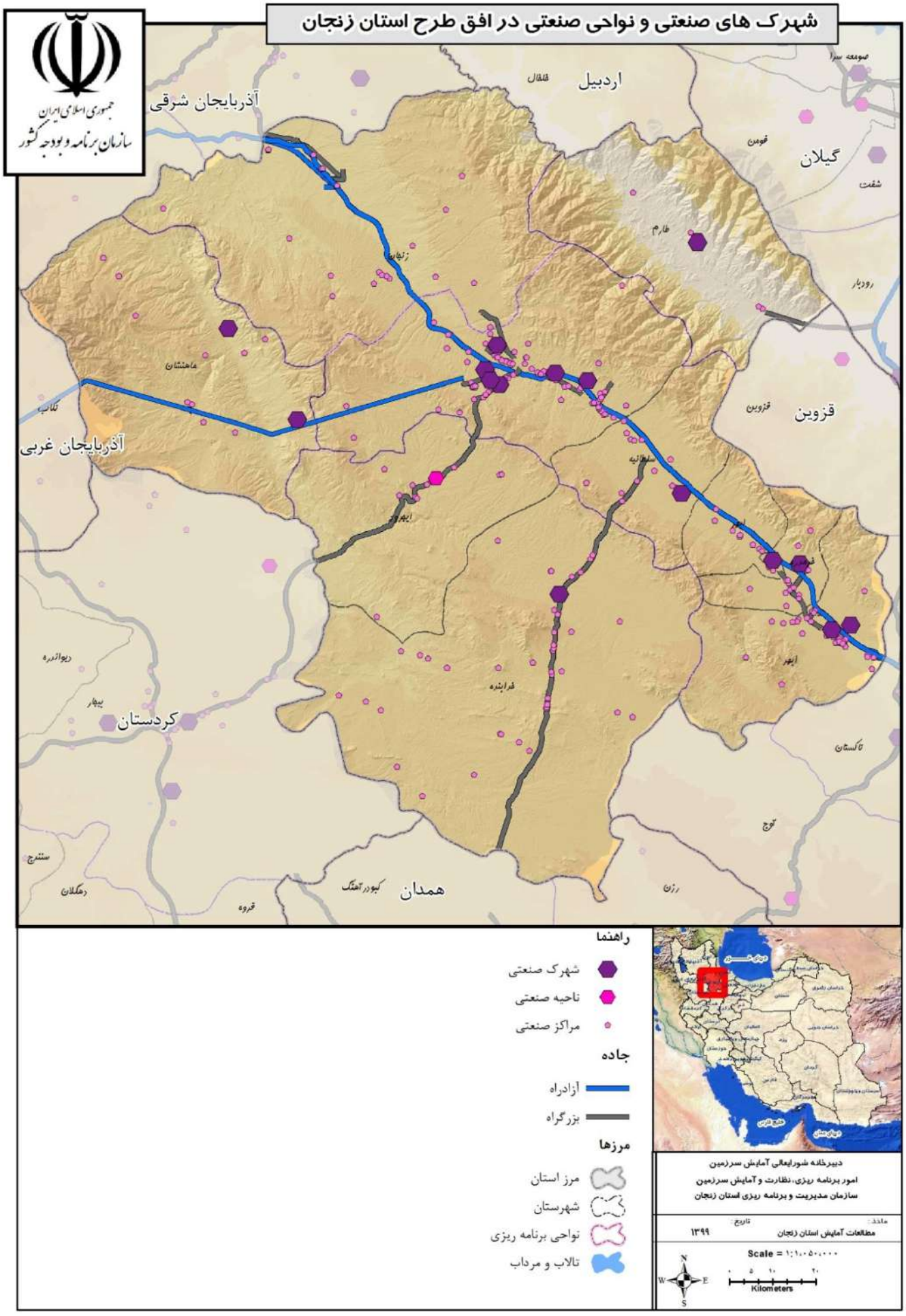
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان زنجان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان شرقی
اردبیل
گیلان
قزوین
آذربایجان غربی
کردستان
همدان
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ
۱۳۹۹
Scale = ۱:۱۰۰۵۰۰۰۰
Kilometers

صنعت و معدن در افق طرح استان زنجان

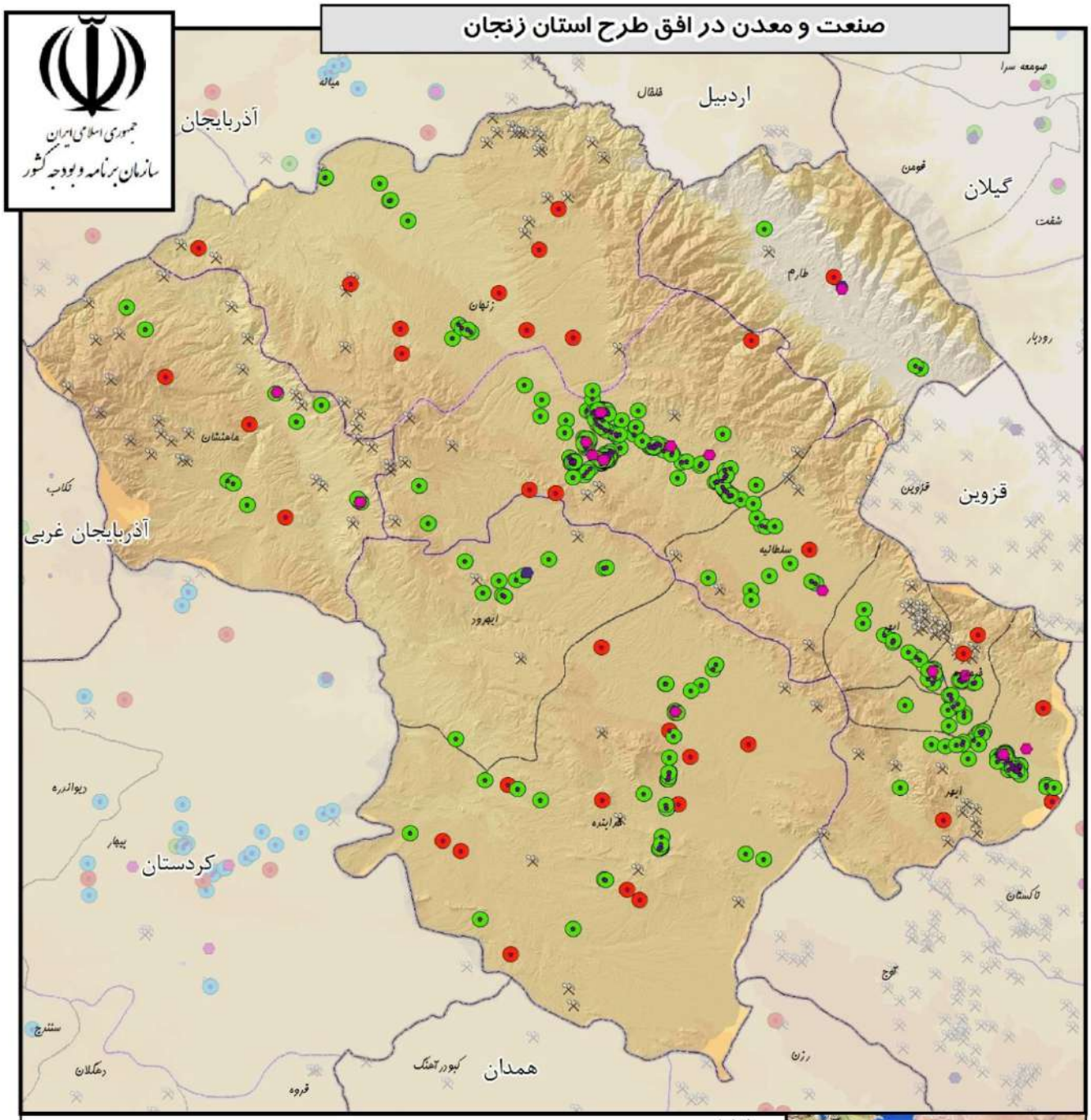

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان زنجان

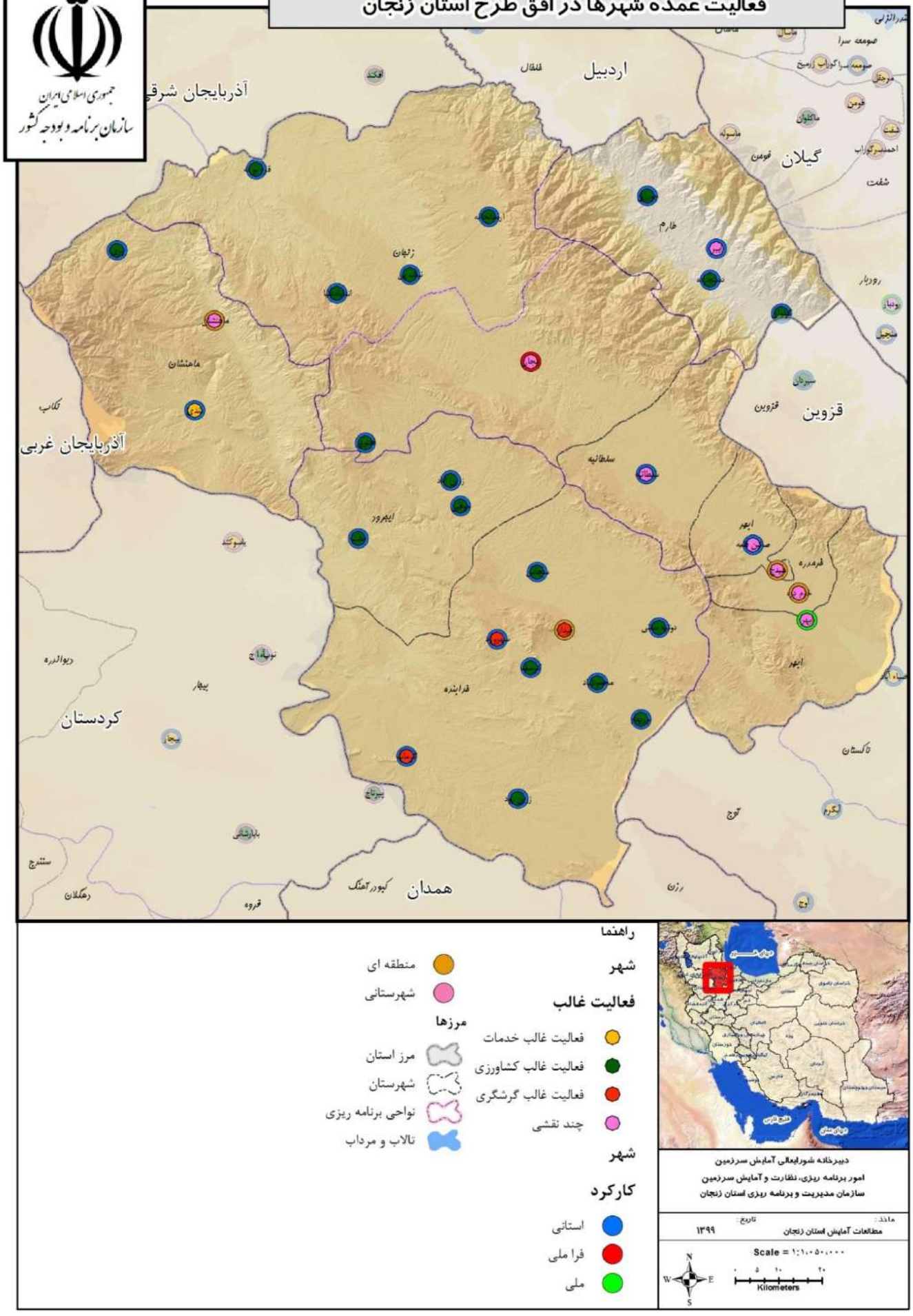

کشاورزی استان در افق طرح استان زنجان

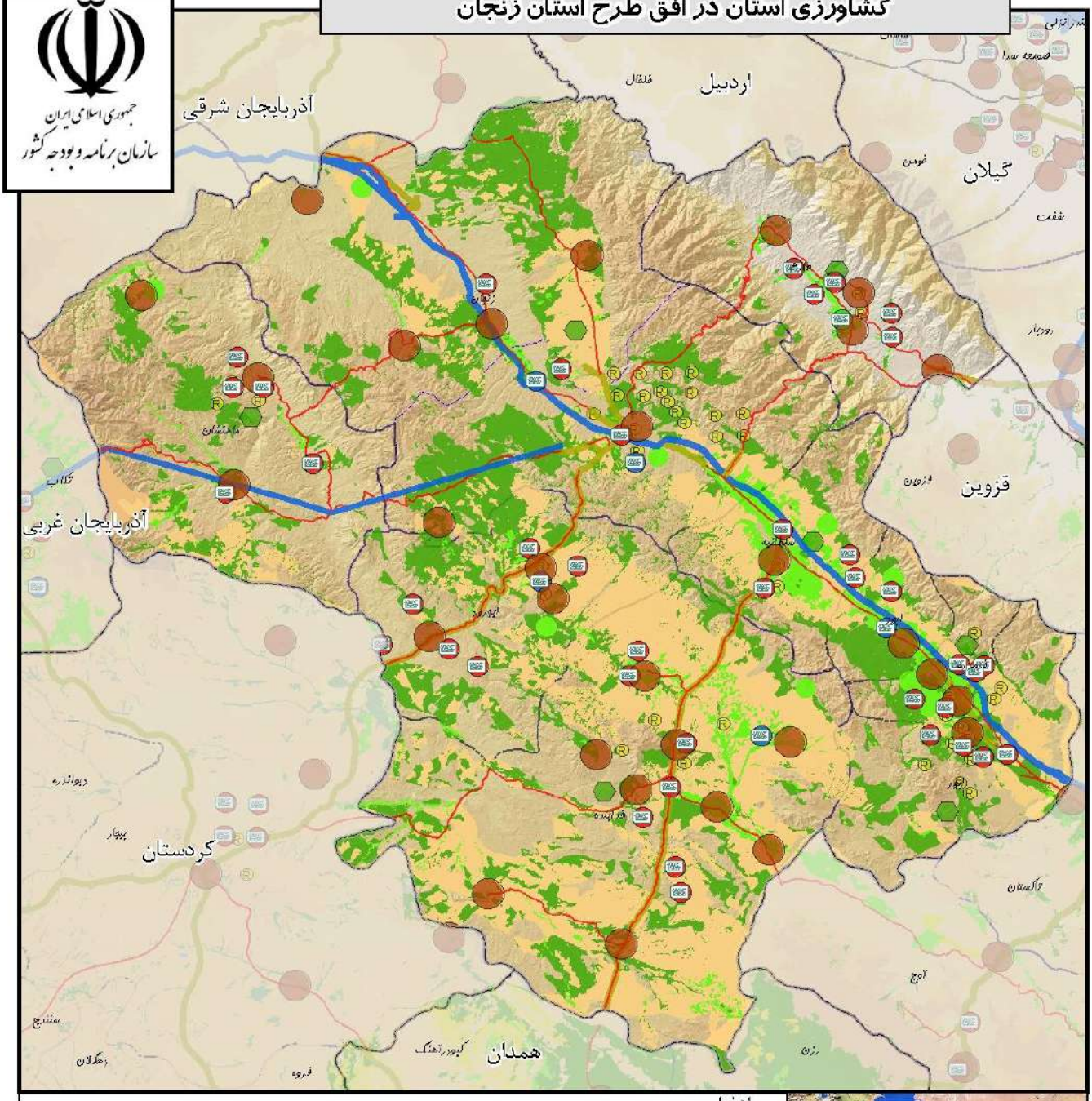

گردشگری در افق طرح استان زنجان

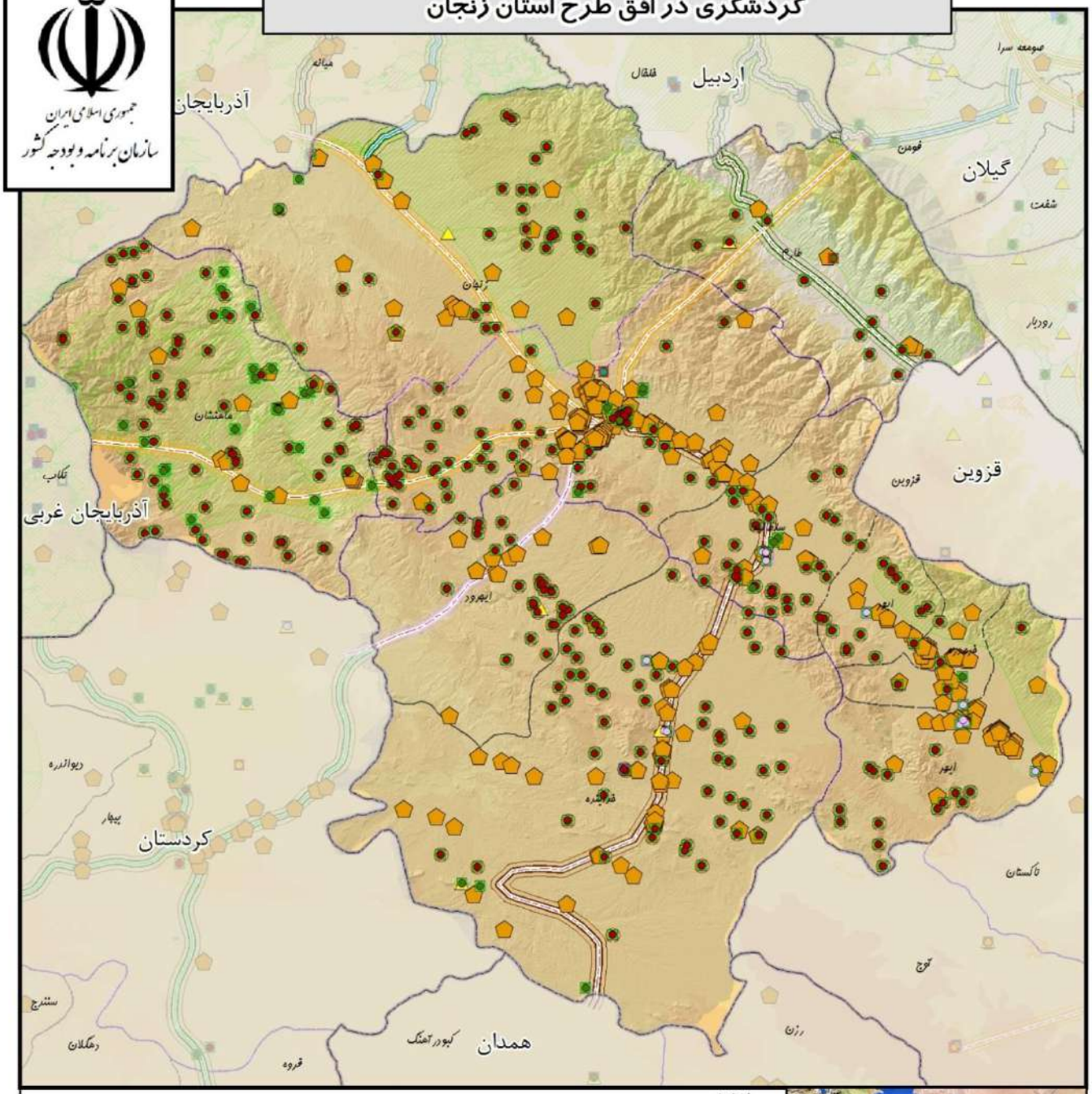

راهنما

نقاط گردشگری
- اقتصادی
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- سلامت
- فرهنگی
- متمرکز
- مذهبی
- ورزشی
- مناطق نمونه گردشگری

وضعیت نقاط
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود
- صنایع دستی

محورهای گردشگری
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

نوع محور
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- فرهنگی
- متمرکز

پهنه گردشگری
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- فرهنگی
- متمرکز
- ورزشی

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان

ماخذ: مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۵۰۰۰۰
۰ ۵ ۱۰ ۲۰
Kilometers

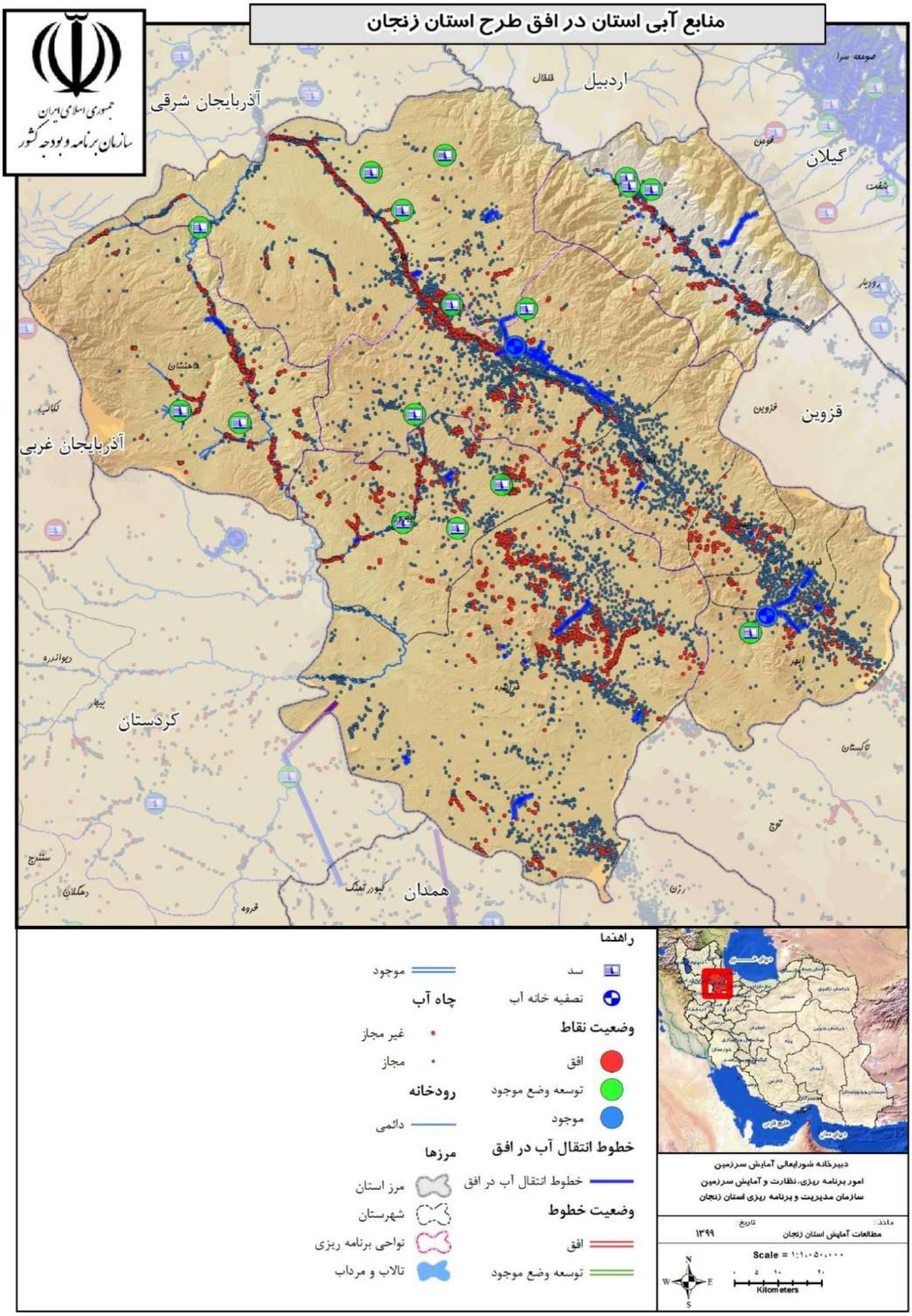
منابع آبی استان در افق طرح استان زنجان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان شرقی
اردبیل
گیلان
قزوین
آذربایجان غربی
کردستان
همدان
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان زنجان
مطالعات آمایش استان زنجان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:1,050,000
Kilometers
N
W
E
S

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان زنجان

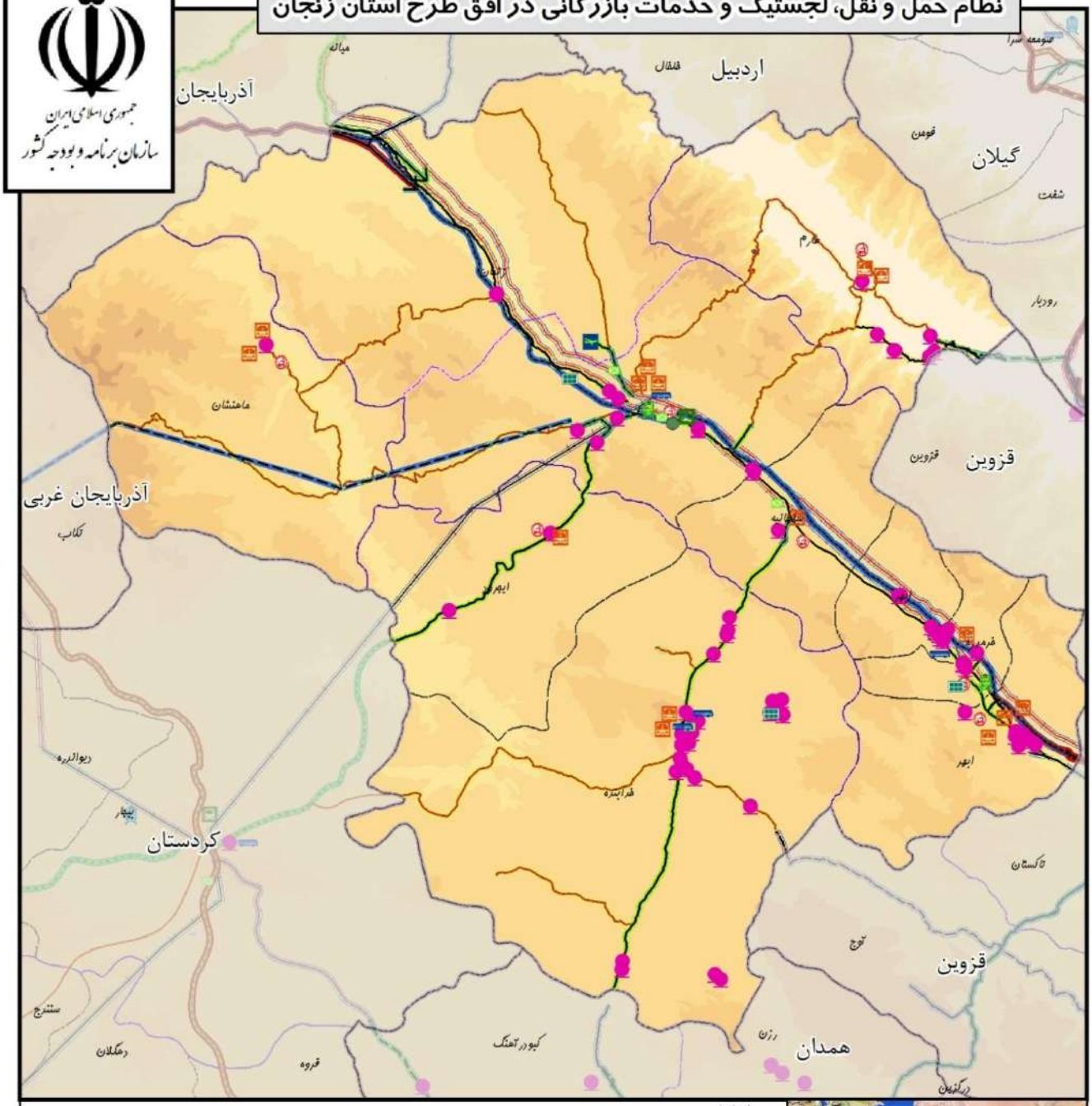

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان زنجان

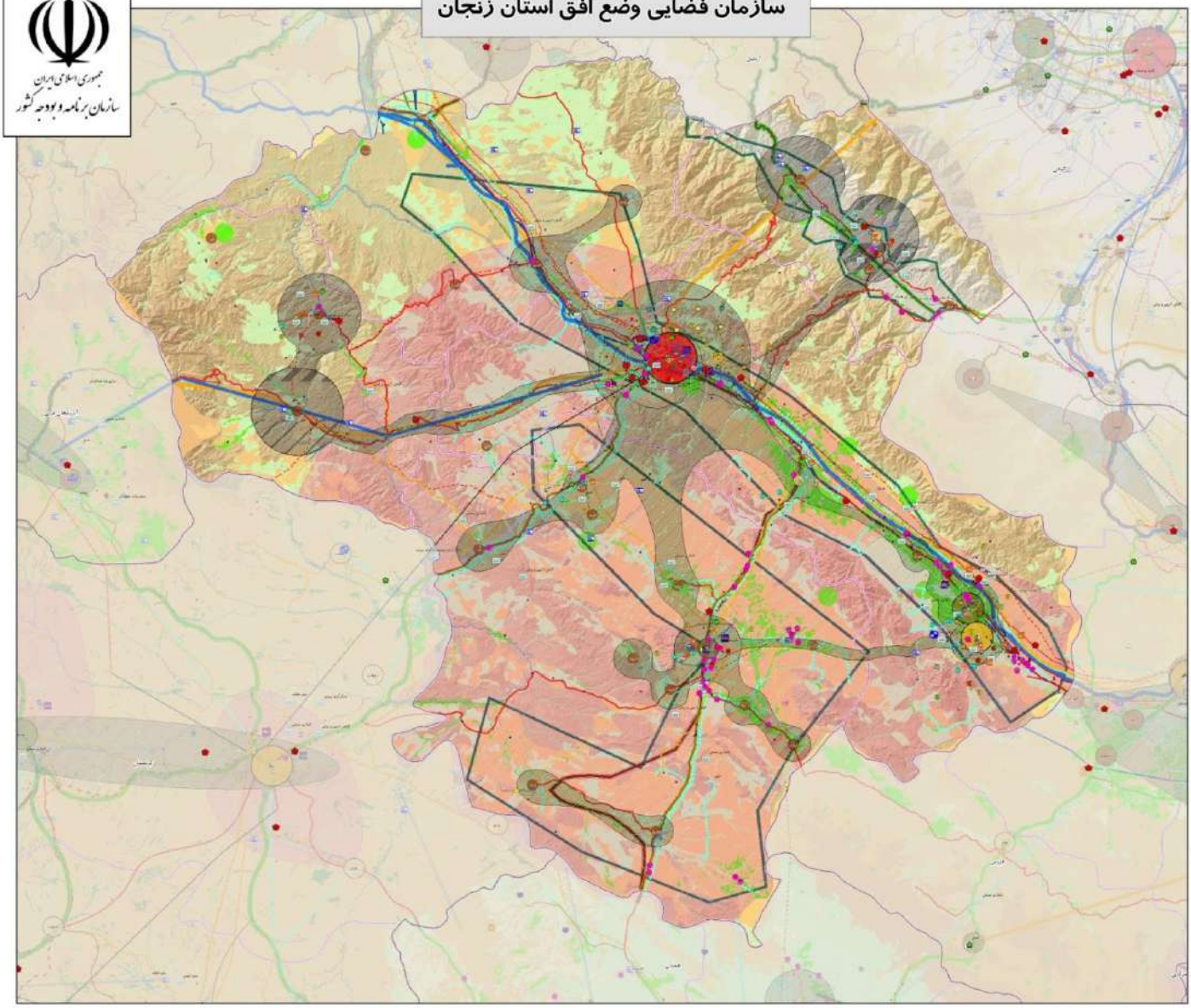

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
فرودگاه
فرا ملی
ملی
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
باری
دو منظوره
مسافری
خطوط راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری

خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک
بارانداز کالا
سیلو
سردخانه
انبار
خدمات برتر
مراکز تحقیق و توسعه
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مشاوره حقوقی
مراکز رشد و فناوری
انرژی
نیروگاه
آبی
بادی
سیکل ترکیبی
گازی

خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳
۱۳۲
۲۳۰
۴۰۰
پست برق
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
منابع آب
سد در افق
تصفیه خانه آب
خطوط انتقال آب در افق
رودخانه دائمی
رودخانه فصلی
تالاب و مرداب
دریاچه
کریدور کشاورزی
کریدور کشاورزی
کشاورزی
خوشه های کشاورزی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت آبی
ترکیبی
زراعت دیم
زراعت آبش

صنعت
مراکز صنعتی جدید
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
گردشگری
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی
متمرکز
مناطق نمونه گردشگری
آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
بین ۱ تا ۲ میلیون نفر
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: زنجان

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورای عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان سمنان در افق ۱۴۱۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان سمنان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آن‌که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- جذب جمعیت مولد و پذیرش فعالیت تهران و استان‌های هم‌جوار متناسب با ظرفیت زیستی با زمینه‌سازی هدایت سرمایه‌گذاری به استان
- دارای آب پایدار متناسب با ایفای نقش استان با کارکردهای ملی و منطقه‌ای
- ارتقاء کارایی اقتصادی در فضای مولد و حرکت به سمت ساختار فضائی چندمرکزی و شبکه‌ای در چارچوب آب قابل برنامه‌ریزی
- توسعه پایدار کشاورزی و حفاظت از منابع طبیعی پایه با تکیه بر الگوی کشت مدون وارتقای بهره‌وری آب
- توسعه و ساماندهی صنایع و معادن دارای مزیت و ارتقای تکنولوژی با هدف افزایش بهره‌وری در صنایع معدنی و بازرگانی به‌منظور خلق و رشد ارزش‌افزوده بخش‌های مذکور
- دارای کانون‌های صنعت و دانش، پارک‌ها و شهرک‌های فناوری در راستای تجاری‌سازی کالا
- برخوردار از راه‌های ارتقاءیافته در محورهای شرقی - غربی و شمال به جنوب به‌عنوان کریدورها و دالان‌های بین‌المللی و ملی حمل‌ونقل با هدف افزایش نقش استان در ترانزیت کالا، مسافر و انرژی
- ارتقای شاخص‌های اقتصادی از طریق توسعه اکوتوریسم، حفاظت و استفاده از میراث طبیعی و تاریخی
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان
- دست‌یابی به نیروی انسانی متخصص و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار استان
- دارای الگوی فضائی متوازن و سلسله مراتبی شبکه سکونتگاهی بر اساس استعدادهای اقتصادی، معیارهای زیستی، منابع آب‌وخاک، میراث فرهنگی، ایمنی از سوانح طبیعی و استفاده از زیرساخت‌های موجود

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی:

کشاورزی

- محصولات زراعی در زمینه تولیدات گلخانه‌ای در گرمسار، آرادان و سمنان
- محصولات باغی شامل انگور و زردآلو در شاهرود،پسته در دامغان و گردو در مهدیشهر
- محصولات دامی شامل گوشت مرغ و تخم‌مرغ در شهرستان‌های گرمسار، آرادان، سرخه و سمنان

صنعت و معدن

- صنایع کانی غیرفلزی شامل گچ و سلستین در سمنان و نمک در گرمسار
- فلزات اساسی شامل آلومینیم در دامغان - شاهرود

– صنایع پیشرفته در زمینه صنایع الکترونیک در سمنان و مهدی‌شهر
– صنایع پیشرفته در زمینه انرژی‌های نو در سطح استان – دامغان
– داروهای انسانی و دامی در سمنان و گرمسار
– وسایل نقلیه زمینی در زمینه خودروسازی در سمنان، دامغان و گرمسار
– استخراج زغال‌سنگ در دامغان – شاهرود
– استخراج کانی‌های فلزی شامل مس در شاهرود و میامی و کرومیت در میامی
– استخراج سنگ‌های نیمه قیمتی در سطح استان، سمنان و شاهرود

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی

– گردشگری طبیعی و تاریخی در شهرهای سمنان، شاهرود، دامغان و مهدی‌شهر

آموزش عالی

– خدمات آموزش عالی با مقیاس بین‌المللی در سمنان و شاهرود

حمل‌ونقل

– انبارداری و فعالیت‌های پشتیبانی حمل‌ونقل در دامغان، سمنان

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای:

کشاورزی

– محصولات زراعی در زمینه غلات شامل گندم و جو در میامی، آرادان و گرمسار
– محصولات زراعی در زمینه حبوبات شامل نخود، لوبیا و عدس در میامی
– محصولات زراعی در زمینه محصولات صنعتی شامل پنبه در آرادان و گرمسار، چغندرقند در میامی و کلزا در شاهرود و میامی
– محصولات زراعی در زمینه سبزیجات شامل سیب زمینی در دامغان و شاهرود، پیاز در سرخه و شاهرود و گوجه‌فرنگی در دامغان، شاهرود و میامی
– محصولات باغبانی شامل سیب در شاهرود، دامغان و مهدی شهر، انار و زیتون در گرمسار، آرادان و سمنان؛ زعفران در شاهرود و میامی و گل محمدی در دامغان و شاهرود
– پرورش شتر در شهرستان شاهرود، دامغان و سمنان
– شیلات و آبزی‌پروری شامل ماهیان گرم آبی در سطح استان
– شیلات و آبزی‌پروری شامل ماهیان سرد آبی دردامغان،شاهرود و مهدی‌شهر
– کشت و صنعت در مهدی‌شهر و شاهرود

صنعت و معدن

- صنایع پتروشیمی در زمینه صنایع پائین‌دستی (لاستیک و پلاستیک، تایر و تیوب، شوینده، رنگ، حلال و کود) در سمنان و گرمسار
- استخراج معدن شامل سرب و روی در شاهرود و دامغان، سنگ‌آهن و خاک صنعتی در سمنان و دامغان و طلا در دامغان
- صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی و کشاورزی در زمینه فراوری در محصولات باغی (کمپوت سازی) در شاهرود و سمنان
- صنایع نساجی، پوشاک و سلولزی در زمینه نخ و الیاف و پارچه در سمنان و گرمسار و تولید کاغذ و فراورده‌های کاغذی در گرمسار
- صنایع کانی غیرفلزی شامل سیمان در شاهرود و سمنان
- فلزات اساسی شامل فولاد و آهن در سمنان و دامغان و مس کاتد در دامغان و میامی
- صنایع پیشرفته شامل فناوری‌های زیستی و نانو فناوری در سمنان
- صنایع پیشرفته شامل IT در سمنان و شاهرود
- وسایل نقلیه زمینی شامل قطعه‌سازی در سطح استان – سمنان

بازرگانی

- خدمات بازرگانی در سمنان، شاهرود و گرمسار

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی

- خدمات گردشگری در سمنان، دامغان و شاهرود
- خدمات گردشگری سلامت در مهدی‌شهر
- تولیدات صنایع‌دستی در شهرستان‌های سمنان و شاهرود

خدمات برتر

- خدمات برتر در سمنان و شاهرود
- خدمات فنی- مهندسی در سطح استان

حمل‌ونقل

- خدمات ترانزیت در سمنان، دامغان، شاهرود و گرمسار

دفاع، امنیت و پدافند غیرعامل

- تأمین امنیت مرکز کشور با استفاده از فعالیت‌های بزرگ‌مقیاس و استقرار سامانه‌های دفاعی در حاشیه جنوبی استان

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان سمنان، با بهره‌گیری بهینه از توانمندی‌ها و فرصت‌ها و با چیرگی بر تنگناها و تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها، پایداری زیست‌محیطی و منابع طبیعی و بهره‌برداری کارا از منابع آب‌وخاک، استانی پیشرفته در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آمایشی با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل و بر پایه توسعه بخش‌های زیر می‌باشد:

- صنعت با فن‌آوری بالا، نو، پاک، پیشرفته و صادراتی، با جایگاه تخصصی در صنایع حمل‌ونقل، خودرو، قطعه‌سازی، الکترونیک، تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، غذایی، دارویی با تأکید بر شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی، با توجه به موقعیت مناسب جغرافیایی استان و هم‌جواری با قطب صنعتی تهران
- معدن و صنایع معدنی پاک با بهره‌برداری بیشینه از توان موجود مواد معدنی فلزی و غیرفلزی، با جایگاه متخصص و صاحب مرتبه ملی در تولید و بهره‌برداری بهینه از معادن غیرفلزی به‌ویژه املاح تبخیری
- گردشگری ملی و فراملی، با تأکید بر طبیعت‌گردی، کویرگردی و گردشگری تاریخی و فرهنگی
- خدمات برتر و روزآمد با تأکید بر آموزش عالی و با توان پذیرش ظرفیت دانشجو از استان‌های هم‌جوار
- برخوردار از نقش مکمل در ارائه خدمات برتر موردنیاز استان و کشور در کنار شهر تهران

۲-٤- مأموریت‌های توسعه استان

تلاش گسترده و پیاپی در ایفای نقش‌های بین استانی، ملی و فراملی برای داشتن جایگاه شایسته و پایدار در رشد و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استانی و ملی با توسعه پایدار صنعت، معدن و گردشگری با محوریت محیط‌زیست و انسان سالم و استفاده از موقعیت مکانی استان برای پذیرش جمعیت مولد و سرمایه از استان‌های هم‌جوار به‌ویژه تهران.

جمعیت و مهاجرت

- مدیریت مهاجرت به استان، پخش متناسب جمعیت در سراسر استان و کاهش فشار جمعیتی بر نواحی مختلف

ساختار تولید

- دستیابی به رشد اقتصادی پیوسته و پرشتاب و ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری در استان

کشاورزی

- افزایش راندمان آبیاری، متناسب‌سازی الگوی کشت با تأکید بر توسعه فضای گلخانه‌ای و گیاهان دارویی‌در چارچوب آب قابل برنامه ریزی

صنعت

- افزایش سهم صنعت در تولید و ارزش افزوده استان، رشد سرمایه گذاری صنعتی و انتخاب فرآیندهای صنعتی دانش‌محور، دستیابی به فناوری‌های پیشرفته و راهبردی

معدن

- ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص استان با اولویت تأمین مواد موردنیاز صنایع کشور و صدور مواد معدنی فرآوری شده

خدمات برتر و بازرگانی

- دگرگونی بنیادی در ساختار خدمات و افزایش سهم خدمات نوین و دانش‌پایه

فناوری و بهره‌وری

- فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری موردنیاز رشد اقتصادی

حمل‌ونقل و ارتباطات

- تقویت راه‌ها در محورهای غربی- شرقی و شمالی- جنوبی استان و افزایش کارکردهای ترانزیتی و ترابری کالا، مسافر و انرژی با توجه به جایگاه استان در مسیر گذرگاه‌های غربی-شرقی و شمالی-جنوبی کشور

تولید و مصرف انرژی

- ایجاد تنوع درمنابع تولید، افزایش سهم انرژی‌های تجدید پذیر و ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی و بادی

نظام سکونتگاهی

- بالا بردن کیفیت و کمیت خدمات برتر و زیرساخت های شهری در شهرهای مهم استان با تأکید بر گستره‌های شهری سمنان و شاهرود، در راستای تمرکززدایی از تهران و ایجاد زیربناهای اقتصادی با اولویت گستره‌های کمتر توسعه‌یافته، ایجاد اشتغال پایدار با به‌کارگیری توان‌های بومی و سرزمینی، برای پیشرفت متوازن قلمروهای روستایی و کویری

تحولات اجتماعی- فرهنگی

- تقویت وجدان کاری، انضباط اجتماعی، روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری، قناعت، رشد معنویت و فضیلت اخلاقی، گسترش باورهای دینی، ارزش‌های انقلابی و حفظ کرامت انسانی

گردشگری

- توسعه اکوتوریسم و پاسداری از میراث تاریخی و طبیعی استان

آموزش و پژوهش

- تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد، متناسب با نیازهای بازار کار

ساختار نظام تصمیم‌گیری

- پایا نمودن فضای اطمینان‌بخش و پشتیبانی از کارآفرینان اقتصادی و سرمایه‌گذاران با اتکا به مزیت‌های نسبی و رقابتی، خلق مزیت‌های جدید، جانب‌داری از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن، بهبود امنیت عمومی، پیشگیری از جرائم اجتماعی و امنیتی و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی، انتظامی

روندهای طبیعی و چالش‌های زیست‌محیطی

- مدیریت فراگیر زیست بومی، پایش آلاینده‌های منابع زیستی و بیابان‌زایی، نگهداری از منابع آب، خاک و هوا مبتنی بر رویکرد مشارکتی، تقویت و ارتقای تنوع زیستی منطقه‌های چهارگانه حفاظت محیط‌زیست استان و بهره‌برداری خردمندانه و پایدار، توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی و سیاسی آب در نگهداری، برداشت، عرضه و مصرف آن و گسترش بیمه و حمایت‌های مالی برای جبران خسارت رویدادهای ناگهانی

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- تجهیز شبکه شهری سازمان‌یافته و پوشش کامل خدماتی شهرها
- توانمندسازی شهرهای میانی و کوچک و روستاهای مرکزی و پرجمعیت
- تأمین منابع مالی پایدار برای آبادانی و مدیریت شهری و روستایی
- احیای بافت‌های تاریخی و فرسوده و بهسازی یا نوسازی محیط شهری و دیگر بافت‌های قدیمی
- پخش کارکردهای کشاورزی، صنعت، معدن، گردشگری و بازرگانی بین شهرها و روستاهای پرجمعیت
- سازمان‌دهی شبکه کانون‌های زیست و کار با چیرگی مناطق شهری سمنان و شاهرود، شهرهای میانی مرکزی گرمسار و دامغان، دیگر شهرهای مرکز شهرستان، سایر شهرها و روستاهای پرجمعیت و مرکزی
- گسترش خدمات برتر آموزش عالی، تولیدی، فنی، تخصصی، مشاوره‌ای، پیمانکاری، مالی، بیمه، حقوقی، بازاریابی، اجتماعی، فرهنگی و هنری در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- ساماندهی سلسله مراتبی کارکردها و خدمات در سکونتگاه‌های شهری و روستایی
- پذیرش بخشی از کارکردهای صنعتی و خدمات برتر، در چارچوب تمرکززدایی از تهران
- گسترش سازه‌ها و زیرساخت‌های پیشرفته ترابری زمینی، راه‌آهن، فرودگاه‌ها و خدمات رفاهی و پشتیبانی تولید
- گسترش زیرساخت‌های دسترسی سریع و ارزان درون منطقه‌ای میان ابرشهر تهران و مناطق شهری سمنان و شاهرود

- راه‌اندازی بارانداز کالا (بندر خشک) برای شمال و شمال شرق کشور در شهرستان دامغان
- جذب و نگهداشت نیروهای کارآفرین و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها در استان
- هدایت مسیر مهاجرت‌ها و پخش متناسب جمعیت در نواحی مختلف
- برپایی مزیت‌های نوین و جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در گستره‌های مختلف
- تکمیل زنجیره‌های تولید و خوشه‌های صنعتی و سازمان‌دهی بخش خدمات نوین و دانش‌بنیان
- راه‌اندازی مناطق ویژه اقتصادی، پارک‌های علم و فن‌آوری، شهرک‌ها، ناحیه‌های صنعتی و افزایش شرکت‌های دانش‌بنیان
- ایجاد تعادل ناحیه‌ای متناسب با قابلیت وتوان هر ناحیه
- جذب جمعیت در روستاها و نواحی کم تراکم استان
- راه‌اندازی کانون‌های صنعتی، معدنی، کشاورزی و گردشگری، در سراسر استان
- ارتقا و تجهیز محورهای پیشرفت آفرین سمنان- معلمان، دامغان- معلمان، شاهرود- طرود- معلمان و میامی- بیارجمند- خارتوران
- استفاده از قابلیت راه‌آهن با توسعه استان از طریق ارتقاء خط آهن سراسری شرق و اتصال آن به حوزه‌های بین‌المللی شمالی جنوبی
- جلوگیری از گسترش حاشیه‌نشینی در شهرها و ساماندهی بافت‌های حاشیه‌ای و نامناسب
- هدایت رشد کالبدی روستاها در بافت‌های موجود و حفظ کاربری اراضی کشاورزی
- ساماندهی اسکان و تجهیز زیرساختی و خدماتی کوچ عشایر استان در گستره‌های قشلاقی خارتوران، بیارجمند، پل ابریشم، کویر سمنان، کویر حاج علیقلی، گرمسار و ایوانکی
- به‌کارگیری فن‌آوری نوین و دانش بومی در اقتصاد روستایی
- هدایت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با گسترش صنایع تبدیلی و خدمات نوین در روستاها
- تبدیل روستاهای توانمند به شهر
- افزایش سهم منابع انسانی در تولید ثروت، متناسب با استعداد ناحیه‌های مختلف استان
- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، خدمات اجتماعی و پشتیبان تولید و در گستره‌های روستایی
- راه‌اندازی محور صنعتی نوپا در محور فولاد محله- دیباج
- ایمن و مقاوم‌سازی و بالا بردن کیفیت مسکن روستایی
- به‌کارگیری توانمندی کانون‌های روستایی حاشیه کویر و ایجاد اشتغال پایدار
- بهره‌گیری از بازیافت پساب شهری در خدمات شهری

- بازنگری و بازسازی شبکه‌های توزیع آب به‌منظور کاهش هدررفت آب
- تأمین منابع آب پایدار با انتقال و شیرین سازی آب بین‌حوزه‌ای با تأکید بر دریای خزر
- بهره‌برداری بهینه از جریان‌های سطحی و سفره آب‌های زیرزمینی
- پیشگیری از بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و حفر چاه‌های غیرمجاز
- بهره‌برداری از آب‌های غیرمتعارف
- سامان بخشی فضای مناسب مراکز زیست، فعالیت، خدمات و استقرار جمعیت با مدیریت منابع آب حفظ منابع طبیعی و منابع آبی برای استقرار جمعیت به‌ویژه در گستره‌های کوهستانی و بیابانی

۲-۶- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت:

- **اولویت یا برتری نخست:** منطقه های شهری سمنان و شاهرود، ناحیه های شهری دامغان و گرمسار، شهرهای مرکز شهرستان و بخش ها، دیگر شهرها، روستاهای مرکز دهستان، روستاهای کانونی یا مرکزی و دیگر روستاها سراسر پهنه در راه پیشرفت کوهپایه‌ای استان
- **اولویت یا برتری دوم:** شهرها و روستاهای مرکز دهستان، روستاهای کانونی یا مرکزی و دیگر روستاها در سراسر پهنه کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان
- **اولویت یا برتری سوم:** روستا- شهرها و روستاهای کانونی یا مرکزی در سراسر پهنه دست‌نخورده و بکر بیابانی استان

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیتی (فعالیت‌های کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات)

سه منطقه برنامه‌ریزی شامل پهنه در راه پیشرفت کوهپایه‌ای، پهنه کمتر توجه شده کوهستانی و پهنه دست‌نخورده و بِکر بیابانی بر اساس اولویت‌های توسعه به شرح زیر می‌باشند:

- **اولویت یا برتری نخست:** سراسر پهنه در راه پیشرفت کوهپایه‌ای استان، برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای کشت فشرده، باغ داری، سکونتگاه های شهری و روستایی، فعالیت ها یا کارکردهای صنعتی و خدماتی نوین، گسترش زیرساخت ها، بازرگانی برون مرزی، گردشگری در سطح یا لایه فراملی و ملی.
- **اولویت یا برتری دوم:** سراسر پهنه کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان، برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای مرتع‌داری، دامداری، جنگل‌داری، جنگل کاری، باغ داری کوهپایه‌ای، مدیریت زیست‌محیطی، آبخیزداری و طبیعت گردی.

اولویت یا برتری سوم: سراسر پهنه دست‌نخورده و بکر بیابانی در جنوب استان به‌جز مناطق نظامی تحت پوشش نهادهای نظامی (به‌استثنای فعالیت‌های صنایع نظامی) و مناطق تحت مدیریت محیط‌زیست؛ برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای صنعتی و معدنی، گسترش پوشش گیاهی، کویرگردی و تولید انرژی از باد و خورشید.

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

ضمن رعایت محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)،قلمروهای دارای محدودیت وممنوعیت در گستره استان سمنان عبارتند از:

- **قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت:** برخی پهنه‌ها در گستره‌های بیابانی جنوب استان، به سبب سختی آمدوشد، دشواری دسترسی‌ها و بیابان‌زایی، محدودیت‌های اقلیمی و همچنین قرارگیری در محدوده نظامی، دارای محدودیت یا تنگنا برای استقرار جمعیت هستند. گسترش پوشش گیاهی متناسب و تولید انرژی از باد و خورشید در آن پهنه‌ها، سبب کارایی آن‌ها می‌گردد.

علاوه برآن در مناطق با خطر زمین‌لرزه بسیار بالامانند نواحی مجاور گسل‌های دارای سابقه لرزه‌خیزی، مناطق درمعرض زمین لغزه مانند برخی از نقاط روستایی نواحی کوهستانی شمالی و مناطق مستعد سیل؛ استقرار جمعیت دارای محدودیت می‌باشد. همچنین مناطق کوهستانی با ارتفاع بالای ۲۰۰۰ متر که غالباً دارای اقلیم نامناسب می‌باشند برای استقرار جمعیت محدودیت دارند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی: استیلای اقلیم خشک و نیمه‌خشک بیابانی در بخش گسترده‌ای از جنوب استان از یکسو و محدودیت منابع آبی و همچنین مناسب نبودن بافت خاک در برخی از نقاط استان به‌ویژه در بخش‌های مرکزی و جنوبی، موجب ایجاد محدودیت در انجام فعالیت‌های کشاورزی در استان(به جز در نواحی حاشیه مناطق روستایی) شده است. همچنین وجود ارتفاع بالای ۲۰۰۰ متر در نوار باریک شمالی استان، امکان کشت معمول محصولات کشاورزی را دچار چالش نموده و ضرورت انجام فعالیت‌های آبخیزداری و یا کشت در سطوح شیب‌دار را الزامی نموده است.

روشن است که محدودیت‌ها و حرایم قانونی موجود در گستره استان، بخشی از محدودیت‌های ایجاد و توسعه فعالیت‌های کشاورزی می‌باشد.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی: مهم‌ترین محدودیت برای انجام فعالیت‌های صنعتی و معدنی در گستره استان، قرارگیری حدود ۲۵ درصد از پهنه استان تحت پوشش مناطق چهارگانه مدیریت محیط‌زیست و همچنین وجود مراکز نظامی در بخشی از پهنه جنوبی استان می‌باشد که این موضوع

باعث ایجاد تعارضاتی به‌ویژه در حوزه فعالیت‌های معدنی استان با دستگاه‌های ذی‌ربط شده است. همچنین، عدم دسترسی به زیرساخت‌های مناسب، عامل مهم دیگر عدم استقرار واحدهای صنعتی و معدنی در برخی نقاط می‌باشد. شایان ذکر است استقرار صنایع نظامی و دفاعی در محدوده‌های نظامی بلامانع می‌باشد.

علاوه بر آن استقرار متراکم واحدهای بالقوه آلاینده در محدوده غربی استان شامل پهنه‌های ایوانکی، گرمسار و آرادان، موجب شده است که امکان بارگذاری مجدد صنایع بالقوه آلاینده در این مناطق و یا توسعه واحدهای موجود با محدودیت مواجه شده و امکان‌پذیر نباشد.

روشن است که محدودیت‌ها و حرایم قانونی موجود در گستره استان، بخشی از محدودیت‌های ایجاد و توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی می‌باشد.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

پهنه‌ی کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان:

- برخورداری استان از اقلیم و منابع طبیعی به نسبت مناسب، توان پیشرفت فراوانی را به‌ویژه در زمینه‌های باغداری، دامداری، معدن، صنایع پیوسته با کشاورزی و طبیعت‌گردی دارا می‌باشد.

پهنه‌ی در راه پیشرفت کوهپایه‌ای میانی استان:

- در راستای محور پیشرفت تجهیز شده تهران ـ مشهد، بستر پیشرفت ساختاری، کالبدی و سازمان فضایی استان به شمار می‌آید. مکان گیری و جانمایی بیشتر شهرها، روستاهای مرکزی، کارکردهای کشاورزی، دام‌پروری، صنعتی، معدنی، خدماتی، شبکه‌های زیربنایی و زیرساخت‌ها در راستای این محور، نشان‌دهنده توانایی‌ها به کار گرفته‌شده و نیز توانمندی‌های گسترده‌ای است که هنوز به کار گرفته نشده و همچنان می‌توانند زمینه‌ساز پیشرفت مداوم در آینده استان باشند.

پهنه‌ی دست‌نخورده و بکر بیابانی جنوب استان:

- بسترهای پیشرفت آفرین زیادی به‌ویژه در زمینه‌های معدن، صنایع فرآوری کانی‌ها و گردشگری کویر در توان دارد.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

آب و کشاورزی

- باززنده سازی و نگهداری از زیست‌بوم‌های شکننده و زیستگاه‌های گونه‌های باارزش گیاهی و جانوری
- سازمان‌دهی پیشرفت پایدار استان، بر پایه شناسایی تغییر اقلیم و پیامدهای آن و الزامات زیست بومی
- گسترش پرورش گیاهان دارویی
- باز زنده سازی و بهره‌گیری از جنگل‌ها، مراتع، گستره‌های بیابانی و پهنه‌های مدیریت‌شده

- انجام مدیریت فراگیر زیست بومی و نگهداری از منابع آب‌وخاک مبتنی بر رویکرد مشارکتی
- انتقال و شیرین سازی آب دریای خزر به‌منظور مصارف شرب و صنعت
- ایجاد هم‌ترازی میان منابع و بهره‌برداری آب در سفره‌های زیرزمینی دارای تراز منفی
- جلوگیری از بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و حفر چاه‌های غیرمجاز بر اساس طرح احیا و تعادل بخشی
- انجام اقدامات نرم‌افزاری و مدیریت منابع آبی موجود استان
- سازمان‌دهی اسکان و کوچ روی عشایر
- سامانمند کردن مالکیت چراگاه‌ها یا مراتع
- بهره‌گیری کارای اقتصادی از گستره‌های جنگلی، مرتعی و زیست‌بوم‌های کوهستانی
- نگهداری از منابع آب‌وخاک و ذخیره ژنتیکی گیاهی و جانوری
- بالا بردن غنای خاک و بهره‌برداری بهینه از آن‌ها
- انجام مدیریت جامع بازچرخانی و بهره برداری از آب های بازیافتی
- اجرای برنامه جامع گسترش آبخیزداری و آبخوان‌داری
- بهسازی بهره‌برداری از منابع طبیعی و مهار ناپایداری آن‌ها
- تأمین آب برای پیشرفت مراکز زیست و فعالیت و بهره‌برداری بهینه از جریان‌های سطحی و سفره‌های زیرزمینی
- افزایش بهره‌وری و کم کردن هدر رفت آب
- تغذیه مصنوعی سفره‌های زیرزمینی در دشت‌های با بیلان منفی
- ایجاد سامانه‌های تأمین و توزیع آب و بهینه‌سازی مصرف آن
- توسعه دام‌پروری صنعتی و نیمه‌صنعتی و پرورش ماکیان
- پرورش دام و ساماندهی به کارهای تولیدی با همیاری خانوارهای ایلی- عشایری، در چارچوب شبکه خویشاوندی
- تدوین و اجرای الگوی کشت مناسب باغی و زراعی با رویکرد افزایش تولید در هکتار
- ساماندهی فرآیند تولید و بازار محصولات کشاورزی
- گسترش درختکاری و پیشگیری از بیابان‌زایی
- گسترش مکانیزه کشت‌های فشرده باغی و تغییر کشت سنتی به کشت گلخانه‌ای بر اساس آب قابل برنامه‌ریزی
- گسترش کارکردهای صنعتی با فن‌آوری کم آب‌بر و به‌کارگیری الگوی کشت کم آب بر

- بهسازی ساختار بهره‌برداری کشاورزی، انگیزش کشاورزان به پیروی از اندازه‌های فنی و نوسازی تولید کشاورزی با دانش نوین و بومی‌سازی فناوری

صنعت و معدن

- پیشرفت صنایع فرآوری و تکمیل زنجیره تولید در بخش‌های مختلف کشاورزی، صنعت و معدن
- گسترش صنایع IT, ICT و فن‌آوری اطلاعات بیو تکنولوژی، نانوتکنولوژی، زیستی، الکترونیک، دارویی، زیست-محیطی و هوا- فضا
- پیشرفت کارکردها و پهنه‌های صنعتی به جهت پایگاه مناسب سرزمینی، برای تمرکززدایی از تهران
- پیشرفت صنایع قطعه‌سازی، پشتیبان حمل‌ونقل و خودروسازی
- صنعت با فن‌آوری بالا، نو، پاک، پیشرفته و صادراتی
- گسترش فعالیت‌های معدنی پاک، صنایع ذوب فلزات و کانی غیرفلزی به‌ویژه املاح تبخیری و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی
- ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص استان
- توسعه بهره‌برداری از قابلیت‌های معدنی در جایگاه مزیت نسبی و فرآوری معدنی
- تأمین مواد موردنیاز صنایع کشور و صدور مواد معدنی فرآوری شده
- تجهیز و راه‌اندازی زیرساخت‌های بازرگانی، پایانه‌های صادراتی و منطقه‌های ویژه اقتصادی
- جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در توسعه صنعتی و معدنی تخصصی
- تکمیل زنجیره‌های تولید و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی برای مصرف داخلی و صادرات
- دستیابی به فناوری‌های پیشرفته صنعتی و گسترش تحقیق و توسعه
- ایجاد خوشه‌های صنعتی، توانمندسازی صنایع کوچک و میانی و افزایش توان رقابتی آن‌ها در پیوند با صنایع بزرگ
- گسترش تشکل‌های تخصصی صنعتی و افزایش نقش آن‌ها در تصمیم‌سازی‌ها
- پیشرفت تجهیزات مخابراتی، مهارت به کارگیری فن آوری ارتباطات و اطلاعات و برپایی مدیریت و شهر الکترونیک
- گسترش کارکردهای صنعتی با فن‌آوری کم آب‌بر
- افزایش توان رقابت صنعت با گسترش بخش غیردولتی
- شناسایی بازار و پشتیبانی مالی، سیاسی و مقرراتی از صادرات کالاهای صنعتی
- به‌کارگیری فن‌آوری‌های نوین و آموزش نیروی انسانی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی

- جذب دانش و امکانات داخلی و خارجی برای اکتشاف معدنی
- اکتشاف میادین هیدروکربنی احتمالی در پیوند با گنبدهای نمکی
- سرمایه‌گذاری برای تولید انرژی‌های پاک، نو و تجدیدپذیر
- تعیین اولویت گستره‌های معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در استان
- گسترش پیشرفت اقتصادی در پهنه‌ها و کمک به سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال برای گروه‌های متوسط و کم‌درآمد
- پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط و کارآمد سازی آن‌ها در قالب خوشه‌ها و زنجیره‌های صنعتی
- بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی موجود و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی

نظام سکونتگاهی

- پیشرفت پایدار روستاها و گستره‌های کشاورزی، تقویت زیرساخت‌های تولید، تنوع‌بخشی کارکردها و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی، روستایی و خدمات نوین
- جلوگیری از ایجاد و استقرار خطوط انتقال برق و انرژی و مراکز پرخطر از مرکز جمعیتی
- ایمن‌سازی شهرها و روستاها و سازمان‌دهی رویارویی با بحران‌ها
- افزایش ضریب ایمنی ساخت‌وسازها و سازه‌های مهم عمومی، مسکونی، شریان‌های حیاتی، زیرساخت‌های مهم و بازسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده، متناسب با پهنه‌بندی خطر زلزله

بازرگانی

- پیشرفت بازرگانی خارجی و گسترش خدمات گمرکی
- راه‌اندازی بندر خشک و گمرکات مستقر در مناطق ویژه اقتصادی

گردشگری

- گسترش مکان‌ها و خدمات گردشگری در منطقه‌های ویژه و جاذبه‌های گردشگری و پهنه‌های طبیعت‌گردی و کویرگردی
- پیشبرد کارکردهای گردشگری طبیعی و فرهنگی در قلمروهای عشایری در پهنه‌های بیابانی و کوهستانی
- جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در توانمندسازی ارائه خدمات گردشگری

خدمات برتر

- توسعه فعالیت‌های دانش‌پایه، شرکت‌های دانش‌بنیان، کانون‌های صنعت و دانش، پارک‌های علم و فن‌آوری، شهرک‌های فن‌آوری، مرکزهای رشد فناوری
- ایجاد مراکز ملی پژوهشی در زمینه‌های فن‌آوری کانی‌ها، صنایع الکترونیک و انرژی‌های غیر فسیلی
- پیشرفت اقتصادی متنوع و متکی بر منابع دانش، سرمایه انسانی و فناوری نو

- گسترش خدمات برتر آموزش عالی، مهندسان مشاور، پیمانکاری، حقوقی، حسابرسی، بانک و بیمه، بازاریابی، بورس، اطلاعات و ارتباطات، پشتیبان تولید، گردشگری، سلامت، بازرگانی و ترانزیت
- ارتقای شاخص‌های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی
- افزایش کیفیت آموزش عالی، پژوهش و فن آوری برای گسترش همکاری با کشورهای همسایه و کشورهای پیشرفته
- گسترش گردشگری ملی و فراملی طبیعی ، تاریخی و میراث فرهنگی و پاسداری از میراث تاریخی و طبیعی استان
- گسترش صنایع‌دستی
- استفاده بهینه از توانمندی‌های زیربنایی محور تهران- مشهد، برای افزایش بازدهی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
- توسعه نظام آموزشی و تقویت آموزش فنی و حرفه‌ای و نیروی انسانی ماهر متناسب با نیازهای بازار کار
- افزایش آموزش، پژوهش و بهره‌وری نیروی کار و بالا بردن سهم منابع انسانی در ترکیب عوامل مؤثر در تولید
- جذب مشارکت بخش خصوصی در دستیابی به دانش، مهارت‌های فنی و تخصصی برای افراد مستعد
- پیشرفت آموزش عالی و پژوهش، تولید علم، تربیت نیروی انسانی کارآمد و نوآوری
- تعیین اولویت‌ها در آموزش و پژوهش برای تأمین نیازهای پیشرفت و افزایش خلاقیت‌ها
- ایجاد و تقویت زیرساخت‌های سلامت و تأسیسات ورزشی در سراسر استان
- گسترش کمی و کیفی خدمات تأمین اجتماعی و بهداشتی و درمانی و فرهنگی
- افزایش بهره‌وری نیروی کار باانگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار
- تقویت منابع مالی پایدار و متنوع در دانشگاه‌ها و تجهیز زیربناهای آموزشی و پژوهشی
- دارای نهاد پژوهشی ملی در زمینه علوم و فن‌آوری نوین به‌ویژه در کویر شناسی
- گسترش اقتصاد دیجیتال ودانش‌بنیان و پشتیبانی از تولید و صدور کالاها و خدمات دانش بنیان
- برپایی همکاری نهادهای علمی، آموزشی، پژوهشی و صنعتی استان با نهادهای پیشرفته جهان
- توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع‌رسانی و حمایت از تولید و عرضه اطلاعات و خدمات
- ایجاد پیوند میان نظام آموزش عالی با زنجیره تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای، فناوری و تولید صنعتی
- افزایش توان پژوهشی و آموزشی و دستیابی به فناوری پیشرفته و جذب بخش غیردولتی در تولید علم و فناوری

- تکیه بر فناوری بومی و توانمندی تخصصی داخلی در توسعه زیرساخت‌های علمی و فنی
- گسترش پیوندهای ملی و فراملی دانشگاه‌ها، مراکز علمی و بنگاه‌های توسعه فناوری و نوآوری استان
- پیشرفت آموزش عالی و آموزش پزشکی، تأمین نیازهای استان و پذیرش ظرفیت از استان‌های هم‌جوار

حمل‌ونقل

- تقویت ساختار حمل‌ونقل عمومی و راه‌اندازی راه‌آهن درون و برون‌شهری
- افزایش بهره‌وری، بهبود روش‌های حمل‌ونقل و کارکرد ترانزیتی استان
- کاهش نقاط حادثه‌خیز
- تقویت کریدور شرق به غرب مستقر در استان و راه اصلی شمال – جنوب کشور از طریق توسعه و ارتقاء راه‌های ارتباطی جاده‌ای و ریلی با سایر استان‌ها
- تقویت راه‌های درون استانی به‌منظور ارتقاء سطح خدمات به نقاط جمعیتی استان

اجتماعی و فرهنگی

- تقویت انضباط اجتماعی، روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری و حفظ کرامت انسانی
- ترویج ارزش‌های رفتاری و اخلاقی متکی بر بصیرت قرآنی و روحیه ایثار و امید به آینده
- ارتقاء سرمایه اجتماعی، با تکیه بر آموزه‌های دینی، فرهنگ غنی و پیشینه تاریخی استان
- گسترش روحیه تعاون، مشارکت عمومی و مسئولیت‌پذیری
- تضمین مشارکت اجتماعی زنان با صیانت از نهاد خانواده و حمایت زنان سرپرست خانوار
- تقویت سازوکارهای مشارکت همگانی به‌ویژه با شیوه‌های بومی و دینی
- هدایت رشد و توسعه اقتصادی به‌سوی عدالت اجتماعی
- استفاده از ابزارهای فرهنگی و آموزشی برای پیشگیری از ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی
- استفاده بهینه از فناوری‌های اطلاعاتی ارتباطی و شکوفایی استعدادهای فرهنگی و هنری
- پاسداری و توانمندسازی هویت ایرانی ـ اسلامی در کنش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- توسعه دانش تخصص محور در سرمایه انسانی
- فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش و رفع دغدغه‌ها و آسیب‌های اجتماعی جوانان
- ارتقای شاخص‌های آموزش، سلامت و درآمد سرانه به بالاتر از میانگین ملی
- ارتقای بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بالاتر از سطح جایگزینی
- ارتقای امید به زندگی و سلامت در گستره‌های غیر برخوردار

- گسترش زیرساخت‌های خدمات اجتماعی با رویکرد عدالت اجتماعی
- توانمندسازی گروه‌ها و نواحی آسیب‌پذیر بر اساس مشارکت مردم و گسترش تأمین اجتماعی
- توسعه کمی و کیفی بیمه‌های بهداشتی و درمانی و تقویت بازار رقابتی ارائه خدمات بیمه درمانی

سیاسی و اداری

- کاهش تصدی اجرائی دستگاه‌های دولتی جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری‌های تولیدی و واگذاری مؤسسات اقتصادی به بخش‌های تعاونی و خصوصی با ایجاد انگیزه‌های مردمی در پرداخت مالیات
- افزایش بهره‌وری اقتصاد استان با بهسازی ساختاری و مدیریتی و کاهش هزینه‌ها و رفع موانع
- آموزش، رشد تخصص، مهارت و نوآوری و جذب نیروی انسانی توانمند و نگهداری نیروهای متخصص در استان
- ارتقا جایگاه زنان در تصمیم سازی و تصمیم‌گیری استان
- افزایش کارایی نظام اداری، خدمت‌رسانی برتر، نوین و کیفی به مردم با به‌کارگیری مدیران لایق
- افزایش نقش مدیریت توسعه استان در جذب سرمایه و فناوری‌های پیشرفته، برپایی فرصت‌های صادراتی و کمک به کارایی نظام پولی، بانکی و بیمه در فرایند پیشرفت استان
- ساماندهی رفتار اداری، قضایی، بازرسی، پایش و حسابرسی در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید
- کارآمد سازی و هماهنگی ساختارها و شیوه‌های پایش و گسترش سامانه اداری الکترونیک

امنیتی – دفاعی و پدافند غیرعامل

- افزایش توان امنیتی و پدافندی استان، برای پذیرش جایگاه پشتیبانی امنیتی تهران
- به‌کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل و مدیریت واحد برای آمادگی، اقدام مؤثر و فرماندهی در دوره بحران
- استقرار صنایع در نقاط جمعیتی حاشیه کویر به‌منظور ارتقاء امنیت منطقه
- استفاده از قابلیت‌های طبیعی استان برای استقرار صنایع دفاعی در مقیاس ملی
- ایجاد سامانه هشدار سریع با فناوری پیشرفته برای پیش‌آگاهی رویدادهای ناگهانی
- الزامی کردن استفاده از اصول و ضوابط زیست‌محیطی در کارگاه‌های صنعتی و کارکردهای معدنی
- پیشرفت پایدار گستره‌های بیابانی استان و پایش بیابان‌زایی
- کاهش آسیب‌پذیری و بهره‌مندی از ضوابط پوشش مناسب پدافندی در جانمایی جمعیت و کارکردها در برابر تهدیدها

- کاهش پیامدهای ناشی از سوانح طبیعی و تهدیدکننده‌های زیست‌محیطی سلامت
- مدیریت، مهار و پایش آلاینده‌های زیست‌محیطی

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- کشت فشرده آبی، گلخانه‌ای و باغداری پیشرفته، کشت و صنعت، دام‌پروری صنعتی و نیمه‌صنعتی و پرورش ماکیان، آبزی‌پروری، زنبورداری **در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای**
- مجتمع‌های دام‌پروری، زنبورداری، باغداری،کشت و صنعت،آبزی‌پروری، آبخیزداری،پرورش گیاهان دارویی، جنگل‌داری، جنگل‌کاری، مرتع‌داری **در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی**
- گسترش درختکاری و پیشگیری از بیابان‌زایی، دامداری، مرتع‌داری **در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی**

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

شهرک‌ها و ناحیه‌های صنعتی، پیشرفت صنایع میانی و کوچک، صنایع تخصصی و خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، حمل‌ونقل، خودروسازی سبک و سنگین و قطعه‌سازی، لوازم‌خانگی و الکترونیک، IT,ICT و فن‌آوری اطلاعات، ساختمان، غذایی، دارویی، شیمیایی، کانی فلزی و غیرفلزی، از محورهای صنعتی سرخه- سمنان- مهدی‌شهر و ایوانکی- گرمسار- آرادان و کارکردهای معدنی در محور میامی- فرومد، ناحیه صنعتی فراوری‌های معدنی فرومد، ناحیه صنعتی رضوان، محور صنعتی دامغان- شاهرود- میامی، فعالیت‌های معدنی **در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای**

شهرک‌ها و ناحیه‌های صنعتی، پیشرفت صنایع میانی و کوچک، خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، غذایی و کانی غیرفلزی، فعالیت‌های معدنی، محور صنعتی نوپا فولاد محله- دیباج و دو کانون نوپای صنعتی خرقان و ابرسیج **در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی**

پیشرفت صنایع میانی و کوچک، خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، غذایی، کانی فلزی و غیرفلزی، فعالیت‌های معدنی، صنایع دفاعی و نظامی و هوا- فضا و صنعت سیمان در ناحیه صنعتی بیارجمند **در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی**

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

خدمات برتر آموزش عالی، تولیدی، فنی، مهندسی، تخصصی و تخصصی با کارکرد فراملی پشتیبان تولید و گردشگری، مشاوره‌ای، پیمانکاری، مالی، بیمه، حقوقی، بازاریابی، بخش‌های فوق تخصصی پزشکی، اجتماعی، فرهنگی و هنری، خدمات حمل‌ونقل ملی و بین‌المللی، دفترهای بازرگانی صادرات و واردات، بانک‌های تخصصی، بورس‌های تخصصی در منطقه‌های شهری سمنان و شاهرود

پارک‌های علم و فن‌آوری، مرکزهای رشد فناوری، شرکت‌های فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان، کانون‌های صنعت و دانش، شهرک‌های فن‌آوری، نهادها و ایستگاه‌های پژوهشی، هتل‌های ۵ و ۴ ستاره در مناطق شهری سمنان و شاهرود و شهرهای گرمسار و دامغان

منطقه ویژه اقتصادی سمنان با کارکرد فراوری‌های کانی و منطقه ویژه اقتصادی گرمسار با کارکرد فراوری‌های گوناگون صنعتی، بازرگانی خارجی

منطقه ویژه اقتصادی دامغان با کارکرد فراوری‌های تبدیلی و کشاورزی، بازرگانی خارجی، بارانداز کالاهای منطقه شمال و شمال شرق کشور در دامغان

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای

محور گردشگری تاریخی و فرهنگی گرمسار- سمنان- دامغان، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری

محور گردشگری تاریخی و فرهنگی دامغان- شاهرود (بسطام)- میامی

در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی

طبیعت‌گردی در جنگل‌ها، مرتع‌ها و پهنه‌های مدیریت‌شده زیست‌محیطی، گردشگری فرهنگی در قلمروهای ایلی- عشایری، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری

در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی

کویرگردی در پهنه‌های بیابانی و پهنه‌های مدیریت‌شده زیست‌محیطی، گردشگری فرهنگی در قلمروهای ایلی- عشایری، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری

کانون‌های پایگاه کویرگردی طرود، معلمان، سطوه و احمدآباد (خارتوران)، شهر بیارجمند و روستاهای دستجرد، زمان‌آباد و قلعه بالا

فعالیت‌های گردشگری تاریخی در محدوده‌های باستانی تپه حصار دامغان و تپه باستانی میرک در مرز نواحی کوهپایه‌ای و بیابانی

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- خدمات پزشکی تخصصی و فوق تخصصی، مرکزیت دانشگاه‌های غیرحضوری، مرکزیت دانشگاه‌های مادر و نهادهای پژوهشی ملی در زمینه علوم و فن‌آوری نوین در منطقه شهری سمنان
- گسترش خدمات پزشکی تخصصی و فوق تخصصی، توسعه زیرساخت‌های دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و

شناسایی شهر شاهرود در جایگاه قطب پزشکی در منطقه، مرکزیت دانشگاه‌های غیرحضوری و مراکز دانشگاهی، افزایش توانمندی‌های دانشگاه صنعتی شاهرود، ساخت و راه‌اندازی دانشکده و پژوهشکده علوم کشاورزی و توسعه فعالیت‌های دانشگاهی در بخش کشاورزی در منطقه شهری شاهرود

- مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فنی و حرفه‌ای در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- خدمات بهداشتی و درمانی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- خدمات تأمین اجتماعی و رفاهی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت در مناطق شهری سمنان و شاهرود خدمات آموزش عمومی، فرهنگی، هنری و ورزشی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت
- ایجاد نظام سلسله مراتبی در نظام خدمات‌رسانی حوزه‌های بهداشتی و درمانی بر اساس الگوی طرح کالبدی ملی در سطوح منطقه، ناحیه، خرده ناحیه، منظومه

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه ساماندهی کالبدی – فضائی
- برنامه تعادل بخشی فضای سکونتگاهی

صنعت و معدن

- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولیدصنعتی و معدنی
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری معادن(شناسائی قابلیت های معدنی جدید،جذب فناوری های نوین و...)

اجتماعی - فرهنگی

- برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی- اجتماعی

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فن آوری
- برنامه توسعه اقتصاد دیجیتال

آموزش

- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه بهینه سازی و توسعه زیر ساختهای گردشگری
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

حمل‌ونقل

- برنامه سیاست‌گذاری توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تهیه برنامه‌های حمل‌ونقل

بازرگانی

- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش در محصولات کشاورزی

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه مدیریت تقاضای آب

محیط‌زیست و منابع طبیعی

- برنامه حفاظت و احیاء زیست‌بوم‌های خشکی

انرژی

- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به‌منظور تحقق‌پذیری سند و هم‌چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به‌منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت ازجمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه‌وبودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، به‌روزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

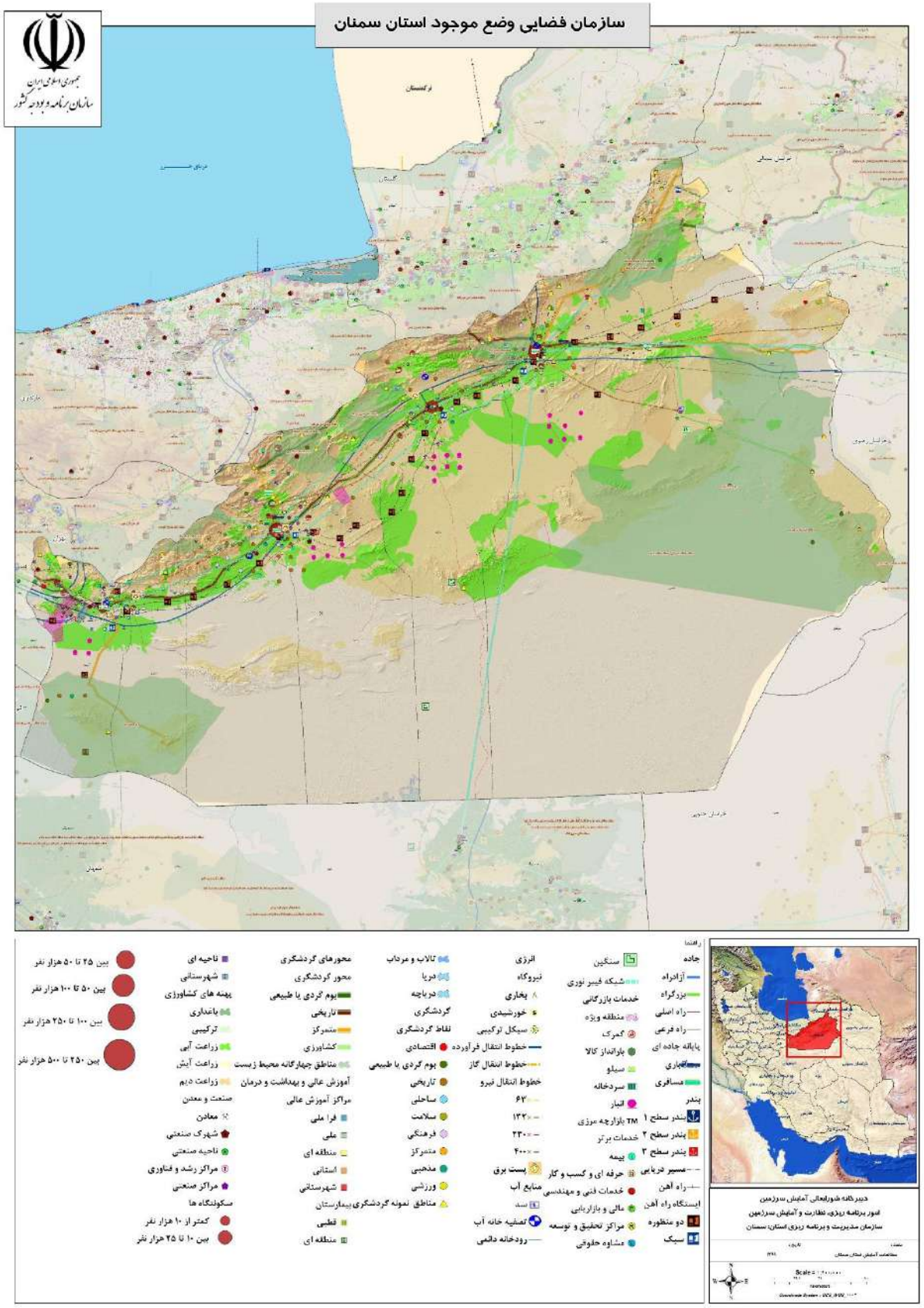
سازمان فضایی وضع موجود استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
ترکمنستان
راهنما
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
بندر
بندر سطح ۱
بندر سطح ۲
بندر سطح ۳
مسیر دریایی
راه آهن
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک
باراندار کالا
سیلو
سردخانه
انبار
TM باراچه مرزی
خدمات برتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
مشاوه حقوقی
انرژی
نیروگاه
بخاری
خورشیدی
سیکل ترکیبی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳
۱۳۲
۲۳۰
۴۰۰
پست برق
منابع آب
سد
تصفیه خانه آب
رودخانه دائمی
تالاب و مرداب
دریا
دریاچه
گردشگری
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
مناطق نمونه گردشگری
محورهای گردشگری
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
متمرکز
کشاورزی
مناطق چهارگانه محیط زیست
آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
پهنه های کشاورزی
باغداری
ترکیبی
زراعت آبی
زراعت آبش
زراعت دیم
صنعت و معدن
معادن
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز رشد و فناوری
مراکز صنعتی
سکونتگاه ها
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر
بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار نفر
دبیرخانه طرح‌های آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان

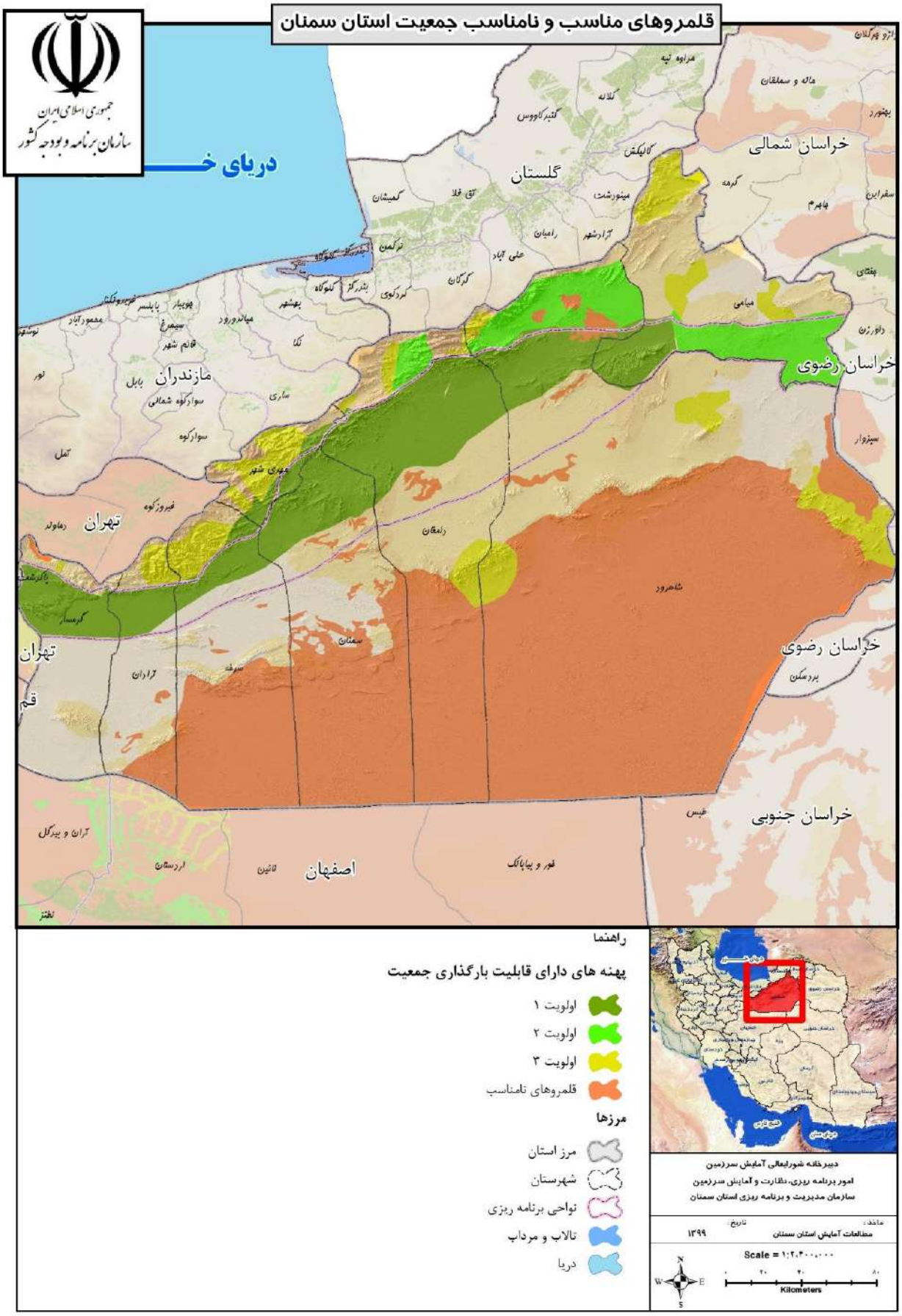
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
تاریخ
۱۳۹۹
مطالعات آمایش استان سمنان
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

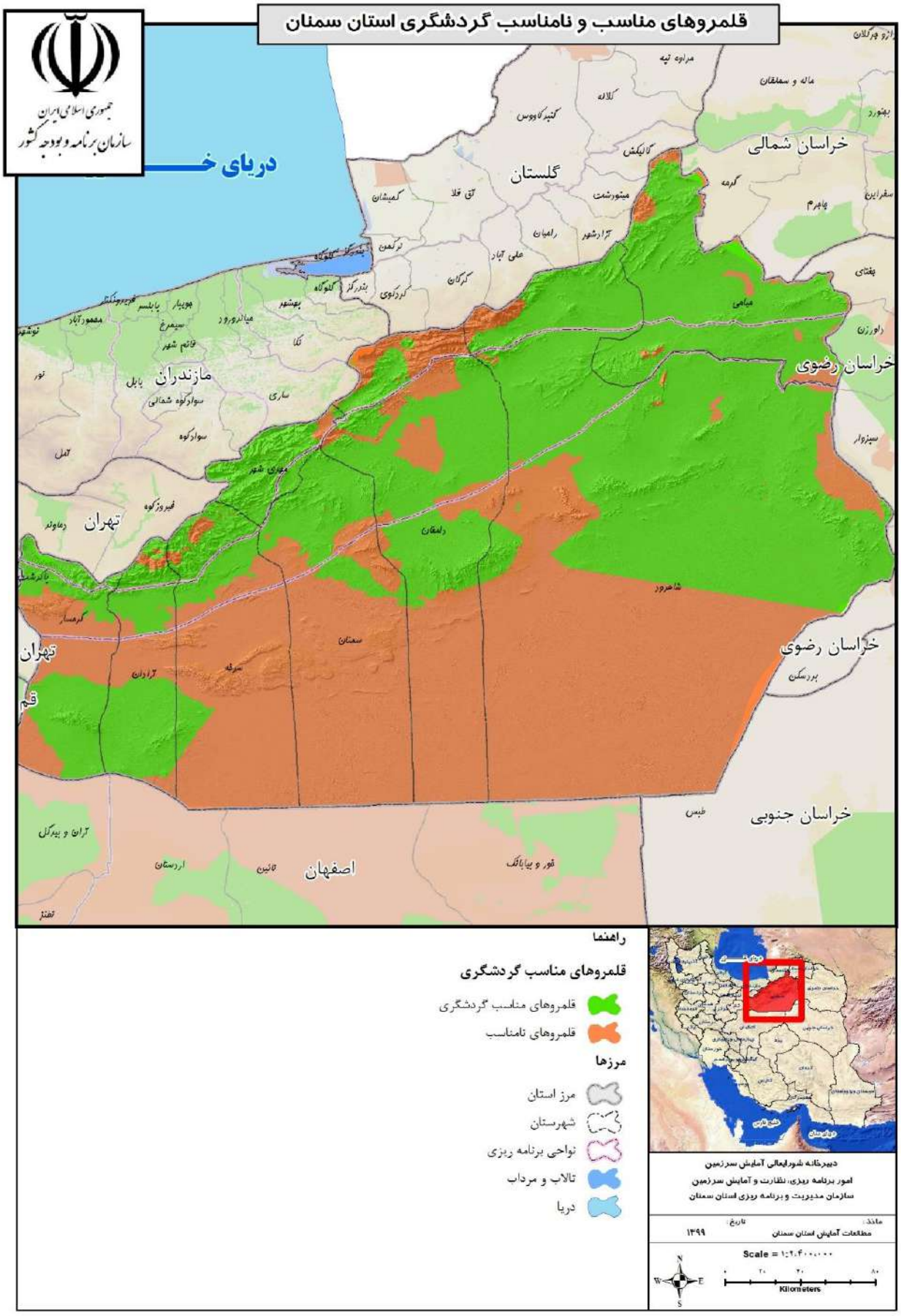
قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
سمنان
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = ۱:۲,۴۰۰,۰۰۰
Kilometers

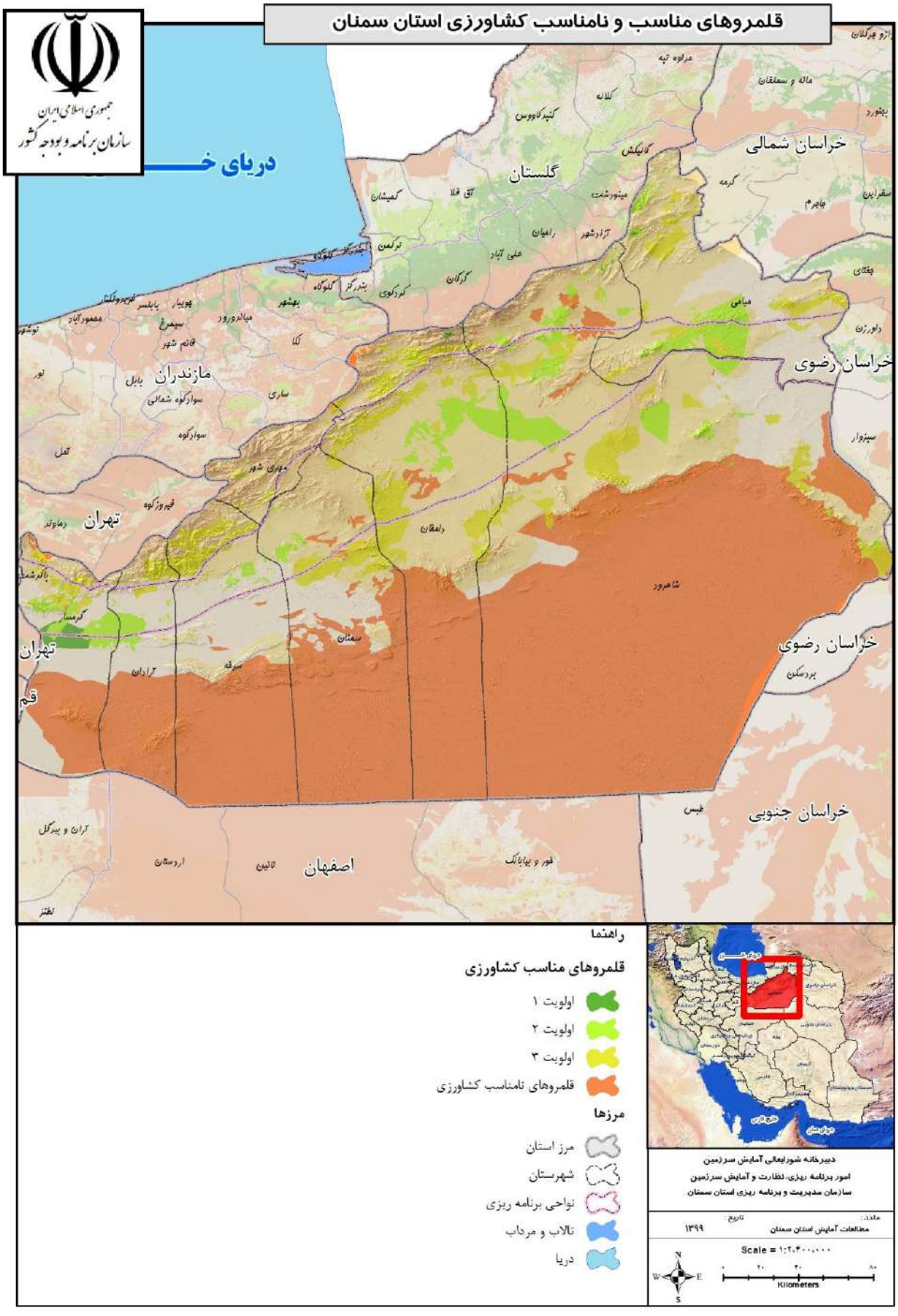
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
سمنان
اصفهان
خراسان جنوبی
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

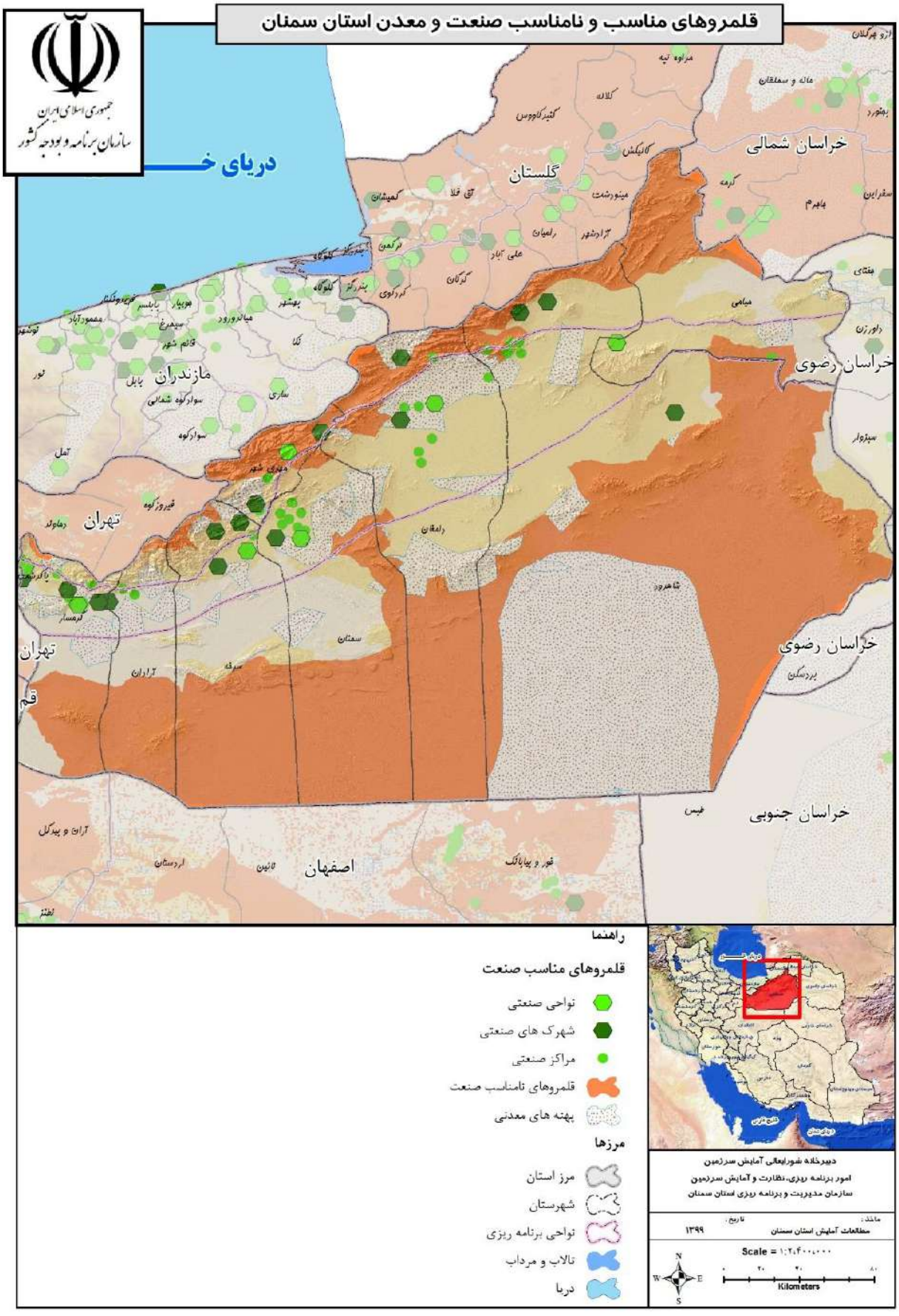
قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
خراسان شمالی
گلستان
خراسان رضوی
مازندران
تهران
قم
اصفهان
خراسان جنوبی
راهنما
قلمروهای مناسب صنعت
نواحی صنعتی
شهرک های صنعتی
مراکز صنعتی
قلمروهای نامناسب صنعت
پهنه های معدنی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
تاریخ :
۱۳۹۹
ماخذ :
مطالعات آمایش استان سمنان
Scale = ۱:۲،۴۰۰،۰۰۰
Kilometers

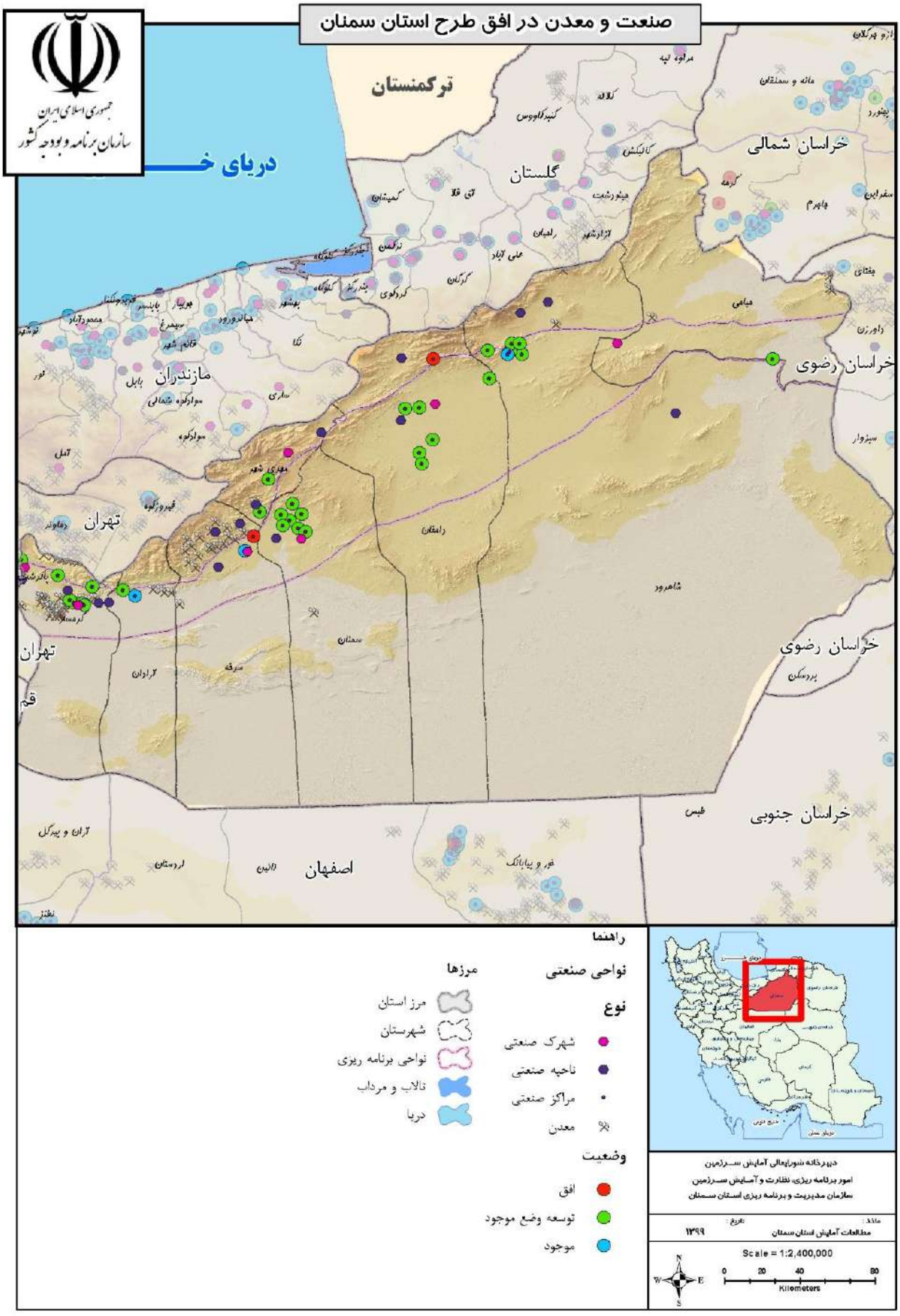
صنعت و معدن در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
ترکمنستان
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
سمنان
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
تاریخ :
۱۳۹۹
مطالعات آمایش استان سمنان
Scale = 1:2,400,000
0 20 40 80
Kilometers

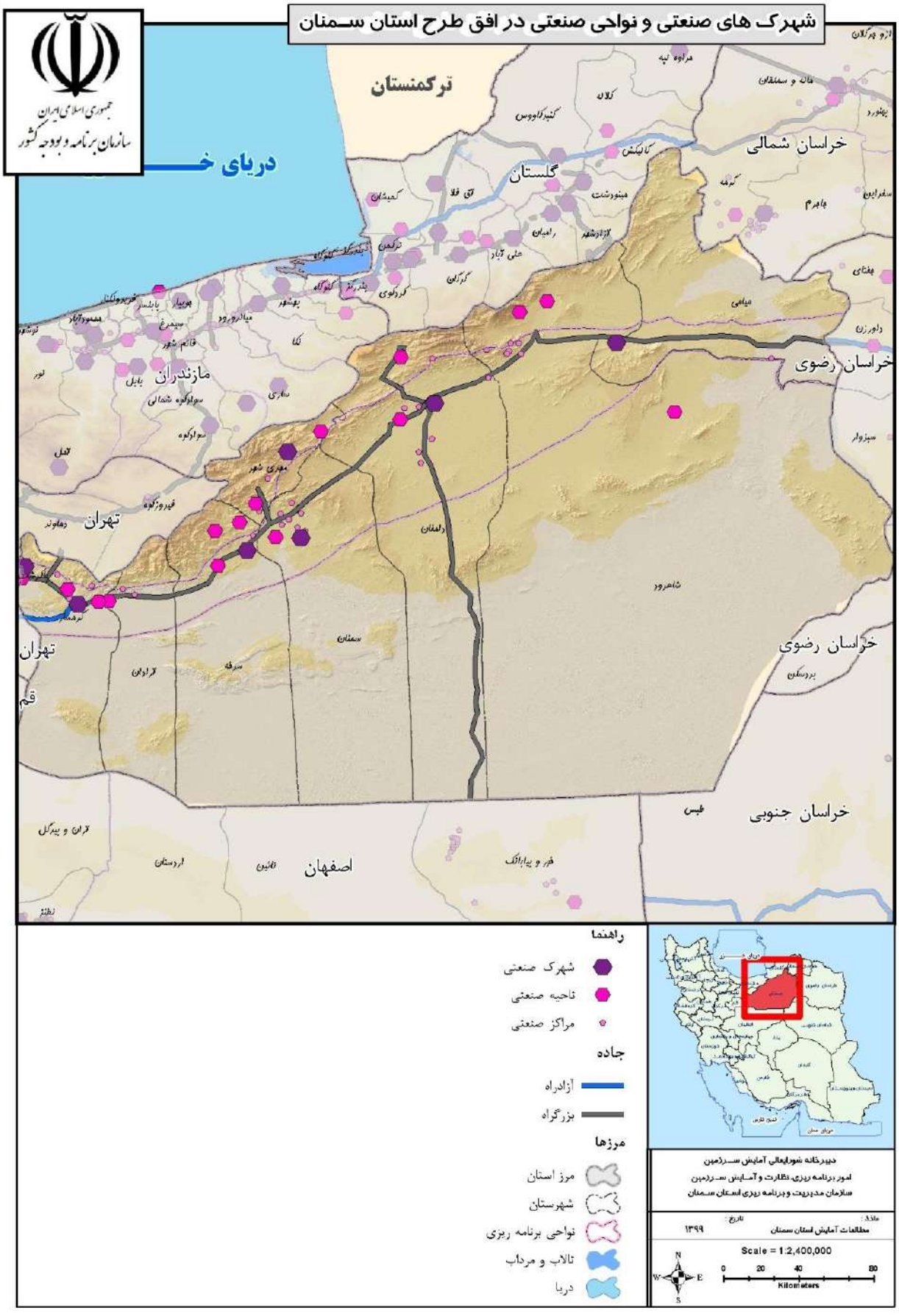
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
ترکمنستان
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
قزوین
قم
سمنان
اصفهان
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
0 20 40 80
Kilometers
N
W
E
S

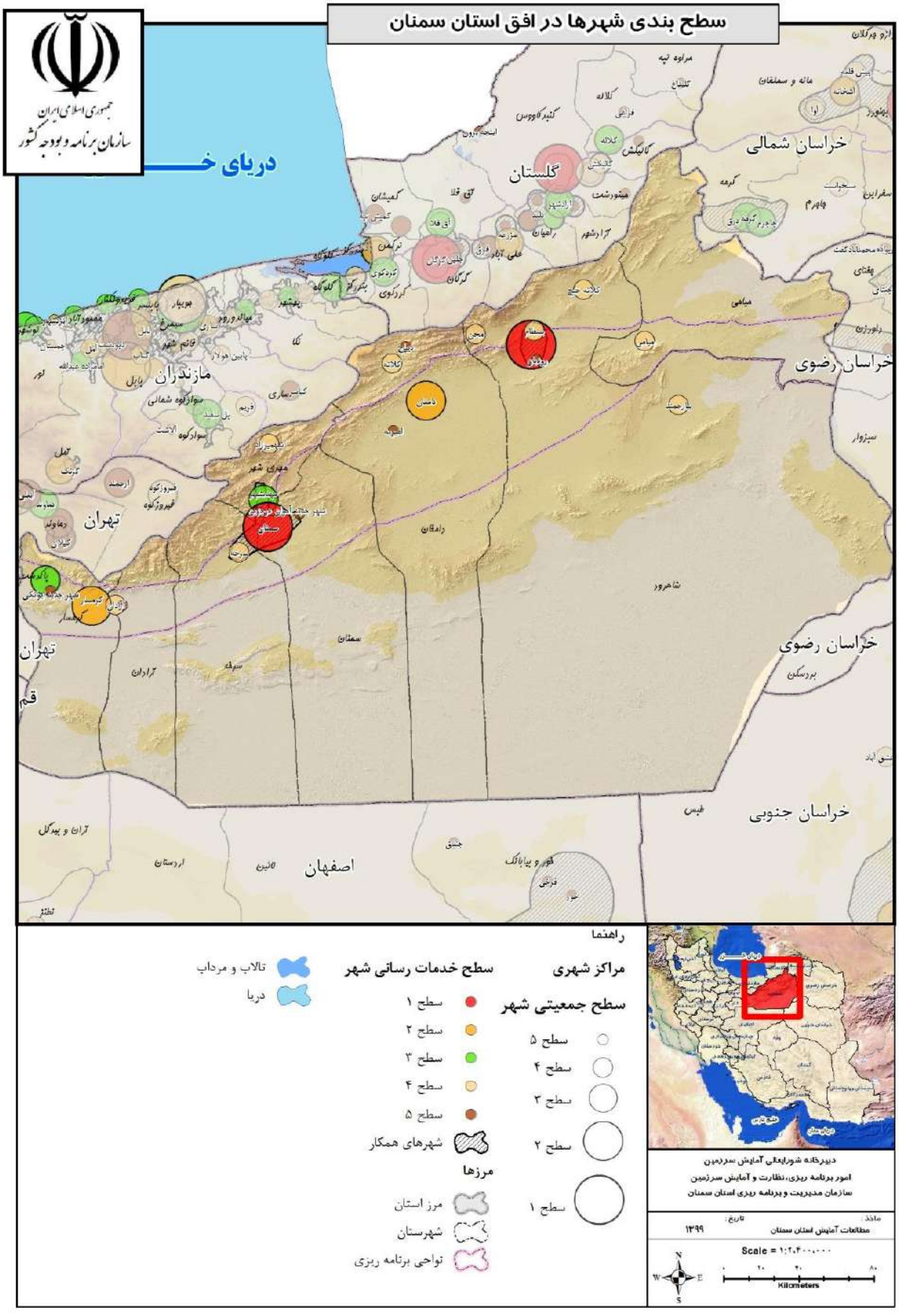
سطح بندی شهرها در افق استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
قم
اصفهان
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
راهنما
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:۲۰۴۰۰۰۰۰
Kilometers

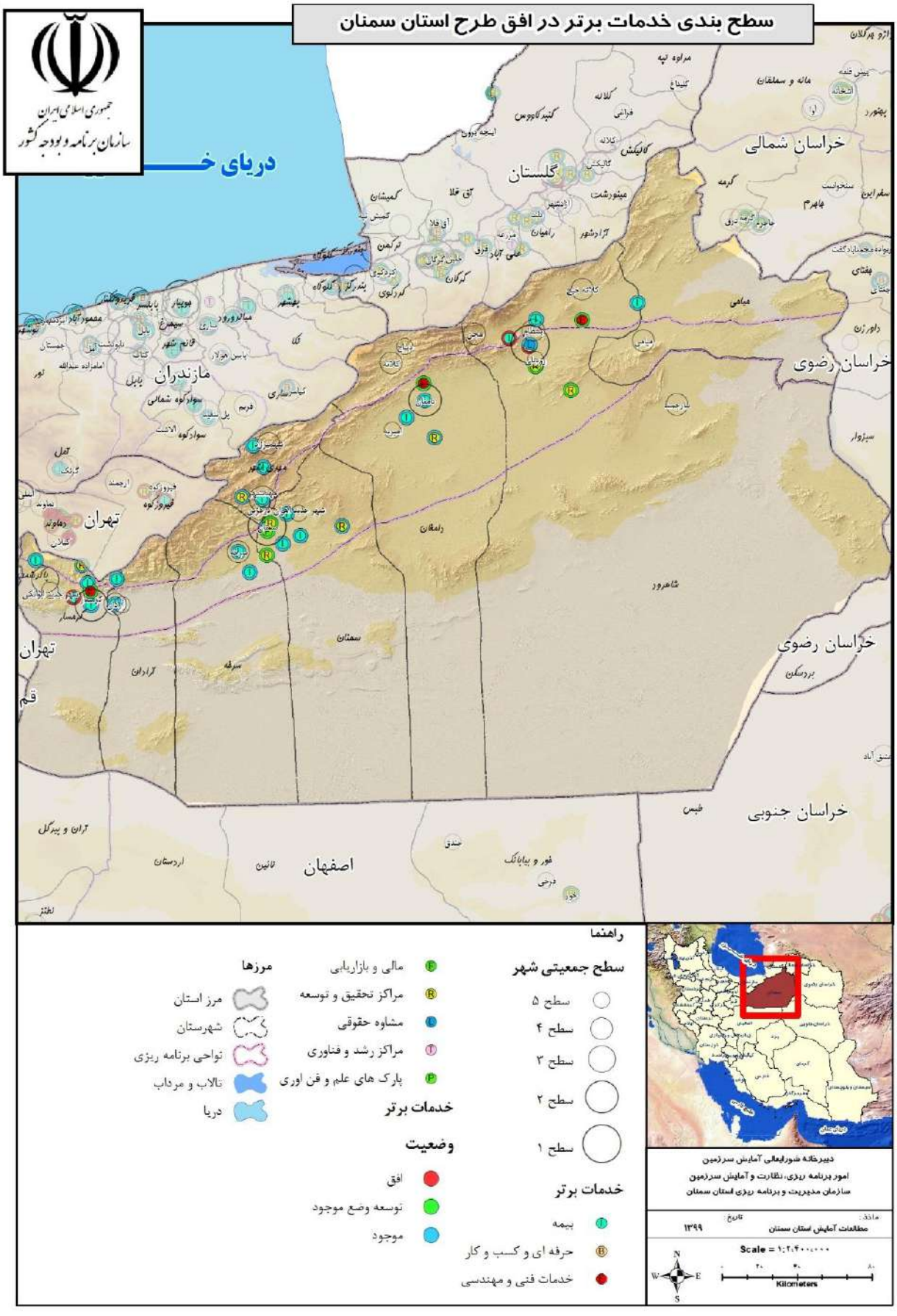
سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
خراسان شمالی
گلستان
مازندران
تهران
قم
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
خدمات برتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
مشاوره حقوقی
مراکز رشد و فناوری
پارک های علم و فن اوری
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ
۱۳۹۹
Scale = ۱:۲,۴۰۰,۰۰۰
Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان سمنان

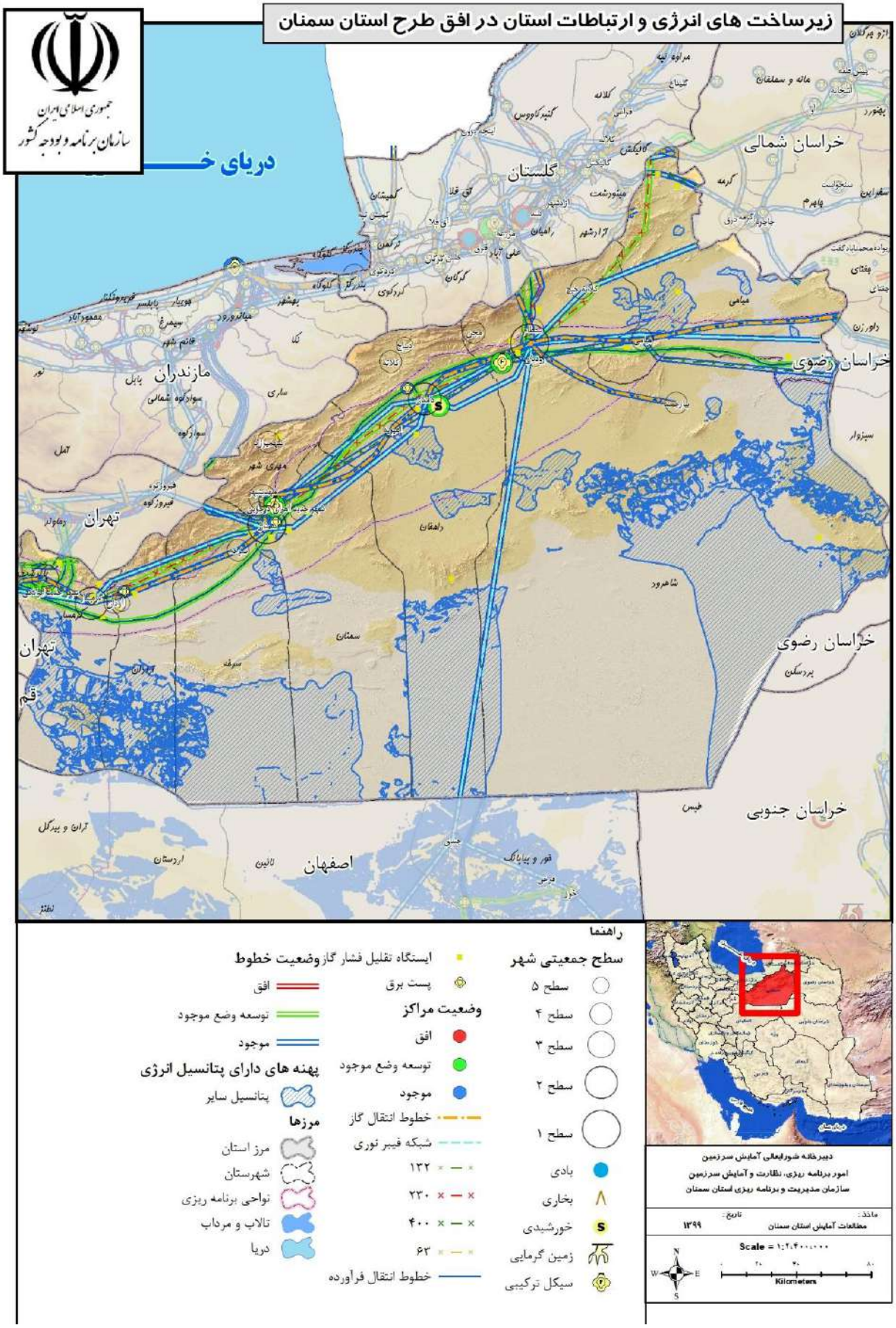

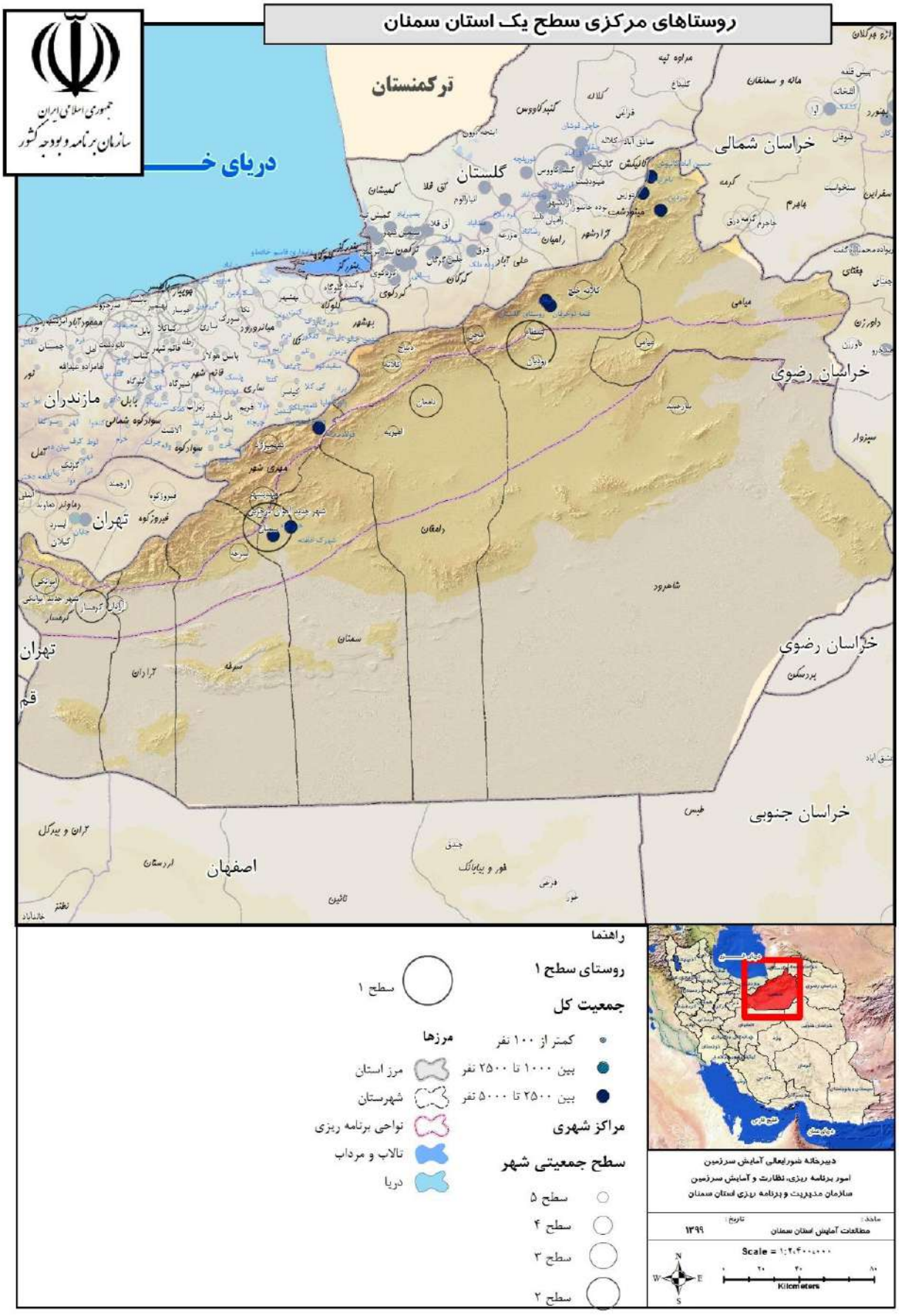
روستاهای مرکزی سطح یک استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
ترکمنستان
دریای خزر
خراسان شمالی
گلستان
خراسان رضوی
مازندران
تهران
سمنان
اصفهان
خراسان جنوبی
راهنما
روستای سطح ۱
سطح ۱
جمعیت کل
کمتر از ۱۰۰ نفر
بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر
بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

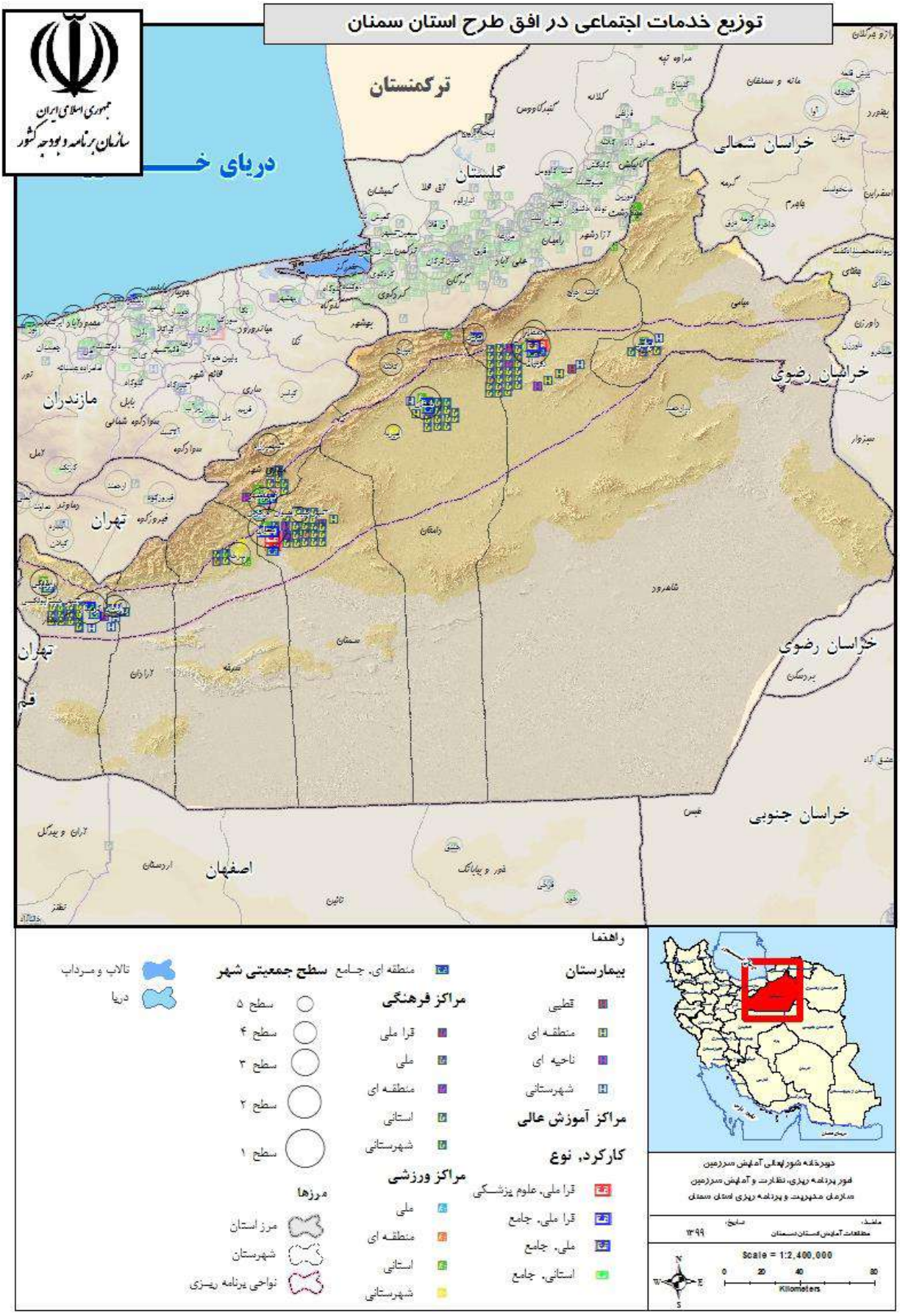
توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
ترکمنستان
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
سمنان
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای
شهرستانی
مراکز آموزش عالی
کارکرد، نوع
قرا ملی، علوم پزشکی
قرا ملی، جامع
ملی، جامع
استانی، جامع
منطقه ای، جامع
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
مراکز فرهنگی
قرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
مراکز ورزشی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
دفتر برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
سال:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
0 20 40 80
Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان سمنان

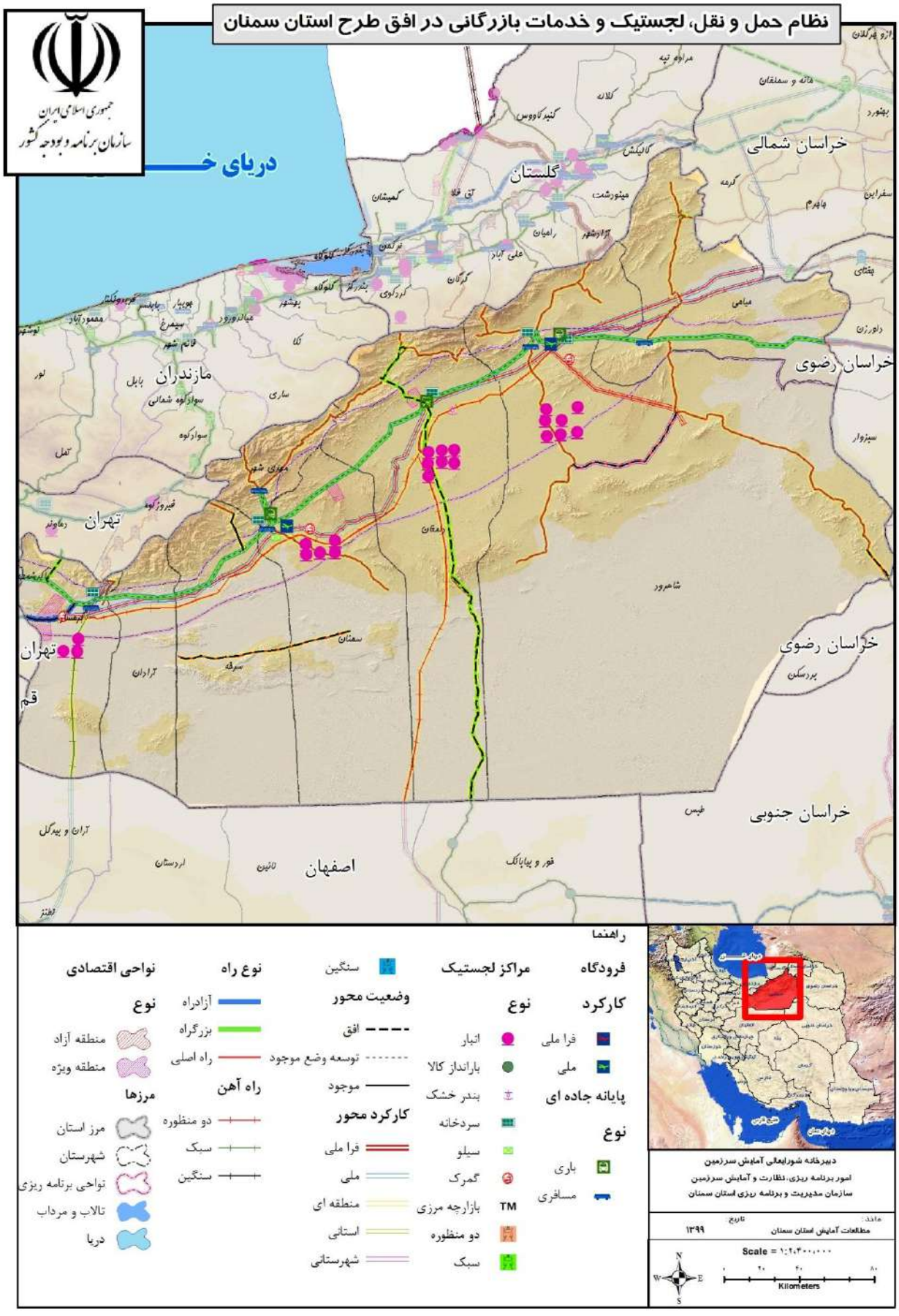

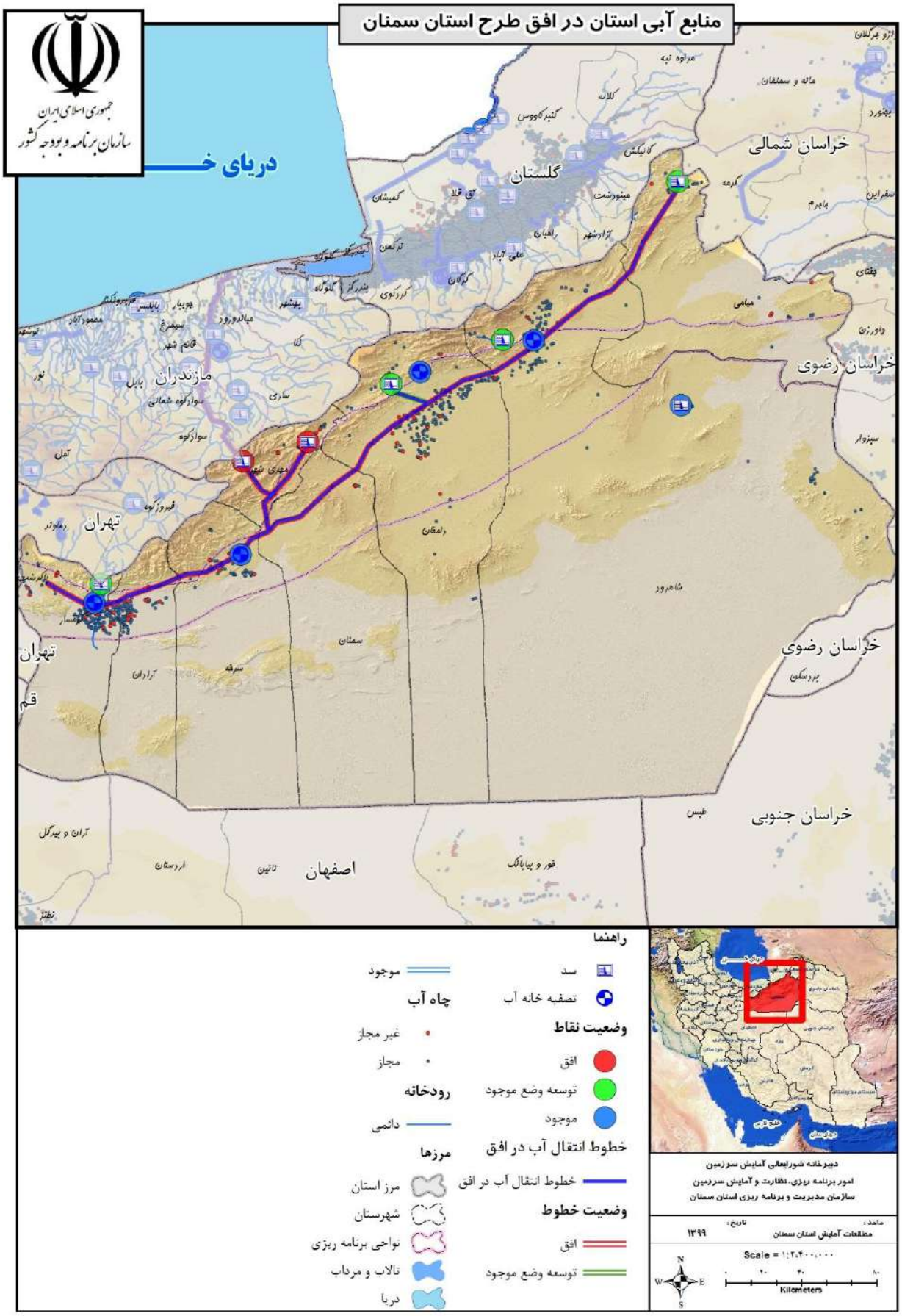
منابع آبی استان در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
قم
اصفهان
خراسان جنوبی
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
تهیه کننده:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:۲۰۴۰۰۰۰۰
Kilometers

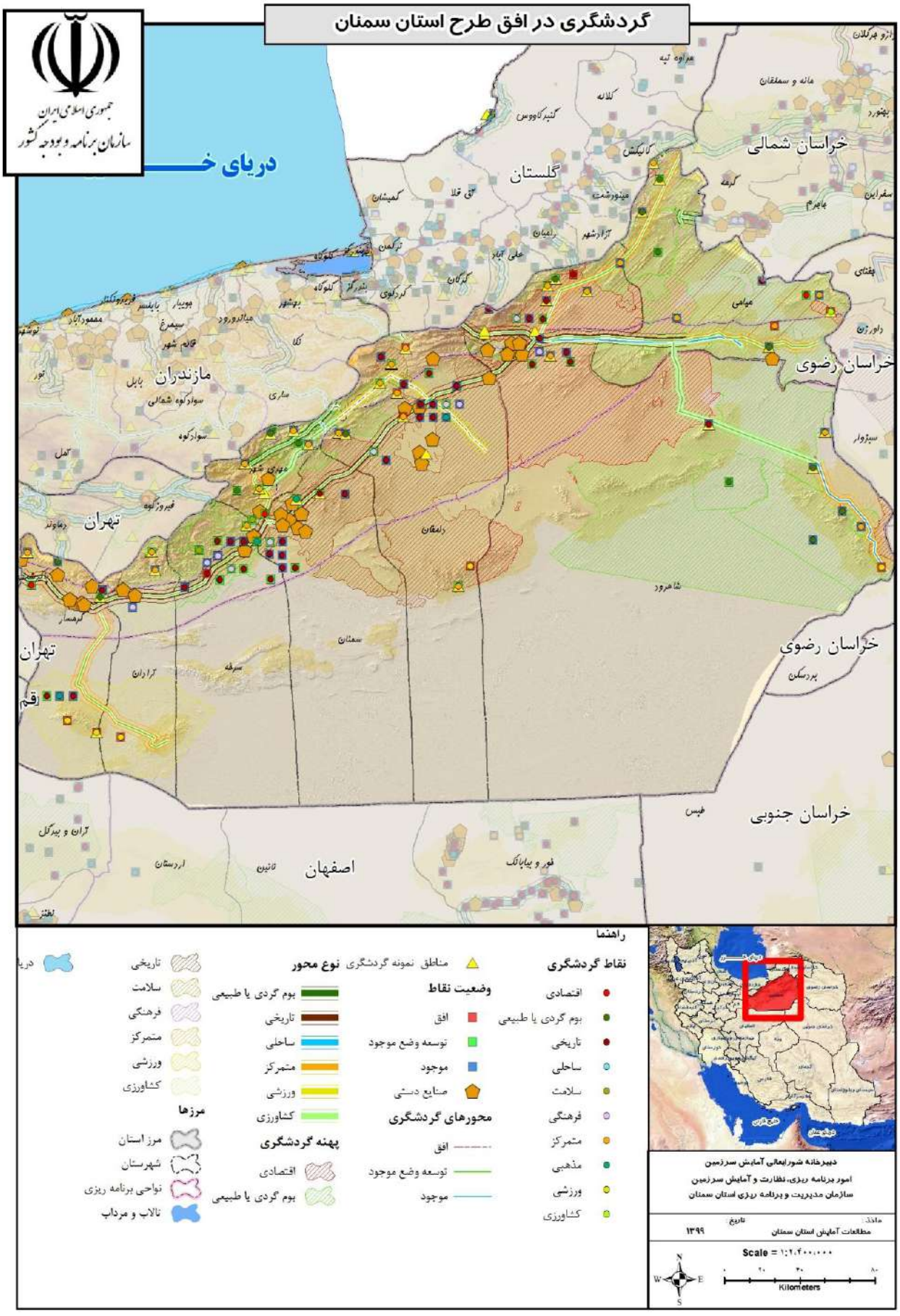
گردشگری در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خـــــــر
خراسان شمالی
گلستان
مازندران
تهران
قم
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
اصفهان
یزد
راهنما
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
کشاورزی
وضعیت نقاط
مناطق نمونه گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
صنایع دستی
محورهای گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
نوع محور
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
متمرکز
ورزشی
کشاورزی
پهنه گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
ورزشی
کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

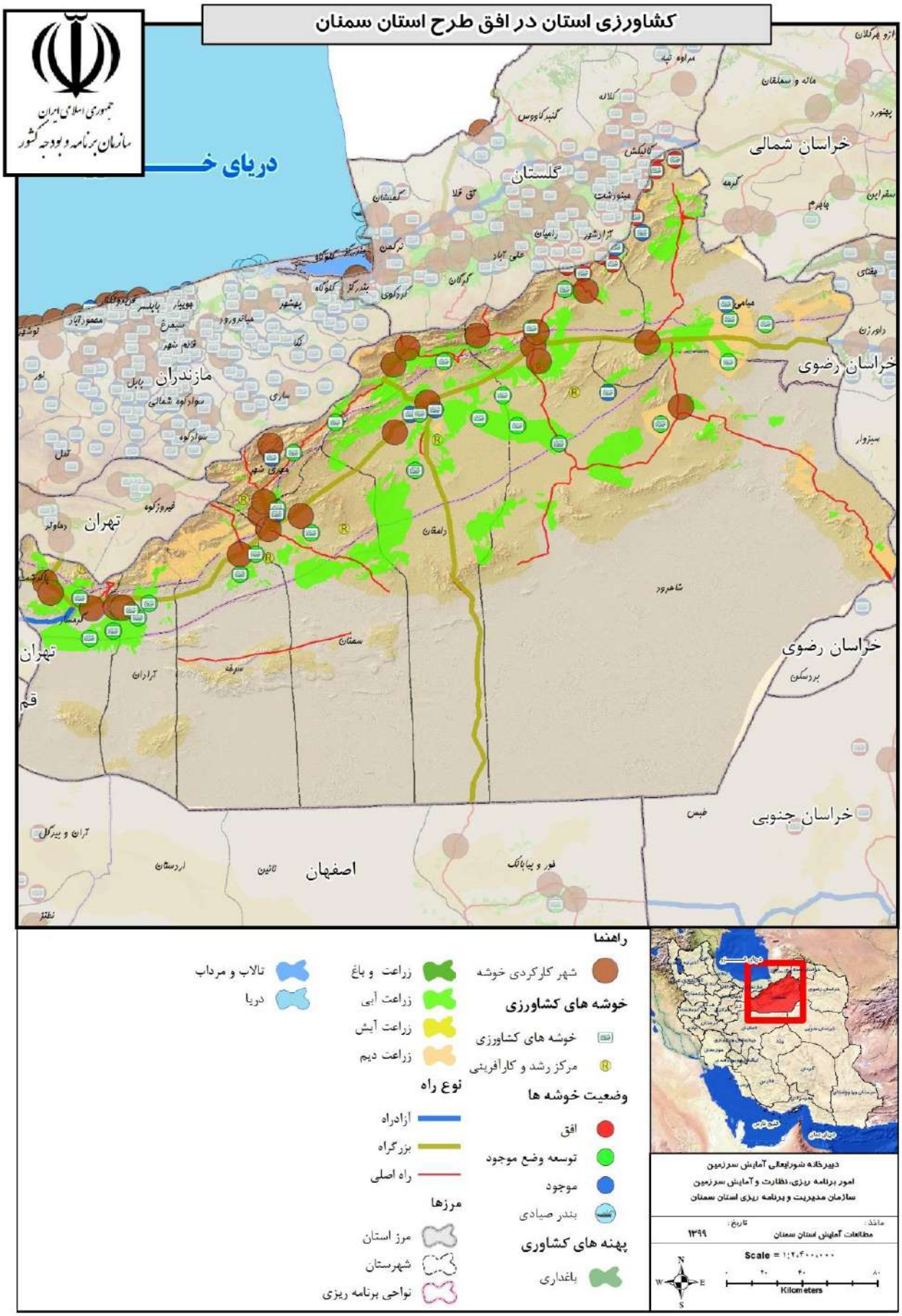
کشاورزی استان در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
خراسان شمالی
گلستان
مازندران
تهران
قم
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
شهر کارکردی خوشه
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کارآفرینی
وضعیت خوشه ها
افق
توسعه وضع موجود
موجود
بندر صیادی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت و باغ
زراعت آبی
زراعت آیش
زراعت دیم
نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سمنان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,400,000
Kilometers

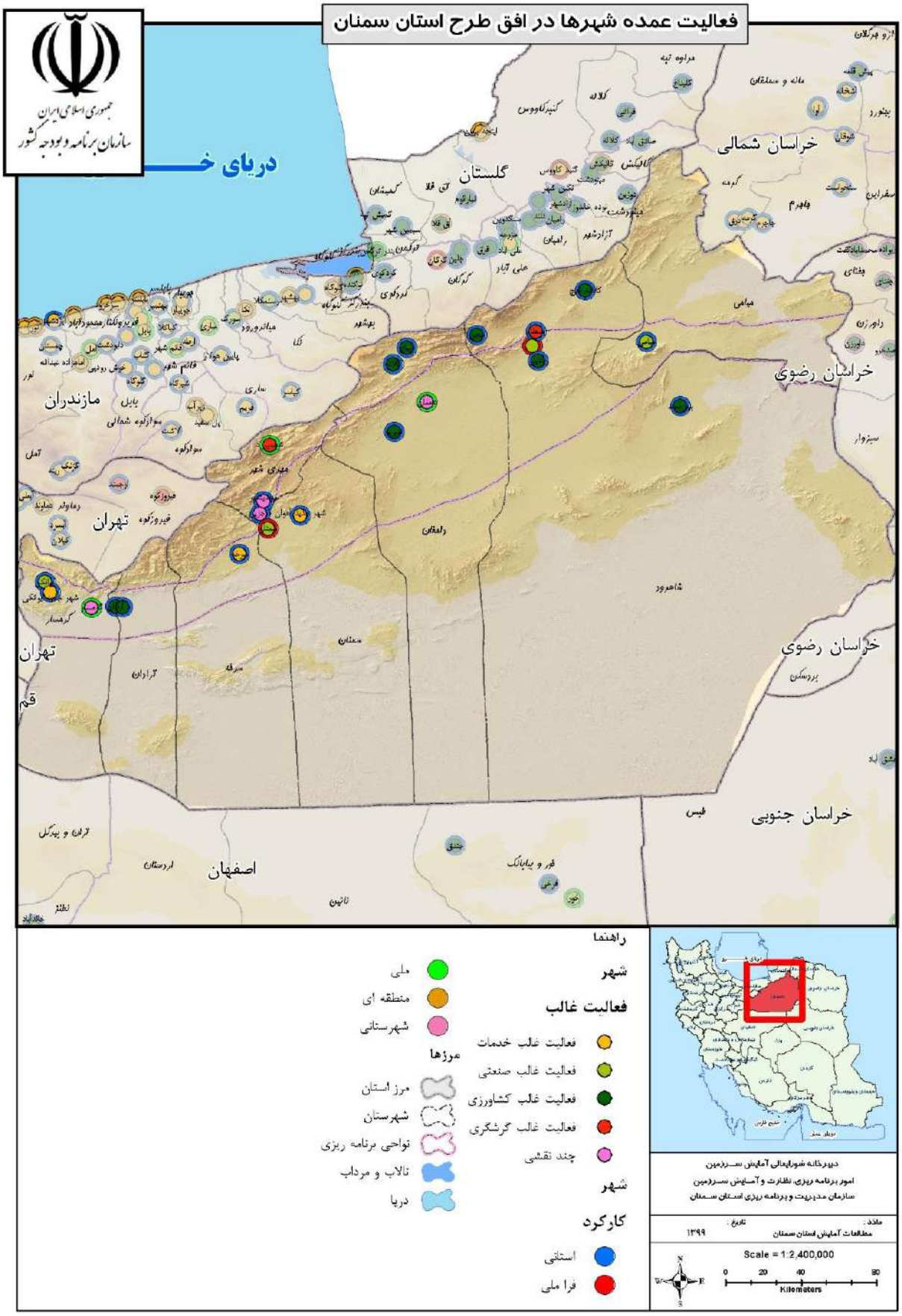
فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان سمنان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خـــــ
گلستان
خراسان شمالی
خراسان رضوی
مازندران
تهران
قم
سمنان
خراسان رضوی
خراسان جنوبی
اصفهان
راهنما
شهر
فعالیت غالب
فعالیت غالب خدمات
فعالیت غالب صنعتی
فعالیت غالب کشاورزی
فعالیت غالب گرشگری
چند نقشی
شهر
کارکرد
استانی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
شهرستانی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سـمنان
تاریخ :
۱۳۹۹
ماخذ :
مطالعات آمایش استان سمنان
Scale = 1:2,400,000
0 20 40 80
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان سمنان

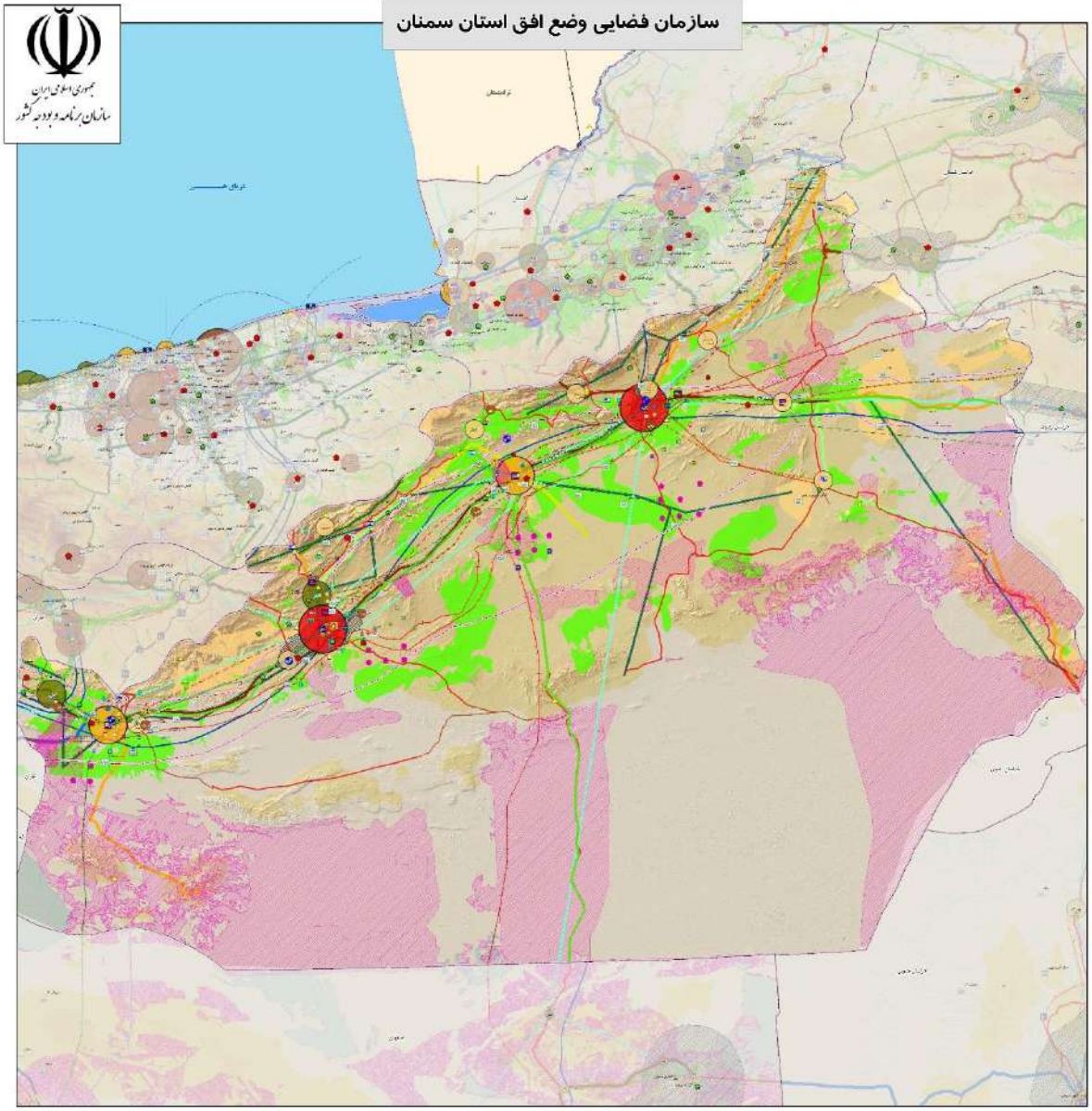

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم تزوسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان سیستان‌وبلوچستان در افق ۱۴۲۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان سیستان و بلوچستان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آنکه در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش-های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان سیستان‌وبلوچستان به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- یکپارچگی ملی و سرزمینی و تقویت هویت ایرانی- اسلامی؛
- تقویت سرمایه اجتماعی و توانمندسازی جوامع محلی استان؛
- نظام سکونتی- فعالیتی متعادل، متوازن و مبتنی بر ظرفیت‌های محیطی؛
- تحقق نظام متوازن خدمات و توسعه شبکه‌های زیربنایی درون و برون استانی؛
- خروج از انزوای جغرافیایی استان؛
- حفاظت فعال و بهره‌برداری منطقی، خردمندانه و آگاهانه از منابع طبیعی استان؛
- مدیریت بهینه منابع آب و انرژی؛
- تحقق کشاورزی اقتصادی و توانمندسازی بخش کشاورزی استان؛
- تحقق جایگاه استان در شبکه حمل و نقل ملی و بین‌المللی؛
- ارتقا جایگاه صنعتی و معدنی استان در سطح کشور؛
- بهره‌برداری صحیح از پتانسیل‌های گردشگری استان؛
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- گیاهان دارویی در شهرستان‌های خاش، دلگان، سراوان، ایرانشهر، زهک و زابل.
- میوه‌های گرمسیری (موز و انبه...) و نیمه گرمسیری (خرما و ...) و خارج از فصل در شهرستانهای چابهار، کنارک، سراوان، ایرانشهر، نیکشهر و مهرستان، سرباز، دلگان سیب و سوران.
- محصولات جالیزی در شهرستان‌های زابل، زهک، هامون، هیرمند، نیمروز و دلگان.
- پرورش شتر در شهرستان‌های خاش، زاهدان، دلگان، کنارک، چابهار و نیمروز.

شیلات

- پرورش میگو و تن ماهیان و مروارید در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- تکثیر و صید ماهیان خاویاری در شهرستان‌های زابل، نیمروز، هامون، زهک و هیرمند.

صنعت و معدن

- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- صنایع ساخت قطعات و تجهیزات خودرو در شهرستان‌های زاهدان و چابهار.
- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراپ کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- صنایع تبدیلی غذایی و کشاورزی با تاکید بر فرآوری و بسته بندی شیلات و دام (سبک و سنگین) محصولات کشاورزی گرمسیری و نیمه گرمسیری در جهت ارتقای امنیت غذایی کشور در شهرستان‌های ...
- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان و چابهار.
- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های هامون، نیمروز، زاهدان، خاش و ایرانشهر.
- صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر و میرجاوه.
- صنایع دانش بنیان در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، زابل و ایرانشهر.

بازرگانی

- نقش موثر در هدایت جریان‌ها (صادرات و واردات) و تعاملات جهانی با تمرکز بر تجارت، ترانزیت و لجستیک.
- دروازه ورودی به آبهای آزاد و هاب بازرگانی منطقه و ترانزیت در شهرستان چابهار.
- بازرگانی و ارائه خدمات پشتیبان با کشورهای آسیای میانه و افغانستان در شهرستان زابل.
- مناطق آزاد تجاری در شهرستان‌های چابهار، زابل و زهک.
- مناطق ویژ اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز.
- توسعه و تجهیز بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زهک، خاش نیمروز و هیرمند.

گردشگری

- گردشگری دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های هامون، زهک، سراوان و نیکشهر.
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، کنارک و خاش.
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.
- ورزش‌های ساحلی و آبی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

خدمات برتر

- بیمه با عملکرد فراملی و مشاوران حقوقی در شهرستان چابهار و زابل.
- بورس کالا و انرژی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار و زابل.
- پشتیبانی و صدور خدمات فنی و مهندسی، حسابرسان و موسسات بازاریابی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، زابل.
- دارای جایگاه ویژه در زمینه علوم و تکنولوژی و حوزه فن آوری اطلاعات و ارتباطات.

حمل و نقل

- خدمات تخصصی حمل و نقل و تقویت نهادهای حرفه‌ای فعال در زمینه ترانزیت کالا در شهرستان‌های زاهدان، چابهار و زابل.
- حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی منطبق بر بزرگراه آسیایی (AH۷۵) در راستای تقویت ارتباطات با کشورهای آسیای میانه و افغانستان در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر، نیکشهر، چابهار هامون، نیمروز و زابل.
- حمل و نقل جاده‌ای منطبق بر بزرگراه‌های آسیایی (AH۲) و (AH۷۱) در راستای تقویت ارتباطات با کشورهای پاکستان و افغانستان در شهرستان‌های سراوان، ایرانشهر، زاهدان، چابهار، کنارک، نیکشهر، سرباز، زهک، فنوج و دلگان.
- حمل و نقل جاده‌ای منطبق بر کریدور قطری کشور از چابهار به مرکز در راستای تقویت امنیت تجاری و بازرگانی کشور در شهرستان‌های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر و بزمان.
- حمل و نقل ریلی منطبق بر محور شرق در راستای تقویت ارتباطات با کشورهای آسیای میانه و افغانستان در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر، نیکشهر، چابهار هامون، نیمروز و زابل.
- حمل و نقل ریلی منطبق بر محور قطری کشور از چابهار به مرکز در راستای تقویت امنیت تجاری و بازرگانی کشور در شهرستان‌های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر و بزمان.
- حمل و نقل هوایی در شهرستان‌های چابهار، زاهدان و زابل.
- حمل و نقل دریایی در راستای تقویت ارتباطات با کشورهای حاشیه خلیج فارس، شرق آفریقا و آسیا در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- نقش محوری در ارائه خدمات حمل و نقل چندوجهی.

آب

- نمک‌زدایی از آب دریا جهت تامین آب کریدور شرق کشور در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- مدیریت منابع آبی رودخانه‌ها و دریاچه‌های مرزی با تاکید بر دریافت حقابه رود هیرمند از کشور افغانستان در شهرستان‌های زهک، نیمروز و هیرمند.

انرژی

- تامین انرژی بادی و تجهیزات مرتبط با آن با امکان صادرات در شهرستان‌های نیمروز، هیرمند، هامون و زابل.
- تامین انرژی‌های خورشیدی و تجهیزات مرتبط با آن با امکان صادرات در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر و دلگان.
- تامین انرژی‌های زمین گرمایی و تجهیزات مرتبط با آن با امکان صادرات در شهرستان‌های خاش و کنارک.

نفت و گاز

- صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- تبدیل گاز طبیعی به پلی پروپیلن (GTPP) در شهرستان‌های چابهار و کنارک
- ایجاد زیرساخت و توسعه صادرات گاز در شهرستان سرباز، مهرستان، سراوان و میرجاوه، هیرمند و چابهار.

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش کلیدی در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافندغیرعامل

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- محصولات جالیزی و خارج از فصل در شهرستان‌های زابل، زهک، هامون، هیرمند، نیمروز، سرباز، چابهار، کنارک، سراوان، ایرانشهر، خاش، دلگان، مهرستان، قصرقند و بمپور.
- گیاهان دارویی در شهرستان‌های خاش، سراوان، ایرانشهر و زابل، زهک، هیرمند، هامون، نیمروز، زاهدان، مهرستان، نیکشهر، سرباز و دلگان.
- میوه‌های گرمسیری و نیمه‌گرمسیری در شهرستان‌های ایرانشهر، سیب‌وسوران، فنوج، نیکشهر، قصرقند، دلگان، بمپور، سرباز، مهرستان، چابهار، سراوان و کنارک.
- دامداری سبک و سنگین با محوریت نژادهای بومی در شهرستان‌های نیمروز، هامون، هیرمند، زابل و زهک.
- پرورش شتر در شهرستان‌های خاش، ایرانشهر، میرجاوه، کنارک، چابهار، نیکشهر، دلگان، زاهدان، نیمروز، سراوان، مهرستان، سیب و سوران و بمپور.

شیلات

- آبزی‌پروری در آب‌های دور چابهار و کنارک.
- آبزی پروری در آب‌های داخلی در شهرستان‌های نیکشهر، سرباز، سراوان، سیب و سوران، نیمروز، هامون، هیرمند، زابل، زهک، ایرانشهر، خاش، قصرقند، بمپور.
- پرورش میگو و تن ماهیان و مروارید در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- تکثیر و صید ماهیان خاویاری در شهرستان‌های زابل، نیمروز، زهک، هامون و هیرمند.
- کشاورزی دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- صید آبزیان کف زی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

صنعت و معدن

- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراپ کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- صنایع تبدیلی کشاورزی در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، زابل، ،زهک، چابهار، کنارک، نیکشهر، فنوج، دلگان، سرباز، مهرستان، سیب و سوران، نیمروز، زابل و سراوان.
- صنایع سلولزی در شهرستان‌های کنارک، ایرانشهر، زابل، چابهار و خاش.
- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان.
- صنایع تبدیلی و ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و زهک.
- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب‌وسوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر.
- صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر، چابهار، کنارک، فنوج، دلگان و میرجاوه.
- بهره‌برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.
- بهره‌برداری معدنی (آنتیموان) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.
- بهره‌برداری معدنی (سنگ آهگ) در شهرستان‌های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.
- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب‌وسوران، سراوان و چابهار.

بازرگانی

- خدمات پشتیبان بازرگانی در شهرستان‌های چابهار،کنارک، فنوج، دلگان، قصرقند، بمپور، خاش، ایرانشهر، زاهدان، نیمروز، هامون و زابل.
- مناطق آزاد تجاری در شهرستان‌های چابهار، زابل و زهک.
- مناطق ویژه اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز.

گردشگری

- گردشگری دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- ورزش‌های ساحلی و آبی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- گردشگری طبیعی (بوم‌گردی) در شهرستان‌های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نیمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میرجاوه، زاهدان، زهک، قصرقند، سراوان و زابل.
- صنایع دستی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، هیرمند، هامون، ایرانشهر، خاش، میرجاوه، زاهدان، سرباز، نیکشهر و سراوان.
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه، هامون، زهک، سیب و سوران و سراوان.
- گردشگری سلامت در شهرستان زاهدان، زابل، هیرمند، چابهار، ایرانشهر و سراوان.

خدمات برتر

- بیمه- خدمات مالی- خدمات حقوقی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و سراوان.
- پشتیبانی و صدور خدمات فنی و مهندسی در شهرستان‌های چابهار، ایرانشهر، زاهدان و زابل.

حمل و نقل

- خدمات تخصصی حمل و نقل و انبارداری در شهرستان‌های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، میرجاوه، سراوان، سرباز، هیرمند و نیکشهر.
- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان‌های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر، زاهدان، هامون و نیمروز.
- خدمات پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) در شهرستان‌های چابهار، نیک شهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، نیمروز، هیرمند، میرجاوه، سراوان، قصرقند، بمپور و فنوج.
- حمل و نقل جاده‌ای منطبق بر بزرگراه‌های آسیایی (AH۲) و (AH۷۱) در راستای تقویت ارتباطات با کشورهای پاکستان و افغانستان در شهرستان‌های سراوان، ایرانشهر، زاهدان، چابهار، کنارک، نیکشهر، سرباز، زهک، فنوج و دلگان.

- حمل و نقل جاده‌ای منطبق بر کریدور قطری کشور از چابهار به مرکز در راستای تقویت امنیت تجاری و بازرگانی کشور در شهرستان‌های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر و بزمان.
- حمل و نقل ریلی منطبق بر محور شرق در راستای تقویت ارتباطات با استان‌های شمالی در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر، نیکشهر، چابهار هامون، نیمروز و زابل.
- حمل و نقل ریلی منطبق بر محور قطری کشور از چابهار به مرکز در راستای تقویت امنیت تجاری و بازرگانی کشور در شهرستان‌های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر و بزمان.
- حمل و نقل هوایی در شهرستان‌های چابهار، زاهدان، زابل و ایرانشهر.
- حمل و نقل دریایی در راستای تقویت امکان ترانشیپ کالا در بین بنادر داخلی کشور در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

آب

- نمک‌زدایی از آب دریا جهت تامین آب کریدور شرق کشور با اولویت مصرف داخلی استان.
- تامین آب و آبرسانی، شبکه آبیاری و زهکش و احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان‌های سراوان، زاهدان، خاش، سیب‌وسوران، سرباز، ایرانشهر، بمپور، کنارک، چابهار، نیکشهر و قصرقند و مهرستان.

انرژی

- تامین انرژی بادی و تجهیزات مرتبط با آن در شهرستان‌های زابل، نیمروز، هیرمند، هامون، دلگان، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر، سراوان و سواحل جنوبی استان.
- تامین انرژی خورشیدی و تجهیزات مرتبط با آن در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر و دلگان.
- تامین انرژی زمین گرمایی و تجهیزات مرتبط با آن در شهرستان‌های خاش و کنارک.
- تولید انرژی‌های برق حرارتی در شهرستان‌های سراوان، خاش، زابل، ایرانشهر و زاهدان.
- تولید انرژی‌های ناشی از جزرومد در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

امنیتی و پدافندغیرعامل

- نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز ۱۴۲۴ در پرتو کوشش جمعی شهروندان استان به عنوان مردمانی خلاق و پرکار، مشارکت فعال تمامی ذینفعان و بهره مندی خردمندانه از تمامی ظرفیت‌ها و پتانسیل های موجود

به عنوان سرمایه‌های جریان توسعه هوشمند و نوآورانه استان، استانی است با توسعه جامع، امنیت پایدار و همبسته با سرزمین، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی، با هویت اصیل ایرانی- اسلامی، به دور از نگرش های سنتی ضد توسعه و ایفاگر نقش سازنده در تعاملات ملی و فراملی، دارای سازمان فضایی متوازن و همگرا با کشور، با تاکید بر حفاظت از محیط‌زیست، بهره‌برداری منطقی از منابع و جایگاه مناسب در شاخص‌های توسعه انسانی و اقتصادی کشور، دروازه تجارت و حلقه اتصال کشورهای آسیای میانه و افغانستان به آب‌های آزاد که با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل دارای ویژگی‌های زیر است:

- سیستان و بلوچستان در افق چشم‌انداز؛ با بهره گیری از ظرفیت های بومی و توسعه سرمایه‌های انسانی متخصص و کارآمد، ضمن خلق رفاه و توزیع منصفانه آن در جامعه عاری از نابرابری، گامی موثر در مسیر فقرزدایی و ارتقا امنیت پایدار و تقویت پیوندهای قومی و مذهبی در چارچوب هویت ملی برداشته است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ برخوردار از شهرهای پررونق، روستاهای آباد و مولد با تاکید بر بازآرایی تعاملات و تمهید ترتیبات توسعه پایدار و متوازن که ضمن توزیع خدمات و زیرساخت های هوشمند، سبز و پایدار، در تامین منابع آب و انرژی خودکفا بوده و با صادرات خدمات برتر، دارای زیرساخت‌های همبسته با کشورهای پاکستان و افغانستان به منظور افزایش عمق استراتژیک و امنیت پایدار مبتنی بر تعاملات فی مابین در مرزهای شرقی کشور است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم‌انداز؛ زیست‌بومی است پایدار، که با ملاحظات طبیعی و تاب‌آوری زیست‌محیطی، مدیریت صحیح منابع آبی و هدایت فرآیند توسعه، شرایط خشکسالی را تعدیل بخشیده و از طریق نمک زدایی آب دریا، یکی از پشتوانه‌های تضمین دسترسی به منابع آب پایدار برای استان‌های شرقی و مرکزی کشور است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ دارای بخش کشاورزی پویا متناسب با مقتضیات طبیعی، برخوردار از فناوری‌های نوین و الگوی کشت همساز با محیط در راستای حفاظت و توسعه گونه‌های بومی و توانمند در تولید ثروت و تضمین منافع پایدار بهره برداران بخش های زراعت، باغداری، شیلات و دامپروری از طریق تکمیل زنجیره تولید است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ یکی از بازیگران اصلی اقتصاد جنوب‌غرب آسیا و بهره مند از زیرساخت‌های مجهز حمل‌ونقل و ارتباطات و حلقه اتصال به تجارت جهانی است. بندر چابهار به‌عنوان دروازه ورود به آب های آزاد، ضمن ارتقای امنیت تجاری کشور در شرایط خاص، ایفاگر نقش فراملی و رقابت‌پذیر و دارای جایگاه ممتاز در زنجیره حمل‌ونقل بین‌الملل و دروازه تجارت جهانی کشورهای آسیای میانه، افغانستان، روسیه و شمال اروپا با آسیای جنوب‌شرقی و افریقا است.

- سیستان و بلوچستان در افق چشم‌انداز؛ دارای جایگاه مناسب در توسعه صنعتی کشور، برخوردار از طیف متنوعی از صنایع پیشرفته و دانش‌بنیان، میزبان فعالیت‌های صنعتی پایه از جمله صنایع فلزات اساسی، پالایشگاهی، پتروشیمی و صنایع معدنی در مقیاس ملی و فراملی و کانون استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، شیلاتی، محصولات بهداشتی، صنایع غذایی، صنایع شیمیایی و دارویی با رویکرد استقرار صنایع تولیدکننده کالاهای مورد نیاز استان و کشورهای منطقه است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم‌انداز؛ بستر همکاری و سرمایه‌گذاری‌های مشترک با کشورهای خارجی، کانون نوین اقتصاد دریاپایه کشور با تاکید بر توسعه سواحل مکران و قطب جدید صادرات انرژی است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم‌انداز؛ از پتانسیل های اصلی توسعه گردشگری کشور با تکیه بر ارائه طیف متنوعی از فرصت‌ها و خدمات گردشگری و رقابت‌پذیر در سطح کشورهای منطقه از طریق معرفی سبک نوین گردشگری ایرانی- اسلامی است.

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- حفاظت از منابع زیست‌محیطی به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک، و قابلیت‌های طبیعی بویژه منابع آب و خاک؛
- تامین آب شرب و کشاورزی مورد نیاز جمعیت و پهنه‌های مناسب کشاورزی؛
- احیای جایگاه و نقش تاریخی و راهبردی منطقه در مسیر راه ابریشم، جاده مروارید و سایر شاه‌راه‌ها و کریدورهای شمالی-جنوبی و شرقی - غربی جهانی و درحوزه اقیانوس هند، درعرصه تجارت جهانی؛
- توسعه و نوین‌سازی فعالیت‌های بازرگانی خارجی و ترانزیت کالا با تاکید برفعالیت‌ها و تمهیدات لجستیکی؛
- تحدید فعالیت‌های اقتصاد غیررسمی با اصلاح ساختارها و تقویت بخش رسمی اقتصاد استان و ایجاد فرصت‌های شغلی؛
- ارتقای شاخص‌های توسعهٔ انسانی به ویژه در جامعهٔ زنان، کاهش شکاف بین میزان شاخص‌های توسعهٔ انسانی استان با سطح ملی، گسترش عدالت اجتماعی و تعادل فضایی؛
- تقویت پیوندها و مناسبات اقتصادی و تجاری فراملی با بهره‌گیری از موقعیت جغرافیای سیاسی- اقتصادی استان، ارتقا و گسترش کارکردهای فرامرزی استان با تاکید بر حمل و نقل دریایی و خطوط منظم کشتیرانی؛
- تقویت پیوندها و تعامل ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان با سطح ملی، ارتقا نقش و جایگاه استان درکشور؛

- به کارگیری قابلیت‌ها و استعدادهای موجود و ایجاد مزیت‌های جدید در سطح استان به منظور ارتقای نقش و سهم استان در اقتصاد ملی؛
- تقویت و گسترش همگرایی قومی و مراودات و تبادلات فرهنگی مردم استان در سطح استان و با سایر مناطق کشور؛
- ایجاد پیوندهای بهینهٔ منطقه‌ای و استانی با تأکید بر توسعهٔ راه‌های روستایی، راه‌های فرعی و محورهای بین استانی؛
- توسعه زیرساخت های ارتباطی تا سطح دسترسی به فناوری های 3G، 4G و 5G برای رشد اقتصادی و ایفای نقش های فراملی، تبدیل مکران و چابهار به هاب ارتباطات در مقیاس بین المللی؛
- بهره برداری مطلوب از توان گردشگری استان در جهت توسعه پایدار به منظور ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی.

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- به کارگیری تمهیدات لازم به منظور رفع بی اعتمادی و باور تبعیض بین مردم سیستان و بلوچستان؛
- حفظ و ارتقاء ویژگی‌های هویتی و ارزش‌های فرهنگی بومی استان به منظور تقویت وحدت ملی و همگرایی فرهنگی در پیوند با فرهنگ ملی؛
- کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش نشاط و شادابی در استان؛
- فقرزدایی و تعدیل نابرابری‌های ناحیه‌ای، اجتماعی و اقتصادی در قلمرو استان؛
- ساماندهی حفره‌ها و گسست‌های فضایی (سکونت و فعالیت) استان به منظور توسعه متوازن و متعادل فضایی؛
- تقویت و گسترش خدمات برتر دانش محور در جهت توسعه تعاملات و ارتباطات فراملی؛
- تجهیز فضاها و مراکز شهری و روستایی استان بر مبنای استانداردها و ضوابط خدمات رسانی؛
- ایفای نقش ملی و فراملی استان با تاکید و توجه به مناطق ویژه اقتصادی و قطب‌های ترانزیت کالا در استان؛
- حفاظت از منابع و میراث‌طبیعی و تعادل‌های زیست‌محیطی استان بویژه ذخیره‌گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک؛
- ساماندهی و ارتقاء ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات و بلایای محیطی در استان؛
- مدیریت تامین، انتقال و مصرف آب مورد نیاز استان برای شرب، کشاورزی و صنعت؛

- توسعه و تقویت شبکه تأمین و انتقال نیرو و تجهیز استان با استفاده از انرژی‌های نو و پاک و صدور آن به کشورهای همسایه؛
- افزایش بهره‌وری عوامل تولید کشاورزی و دامی؛
- توسعه پایدار و همه‌جانبه و کیفی بخش کشاورزی؛
- بهره‌گیری از موقعیت جغرافیایی استان و گسترش شبکه‌های ارتباطی جاده‌ای، ریلی و دریایی برای دسترسی به مبادی خارجی کشور، بازارهای بین المللی و تقویت پیوندها با استان‌های همجوار؛
- تحول در فعالیت‌های صنعتی و معدنی استان بر مبنای توسعه و اقتصاد دانایی‌محور به پشتوانه موقعیت مناسب منطقه‌ای و ذخایر معدنی؛
- توسعه و گسترش گردشگری در استان با ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی به پشتوانه جاذبه‌های منحصر بفرد، تامین زیرساخت‌های مناسب درجهت توسعه آتی استان.

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- اولویت اول استقرار جمعیت در منطقه جنوبی استان (لبه ساحلی شهرستان‌های چابهار و کنارک و با تاکید بر منطقه شهری چابهار – تیس - کنارک)؛
- اولویت دوم استقرار جمعیت در کریدور چابهار – پلان – پیشین - راسک – پارود – سرباز و تقویت سکونتگاه‌های مرزی به خصوص در منطقه شمالی با هدف تامین امنیت و امکان تسهیل مراودات بازرگانی؛
- اولویت سوم استقرار جمعیت در منطقه شهری ایرانشهر – محمدان – بمپور، منطقه شهری زابل و تقویت شهرهای سراوان، زابلی، سوران و هیدوج در منطقه شرقی؛
- اولویت چهارم استقرار جمعیت در سکونتگاه‌های راهوندی و متصل‌کننده استان با استان‌های مجاور نظیر سفیدآبه، نصرت آباد، بزمان، گلمورتی، چگرد، کتیج و زرآباد.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

زراعت

- اولویت اول توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه شمالی (دشت سیستان) و منطقه جنوبی (دشت باهوکلات نگور، پیرسهراب عورکی)؛

- اولویت دوم توسعه فعالیت‌های زراعی در جنوب‌غربی منطقه مرکزی (دشت ایراندگان و کاروانده)، در غرب منطقه غربی (دشت ایرانشهر- بمپور، اسپکه و سردگال) و در شمال‌شرقی منطقه جنوبی (حوضه آبریز رودخانه سرباز شامل دشت پیشین و دشت راسک – سرباز)؛
- اولویت سوم توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه شرقی (دشت سراوان، زابلی و سیب و سوران)، میانه منطقه جنوبی (دشت نیکشهر، ساربوک و قصرقند)؛
- اولویت چهارم توسعه فعالیت‌های زراعی در جنوب‌غربی منطقه جنوبی (حوضه آبریز رودخانه زرآباد) و غرب منطقه مرکزی (دشت‌های آبخوان، گوهرکوه، کوهین، دومک، لادیز و حصاروئیه).

باغداری

- اولویت اول توسعه باغداری در منطقه جنوبی و در دشت‌های باهوکات نگور، پیرسهراب عورکی و زرآباد، منطقه شرقی و در دشت سراوان و زابلی و منطقه شمالی(دشت سیستان)؛
- اولویت دوم توسعه باغداری در منطقه شرقی در دشت سیب و سوران، منطقه غربی در دشت جازموریان و منطقه مرکزی در دشت خاش؛
- اولویت سوم توسعه باغداری در منطقه جنوبی در دشت‌های سرباز و قصرقند و نیکشهر؛

شیلات

- اولویت توسعه فعالیت‌های ماهیگیری و توسعه صنایع وابسته در منطقه جنوبی استان در خط ساحلی با تاکید بر بنادر گواتر، پسابندر، بریس، رودیک، گیشاب، رمین، تیس، پزم، گوردیم، بیردف، زرآیاد و جد؛
- اولویت توسعه فعالیت‌های آبزی‌پروری در منطقه شمالی استان (چاه‌نیمه‌ها) و رودخانه‌های دائمی (منطقه شرقی و جنوبی)؛
- اولویت توسعه مزارع پرورش میگو و تن ماهیان و کشت مروارید در نواحی ساحلی با تاکید بر شرق شهرستان چابهار؛
- اولویت توسعه تولید و تکثیر ماهیان خاویاری در منطقه شمالی استان (چاه نیمه ها).
- اولویت توسعه کشاورزی دریایی در منطقه جنوبی استان با تاکید بر نوار ساحلی.

دامداری و دامپروری

- اولویت پرورش شتر در منطقه مرکزی (خاش و زاهدان)، منطقه جنوبی (کنارک، چابهار) و غرب منطقه غربی و شمال منطقه شمالی؛
- اولویت پرورش دام بزرگ در منطقه مرکزی (زاهدان)، منطقه جنوبی (چابهار) و منطقه شمالی؛

- اولویت پرورش دام کوچک در میانه و شرق منطقه جنوبی و میانه منطقه شرقی.
- اولویت استقرار واحدهای کشتارگاه‌های صنعتی در مرزهای شرقی.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش صنعت

- اولویت توسعه صنایع سنگین، آب‌بر در منطقه جنوبی استان (زون چابهار – تیس – کنارک)؛
- اولویت توسعه صنایع دانش بنیان در منطقه جنوبی و مرکزی استان؛
- اولویت توسعه صنایع بسته‌بندی و پشتیبان کشاورزی در مناطق شمالی و غربی (محور صنعتی بمپور- محمدان- ایرانشهر)؛
- اولویت توسعه صنایع کالاهای مصرفی در منطقه شرقی (محور صنعتی سوران- سراوان- محمدان) و منطقه مرکزی (محور زاهدان- میرجاوه) و منطقه شمالی (ادیمی- زابل- زهک)؛
- اولویت توسعه صنایع فرآوری مواد معدنی (محور صنعتی نوک آباد- خاش، زاهدان، نصرت آباد).

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش معدن

- اولویت اول توسعه فعالیت‌های معدنی نوار نهبندان – ایرانشهر در غرب نصرت آباد با روند شمالی – جنوبی به سمت کورین و غرب خاش؛
- اولویت دوم توسعه فعالیت‌های معدنی در شرق نصرت آباد از چهل کوره به سمت دومک و نهایتاً کوه تفتان به سمت جنوب شرق تا حاشیه غربی دشت تهلاب در نزدیکی مرز پاکستان؛
- اولویت سوم توسعه فعالیت‌های معدنی در منطقه غربی و حاشیه شمالی زون مکران شامل نوار ایرانشهر – میناب (شیخ عالی، احمدآباد، اسپکه، بزمان)؛
- اولویت چهارم توسعه فعالیت‌های معدنی در منطقه شرقی زون سراوان و نوار مرزی پیشین تا میرجاوه.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های بخش خدمات

بازرگانی و لجستیک

- اولویت توسعه فعالیت‌های بندری و لجستیک حمل و نقل در منطقه جنوبی (با تاکید بر بندر چابهار) و منطقه شمالی (با تاکید بر منطقه آزاد سیستان).
- اولویت توسعه فعالیت‌های بازرگانی با تاکید بر بندر چابهار و زابل.
- اولویت توسعه بازارچه‌های مرزی در مناطق شرقی، غربی و مرکزی؛
- اولویت توسعه مناطق ویژه در مناطق شرقی، غربی و مرکزی؛

گردشگری

- اولویت اول توسعه گردشگری در شهرستان‌های چابهار، زاهدان، هامون، کنارک، خاش و زابل؛
- اولویت دوم توسعه گردشگری در شهرستان‌های ایرانشهر، سراوان، نیکشهر سرباز و زهک؛
- اولویت سوم توسعه گردشگری در شهرستان‌های زاهدان، مهرستان، قصر قند، فنوج و نیمروز؛
- اولویت چهارم توسعه گردشگری در شهرستان‌های میرجاوه، هامون، هیرمند، سیب و سوران و دلگان.

بهداشت و سلامت

- اولویت توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار؛
- اولویت توسعه خدمات عمومی درمانی در کانون‌های شهری و مراکز منظومه‌های روستایی؛
- اولویت توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی؛

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

- محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی–حفاظتی و ...)

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- غرب منطقه غربی در دشت هامون جازموریان، رحمت‌آباد، دلگان چاه کیچی و بخش‌های غربی از بزمان سردگال؛
- جنوب شرق منطقه مرکزی در دشت تهلاب؛
- غرب منطقه مرکزی در دشت دق کهورک و شمال غرب منطقه مرکزی در کویر لوت؛
- بخش‌های غربی محدوده شمالی در دشت هامون هیرمند.

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی

- منطقه غربی در دشت ایرانشهر بمپور و اسپکه مسکوتان؛
- شرق منطقه جنوبی در دشت پیشین؛
- جنوب شرق منطقه مرکزی در دشت تهلاب؛
- منطقه شمالی در دشت هامون هیرمند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- مناطق حفاظت شده استان شامل گاندو، شیله، پوزک و بیرک؛
- پناهگاه حیات وحش هامون و حوزه جازموریان.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان سیستان و وبلوچستان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

زراعت

- در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، زهک، هیرمند، هامون، سراوان، سرباز، نیکشهر، ایرانشهر و بمپور.

باغداری

- در شهرستان‌های خاش، زهک، سراوان، دلگان، مهرستان، چابهار، کنارک، هیرمند، قصرقند و فنوج.

شیلات و آبزی پروری

- در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زهک، نیمروز، هیرمند، زابل، ایرانشهر، خاش، سرباز و بمپور.

صنعت

- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراپ کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛
- صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛
- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛
- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان؛
- صنایع کشاورزی و ماشین‌آلات کشاورزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و زهک؛
- صنایع تبدیلی کشاورزی در شهرستان‌های زهک، زابل، نیمروز، زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، سراوان، سیب و سوران، سرباز، نیکشهر، چابهار و کنارک؛
- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب و سوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر؛
- صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر، چابهار، کنارک، فنوج، دلگان و میرجاوه.

معدن

- بهره‌برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.
- بهره‌برداری معدنی (آنتیموان) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.
- بهره‌برداری معدنی (سنگ آهک) در شهرستان‌های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.
- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب‌وسوران، سراوان و چابهار.

بازرگانی

- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، زهک، زاهدان و میرجاوه؛
- مناطق آزاد تجاری در شهرستان‌های چابهار، زابل و زهک؛
- مناطق ویژ اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز؛
- بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زابل، نیمروز و هیرمند.

گردشگری و صنایع دستی

- گردشگری دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛
- گردشگری طبیعی (بوم‌گردی) در شهرستان‌های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نیمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میر جاوه، زاهدان و زابل؛
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه و سراوان؛
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار؛
- صنایع دستی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، هیرمند، هامون، ایرانشهر، خاش، میرجاوه، زاهدان و سراوان.

خدمات

- خدمات برتر در شهرستان‌های زابل، زاهدان و چابهار؛
- خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار؛
- خدمات تخصصی حمل‌ونقل و انبارداری در شهرستان‌های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، میرجاوه، سراوان، سرباز و نیکشهر؛
- خدمات پشتیبان تجارت و بازرگانی در شهرستان‌های چابهار،کنارک، فنوج، دلگان، قصرقند، بمپور، خاش، ایرانشهر، زاهدان، نیمروز، هامون و زابل.

انرژی

- تولید انرژی‌های تجدیدپذیر بادی- خورشیدی در شهرستان‌های زابل، نیمروز، هیرمند، هامون، دلگان، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر و سراوان؛
- تولید انرژی‌های برق حرارتی با امکان صادرات در شهرستان‌های سراوان، خاش، زابل، ایرانشهر و زاهدان؛
- تولید انرژی‌های انرژی ناشی از جزرومد در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

تامین آب

- نمک زدایی از آب دریا جهت تامین آب کریدور شرق کشور در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛

- احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان‌های سراوان، زاهدان، خاش، سیب‌وسوران، سرباز، کنارک، چابهار و مهرستان.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی و دامپروری

- ارزیابی و قابلیت‌سنجی منابع اراضی و تدقیق آن با طبقه‌بندی اراضی مستعد آبیاری برای زراعت (سالانه و دائمی) و تیپولوژی اراضی جهت تعیین نظام بهره‌برداری مناسب از زمین؛
- تقویت و توسعه امکانات به منظور تولید محصولات کشاورزی با ارزش افزوده بالا و نیاز آبی کمتر در استان؛
- توسعه کمی و کیفی کشت تولیدات کشاورزی نوبرانه،گرمسیری، نیمه‌گرمسیری و مزیت‌دار با قابلیت صادرات مانند: خرما، انبه ،پاپایا، موز و...؛
- اصلاح ساختار مصرف آب در بخش کشاورزی استان و رعایت الگوی مناسب کشت با شرایط اکولوژیک مصرف آب در محیط شهری و روستایی استان؛
- سازماندهی نظام مدیریتی کارآمد برای فعالیت‌ها و بهره‌برداری‌های کشاورزی استان با رعایت اصول زیست‌محیطی و حفاظت آب و خاک؛
- توسعه آبزی‌پروری و شیلات، صیادی و گسترش مجتمع‌های صنعتی و نیمه صنعتی دام و طیور بنا بر مزیت‌های بومی و منطقه‌ای؛
- اعمال مدیریت بهینه در بهره‌برداری از منابع پایه و منابع زیست بومی به ویژه مدیریت بهره‌برداری از مراتع.

صنعت و معدن

- گسترش و تقویت زمینه‌ها و امکانات مورد نیاز برای توسعه صنعتی در راستای توسعه درونزای استان؛
- ارتقاء سطح مدیریت صنعتی استان و انجام اقدامات و فعالیت‌های ضروری برای بهینه‌سازی، نوسازی و اصلاحات مورد نیاز در ساختار صنعت استان؛
- ارتقاء سطح کارآمدی و گسترش سامانه‌های اطلاع رسانی در بخش صنعت به منظور دستیابی و استفاده مؤثر سرمایه گذاران و کارآفرینان؛
- برقراری ارتباط و تعامل واحدهای صنعتی با مراکز دانشگاهی و پارکهای علم و فن‌آوری و به کارگیری فن‌آوری نوین و پیشرفته در صنایع عمده؛
- ساماندهی صنایع استان برای رقابت‌پذیری، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، ارتقای بهره‌وری و ایجاد ارزش افزوده؛
- توسعه و استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در نقاط مستعد، امکان توسعه صنایع تبدیلی شیلات و صنایع دریایی در نوار ساحلی استان و توسعه و حمایت کارآمد از صنایع دستی؛

- پیش‌بینی پهنه‌های جدید و سازگار با شرایط زیست محیطی استان برای شکل‌گیری قطب‌های نوین توسعه صنعتی و استقرار صنایع مادر و بزرگ؛
- گسترش صنایع بومی و زود بازده روستایی در مناطق محروم استان با اولویت مناطق با خطر تخلیه جمعیتی؛
- ارتقاء جایگاه صنایع دستی با حمایت از تولید و فروش (از طریق ایجاد بازارچه و شهرک صنایع دستی)؛
- بهره‌گیری بهینه و مطلوب از موقعیت ویژه معدنی استان و توسعه اکتشافات در این زمینه و نیز افزایش ظرفیت بهره‌برداری از معادن موجود؛
- ایجاد زمینه‌های مناسب به منظور راه‌اندازی و افزایش فرآوری موادمعدنی.

نظام سکونتگاهی

- تجهیز نقاط شهری استان به خدمات برتر بر مبنای سطح عملکری و وظایف محوله در برنامه آمایش استان؛
- تدوین الگوهای شهرسازی متناسب با ویژگی‌های فرهنگی و اقلیمی استان؛
- ایجاد زمینه‌های لازم برای نگهداشت جمعیت در روستاها، متناسب با توان‌های محیطی، با بهره‌گیری از منابع طبیعی و ظرفیت زیست بوم‌ها؛
- تقویت و تجهیز کانون‌های زیست استان (شهر ها و روستاها) به عنوان مراکز و پایگاه‌های مقاومت در برابر بیابان‌زایی و کویر؛
- تجهیز مناسب مراکز برتر روستایی برای ایفای نقش محوله در هر سطح از فضاهای روستایی.
- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق با مناطق داخلی کشور و مقابله با انزوا در مناطق

بازرگانی

- ایجاد زمینه‌ها و شرایط لازم به منظور توسعه فعالیت‌های تجارتی و بازرگانی بین المللی در منطقه آزاد تجاری چابهار در همجواری با آبهای آزاد؛
- بهره‌گیری و به کارگیری روش‌های نوین بازاریابی و تقویت پیوند با بازارهای داخلی و خارجی؛
- توسعه وتقویت فعالیت‌های تجاری و بازرگانی در مناطق ویژه اقتصادی و مبادی مرزی استان؛
- راه‌اندازی فعالیت‌های تجاری و بازرگانی، کسب و کار، و سرمایه‌گذاری‌های خرد و کوچک مقیاس به منظور تشویق و توسعه پویش‌های کارآفرینی با اولویت مراکز روستایی و عشایری استان؛
- ساماندهی شبکه مبادلاتی مناسب و متوازن بین نقاط مختلف استان (شهر و روستا) و امکان توسعه و تقویت آن با بازارهای خارجی و بین المللی؛
- ارتقاء مهارت‌های شغلی متناسب با نیازهای بازار کار.

گردشگری

- توسعه صنعت گردشگری استان با اتکا به گسترش و تقویت توریسم دریایی، اکوتوریسم و ظرفیت‌های با ارزش تاریخی و فرهنگی استان؛
- فراهم نمودن شرایط لازم به منظور سرمایه‌گذاری و تجهیز قطب‌ها، محورها و مراکز گردشگری استان؛
- حفظ و صیانت و استفاده بهینه از هنرهای سنتی و صنایع دستی و بومی استان؛
- ساماندهی و تأمین فضای مناسب سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و رفع مشکلات و موانع جذب گردشگران داخلی و خارجی به استان؛
- کاربرد فناوری اطلاعات در صنعت گردشگری استان و توسعه و تجهیز مراکز و خدمات راهوندی.

فن آوری و اطلاعات

- پوشش کامل نسل های جدید شبکه تلفن همراه در نقاط شهری و ۹۰ درصد روستاهای بیشتر از ۲۰ خانوار؛
- توسعه و تقویت شبکه فیبر نوری در سطح استان و کارگیری فن‌آوری‌های پیشرفته در زمینه استفاده مطلوب از شبکه سراسری فیبر نوری؛
- توسعه و تقویت سامانه‌ها و تجهیزات فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در سطوح مختلف تشکیلات اداری، صنعتی، آموزشی، فرهنگی، خدمات و بازرگانی، تولید در استان؛
- ایجاد تمهیدات لازم به منظور توسعه فرهنگ و آموزش فن‌آوری اطلاعات در میان آحاد مردم.

بهداشت و درمان

- توزیع متعادل و متناسب خدمات درمانی در سطح نقاط شهری و روستایی استان؛
- گسترش ارائه خدمات درمانی و توانبخشی تخصصی و فوق تخصصی در استان.

حمل و نقل شبکه زیر بنایی و انرژی

- بهسازی و ارتقاء کیفیت محورهای ترانزیتی و مبادی مرزی استان با تأکید بر تقویت و تجهیز کریدورهای بین المللی استان؛
- توسعه و تقویت محور شمال به جنوب و شرق به غربی استان به منظور ارتباط منسجم با مناطق مرکزی کشور و مبادی خارجی؛
- تقویت و تجهیز شبکه راه‌های درون استانی؛
- توسعه و تقویت شبکه ریلی استان؛
- اتصال شبکه زیربنایی و زیرساختی مراکز صنعتی و معدنی استان به یکدیگر؛
- توسعه و تقویت شبکه حمل و نقل هوایی (فرودگاهی) استان به منظور ایفای نقش‌های پیش‌بینی شده در برنامه آمایش استان؛

- تأمین و تقویت زیرساخت‌های مورد نیاز در زمینه تخلیه و توزیع کالا با توجه به موقعیت استان در عرصه ملی و بین المللی؛
- توسعه و تقویت و افزایش ظرفیت تولید نیروگاه‌های برق استان؛
- توسعه و تقویت شبکه انتقال گاز در سطح استان و امکان صادرات آن به خارج از کشور؛
- به کارگیری تدابیر لازم به منظور استفاده مطلوب و حداکثری از انرژی‌های نو با تأکید بر انرژی خورشیدی، باد، امواج در مناطق مستعد استان؛
- گسترش و تقویت مراکز سوخت رسانی در مراکز جمعیت و فعالیت استان؛
- توسعه مطلوب و منطقی استحصال و توزیع آب در استان به منظور استفاده بهینه از منابع موجود با بهره‌گیری از دانش بومی و مشارکت‌های مردمی در این زمینه.

اجتماعی فرهنگی

- بهره‌وری مطلوب و کارآمد از احساسات ملی و اسلامی اقوام و مذاهب مناطق مختلف استان در جهت تحکیم وحدت ملی و روابط فراملی؛
- ایجاد تمهیدات و امکانات لازم به منظور توسعه اجتماعی و گسترش و مشارکت مدنی آحاد مردم؛
- تلاش همه‌جانبه و حداکثری به منظور جلوگیری از ازدیاد و گسترش جرم و جنایت، اعتیاد، فروش مواد مخدر و نیز تامین امنیت درکریدورهای حمل و نقل در استان؛
- ایجاد زمینه‌های برابر مشارکت جمعی اقوام و گروه‌های مذهبی در حل مشکلات استان و تحقق مردم مدار به جای توسعه دولت محور؛
- توزیع عادلانه درآمد و ثروت و خدمات در سطح استان با هدف رفع نابرابری های اجتماعی، فرهنگی و .....

آموزش

- ایجاد شرایط و امکانات لازم برای بهره‌مندی کامل جمعیت لازم التعلیم از آموزش ابتدایی تا پایان متوسطه؛
- فراهم نمودن تسهیلات مورد نیاز برای دسترسی افزون‌تر به سطوح مختلف دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی؛
- تأمین امکانات و شرایط بهینه برای رشد و توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در جهت پاسخگویی به نیازهای تخصصی توسعه در استان؛
- انجام اقدامات فراگیر برای آموزش نیروی کار در استان؛
- توسعه و تقویت مؤسسات علمی، پژوهشی و فن‌آوری "پارک‌های علم و فن‌آوری و سایر مراکز تحقیقاتی و پژوهشی"در زمینه‌های عمده فعالیتی و اقتصادی استان؛

- ایجاد ارتباط کارا و ثمربخش بین پیکره اجرایی و تولیدی و اقتصادی استان با مراکز دانشگاهی و آموزش عالی استان؛
- استقرار و توزیع متعادل مؤسسات آموزش عالی در سطح استان.

سیاسی - اداری

- تجهیز و ارتقاء کارامدی و کیفی نیروی انسانی شاغل در ادارات دولتی؛
- اعمال نظارت مؤثر و کارا بر انجام امور اجرایی در استان؛
- ایجاد شرایط و امکانات لازم به منظور تحقق شبکه دولت الکترونیکی؛
- توسعه ، تقویت و ساماندهی تشکل‌های مردمی و شبکه‌های مدنی در استان؛
- تحقق مشارکت فعال و مؤثر آحاد جامعه در مراحل تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت در استان.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیتها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) بزرگراه‌های آسیایی (AH۷۵) در محور سفیدآبه- زاهدان-خاش-ایرانشهر-نیکشهر-چابهار؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) بزرگراه‌های آسیایی (AH۷۱) در محور زرنج- زهک-زابل-زاهدان؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) بزرگراه‌های آسیایی (AH۲) در محور میرجاوه- زاهدان-نصرت‌آباد؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) بزرگراه ساحلی در محور زرآباد- کنارک-چابهار؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) بزرگراه قطری در محور سراوان-زابلی- ایرانشهر-بمپور- بزمان؛
- توسعه زیرساخت های حمل و نقل (جاده‌ای) راه اصلی درجه یک در محور پیشین-قصرقند-نیکشهر-بنت-فنوج؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) راه اصلی درجه یک در محور کوهک-سراوان؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (ریلی) در محور زاهدان-زابل-زرنج؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (ریلی) در محور زاهدان-ایرانشهر-چابهار؛

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (ریلی) در محور زاهدان- سفیدآبه؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (ریلی) در محور ایرانشهر- بزمان - بم؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (هوایی) در فرودگاه بین المللی چابهار؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (هوایی) در فرودگاه زابل؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (هوایی) در فرودگاه سراوان؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (دریایی) در بندر بین‌المللی چابهار؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (دریایی) در بنادر تجاری کنارک، تنگ و بریس؛
- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (دریایی) در بنادر صیادی گواتر، پسابندر، رودیک، گیشاب، رمین، تیس، پزم، گوردیم، بیردف، زرآیاد و جد؛
- توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) در شهرستان‌های چابهار، نیک شهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، نیمروز، هیرمند، میرجاوه، سراوان، قصرقند، بمپور و فنوج؛
- توسعه زیرساخت‌های فیبر نوری در پهنه جنوبی و مرکزی استان؛
- توسعه خدمات پشتیبان تولید و لجستیک (انبارداری، سردخانه و ..) در شهرستان‌های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، میرجاوه، سراوان،مهرستان، فنوج سرباز و نیکشهر؛
- توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی‌های بادی- خورشیدی در شهرستان‌های نیمروز، هیرمند، هامون، زابل، خاش، میرجاوه و زاهدان؛
- توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی‌های برق حرارتی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب‌وسوران، سراوان، خاش، زابل، بمپور، ایرانشهر و زاهدان؛
- توسعه زیرساخت‌ها و تاسیسات گازرسانی در کلیه شهرستان‌های استان؛
- توسعه زیرساخت‌های صادرات گاز در شهرستان سرباز، مهرستان، سراوان و میرجاوه؛
- توسعه زیرساخت‌های آبرسانی، شبکه آبیاری وزهکش و احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان‌های سراوان، زاهدان، خاش، سیب‌وسوران، سرباز، ایرانشهر، بمپور،کنارک، چابهار و مهرستان؛

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه سکونتگاه های شهری در پهنه جنوبی استان با تاکید بر منطقه شهری چابهار – تیس – کنارک.
- توسعه سکونتگاه های شهری در پهنه مرکزی و شمالی استان با تاکید بر منطقه شهری ایرانشهر – محمدان – بمپور، منطقه شهری زابل و تقویت شهرهای سراوان، زابلی، سوران و هیدوج.

- توسعه سکونتگاه های شهری راهوندی و متصل کننده استان با استان های مجاور در کانون های شهری سفیدآبه، نصرت آباد، بزمان، گلمورتی، چگرد، کتیج و زرآباد.
- توسعه سکونتگاه های شهری مرزی و متصل کننده استان با کشورهای افغانستان و پاکستان در کانون های شهری دوست‌محمد، زهک، میرجاوه، جالق، کوهک، پیشین و ریمدان.
- ساماندهی حاشیه نشینی در پیرامون شهرهای چابهار، ایرانشهر، زاهدان و زابل.
- توانمندسازی و جلوگیری از تخلیه روستاهای مرزی در پهنه شرقی استان با تاکید بر منطقه سیستان و منطقه دشتیاری.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- توسعه فعالیت های کشاورزی (زارعت) در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، زهک، هیرمند، هامون، سراوان، سرباز، نیکشهر، ایرانشهر و بمپور.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (باغداری) در شهرستان‌های خاش، زهک، سراوان، دلگان، مهرستان، چابهار، کنارک، هیرمند، قصرقند و فنوج.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (گلخانه‌ای) در شهرستان‌های سراوان، سیب و سوران، مهرستان، ایرانشهر، بمپور، دلگان، خاش، میرجاوه، چابهار و کنارک.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (تولید محصولات گرمسیری و نیمه‌گرمسیری) در شهرستان های ایرانشهر، سیب و سوران، فنوج، نیکشهر، قصرقند، دلگان، بمپور، سرباز، مهرستان، چابهار، سراوان و کنارک.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (گیاهان دارویی) در شهرستان‌های خاش، دلگان، سراوان، ایرانشهر، بمپور، زاهدان، مهرستان و زابل.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (دامداری اعم از دام سنگین و سبک) در شهرستان های نیمروز، هامون، هیرمند، زابل و زهک.
- توسعه فعالیت های کشاورزی (دامداری به ویژه شتر) در شهرستان‌های خاش، زاهدان، دلگان، کنارک، چابهار، میرجاوه، ایرانشهر، بمپور، نیکشهر و نیمروز.
- توسعه فعالیت های کشاورزی دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- توسعه فعالیت‌های آبزی پروری، پرورش میگو و تن ماهیان و مروارید در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- توسعه صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراپ کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- توسعه صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان های چابهار و کنارک.
- توسعه صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان های چابهار و کنارک.
- توسعه صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان.
- توسعه صنایع کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی در شهرستان های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و زهک.
- توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی در شهرستان‌های زهک، زابل، نیمروز، زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، سراوان، سیب و سوران، سرباز، نیکشهر، چابهار و کنارک.
- توسعه صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب و سوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر.
- توسعه صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر، چابهار، کنارک فنوج، دلگان و میرجاوه.
- بهره‌برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.
- بهره‌برداری معدنی (آنتیموان) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.
- بهره‌برداری معدنی (سنگ آهگ) در شهرستان‌های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.
- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب‌وسوران، سراوان و چابهار.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- توسعه بندر بین المللی چابهار به عنوان هاب تجارت و بازرگانی.
- توسعه بنادر بریس و تنگ به عنوان بنادر کوچک – چند عملکردی .
- توسعه و ایجاد مناطق آزاد تجاری در شهرستان های چابهار، زابل و زهک.
- توسعه و ایجاد مناطق ویژ اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز.
- توسعه و ساماندهی بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زابل، نیمروز و هیرمند.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه و سراوان.
- گردشگری فرهنگی در شهرستان‌های ایرانشهر، زاهدان، زابل، هیرمند، مهرستان، سراوان، چابهار و کنارک.
- گردشگری سلامت در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.

- گردشگری طبیعی (بوم گردی) در شهرستان‌های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نیمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میر جاوه، زاهدان، زابل.
- گردشگری ساحلی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های شهری:

- سطح یک (شهرهای بزرگ) مشتمل بر شهرهای زاهدان، چابهار، ایرانشهر و زابل.
- سطح دو (شهرهای میانی بزرگ) مشتمل بر شهرهای خاش، سراوان، نیکشهر و کنارک.
- سطح سه (شهرهای میانی متوسط) مشتمل بر شهرهای قصرقند، بزمان، دوست محمد، پیشین، زابلی، میرجاوه، زهک، نگور، فنوج، زرآباد، جالق، سوران، تیس، رامشار و بمپور.
- سطح چهار (شهرهای کوچک) مشتمل بر شهرهای راسک، سرباز، نصرت آباد، بنجار، ادیمی، محمدآباد، گلمورتی، بنت، محمدان، گشت، سفیدابه، کوهک، محمدی، نوک آباد، پسکوه، شهرک علی اکبر، اسپکه، بریس، کتیج و بندر تنگ.
- سطح پنج (روستا-شهرها) مشتمل بر هیدوچ، سیرکان، مسکوتان، جکیگور، آشار، درکس، پارود، اسفندک، چگرد، ساربوک، چانف، قاسم آباد، شهرک سرجنگل، ریگ ملک، قرقری، گلوگاه، قایم آباد، پلان، ده رئیس، شیرآباد، جزینک، تلنگ و پزم تیاب.

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های روستایی :

- سطح یک ۳۵ منظومه روستایی.
- سطح دو ۹۶ مجموعه روستایی.
- سطح سه ۳۵۳ حوزه روستایی.
- ۲۲ آبادی مستقل.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

فرهنگی و ورزشی

- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون‌های روستایی با اولویت مراکز مجموعه و حوزه روستایی.
- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون‌های شهری استان با محوریت شهرهای سطح یک.
- توسعه و ایجاد مجموعه ورزش‌های آبی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- توسعه و ایجاد دهکده‌های ورزشی در منطقه‌های برنامه ریزی شمالی، شرقی، غربی و مرکزی.

درمانی

- توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار.
- توسعه خدمات عمومی درمانی در کانون‌های شهری و مراکز منظومه‌های روستایی.
- توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی.
- توسعه مراکز گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.

آموزش عالی

- توسعه آموزش عالی با تاکید بر جذب دانشجوی خارجی در دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان، زابل، چابهار و دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر، زابل و زاهدان.
- توسعه و احداث مراکز آموزش عالی مهارت محور در مراکز مناطق برنامه‌ریزی.
- توسعه مرکز اقیانوس شناسی و دریانوردی در چابهار.
- توسعه مرکز مطالعات کویرزدایی در دانشگاه زابل و سیستان و بلوچستان.
- توسعه مرکز تحقیقات تولید انرژی‌های نوین در زابل و زاهدان.
- توسعه مرکز تحقیقات نمک زدایی از آب دریا در چابهار و کنارک.
- توسعه مرکز آموزش عالی پزشکی در زاهدان، ایرانشهر و زابل.
- توسعه مرکز تحقیقات علوم زمین در خاش و زاهدان.
- توسعه و ایجاد پارک علم و فناوری در چابهار و زاهدان.

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

حمل و نقل زمینی

- بزرگراه‌های آسیایی (AH۷۵) در محور سفیدآبه- زاهدان-خاش-ایرانشهر-نیکشهر-چابهار، (AH۷۱) در محور زرنج- زهک-زابل-زاهدان، (AH۲) در محور میرجاوه- زاهدان-نصرت‌آباد و بزرگراه ساحلی در محور زرآباد- کنارک-چابهار و بزرگراه قطری در محور سراوان-زابلی- ایرانشهر-بمپور- بزمان.
- راه‌های اصلی درجه یک در محور پیشین-قصرقند-نیکشهر- بنت-فنوج- کتیج، محور کوهک-سراوان، چابهار-پلان-ریمدان، محور چابهار-بریس-پسابندر، محور فنوج-بنت-زرآباد، محور چابهار-نگور-درکس-جکیگور-راسک-پارود-سرباز-ایرانشهر، محور سرباز-زابلی، محور خاش-گشت-سراوان-جالق، محور نوک‌آباد- شیرآباد-بزمان-گلمورتی-بمپور، محور خاش-میرجاوه و محور سفیدآبه-زابل-دوست محمد.
- شبکه ریلی محور سفیدآبه-زاهدان-خاش، محور ایرانشهر-چابهار، محور زاهدان-زابل-زرنج، محور نصرت‌آباد- زاهدان-میرجاوه و محور بزمان-ایرانشهر-زابلی-سراوان-کوهک.

حمل و نقل هوایی

- فرودگاه های بین المللی با کارکرد فراملی در زاهدان و چابهار.
- فرودگاه های داخلی با کارکرد ملی در زابل، ایرانشهر و کنارک.
- فرودگاه های داخلی با کارکرد منطقه‌ای در خاش و سراوان.

حمل و دریایی

- بندر بازرگانی سطح یک با عملکرد فراملی در چابهار.
- بندر چندمنظوره سطح دو در بریس، کنارک، پزم، تنگ و پسابندر.
- بندر صیادی سطح سه در گواتر، زرآباد، گوردیم، بیردف، تیس، جد، گیشاب، رمین، رودیک،

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان سیستان و بلوچستان به قرار زیر است:

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی
- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر
- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال

بازرگانی

- برنامه توسعه و گسترش تجارب مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز
- برنامه توسعه و ساماندهی پایانه‌های مرزی

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره ها، خوشه ها، تعاونی ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقای بهره وری معادن (شناسایی قابلیت های معدنی جدید، جذب فناوری های نوین و ...)

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی ها، تشکل‌های و بهره‌برداران کشاورزی
- برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک

- مقابله با بیابان زایی
- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
- برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی
- برنامه بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان
- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
- برنامه توسعه کشت گلخانه ای
- برنامه توسعه پرورش دام و طیور

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری

انرژی

- برنامه تامین انرژی
- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر

حمل و نقل

- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاه‌ها(شهری و روستایی)
- برنامه تاب‌آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها(شهرستانها،شهرها و روستاها)

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی
- برنامه ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و هوشمند مناطق مرزی مبتنی بر نقش مردم و فنآوری اطلاعات و صیانت از توسعه و کارکردهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قانونی در مرزها

فرهنگ و هنر

- برنامه تقویت و حفظ آداب و رسوم وسنن فرهنگی
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری

گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه توسعه و ساماندهی صنایع دستی

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت های پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و مراکز رشد
- برنامه توسعه و ساماندهی زیر ساخت‌های آموزشی

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- توسعه زیرساخت های ارتباطی تا سطح دسترسی به فناوری های 3G، 4G و 5G.
- ارتقای امنیت فضای تبادل اطلاعات.

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذای داخلی و خارجی و جلب مشارکت ها

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

سازمان فضایی وضع موجود استان سیستان و بلوچستان

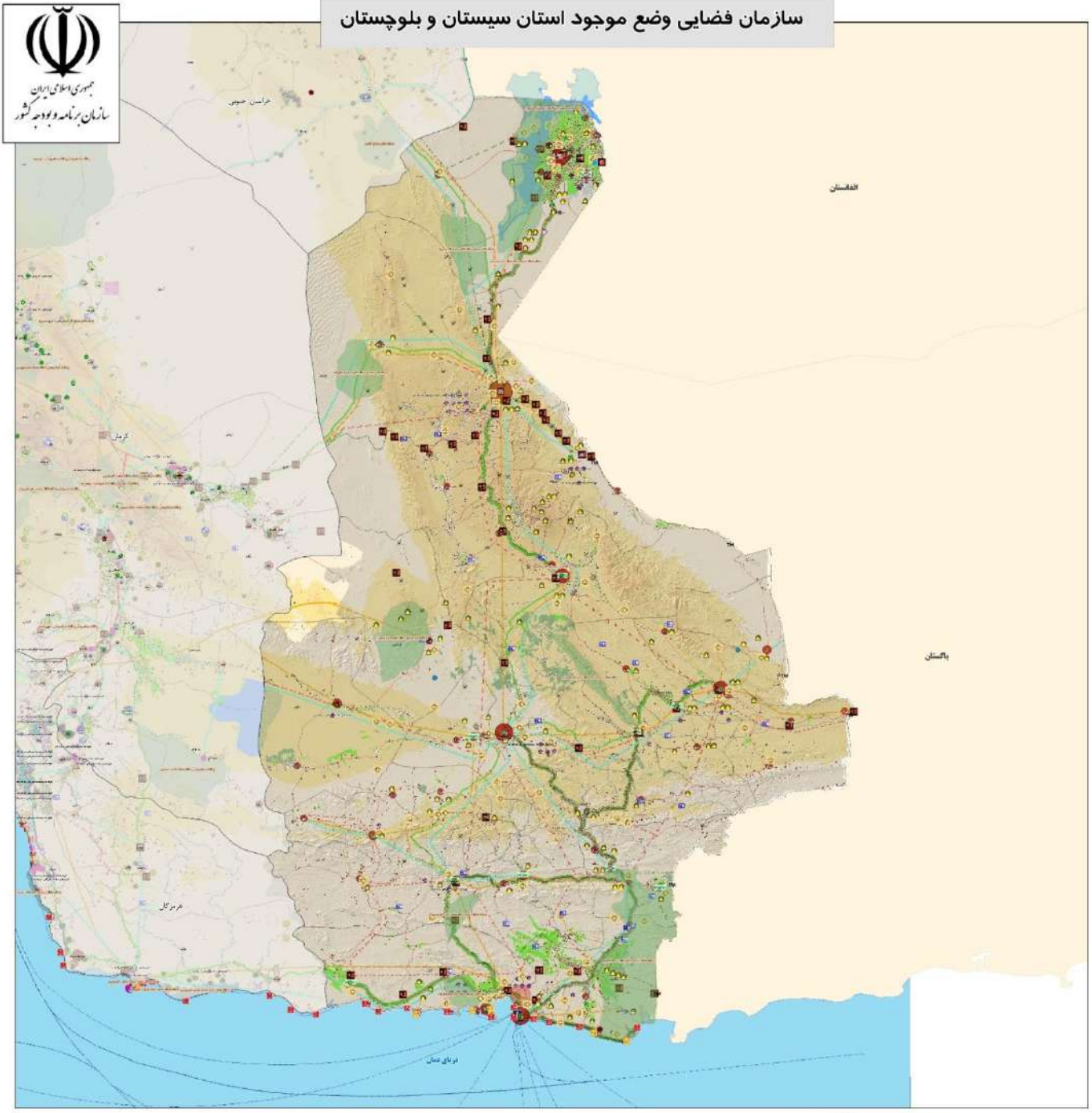

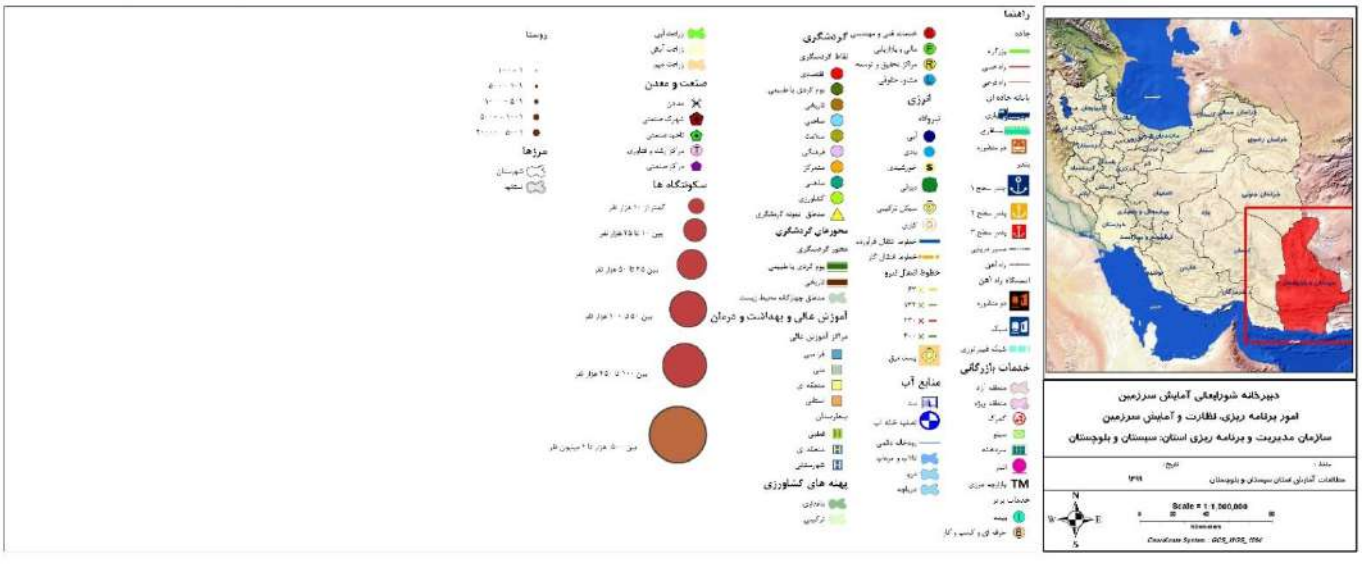

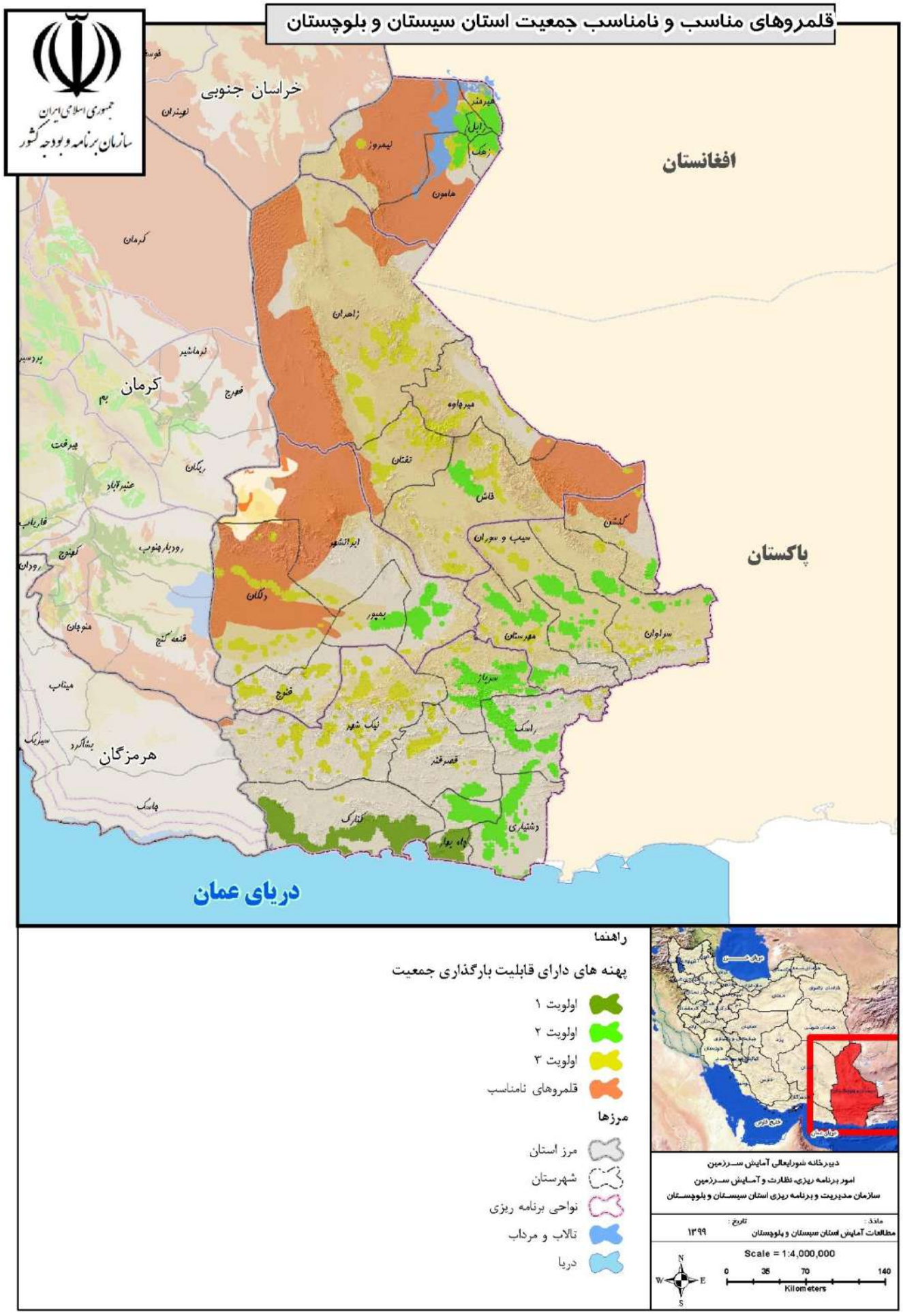
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
نهبندان
نیمروز
هیرمند
زابل
زهک
هامون
کرمان
زاهدان
نرماشیر
پریسیر
بم
فهرج
میرجاوه
نقتان
پیرفت
ریگان
عنبرآباد
فاش
کیشتن
فاریاب
سیب و سوران
ایرانشهر
رودبار جنوب
کهنوج
رودان
دلگان
پمیور
مهرستان
سرلوان
منوجان
قلعه گنج
میناب
سرباز
فنوج
نیک شهر
راسک
سیریک
بشاگرد
قصرقند
چابهار
کنارک
دشتیاری
جاسک
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ :
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

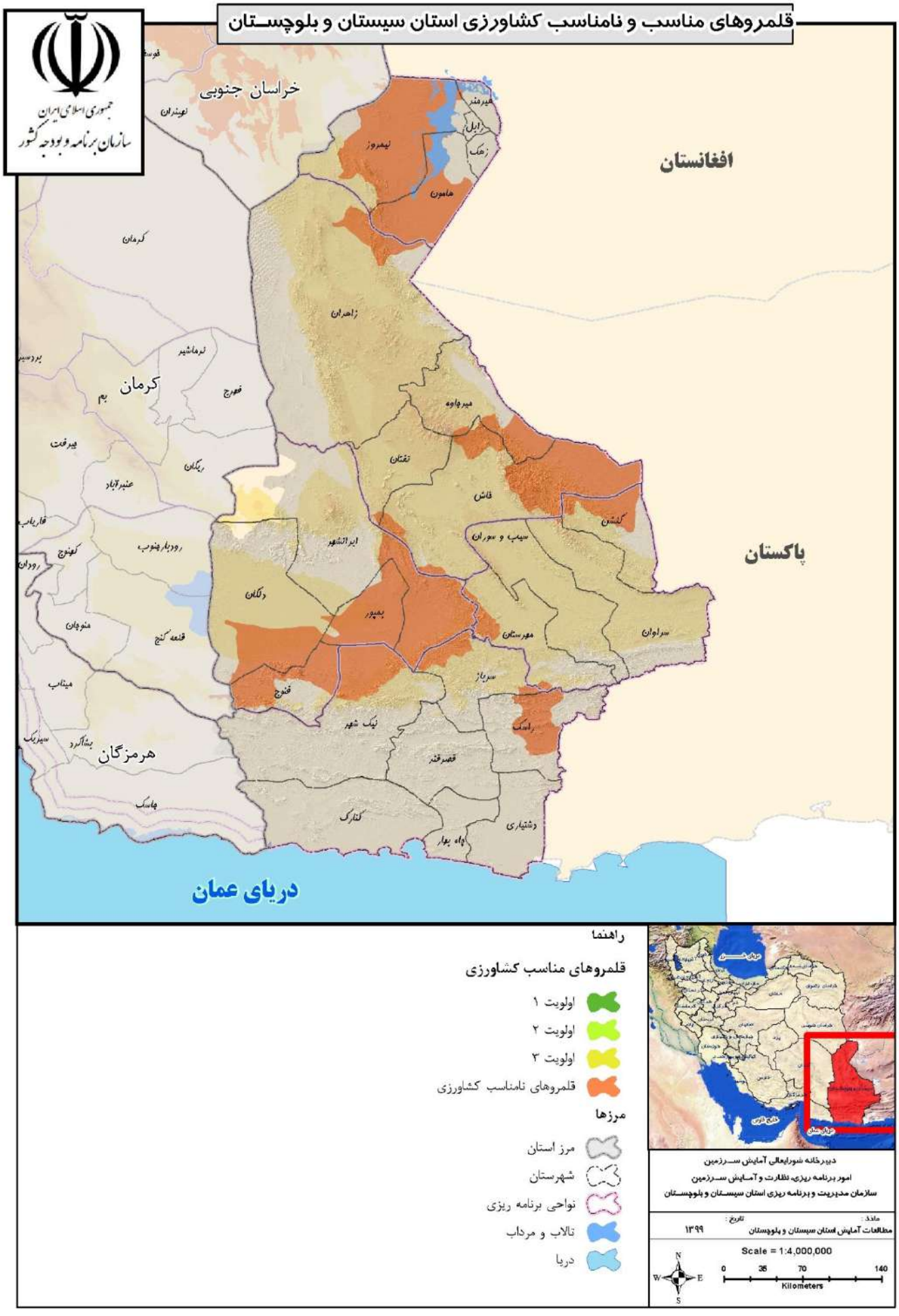
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
دریای عمان
کرمان
هرمزگان
نیمروز
هامون
زاهدان
میرجاوه
تفتان
خاش
گلشن
سیب و سوران
ایرانشهر
دلگان
بمپور
مهرستان
سراوان
سرباز
نیک شهر
قصرقند
کنارک
دشتیاری
چاه بهار
جاسک
میناب
قلعه گنج
منوجان
رودبار جنوب
کهنوج
بم
جیرفت
عنبرآباد
ریگان
فهرج
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

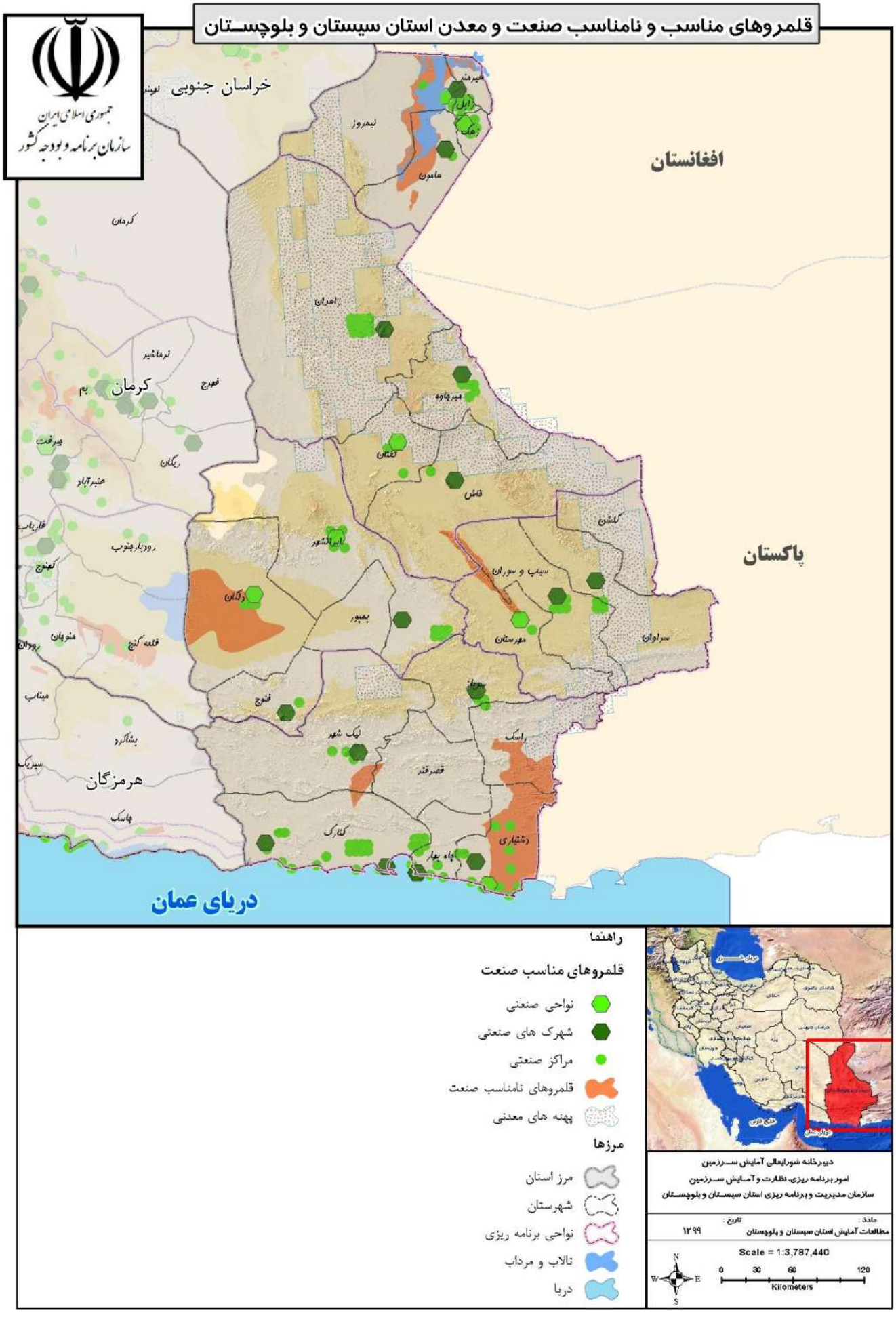
قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
دریای عمان
کرمان
هرمزگان
راهنما
قلمروهای مناسب صنعت
نواحی صنعتی
شهرک های صنعتی
مراکز صنعتی
قلمروهای نامناسب صنعت
پهنه های معدنی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,787,440
0 30 60 120
Kilometers

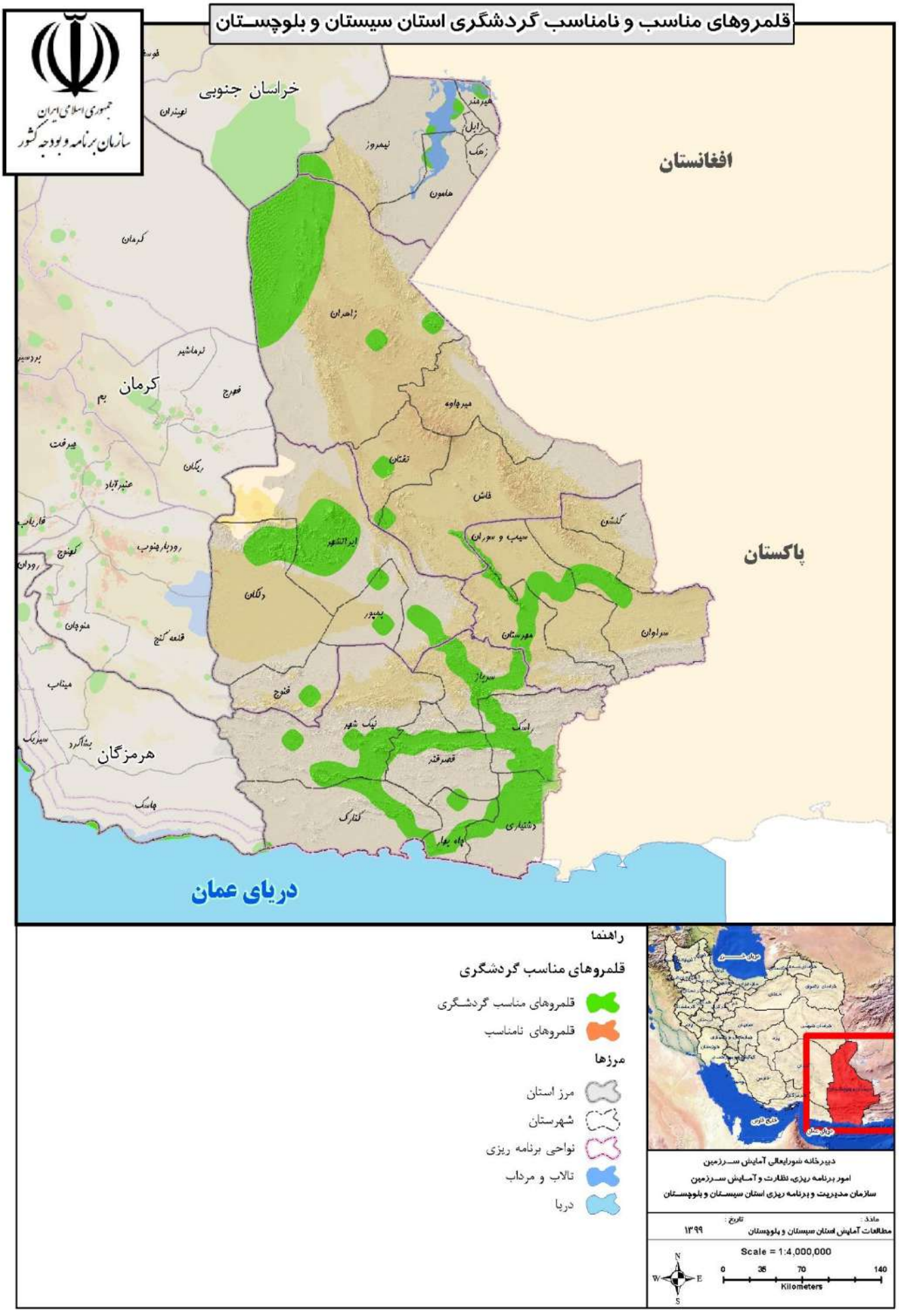
قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

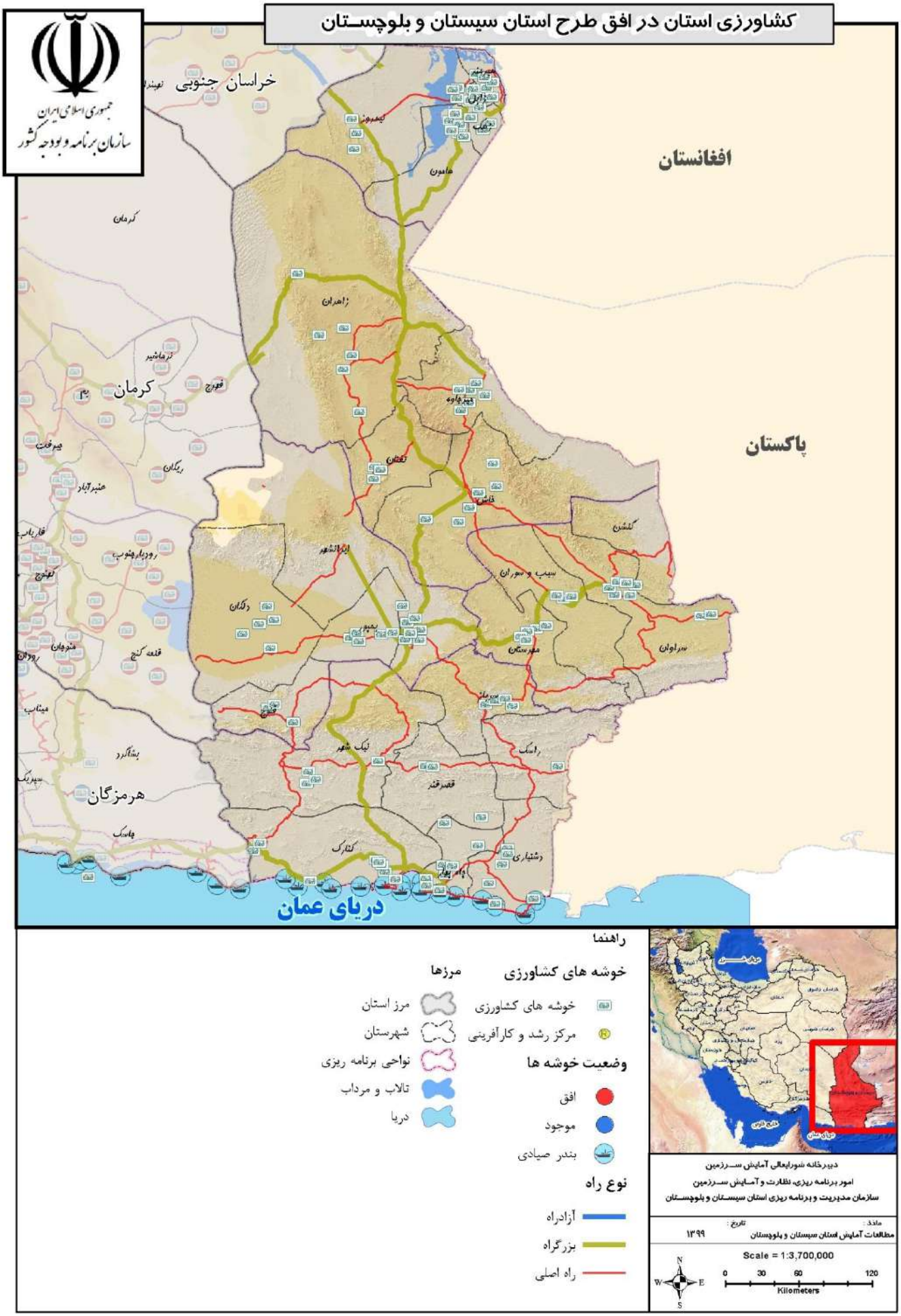
کشاورزی استان در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کارآفرینی
وضعیت خوشه ها
افق
موجود
بندر صیادی
نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,700,000
0 30 60 120
Kilometers
N
W
E
S

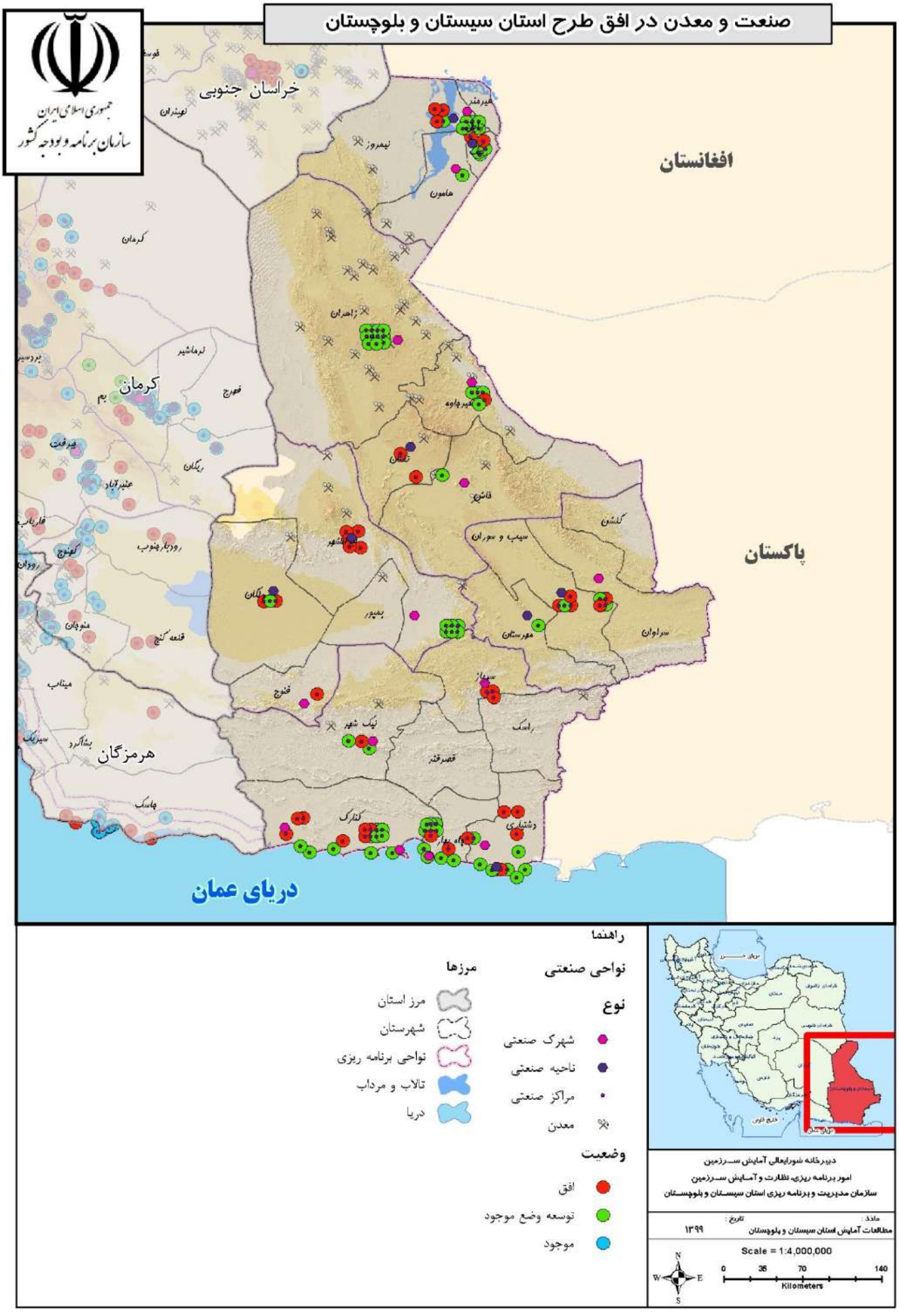
صنعت و معدن در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers

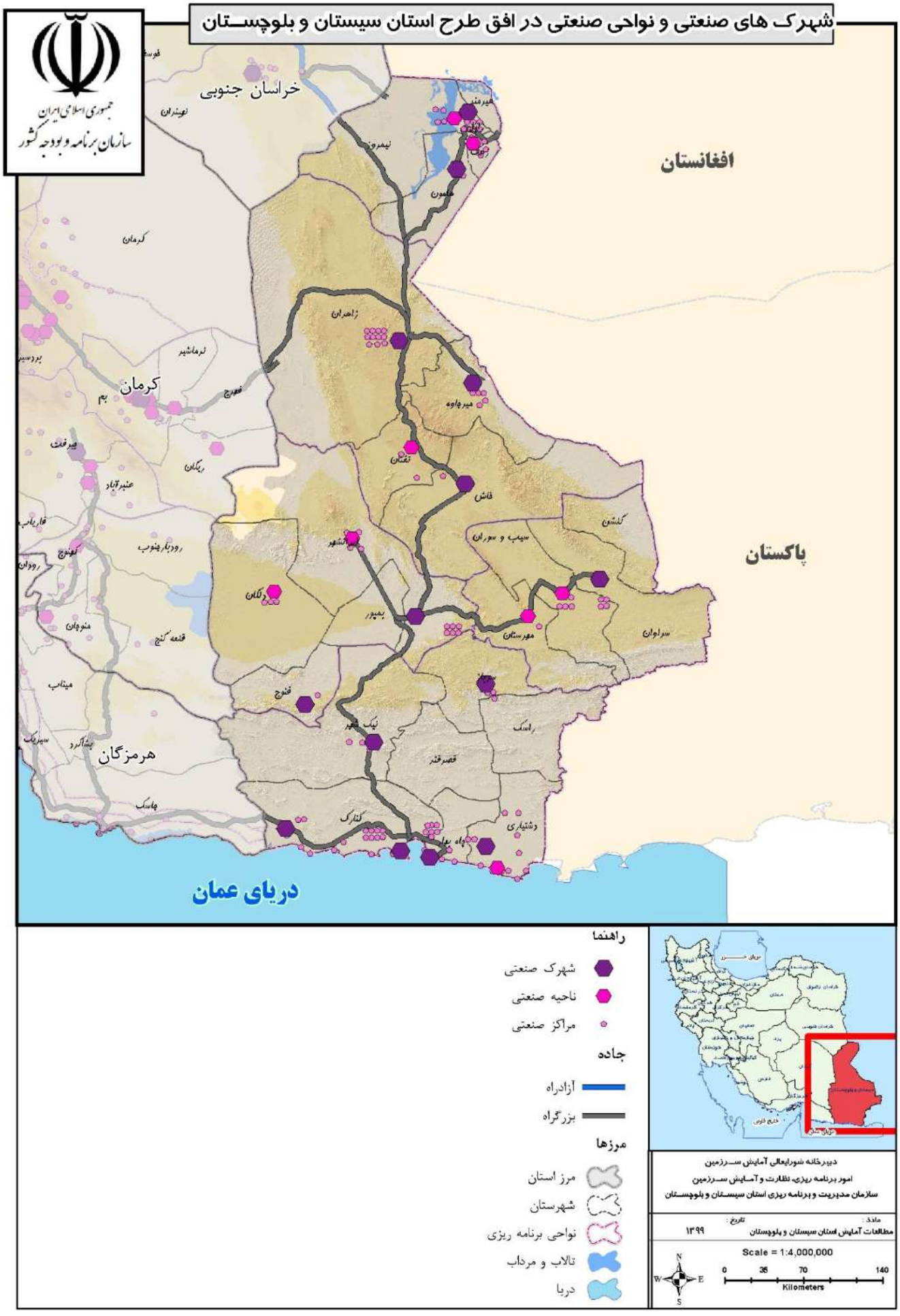
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers

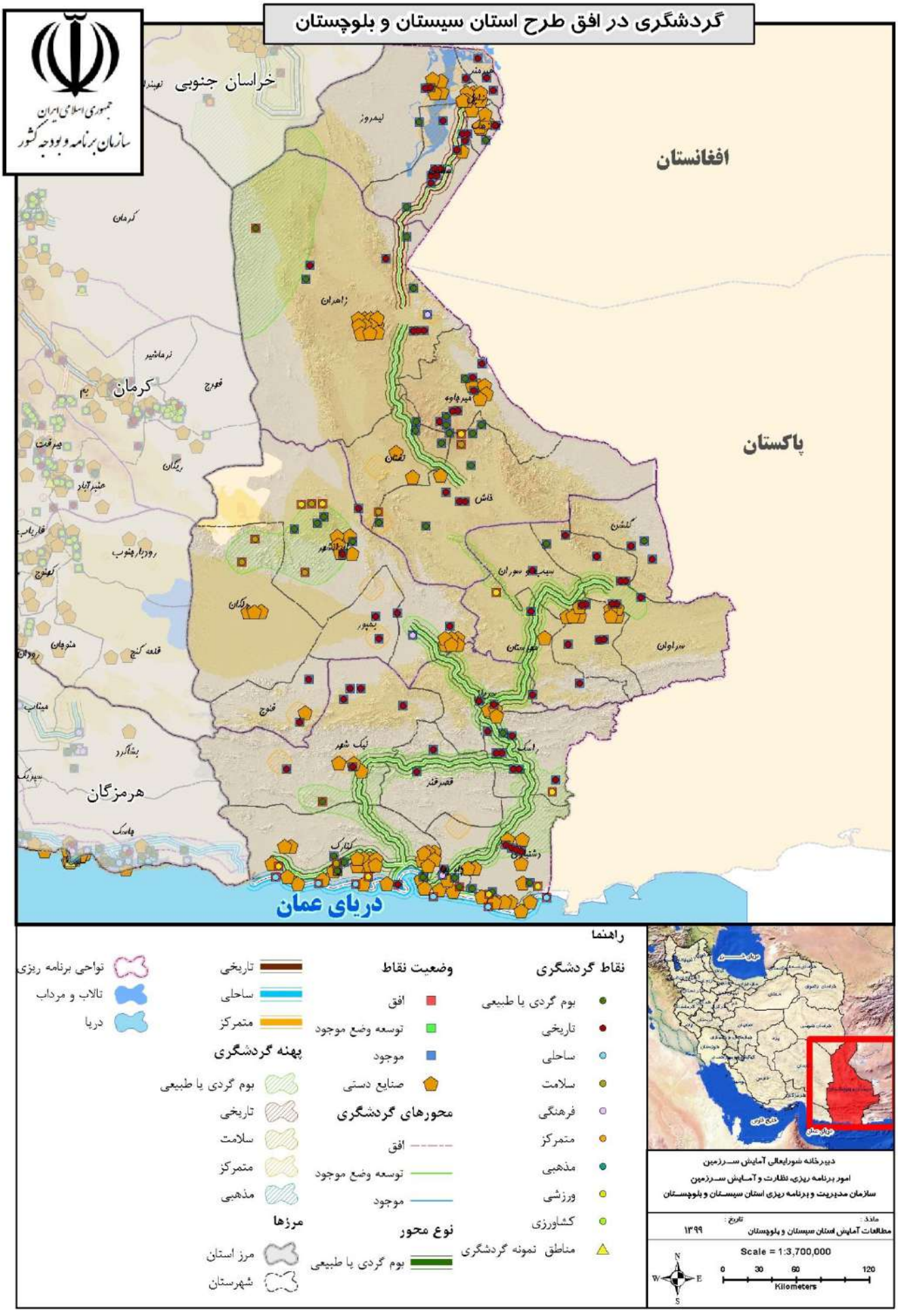
گردشگری در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
نقاط گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
کشاورزی
مناطق نمونه گردشگری
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
صنایع دستی
محورهای گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
نوع محور
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
متمرکز
پهنه گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
سلامت
متمرکز
مذهبی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ: مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ: ۱۳۹۹
Scale = 1:3,700,000
0 30 60 120
Kilometers
N
W
E
S

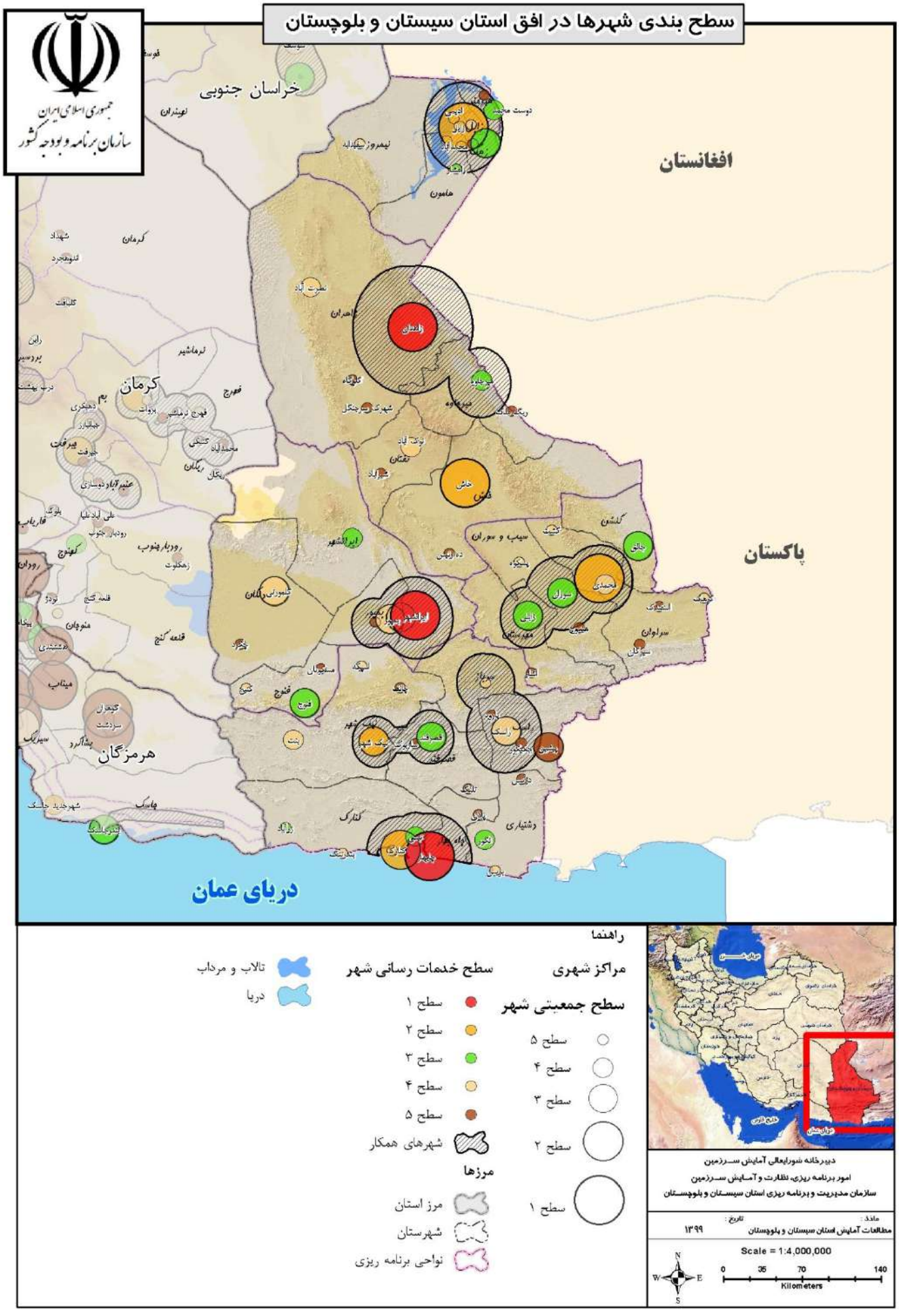
سطح بندی شهرها در افق استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
مبانی:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

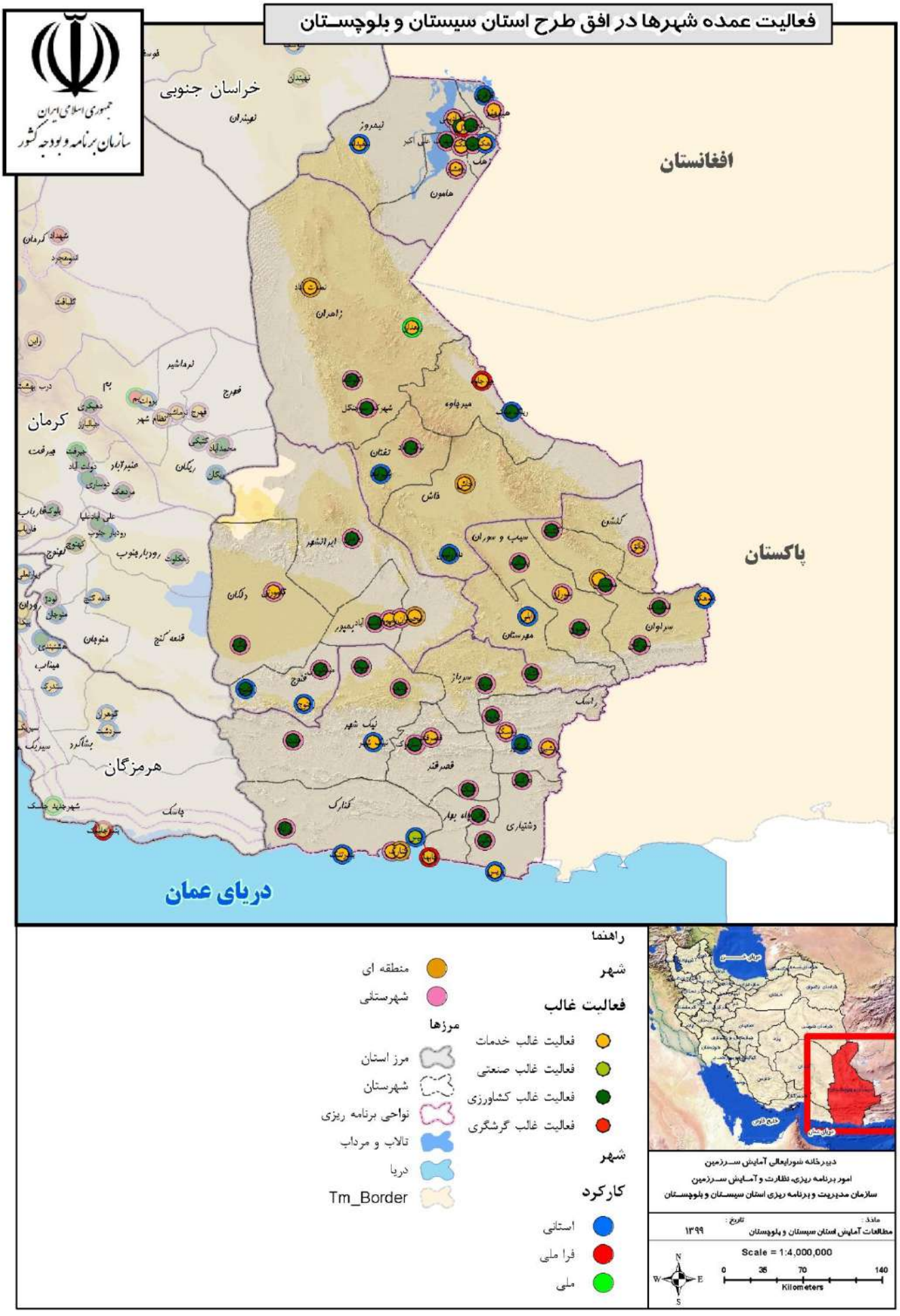
فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
شهر
منطقه ای
شهرستانی
فعالیت غالب
فعالیت غالب خدمات
فعالیت غالب صنعتی
فعالیت غالب کشاورزی
فعالیت غالب گرشگری
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
Tm_Border
شهر
کارکرد
استانی
فرا ملی
ملی
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ :
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

روستاهای مرکزی سطح یک استان سیستان و بلوچستان

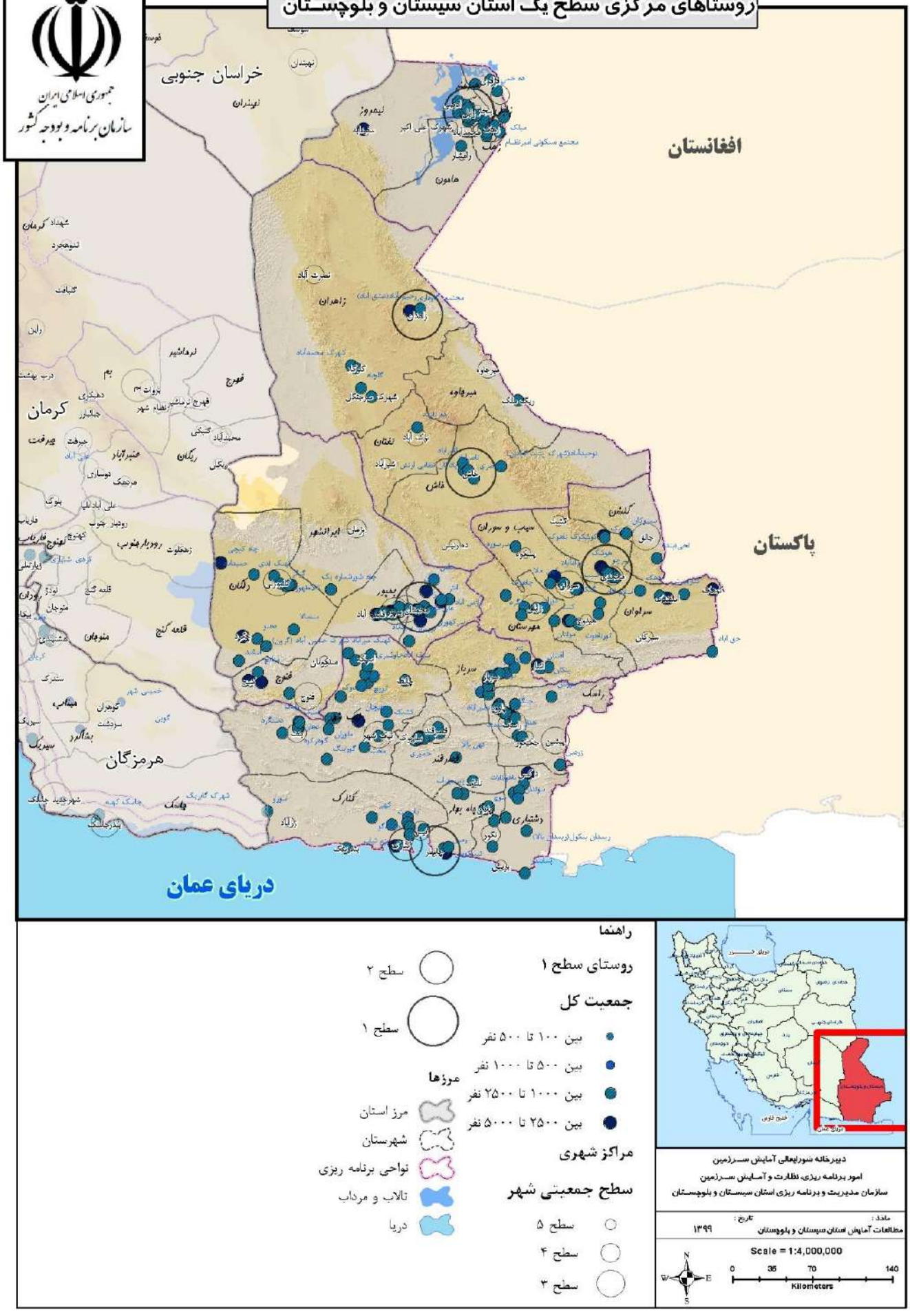

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان سیستان و بلوچستان

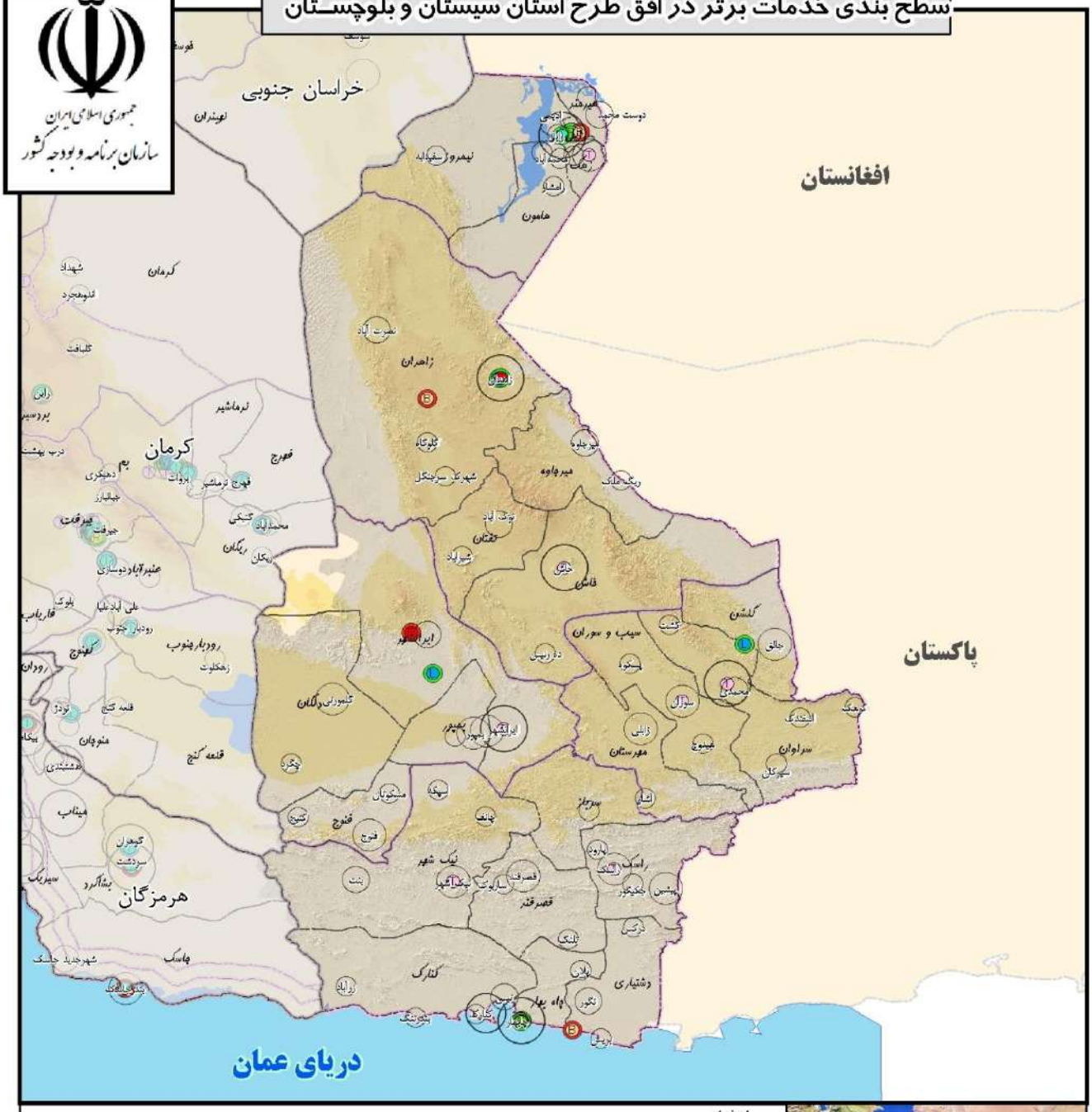

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوه حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیسـتان و بلوچسـتان

ماخذ: مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:4,000,000

0 35 70 140
Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان سیستان و بلوچستان

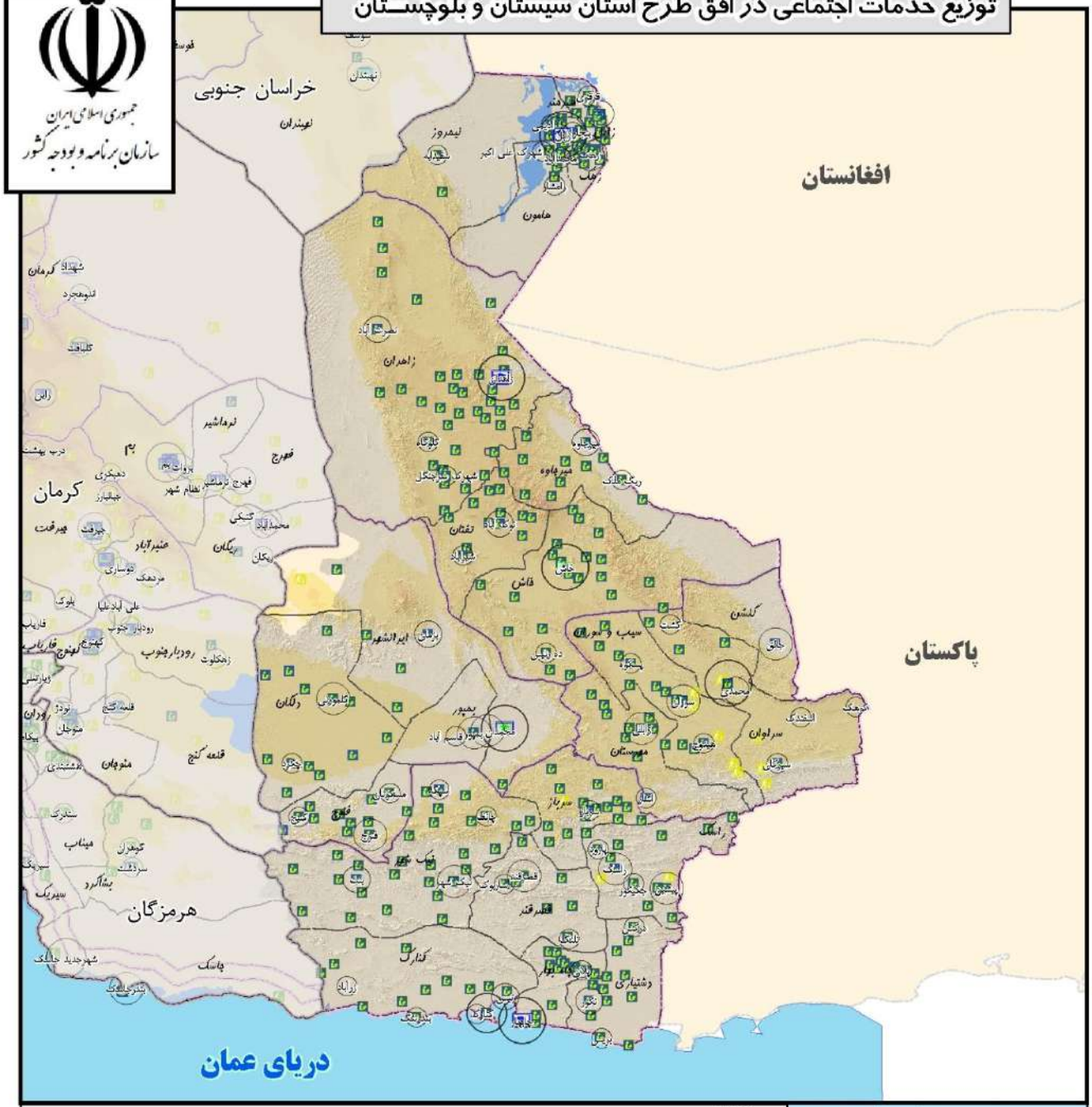

راهنما

بیمارستان
- قطبی
- منطقه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی

کارکرد، نوع
- فرا ملی، علوم پزشکی
- فرا ملی، جامع
- ملی، جامع
- استانی، جامع
- منطقه ای، جامع

مراکز فرهنگی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- ملی
- استانی
- شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان

ماخذ: مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان سیستان و بلوچستان

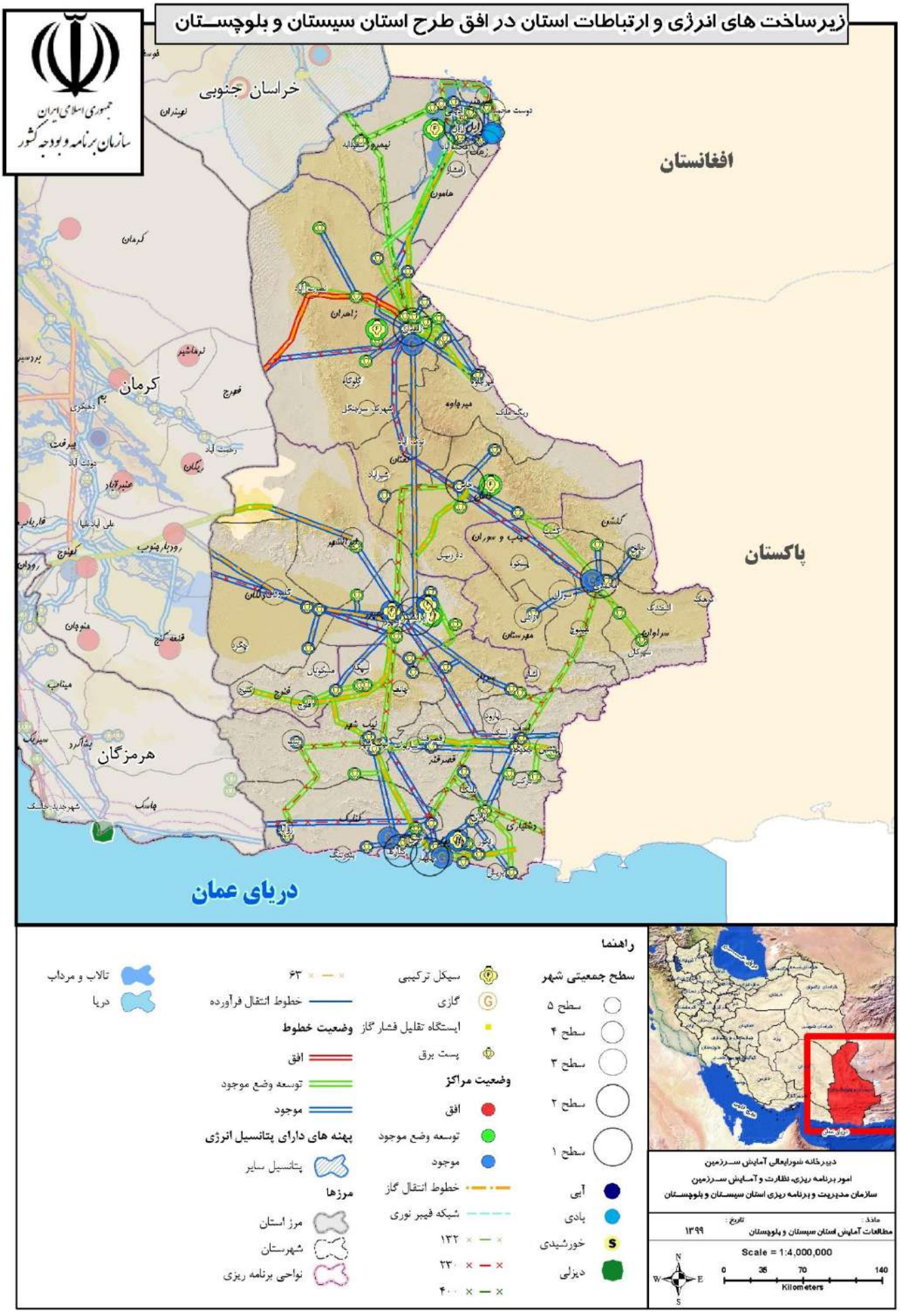
زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
آبی
بادی
خورشیدی
دیزلی
سیکل ترکیبی
گازی
ایستگاه تقلیل فشار گاز
پست برق
وضعیت مراکز
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال گاز
شبکه فیبر نوری
۱۳۲
۲۳۰
۴۰۰
۶۳
خطوط انتقال فرآورده
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیستان و بلوچستان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

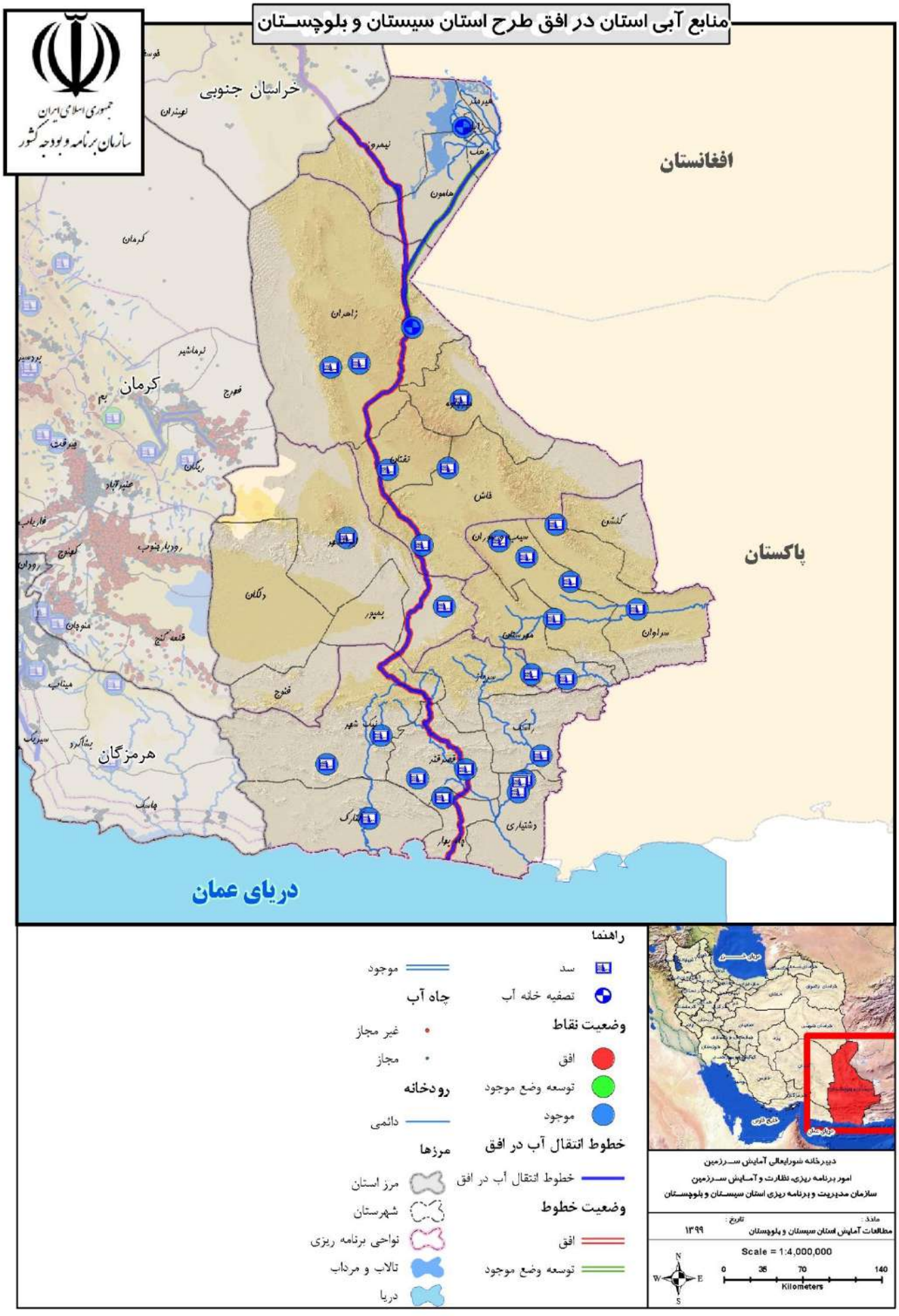
منابع آبی استان در افق طرح استان سیستان و بلوچستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
افغانستان
پاکستان
کرمان
هرمزگان
دریای عمان
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سیسـتان و بلوچسـتان
مطالعات آمایش استان سیستان و بلوچستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:4,000,000
0 35 70 140
Kilometers
N
W
E
S

سازمان فضایی وضع افق استان سیستان و بلوچستان

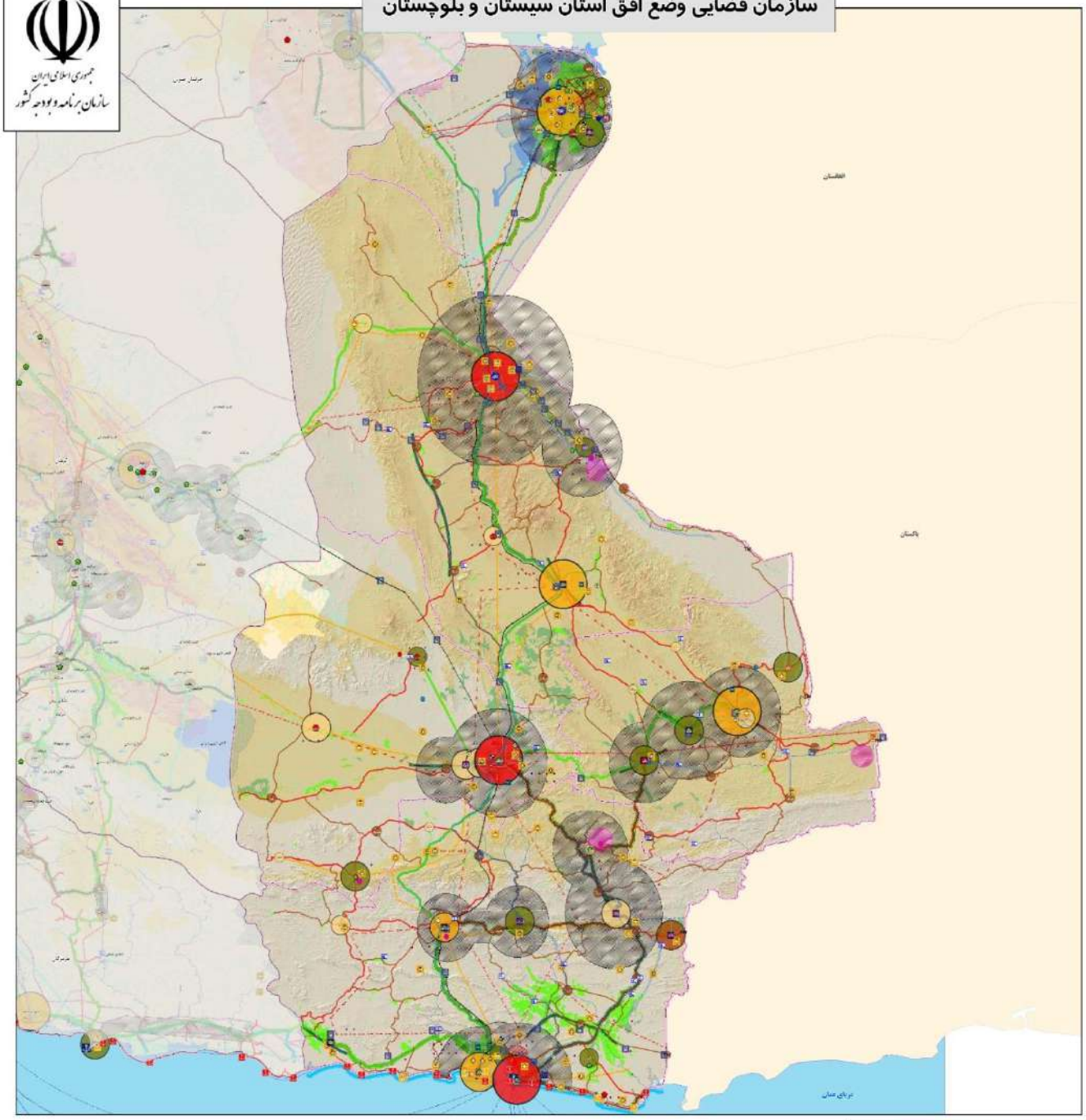

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
فرودگاه
فرا ملی
ملی
منطقه ای
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
باری
دو منظوره
مسافری
بندر
بندر سطح ۱
بندر سطح ۲
بندر سطح ۳
مسیر دریایی
خطوط راه آهن
دو منظوره
سنگین
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه آزاد
منطقه ویژه
گمرک
بندر خشک
پارک لجستیک
بارانداز کالا
سیلو
سردخانه
انبار
بازارچه مرزی
خدمات برتر
مراکز تحقیق و توسعه
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مشاوره حقوقی
مراکز رشد و فناوری
انرژی
نیروگاه
آبی
بادی
خورشیدی
دیزلی
سیکل ترکیبی
گازی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳
۱۳۲
۲۳۰
۴۰۰
پست برق
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
منابع آب
سد در افق
تصفیه خانه آب
خطوط انتقال آب در افق
رودخانه دائمی
رودخانه فصلی
تالاب و مرداب
دریا
دریاچه
کریدور کشاورزی
کریدور کشاورزی
کشاورزی
خوشه های کشاورزی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت آبی
ترکیبی
زراعت دیم
صنعت
مراکز صنعتی جدید
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
گردشگری
محور گردشگری
یوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
منمرکز
مناطق نمونه گردشگری
آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
شهرستانی
سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
بین ۱ تا ۲ میلیون نفر
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: سیستان و بلوچستان

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان فارس را درافق ۱۴۱۴ در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان فارس

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آن‌که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان فارس به قرار زیر است:

۲-۱-اهداف بنیادین

- تقویت هویت فرهنگ ایرانی - اسلامی
- عدالت فضایی و رفاه اجتماعی
- دستیابی به توازن و تعادل منطقه‌ای فضایی
- ثبات و توسعه اقتصادی – منطقه‌ای
- بهبود نظام سیاسی – اداری
- مدیریت فعال زیست‌محیطی با تأکید بر مخاطرات و منابع پایه طبیعی
- مدیریت یکپارچه مصرف منابع آب
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲-نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

ردیف	زمینه نقش	وظایف تخصصی در هر نقش	مقیاس عملکرد نقش	قلمرو/نواحی برنامه ریزی/شهرستان
۱	کشاورزی	تامین بخش اعظم تولیدات کشاورزی با تاکید بر محصولات استراتژیک از جمله گندم تامین بخش اعظم تولیدات باغی با تاکید بر زعفران و انجیر	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی- شیراز، کوار، ارسنجان، مرودشت و سپیدان ناحیه ۱ برنامه ریزی- اقلید ناحیه ۴ برنامه ریزی- استهبان، نی ریز و داراب
۲	صنعت و معدن	فعالیت در زمینه برق، الکترونیک، فناوری اطلاعات (I.C.T) نفت و گاز و صنایع پایین دستی و توان ایفای نقش در سطح ملی در این زمینه‌ها	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		شیراز به عنوان سومین شهر جهانی صنایع دستی	ملی- فراملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		ثبت ملی و جهانی صنایع منبت شهرستان آباده		ناحیه ۱ برنامه ریزی- آباده
		فعالیت های معدنی فلزی، غیر فلزی، خاک های نسوز و سنگ های تزئینی شامل اکتشاف، فرآوری و صادرات	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ناحیه ۱ برنامه ریزی - آباده، خرم بید و بوانات ناحیه ۴ برنامه ریزی - نی ریز
۳	نظام سکونتگاهی	نقش شهر شیراز در ارایه خدمات برتر پزشکی و آموزش عالی، بازرگانی و خدمات	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
۴	بازرگانی	تجارت و بازرگانی با برقراری رابطه پولی، مالی، بیمه و مبادله کالا و مسافر با کشورهای حوزه خلیج فارس	ملی	ناحیه ۵ برنامه ریزی - لارستان و گراش ناحیه ۶ برنامه ریزی- لامرد، مهر و خنج ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
۵	گردشگری	وجود ۵اثر ثبت شده میراث جهانی در استان فارس به عنوان قطب ملی گردشگری تاریخی، فرهنگی- مذهبی و طبیعی با تأکید بر محورهای تاریخی هخامنشی و ساسانی و شهر شیراز به عنوان سومین حرم اهل بیت فارس به عنوان قطب ملی گردشگری سلامت	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز، مرودشت، پاسارگاد، سروستان و سپیدان ناحیه ۶ برنامه ریزی- فیروزآباد ناحیه ۳ برنامه ریزی – کازرون

ردیف	زمینه نقش	وظایف تخصصی در هر نقش	مقیاس عملکرد نقش	قلمرو/نواحی برنامه ریزی/شهرستان
		وجود انجیرستان های شهرستان استهبان		ناحیه ۴ برنامه ریزی- استهبان
۶	خدمات برتر	شیراز به عنوان قطب همکار با تهران و فعالیت در زمینه خدمات فوق تخصصی پزشکی با نقش قطب پزشکی کشور در حوزه های گوناگون از جمله پیوند اعضا و خدمات فنی مهندسی و فرهنگی	ملی - فراملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		فارس به عنوان قطب ملی دانشگاهی و آموزش عالی	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ناحیه ۵ برنامه ریزی- جهرم و لارستان ناحیه ۴ برنامه ریزی- فسا
۷	حمل و نقل	وجود شبکه های ارتباطی جاده ای و ریلی(متصل به شبکه ریلی کشور) جهت ترانزیت کالا، مسافر و انرژی به سایر نقاط کشور	ملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز ناحیه ۶ برنامه ریزی- فیروزآباد و فراشبند
		وجود سه فرودگاه بین المللی با قابلیت ارایه خدمات فرودگاهی و تسهیل ترانزیت هوایی کالا و مسافر در حوزه های ملی و فراملی	ملی- فراملی	ناحیه ۲ برنامه ریزی- شیراز ناحیه ۵ برنامه ریزی- لارستان ناحیه ۶ برنامه ریزی- لامرد
۸	انرژی	وجود صنایع انرژی بر لامرد، برخورداری از میادین تثبیت شده گاز طبیعی از جمله آغار و دالان و برخورداری از میادین نفتی و وجود منابع غنی گاز عبور ۵ خط لوله گاز سراسری از نقاط مختلف استان وجود نیروگاه انرژی خورشیدی در شیراز (انرژی های پاک)	ملی	ناحیه ۶ برنامه ریزی- لامرد، فراشبند، خنج و قیروکارزین ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز، سروستان و ارسنجان ناحیه ۱ برنامه ریزی- آباده و خرم بید ناحیه ۳ برنامه ریزی- کازرون و ممسنی ناحیه ۵ برنامه ریزی- جهرم

مأخذ: مطالعات برنامه آمایش استان فارس

تعیین نقش استان در تقسیم کار منطقه ای

ردیف	زمینه نقش	وظایف تخصصی در هر نقش	مقیاس عملکرد نقش	قلمرو/نواحی برنامه ریزی/شهرستان
۱	کشاورزی	تامین غلات و محصولات باغی جنوب کشور	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز، مرودشت، کوار و ارسنجان و سپیدان ناحیه ۱ برنامه ریزی - اقلید
		مرکز تولید محصولات گوشتی و فراوری محصولات غذایی در بخش شیلات	منطقه ای	ناحیه ۳ برنامه ریزی - ممسنی و کازرون ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ، سپیدان و مرودشت ناحیه ۵ برنامه ریزی - جهرم ناحیه ۱ برنامه ریزی – آباده و اقلید
۲	صنعت و معدن	نقش کلیدی در توسعه صنعتی با تاکید بر صنایع مکمل نفت وگاز	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		قطب صنایع الکترونیک و IT	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		فعالیت های معدنی فلزی، غیر فلزی وسنگ های تزئینی شامل اکتشاف، فرآوری و صادرات	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ناحیه ۱ برنامه ریزی – آباده، بوانات و خرم بید ناحیه ۴ برنامه ریزی - نی ریز
۳	خدمات	ارائه خدمات پشتیبان تولید برای تولیدات صنایع دریایی و شیلات	منطقه ای	ناحیه ۵ برنامه ریزی - لارستان ناحیه ۶ برنامه ریزی- لامرد، خنج و مهر
۴	نظام سکونتگاهی	نقش شهر شیراز در ارایه خدمات برتر پزشکی و آموزش عالی در سطح ملی و منطقه ای	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی- شیراز
۵	بازرگانی	تامین سرمایه صنایع کلان استان بوشهر	منطقه ای	ناحیه ۵ برنامه ریزی - لارستان ناحیه ۶ برنامه ریزی- لامرد ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز

ردیف	زمینه نقش	وظایف تخصصی در هر نقش	مقیاس عملکرد نقش	قلمرو/نواحی برنامه ریزی/شهرستان
۶	گردشگری	فارس به عنوان قطب ملی گردشگری تاریخی، فرهنگی- مذهبی و طبیعی	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز، مرودشت، پاسارگاد و سپیدان ناحیه ۶ برنامه ریزی- فیروزآباد ناحیه ۳ برنامه ریزی - کازرون
۷	خدمات برتر	شیراز به عنوان قطب همکار با استانهای منطقه فعالیت در زمینه خدمات فوق تخصصی پزشکی و فنی مهندسی و فرهنگی	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی- شیراز
		فارس به عنوان قطب ملی دانشگاهی و تحصیلات عالی	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز
		فارس به عنوان قطب خدمات برتر پزشکی		ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ناحیه ۴ برنامه ریزی- فسا ناحیه ۵ برنامه ریزی- جهرم
۸	حمل و نقل	وجود شبکه های ارتباطی جاده ای و ریلی (متصل به شبکه ریلی کشور) جهت ترانزیت کالا، مسافر و انرژی به سایر نقاط کشور	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز ناحیه ۶ برنامه ریزی- فیروزآباد و فراشبند
		وجود سه فرودگاه بین المللی با قابلیت ارایه خدمات فرودگاهی و تسهیل ترانزیت هوایی کالا و مسافر در حوزه های ملی و فراملی	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی - شیراز ناحیه ۵ برنامه ریزی - لارستان ناحیه ۶ برنامه ریزی - لامرد
۹	انرژی	وجود نیروگاه های سیکل ترکیبی	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز ناحیه ۵ برنامه ریزی- جهرم ناحیه ۳ برنامه ریزی - کازرون
		تامین نیروی انسانی متخصص صنایع نفت و گاز پشتیبان عسلویه	منطقه ای	ناحیه ۲ برنامه ریزی – شیراز ناحیه ۵ برنامه ریزی - لارستان و گراش ناحیه ۶ برنامه ریزی - لامرد، مهر و خنج

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان فارس با تکیه بر توان و ظرفیت‌های سرزمینی وتوسعه ای خود و با اتخاذ سیاست‌های آمایشی وتوسعه پایدار فضایی و بهره گیری از اسناد فرادست ملی و استانی در افق این چشم انداز(۱۴۱۴) استانی:

" استانی است ، دست یافته به توسعه ای متوازن و پایدار با تکیه بر مزیت‌های رقابتی و هویت مشارکتی و دارای ثبات و یکپارچگی فضایی به منظور کاهش تعارضات توسعه ای در قلمرو سرزمینی خود خواهد بود. سازمان فضایی این استان به گونه ای کارآمد و پویا ،پیونددهنده تعاملات درون وبرون منطقه ای بوده بطوریکه به قطب اصلی پشتیبان فعالیت‌های اقتصادی در حوزه خلیج فارس وهمکار تاثیرگذار و تصمیم ساز در قطب ملی، تبدیل خواهدشد. استان فارس با تکیه بر معنویت سومین حرم اهل بیت وفرهنگ و ادب فارسی، قطب الهام بخش و ترویج کننده فرهنگ غنی ایرانی- اسلامی خواهد بود. این بیانیه با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل می‌باشد."

۲-٤-ماموریت‌های توسعه استان

–دستیابی به شبکه حمل‌ونقل چند وجهی، یکپارچه و متعادل در فضای استان

–دستیابی به نظام سکونتگاهی متعادل و توسعه شهرهای کوچک و نواحی حاشیه‌ای

–دستیابی به جایگاه فراملی در گردشگری تاریخی- فرهنگی

–جذب جریان های سرمایه در جهت تغییر ساختار تولیدی استان و هم پیوندی با بازارهای منطقه‌ای جهانی

–دستیابی به نرخ رشد اقتصادی بالاتر از میانگین کشور

– توسعه وبهبود امکانات و زیرساخت های پزشکی در راستای دستیابی وتثبیت نقش ملی و فراملی استان در حوزه سلامت و پزشکی

–بسترسازی توسعه صنایع نوین و پیشرفته(هایتک)

–توسعه و تقویت مبادلات تجاری و مالی ملی و فراملی، به ویژه با تأکید ویژه برکشورهای حوزه خلیج فارس

–توسعه و تقویت صنایع دستی با تکیه بر منابع بومی و ارتقای کیفیت آن‌ها

–توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

–حفظ محیط زیست و منابع طبیعی استان

–ارتقای زیرساخت‌های مدیریت یکپارچه منابع آب

–تبدیل استان به پایتخت فرهنگ و هنر ایرانی-اسلامی

–ارتقای نقش استان در تصمیم‌گیریهای کلان ملی معطوف به بخش‌های مختلف و خصوصاً در زمینه کشاورزی

۲-۵-راهبردهای پابرجا

راهبردهای پابرجا در محور اجتماعی- فرهنگی

- ارتقای امنیت اجتماعی و افزایش احساس امنیت
- تقویت و توسعه سمن‌ها در همه زمینه‌ها
- ارتقای فرهنگ کار و تقویت روحیه مطالبه گری در بین مردم
- ساماندهی مهاجرین و مدیریت بهینه جمعیت روستایی
- انتظام بخشی و رفع تعارضات عملکردی دستگاه‌های اجرایی و یکپارچه‌سازی نظام مدیریت استان
- تقویت زیرساخت‌های آموزشی، بهداشتی و درمانی جهت ارتقای نقش ملی و فراملی استان در این زمینه

راهبردهای پابرجا در محور اقتصاد

- ایجاد و توسعه صنایع کوچک و میانی نفت و گاز، خصوصاً صنایع پائین‌دستی پتروشیمی
- بهبود فضای کسب وکار در استان
- متنوع سازی شیوه‌های تأمین مالی و بسترسازی مشارکت خصوصی در زمینه سرمایه‌گذاری

- تکمیل زنجیره‌های ارزش فعالیت‌های تولیدی توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری محصولات به‌منظور جلوگیری از خام فروشی محصولات تولیدی استان
- بهبود نظام نوآوری منطقه‌ای مبتنی بر اقتصاد دانش‌بنیان
- ارتقای جایگاه بخش گردشگری در اقتصاد استان
- افزایش بهره‌وری تولیدات صنعتی، معدنی و کشاورزی
- ساماندهی تجارت کالا و توسعه بسترهای صادراتی استان

راهبردهای پابرجا در محور ساختار فضایی

- تقویت و توسعه شبکه حمل‌ونقل هوایی، ریلی و جاده‌ای به‌منظور تقویت پیوندهای ملی و بین‌المللی
- تخصص گرایی ناحیه‌ای در زمینه خدمات لجستیک حمل‌ونقل و ترانزیت کالا با توجه به مزیت‌های نسبی متنوع در فضای استان
- تمرکززدایی از مرکز استان و ارتقای توان خدمات شهرهای میانی
- پالایش عملکردی در پهنه مرکزی و جایگزینی عملکردهای کشاورزی و صنایع سنگین با صنایع با فناوری بالا و خدمات برتر
- تقویت کریدور شمالی - جنوبی و شرقی - غربی استان

راهبردهای پابرجا در محور محیط زیست و منابع طبیعی

- مدیریت خشک‌سالی و بحران آب مبتنی بر سند جامع استانی
- حفظ و احیای جنگل‌ها و مراتع، بیابان‌ها و تالاب‌های استان
- ارتقای آگاهی و مشارکت عمومی در زمینه حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی
- توسعه فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در استان باملاحظه نگرش جامع و سیستمی
- توسعه تحقیقات دانشگاهی و تقویت پیوند مراکز علمی در زمینه کشاورزی و محیط‌زیست با بخش خصوصی
- ارزش‌گذاری اقتصادی منابع طبیعی و محیط‌زیست و افزایش مجازات جرایم زیست‌محیطی
- توسعه اقدامات جهت کاهش ضایعات بخش کشاورزی مبتنی بر کشاورزی قراردادی و دقیق
- اصلاح الگوی کشت و توسعه کشت‌های سازگار با شرایط اقلیمی موجود و تغییرات اقلیمی آینده
- کنترل منابع آلاینده آب‌وخاک و هوا

۲-۶-شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت دار استقرار جمعیت

- نیمه میانی و شمالی استان و بخشهایی از جنوب استان شامل صنایع انرژی بر و مجموعه شهری خور،لار و لطیفی از اولویت‌دارترین قلمروهای استقرار جمعیت (سکونت) استان محسوب می‌شوند.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

- قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی صنعت : در کریدور شمال به جنوب استان از شهرستان آباده تا لامرد و لار و کریدور شرق به غرب استان از نی ریز تا فراشبند و غرب به شمال غرب از فراشبند به رستم
- قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی کشاورزی: محدوده میانی از کوار، شیراز، مرودشت تا بیضاء، سپیدان وبخش هایی از شمال و شمال غرب استان از اقلید، ممسنی به کازرون
- قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی گردشگری: اکثر پهنه های استان شامل کریدورهای شمال به جنوب از ایزدخواست تا لامرد، مرکز به شرق از شیراز به دارابگرد، مرکز به غرب از سروستان به فیروزآباد، کازرون(بیشاپور)- ممسنی (فهلیان)

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

- محدوده میانی از کوار، شیراز، مرودشت تا بیضاء ،سپیدان وبخش هایی از شمال و شمال غرب استان از اقلید، ممسنی به کازرون

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- کریدور شمال به جنوب استان از شهرستان آباده تا لامرد و لار و کریدور شرق به غرب استان از نی ریز تا فراشبند و کریدور غرب به شمال غرب از فراشبند به رستم
- شهرستان شیراز واجد سطح یک قلمروهای مناسب توسعه صنعت ،توسعه صنایع با فناوری بالا به‌صورت کلان در برنامه آینده‌ی توسعه صنعتی این پهنه قرار دارد.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های بخش گردشگری

- - اکثر پهنه های استان شامل کریدورهای شمال به جنوب از ایزدخواست تا لامرد، مرکز به شرق از شیراز به دارابگرد، مرکز به غرب از سروستان به فیروزآباد، کازرون(بیشاپور)- ممسنی (فهلیان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های بخش خدمات

- خدمات برتر دانشگاهی و آموزش عالی : ناحیه۲ برنامه ریزی (شیراز)
- خدمات برتر پزشکی: نواحی ۲، ۴و ۵ برنامه ریزی (شیراز، فسا و جهرم)
- خدمات بازرگانی : ناحیه ۲ ، ۳، ۴، ۵ و ۶ (شیراز،جهرم ، لار ولامرد و نی ریز و کازرون)
- خدمات حمل و نقل (فرودگاهی): ناحیه ۲ ،۵ و ۶ (شیراز،لارستان ولامرد)
- خدمات حمل و نقل (جاده ای و ریلی) : نواحی ۶گانه برنامه ریزی

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات(از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

- بخشهایی از پهنه شرق و جنوب شرق
- بخشهایی از جنوب و جنوب غرب

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- پهنه جنوبی استان فارس به دلیل فاصله از زیرساخت‌ها و مؤلفه‌های استقرار جمعیت بجز مناطق انرژی بر و مجموعه شهری خور، لار و لطیفی

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

- از میان شهرستان‌های استان، شهرستان‌های نی‌ریز با ۸.۴٪ و لارستان با ۶.۶٪ دارای بیشترین سهم از قلمروهای موجود دارای محدودیت می‌باشند.

- محدوده شمالی و جنوبی استان به صورت کلی نسبت به محدوده میانی استان اراضی بیشتری برای توسعه از منظر قلمروهای دارای محدودیت توسعه را دارا هستند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی

- جنوب و جنوب غربی استان فارس به‌ویژه شهرستان های لارستان ،خنج، فراشبند، گراش ،مهر و لامرد

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

- در پهنه جنوب شرقی استان فارس به دلیل دوری از زیرساخت‌ها و مؤلفه‌های توسعه صنعتی

ماده۳-سند اجرایی آمایش استان فارس به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

پهنه جنوبی: پهنه جنوبی شامل شهرستان‌های لامرد، لارستان، گراش، مهر و خنج است. فعالیت‌های کشاورزی در این گروه از شهرستان‌ها بسیار محدود بوده و در طرف مقابل بخش خدمات نقش بسیار پررنگی در اقتصاد آن‌ها بازی می‌کند. به‌طور خلاصه پهنه جنوبی استان، پهنه‌ای توسعه یافته از نظر اقتصادی و متکی بر فعالیت‌های خدماتی و دارای اقتصادی پویا است و از نظر برخورداری نیز وضعیت مناسبی دارد.

پهنه مرکزی: پهنه مرکزی شامل شهرستان‌های شیراز، ارسنجان، خرامه، سروستان، کوار، فیروزآباد، جهرم و فسا است. فعالیت‌های کشاورزی در برخی از شهرستان های این گروه محدود بوده و در طرف مقابل بخش خدمات و صنعت نقش پررنگی در اقتصاد آن‌ها بازی می‌کند. به‌طور خلاصه پهنه مرکزی استان از نظر اقتصادی متکی بر فعالیت‌های خدماتی و صنعتی است و اقتصاد آن پویایی لازم را ندارد، اما در برخی مناطق نظیر شیراز از نظر برخورداری وضعیت مناسبی دارد.

پهنه شرقی: پهنه شرقی شامل شهرستان‌های داراب، نیریز، زرین دشت، بوانات و استهبان است. در این گروه برخی از شهرستانها فعالیت‌های کشاورزی نقش قابل توجهی دارند و در مقابل، بجز شهرستان نی ریزکه دارای قابلیت های معدنی قابل توجهی می باشد، بخش خدمات و صنعت محدودتر هستند. به‌طور خلاصه پهنه شرقی استان، پهنه‌ای توسعه نیافته از نظر اقتصادی و متکی بر فعالیت‌های کشاورزی است و اقتصاد آن پویایی لازم را ندارد، اما از نظر برخورداری وضعیت نامناسبی دارد.

پهنه غربی: پهنه غربی شامل شهرستان‌های رستم، ممسنی، کازرون، فراشبند و قیروکارزین است. به‌طور خلاصه پهنه

غربی استان، پهنه‌ای توسعه نیافته از نظر اقتصادی و متکی بر فعالیت‌های کشاورزی است و اقتصاد آن پویایی لازم را ندارد و از نظر برخورداری نیز وضعیت نامناسبی دارد.

پهنه شمالی: پهنه شمالی شامل شهرستان‌های آباده، خرم بید، اقلید، سپیدان، مرودشت و پاسارگاد است. به‌طور خلاصه پهنه شمالی استان، پهنه‌ای توسعه نیافته از نظر اقتصادی و متکی بر فعالیت‌های صنعتی و معدنی است و اقتصاد آن پویایی لازم را ندارد و از نظر برخورداری نیز وضعیت مناسبی ندارد.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

حمل و نقل و ارتباطات

-توسعه و تجهیز محورهای اصلی ارتباطی کشور در کریدورهای حمل و نقل بین‌المللی (جاده‌ای) شمالی – جنوبی و شرقی – غربی کشور"،

-" ارتقاء سطح عملکردی فرودگاه‌های مرکزی شهرهای منتخب لایه پیرامونی "

- " ایفای نقش مؤثر ترانزیتی فارس به‌عنوان مرکز مبادله کالا و مسافر، انرژی و اطلاعات (نفت، گاز، برق و مخابرات) در منطقه جنوب کشور.

- حمل و نقل ریلی و تسهیل جهت اتصال به شبکه بین‌المللی حمل و نقل ریلی خصوصاً در محور شمال-جنوب کشور پیشنهاد شده است که با توجه به قرارگیری استان فارس در کریدور شمال-جنوب یکی از استان‌های اصلی این سیاست می باشد.

سیاست‌های محیط‌زیست

-مدیریت یکپارچه محیط‌زیست و همچنین جلوگیری از بیابان‌زایی و کنترل آلودگی شهرهای بزرگ

- کنترل مشکلات زیست‌محیطی خصوصاً کمبود آب و افت آب‌های زیرزمینی

- مدیریت و کنترل منابع آبی و آلاینده‌ها

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیت‌ها در استان

ناحیه یک: آباده به‌عنوان مرکز سطح یک این ناحیه شناخته‌شده است. تخصص این ناحیه با توجه به ملاحظات مذکور، اقتصاد معدنی و صنایع وابسته، متکی بر زیرساخت‌های حمل‌ونقل است. وجود ظرفیت‌های غنی معدنی در سطح استان در ادغام با دانش‌های روزآمد می‌تواند بسترساز توسعه معادن و صنایع با رویکرد دانش‌بنیان و پایدار باشد. در کنار موارد یادشده دسترسی به زیرساخت‌های حمل ونقل (که توسعه آن در افق برنامه آمایش استان برای این ناحیه به‌خوبی دیده‌شده است.)، روند تشکیل زنجیره تأمین با محوریت اقتصاد معدنی را در این ناحیه تا افق برنامه آمایش تسریع و تسهیل خواهد نمود.

ناحیه دو: شیراز به‌عنوان مرکز این ناحیه شناخته‌شده است. ناحیه میانی با دسترسی به ظرفیت‌های متعدد اقتصادی، طبیعی، زیرساختی و جمعیتی واجد توسعه در حوزه‌های متعدد است، اما شناخت اولویت‌های تخصصی توسعه این ناحیه که از یکسو قلب توسعه‌ی استان فارس و از سوی دیگر مغز مدیریتی این استان به شمار می‌آید، حائز اهمیت است. بر این اساس با جمع‌بندی از مطالعات انجام‌شده، تخصص این ناحیه، خدمات برترپزشکی و آموزش عالی، صنایع با فناوری بالا، کشاورزی دانش‌بنیان و صنایع غذایی و تبدیلی وابسته، لجستیک، حمل‌ونقل بر مبنای مدهای مختلف ترانزیت (هوایی، جاده‌ای و ریلی)، بازرگانی و گردشگری است.

ناحیه سه: کازرون به‌عنوان مرکز سطح یک این ناحیه شناخته‌شده است. تخصص این ناحیه شامل حمل‌ونقل در ارتباط با نوار ساحلی، گردشگری تاریخی-طبیعی و صنایع تبدیلی غذایی است. تنوع و گستردگی فعالیت‌های دریایی بیانگر ظرفیت بالای دریا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع طبیعی توسعه به شمار می‌آید. همان‌گونه که قبلاً نیز مکرراً بحث آن شده است، استان فارس با قرارگیری در پس‌کرانه سه استان ساحلی کشور، ظرفیت بالایی در اتصال به اقتصاد دریا در کارکرد با بنادر و سواحل مهم حاشیه خلیج‌فارس را دارد. در این میان، بر مبنای مطالعات انجام‌شده، ناحیه سه در کنار نواحی پنج و شش، ظرفیت مطلوبی جهت توسعه دریا محور در استان فارس در ارتباط با سواحل جنوبی کشور را دارند. در کنار این موضوع، وجود ظرفیت‌های مطلوب گردشگری و صنایع تبدیلی غذایی به توسعه اقتصادی این ناحیه کمک شایانی خواهد نمود.

ناحیه چهار: فسا به عنوان مرکز این ناحیه شناخته‌شده است. تخصص این ناحیه، گردشگری درمانی، کشاورزی دانش‌بنیان، صنایع با تکنولوژی متوسط و کم و ترانزیت بین‌المللی است. این ناحیه با امکان اتصال به کریدور ترانزیت شمالی-جنوبی کشور از طریق خطوط ریلی و جاده‌ای (که در برنامه‌های آتی استان به‌صورت مطلوبی دیده‌شده است.)، امکان گسترش اقتصاد خود در چارچوب ظرفیت‌های موجود و یا برنامه‌های آینده‌ی را میسرتر می‌سازد. این ظرفیت‌های موجود و یا برنامه‌های آینده با توجه به مطالعات انجام‌شده، شامل گردشگری درمانی، کشاورزی دانش‌بنیان، صنایع با فنّاوری متوسط است.

ناحیه پنج: جهرم به‌عنوان مرکز این ناحیه شناخته‌شده است. تخصص این ناحیه شامل بازرگانی و ترانزیت ریلی و جاده‌ای و خدمات گردشگری درمانی است. جهرم باوجود داشتن بیمارستان‌های تخصصی و عمومی و دانشگاه علوم پزشکی و همچنین شهر لار در سطح بعد خدمات‌رسانی درمانی در این ناحیه از یک‌سو و ارتباطات قومی-فرهنگی و بازرگانی این ناحیه با کشورهای حاشیه خلیج‌فارس از سوی دیگر بهترین فضا جهت توسعه‌ی گردشگری درمانی در این ناحیه را بعد از ناحیه مرکزی فراهم آورده است.

ناحیه شش: فیروزآباد به‌عنوان مرکز این ناحیه شناخته‌شده است. تخصص این ناحیه شامل صنایع پایین‌دست نفت و گاز، صنایع انرژی بر، ترانزیت ریلی و گردشگری است. این ناحیه در جنوب خود نزدیک‌ترین فاصله با خط ساحلی را

در میان تمام نواحی برنامه‌ریزی استان فارس دارد. همچنین این ناحیه با قرارگیری در جوار کانون‌های مهم صنایع نفت و گاز ایران همچون عسلویه و داشتن ظرفیت‌های توسعه صنایع نفت و گاز در داخل این ناحیه، امکان توسعه اقتصادی خود در چارچوب صنایع پایین‌دست نفت و گاز و صنایع انرژی بر لامرد در کنار مزیت دسترسی به حمل‌ونقل ریلی تا افق برنامه آمایش را دارد.

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- منطقه ۱ با محوریت آباده (شهرهای آباده، سورمق و قادرآباد)
- منطقه ۲ با محوریت شیراز (منطقه شهری شیراز و بخشهایی از مرودشت ،ارسنجان و کوار)
- منطقه ۳ با محوریت کازرون (شهرهای کازرون، نورآباد و بالاده)
- منطقه ۴ با محوریت فسا (شهرهای فسا، استهبان وداراب)
- منطقه ۵ با محوریت جهرم (شهرهای جهرم و لار)
- منطقه ۶ با محوریت فیروزآباد (شهرهای فیروزآباد ولامرد)

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- بخشهایی از ناحیه۱ و ناحیه۲و۳ (شهرهای کوار- شیراز- مرودشت- بیضاء-سپیدان- اقلید- ممسنی- کازرون)
- منطقه ۴ و۵ (شهرهای جهرم و فسا) در بحث کشاورزی کم آب بر و دانش بنیان و صنایع تبدیلی وابسته
- هرگونه توسعه کشاورزی شامل توسعه کشت گلخانه‌ای و توسعه باغات در اراضی شیبدار، منوط به جایگزینی با کشت سُنتی دارای منابع آب مجاز و فعال(در حال بهره‌برداری) در سقف آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغی استان برای مَصارف کشاورزی می‌باشد.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- منطقه ۱ با مرکزیت شهر آباده دارای اقتصاد معدنی و صنایع وابسته، متکی بر زیرساخت‌های حمل‌ونقل
- منطقه ۲ با مرکزیت شیراز در بحث صنایع با فناوری بالا
- منطقه ۳ با مرکزیت کازرون در صنایع تبدیلی غذایی
- منطقه ۴ با مرکزیت فسا در صنایع با فناوری متوسط و دانش بنیان
- منطقه ۵ با مرکزیت جهرم و لار در صنایع تبدیلی غذایی و صنایع شیمیایی
- منطقه ۶ با مرکزیت فیروزآباد و لامرد در بحث صنایع پایین‌دست نفت و گاز، صنایع انرژی بر

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- منطقه ۲ و ۵ به ترتیب با مرکزیت شهرهای شیراز و جهرم
- منطقه۵ در شهرهای لار-گراش-اوز دارای مزیت رقابتی پیش بینی شده در بخش بازرگانی بین المللی نیز می باشند.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- منطقه ۱ با مرکزیت آباده در بحث صنایع دستی و گردشگری تاریخی
- منطقه ۲ با مرکزیت شهر شیراز در بحث جذب گردشگر، گردشگری تاریخی- مذهبی و گردشگری سلامت
- منطقه ۳ و منطقه ۶ به ترتیب با مرکزیت کازرون و فیروزآباد در خدمات گردشگری تاریخی- طبیعی
- منطقه۴ و۵ به ترتیب با مرکزیت شهرهای فسا وجهرم در خدمات گردشگری سلامت

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

نظام شهری آینده استان در چارچوب نواحی برنامه‌ریزی بر مبنای وضعیت هر یک از نواحی و تخصص‌های آن و برآیند مطالعات صورت گرفته به‌قرار زیر است.

ناحیه یک: در این ناحیه سکونتگاه سطح یک، شهر آباده است. صفاشهر شهر و اقلید شهر های سطح دو می‌باشد. شهر بوانات در سطح سوم نظام سلسله مراتبی در این ناحیه قرار می‌گیرد؛ و سایر شهرهای این ناحیه شامل ایزدخواست، صغاد، بهمن، سده، دژکرد، حسن‌آباد، سورمق، قادرآباد، کره ای، حسامی و مزایجان در سطح چهارم نظام سکونتگاهی قرار می‌گیرند. ایجاد یک منطقه شهری با تخصص صنایع معدنی بین آباده و اقلید با رویکرد فناوری‌های نوین، این منطقه را می‌تواند به قطب فناوری معدنی استان تبدیل نماید.

ناحیه دو: این ناحیه به‌عنوان ناحیه مرکزی استان فارس متراکم‌ترین وضعیت جمعیتی و سکونتگاهی در سطح استان را داراست. در این ناحیه شیراز به‌عنوان شهر سطح ۱ ناحیه ۲ و همچنین سطح ۱ استان فارس قراردارد. شهر مرودشت به‌عنوان شهر سطح دو این ناحیه محسوب می‌شود. همچنین شهرهای سعادت شهر، خرامه، سروستان، کوار، ارسنجان و اردکان به‌عنوان سکونتگاه سطح سوم این ناحیه محسوب می‌شوند. درنهایت در سطح چهارم نظام سکونتگاهی این ناحیه شهرهای کامفیروز، خانمین، بیضا، خانه زنیان، صدرا، داریان، رامجرد، مادرسلیمان، سیدان، سلطان شهر، کوهنجان، لپویی و زرقان قرار دارند. سیاست کلان نظام سکونتگاهی در این ناحیه، توسعه شهر جدید با رویکرد اکوسیتی در کارکرد با شهر شیراز و توزیع بار جمعیتی و کاهش فشار اکولوژیک به مرکز استان است. منطقه شهری شیراز با رویکرد صنایع تخصصی و با فناوری بالا به همراه کشاورزی و صنایع غذایی و صنایع تبدیلی در توسعه متوازن‌تر جمعیت در ناحیه میانی کمک می‌کند.

ناحیه ۳: شهر سطح یک این ناحیه شهر کازرون می‌باشد. شهر نورآباد و مصیری، شهرهای سطح دو و سایر شهرهای این ناحیه شامل کوپن، بابا منیر، خومه زار، قائمیه، نودان، خشت، کنارتخته و بالاده سطح سه در نظام سکونتگاهی این ناحیه محسوب می‌شوند. در این محدوده به علت احتمال مهاجرت روستا شهری بالا، اجرای سیاست‌های توسعه اقتصادی در نواحی روستا می‌بایستی صورت پذیرد.

ناحیه ٤: در سطح یک این ناحیه شهر فسا ایفای نقش می‌نماید. این شهر با تخصص گردشگری سلامت و ارتقای زیرساخت‌های ارتباطی خود می توانند به توازن در سطح فضای آتی استان فارس کمک شایانی نماید. شهر نی‌ریز

به‌عنوان سکونتگاه اصلی سطح دو در این ناحیه است. شهرهای استهبان و داراب از دیگر سکونتگاههای سطح دو در این ناحیه محسوب می‌شوند؛ و در نهایت مشکان، رونیز، قطرویه، ششده، نوبندگان، زاهدشهر، میانشهر، قره بلاغ، جنت شهر، دوبرجی، فدامی و ایج شهرهای سطح سوم این ناحیه می‌باشند.

ناحیه۵: شهر جهرم به‌عنوان شهر سطح یک این ناحیه به شمار می‌آید. شهر لار به‌عنوان سکونتگاه سطح دو این ناحیه در استان است. شهرهای حاجی‌آباد و گراش سکونتگاه‌های سطح سه استان محسوب می‌شوند. همچنین شهرهای باب انار، خاوران، دوزه، جویم، نارویه، لطیفی، خور، عمادده، بیرم، دبیران، شهرپیر، قطب آباد و اوز در سطح چهارم نظام سکونتگاهی استان قرار دارند.

سه شهر لار، گراش و اوز در یک همکاری منطقه‌ای در راستای تخصص بازرگانی بین‌المللی در فضای آتی استان، ایفای نقش می‌نمایند. توجه به محدوده‌ی جنوب شرقی این ناحیه ازلحاظ تراکم جمعیتی کم و با توجه به نگاه‌های پدافندی، اجرای سیاست‌های تزریق جمعیتی با تزریق فعالیت‌های متناسب ضروری است. همچنین جهت حفظ جمعیت ایجاد و تقویت کریدورهای ترانزیتی در ارتباط با بندرعباس و ایجاد فضای اقتصاد بازرگانی در حفظ و توسعه جمعیت این ناحیه مؤثر است.

ناحیه٦: مرکز سطح یک این ناحیه، شهر فیروزآباد است. شهر لامرد مرکز سطح دوی این ناحیه محسوب می‌شود و شهرهای فراشبند، قیر، خنج و مهر سطح سه محسوب می‌شوند. باقی شهرهای این ناحیه شامل شهرهای نوجین، دهرم، میمند، افرز، امام شهر، مبارک‌آباد، کارزین (فتح‌آباد)، علامرودشت، اسیر، گله دار، خوزی، وروای، اهل و اشکان سطح چهار خواهند بود. توسعه اقتصادی بر مبنای فعالیت‌های نفتی و صنایع وابسته و ترانزیت با مدهای مختلف (ریلی، جاده‌ای و هوایی)، ثبات جمعیتی این ناحیه را در افق طرح به همراه دارد.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- الگوی عادلانه توزیع خدمات اجتماعی در نواحی مختلف

خدمات آموزشی

- آمایش تمامی روستاهای بالای ۲۰ خانوار از خدمات آموزش ابتدایی
- ۳۴ کانون روستایی بالای ۱۰۰ خانوار جهت احداث خدمات آموزشی
- ۱۳۷ روستا با مجموعه ۱.۴٪ جمعیت روستایی در سطح سرویس بالای ۱۰ کیلومتر خدمات آموزشی

خدمات سلامت

- ۲۶۷ روستا با مجموعه ۳٪ جمعیت روستایی در سطح سرویس بالای ۱۰ کیلومتر خدمات سلامت
- ۱۵۶ کانون روستایی بالای ۱۰۰ خانوار جهت احداث خدمات سلامت

خدمات فرهنگی

- ۴۲۹ کانون روستایی بالای ۱۰۰ خانوار جهت احداث خدمات فرهنگی
- ۶۷۸ روستا با مجموعه ۸٪ جمعیت روستایی در سطح سرویس بالای ۱۰ کیلومتر خدمات فرهنگی

خدمات مالی-اداری

-۱۳۶ کانون روستایی بالای ۱۰۰ خانوار جهت احداث خدمات مالی-اداری

-۳۳۳ روستا با مجموعه ۳.۷٪ جمعیت روستایی در سطح سرویس بالای ۱۰ کیلومتر خدمات مالی-اداری

خدمات ورزشی

- ۵۱۱ کانون روستایی بالای ۱۰۰ خانوار جهت احداث خدمات ورزشی

-۷۳۹ روستا با مجموعه ۹٪ جمعیت روستایی در سطح سرویس بالای ۱۰ کیلومتر خدمات ورزشی.

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

-تا افق طرح ۱۸ درصد از راه‌های مهم استان آزادراه، ۲۶ درصد بزرگراه و مابقی یعنی ۳۲ درصد راه‌های اصلی است

نقشه سازمان فضایی استان در افق طرح

از روی هم اندازی لایه‌های مختلف، حاصل از بندهای پیشنهادی برنامه آمایش استان فارس، شامل شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و غیره تصویر سازمان فضایی استان در افق طراحی حاصل می‌شود. سازمان فضایی استان فارس در افق طراحی در راستای دستیابی به چشم‌انداز و اهداف بنیادین تعریف‌شده است.

ماده٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان فارس به قرار زیر است:

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت های پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و مراکز رشد
- برنامه توسعه و انطباق فعالیت دانش بنیان با مزیت‌سنجی منطقه ای
- برنامه انطباق و نهادسازی آموزش و فرهنگ کار
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای

فرهنگ و هنر و رسانه‌های جمعی

- برنامه حفظ، ساماندهی و توسعه مراکز مذهبی شیراز، به عنوان سومین حرم اهل‌بیت
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری
- برنامه اقدامات موثر و عملیاتی در جهت جلوگیری از بزهکاری و آسیب‌های اجتماعی

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه توسعه و تقویت صنایع دستی استان بویژه صنایع دستی روستایی و عشایری
- برنامه تهیه برنامه جامع بازاریابی و تبلیغات بخش گردشگری استان در سه مقیاس منطقه ای، ملی و بین‌المللی و ایجاد برندیگ برای صنعت گردشگری استان

- برنامه توسعه محصولات گردشگری متنوع در استان متناسب با موقعیت جغرافیایی، غنای فرهنگی و بازارهای هدف استان
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه بهبود خدمات برتر بخش گردشگری و ارتقای رتبه خدمات در این گردشگری
- برنامه توانمندسازی نیروی انسانی و سمن‌ها در میزبانی حرفه‌ای از گردشگران و صیانت از میراث فرهنگی استان
- برنامه توسعه زیرساخت‌های گردشگری در قطب‌های تاریخی، فرهنگی، مذهبی و طبیعی
- برنامه تجهیز و تقویت شهرهای محورهای شاخص گردشگری
- برنامه حفظ، مرمت و نوسازی بافت‌های باارزش تاریخی
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی

سرمایه اجتماعی

- برنامه تحکیم بنیان و پایداری خانواده
- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی

بهداشت ودرمان

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی
- برنامه توسعه خدمات بهداشتی درمانی
- برنامه توسعه بیمارستان های تخصصی و فوق‌تخصصی

دفاعی امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه سیاست گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر امور دفاعی و امنیتی
- برنامه شفاف سازی در روند بررسی و اجرای پرونده های قضایی
- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی

– برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

تربیت بدنی

– برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

کشاورزی و امنیت غذایی

– برنامه تقویت مدیریت اجرایی و توسعه تحقیقات بر باغات
– برنامه مدیریت بهینه فعالیت‌های کشاورزی در چارچوب مناسبت اراضی
– برنامه توسعه کشت گلخانه‌ای
– برنامه توسعه پرورش دام و طیور
– برنامه ساماندهی مالکیت اراضی ملی
– برنامه مقابله با بیابان‌زایی
– برنامه ساماندهی مالکیت اراضی(کشاورزی، جنگل‌ها، مراتع و ...)
– برنامه تجاری‌سازی مدیریت بازار محصولات کشاورزی
– برنامه مدیریت صادرات محصولات کشاورزی
– برنامه مدیریت مخاطرات محصولات کشاورزی
– برنامه مدیریت نهاده‌های کشاورزی با تأکید بر کاهش مصرف کود و سم
– برنامه ساماندهی زندگی عشایری
– برنامه توسعه پرورش زنبورداری
– برنامه مدیریت جامع جنگل‌ها و مراتع استان
– برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
– برنامه بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان
– برنامه ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات باغی
– برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
– برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
– برنامه ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات زراعی
– برنامه تولید محصولات ارگانیک و سالم
– برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
– برنامه بازسازی و تکثیر آبزیان

- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکل‌های و بهره‌برداران کشاورزی
- برنامه توسعه پرورش دام و طیور
- برنامه حفظ انجیرستان‌های دیم
- برنامه هوشمند سازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه حفظ و احیاء دریاچه‌ها و تالاب‌ها
- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه احیاء و بهره‌برداری پایدار از مراتع و جنگل‌ها
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده‌ها
- برنامه تحقیق و توسعه در امور محیط زیست
- برنامه حفاظت و احیاء زیست بوم های آبی
- برنامه حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی

منابع آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه مدیریت تقاضای آب
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی
- برنامه ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه فعال‌سازی معادن کوچک استان
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساختها، امکانات و تسهیلات موردنیاز توسعه معادن

- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن (شناسایی قابلیت های معدنی جدید، جذب فناوری های نوین و ...)
- برنامه تدوین مطالعات و تهیه اسناد و ارائه ضوابط و بسته‌های تشویقی توسعه صنایع
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی

بازرگانی

- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قواینن و مقررات موردنیاز
- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه ها ، زنجیره ها و شبکه های بازرگانی
- برنامه افزایش صادرات غیر نفتی استان

انـــــرژی

- برنامه افزایش همکاری های منطقه ای و برنامه ریزی یکپارچه فعالیت ها و مدیریت صنایع در مناطق همجوار به ویژه بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان
- برنامه افزایش بهره وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی
- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدیدپذیر
- برنامه توسعه صنایع مکمل نفت و گاز به منظور شکل گیری زنجیره ارزش در این بخش
- برنامه مطالعه، اکتشاف و استخراج نفت و گاز

حمل و نقل

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده‌ای
- برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل جاده‌ای
- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه حمل و نقل یکپارچه
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل هوایی
- برنامه اتصال کانون های مهم شهری در منطقه های شهری با استفاده از حمل و نقل سریع
- برنامه تجاری سازی زیر ساخت های حمل و نقل ریلی
- برنامه شکل‌گیری کریدور گردشگری تاریخی، دریایی شیراز_ بوشهر و شیراز _فیروزآباد_ پارک ملی نای بند
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه توسعه زیر ساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فنآوری

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاهها(شهری،روستایی)
- برنامه ساماندهی عشایر
- برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها(شهرستانها،شهرها و روستاها)
- برنامه ساماندهی کیفیت محیطی سکونتگاهها
- برنامه سیاستگذاری زیرساختی در خصوص سکونتگاه‌های شهری و روستایی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

سازمان فضایی وضع موجود استان فارس

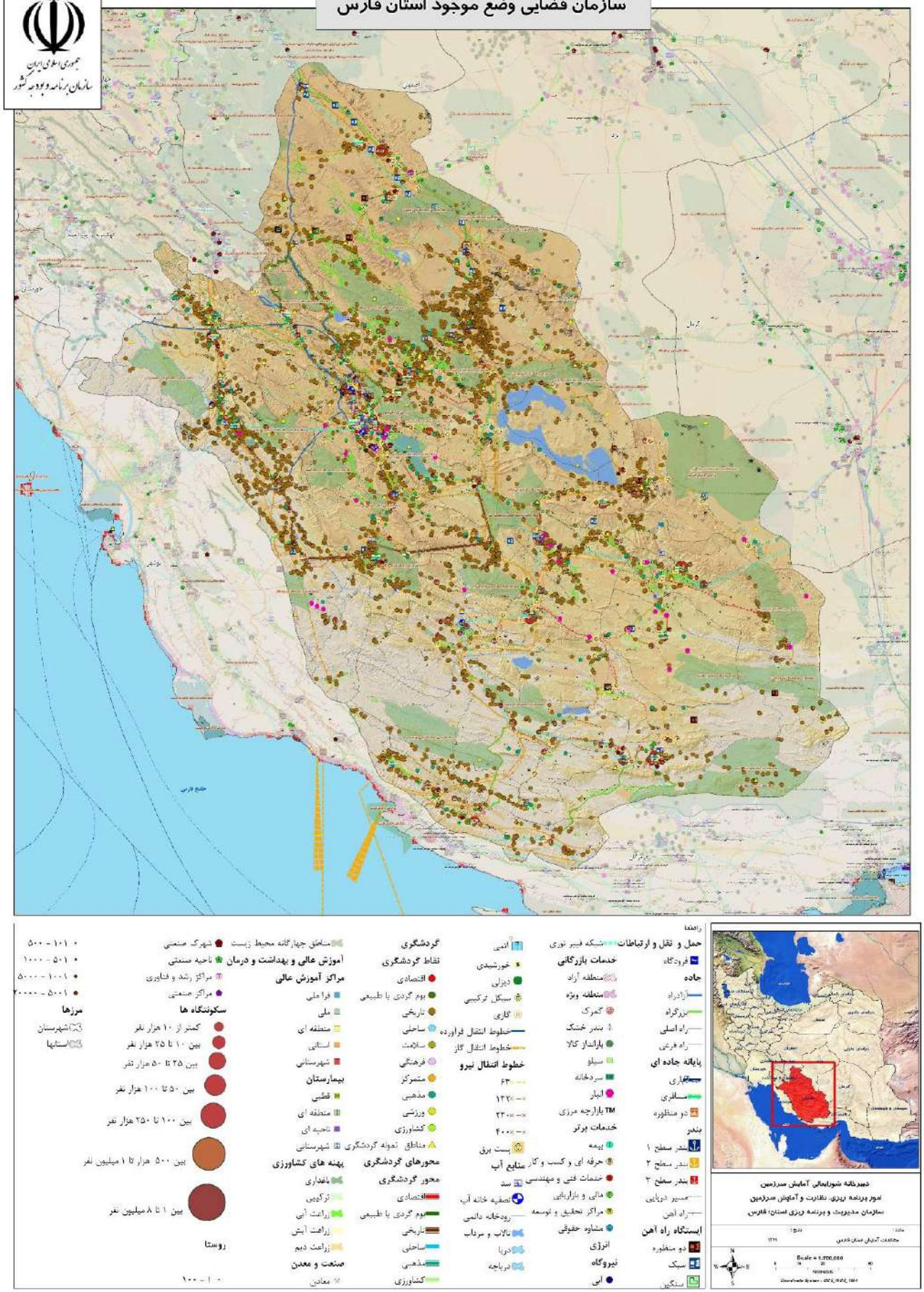

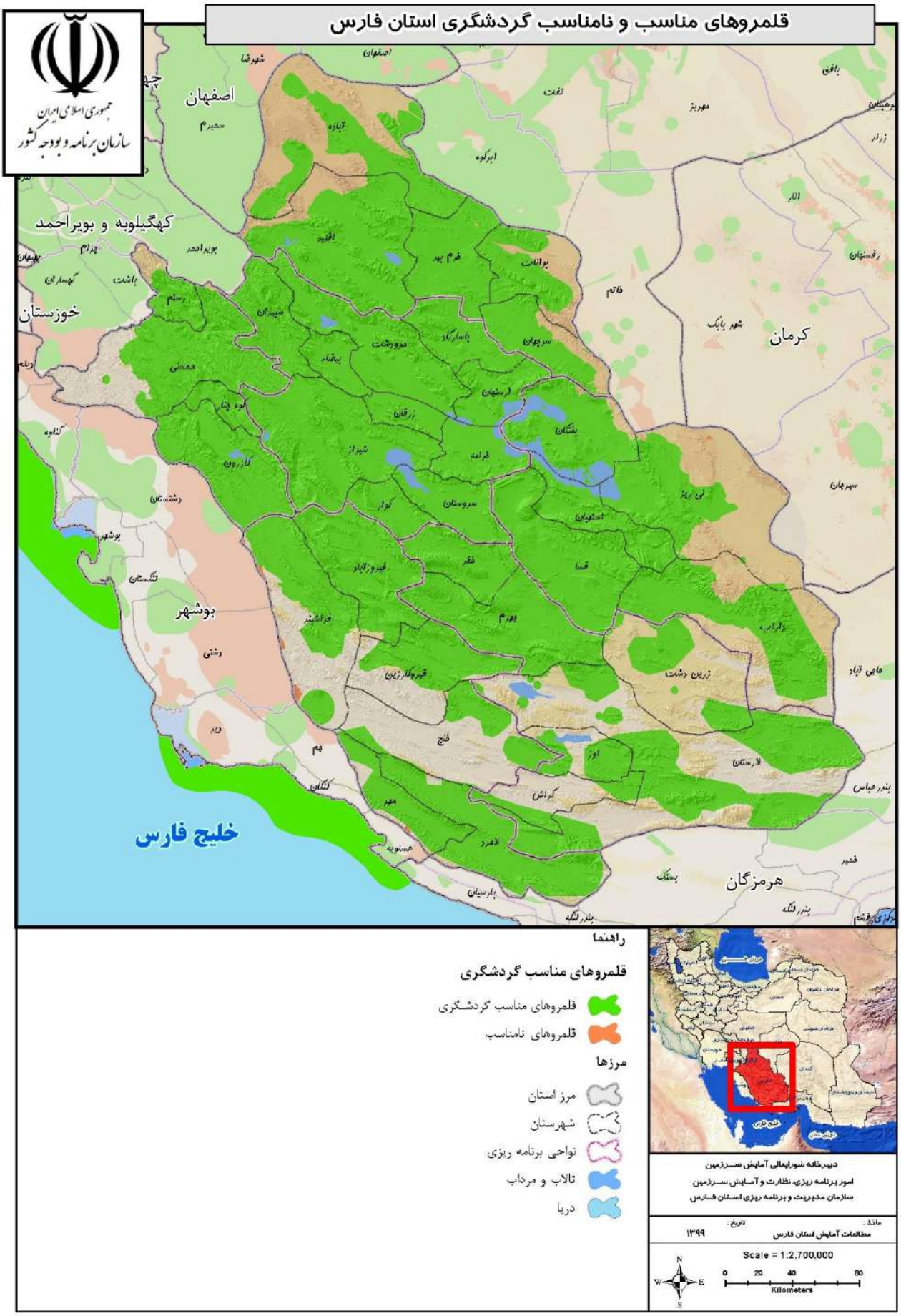
قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
بوشهر
هرمزگان
خلیج فارس
راهنما
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
ماخذ:
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

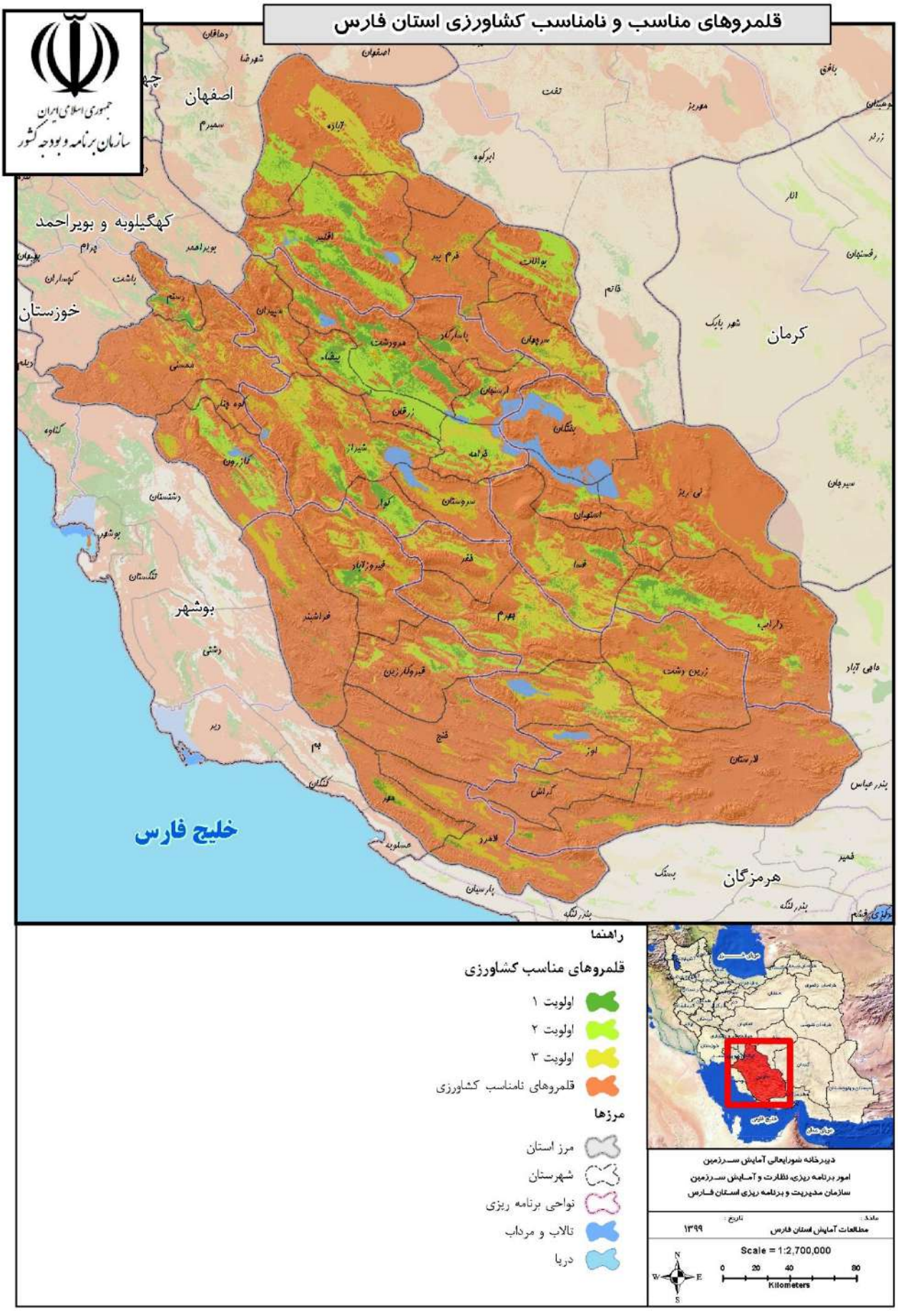
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خلیج فارس
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

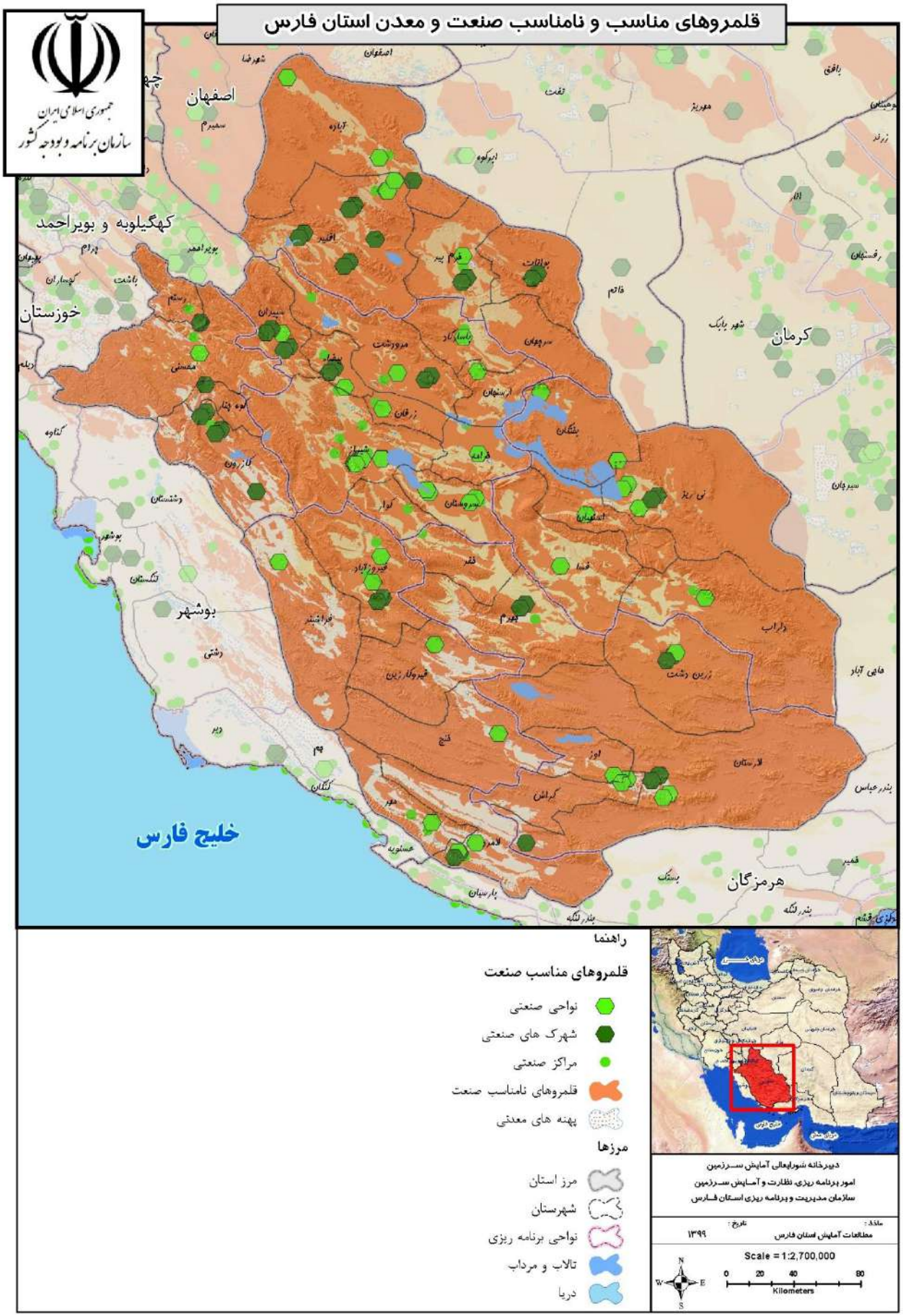
قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
هرمزگان
بوشهر
خلیج فارس
راهنما
قلمروهای مناسب صنعت
نواحی صنعتی
شهرک های صنعتی
مراکز صنعتی
قلمروهای نامناسب صنعت
پهنه های معدنی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
مطالعات آمایش استان فارس
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

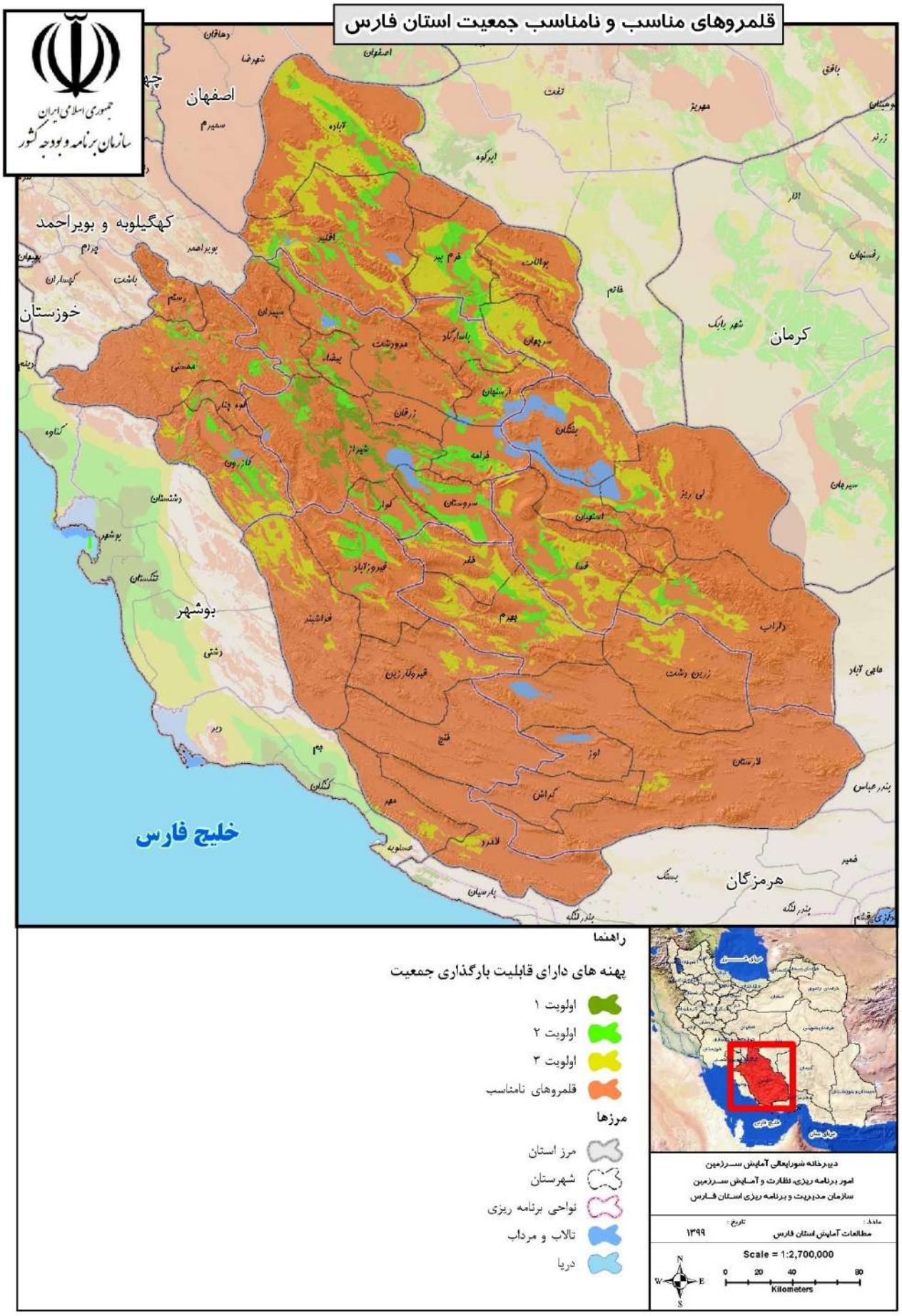
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
هرمزگان
بوشهر
خلیج فارس
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
تهیه:
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

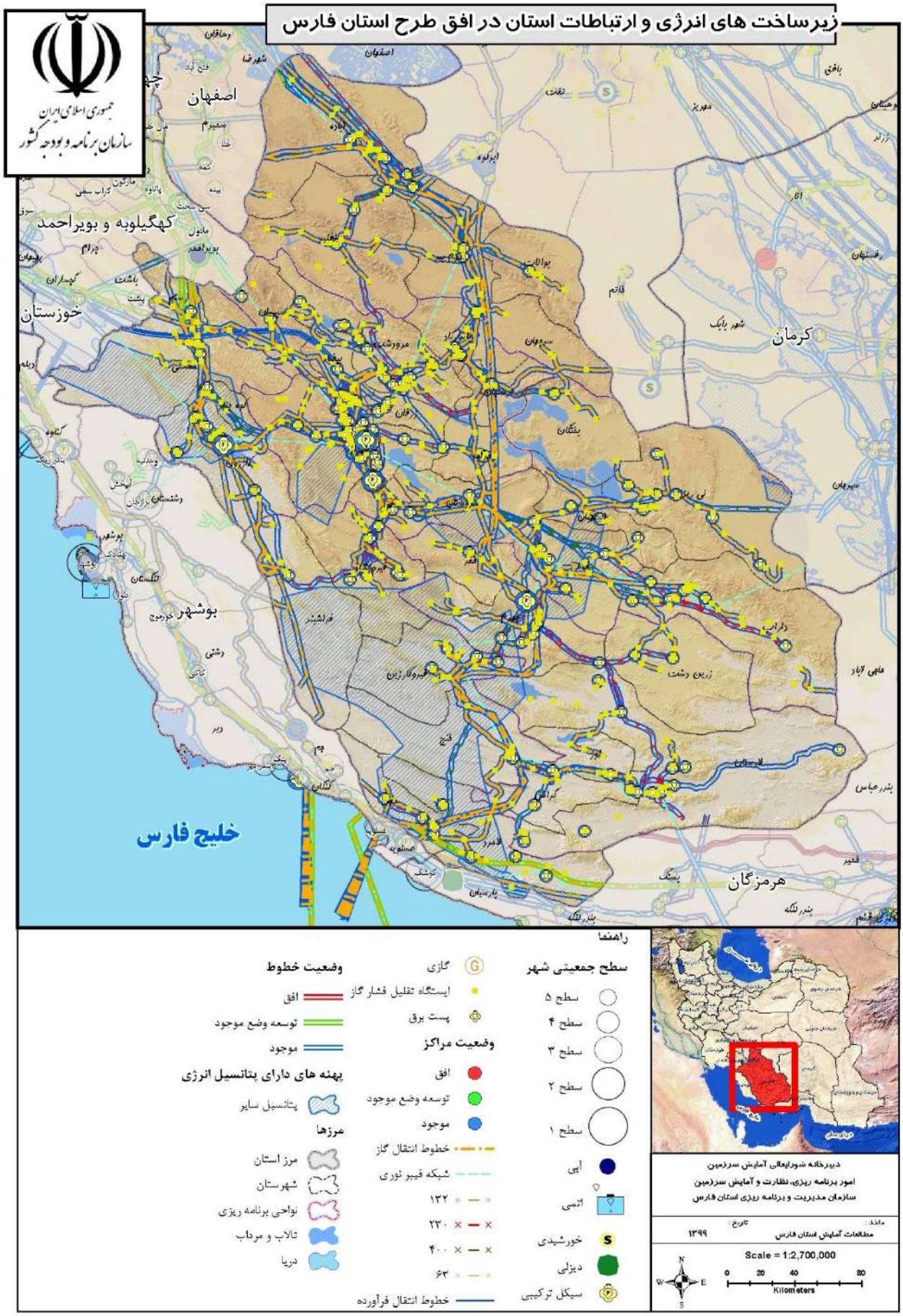
زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
بوشهر
هرمزگان
خلیج فارس
راهنما
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
آبی
اتمی
خورشیدی
دیزلی
سیکل ترکیبی
گازی
ایستگاه تقلیل فشار گاز
پست برق
وضعیت مراکز
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال گاز
شبکه فیبر نوری
۱۳۲
۲۳۰
۴۰۰
۶۳
خطوط انتقال فرآورده
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
تهیه:
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers
N
W
E
S

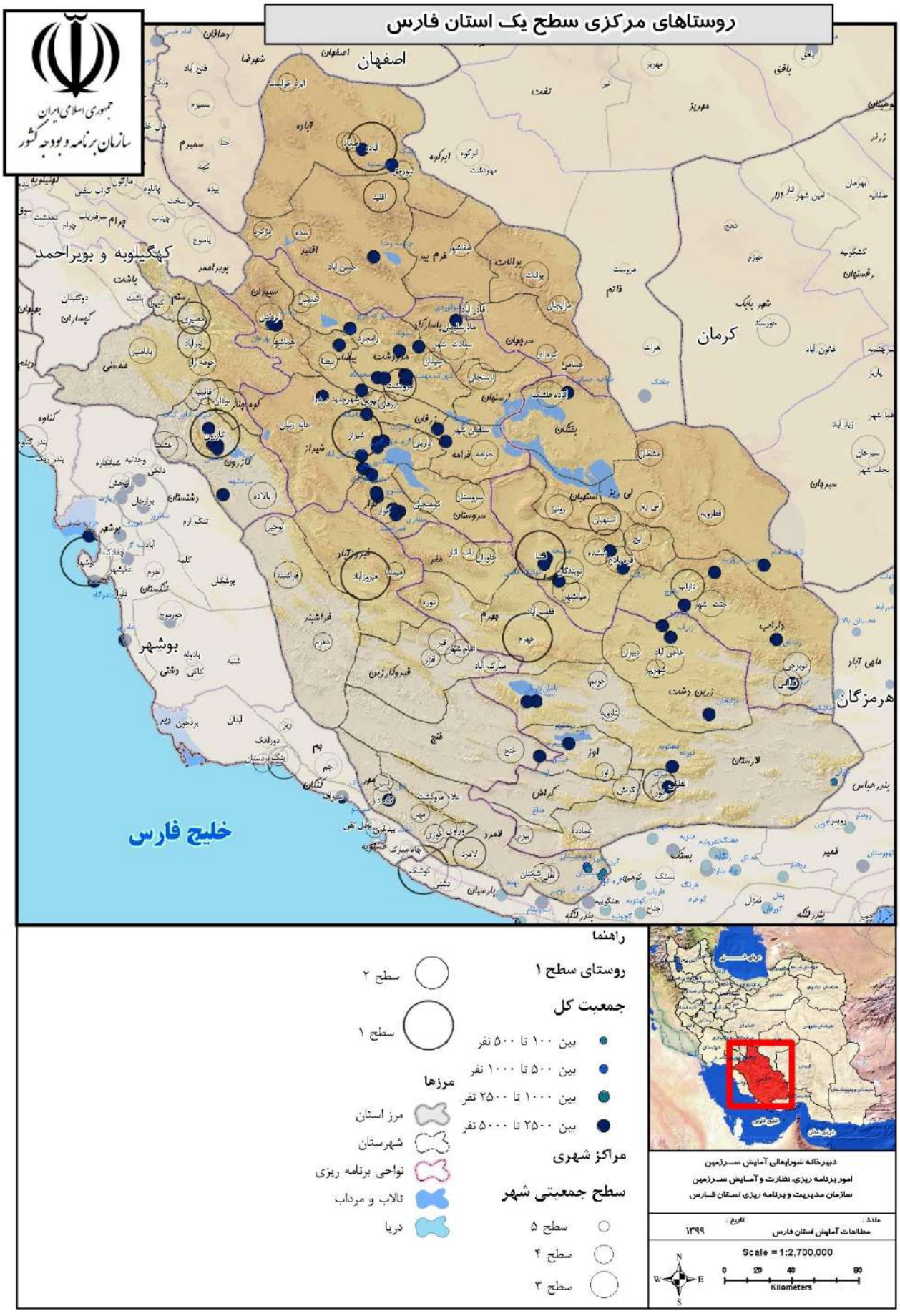
روستاهای مرکزی سطح یک استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
کرمان
بوشهر
هرمزگان
خلیج فارس
راهنما
روستای سطح ۱
جمعیت کل
بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر
بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر
بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر
بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شوراهای آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
ماخذ :
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان فارس

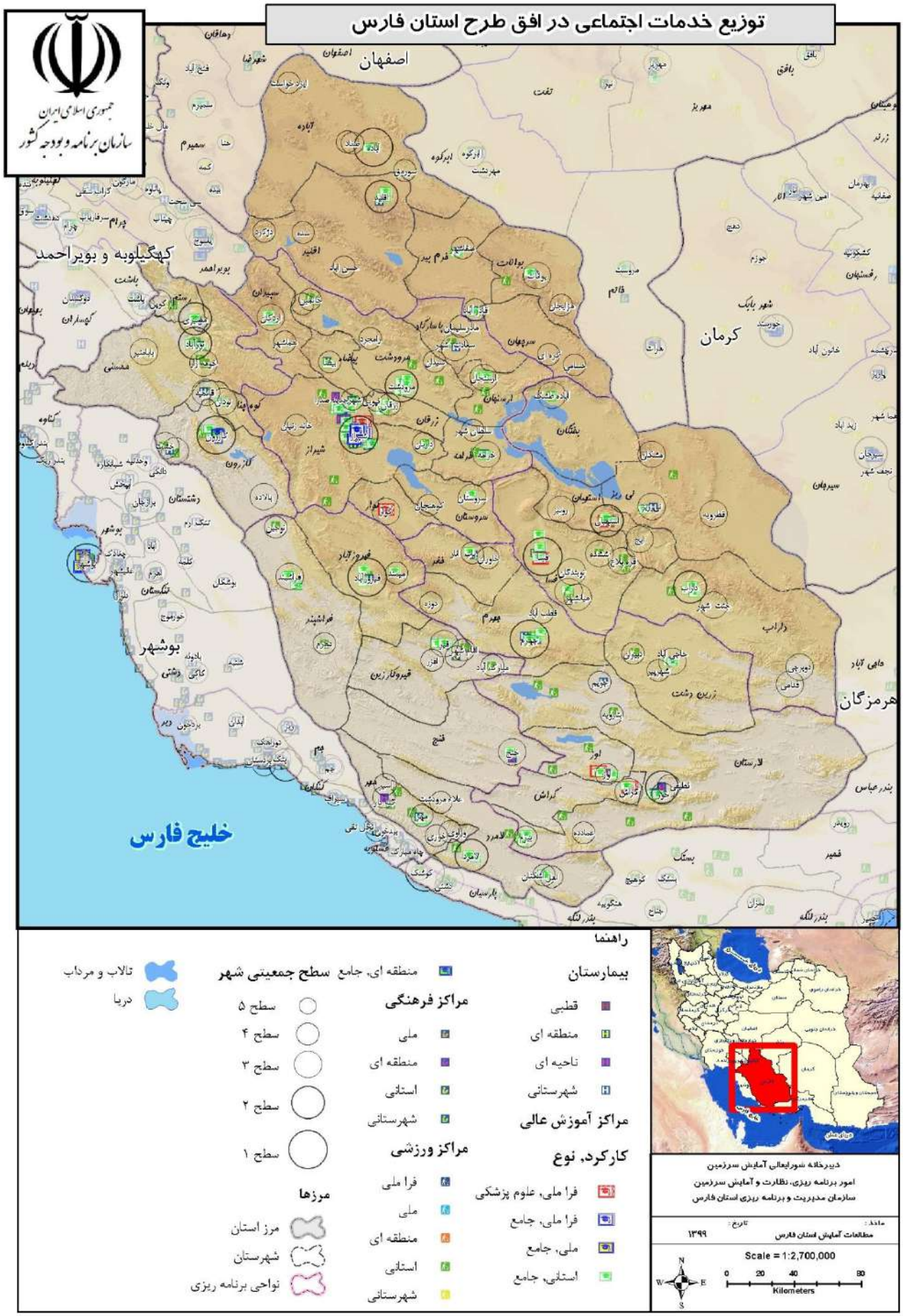

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان فـارس

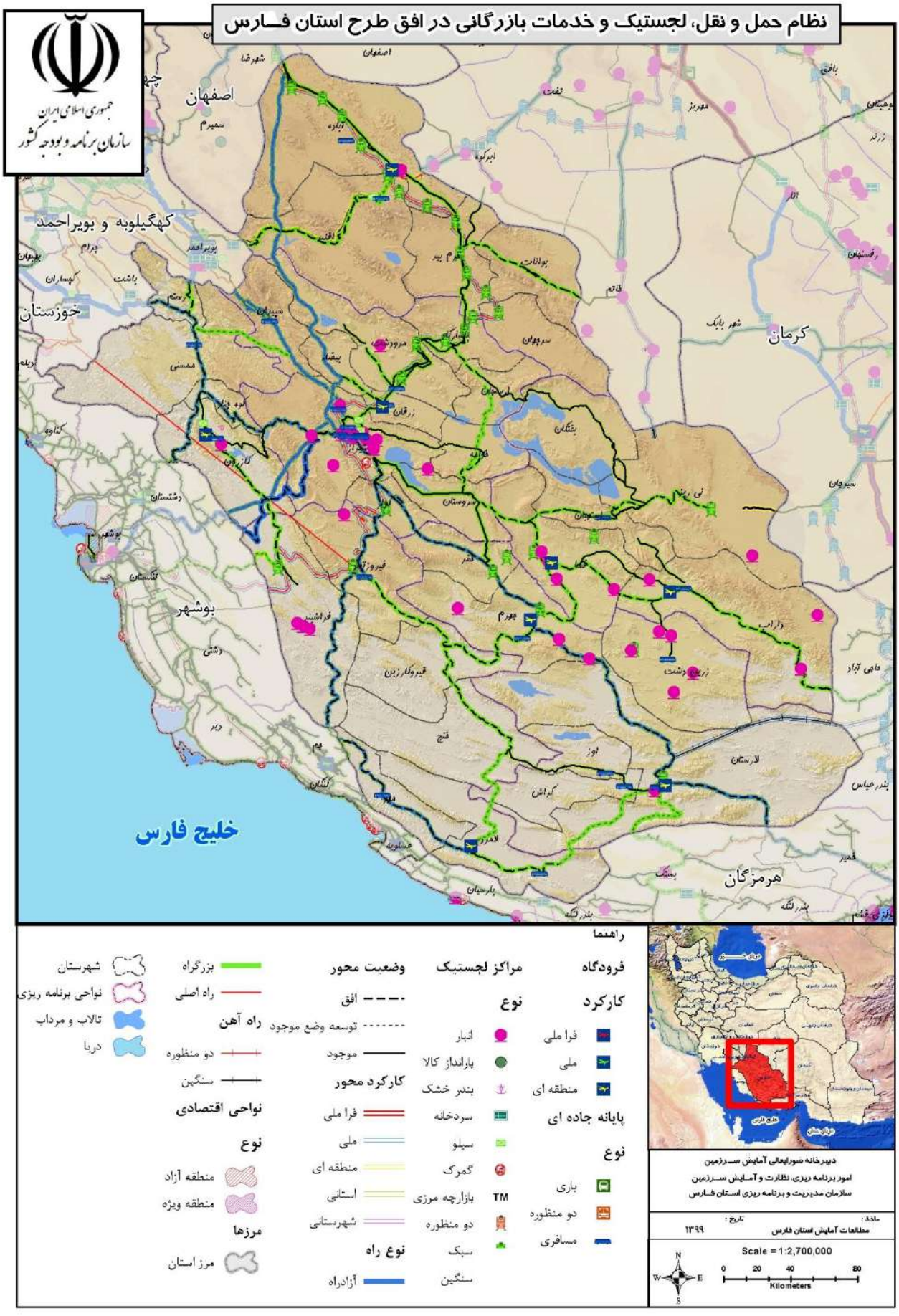

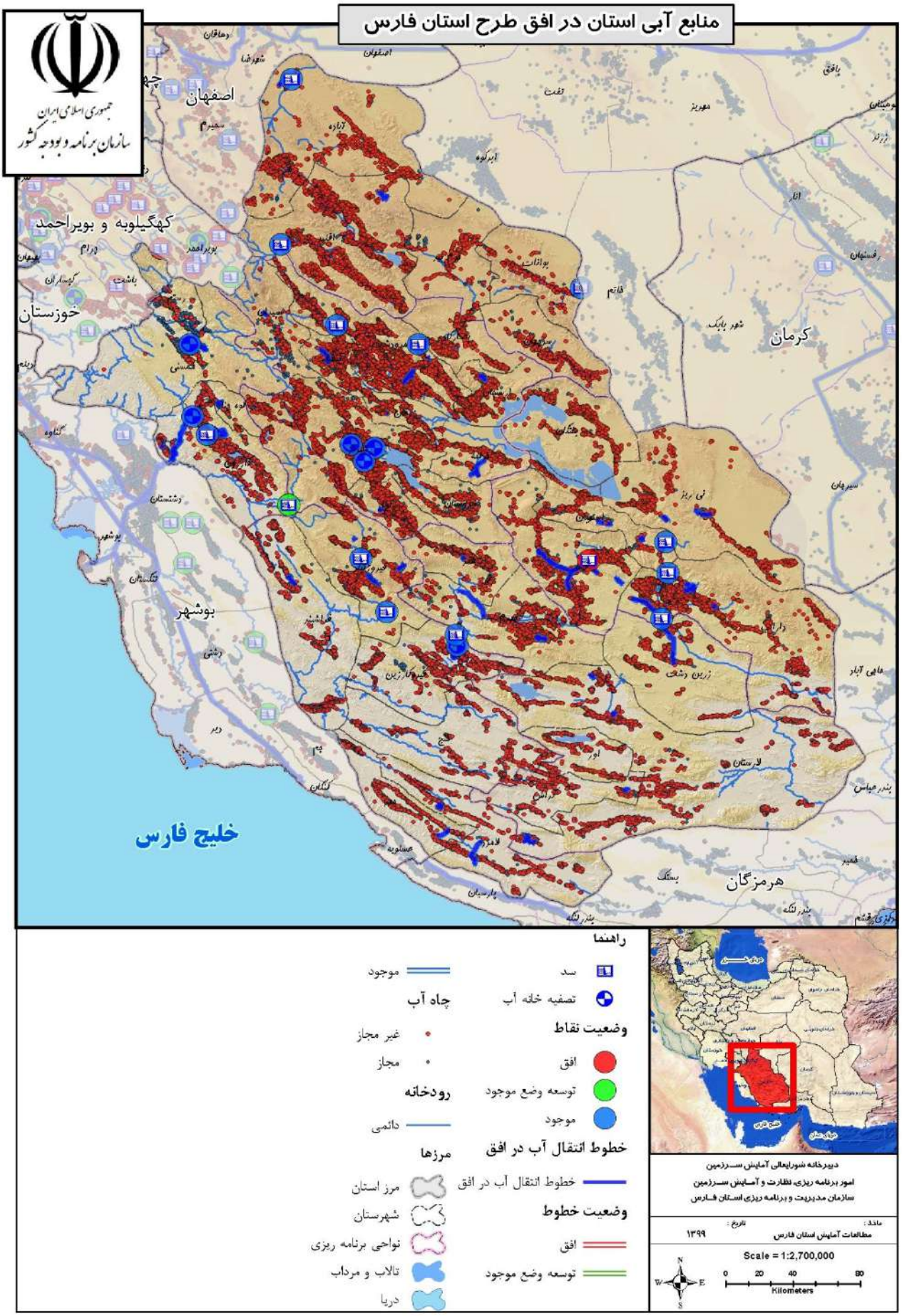
منابع آبی استان در افق طرح استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
هرمزگان
بوشهر
خلیج فارس
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
ماخذ :
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

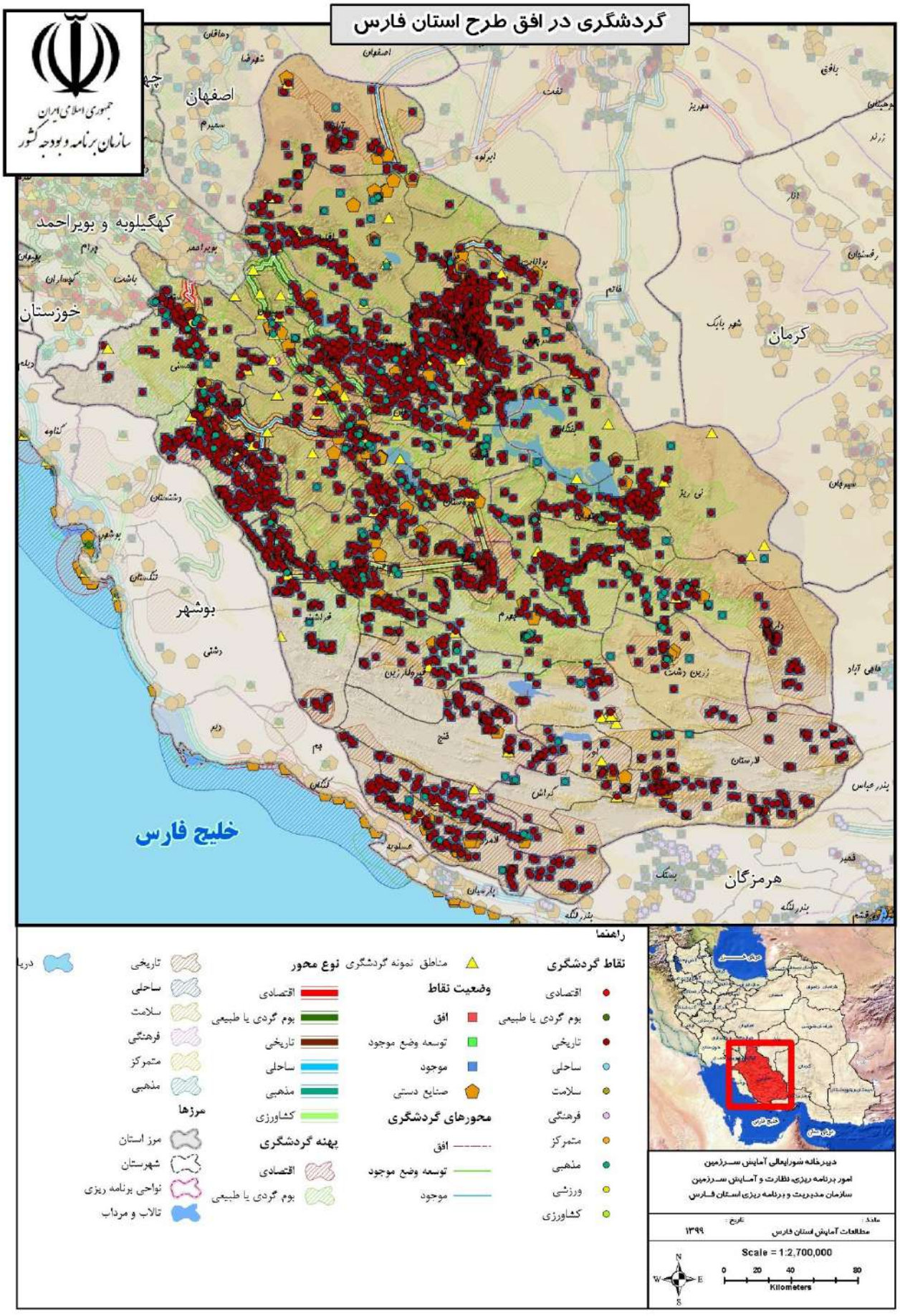
گردشگری در افق طرح استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
هرمزگان
بوشهر
خلیج فارس
راهنما
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
کشاورزی
مناطق نمونه گردشگری
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
صنایع دستی
محورهای گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
نوع محور
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
مذهبی
کشاورزی
پهنه گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
مطالعات آمایش استان فارس
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

کشاورزی استان در افق طرح استان فارس

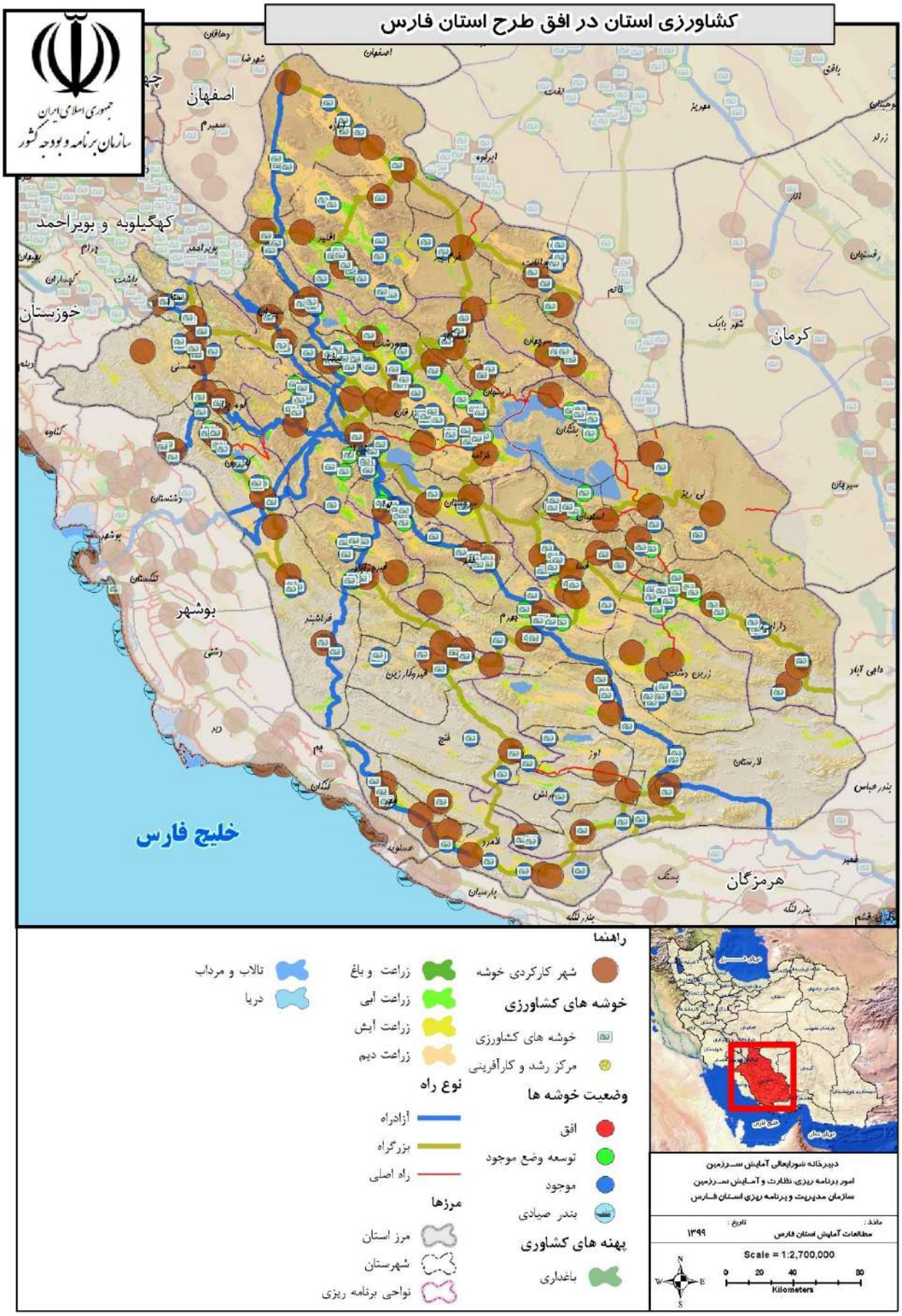

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان فارس

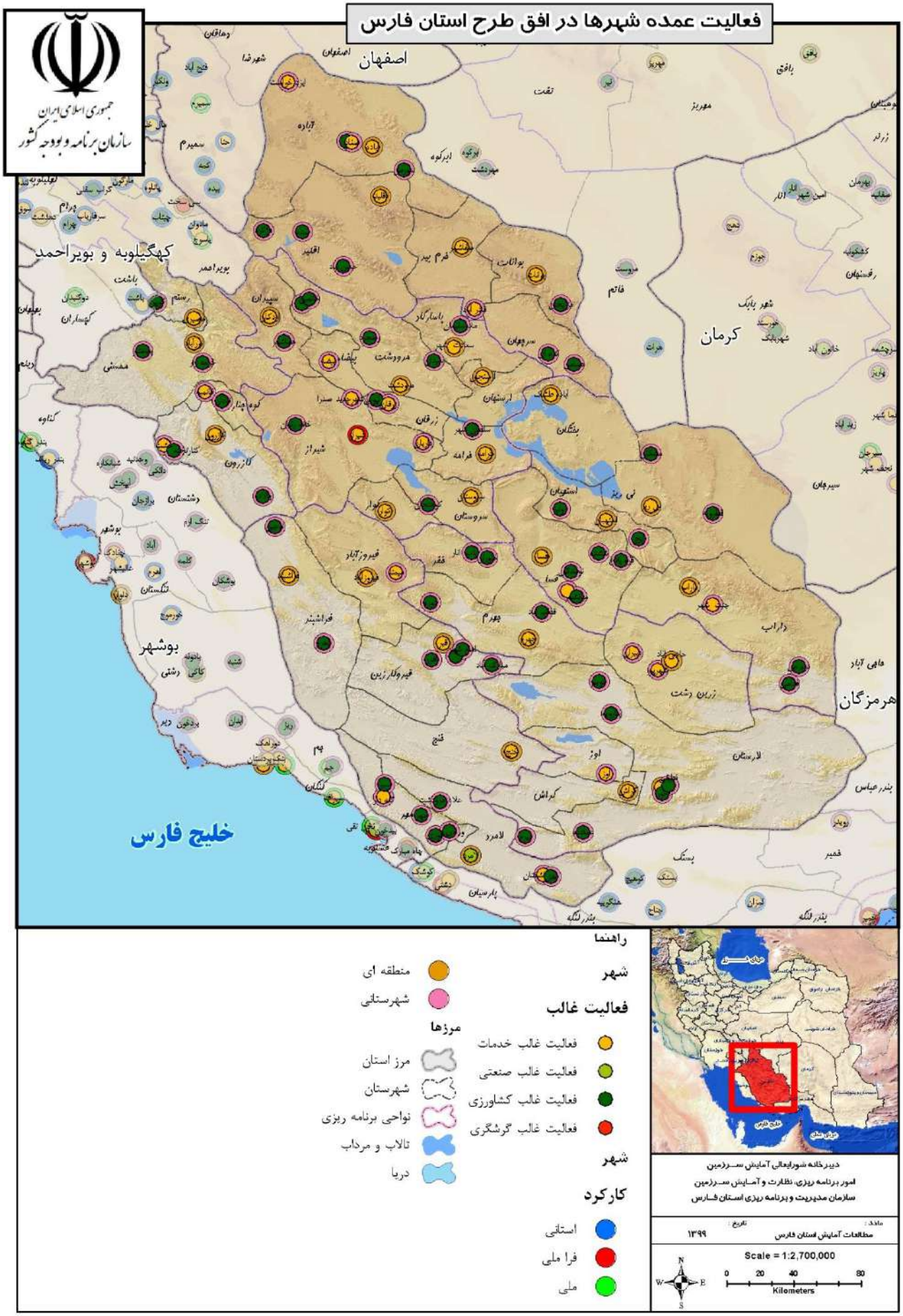

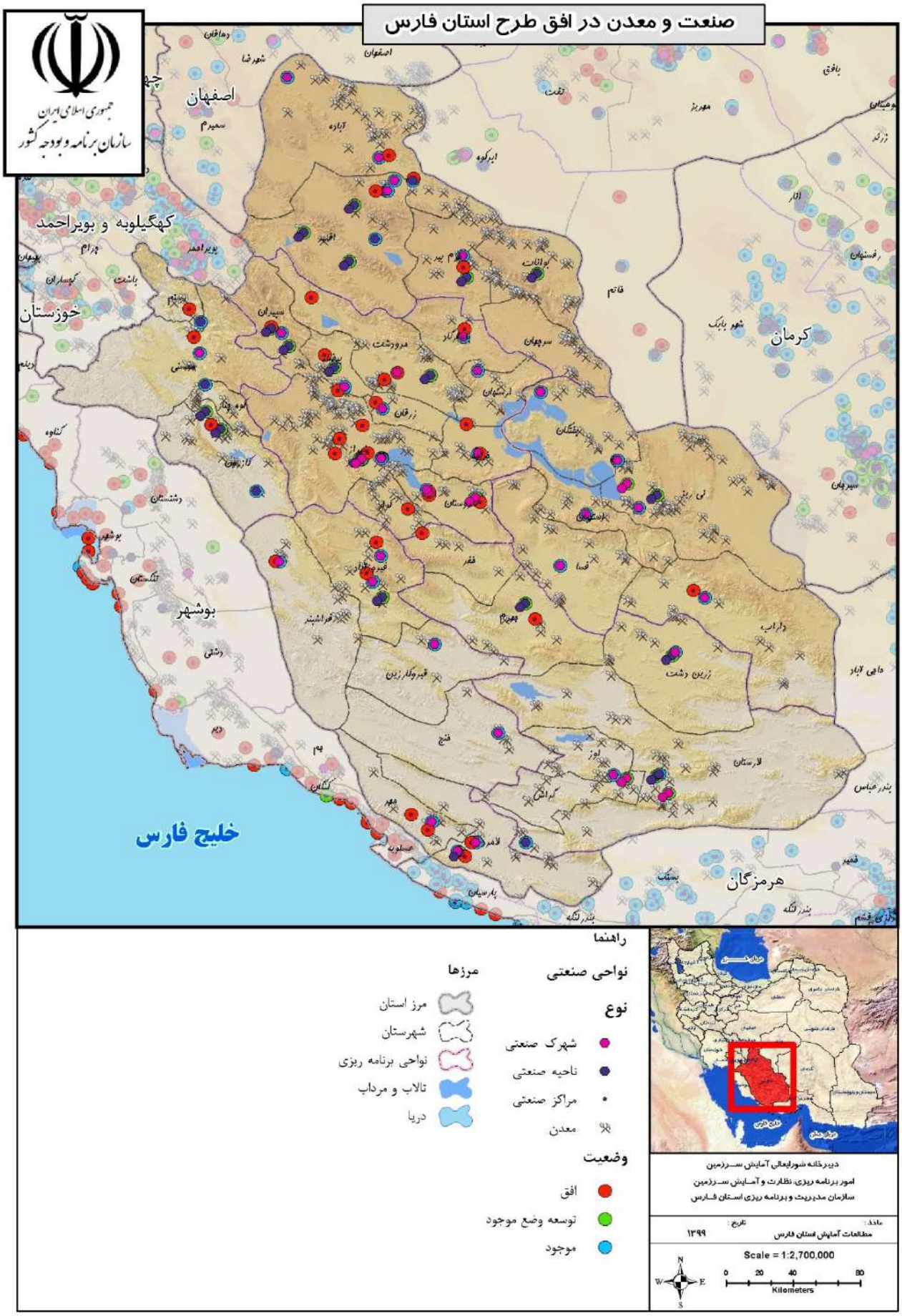
صنعت و معدن در افق طرح استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
بوشهر
هرمزگان
خلیج فارس
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

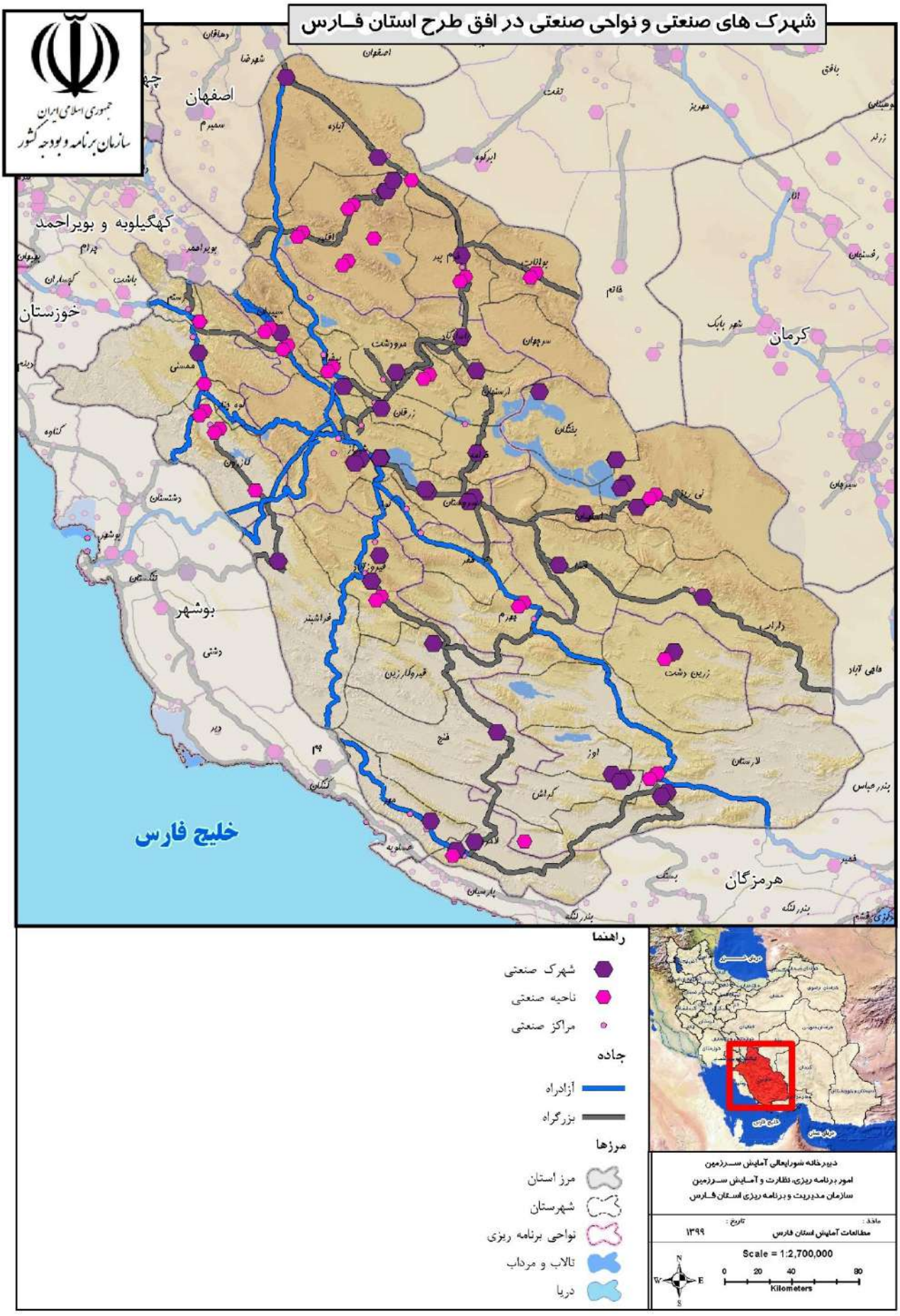
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان فـارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
اصفهان
کهگیلویه و بویراحمد
خوزستان
کرمان
هرمزگان
بوشهر
خلیج فارس
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی اسـتان فـارس
تاریخ :
۱۳۹۹
مطالعات آمایش استان فارس
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

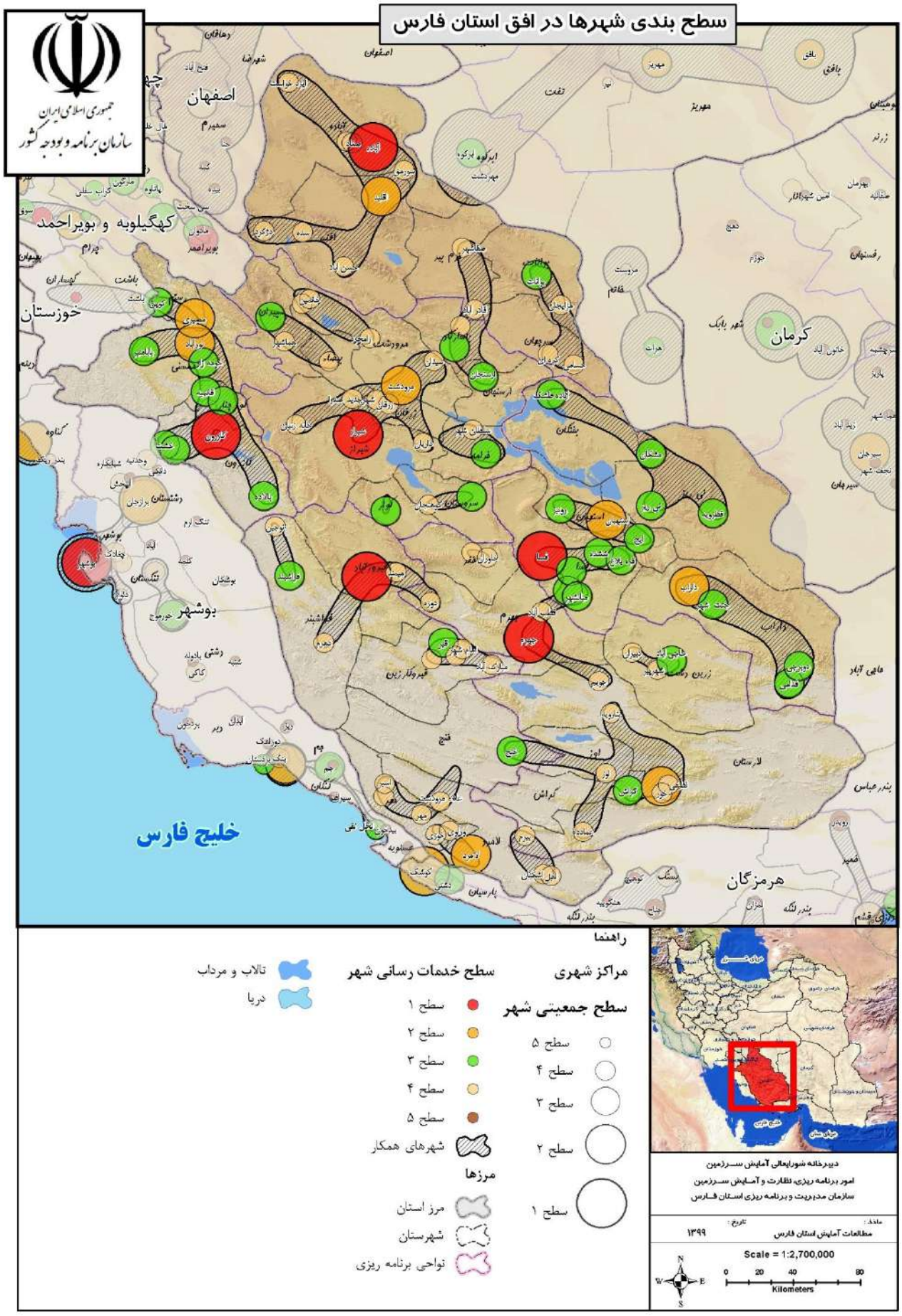
سطح بندی شهرها در افق استان فارس
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خلیج فارس
راهنما
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فارس
مطالعات آمایش استان فارس
۱۳۹۹
Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان فارس

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- مرکز رشد و کارآفرینی
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

خدمات برتر

- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوره حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان فـارس

ماخذ: مطالعات آمایش استان فارس
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:2,700,000
0 20 40 80
Kilometers

سازمان فضایی وضع افق استان فارس

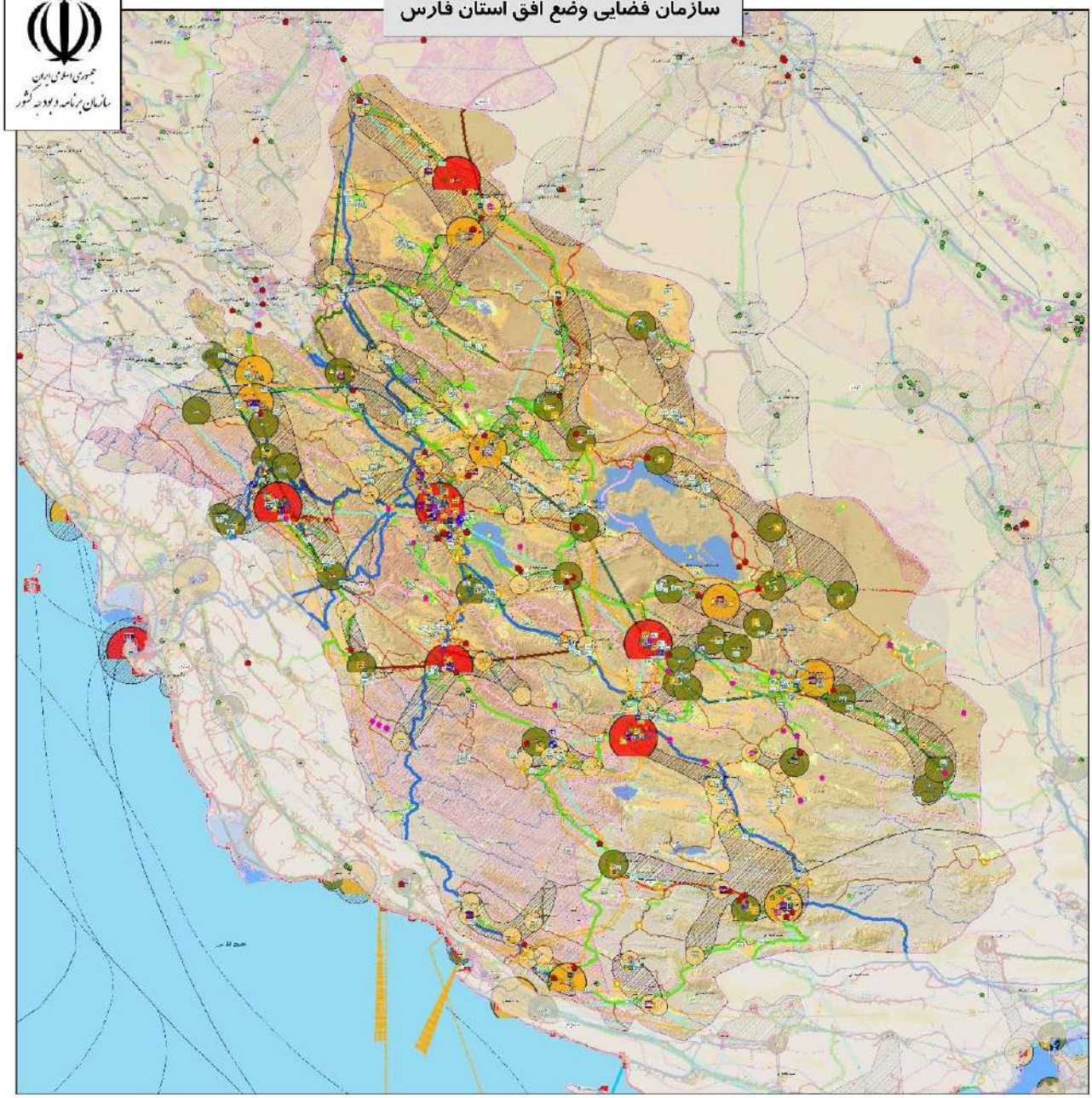

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان قزوین در افق ۱۴۲۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان قزوین

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آن‌که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان قزوین به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- حفظ تنوع زیستی و اکوسیستمی غنی ناشی از موقعیت طبیعی خاص استان و قرار گرفتن آن در تلاقی بیوم های مختلف در کشور
- حفاظت از باغات سنتی قزوین به عنوان میراث طبیعی- فرهنگی و هویت بخش به استان
- کاهش فشار وارده بر سرزمین در بخشهای دارای فزونی ردپای اکولوژیک در استان
- تعمیق خودباوری ملی و پاسداشت میراث‌های ارزشمند ایرانی - اسلامی
- نهادینه شدن روحیه هم‌گرایی، کار جمعی و تعاون اجتماعی مبتنی بر اعتماد اجتماعی، نظم و قانون پذیری
- تحقق فرهنگ عقلانیت، عدالت و شایسته محوری در نظام قانون‌گذاری، اجرایی و نظارت فرهنگی
- توسعه گردشگری استان
- توسعه خدمات برتر
- کشاورزی پیشرفته
- صنعت توسعه یافته
- عدالت محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی و بهینه‌سازی ترکیب کمی و کیفی منابع انسانی بخش عمومی
- تحقق جبران خدمات در بخش دولتی به صورت انگیزشی و عادلانه
- ارتقای سلامت نظام اداری و رشد ارزش‌های اخلاقی و صیانت از حقوق مردم
- توسعه دولت الکترونیک و ارتقای سطح مشارکت مردم، پاسخگویی و شفافیت حاکمیت۵عدالت محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی و بهینه‌سازی ترکیب کمی و کیفی منابع انسانی بخش عمومی
- تحقق جبران خدمات در بخش دولتی به صورت انگیزشی و عادلانه
- ارتقا و انتقال از توسعه فضایی کریدوری به توسعه فضایی پهنه‌ای
- ارتقای عدالت فضایی و بین قلمرویی
- ارتقای ارتباط پذیری و تقویت نقش مفصلی استان
- کنترل و کاهش خطرپذیری پهنه های سکونت، فعالیت و ارتباطات در قبال مخاطرات طبیعی
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- تامین بخشی از امنیت غذایی کشور شامل؛ تولیدات زراعی، باغی و تولیدات دام و طیور
- سهم ده درصدی تولیدات کشاورزی استان از کل تولیدات کشور بویژه در تولیدات دام و طیور و محصولات مهم باغی از جمله انگور و زیتون
- دشت قزوین بعنوان منطقه آزاد کشاورزی کشور[۱]
- دشت قزوین، به عنوان دشت تولیدات ارگانیک و صادرات محور
- یکی از قطبهای تولیدات گلخانه ای کشور
- تامین کننده بخش عمده تولیدات باغی از جمله انگور و زیتون در سطح کشور
- قطب تولید مرغ اجداد و لاین کشور
- کشت و تولید پسته در شهرستان قزوین و بوئین زهرا

صنعت و معدن

- به عنوان یکی از استانهای صنعتی کشور، تولید بخش قابل توجهی از برخی گروه های صنعتی از جمله شیمیایی، کانی غیر فلزی و قطعات خودرو
- تامین نیاز بخشهای دیگر صنعتی کشور و صادرات محصولات کانی غیر فلزی و شیمیایی و شوینده
- سهم قابل توجه صنایع شوینده در تامین تولیدات در سطح ملی
- سهم قابل توجه کانی غیر فلزی در تامین تولیدات در سطح ملی
- توسعه شهرک تخصصی قطعه سازی خودرو و شهرک صنعتی تکنولوژی برتر
- سهم قابل توجه تولیدات مس و سیلیس در سطح ملی

گردشگری

- گردشگری طبیعی در منطقه الموت، طارم، آوج
- گردشگری تاریخی در منطقه قزوین، بویین‌زهرا، آوج
- استان به عنوان مقصد گردشگری با اقامت حداقل ۲ شب

۱- منطقه ازاد کشاورزی منطقه ای است که کلیه محصولات در این منطقه بصورت ارگانیک و صادرات محور تولید شده و هاب بین المللی توزیع و تجارت محصولات کشاورزی خواهد بود.

خدمات

- ترانزیت و دپوی کالا در استان و بازرگانی خارجی از طریق گمرک شهر صنعتی البرز استان قزوین در سطح ملی
- ارائه بخشی از خدمات مربوط به خدمات درمانی در سطح ملی از جمله گردشگری سلامت

آموزش عالی

- خدمات آموزش عالی در مقیاس ملی(دانشگاه های دولتی، آزاد و غیر انتفاعی) و در مقیاس بین‌المللی(دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره))

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- محصولات زراعی در زمینه غلات و حبوبات شامل گندم، جو، ذرت، عدس در مناطق امایشی مجموعه شهری قزوین، بوئین زهرا، تاکستان، مرکزی دشت
- محصولات زراعی شامل گیاهان دارویی وکشت برنج در الموت
- محصولات زراعی صنعتی شامل کشت چغندر قند در بوئین زهرا و مجموعه شهری قزوین
- محصولات زراعی صنعتی و کلزا در آبیک و مجموعه شهری قزوین
- محصولات زراعی سبزیجات در مناطق امایشی مجموعه شهری قزوین، بوئین زهرا، تاکستان، مرکزی دشت
- محصولات باغبانی شامل انگور در مناطق امایشی تاکستان، بوئین زهرا و مجموعه شهری قزوین
- محصولات باغبانی شامل سیب در کلیه مناطق آمایشی
- محصولات باغبانی شامل زیتون در طارم
- کشت و تولید پسته در شهرستان قزوین و بوئین زهرا
- محصولات باغبانی شامل زغال اخته در الموت و طارم
- شیلات و آبزی پروری شامل ماهیان گرم آبی در سطح استان
- شیلات و آبزی پروری شامل ماهیان سرد آبی در کلیه مناطق آمایش
- شیلات و آبزی پروری شامل خاویار بوئین زهرا

صنعت و معدن

- صنایع پتروشیمی، صنایع تکمیلی و میان دستی (لاستیک و پلاستیک، تایر و تیوب، شوینده و رنگ و ...) در مجموعه شهری قزوین، بوئین زهرا، تاکستان
- صنایع شیمیایی در مجموعه شهری قزوین، بوئین زهرا، تاکستان

- استخراج معدن مس در طارم
- استخراج معدن(سنگهای قیمتی) در مجموعه شهری قزوین، بوئین زهرا، آوج
- استخراج معدن (شن و ماسه، استخراج سنگ لاشه، استخراج سنگ بالاست، استخراج سنگ آهک) در سطح استان
- استخراج کائولن وخاک نسوز در مناطق بوئین زهرا، تاکستان، مجموعه شهری قزوین
- استخراج سیلیس در مناطق امایشی بوئین زهرا، تاکستان، مجموعه شهری قزوین
- صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی و کشاورزی در زمینه فراوری در محصولات باغی(کمپوت سازی) در محدوده کلیه شهرکهای صنعتی استان
- صنایع نساجی شامل نخ و الیاف، فرش و موکت، تولید پوشاک، تولید چرم در مناطق امایشی مجموعه شهری قزوین و آبیک
- تولید کاغذ و فروارده‌های کاغذی در مناطق امایشی قزوین، الموت، آبیک، بوئین زهرا
- تولید آهن و فولاد در مناطق آمایشی مجموعه شهری قزوین، تاکستان، بوئین زهرا با رویکرد عدم توسعه کمی و نگهداشت وضع موجود
- صنایع الکترونیک در مناطق آمایشی مجموعه شهری قزوین، آبیک
- قطعه سازی، خودروسازی در مجموعه شهری قزوین و تاکستان

انرژی

- انرژی‌های نو در مناطق امایشی مجموعه شهری قزوین، تاکستان، بوئین زهرا، آبیک

خدمات

- خدمات برتر شامل خدمات پزشکی خاص در مجموعه شهری قزوین

بازرگانی

- انبارداری و فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل در تاکستان و مجموعه شهری قزوین و بوئین زهرا

آموزش عالی

- خدمات آموزش عالی در مقیاس منطقه‌ای(دانشگاه های دولتی ،آزاد و غیر انتفاعی)

گردشگری

- گردشگری طبیعی، تاریخی- فرهنگی و سلامت در مجموعه شهری قزوین و آوج

حمل و نقل

- خدمات ترانزیتی در محورهای قزوین- تهران، قزوین- قم، قزوین- رشت، قزوین- زنجان در مجموعه شهری قزوین، تاکستان، بوئین زهرا، آبیک

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

قزوین استانی با هویت اسلامی- ایرانی و دارای توسعه پایدار و متوازن، مبتنی بر اقتصاد دانش‌بنیان، پیشرو و ممتاز در بخش خدمات برتر، بازرگانی و گردشگری فرهنگی و تاریخی و با حفظ و ارتقای جایگاه صنعت، کشاورزی و جامعه‌ای متدین، سلامت و شاداب و در راستای حفظ منابع طبیعی و محیط‌زیست و در تعامل سازنده با سایر استانها وکشورها. بر اساس این چشم‌انداز، ویژگی‌های استان قزوین در افق ۱۴۲۴ با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل به صورت زیر ترسیم گردیده است:

- هویت‌مندی بر اساس هویت اسلامی- ایرانی
- بهره مند از مدیریت اقتصادی برتر در شاخص های بهره‌وری در مقیاس ملی
- توسعه فعالیتهای صنعتی مبتنی بر اقتصاد دانش بنیان، با تمرکز بر صنایع با ارزش افزوده بالا و مزیت رقابتی پایدار با هدف صادرات به خارج از استان
- برخوردار از کشاورزی پایدار، متناسب با منابع آبی و توان‌های محیطی
- موفق در مدیریت منابع طبیعی و محیط زیست
- دارای توزیع متعادل جمعیت و فعالیت در پهنه جغرافیایی استان
- قطب آموزش عالی و تولید دانش و فناوری پیشرفته در سطح کشور
- برتر در بخش گردشگری، به ویژه گردشگری فرهنگی و تاریخی
- پیشرو در ارائه خدمات برتر و بازرگانی
- استانی امن با شهروندانی متدین، سلامت و با نشاط
- گسترش تعامل و ارتباطات سازنده با سایر استان‌ها و کشورها در امتداد اهداف و ارزش‌های اساسی و بنیادین و چشم انداز استان

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- توسعه صنعت با تمرکز بر صنایع با ارزش افزوده بالا
- توسعه کشاورزی بر پایه رشد بهره وری و محیط زیست پایدار
- توسعه خدمات برتر و بازرگانی مبتنی بر توسعه زیرساختها و فناوریهای پیشرفته و حیاتی
- توسعه گردشگری مبتنی بر توسعه فرهنگی و اجتماعی

۲-۵- راهبردهای پابرجا

- ایجاد شبکه‌ای قوی از دانشگاه‌ها و پارک‌های علم‌وفناوری و صنایع دارای تکنولوژی بالا در همکاری‌های

ملی و بین‌المللی برای برقراری ارتباط بین فعالیت‌های صنعتی و خدماتی با فناوری‌های نوین و پشتیبانی از نیروی متخصص عملی در استان و کشور

- بهره‌گیری از موقعیت ویژهٔ جغرافیایی استان و همجواری آن با مجموعهٔ شهری تهران و البرز و تعیین نقش استان به‌عنوان نقطهٔ شروع مجموعه‌های شهری مرکزی کشور و هاب ارتباطی شمال غرب کشور

- توسعهٔ خدمات بازرگانی و زیرساخت‌های مبادلهٔ خارجی (حمل‌ونقل‌وانبارداری و لاجستیک) در استان در سطوح ملی (شمال غرب کشور) و فراملی (قرارگیری در مسیر جادهٔ ابریشم و توانایی ارتباط بین جادهٔ ابریشم دریایی و خشکی) و کاهش تمرکز از بخش مرکزی کشور با کارکرد ارتباطی شمالی-جنوبی و تقویت شبکه‌های جاده‌ای و ریلی سریع

- توسعهٔ صنایع پایدار و ارتقای جایگاه صنعتی استان از طریق اصلاح و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعهٔ خوشه‌های صنعتی و گسترش رقابت‌پذیری و تمرکز بر صنایع دارای فناوری بالا و افزایش بهره‌وری عوامل تولید و تغییر فناوری‌های تولیدی و مدرن‌سازی و تعیین نقش در ارتباط‌های بین‌المللی و افزایش بهره‌وری معادن و اکتشاف معادن دارای مزیت رقابتی

- توسعهٔ کشاورزی، دامداری و آبزی‌پروری پایدار، مدرن و رقابتی از طریق پالایش، ارتقای سطح فناوری و افزایش بهره‌وری عوامل تولید و مدرن‌سازی و توسعهٔ صنایع تبدیلی و تبدیل استان به پایگاه غذای حلال

- توسعهٔ گردشگری و افزایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خدماتی و گردشگری (بوم‌گردی پایدار و زنجیره‌های کامل پشتیبان آن، گردشگری تاریخی و خدمات پشتیبان آن) در استان و شناسایی استان به‌عنوان نزدیک‌ترین مقصد به مجموعهٔ شهری تهران و نخستین پایتخت ایرانی-اسلامی و ترویج فرهنگ و آیین‌های بومی و تقویت جایگاه استان از طریق برگزاری مجموعه‌ای از رویدادهای فرهنگی، ورزشی

- تغییر ساختار و ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی مدرن متناسب با نقش و عملکرد استان به‌عنوان مشوق جذب سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های متفاوت استان و هوشمندسازی شهرها و مناطق استان برای جذب طبقهٔ خلاق به استان

- تعادل‌بخشی به نظام استقرار جمعیت و فعالیت در استان و کاهش نابرابری در دسترسی به خدمات پشتیبان زیست و تامین زیرساخت‌های لازم در مناطق کمتر توسعه یافته و ارتقای کیفیت زندگی عادلانه در تمام عرصه‌های استان

- بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی استان از طریق تمرکز بر توسعهٔ انرژی‌های نو، نهادینه نمودن رویکرد عرضه و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی در مدیریت بهینه منابع آب، افزایش توان پاسخگویی و تاب‌آوری در مواجهه با بحران‌های طبیعی درونی و بیرونی استان

- تعامل با سایر استان‌های همجوار در قالب نهادهای مشترک منطقه‌ای برای ایجاد هماهنگی و تقسیم‌کار بین آن‌ها (در مواردی چون توسعهٔ منطقه‌ای، رفع نابرابری و افزایش دسترسی، مدیریت و بهره‌برداری بهینه و یکپارچه از منابع آب و کاهش اثرات زیست‌محیطی)
- حفاظت و بهره‌برداری از هویت فرهنگی استان در کنار افزایش امنیت اجتماعی، دربرگیرندگی اجتماعی و افزایش ظرفیت گشودگی ساکنان استان متناسب با عملکردهای ملی و منطقه‌ای استان

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- استقرار جمعیت شهری در مرکز و شرق مجموعه شهری قزوین، آبیک، تاکستان و بوئین زهرا
- استقرار جمعیت شهری(شهرهای کوچک) در رازمیان، رجایی دشت، معلم کلایه، کوهین، سیردان، خاکعلی، ارداق، نرجه، سگزآباد ، آوج و آبگرم
- در سکونتگاههای روستایی با قابلیت مرکزیت در رزجرد، نیاق، کوهگیر، ناصرآباد(ابیک)، یحیی آباد، حصار ولیعصر و آراسنج

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت (فعالیتهای کشاورزی، صنعت ومعدن وخدمات)

- منطقه شمالی با اولویت توسعه فعالیت‌های گردشگری
- منطقه میانی با اولویت توسعه فعالیت‌های صنعتی، خدماتی، کشاورزی (زراعت آبی، دیم و باغداری)
- فعالیت صنعتی در خارج از مجموعه شهری قزوین شامل مثلث صنعتی قزوین بوئین زهرا تاکستان و همچنین قزوین-رشت
- منطقه جنوبی با اولویت فعالیت‌های کشاورزی (زراعت آبی و دیم) و گردشگری در شهرستان آوج
- فعالیتهای دامداری در مناطق کوهستانی آوج و طارم و کوهین و الموت

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت و فعالیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات(از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت

- مناطق حفاظت‌شده و مناطق شکار ممنوع در منطقه الموت، باشگل در تاکستان، کوهین، آبیک و آوج
- پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد از جمله زلزله‌خیزی در مناطق شمال مجموعه شهری و جنوب الموت غربی و شرقی و جنوب بوئین زهرا و جنوب تاکستان و منطقه آوج
- پهنه‌های در معرض خطرات سیل‌خیزی و حاشیه رودخانه ها در منطقه الموت شرقی، شمال کوهین ، جنوب آبیک و مرکز بوئین زهرا و شرق آوج

قلمروهای فاقد مزیت برای استقرار جمعیت و توسعه سکونتی (شهری و روستایی)

- پهنه‌های منابع طبیعی(مراتع و جنگل) و مراتع در منطقه آمایشی الموت شرقی، غربی، طارم و کوهین، شمال آبیک، غرب تاکستان، شمال آبیک و جنوب بوئین زهرا، جنوب تاکستان و منطقه آوج و مناطق جنگلی در تاکستان
- مناطق حفاظت شده، تیراندازی و شکار ممنوع در مناطق الموت، باشگل در تاکستان، کوهین،طارم سفلی، آبیک و آوج
- مناطق دارای تراکم جمعیت بالا مانند مجموعه شهری قزوین بر اساس سیاست تمرکز زدایی و رفع تک مرکزی بودن قزوین
- همچنین پهنه‌های مناسب برای توسعه فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری

قلمروهای فاقد مزیت در توسعه‌ی فعالیت (کشاورزی، صنعتی و ...)

- مناطق سکونتی شامل مرکز و شرق مجموعه شهری قزوین، شرق آبیک و تاکستان و بوئین زهرا و مناطق حفاظت شده، تیراندازی و شکار ممنوع شامل الموت، باشگل در تاکستان، کوهین، طارم سفلی، آبیک و آوج

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی و صنعتی و معدنی

- توسعه فعالیت صنعتی در تمامی پهنه‌های حساس و دارای ارزش‌های محیط زیستی (مناطق حفاظت‌شده و مناطق شکارممنوع) در منطقه الموت، باشگل در تاکستان، کوهین،طارم سفلی، آبیک و آوج
- پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد (زلزله‌خیزی، سیل‌خیزی و خشک‌سالی) دارای محدودیت است و توسعه فعالیت‌های کشاورزی در برخی از پهنه‌های فوق مانند پهنه‌های دارای ارزش‌های محیط زیستی با رعایت الزامات خاص امکان‌پذیر است.
- بر اساس نتایج ظرفیت برد استان ۴ منطقه آمایش واقع در بخش میانی استان شامل مجموعه شهری قزوین، تاکستان ، آبیک و بوئین زهرا دارای محدودیت توسعه فعالیت های کشاورزی، صنعتی، معدنی می باشند.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان قزوین به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

- بخش صنعت توسعه یافته به عنوان اولویت دار ترین بخش اقتصادی و ارتقای جایگاه صنعتی استان در کشور به شکلی که این بخش قادر به جذب برخی از سرمایه گذاری و همچنین فعالیتهای صنعتی با ارزش افزوده بالا باشد.
- کشاورزی پایدار، مدرن و رقابتی با استفاده بهینه از قابلیتهای کشاورزی استان به عنوان اولویت دوم توسعه استان به گونه ای که این بخش بتواند ضمن تأمین بخش اصلی نیازهای غذایی استان ، بخشی از نیازهای استان تهران و سایر نقاط کشور در زمینه تولیدات کشاورزی (بویژه در زیر بخشهای دام و طیور) را تأمین نماید.

- خدمات برتر و بازرگانی توسعه یافته متناسب با تولیدات کشاورزی و صنعتی استان از یکسو و موقعیت ترانزیتی استان از سوی دیگر در راستای تراکم زدایی فعالیتهای خدماتی، بازرگانی و ارتباطی از تهران و از طرفی دیگر مبتنی برفناوریهای پیشرفته و حیاتی در راستای خلق ثروت و ارزش برای استان حرکت کند.
- توسعه گردشگری با توجه به قابلیت بخش در زمینه گردشگری طبیعی و تاریخی در استان که می تواند زمینه های جدید فعالیت در راستای توسعه استان را ایجاد نماید.

منطقهٔ برنامه‌ریزی مرکزی

- خدمات با فناوری سطح بالا و خدمات تحقیق و توسعه
- صنایع تولیدی موادغذایی و کانی غیرفلزی، شیمیایی
- خدمات مالی و بیمه، اطلاعات و ارتباطات و خدمات اداری و پشتیبانی عرصه زیست
- زارعت، باغداری ، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه و بازارگرا

منطقهٔ برنامه‌ریزی الموت

- زراعت، باغداری، زنبورداری و پرورش آبزیان مکانیزه و بازارگرا و دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع
- خدمات تفریحی و تفرجگاهی گسترده و تخصصی
- خدمات ورزشی تخصصی

منطقهٔ برنامه‌ریزی طارم-کوهین

- خدمات تفریحی و تفرجگاهی گسترده و تخصصی
- استخراج معدن و صنایع پایین‌دستی وابسته به آن
- زراعت و باغداری، زنبورداری، پرورش آبزیان ، دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع
- صنایع تولید انرژی‌های نو

منطقهٔ برنامه‌ریزی آبیک

- زراعت و گلخانه، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه
- صنایع تولیدی موادغذایی، شیمیایی، فلزی و ماشین‌آلات، لاستیکی و پلاستیکی
- صنایع تبدیلی و پشتیبان کشاورزی
- صنایع تولید انرژی‌های نو
- خدمات حمل‌ونقل

منطقهٔ برنامه‌ریزی بوئین‌زهرا

- زراعت، باغداری، دامپروری و پرورش طیور و پرورش آبزیان مکانیزه و بازارگرا

- صنایع تولیدی موادغذایی، شیمیایی و کانی غیرفلزی
- خدمات حمل‌ونقل

منطقهٔ برنامه‌ریزی تاکستان

- کشاورزی، زراعت، باغداری، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه و بازارگرا
- صنایع تولیدی موادغذایی و کانی غیرفلزی، فولادی و فلزی
- صنایع تبدیلی، منطقه ویژه اقتصادی
- صنایع تولید انرژی‌های نو
- خدمات مالی و بیمه، اطلاعات و ارتباطات و خدمات اداری و پشتیبانی و خدمات تحقیق و توسعه
- خدمات درمانی و ارائه خدمات به شهرهای مجاور

منطقه برنامه‌ریزی آوج

- کشاورزی زراعت ، دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع
- خدمات تفریحی و تفرجگاهی و تخصصی
- خدمات گردشگری
- استخراج معدن و صنایع پایین‌دستی وابسته به آن
- صنایع غذایی، سلولوزی، تبدیلی و پشتیبان کشاورزی

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی

- توسعهٔ مراکز تحقیقاتی و آموزشی فنی و حرفه‌ای و آموزش و ترویج روش‌های کشت، دامداری و آبزی‌پروری مدرن و ارتقای فناوری و تحول در روش‌های بهره‌برداری به سمت مکانیزاسیون و صنعتی‌سازی و جلوگیری از توسعه و راه‌اندازی اشکال سنتی
- شناسایی واحدهای تولیدی سنتی و تدوین برنامه برای توسعهٔ صنعتی و جذب سرمایه‌گذار
- اولویت‌دهی به سرمایه‌گذاری و توسعهٔ فعالیت‌های کشاورزی بر پایهٔ توان اکولوژیک زمین و تغییر الگوی کشت به سمت محصولات کم‌آب‌بر و کشت فشرده و توقف کاشت محصولات پرآب‌بر
- جلوگیری از خرد شدن زمین و تجمیع زمین‌ها
- توسعهٔ کشت محصولات سودآور و دارای بازارهای فرااستانی و فراملی و سودآوری فعالیت کشاورزی برای تسریع مکانیزاسیون کشاورزی برای کشت محصولات غذایی راهبردی
- گسترش صنایع تبدیلی و ایجاد زنجیره‌های تأمین مواد اولیهٔ صنایع غذایی استان

- تدوین طرح شناسایی زنجیره‌های ارزش استان
- بازاریابی محصولات کشاورزی، دام و طیور و آبزی‌پروری در سطح فرااستانی و فراملی و شناساندن و ترویج حلال و ارگانیک برای محصولات استان برای تعیین نقش و جایگاه در بازارهای جهانی
- تدوین بسته‌های حمایتی قانونی و مالی برای توسعهٔ فعالیت‌های بخش خصوصی و تعاونی در زمینهٔ ارائهٔ خدمات پشتیبان کشاورزی، دام‌پروری و آبزی‌پروری

صنعت ومعدن

- توسعهٔ مراکز تحقیقاتی و گسترش رابطه با مراکز آموزش عالی و مراکز پژوهشی مرتبط با واحدهای صنعتی و آموزش فنی و حرفه‌ای و ارتقای کیفیت نیروی انسانی و پرورش متخصصین و افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح فناوری و مدرن‌سازی صنایع
- تکمیل زنجیره‌های ارزش و خوشه‌های صنعتی موجود
- گسترش صنایع دارای ارزش افزودهٔ بالا و رقابتی با توجه به توان اکولوژیک استان و گسترش صنایع تبدیلی نرتبط با بخش کشاورزی
- اولویت به توسعهٔ صنایع های‌تک
- بسترسازی مدیریتی و مالی مناسب و تدوین بسته‌های حمایتی (تسهیلات و معافیت‌ها) برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خصوصی داخلی و خارجی در بخش صنعت
- ساماندهی شهرک‌ها و مجتمع‌های صنعتی جهت برخورداری از مدیریت واحد و یکپارچه و ارائهٔ خدمات مناسب به واحدهای مستقر در آن‌ها

نظام سکونتگاهی

- تقویت زیرساخت‌های شهری در کلیه مراکز شهری استان
- شناسایی نوع زیرساخت‌های توسعه‌ای مورد نیاز در شهرستان‌های استان
- سرمایه‌گذاری در تأمین زیرساخت‌های توسعه‌ای متناسب با توان اقتصادی-انسانی موجود در روستاهای مرکزی و شهرهای کوچک استان
- توسعهٔ مراکز آموزشی و فنی و حرفه‌ای و کاربردی و توسعهٔ مراکز کارآفرینی در سکونتگاه‌های شهری و روستایی متوسط استان
- توسعهٔ زیرساخت‌های کارگاهی- صنعتی و خدماتی در سکونتگاه‌های متوسط و کوچک با تاکید بر توان‌های تولیدی و خدماتی بومی و ایجاد زمینه‌ها و تسهیلات لازم برای جذب سرمایه‌گذاری

- تدوین بسته‌های حمایتی قانونی و مالی برای جذب سرمایه‌گذاری غیردولتی در توسعه امکانات و تجهیزات شهری و سرمایه‌گذاران خصوصی بومی مناطق کمتر توسعه یافته استان
- تدوین بسته‌های سیاستی برای ارتقای کیفیت امکانات و تجهیزات شهری
- توسعهٔ شبکه‌های حامل‌های انرژی (برق و گاز) برای پوشش کامل سکونتگاه‌های شهری و روستایی استان با بهره‌گیری ازفناوری‌های نوین و انرژی‌های نو به‌خصوص برای برق
- تقویت شبکه‌های انتقال و توزیع برق و رفع تنگناهای آن برای توسعهٔ فعالیت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های تولیدی و خدماتی

بازرگانی

- گسترش زمینه های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی مرتبط با خدمات بازرگانی و افزایش توان نیروی تخصصی برای بهره‌گیری از روش‌های نوین
- توسعهٔ شبکهٔ ارتباطی جاده‌ای استان با توجه به نقش چهارراهی قزوین در برقراری ارتباط بین مرکز کشور با استان‌های شمالی، شمال غربی و غربی و قرارگیری در کریدورهای ارتباطی بین‌المللی
- ایجاد شبکه‌های ارتباط سریع ریلی منطقه‌ای به منظور ارتقای نقش استان در شبکهٔ حمل‌ونقل کشور
- رفع تنگناهای شبکهٔ ارتباطی داخلی استان و تسهیل ارتباط درونی
- تقویت شبکه‌های ارتباطی بین استان قزوین و استان‌های قم و مرزی و ایفای نقش در ارتباطات شمالی جنوبی کشور
- برقراری امنیت فیزیکی و فنی در محورهای ترانزیتی و سایر شریانهای حیاتی استان بویژه در محل های تقاطع این شریانها
- توسعهٔ فعالیت‌های بازرگانی با توجه به موقعیت جغرافیایی استان در ارتباط با محورهای ملی شرقی- غربی و بزرگراه‌های آسیایی.
- فراهم نمودن زیرساخت های نگهداری، تبادل و توزیع کالا در بخش مرکزی کشور و صادرات مستقیم محصولات تولیدی استان و هماهنگی با صنایع برای صادرات مجدد محصولات پردازش شدهٔ (Re-Export) وارداتی در استان
- توسعهٔ بازرگانی خارجی (صادرات) برای محصولات کشاورزی و صنعتی دارای ارزش افزودهٔ استان و برندسازی برای محصولات استان در عرصهٔ ملی وبین‌المللی
- توسعهٔ زیرساخت‌های نوین برای توسعهٔ فعالیت‌های بازرگانی و ارائهٔ خدمات تجارت الکترونیک به بازرگانان استان

گردشگری

- توسعهٔ مراکز آموزشی و مراکز فنی و حرفه‌ای گردشگری و فعالیت‌های مرتبط با آن برای افزایش کیفیت سفر گردشگران ورودی به استان
- توسعهٔ زیرساخت اطلاعاتی و بانک اطلاعات مکانی قابلیت‌های گردشگری استان
- توسعهٔ گردشگری طبیعی با توجه به جاذبه‌های طبیعی استان
- توسعهٔ گردشگری فرهنگی با توجه به میراث غنی فرهنگی و افزایش تعامل‌های فرهنگی داخلی وخارجی
- توسعهٔ برند گردشگری استان در سطح ملی و فرا ملی و برنامه‌ریزی برای برگزاری رویدادهای فرهنگی استان با تبلیغات کافی
- توسعه و تقویت زیرساخت‌های گردشگری گسترده و متمرکز در نواحی کمترتوسعه یافتهٔ استان (به‌خصوص در بخش شمالی) و تمرکز بر گردشگری
- تخصصی برای بهره‌برداری بیشینه از جاذبه‌های استان و سازماندهی و واگذاری این فعالیت‌ها به بخش خصوصی برای افزایش بهره‌وری آن‌ها
- حفاظت، احیا و مرمت میراث طبیعی و فرهنگی ملموس و غیرملموس استان

خدمات برتر

- تقویت و توسعهٔ زیرساخت فناوری اطلاعات و ارتباطات با استانداردهای کیفی جهانی و پوشش یکپارچهٔ استانی
- توسعهٔ خدمات برتر مالی خصوصی (مانند بورس، بازاریابی، بیمه و جز آن) و خدمات پشتیبانی تولید و برنامه‌ریزی برای ارائهٔ خدمات به‌صورت غیرحضوری در کل استان
- تدوین بستهٔ حمایتی جذب سرمایه‌گذاری برای توسعهٔ فناوری‌ها نو و پیشرو در استان و ارائهٔ آموزش‌های تجاری‌سازی برای آن‌ها
- توسعهٔ سکوی (Platform) هوشمندسازی و ارائهٔ خدمات دولت، تجارت، آموزش، بهداشت و سایر موارد مشابه الکترونیک در شهرهای بزرگ استان و ارائهٔ خدمات دولت الکترونیک در تمام سکونتگاه‌های استان
- تدوین زیر ساخت اطلاعاتی مکانی و توصیفی از مجموع داده های مدیریتی و اجرایی سازمان ها، نهادها و ادارات استان
- به روز رسانی پایگاه های داده و اطلاعات ملاک عمل مدیران در سطوح کلان و خرد تصمیم‌گیری
- به روز رسانی زیرساخت های سخت افزاری و نرم افزاری فناوری اطلاعات استان

حمل ونقل

- بهره‌گیری از موقعیت ویژه جغرافیایی استان و همجواری آن با منطقه شهری تهران برای افزایش نقش و سهم استان در ساختار اقتصاد ملی
- افزایش ظرفیت خدماتی استان برای ایفای نقش در منطقهٔ شمال غرب کشور پیش از ورود به مجموعهٔ شهری تهران و البرز و پذیرش بخشی از فعالیت‌های خدماتی قابل انتقال از مجموعهٔ شهری تهران
- توسعهٔ زیرساخت‌های ارتباطی سریع برای تسهیل خروج از مجموعهٔ شهری تهران و البرز به سمت مقاصد غربی کشور
- افزایش مطلوبیت زیست در استان برای جذب جمعیت مهاجر از تهران و سایر استان‌های همجوار و نگهداری آن‌ها در استان
- تدوین بستهٔ سیاستی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در بخش‌های تولیدی، خدماتی و زیربنایی

اجتماعی و فرهنگی

- گسترش سطح امنیت اجتماعی در استان بر پایهٔ آموزش و همکاری شهروندی و نظارت شهروندان بر دستگاه‌های اجرایی و افزایش شفافیت برای نیل به توسعه
- اعتلای معرفت دینی، ارزشهای فرهنگی و ویژگی های هویتی استان و تقویت استعدادهای فرهنگی و هنری در آن
- توسعه فعالیتهای تربیت بدنی و ارتقاء نقش ورزش در تأمین سلامت جسمی و روحی و تقویت توانمندیهای افراد و گروههای اجتماعی
- بسترسازی برای افزایش مشارکت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی تمام جامعه و به خصوص زنان در روند توسعه استان و ارتقای نقش آنان در سطوح تصمیم سازی و تصمیم گیری استان
- گسترش پوشش بیمه های اجتماعی و کاهش تلفات انسانی در اثر حوادث
- افزایش آموزش‌های شهروندی برای جلوگیری از تعارض‌های فرهنگی به‌خصوص در مواجهه با مهاجران و افزایش فرهنگ پذیرش و تحمل بین ساکنان استان
- تقویت سازوکارهای نظارتی در فضاهای عمومی در زمان‌های خاص از طریق بهره‌گیری از فناوری‌های نوین

محیط زیست

- ایجاد ساز و کار کنترلی و نظارتی برای انطباق توسعهٔ فیزیکی با توان های اکولوژیکی مناطق استان و اعمال مدیریت جامع زیست‌بوم

- ایجاد زیرساخت اطلاعاتی مکانی جامع از منابع آبی موجود، کمبودها و الگوهای مصرف
- تدوین برنامهٔ جامع مقابله با خشکسالی، پیشگیری از سیلاب و استفادهٔ مجدد از آب های غیر متعارف، پساب‌های خانگی و صنعتی و مهار آب‌های سطحی و راه‌اندازی نظام جامع مدیریت چرخهٔ آب در استان بر پایهٔ اصول توسعهٔ پایدار
- ایجاد زمینه های لازم برای جلب مشارکت مردمی و بخش خصوصی در بهره برداری و مدیریت آب
- نهادینه‌کردن‌رویکردمدیریت‌عرضه‌و تقاضا و افزایش سطح آگاهی عمومی درمدیریت بهینه مصرف آب
- حفظ و احیاء سفره‌های آب‌های زیرزمینی و تغذیهٔ مصنوعی سفره‌ها و نظارت بر بهره‌برداری بهینه از منابع آب سطحی و زیرزمینی
- حفظ، احیاء و بهره برداری اصولی از منابع آب و خاک و جنگل و مرتع و حفاظت از آبخیزها به منظور ایجاد شرایط مناسب برای توسعه پایدار
- تدوین برنامه‌های مدیریت یکپارچه مخاطرات محیطی و تدوین برنامهٔ ارزیابی راهبردی زیست محیطی
- تدوین بسته‌های سیاستی برای جلوگیری از توسعهٔ کاربری‌ها بدون توجه به ارزیابی‌های زیست محیطی
- توسعهٔ نیروگاه‌های انرژی‌های نو و تدوین بسته‌های حمایتی برای جلب سرمایه‌گذاری در توسعهٔ آن‌ها
- توسعهٔ زیرساخت اطلاعاتی و بانک اطلاعات مکانی مخاطرات طبیعی و محیطی استان و شناسایی صنایع و زیرساخت‌های آلودگی آفرین و سمی استان
- راه‌اندازی ستاد مدیریت بحران استان و تدوین پروتکل‌های استاندارد مدیریت بحران‌های طبیعی و مصنوع در استان و تقویت نظام‌های کارآمد کنترل و مدیریت بحران
- برنامه‌ریزی همکاری‌های بین سازمانی و بین‌استانی برای کاهش آسیب‌پذیری از بحران‌ها و آمادگی برای همکاری با سایر استان‌ها به‌خصوص استان تهران
- افزایش آگاهی مردمی دربارهٔ بحران‌های استان و افزایش توانایی و تاب‌آوری اجتماعی ساکنان استان قزوین
- مقاوم‌سازی سکونتگاه‌ها و افزایش ایمنی عرصه‌های تمرکز جمعیت در مقابل بحران‌های طبیعی و مصنوع
- افزایش همکاری (به‌جای رقابت) بین استانی با استان‌های همجوار و پایبندی به وظیفهٔ همکاری در گشودن مشکل‌ها
- تخصص‌گرایی بین استانی و فراهم نمودن جریان مواد اولیه و محصولات نهایی
- تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری فرااستانی و توسعهٔ زیرساخت‌های مشترک بر پایهٔ آن
- تدوین سازوکار یاری در بحران‌ها و جلوگیری از آسیب‌های محیطی ناشی از اعمال توسعه‌ای برای استان‌های همجوار

علم و فناوری

- ارتقای کیفیت مراکز آموزش عالی برای تربیت نیروی متخصص و ایجاد ارزش افزوده از طریق جذب پژوهش‌های ملی و دانشجویان بین‌المللی و رقابت با قطب‌های علمی پیرامونی
- بهبود و افزایش سطح ارتباط بین مراکز دانشگاهی و پژوهشی و واحدهای صنعتی و بنگاه‌های اقتصادی برای تبادل دانش و فناوری و ارتقای بهره‌وری و آموزش نیروی متخصص عملیاتی مورد نیاز استان و کشور
- سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی در ایجاد پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و شتاب‌دهنده‌ها برای توسعهٔ فعالیت‌های دانش پایه، واحدهای فناور و کارآفرین در استان
- توسعهٔ مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای با توجه به توان تولید و قابلیت‌های مناطق استان برای تربیت نیروی کار ماهر برای صنایع و کشاورزی استان
- تجهیز و توسعه پارک علمی و فناوری با توجه به ظرفیت های متنوع و گسترده صنعتی موجود در استان
- تدوین بسته‌های حمایتی قانونی و مالی برای توسعهٔ سرمایه‌گذاری غیردولتی در توسعهٔ فعالیت‌های آموزشی و ایجاد واحدهای پژوهشی و انجام پژوهش‌های کاربردی مورد نیاز صنایع استان
- تدوین بستهٔ سیاستی برای تغییر رویکرد مراکز آموزش عالی از آموزش به پژوهش کاربردی

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

منطقهٔ برنامه‌ریزی مرکزی (مجموعه شهری قزوین):

- خدمات فناوری سطح بالا و خدمات تحقیق و توسعه
- صنایع تولیدی موادغذایی و کانی غیرفلزی، شیمیایی
- خدمات مالی و بیمه، اطلاعات و ارتباطات و خدمات اداری و پشتیبانی عرصه زیست
- کشاورزی (گندم، جو)، باغداری (انگور،گردو، آلبالو، گیلاس، پسته)، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه و بازارگرا

منطقهٔ برنامه‌ریزی الموت:

- کشاورزی (آبی: گندم، شبدر، لوبیا- دیم: گندم، جو و عدس،گیاهان دارویی) باغداری (گردو، فندق، آلبالو و گیلاس)، زنبورداری و پرورش آبزیان مکانیزه و بازارگرا و دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع
- خدمات تفریحی و تفرجگاهی و گردشگری تاریخی گسترده و تخصصی نظیر لاله الموت
- خدمات ورزشی تخصصی

منطقهٔ برنامه‌ریزی طارم-کوهین:

- خدمات تفریحی و تفرجگاهی و گردشگری طبیعی گسترده و تخصصی

- استخراج معدن و صنایع پایین‌دستی وابسته به آن
- کشاورزی (زیتون ، انار و عدس)، زنبورداری، پرورش آبزیان ، دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع

منطقهٔ برنامه‌ریزی آبیک:

- کشاورزی (با تمرکز بر محصولات گلخانه ای و زراعت)، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه شامل مرغ اجداد
- صنایع تولیدی موادغذایی، شیمیایی، فلزی و ماشین‌آلات، لاستیکی و پلاستیکی
- صنایع تبدیلی و پشتیبان کشاورزی
- صنایع تولید انرژی‌های نو مانند شهرک انرژی خورشیدی
- خدمات حمل‌ونقل و انبارداری مانند هاب لجستیک، انبارهای محصولات صنعتی و کشاورزی، بارانداز ملی

منطقهٔ برنامه‌ریزی بوئین‌زهرا:

- کشاورزی (آبی: گندم، جو، ذرت،گوجه‌فرنگی و پسته)، باغداری، دامپروری و پرورش طیور و پرورش آبزیان مکانیزه و بازارگرا
- صنایع تولیدی موادغذایی، شیمیایی و کانی غیرفلزی
- خدمات حمل‌ونقل نظیر هاب لجستیک(دهکده لجستیک) و آمادگی در مقابل بحران و ارائه خدمات در بندر خشک

منطقهٔ برنامه‌ریزی تاکستان:

- کشاورزی (آبی: ذرت و کلزا و دیم: گندم، جو، نخود، عدس)، باغداری (میوه های تک هسته ای مانند انگور و هلو)، دامپروری و پرورش طیور مکانیزه و بازارگرا
- صنایع تولیدی موادغذایی و کانی غیرفلزی، فولادی و فلزی ، صنایع تبدیلی مانند فرآوری انگور و پشتیبان کشاورزی و منطقه ویژه اقتصادی
- صنایع تولید انرژی‌های نو از جمله تونل بادی کهک
- خدمات مالی و بیمه، اطلاعات و ارتباطات و خدمات اداری و پشتیبانی و خدمات تحقیق و توسعه
- خدمات درمانی و ارائه خدمات به شهرهای مجاور

منطقه برنامه‌ریزی آوج:

- کشاورزی (آبی: گندم، جو، ذرت ، دیم: گندم و جو و زراعت دیم) و دامپروری سنتی با نگهداشت مراتع
- گردشگری و خدمات تفریحی و تفرجگاهی
- خدمات گردشگری طبیعی با وجود چشمه های آبگرم و چشمه های آب معدنی نظیر چشمه علی و وجود آثار تاریخی مثل برج های دوگانه خرقان و غارهای طبیعی مانند غار عباس آباد و غار قلعه کرد.

- استخراج معدن و صنایع پایین‌دستی وابسته به آن
- صنایع غذایی، سلولوزی، تبدیلی و پشتیبان کشاورزی بصورت محلی و کوچک

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- مسیر ترانزیتی برخی از مناطق آمایشی استان شامل منطقه آبیک – تاکستان - قزوین و مسیر بوئین زهرا به سمت مسیر جنوبی کشور، قزوین-رشت، مناطق آمایشی قزوین- آبیک، تاکستان و بوئین زهرا
- خدمات پشتیبان در زیرساخت‌های پیشرفته در زمینه آزادراه، بزرگراه و راه آهن در مسیر تهران به غرب کشور در مسیر قزوین به تاکستان
- محورهای قزوین-رشت، قزوین -بوئین زهرا، بوئین زهرا-ساوه، بوئین زهرا-اشتهارد، تاکستان-آوج، سه راهی رحیم آباد- بوئین زهرا و آبترش- ضیاباد -خرمدشت ، قزوین –تنکابن، محور آبیک –چرم شهر
- ایجاد زیر ساختهای گردشگری در مناطق مستعد بخش شامل، قزوین- الموت، اوج، بوئین زهرا

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- توسعه کیفی بر پایه رشد بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع آب و خاک در دشت قزوین
- مناطق آمایشی مستعد در بخش کشاورزی از جمله دامداری در منطقه طارم، آوج و الموت

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- مناطق آمایشی تاکستان، بوئین زهرا، آبیک، قزوین و کوهین و مناطق آمایشی آوج- تاکستان- بوئین زهرا- آبیک- کوهین- قزوین در بخش صنعت و مناطق آمایشی آوج- تاکستان- بوئین زهرا- آبیک- کوهین- قزوین در بخش معدن
- تمرکززدایی از مجموعه شهری و استقرار در شهرک‌های صنعتی آماده سازی شده موجود در ناحیه صنعتی نیکویه، شهرک صنعتی کوهین، ناحیه صنعتی طارم، شهرک صنعتی لیا، ناحیه صنعتی آوج،شهرک صنعتی حکمیه، شهرک صنعتی خرمدشت، شهرک صنعتی شال، ناحیه صنعتی اسفرورین
- عدم ایجاد و توسعه صنایع آب بر مانند فولاد در کل استان
- توسعه صنایع مجموعه شهری بر پایه فنآوری بالا
- بازسازی و نوسازی صنایع موجود در کل استان

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- خدمات پزشکی و آموزشی در مجموعه شهری قزوین
- منطقه بوئین زهرا در زمینه خدمات بازرگانی مرتبط با بندر خشک و شهرک لجستیک
- خدمات بازرگانی مرتبط با منطقه ویژه اقتصادی در منطقه تاکستان

- مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری
- گردشگری تاریخی- فرهنگی در مجموعه شهری قزوین
- گردشگری طبیعی و تاریخی در منطقه آوج، الموت، کوهین، طارم ، بویین‌زهرا و تاکستان

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

- سطح یک که در سلسله مراتب جمعیتی در شهرهای میانی بزرگ بوده و در وضع موجود استان، شهر قزوین را شامل بوده و در افق نیز شهر قزوین پیش بینی می گردد.
- سطح دو که در سلسله مراتب جمعیتی در شهرهای میانی بوده و در افق نیز شهر های تاکستان، بوئین‌زهرا پیش بینی می گردد.
- در شهرهای کوچک میانی نیز در وضع موجود استان، شهر های الوند، محمدیه، تاکستان، آبیک، اقبالیه را شامل بوده و در افق نیز شهر های آوج، الوند، محمدیه، آبیک، اقبالیه پیش بینی می گردد
- در شهرهای کوچک نیز در افق طرح شهرهای شال، اسفرورین، آبگرم پیش بینی شده است.
- سطح سه که در سلسله مراتب جمعیتی در شهرهای بسیار کوچک (۲۵-۱۰ هزار نفر جمعیت) است، در افق شهرهای محمودآباد نمونه، شریفیه، بیدستان، رجایی‌دشت، کوهگیر پیش بینی شده است.
- سطح چهار که در سلسله مراتب جمعیتی در روستا ـ شهرها (کمتر از ۱۰ هزار نفر)است در افق شهرهای دانسفهان، ضیاءآباد، خرمدشت، نرجه، سگزآباد، ارداق،خاکعلی، معلم‌کلایه، کوهین، رازمیان، سیردان، رزجرد، نیاق، یحیی‌آباد، حصارولیعصر، ناصرآباد، آراسنج پیش بینی می گردد.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- مرکز خدمات اداری، سیاسی و انتظامی در شهر قزوین
- مرکز خدمات بهداشتی و درمانی در شهرهای قزوین، تاکستان، بویین‌زهرا، آوج، آبیک
- خدمات فرهنگی و اجتماعی در شهرهای قزوین، تاکستان، بویین‌زهرا، آبیک، الوند، آوج
- مرکز خدمات ورزشی در شهرهای قزوین، تاکستان، بویین‌زهرا، محمدیه، آبگرم، رجایی‌دشت، کوهگیر
- مرکز خدمات آموزش عالی در شهرهای پوشش دهنده خدمات آموزش عالی از جمله شهرهای قزوین، تاکستان، بویین‌زهرا، آبیک
- مرکز خدمات تحقیق و توسعه در شهرهای قزوین، تاکستان و بویین‌زهرا
- مرکز خدمات مالی و حرفه‌ای در شهرهای قزوین، تاکستان، بوئین‌زهرا

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان قزوین به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها

- برنامه سیاست‌گذاری زیرساختی و خدماتی در خصوص سکونتگاه‌های شهری و روستایی

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- توسعه صنایع پایین‌دستی و تبدیلی در استان
- برنامه حفاظت از محیط زیست و کاهش آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های صنعتی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری معادن
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مورد نیاز معادن

اجتماعی – فرهنگی

- برنامه توسعه و ارتقا سطح خدمات فرهنگی– اجتماعی

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه زیر ساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فنآوری

آموزش، علم و فناوری

- برنامه توسعه و انطباق فعالیت دانش بنیان با مزیت سنجی منطقه‌ای
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه توسعه گردشگری تاریخی/فرهنگی/مذهبی
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه توسعه موزه های استان

حمل و نقل

- برنامه سیاست‌گذاری توسعه زیر ساخت های حمل و نقل و تهیه برنامه های حمل و نقل

بازرگانی

- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات زراعی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات باغی
- برنامه ساماندهی پرورش دام و طیور
- برنامه توسعه پرورش مرغ لاین و اَجداد
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی

آب

- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه مدیریت و بازیافت پَسماند
- تحقیق و توسعه در امور محیط زیست
- حفاظت و احیاء زیست بوم‌های خشکی
- حفاظت و احیاء زیست بوم‌های آبی

انرژی

- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)

- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

-برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران(متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی

- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورای‌عالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع موجود استان قزوین

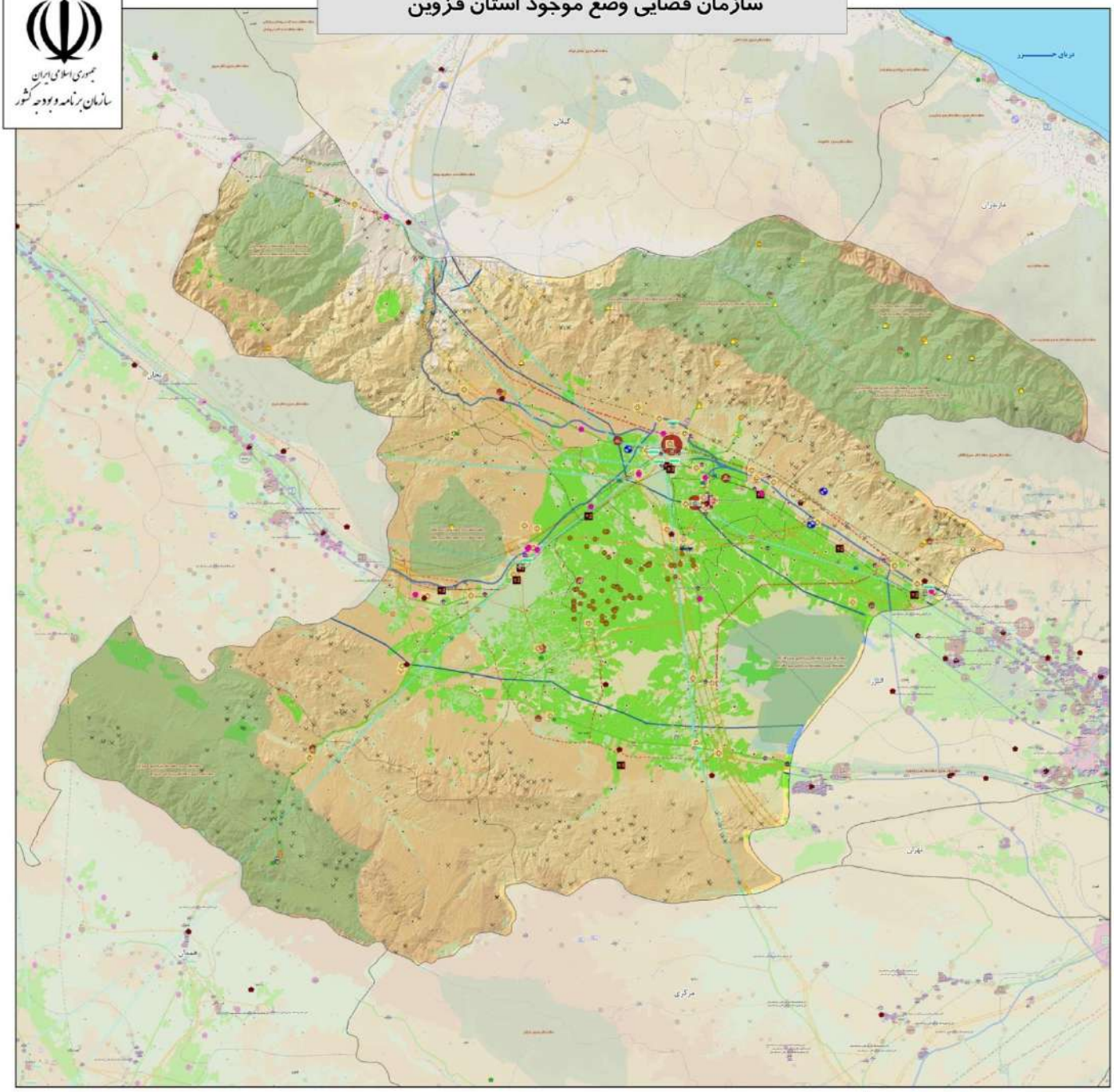

راهنما

جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
پایانه باری
مسافری
دو منظوره
راه آهن
ایستگاه راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین
شبکه فیبر نوری
خدمات بازرگانی
منطقه ویژه
گمرک

سیلو
سردخانه
انبار
خدمات برتر
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
مراکز تحقیق و توسعه
مشاوره حقوقی
انرژی
نیروگاه
آبی
بادی
خورشیدی
سیکل ترکیبی
گازی
خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز

خطوط انتقال نیرو
۶۳×
۱۳۲×
۲۳۰×
۴۰۰×
پست برق
منابع آب
سد
تصفیه خانه آب
رودخانه دائمی
تالاب و مرداب
دریا
دریاچه
گردشگری
نقاط گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی

متمرکز
مذهبی
ورزشی
مناطق نمونه گردشگری
محورهای گردشگری
محور گردشگری
متمرکز
مناطق چهارگانه محیط زیست
آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
قطبی
منطقه ای
ناحیه ای

شهرستانی
پهنه های کشاورزی
باغداری
ترکیبی
زراعت آبی
زراعت آیش
زراعت دیم
صنعت و معدن
معادن
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز رشد و فناوری
مراکز صنعتی
سکونتگاه ها
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر

بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر
بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار نفر

روستا
۰ ۱ - ۱۰۰
۱۰۱ - ۵۰۰
۵۰۱ - ۱۰۰۰
۱۰۰۱ - ۵۰۰۰
۵۰۰۱ - ۳۰۰۰۰

مرزها
شهرستان
استانها

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: قزوین

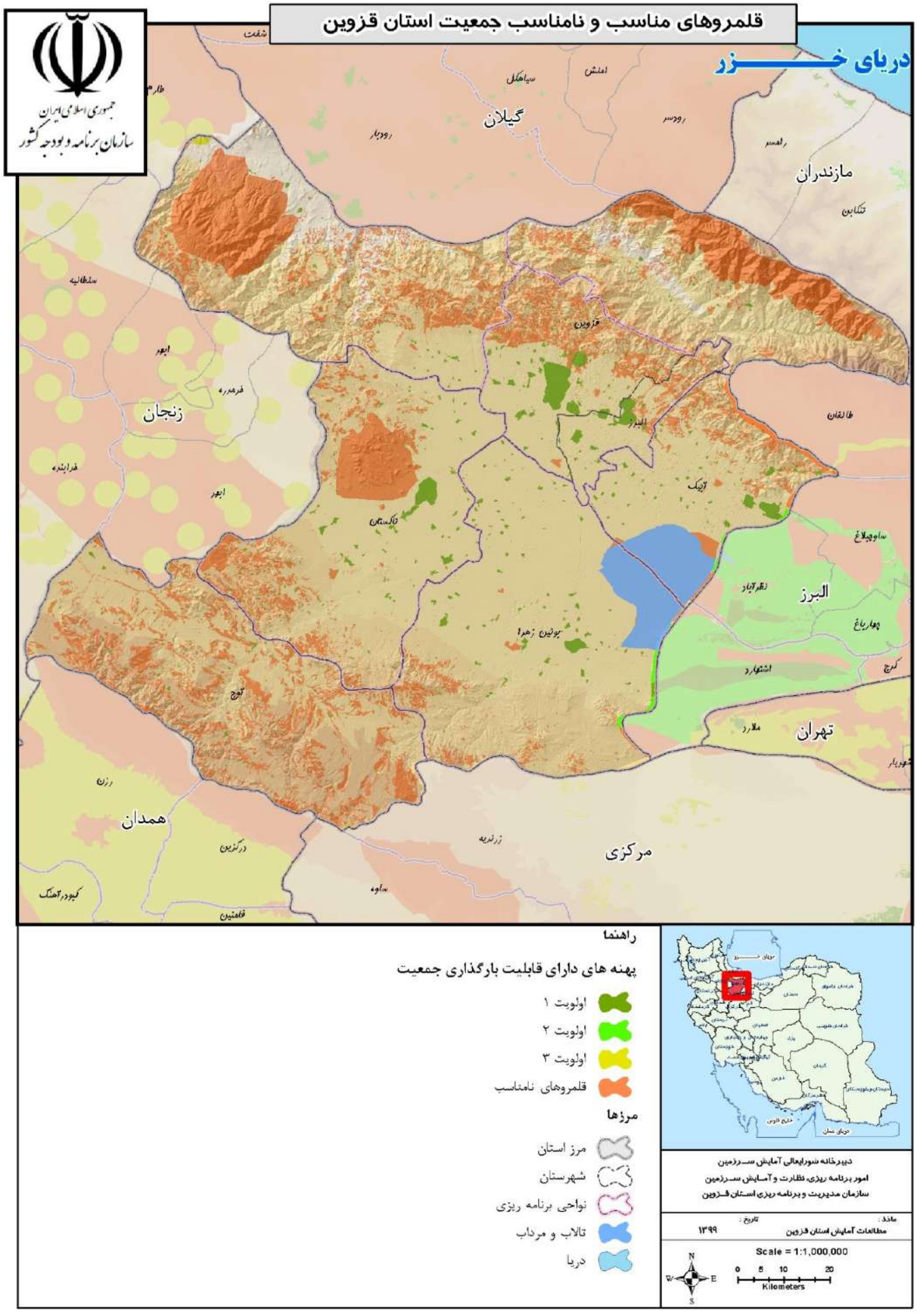
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان قزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خـــــزر
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قـزوین
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:1,000,000
0 5 10 20
Kilometers
N
W
E
S

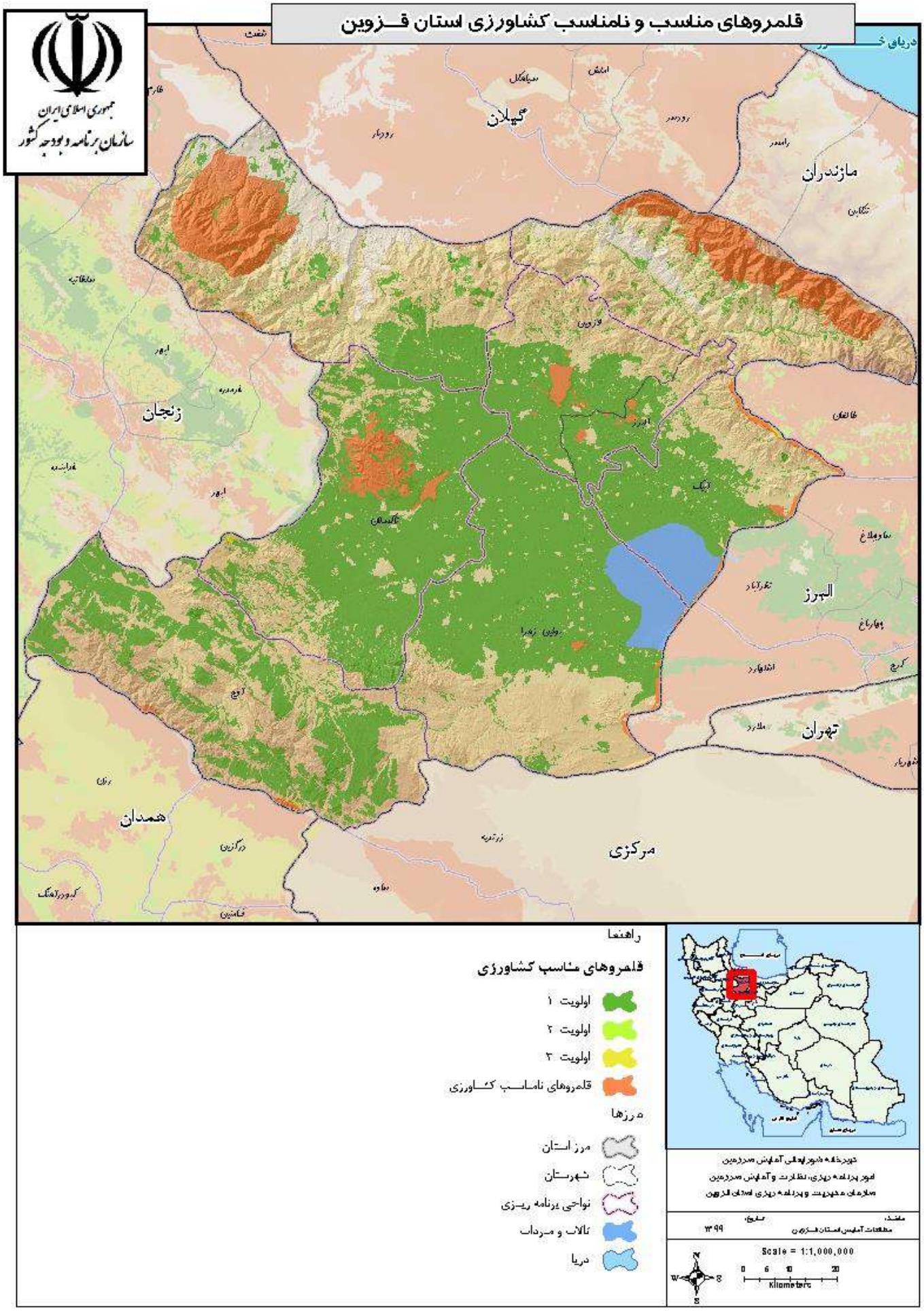
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان قـــزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناســب کشــاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریـزی
تالاب و مـرداب
دریا
Scale = 1:1,000,000
0 5 10 20
Kilometers
N
W
E
S

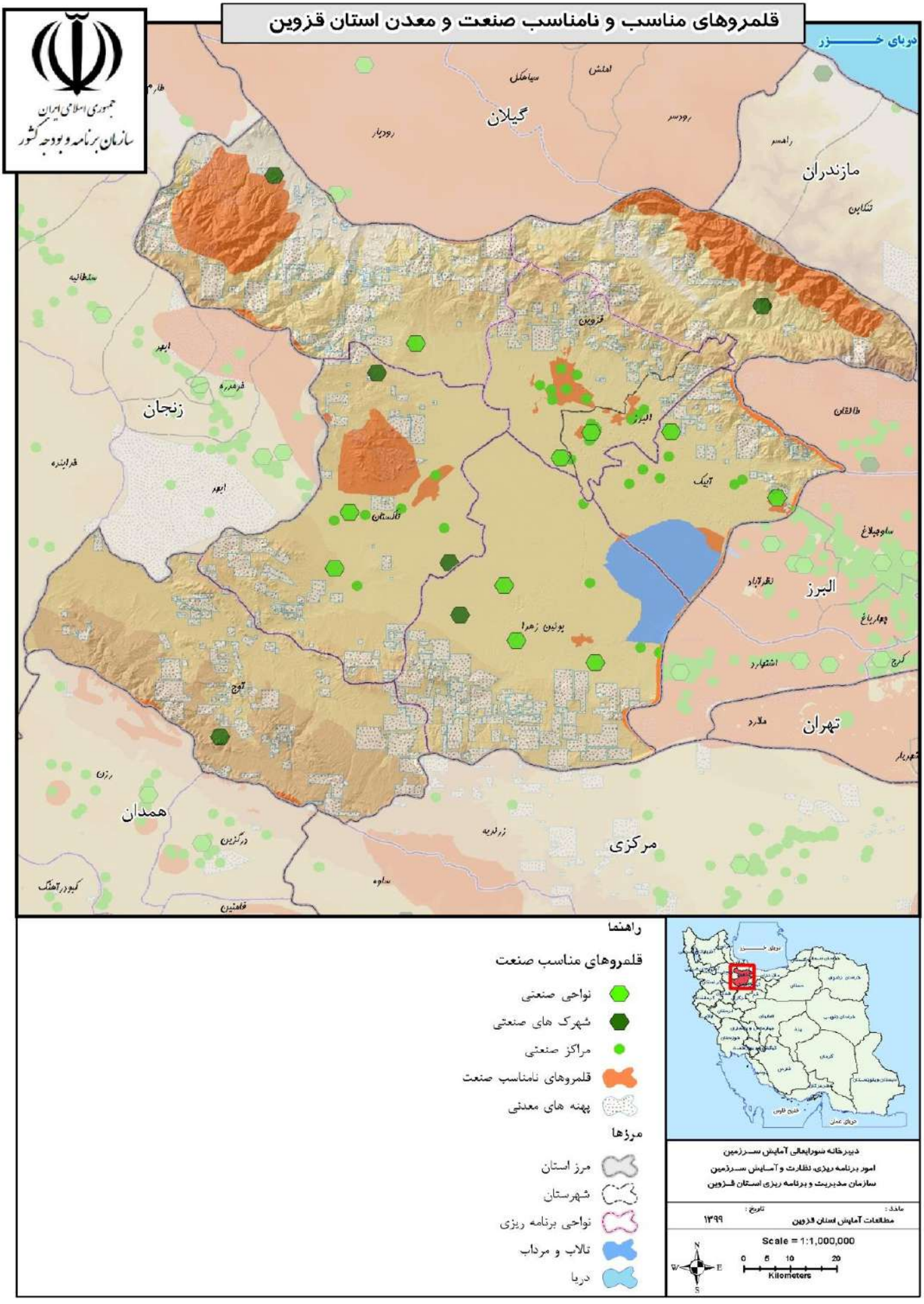
قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان قزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گیلان
مازندران
البرز
زنجان
همدان
مرکزی
تهران
قزوین
راهنما
قلمروهای مناسب صنعت
نواحی صنعتی
شهرک های صنعتی
مراکز صنعتی
قلمروهای نامناسب صنعت
پهنه های معدنی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
تاریخ :
۱۳۹۹
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قزوین
Scale = 1:1,000,000
0 5 10 20
Kilometers

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان قزوین

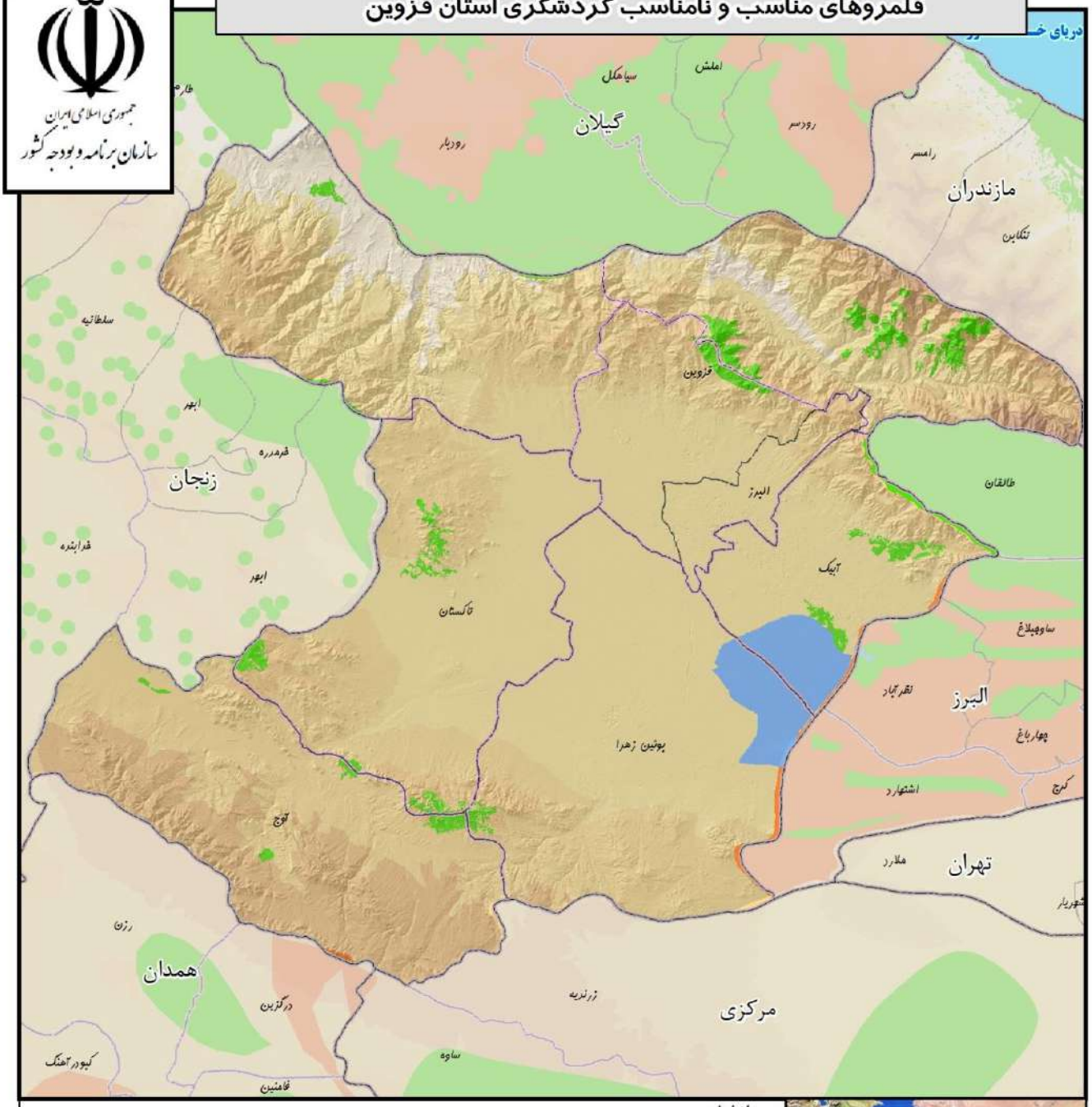

راهنما

قلمروهای مناسب گردشگری

- قلمروهای مناسب گردشگری
- قلمروهای نامناسب

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰

N W E S

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

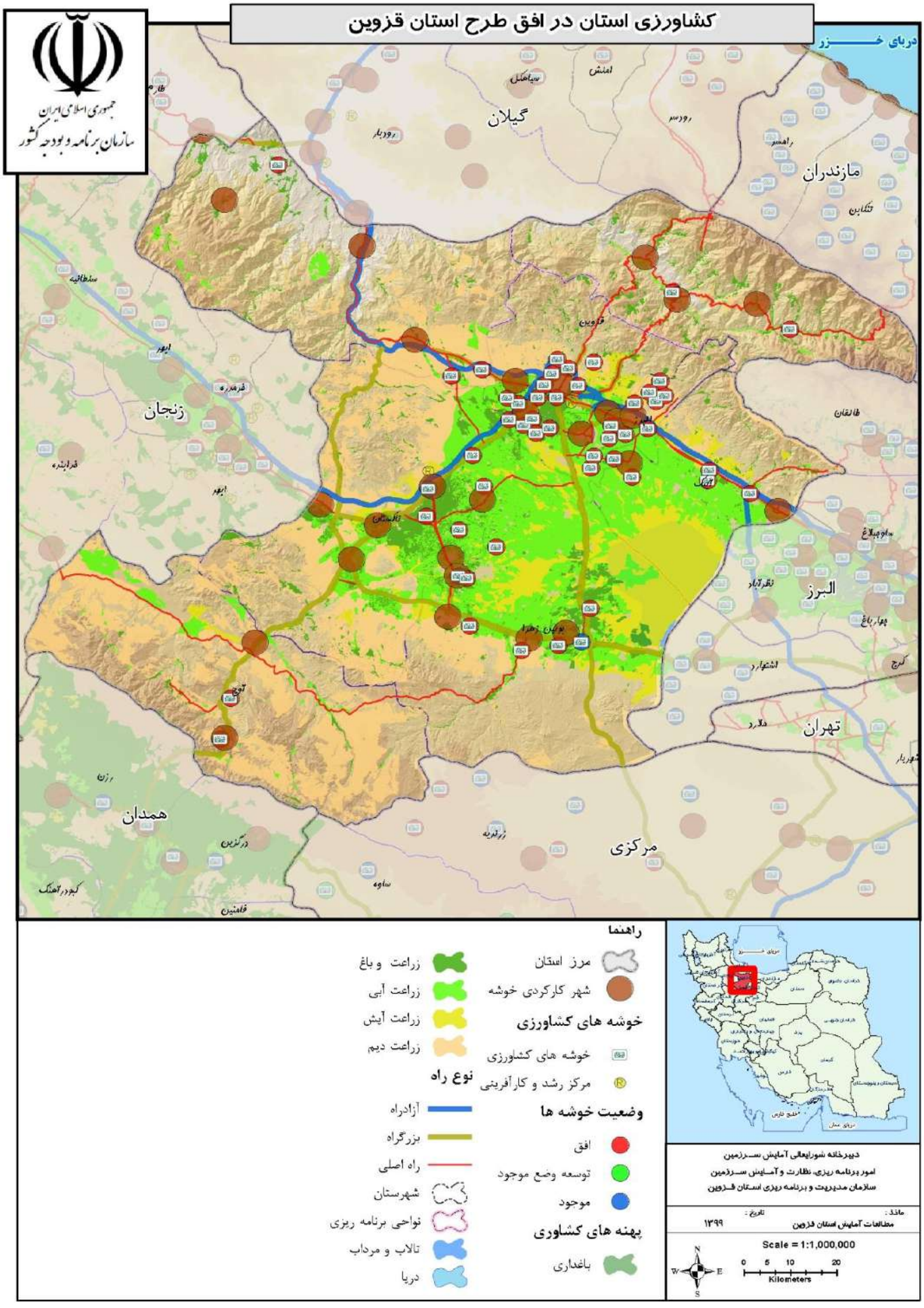
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
کشاورزی استان در افق طرح استان قزوین
دریای خزر
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
مرز استان
شهر کارکردی خوشه
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کارآفرینی
وضعیت خوشه ها
افق
توسعه وضع موجود
موجود
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت و باغ
زراعت آبی
زراعت آیش
زراعت دیم
نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:1,000,000
0 5 10 20
Kilometers

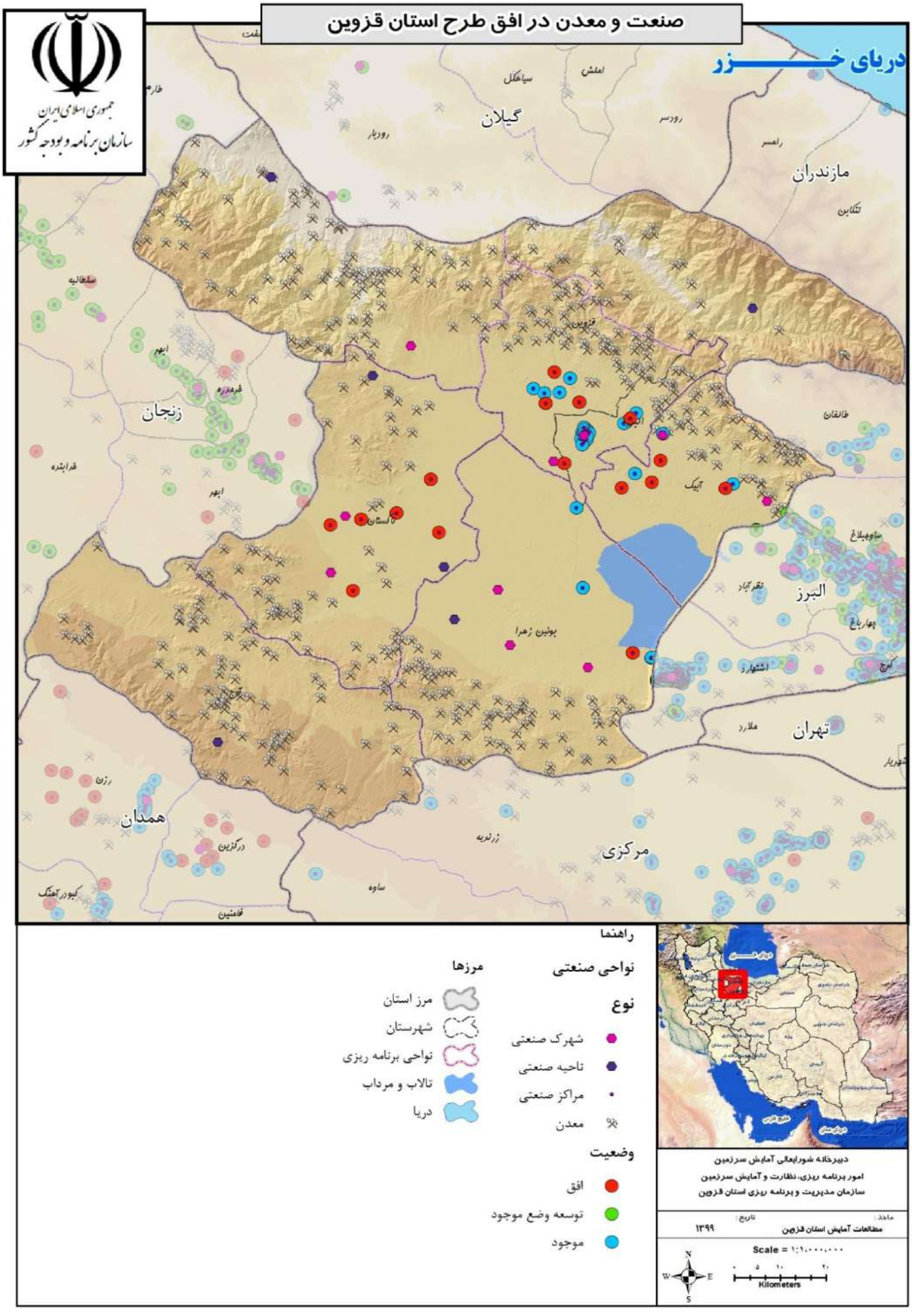
صنعت و معدن در افق طرح استان قزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
ماخذ:
مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:1,000,000
Kilometers

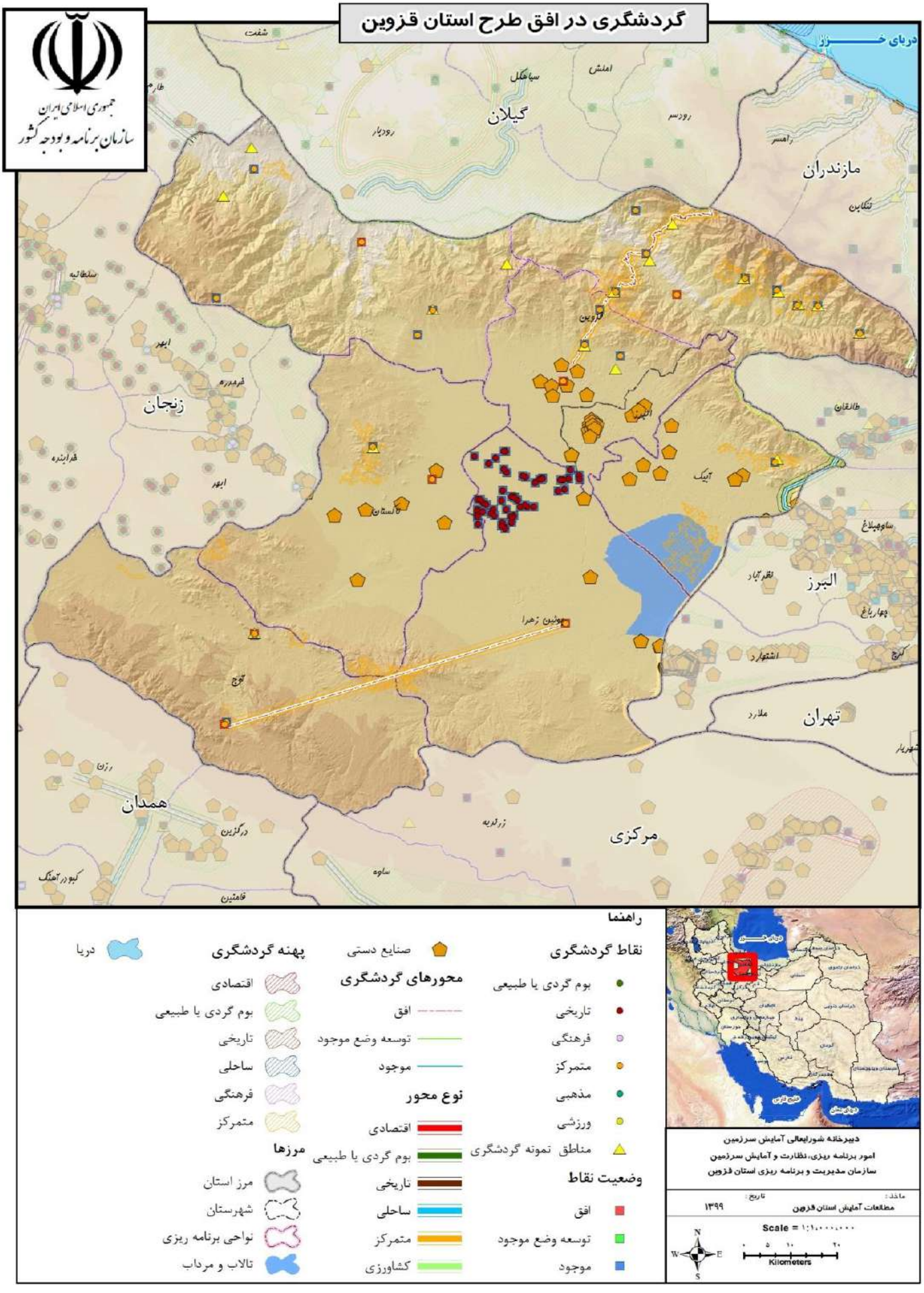
گردشگری در افق طرح استان قزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
نقاط گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
مناطق نمونه گردشگری
صنایع دستی
محورهای گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
نوع محور
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
متمرکز
کشاورزی
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
پهنه گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
فرهنگی
متمرکز
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
ماخذ:
مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:1,000,000
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان قـــزوین

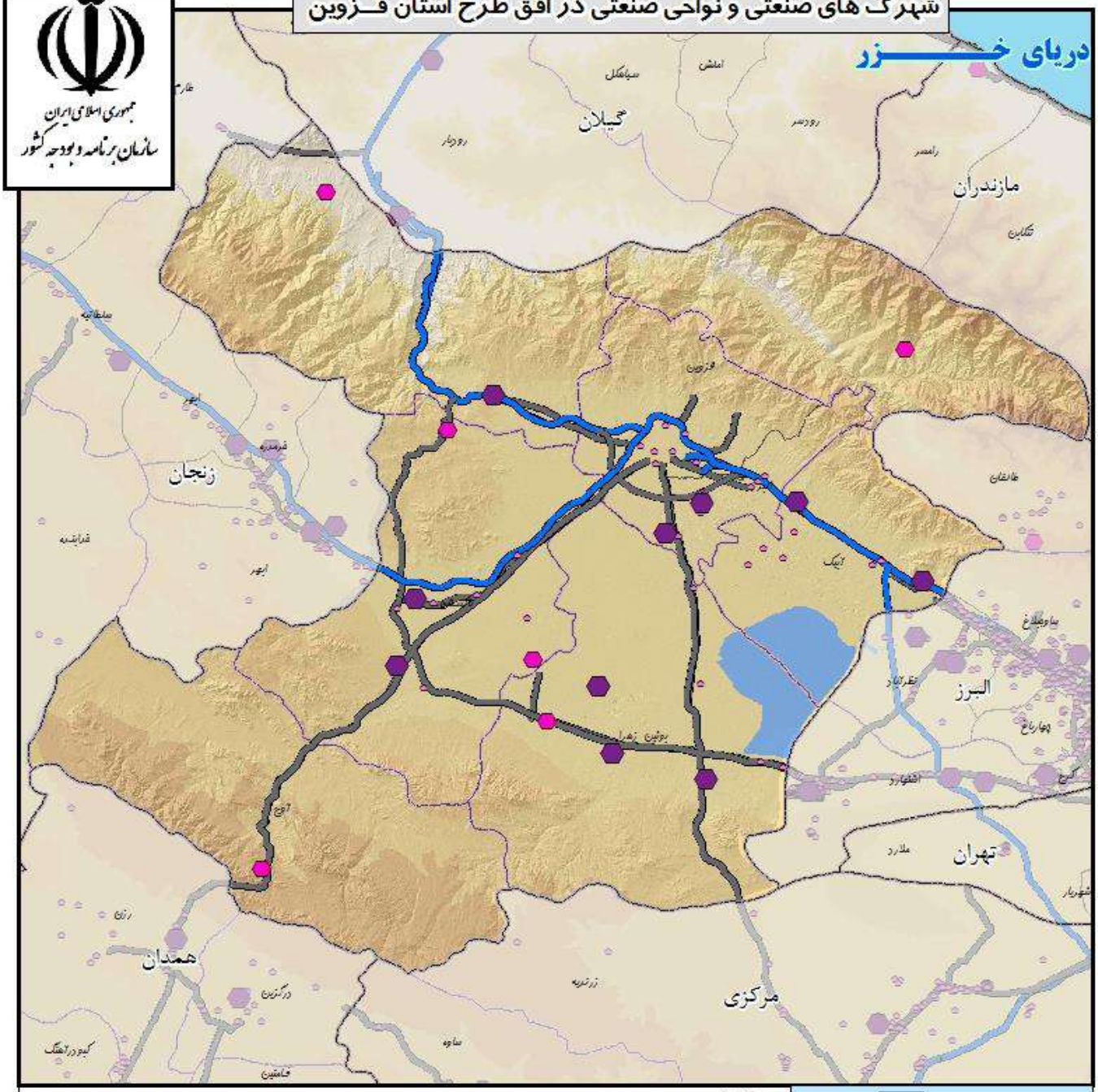

راهنما

شهرک صنعتی

ناحیه صنعتی

مراکز صنعتی

جاده

آزادراه

بزرگراه

مرزها

مرز استان

شهرستان

نواحی برنامه ریـزی

تالاب و مـرداب

دریا

خبرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

مأخذ: مطالعات آمایش استان قـزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,000,000
0 5 10 20
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سطح بندی شهرها در افق استان قزوین

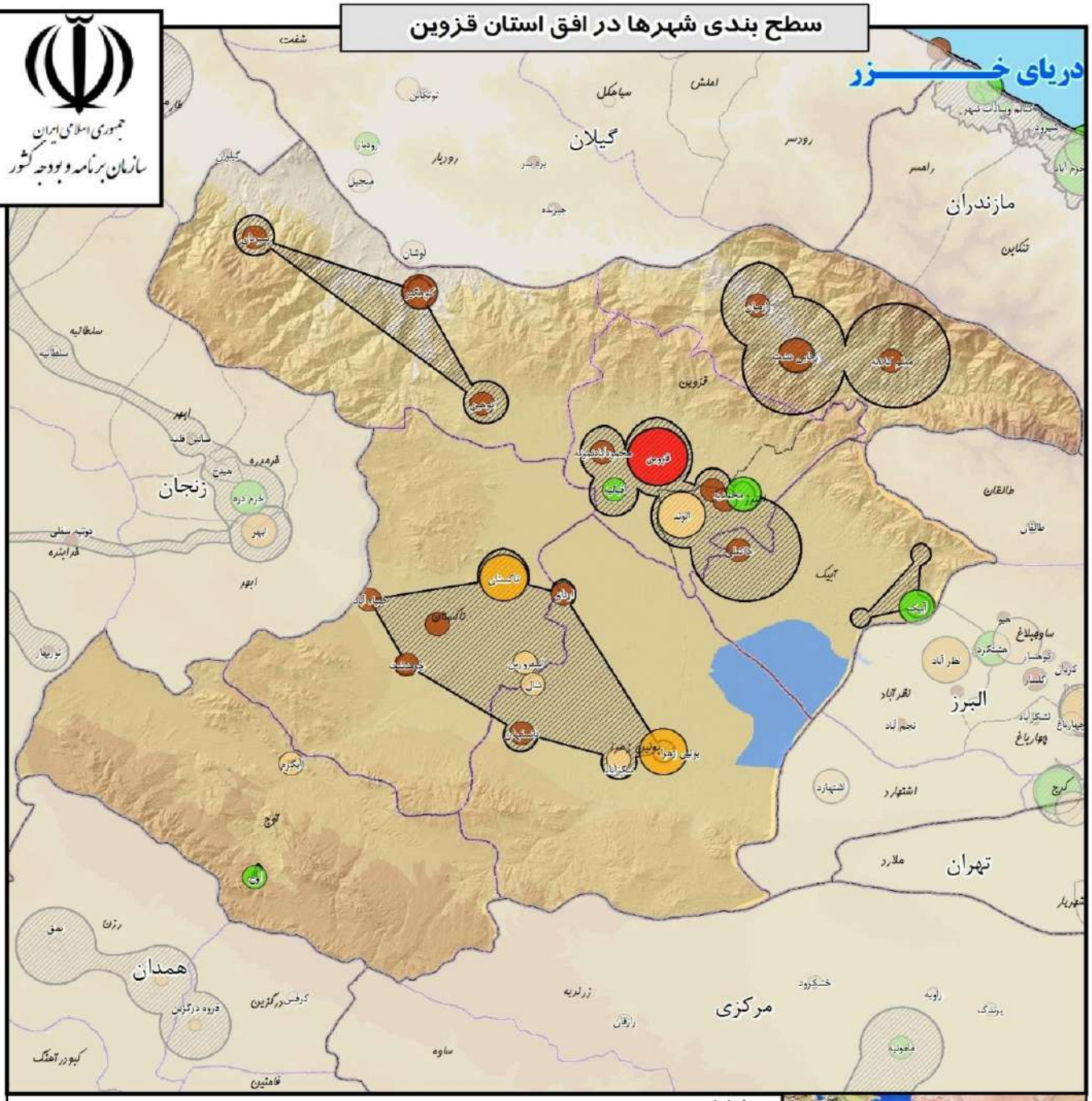

راهنما

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

سطح خدمات رسانی شهر

- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان قزوین

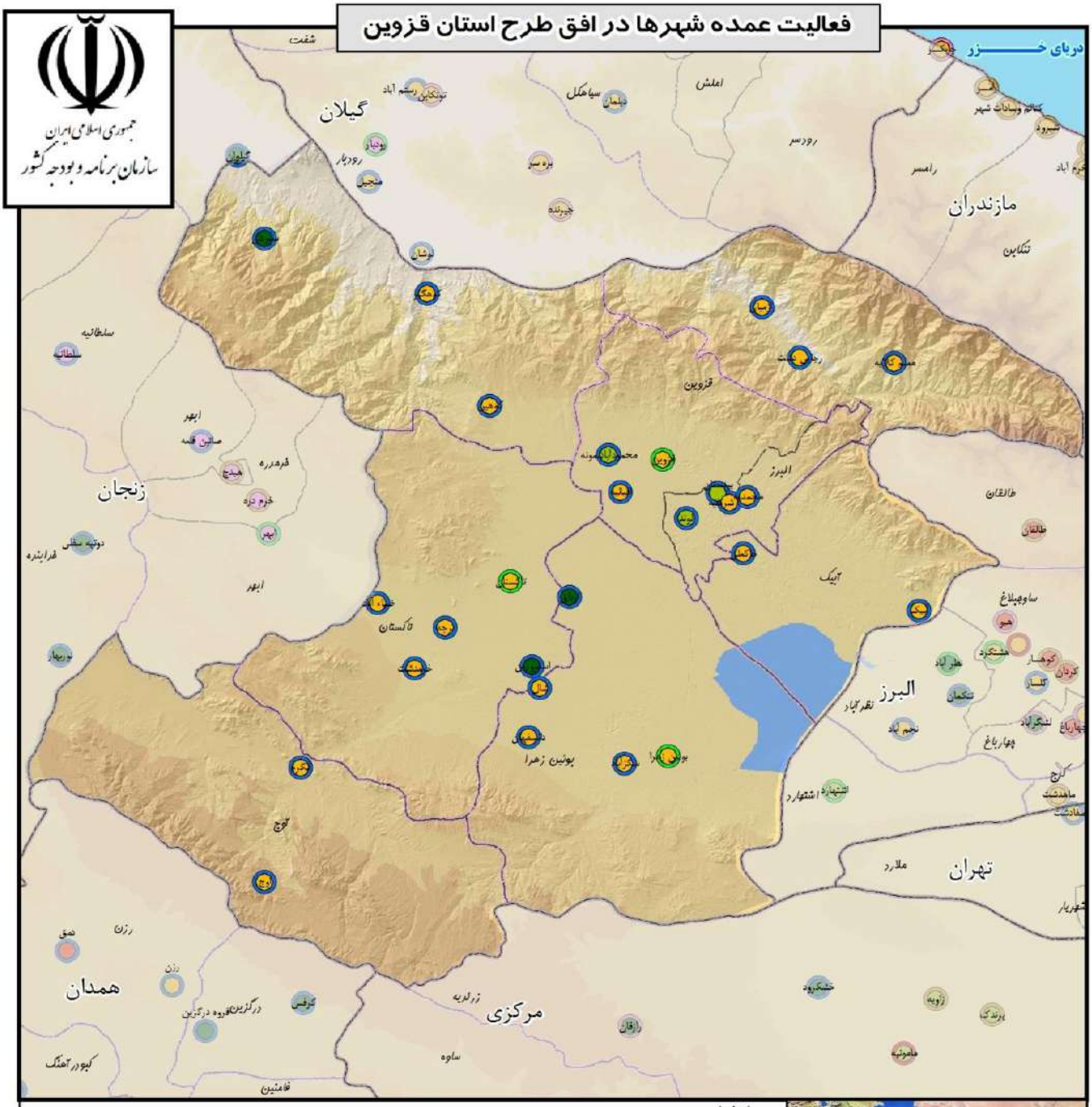

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان قزوین

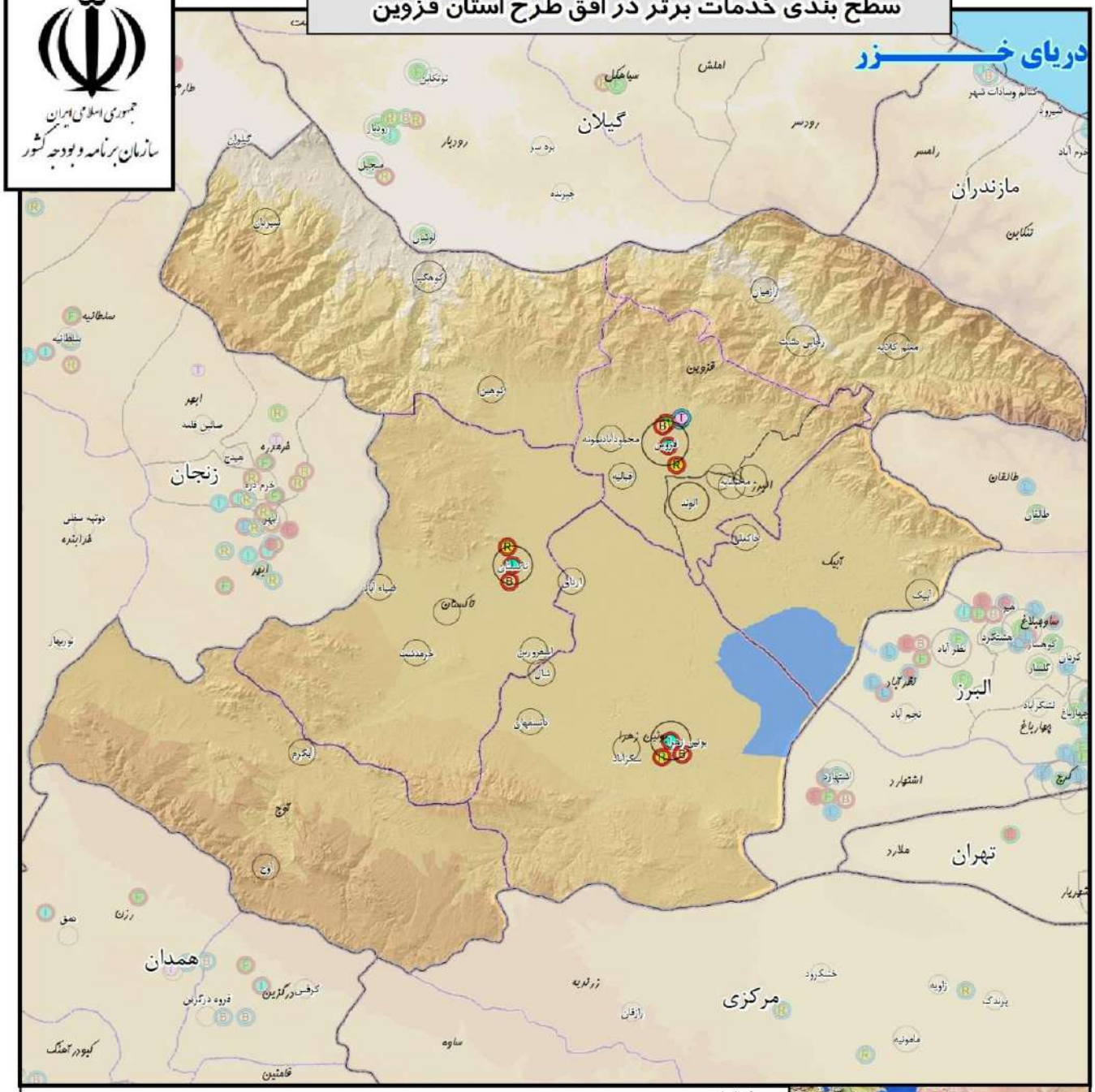

راهنما

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوه حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

وضعیت
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰

Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان قزوین

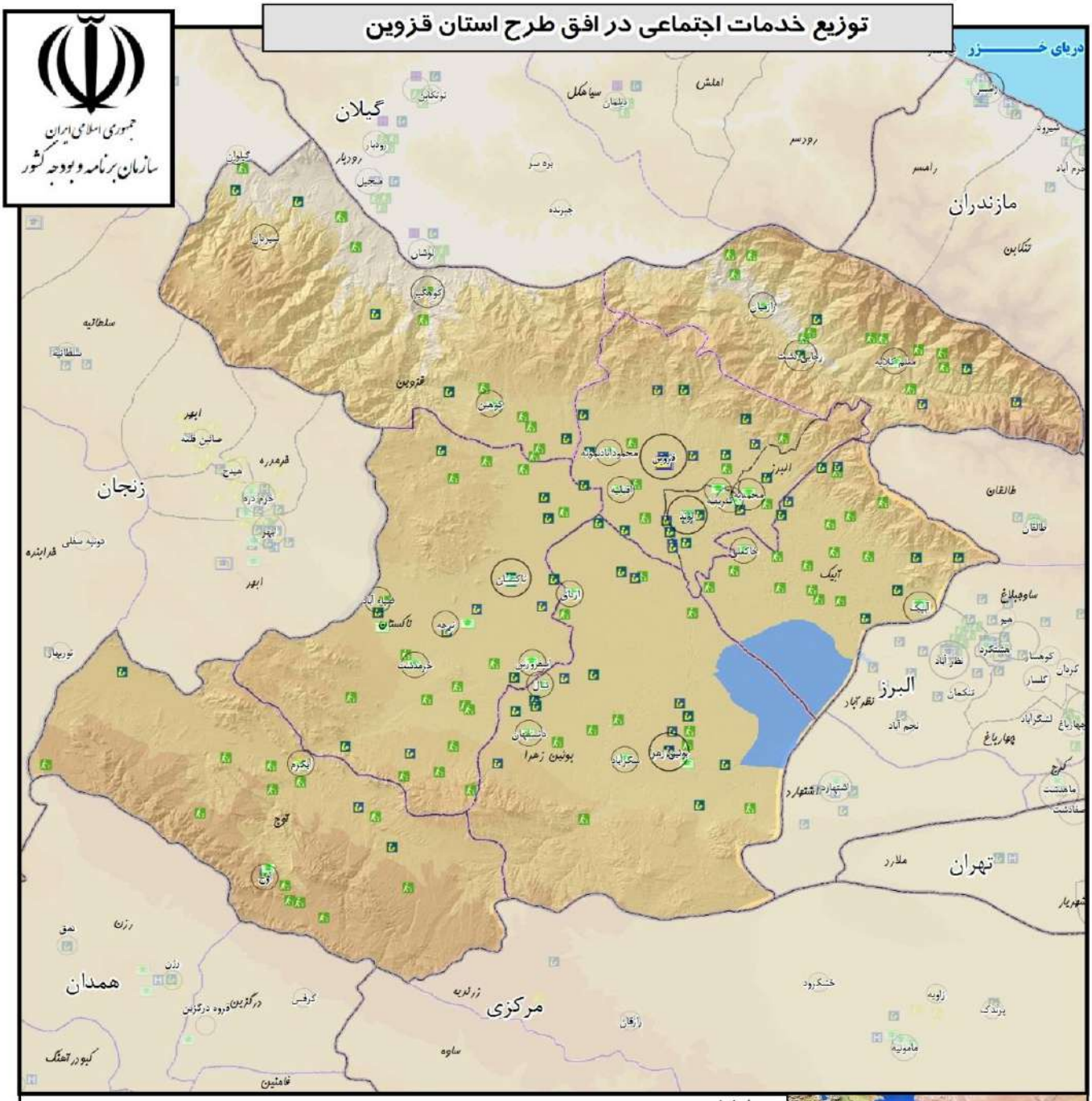

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

راهنما

بیمارستان
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی

کارکرد، نوع
- ملی، جامع
- استانی، جامع
- منطقه ای، جامع

مراکز فرهنگی
- استانی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- ملی
- استانی
- شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰
Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان قزوین

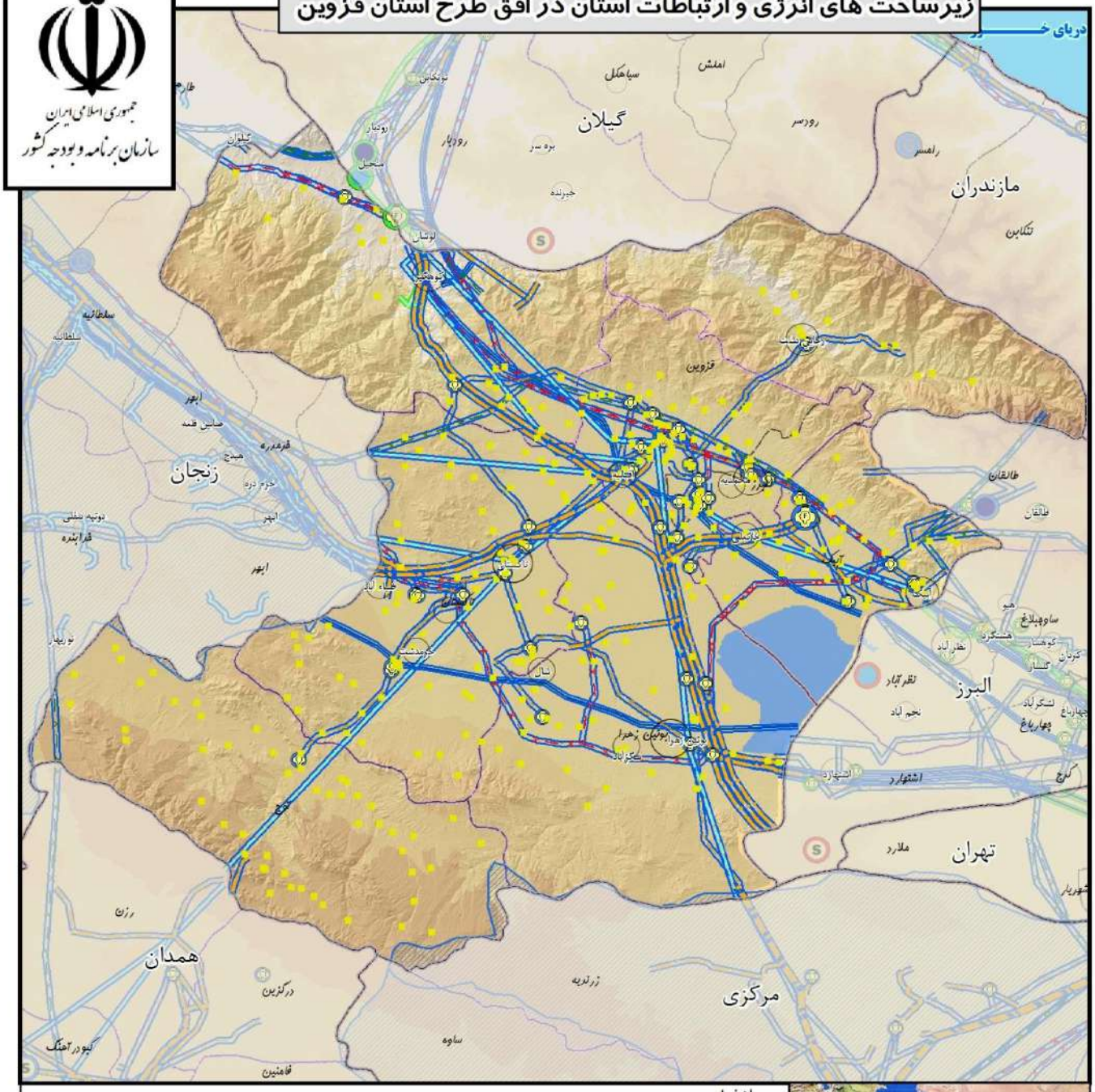

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

روستاهای مرکزی سطح یک استان قزوین

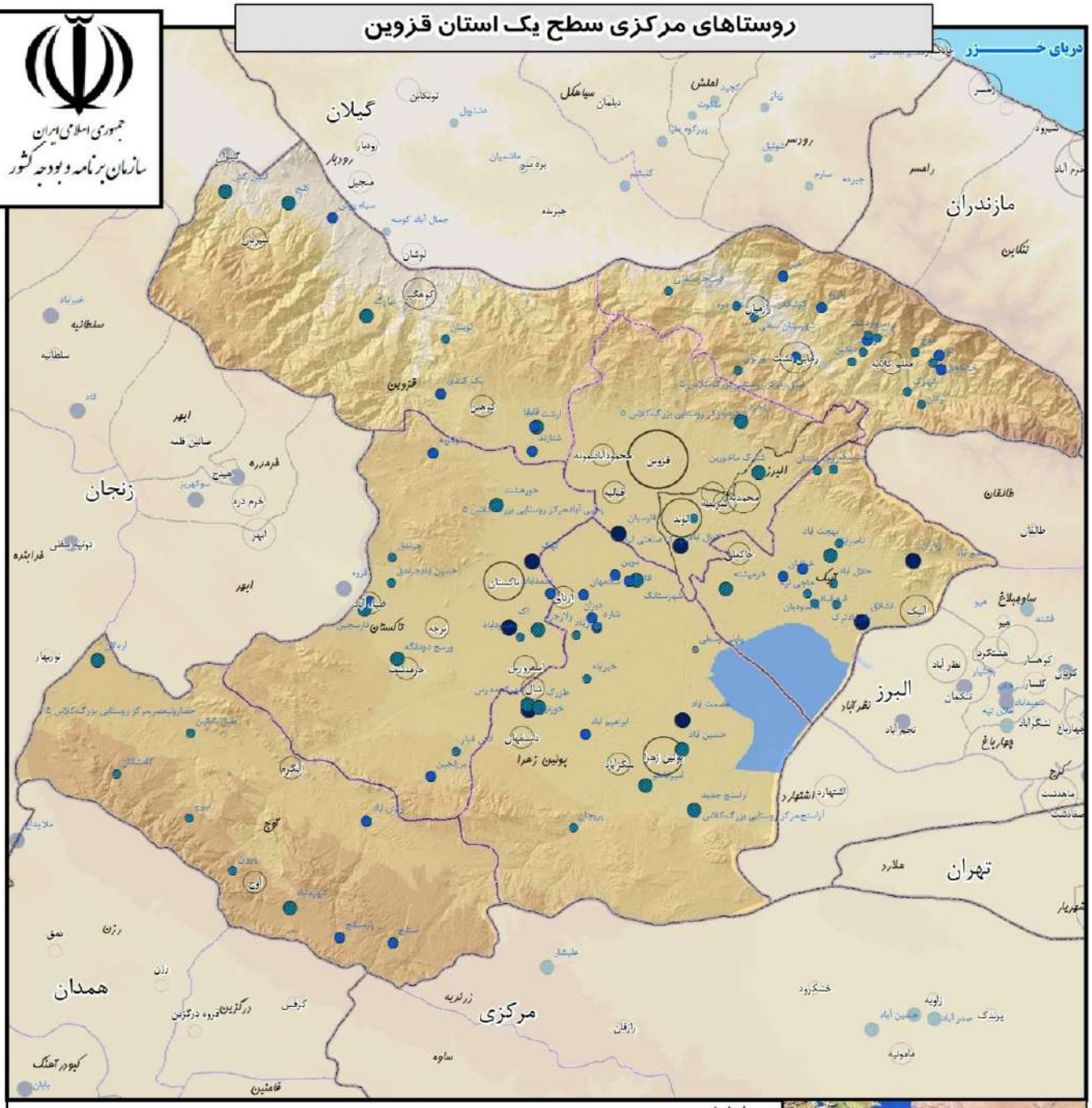

راهنما

روستای سطح ۱

جمعیت کل

- کمتر از ۱۰۰ نفر
- بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر
- بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر
- بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر
- بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰

N W E S

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان قزوین

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

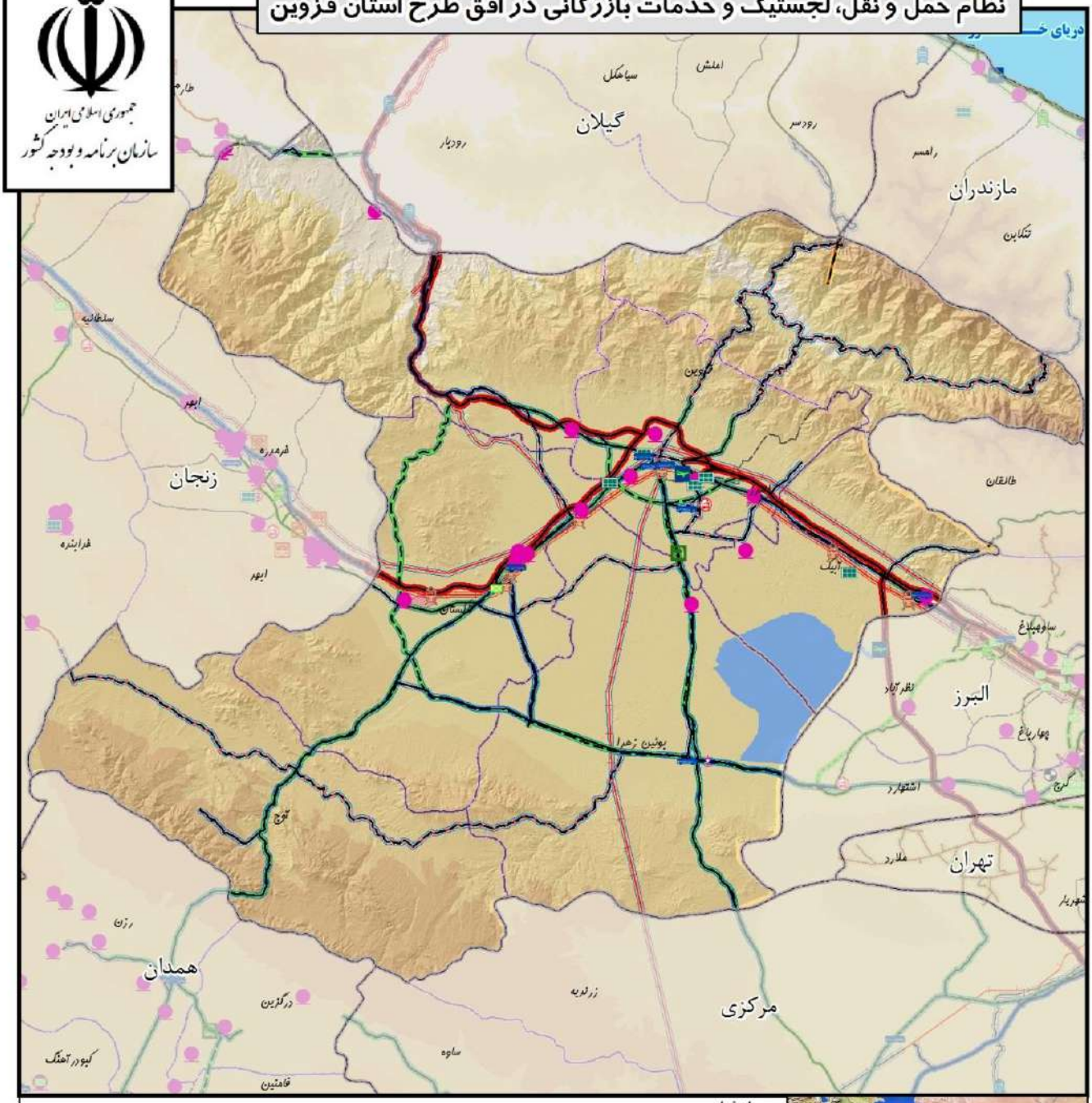

راهنما

فرودگاه

کارکرد
- فرا ملی
- ملی

پایانه جاده ای

نوع
- باری
- دو منظوره
- مسافری

مراکز لجستیک

نوع
- انبار
- بندر خشک
- سردخانه
- سیلو
- پارک لجستیک
- گمرک
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

وضعیت محور
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

کارکرد محور
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

نوع راه
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی

راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

نواحی اقتصادی

نوع
- منطقه ویژه

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین

ماخذ: مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰۰

N W E S

۰ ۵ ۱۰ ۲۰ Kilometers

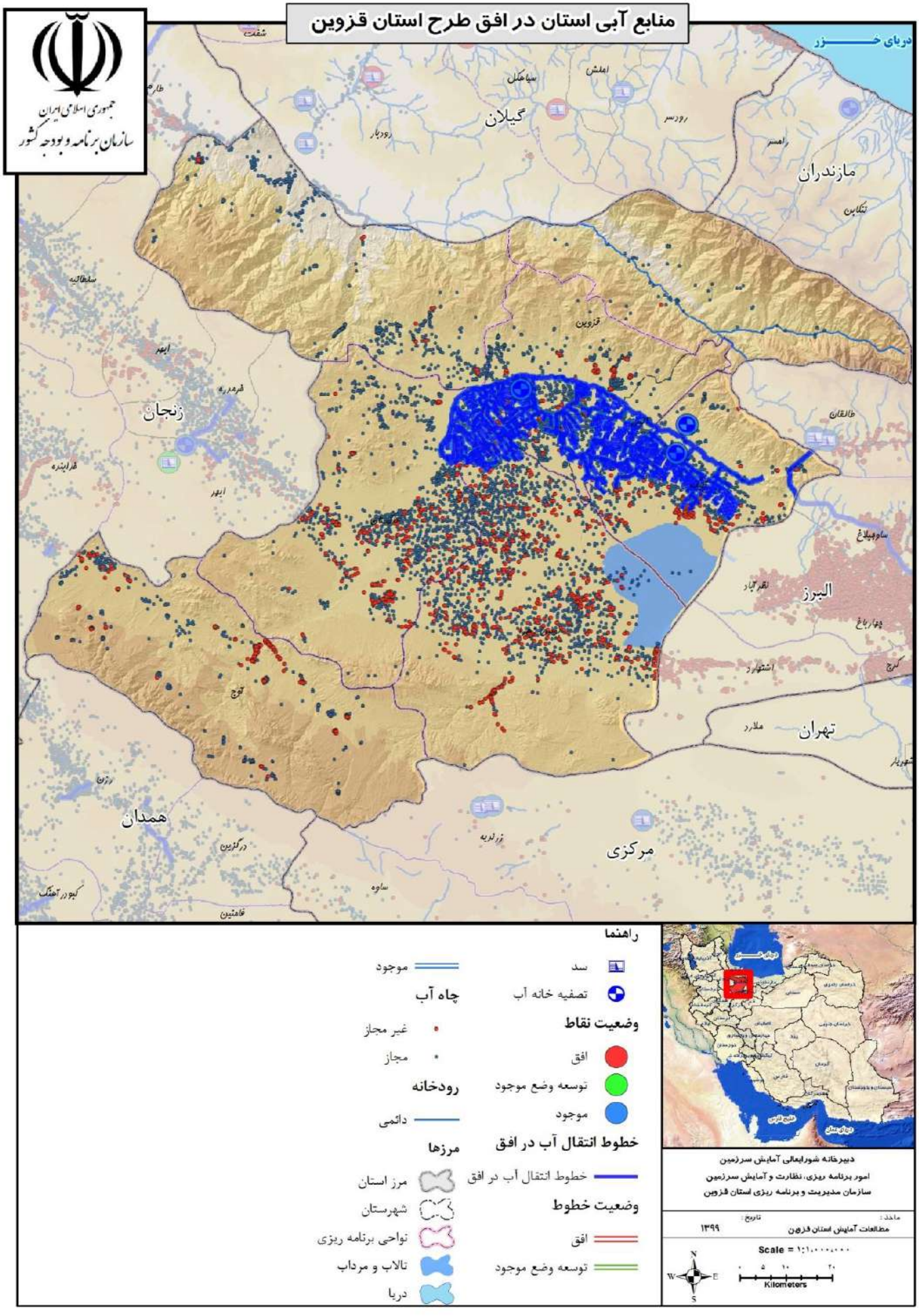
منابع آبی استان در افق طرح استان قزوین
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
دریای خزر
گیلان
مازندران
البرز
تهران
مرکزی
همدان
زنجان
قزوین
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قزوین
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قزوین
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = ۱:۱۰۰۰۰۰۰
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان قزوین

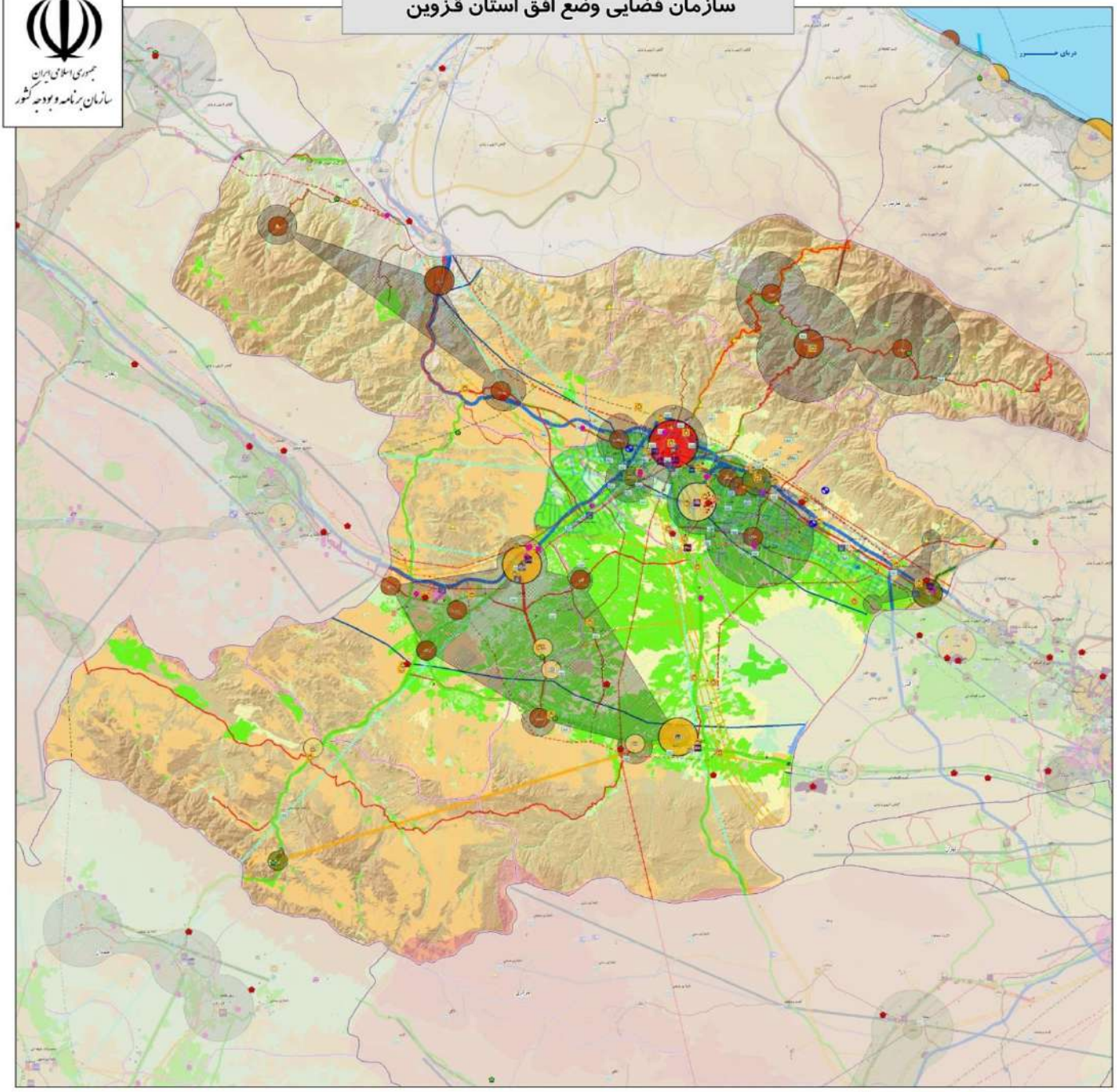

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
- سنگین
- شبکه فیبر نوری

فرودگاه
- فرا ملی
- ملی

خدمات بازرگانی
- منطقه ویژه
- گمرک
- بندر خشک
- پارک لجستیک
- سیلو
- سردخانه
- انبار

جاده
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی
- راه فرعی

خدمات برتر
- مراکز تحقیق و توسعه
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- مشاوره حقوقی
- مراکز رشد و فناوری

پایانه جاده ای
- باری
- دو منظوره
- مسافری

انرژی

نیروگاه
- آبی
- بادی
- خورشیدی
- سیکل ترکیبی
- گازی

مسیر دریایی

خطوط راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین

خطوط انتقال نیرو
- ۶۳×
- ۱۳۲×
- ۲۳۰×
- ۴۰۰×

ایستگاه راه آهن
- دو منظوره
- سبک

خطوط انتقال گاز
- خطوط انتقال فرآورده
- خطوط انتقال گاز

پهنه های دارای پتانسیل انرژی
- پتانسیل سایر

پست برق

منابع آب
- سد در افق
- تصفیه خانه آب
- خطوط انتقال آب در افق
- رودخانه دائمی
- رودخانه فصلی
- تالاب و مرداب
- دریا
- دریاچه

کریدور کشاورزی
- کریدور کشاورزی

کشاورزی
- خوشه های کشاورزی

پهنه های کشاورزی
- باغداری
- زراعت آبی
- ترکیبی
- زراعت دیم
- زراعت آیش

صنعت
- مراکز صنعتی جدید
- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی

گردشگری

محور گردشگری
- اقتصادی
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- ساحلی
- متمرکز
- کشاورزی
- مناطق نمونه گردشگری

آموزش عالی و بهداشت و درمان

مراکز آموزش عالی
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

بیمارستان
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

سکونتگاه ها

اندازه جمعیتی شهر
- کمتر از ۱۰ هزار نفر
- بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
- بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
- بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
- بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
- بین ۱ تا ۲ میلیون نفر

سطح خدمات رسانی شهر
- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: قزوین

به استناد جزءِ یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان قم در افق ۱۴۱۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان قم

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا بِرند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آن‌که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان قم به قرار زیر است:

۲-۱- اهداف بنیادین

- تقویت فرهنگ اسلامی- ایرانی در استان
- گردشگری زیارتی پایدار و پیشرفته
- مراکز حوزوی و دانشگاهی پیشرفته با عملکرد ملی و فراملی
- خدمات توسعه‌یافته و افزایش سهم فعالیت‌های نوین و دانش‌پایه در بخش‌های مختلف خدماتی
- افزایش تولید ناخالص سرانه متناسب با ظرفیت‌های استان و بهبود بهره‌وری سرانه
- بازرگانی پیشرفته متناسب با فعالیت‌های تولیدی و خدماتی
- صنایع پیشرفته با فناوری‌های پاک با تأکید بر تخصصی شدن استان در رشته‌های صنعتی منطبق بر قابلیت‌های استان و کسب جایگاه مناسب در بهره‌برداری از ذخایر معدنی
- حفظ و نگه داشت سطح فعالیت‌های کشاورزی به همراه ارتقای کیفی و کمی تولید
- حفاظت از محیط‌زیست و منابع پایه
- سازمان فضایی متعادل
- ایفای نقش فعال استان در تقسیم کار ملی و مشارکت با تهران در پذیرش نقش‌های ملی و منطقه‌ای پایتخت متناسب با توان‌ها و قابلیت‌های استان
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی

آموزش حوزوی و عالی

- ارائه‌کننده فعالیت‌های مرتبط با آموزش علوم دینی(حوزه‌های علمیه) در سطوح عالی
- ارائه‌دهنده خدمات آموزش عالی با تأکید بر رشته‌های علوم انسانی و اسلامی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های حوزوی استان

فرهنگی و مذهبی

- پایگاه ارتباطات فرهنگی و مذهبی با کشورهای اسلامی و مبادله کننده تولیدات فرهنگی و رسانه‌ای.
- یکی از مکان‌های(شهر قم) برگزاری اتفاقات و مناسبت‌های خاص فرهنگی ملی و بین‌المللی.
- برخوردار از جایگاه ویژه در حفظ و بالندگی هویت اسلامی- ایرانی کشور و شناساندن ابعاد این هویت به سایر ملل جهان و به‌ویژه کشورهای منطقه.

گردشگری

– یکی از کانون‌های توسعه گردشگری زیارتی و تاریخی در جهان تشیع با تاکید بر آثار قدسی حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه(س) و مسجد مقدس جمکران.

– ارائه‌دهنده خدمات گردشگری سلامت و خدمات بهداشتی و درمانی.

خدمات برتر

– کانون جذب طلاب و دانشجویان خارجی از طریق تقویت آموزش حوزوی و عالی.

– استقرار خدمات برتر در زمینه ملی و بازرگانی با توجه به قابلیت‌های موجود و تسهیلات قانونی منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان به منظور جلب و جذب سرمایه گذار.

– ارائه دهنده خدمات برتر در زمینه‌های فرهنگی – هنری و رسانه ای

حمل‌ونقل

– برقرارکننده پیوندهای ارتباطی در شبکه کریدورهای ترانزیتی کشور و پیشگام در برقراری تعامل و همکاری بین استان‌های مستقر در طول این محورها.

– یکی از مناطق بارانداز و توزیع کالا در کشور با توجه به موقعیت ممتاز ترانزیتی استان.

– ارائه دهنده خدمات در امور حمل‌ونقل جاده‌ای، ریلی و هوایی با توجه به موقعیت ممتاز ارتباطی استان در حمل‌ونقل و ترانزیت مسافر و کالا.

– برقرارکننده پیوند ارتباطی(جاده‌ای و ریلی) استان با استان های مرکزی، قزوین و سمنان جهت تسهیل ارتباط مستقیم شبکه‌های جنوب کشور با مناطق شمال غربی و شمال شرقی مستقل از تهران.

نهادی- اداری

– همکاری در تقسیم کار ملی و مشارکت با تهران از طریق کارآمد کردن نظام اداری و اجرایی استان و فراهم نمودن زمینه‌های لازم.

سکونتگاهی

– شهر قم به عنوان کلان شهر مذهبی ایران و پایتخت جهان تشیع

بازرگانی

– ارائه دهنده خدمات تجاری و بازرگانی نوین در صنایع پاک، صنایع فرهنگی و چاپ و همچنین فرش ابریشم قم(دارای برند جهانی).

صنعت و معدن

– یکی از کانون‌های تولید و صادرات صنعتی و معدنی استان نظیر صنایع پاک و کم آب‌بر، نساجی،چرم و پوشاک، ماشین آلات و تجهیزات پزشکی، صنایع فرآوری از شورابه‌های دریاچه نمک، معدن منگنز و باریت، نیروگاه‌های خورشیدی و صنعت چاپ، فرش و سوهان.

کشاورزی

– تولید، توزیع و مبادله دام و طیور.

محیط‌زیست و منابع طبیعی

– حفاظت از مناطق چهارگانه حفاظت شده (پلنگ دره، دریاچه حوض سلطان، دریاچه نمک و پارک ملی کویر) از طریق مشارکت جوامع محلی.

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای

آموزش حوزوی و عالی

– پایگاه مرکزیت حوزه علمیه و مرجعیت شیعه و پذیرای طلاب داخلی برای آموزش علوم اسلامی در سطوح عالی

فرهنگی و مذهبی

– چاپ و انتشار کتاب و تولید محتوا در سطح منطقه‌ای و تولید نرم‌افزارهای فرهنگی.

گردشگری

– ارائه امکانات و خدمات و تسهیلات در گردشگری زیارتی- فرهنگی، تاریخی و گردشگری طبیعی.

خدمات برتر و بازرگانی

– کلان‌شهر قم به عنوان مرکزیت خدمات استانی و خدمات برتر به استانهای همجوار

– یکی از مناطق بارانداز تجاری و نگهداری و صادرات کالا در کشور با توجه به وجود منطقه ویژه اقتصادی با تأسیسات گمرکی، بازرگانی، صنعتی و موقعیت جغرافیایی مناسب.

حمل‌ونقل

– ارائه‌کننده خدمات حمل‌ونقل کالا و مسافر با توجه به موقعیت ممتاز و توسعه زیرساخت‌ها و ارتقاء راه‌های ارتباطی درون استانی.

نهادی- اداری

– پذیرش برخی از عملکردهای سیاسی، اداری و فرهنگی و فعالیت های تولیدی و خدماتی قابل انتقال از پایتخت به استان.

سکونتگاهی

– پشتیبانی و کمک به تهران در حوادث و بلایای طبیعی.

– ارائه خدمات به برخی از شهرهای استان‌های همجوار

صنعت و معدن

– یکی از کانون‌های تولید خوشه‌های صنعتی و ارتقاء تکنولوژی صنایع بومی شده در استان نظیر کفش ، مبلمان ، سنگ، خوشه های گچ، صنایع پلاستیک، لاستیک و صنایع فلزی.

کشاورزی

– کشاورزی دانش بنیان، ارگانیک، سالم در تولید محصولات کشاورزی

محیط‌زیست و منابع طبیعی

– حفاظت، احیاء و توسعه پوشش گیاهی کم آبر و فضای سبز کم آب بر جهت جلوگیری از پیشروی کویر و ریز گردها.

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

استان قم در افق چشم‌انداز استانی است پیشرفته با مردمی مومن و فرهیخته، فضای معنوی و امن و متناسب با نقش و جایگاه بین‌المللی آن که با برخورداری از اماکن مقدس متعدد، حوزه‌های معتبر علوم دینی، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پیشرفته، خدمات و تولید با کیفیت، توسعه خویش را بر پایه سه محور مرکزیت تولید و نشر علوم و معارف دینی، شهر زیارتی در مقیاس جهانی و الگوی مدنیت اسلامی استمرار می‌بخشد.

این استان با استفاده از موقعیت جغرافیایی خویش، زیربناهای توسعه‌یافته، خدمات پیشرفته و توان‌های متعدد کلان‌شهر قم، ضمن مشارکت با تهران در ایفای برخی از وظایف ملی و منطقه‌ای ، نقش تمرکززدایی ارتباطی از مرکز کشور را به خوبی ایفا می‌نماید.

کلان‌شهر قم به عنوان یکی از مراکز مقدس شیعیان جهان، شهری است پیشرفته و فارغ از فعالیت‌های غیرضروری که به همراه سایر نقاط آباد شهری و روستایی استان شبکه سکونتگاهی با شدت تمرکز کمتر نسبت به مراحل اولیه توسعه را شکل می‌دهند.

این استان در افق چشم‌انداز از نظام‌ها و تأسیسات تولیدی و خدمات پیشرفته برخوردار است. وجه غالب فعالیت‌های تولیدی این استان را صنایع با فناوری برتر، پاک و کم آب‌بر و کشاورزی متمرکز و صنعتی شکل می‌دهند به‌گونه‌ای که ضمن استفاده منطقی از منابع طبیعی، توسعه پایدار را برای برخورداری نسل‌های آینده تضمین می‌نمایند.

ویژگی‌های استان قم در افق چشم‌انداز با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل به صورت زیر ترسیم گردیده است:

– استانی پیشرفته با مردمی مومن و فرهیخته، فضای معنوی و امن و متناسب با نقش و جایگاه بین‌المللی آن.

– برخورداری از اماکن مقدس متعدد و برتر در بخش گردشگری مذهبی.

– دارای حوزه‌های معتبر علوم دینی و قطب آموزش علوم انسانی.

– برخورداری از دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پیشرفته و خدمات و تولید با کیفیت.

– بهره‌مندی از زیربناهای توسعه‌یافته، خدمات پیشرفته و توان‌های متعدد کلان‌شهر قم.

– ایفای برخی از وظایف ملی و منطقه‌ای و تمرکززدایی ارتباطی از مرکز کشور.

– کلان‌شهر قم به عنوان یکی از مراکز مقدس شیعیان جهان، شهری پیشرفته و فارغ از فعالیت‌های غیرضروری.

– استقرار صنایع با فناوری برتر، پاک و کم آب‌بر و کشاورزی متمرکز و صنعتی متناسب با منابع آبی و توان‌های محیطی در استان.

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

– شناساندن ابعاد هویت اسلامی- ایرانی به سایر ملل جهان و به ویژه کشورهای منطقه و استفاده از جایگاه ویژه فرهنگی استان در حفظ و بالندگی هویت اسلامی- ایرانی کشور.

– معرفی جامعه توسعه‌یافته مبتنی بر شاخص‌های توسعه انسانی متناظر با اهداف ملی و جهانی.

– ارتقای همه‌جانبه و پایدار گردشگری زیارتی استان در مقیاس ملی و فراملی از طریق توسعه امکانات و تأسیسات در بخش گردشگری و به بارگیری شیوه‌های نوین مدیریت و بازاریابی.

– افزایش ماندگاری زائرین و گردشگران از طریق به‌کارگیری تمهیدات لازم و جاذبه‌های استان.

– تمرکز بر سطوح برتر تحصیلات حوزوی در استان و انتقال سطوح پایین‌تر به سایر مناطق کشور.

– بهره‌گیری از ظرفیت‌های حوزوی استان در توسعه کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی استان در رشته‌های علوم انسانی.

– تخصصی شدن استان در بخش خدمات با عملکردهای ملی از طریق ایجاد تحول بنیادین در بخش‌های خدماتی و ارتقای سهم فعالیت‌های نوین در آن‌ها.

– جذب سرمایه‌گذاری‌های متمایل به مناطق پرتراکم کشور به‌ویژه تهران با استفاده از موقعیت ممتاز جغرافیایی استان.

– تخصصی شدن استان در صنایع حمل‌ونقل.

– برقراری پیوندهای اقتصادی فراملی و تسهیل روابط درونی و بیرونی اقتصاد با استفاده از فرصت برخورداری از منطقه ویژه اقتصادی و بندر خشک سلفچگان.

– معرفی و زمینه‌سازی برای حضور و فعالیت هرچه بیشتر بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی استان.

– ارائه خدمات بهینه و پیشرفته به زوار و گردشگران با ساماندهی اصناف و سایر واحدهای بازرگانی شهر قم.

– تنظیم فرایند توسعه استان بر پایه ملاحظات محیط زیستی به‌منظور ارتقاء سطح پایداری توسعه از طریق اعمال مدیریت جامع زیست‌بوم مبتنی بر رویکرد مشارکتی.

– بهره‌برداری بهینه و پایدار از منابع پایه (آب‌وخاک) و حفظ تنوع زیستی و جلوگیری از پیشروی کویر.

– پشتیبانی از استان تهران در شرایط بحرانی با پذیرش برخی از نقش‌های ملی و منطقه‌ای پایتخت به‌ویژه در زمینه‌های فرهنگی و اداری- سیاسی (انتقال برخی از نهادهای حکومتی مثل نهادهای قضایی، سازمان تبلیغات، شورای نگهبان،...).

– کمک به تمرکززدایی ارتباطی از تهران از طریق تقویت پیوند بین شهرهای قم (به عنوان نقطه تلاقی محورهای ارتباطی جنوب) و شهرهای گرمسار در شرق و بویین‌زهرا در غرب تهران).

۲-۵- راهبردهای پابرجا

– برقراری تعادل در افزایش جمعیت و جلوگیری از مهاجرت‌های بی‌رویه به استان.

– گسترش امنیت اجتماعی ، اقتصادی و فضایی متناسب با شأن و جایگاه استان و تقویت سرمایه اجتماعی و کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی و فرهنگی.

– افزایش سطح کمی و کیفی تولیدات فرهنگی و نرم‌افزارها با تأکید بر حوزه¬های تخصصی استان.

– ارتقای سطح بهداشت عمومی ، تأمین دسترسی همگانی به خدمات درمانی و گسترش پوشش بیمه های اجتماعی.

– توسعه فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ارتقاء نقش ورزش در تأمین سلامت جسمی و روحی و تقویت توانمندی‌های افراد و گروه‌های اجتماعی.

– توسعه مناطق مستعد گردشگری و حفظ و احیاء آثار فرهنگی، تاریخی و مذهبی.

– ایجاد زیرساخت‌های گردشگری پیشرفته متناسب با عملکرد ملی و فراملی استان.

– تقویت صنایع‌دستی و بومی استان در زمینه‌های تولید، معرفی و بازاریابی.

– توسعه زیرساخت‌های آموزش علوم دینی (حوزه‌های علمیه) در سطوح عالی و گسترش مؤسسات تخصصی مرتبط با توجه به عملکرد ملی و فراملی.

– توسعه سطوح بالای تحصیلات حوزوی در استان و کاهش سطوح پایین‌تر به نفع سایر مناطق کشور.

– توسعه کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی استان با بهره¬گیری از ظرفیت‌های حوزوی استان در رشته‌های علوم انسانی و تنوع‌بخشی و تقویت واحدهای دانشگاهی در رشته‌های علوم پزشکی.

– ساماندهی و تجهیز مراکز رشد و پارک‌های علمی–فناوری در ارتباط با مراکز آموزش عالی، مراکز تولیدی و سکونتگاه‌ها.

– سازمان‌دهی و تقویت خدمات برتر و دانش‌بنیان در جهت پشتیبانی از فرآیند توسعه استان.

– فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای جلب سرمایه¬های داخلی و خارجی در فعالیت‌های اقتصادی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مشارکت مردمی و ارتقای نقش تشکل‌ها (اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها و سازمان‌های غیردولتی) در فعالیت‌های اقتصادی.

– نهادینه‌سازی بهره‌وری و افزایش آن در بخش‌های اقتصادی و عوامل تولید و افزایش فعالیت‌های دانش‌پایه، نوآوری و کارآفرینی در استان.

– ارتقای مهارت‌های نیروی انسانی و استفاده از فناوری‌های نوین در فعالیت‌های مختلف اقتصادی.

– نوین‌سازی بخش بازرگانی استان و ساماندهی اصناف و سایر واحدهای بازرگانی.

– توسعه و گسترش زیرساخت‌ها و تأسیسات نگهداری و انتقال کالا (سورتینگ، بسته‌بندی و انبارداری)

– افزایش بهره‌وری منابع پایه آب‌وخاک با استفاده از روش‌های علمی روزآمد.

– حفاظت، احیاء و توسعه پوشش گیاهی استان، بهرهبرداری بهینه از آن و جلوگیری از پیشروی کویر و ریزگردها.

– تنظیم فرایند توسعه استان بر پایه ملاحظات محیط زیستی به منظور ارتقاء سطح پایداری توسعه از طریق اعمال مدیریت جامع زیست‌بوم مبتنی بر رویکرد مشارکتی.

– انتقال بین حوضه‌ای آب به عنوان اساسی‌ترین راهبرد در نظر گرفته شده برای مناطق کم آب با رعایت ملاحظات ملی و محیط زیستی.

– مدیریت بهینه پساب‌های شهری.

– اصلاح الگوی کشت و تأکید بر توسعه باغات و فعالیت‌های متمرکز کشاورزی شامل کشت‌های گلخانه‌ای، دامداری‌های صنعتی، پرورش طیور و آبزی‌پروری.

– توسعه صنعتی استان با تأکید بر صنایع پاک و فناوری‌های پیشرفته در ایجاد واحدهای صنعتی جدید و نوسازی و افزایش بهره‌وری صنایع موجود.

– دگرگونی ساختار فعالیت‌های صنعتی در راستای تکمیل زنجیره‌های صنایع موجود و خوشه‌های صنعتی متناسب با طرح آمایش.

– گسترش بهره‌برداری از ذخایر معدنی موجود در استان با توجه به تنوع قابلیت‌های معدنی و کانسارهای موجود استان به‌ویژه نمک، منگنز و منیزیم (دریاچه نمک) و سنگ‌ها و مصالح ساختمانی.

– توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای شاخص‌های بهره‌وری حمل‌ونقل زمینی (اعم از راه و راه‌آهن) با توجه به موقعیت ممتاز ارتباطی استان در حمل‌ونقل و ترانزیت مسافر و کالا.

– ارتقاء عملکرد شبکه‌های انتقال نفت خام، گاز، فرآورده‌های آن و خطوط و پست‌های انتقال نیرو.

– توسعه جایگاه های توزیع، مخازن ذخیره و خطوط انتقال نفت و گاز متناسب با ویژگی ترانزیتی استان و نیازهای مصرف داخلی.

– توسعه کاربری های فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان محرک توسعه فعالیت‌های خدماتی، علمی و صنعتی در فرآیند توسعه استان.

– بهره گیری از موقعیت ممتاز جغرافیایی استان و نزدیکی آن با منطقه شهری تهران برای افزایش نقش و سهم استان در ساختار اقتصاد ملی.

– ایجاد شرایط، امکانات و بسترهای مناسب قانونی، مدیریتی و زیر بنائی لازم برای پذیرش بخشی از فعالیت‌های تولیدی و خدماتی قابل انتقال از مجموعه شهری تهران به استان.

– اصلاح چهره کالبدی شهر قم و تداوم انتقال فعالیت های مزاحم، آلاینده و غیرضروری متناسب با نقش و جایگاه مقدس و بین‌المللی این شهر.

– به‌کارگیری ملاحظات پدافند غیرعامل در توسعه سکونتگاه‌ها و ایمن‌سازی آن‌ها در نواحی مختلف استان به‌ویژه در راستای کاهش اثرات زلزله، سیل و سایر بلایای طبیعی.

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

– در نقاط شهری استان بخصوص شهرهای قنوات، سلفچگان، جعفریه و نیز نواحی دارای مزیت در شهر قم

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت (فعالیتهای کشاورزی، صنعت‌ومعدن، خدمات و ...)

– در نواحی کوهستانی با اولویت گردشگری طبیعی و تثبیت فعالیت‌های باغداری، دامپروری و خدمات

– در نواحی کوهپایه‌ای با اولویت توسعه بخش خدمات(حمل‌ونقل، ترانزیت، بازرگانی، گردشگری ارتباطی)، بخش صنعت(تولید و صادرات صنعتی و معدنی) بخش کشاورزی جایگزینی کشت های موجود با کشت های متراکم و گلخانه‌ای

– در نواحی دشتی و کویری با اولویت توسعه گردشگری(مذهبی ، فرهنگی) و خدمات آموزش حوزوی، عالی و فرهنگی و بخش صنعت با اولویت تولیدات صنعتی و معدنی با تأکید بر صنایع سنگ، مبلمان، فرش و سوهان و ایجاد و توسعه نیروگاه‌های برق خورشیدی

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت و فعالیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات(از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی- حفاظتی و ...)

قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت

– استقرار جمعیت در تمامی پهنه‌های دارای ارزش‌های محیط زیستی(مناطق حفاظت‌شده و مناطق شکارممنوع) و نیز پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد (زلزله‌خیزی، سیل‌خیزی و خشک‌سالی) و نواحی کویری

– پهنه‌های منابع طبیعی(مراتع و جنگل‌ها)، حفاظت و پهنه‌های مناسب برای توسعه فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری و نواحی اطراف دریاچه نمک و حوض‌سلطان

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی و صنعتی و معدنی

– توسعه فعالیت صنعتی در تمامی پهنه‌های حساس و دارای ارزش‌های محیط زیستی (مناطق حفاظت‌شده و مناطق شکارممنوع) و نیز پهنه‌های در معرض خطرات طبیعی با شدت زیاد (زلزله‌خیزی، سیل‌خیزی و خشک‌سالی) و شعاع مناسب از کلان‌شهر قم دارای محدودیت است.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان قم به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

– بخش خدمات توسعه‌یافته و در راستای آن توسعه بخش‌های فرهنگی و زیارتی اصلی‌ترین و مهم‌ترین اولویت استان است. بارگاه مطهر حضرت معصومه (س) و مسجد مقدس جمکران به همراه حوزه‌های معتبر علوم دینی، مؤسسات متعدد آموزشی و تحقیقاتی باعث پیدایش ظرفیت‌ها و توانمندی‌های مذهبی و فرهنگی قابل‌توجهی برای استان شده‌اند.

– در حال حاضر بخش صنعت استان یکی از بخش‌های پیشرو و توانمند در اقتصاد استان است. افزایش قابل‌توجه سهم بخش مولد صنعت و معدن در تولید ناخالص استان در سال‌های اخیر نشانگر وجود زمینه‌های مساعد توسعه این بخش در استان است. بخش صنعت با توجه به توان‌های صنعت استان در عرصه ملی به عنوان اولویت دوم توسعه محسوب می‌گردد.

– توسعه فعالیت‌ها و افزایش محصولات کشاورزی در سطح ملی و به تبع آن در سطح استانی از اهمیتی استراتژیک برخوردار بوده؛ بنابراین توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی به عنوان اولویت سوم ضمن تمرکز بر شیوه‌ها و الگوی کشت کم‌آب‌بر، بر توسعه کیفی و افزایش سطح تولید همراه خواهد بود.

– استان قم با توجه به موقعیت ترانزیتی و برخورداری از منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان، می‌تواند نقش مهمی در بازرگانی خارجی و همچنین فعالیت‌های عمده فروشی (تهیه و توزیع کالا در سطح مناطق مرکزی کشور) داشته باشد. لزوم توسعه همه جانبه این فعالیت‌ها و هماهنگی آن با سایر فعالیت‌های اقتصادی، اعم از بخش‌های تولیدی و خدماتی استان در تدوین اهداف باید مورد توجه قرار گیرد.

مناطق برنامه‌ریزی استان

گستره کوهستانی(غرب و جنوب استان)

- گردشگری طبیعی(اکوتوریسم متمرکز و اکوتوریسم گسترده).
- کشاورزی (باغداری ، دامپروری و کشت گیاهان دارویی).
- گردشگری سلامت.

گستره کوهپایه‌ای(غرب و شمال استان)

- حمل‌ونقل و ترانزیت و بازرگانی و پیوندهای ملی ارتباطی و مواصلاتی.
- تولید و صادرات صنعتی و معدنی.
- خدمات گردشگری ارتباطی.
- خدمات پشتیبان تولید صنعتی ، کشاورزی ، گردشگری، بازرگانی و تجاری در مقیاس منطقه‌ای، کشاورزی(زراعت، باغداری ، پرورش دام و طیور) در مقیاس منطقه‌ای.

گستره دشتی و کویری(شرق و جنوب شرق استان)

- گردشگری مذهبی، فرهنگی و تاریخی.
- خدمات آموزش حوزوی و عالی و فرهنگی و مذهبی.
- تولیدات صنعتی و معدنی با تأکید بر صنایع سنگ، مبلمان، فرش و سوهان در مقیاس ملی.
- ایجاد و توسعه نیروگاه‌های برق خورشیدی و سایر انرژی‌های تجدیدپذیر.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی

- انجام مستمر اقدامات ترویجی و آموزش بهره‌برداران (در کلیه زیر بخش‌ها) در راستای افزایش بهره‌وری.
- انجام اقدامات اصلاحی در اراضی کشاورزی در جهت افزایش اراضی دارای توان و تبدیل اراضی نامرغوب به مرتع.
- تأمین و بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی، اصلاح روش‌های آبیاری سنتی و استفاده از شیوه‌های مدرن آبیاری.
- اصلاح الگوی کشت و توسعه کشت‌های کم آب‌بر و مقاوم در برابر شوری.
- تأکید بر توسعه باغات، کشت‌های متراکم و گلخانه‌ای.
- زمینه‌سازی برای توسعه کشت گیاهان داروئی.
- حمایت، تقویت و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.

– ارتقاء شاخص‌های بهداشتی و سلامت در تولیدات دامی.

– استفاده از شیوه‌های نوین بهره‌برداری کشاورزی و توسعه مهارت‌های حرفه‌ای بهره‌برداران و تولیدکنندگان با اعمال روش‌های نوین مدیریت مزرعه و واحدهای دامداری مبتنی بر افزایش بهره‌وری عوامل و نهادهای تولید.

– ایجاد زمینه‌های لازم برای توسعه پرورش آبزیان (ماهیان زینتی، گوشتی، آرتمیا، تیلاپیا).

صنعت و معدن

– توسعه و حمایت از فعالیت‌های تحقیقاتی در زمینه افزایش بهره‌وری تولیدات صنعتی و معدنی.

– کمک به توسعه صنایع تخصصی استان با تأکید بر صنایع حمل و نقل، صنایع پایین دست پتروشیمی و فولاد، غذایی و دارویی، معدنی، نساجی و پوشاک.

– توسعه صنایع تخصصی استان با تأکید بر صنایع غذایی و دارویی، معدنی، نساجی و قطعات خودرو

– ارتقاء کیفیت و استانداردسازی محصولات صنعتی استان.

– توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی با تأکید بر صنایع بسته‌بندی محصولات با توجه به موقعیت جغرافیایی استان.

– استفاده از موقعیت و مزیت‌های منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان در توسعه صنعتی با استفاده از امکان صادرات مجدد.

– ارتقاء عملکرد شهرک‌ها و نواحی صنعتی موجود و تکمیل ظرفیت آن‌ها متناسب با توان زیست محیطی نواحی مختلف استان.

– اعطا و تمدید معافیت‌ها و سایر مشوق‌های لازم برای گسترش صنایع پاک (جدید و موجود).

– سرمایه گذاری و ایجاد زمینه‌های لازم برای توسعه صنایع هوا- فضا با توجه به زمینه‌های موجود در جوار فرودگاه بین‌المللی قم.

– انجام حمایت‌های لازم برای اصلاح خط تولید و استفاده از فناوری‌های روز در صنایع موجود با توجه به مساله اشتغال و بیمه‌های اجتماعی و جلوگیری از تبعات آن.

– حفظ هویت صنعت فرش دستباف قم به عنوان یک تولید صنعتی- هنری با توجه به جایگاه آن در بازارهای بین‌المللی.

– توسعه صنایع دستی و سایر صنایع قابل استقرار در نواحی روستایی در راستای متنوع سازی فعالیت‌ها و نگهداشت جمعیت روستایی.

– توسعه خوشه‌های صنعتی استان در زمینه‌های تخصصی (با تأکید بر خوشه‌های کفش، فرش دستباف و مبلمان).

– زمینه سازی برای ایجاد صنایع معدنی با اولویت منگنز و فرو منگنز و پودرهای معدنی.
– نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات معادن.
– توسعه آموزش‌های کاربردی و مهارت افزایی مستمر نیروی کار بخش ، ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید.
– انجام اقدامات لازم(آموزشی و سرمایه‌گذاری) برای ارتقاء سطح فناوری در معادن و صنایع فراوری.
– تکمیل و ارتقا زیرساخت‌های صنعتی، معدنی و تجاری نظیر شهرک‌ها و نواحی صنعتی، پایانه‌های صادراتی، انبارها و سردخانه‌ها، زیرساخت‌های آب و انرژی در شهرک‌ها و استقرار واحدهای صنعتی در شهرک‌ها.

نظام سکونتگاهی

– ایجاد شرایط و تسهیلات لازم برای پذیرش و اسکان مهاجران وارد شده به استان در سایر نقاط شهری (غیر از قم).
– ساماندهی حاشیه نشینی، اصلاح محیط و زیباسازی منظر شهری بر اساس طرح‌های نوین توسعه شهری.
– تقویت و تعمیق فرهنگ اسلام شیعی در طرح‌های توسعه شهری (اعم از ساخت و سازها، بهداشت و نظافت عمومی و توسعه معابر).
– اعمال سیاست‌های تشویقی جهت انتقال واحدهای صنعتی شهر قم به شهرک‌ها و نواحی صنعتی در مراحل اولیه و الزام آن‌ها به انتقال در مراحل بعدی.
– اصلاح چهره کالبدی و تأسیسات خدماتی نقاط روستایی در جهت حفظ حداکثر جمعیت ممکن.
– ضابطه‌مند نمودن ساخت و ساز شهری و روستایی و اعمال ضوابط اصولی معماری و شهرسازی در ساخت و سازها برای مقاوم سازی در برابر سیل و زلزله.
– بهبود الگوی ساخت و ساز مسکن روستایی و مقاوم سازی مسکن و تأسیسات خدمات روستایی.

بازرگانی

– استفاده بهینه از تسهیلات قانونی، فیزیکی و جغرافیایی منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان در راستای توسعه صنعتی و بازرگانی استان.
– برنامه ریزی در خصوص انتقال صنوف آلاینده به شهرک‌ها و مناطق تعیین شده.
– تشویق واحدهای صنفی و بازرگانی استان به استفاده بیشتر از فناوری‌های روز.
– تقویت و سازماندهی تشکل‌های صادراتی استان.
– تقویت اتاق‌های بازرگانی و تعاون برای فراهم نمودن زمینه‌های مبادله با کشورهای هدف.
– حمایت‌های مالی و اجرایی از برگزاری نمایشگاه‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی در استان.

گردشگری

– ایجاد تسهیلات و معافیت‌های لازم برای جذب سرمایه گذاری در توسعه زائرسراها در شهر قم و اطراف مسجد جمکران.

– ایجاد تسهیلات و حمایت از مؤسسات گردشگری برای برگزاری تورهای زیارتی داخلی و بین‌المللی.
– گسترش حمل و نقل عمومی بین شهری و داخل شهری برای تسهیل دسترسی زائرین به اماکن زیارتی .
– تشویق سرمایه‌گذاری برای احداث و ایجاد سایت گردشگری و استراحتگاه‌های موقت.
– برقراری تسهیلات لازم برای حفظ، احیاء و بازسازی بافت‌های تاریخی شهر .
– حمایت از ساخت مراکز پذیرایی و اقامتی در سطح استان.
– حمایت از آژانس های مسافرتی جهت برقراری تورهای تفریحی بازدید از کویر، دریاچه نمک و سایر جاذبه‌های گردشگری استان.
– حمایت از ایجاد کارگاه‌ها،نمایشگاه‌ها و بازارچه‌های موقت و دائمی صنایع‌دستی.

خدمات برتر

– توسعه کاربردهای فناوری اطلاعات و دولت الکترونیک در همه زمینه‌ها.
– توسعه کاربری‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان محرک توسعه فعالیت‌های خدماتی، علمی و صنعتی در فرآیند توسعه استان.
– ارتقای سهم فناوری‌های نوین اداری و اطلاعاتی در دستگاه‌های دولتی.
– گسترش و تسهیل استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات در مناطق مختلف استان.
– ایجاد، توسعه و بهبود زیرساخت‌های ارتباطی، مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطوح مختلف.
– ارتقای مهارت‌های نیروی انسانی و استفاده از فناوری‌های نوین در فعالیت‌های مختلف اقتصادی.
– استفاده از فناوری اطلاعات و اینترنت برای راهنمایی، مشاوره، ذخیره اسکان و حمل و نقل زائرین.

حمل و نقل

– تعامل و هماهنگی با دستگاه‌هایی ملی (مثل وزارت راه و شهرسازی، سازمان راهداری و حمل و نقل، راه آهن) جهت تائید و تعیین قم به عنوان گلوگاه ارتباطات جنوب برای تمرکز زدایی ارتباطی از تهران.
– زمینه‌سازی برای شرکت‌های حمل و نقل و رانندگان برای استفاده از مسیرهای جایگزین مستقل از تهران.
– ایجاد امکانات و تسهیلات برای احداث و توسعه مجتمع‌های خدماتی – رفاهی میان جاده‌ای توسط بخش خصوصی در محورهای مواصلاتی استان با تأکید بر محور قم- گرمسار.
– ارتقای سطح کیفی خدمات ایستگاه‌های راه آهن استان.
– ارتقاء سطح خدمات شرکت‌های حمل و نقل مسافربری و کاربرد فن آوری های جدید در کاهش تلفات.
– تعامل و هماهنگی با استان‌های تهران، قزوین و سمنان در راستای جهت‌دهی ناوگان حمل‌ونقل به استفاده از مسیرهای جایگزین مستقل از تهران.

اجتماعی و فرهنگی

- برنامه‌ریزی برای ارتقای شاخص‌های توسعه انسانی (دست‌یابی به هدف‌های توسعه هزاره M.D.G).
- استفاده از توان‌های مراکز علمی و فرهنگی استان در ارتقاء سطح فرهنگ و روابط اجتماعی حاکم بر سطح جامعه با تأکید بر الگوی رفتار اسلامی.
- توسعه فرهنگسراها و حمایت از برگزاری برنامه‌های مفید و جذاب برای اوقات فراغت جوانان.
- تقویت نیروهای انتظامی و قضایی در راستای افزایش امنیت قضایی و اجتماعی.
- برنامه‌ریزی برای کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی، بیکاری و فقر.
- فراهم نمودن امکان دستیابی همگانی به آموزش عمومی (تا پایان متوسطه).
- آموزش و توانمندسازی زنان.
- گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به قابلیت‌ها و ضرورت‌های استان.
- توسعه آموزش‌های بهداشتی به‌منظور ارتقا سطح بهداشت جامعه.
- فراهم‌سازی امکان دسترسی به خدمات درمانی در شهر و روستا .
- تعمیم پوشش بیمه‌های اجتماعی، درمانی و حوادث.
- گسترش ورزش‌های همگانی، تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای.
- توسعه امکانات ورزشی و فرهنگی روزآمد و متناسب با نیازهای جمعیت جوان و حمایت از تشکیل گروه‌های ورزشی قهرمانی با هویت استانی و برگزاری مسابقات ملی و استانی.
- زمینه‌سازی برای تشکیل تشکل‌های غیردولتی، ارتقاء مهارت‌های حرفه‌ای و بسترسازی مناسب برای حضور فعال‌تر زنان در فرآیند توسعه.
- حمایت و تقویت مؤسسات خیریه و مردم‌نهاد در جهت تسهیل ازدواج جوانان.
- فراهم‌سازی زیرساخت‌های ارتباطی و رسانه‌ای مناسب برای توسعه در عرصه فرهنگ و علوم اسلامی.
- زمینه‌سازی برای ایجاد مرکز گفتگوی ادیان و مذاهب در سطح بین‌المللی.
- زمینه‌سازی برای ایجاد نمایشگاه دائمی کتاب و بازارچه نرم‌افزارهای اسلامی .
- راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی مجازی با هویت اسلامی.
- توسعه زیرساخت‌ها و امکانات تألیف، ترجمه، چاپ و نشر معارف دینی.
- حمایت از صنعت تخصصی چاپ و نشر و توسعه انتشارات در فضای مجازی .
- زمینه‌سازی برای انتشار مجلات دارای اعتبار بین‌المللی در علوم اسلامی.

– ارتقای کمی و کیفی برگزاری مسابقات قرآنی، دینی، ورزشی.

– آماده‌سازی شهر قم برای پذیرش برگزاری کنفرانس‌ها و همایش‌های ملی و بین‌المللی.

محیط زیست

– تقویت ذخایر سفره‌های آب زیرزمینی با استفاده از شیوه‌های علمی و نوین.

– تقویت و توسعه عملیات آبخیزداری.

– اصلاح شبکه‌های آب رسانی شهری و کاهش تلفات در شبکه.

– تبلیغ و ترویج روش های صرفه جویی در مصرف برای مصرف کنندگان خانگی، تجاری، کشاورزی و صنعتی.

– فراهم نمودن بسترهای سرمایه‌گذاری مشترک بخش خصوصی و دولتی در زمینه تأمین و گسترش شبکه توزیع آب شرب.

– حمایت‌های مالی و فنی از مؤسسات و مراکز تحقیقاتی مرتبط با مصرف و توزیع آب.

– تدوین ضوابط و مقررات قانونی و استفاده از آن‌ها برای حفظ کاربری‌های مرتعی، زراعی و باغی.

– مدیریت بهره‌برداری از مراتع بر پایه توان اکولوژیک مراتع.

– جذب مشارکت و ارتقای نقش تشکل‌ها (اتحادیه‌ها و تعاونی‌های و سازمان‌های غیردولتی) در فرآیند توسعه پایدار.

– اعمال مدیریت جامع در مناطق تحت مدیریت.

– توسعه تشکل‌های غیردولتی زیست محیطی از میان جامعه روستایی و عشایری.

– ایجاد نظام مدیریت جامع پسماندهای شهری و صنعتی.

– تدوین برنامه حفاظت و بهره‌برداری پایدار از تنوع زیستی استان.

علم و فناوری

– حمایت از مؤسسات پژوهشی و فرهنگی استان در جهت ارتقاء کیفی آموزش و پژوهش.

– تشویق مراکز تحقیقات اسلامی در جهت استفاده از امکانات فناوری اطلاعات.

– توسعه آموزش‌های مجازی در حوزه‌های علمی و پذیرش طلاب و آموزش آنان از طریق شبکه‌های اینترنتی.

– زمینه سازی برای ایجاد نمایشگاه دائمی کتاب و بازارچه نرم‌افزارهای اسلامی.

– ارتقاء سطح دانشکده‌های فنی و مهندسی و توسعه علوم پایه.

– ارتقاء سطح دانشگاه جامع علوم پزشکی.

– توسعه و تجهیز مراکز رشد و پارک‌های علمی و فناوری در ارتباط با مراکز آموزش عالی، مراکز تولیدی و سکونتگاه‌ها.

انرژی

– عملیات کنترل و متعادل‌سازی در شبکه گاز استان با انجام شبکه‌های تغذیه و ایستگاه‌های تقلیل فشار در رینگ استانی.

– بسترسازی و صدور مجوز احداث مجاری عرضه گاز اعم از مایع و CNG.

– حمایت و سرمایه گذاری انرژی های نو و تجدیدپذیر با تاکید بر ایجاد نیروگاه‌های برق خورشیدی.

– حمایت از سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) در زمینهٔ انرژی‌های تجدیدپذیر و بهینه‌سازی مصرف انرژی.

– استفاده از تکنولوژی LED در سیستم روشنایی معابر.

اقتصاد

– ایجاد زمینه‌های لازم برای افزایش سرمایه گذاری‌های مولد در بخش‌های تخصصی استان مثل گردشگری، آموزش، فرهنگی- مذهبی و صنعت و معدن با اولویت فعالیت‌های نوین و دانش‌پایه.

– تلاش در جهت بومی نمودن سرمایه گذاری‌های صنعتی و کاهش خروج ارزش افزوده آن‌ها از استان با توجه به نزدیکی به تهران.

– ترویج به کار گیری فناوری‌های نوین و دانش‌پایه در بخش‌های تولیدی و خدماتی.

نظام تصمیم‌گیری

– مهار استقرار فعالیت‌های جدید تولیدی و خدماتی غیرضروری در شهر قم و زمینه سازی برای انتقال تدریجی فعالیت‌های مشابه موجود در راستای آماده سازی این شهر برای پذیرش عملکردهای ملی.

– ایجاد مشوق‌های لازم برای سرمایه گذاران بخش خصوصی جهت جذب سرمایه گذاری‌های بزرگ متمایل به تهران.

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

– الگوی استقرار مراکز سکونتگاهی گرایش به سمت کاهش تمرکز شهر قم است.

– در استقرار فعالیت‌ها علاوه بر تلاش در جهت عدم تمرکز فضایی فعالیت‌ها در شهر قم و توزیع آنها در سایر نقاط استان، نظر به شرایط دشوار طبیعی و با توجه به وضعیت و شرایط تأمین آب استان برای استقرار فعالیت‌ها الگوی تمرکز غیرمتمرکز دنبال خواهد شد.

– با توجه به موقعیت ممتاز جغرافیایی و پیوندهای قوی بیرونی استان با مرکز کشور، استان‌های هم‌جوار و سایر مناطق کشور، تقویت این پیوندها و شبکه های ارتباطی استان به عنوان عامل اصلی برقراری این پیوندها، در شکل گیری سازمان فضایی تعیین کننده خواهند بود.

– کلان‌شهر قم با ایفای نقش مرکز خدمات منطقه‌ای و یکی از مراکز اصلی گردشگری مذهبی، فرهنگی، تاریخی و زائرپذیری در سطح ملی و بین‌المللی، همچنان نقش اصلی را در الگوی کلان سازمان فضایی استان ایفا خواهد نمود.

– کریدور توسعه تهران-قم -کاشان شامل شبکه‌های آزادراهی، راه‌های اصلی، راه‌آهن و شبکه‌های سوخت و انرژی که قم را از یکسو با مرکز کشور و از سوی دیگر با بیشتر مناطق جنوب و جنوب شرق کشور پیوند می‌زند، همچنان به عنوان ستون فقرات ساختار فضایی استان در آینده عمل خواهد کرد. محور قم-سلفچگان نیز با ارتقای عملکرد در کنار محور فوق، نقش اصلی را به عنوان محورهای توسعه استان خواهند داشت.

– توسعه و ارتقای عملکرد محورهای قم-گرمسار و قم- ساوه از الزامات سازمان فضایی مطلوب خواهد بود و محور ارتباطی قم-دلیجان نیز با ارتقای عملکرد، به تقویت نقش ارتباطی استان کمک خواهند کرد.

– نقاط مهمی همانند منطقه ویژه، فرودگاه، شهرک‌های صنعتی و پارک علم و فناوری دیگر عناصر تأثیرگذار در الگوی کلان سازمان فضایی هستند.

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

– ارتقای سطح و عملکرد محور قم-جعفریه-ساوه (محور قم-بویین زهرا) تا سطح آزادراه.

– ارتقای محورهای قم-نیزار، و محورهای منتهی به کهک (از جاده قم-کاشان و قم-نیزار)تا سطح راه اصلی

– ارتقای محور قم-قنوات و ادامه آن تا سراجه، محور قم-کهک، محور سلفچگان-دستجرد و جاده قدیم سلفچگان-ساوه تا سطح راه اصلی.

– ارتقای مسیر فرعی کهک با نواحی شمالی شهرستان کاشان تا سطح راه اصلی برای تقویت پیوندهای بیرونی استان و استفاده بهتر از قابلیت‌های توریستی این ناحیه.

– احداث محورهای ارتباطی جهت ارتباط مناطق گردشگری طبیعی، تاریخی و اتصال آن‌ها به شبکه ارتباطات فعلی و آتی استان.

– حمایت از تکمیل هرچه سریع‌تر فرودگاه بین‌المللی قم و برقراری شبکه پروازی در این فرودگاه

– تکمیل محور ریلی دوخطه جدید تهران-قم تا تقاطع با محور قم-کاشان و تکمیل شبکه کمربندی راه‌آهن شهر قم.

– احداث خط آهن جدید قم-ساوه در مسیر موازی محور جاده‌ای موجود برای تثبیت نقش ترانزیتی قم و تقویت مسیر مستقیم جنوب کشور به مناطق شمال غربی مستقل از تهران.

– خط آهن سریع‌السیر قم- اصفهان.

– اتصال شهرک‌های صنعتی استان به شبکه ریلی موجود و آتی.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

– در راستای حفظ سطح فعالیت‌های کشاورزی و اقتصادی نمودن این فعالیت‌ها، توسعه فعالیت‌های متمرکز در زیر بخش‌های مرتبط نظیر احداث واحدهای بزرگ مرغداری با هدف تجمیع مرغداری های گوشتی و مجتمع‌های گلخانه‌ای با جایگزینی کشاورزی موجود پیشنهاد می‌شود.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

– شهرک های صنعتی استان شامل شهرک های شکوهیه، محمودآباد، قنوات، الغدیر، چاپ و نشر (ICT) و سلفچگان و نواحی صنعتی شامل خورآباد، سیرو، طغرود، دستجرد و نیزار که با توجه به طراحی‌ها و آماده‌سازی‌های انجام شده در این شهرک‌ها، هنوز ظرفیت‌های استفاده نشده فراوانی برای استقرار واحدهای صنعتی جدید وجود دارد.

– در بخش معدن استان علاوه بر دارا بودن معادنی همچون سنگ گچ، سنگ لاشه، نمک آبی دریاچه حوض سلطان، منیزیم سیلویت و هالت دریاچه نمک، منگنز، مارن، آلوویوم ، آهک، سولفات سدیم که اکثر این معادن در نیمه غربی استان متمرکز شده‌اند؛ دارای کانسارهایی از جمله خاک صنعتی چشمه شور، خاک صنعتی باغیک، باریتین کندرود، باریتین ملک آباد، فلدسپات چال گنبد، فلدسپات علی‌آباد، باریت نیزار، مس گلستان، منیزیم مرنجاب، منگنز بیدهند، اپیدوت انجیله، سولفات سدیم علی‌آباد کورگل، مرمرت گلستان است که شناسایی شده و در آینده در صورت صرفه اقتصادی امکان تبدیل شدن آن‌ها به معدن وجود دارد.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

– شهر قم در زمینه خدمات و بخش بازرگانی

– منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان در حوزه خدمات بازرگانی

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

– توسعه فعالیتهای گردشگری مذهبی، فرهنگی در قم(حرم مطهر، مسجد جمکران و...)

– گردشگری تاریخی و مذهبی، طبیعی-کویری در حوض سلطان و دریاچه نمک و مناطق ییلاقی کهک و خلجستان

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

– کلان‌شهر قم با توجه به پیش بینی‌های انجام شده، در افق طرح جمعیتی تا سقف ۱/۷میلیون نفر را خواهد داشت.

– شهر قنوات با توجه به لزوم پذیرش بخشی از سرریز جمعیتی قم، با نرخ رشدی بیش از مقاطع گذشته امکان رشد جمعیت تا سطح ۲۵ هزار نفر را خواهد داشت. این شهر از نظر خدماتی، حوزه روستایی اطراف خود را پوشش خواهد داد.

– شهر جعفریه علاوه بر آن که در مرکزیت یک ناحیه روستایی نسبتاً پرجمعیت واقع شده، در مسیر قم–ساوه–بویین‌زهرا قرار گرفته که پذیرای جمعیت تا ۲۰ هزار نفر را خواهد داشت.

– شهر کهک با توجه به قابلیت‌های کشاورزی و گردشگری در آینده شاهد رشد بیشتری بوده و جمعیت آن به ۱۵ هزار نفر خواهد رسید، این شهر خدمات محلی حوزه نفوذ خویش را ارائه خواهد نمود.

– شهر سلفچگان با توجه به ظرفیت‌های توسعه منطقه ویژه، یکی از مناطقی است که نقش تحول‌آفرین در استان خواهد داشت. جمعیت این شهر تا افق طرح به حدود ۲۵ هزار نفر خواهد رسید. حوزه نفوذ خدماتی این شهر از حد محلی فراتر رفته و بخش‌هایی از جنوب غربی و غرب استان را در محدوده بخش‌های سلفچگان و خلجستان در بر خواهد گرفت.

– شهر دستجرد در افق طرح در مقیاس کمتر از ۱۰ هزار نفر پیش‌بینی شده است. این شهر خدمات محدودی را در حوزه روستایی اطراف خود ارائه خواهد کرد و از نظر خدماتی در مرحله اول به سلفچگان و در مرحله بعدی به قم وابسته خواهد بود.

– نقاط روستایی استان به عنوان شکل دوم سکونت در استان، بخش کوچکی از جمعیت استان را در خود جای خواهند داد.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

– کلان‌شهر قم به لحاظ جایگاه خدماتی علاوه بر مرکزیت سیاسی- اداری استان و مرکزیت خدمات استانی، همچنان مرکزیت خدمات برتر در مقیاس برخی از شهرهای استانهای همجوار خواهد بود.

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان قم به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

– برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها.

– برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها.

- برنامه ساماندهی کالبدی– فضایی سکونتگاه‌های شهری.
- برنامه سیاستگذاری زیرساختی در خصوص سکونتگاه‌های شهری و روستایی.

صنعت و معدن

- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی.
- برنامه ارتقای بهره وری معادن (شناسایی قابلیت های معدنی جدید، جذب فناوری های نوین و ...)
- برنامه ارتقای بهره وری صنایع (مصرف بهینه آب و ...)
- برنامه ایجاد ، توسعه ، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها و تسهیلات مرتبط با صنایع.
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی های منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی.

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه کاربرد ارتباطات و فناوری اطلاعات در بخش‌های مختلف
- برنامه توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات.

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار ضعیف.
- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی.
- برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی– اجتماعی.
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه زیرساخت های بهداشتی– درمانی.

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی.

آموزش، علم و فناوری

- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش دینی.
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- ماموریت‌گرایی(محوری) دانشگاه ها با مزیت استانی.
- برنامه توسعه و تجهیز زیرساخت های پارک علم و فناوری ، ایستگاه های تحقیقاتی و مراکز رشد.
- برنامه انطباق فعالیت دانش بنیان با مزیت سنجی بخش‌های خدماتی.

– برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

– برنامه توسعه و ارتقاء کمی و کیفی زیرساخت ها و تاسیسات و خدمات گردشگری.

– برنامه توسعه گردشگری تاریخی، فرهنگی و مذهبی.

– برنامه توسعه گردشگری طبیعی .

– برنامه توسعه گردشگری سلامت.

– برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی

– برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

حمل و نقل

– برنامه ایجاد و توسعه موسسات و پایانه های حمل و نقل.

– برنامه حمایت از تجاری سازی زیرساخت های حمل و نقل جاده‌ای.

– برنامه حمایت از تجاری سازی زیرساخت های حمل و نقل ریلی.

– برنامه حمایت از تجاری سازی زیرساخت های حمل و نقل هوایی.

– برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی.

– برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل.

بازرگانی

– برنامه توسعه ، تجهیز و تکمیل زیرساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و...).

– برنامه توسعه و گسترش تجارت مدرن و الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت ها و تسهیلات مرتبط.

– برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز.

کشاورزی و امنیت غذایی

– برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت

– برنامه ساماندهی پرورش دام و طیور

– برنامه توسعه کشت گلخانه‌ای.

– برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی

– بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان

– برنامه ذخیره‌سازی نهاده‌های تولیدی(دام و طیور) و محصولات استراتژیک

- برنامه هوشمندسازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان
- برنامه تولید محصولات ارگانیک و سالم
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی ها،تشکل‌های و بهره‌برداران کشاورزی
- برنامه مقابله با بیابان‌زایی.

آب

- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
- برنامه مدیریت تقاضای آب
- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
- ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها
- برنامه احیاء قنوات

محیط زیست و منابع طبیعی

- حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده ها
- برنامه مدیریت و یازیافت پسماند
- برنامه آبخیزداری و آبخوانداری
- برنامه حفاظت خاک

انرژی

- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر.
- برنامه افزایش بهره وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی.
- برنامه بهسازی ، نوسازی و نظارت بر شبکه‌های انتقال و توزیع انرژی.

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران

– برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)

– برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران

– برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

– برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی

– برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

اقتصاد و سرمایه‌گذاری

– برنامه تسهیل و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت ها.

– برنامه توسعه کارآفرینی.

– برنامه تکمیل زنجیره تولید در بخش‌های تولیدی

مدیریت نهادی

– برنامه توانمندسازی و بهره گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور.

– برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح تقویت سیاستگذاری ها ی مبتنی بر آمایش سرزمین.

ماده ۵– تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦– کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد– باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷– سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸– سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع موجود استان قم

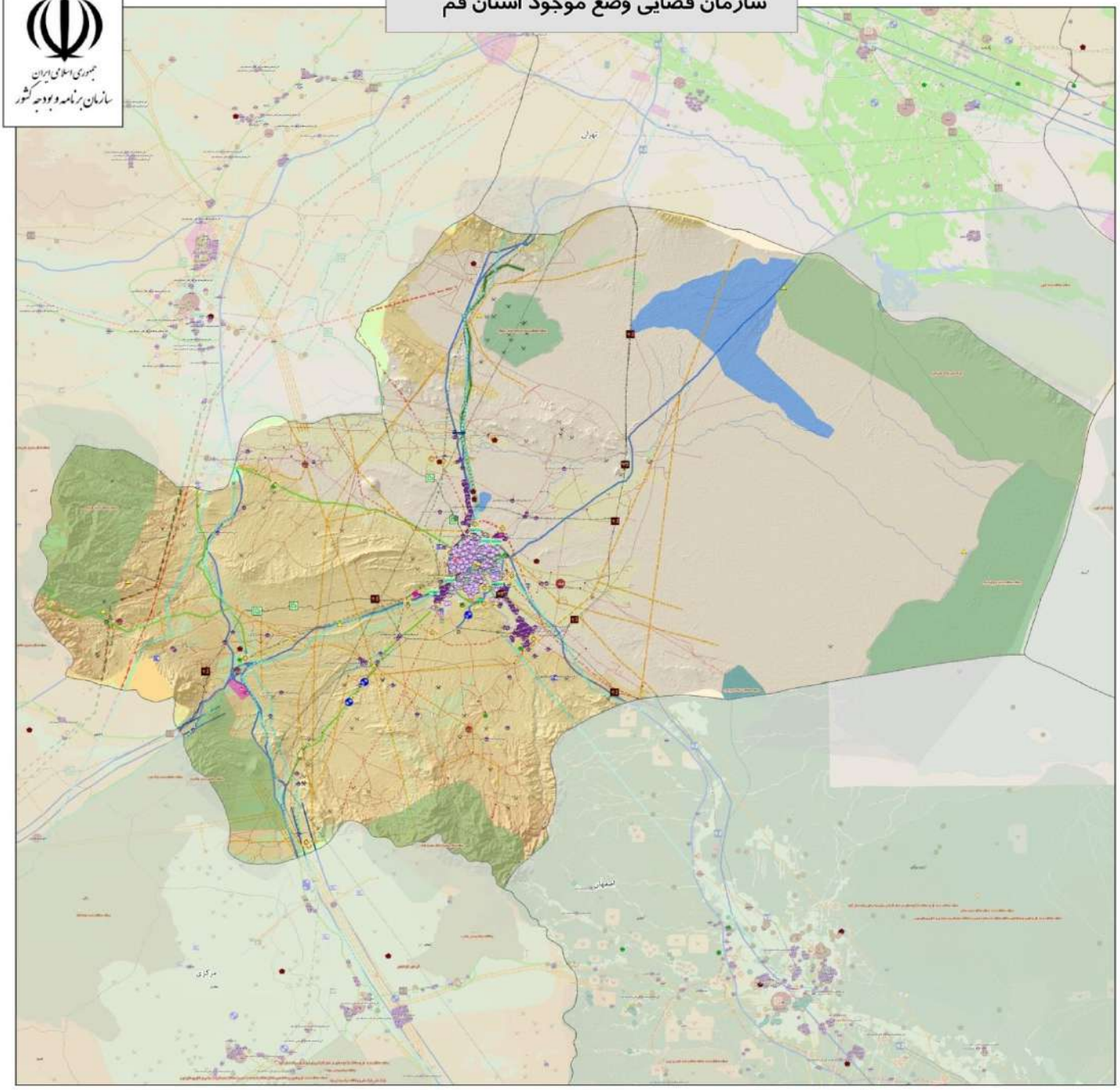

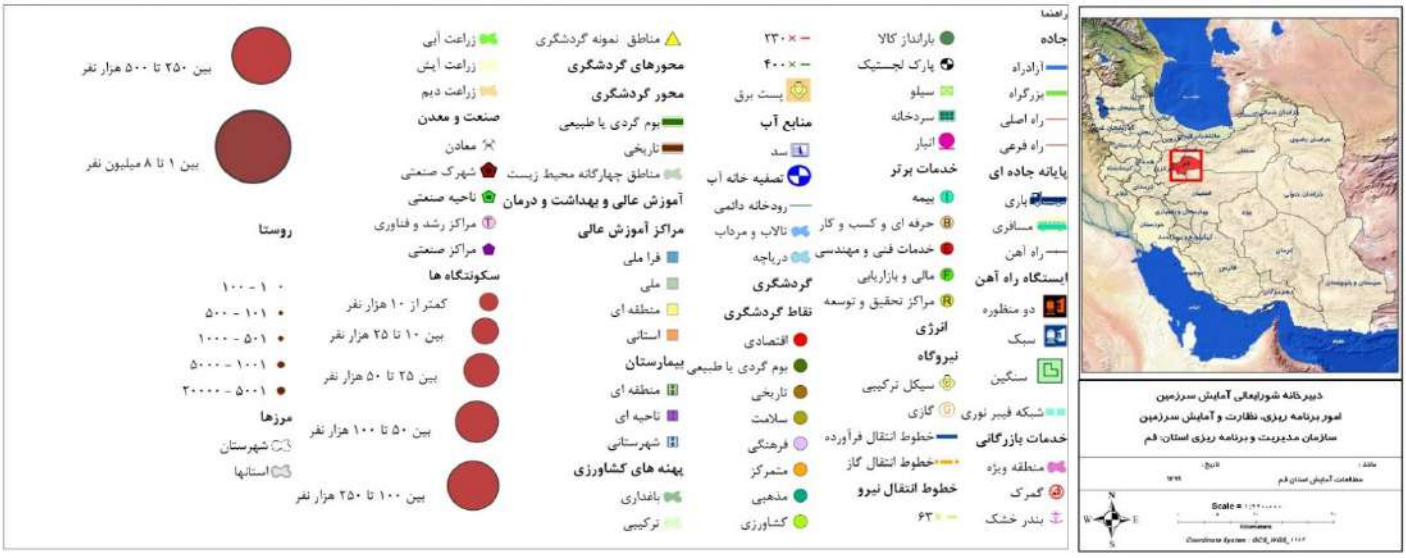

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان قم

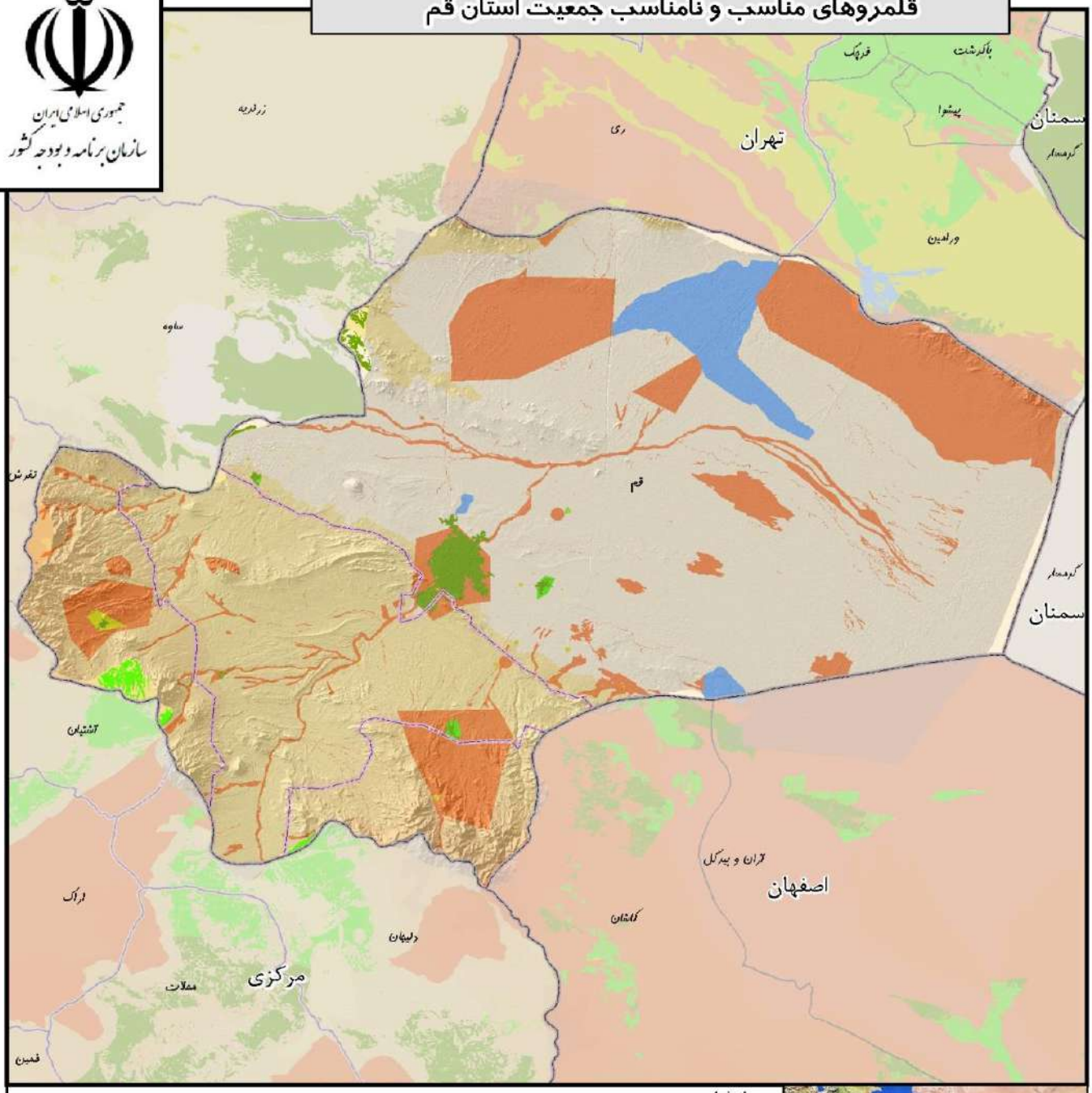

راهنما

پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000

0 5 10 20
Kilometers

N W E S

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان قـم

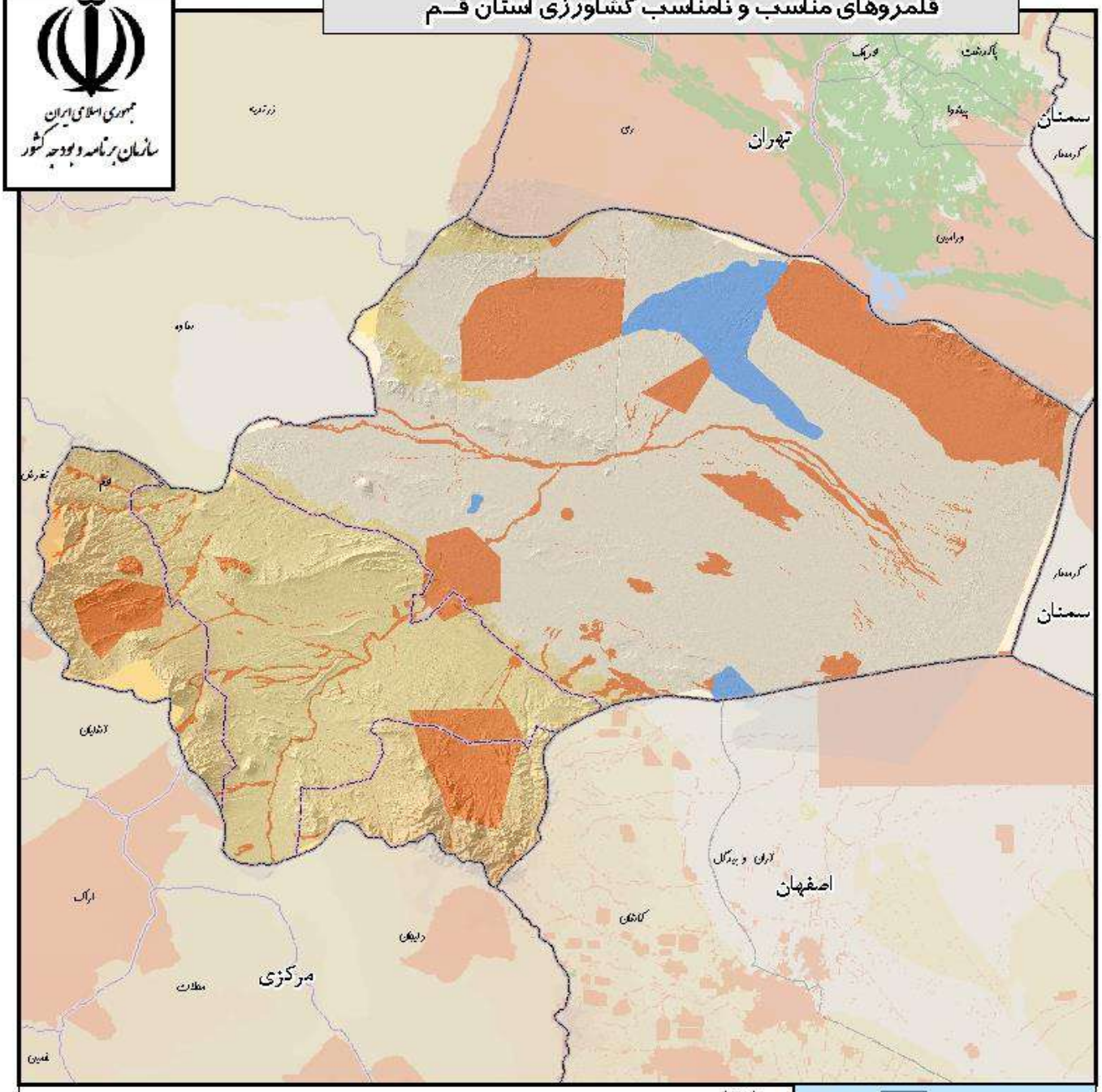

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
شرکت مشاور فنی آمایش سرزمین
منابع: مطالعات آمایش استان قم ۱۳۹۹

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان قـم

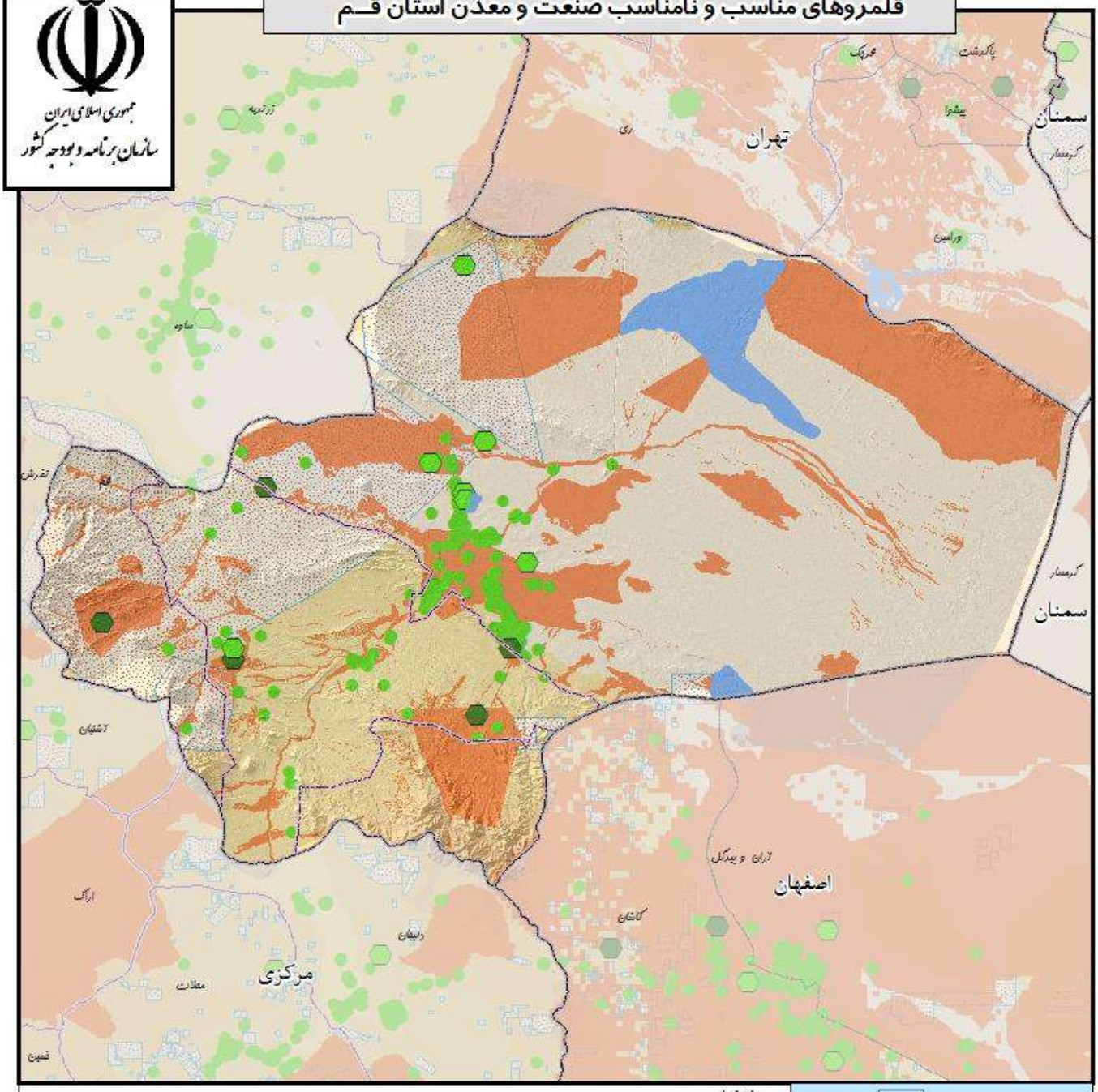

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
دفتر برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:500,000
0 5 10 20
Kilometers
N W E S

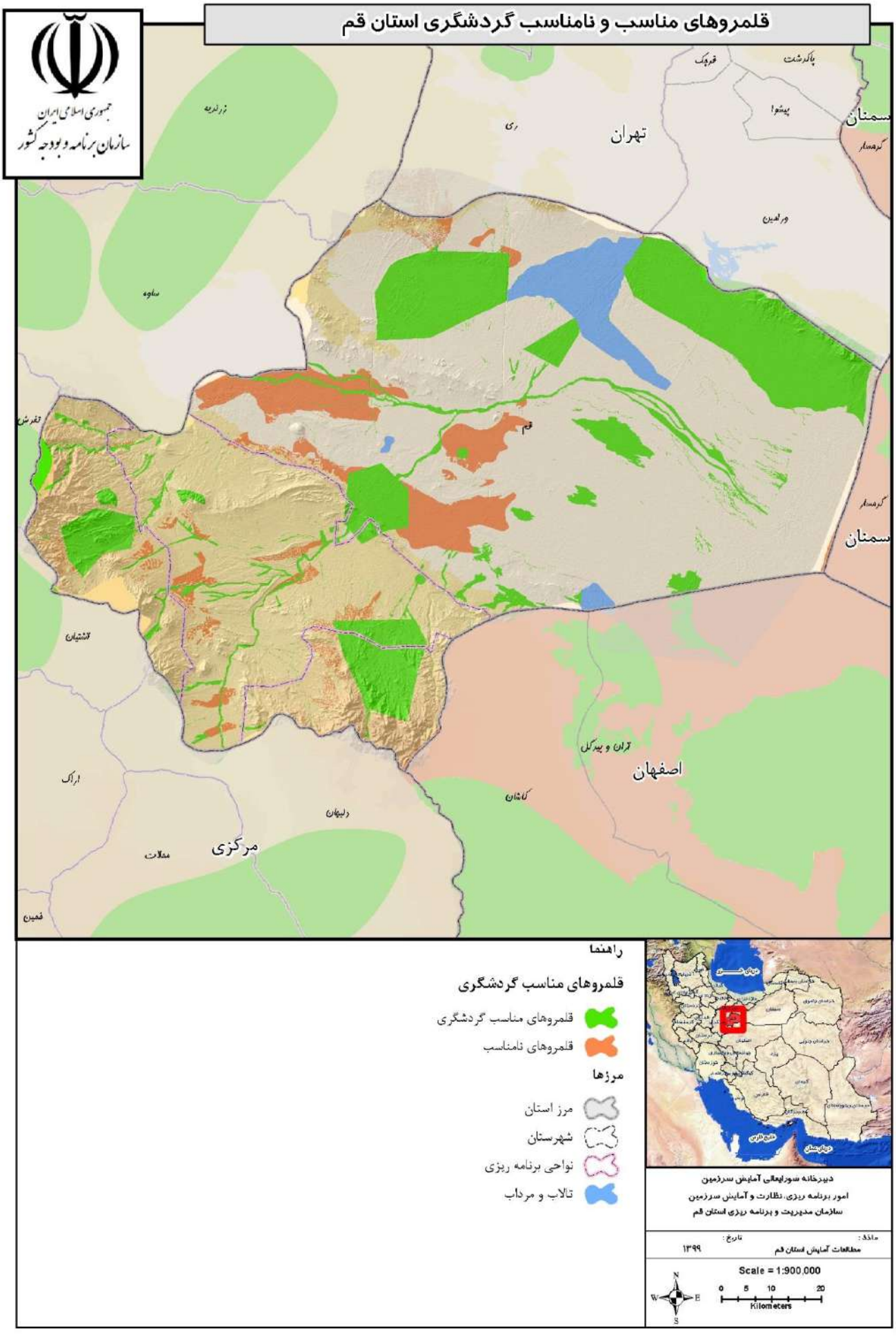
قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان قم
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
تهران
قم
اصفهان
مرکزی
سمنان
راهنما
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم
تهیه کننده:
مطالعات آمایش استان قم
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers
N
W
E
S

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

کشاورزی استان در افق طرح استان قم

راهنما

شهر کارکردی خوشه

خوشه های کشاورزی

خوشه های کشاورزی

مرکز رشد و کارآفرینی

وضعیت خوشه ها

اتق

توسعه وضع موجود

موجود

پهنه های کشاورزی

باغداری

زراعت آبی

زراعت دیم

نوع راه

آزادراه

بزرگراه

راه اصلی

مرزها

مرز استان

شهرستان

نواحی برنامه ریزی

تالاب و مرداب

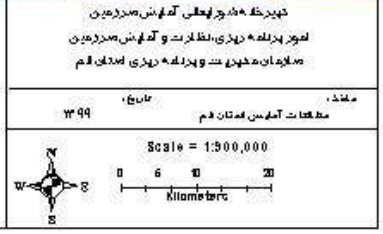

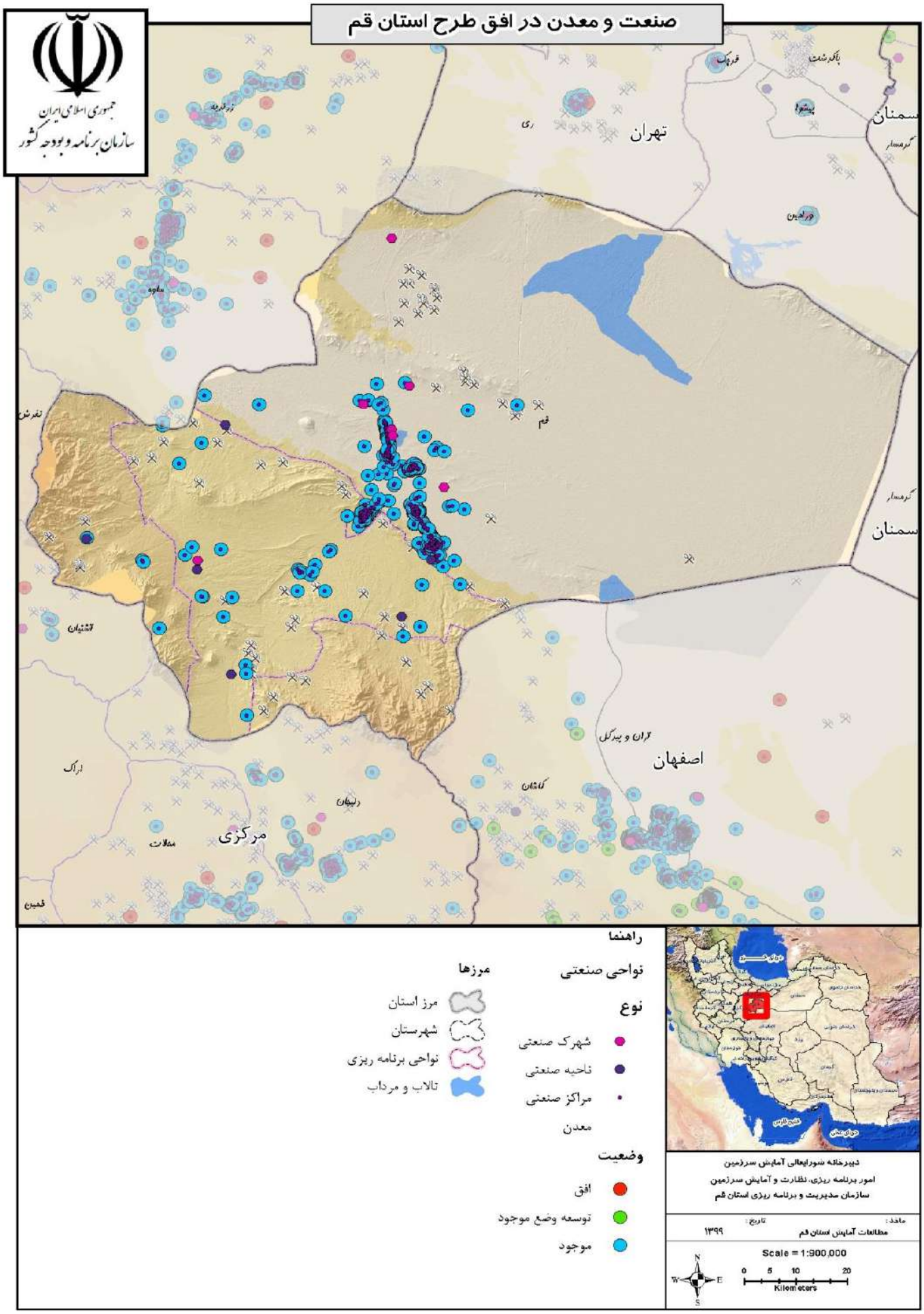
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
صنعت و معدن در افق طرح استان قم
تهران
قم
سمنان
اصفهان
مرکزی
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم
مأخذ:
مطالعات آمایش استان قم
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers

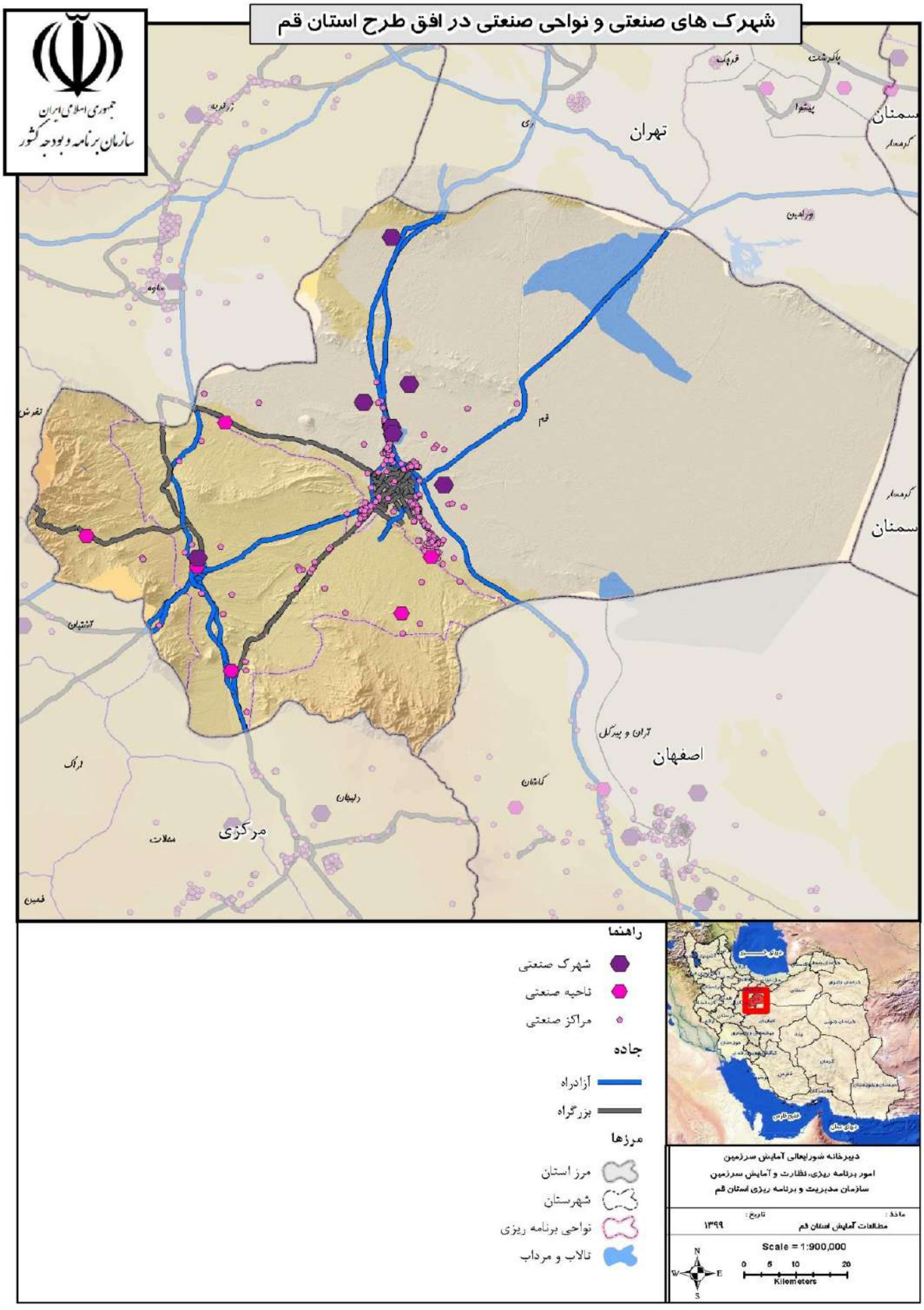
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان قم
تهران
قم
سمنان
مرکزی
اصفهان
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قم
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers
N
W
E
S

گردشگری در افق طرح استان قم

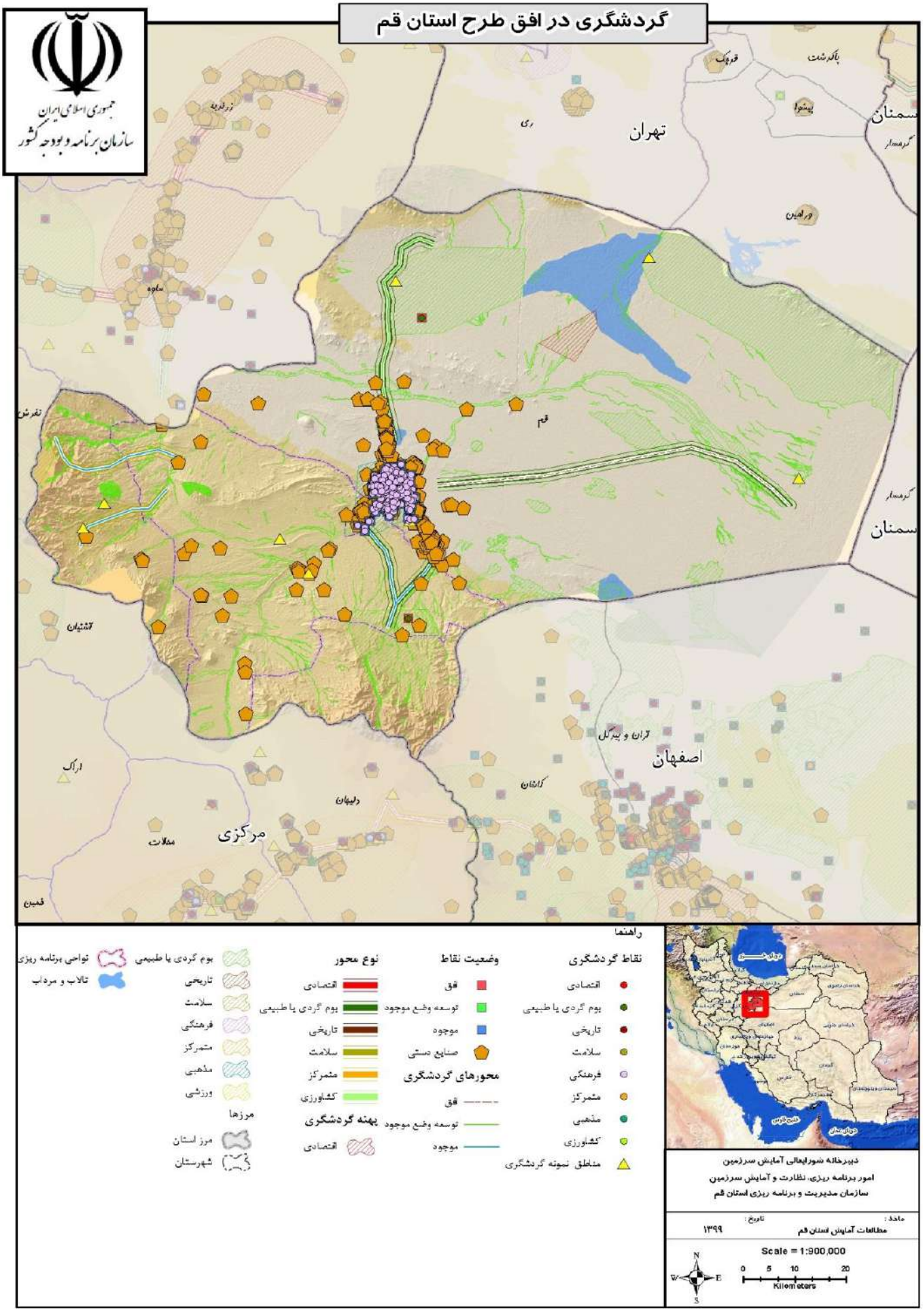

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سطح بندی شهرها در افق استان قم

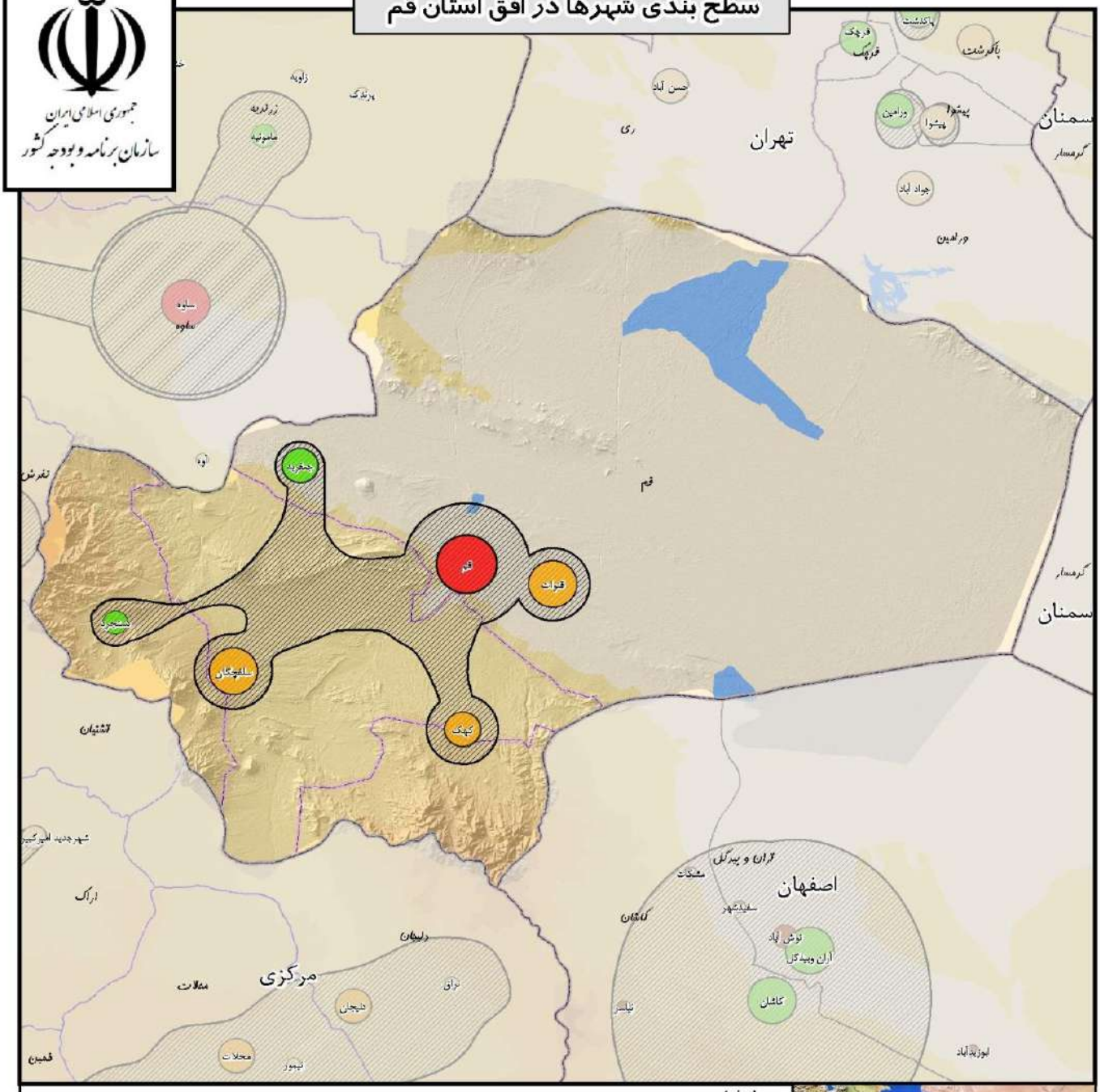

راهنما

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

سطح خدمات رسانی شهر

- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان قم

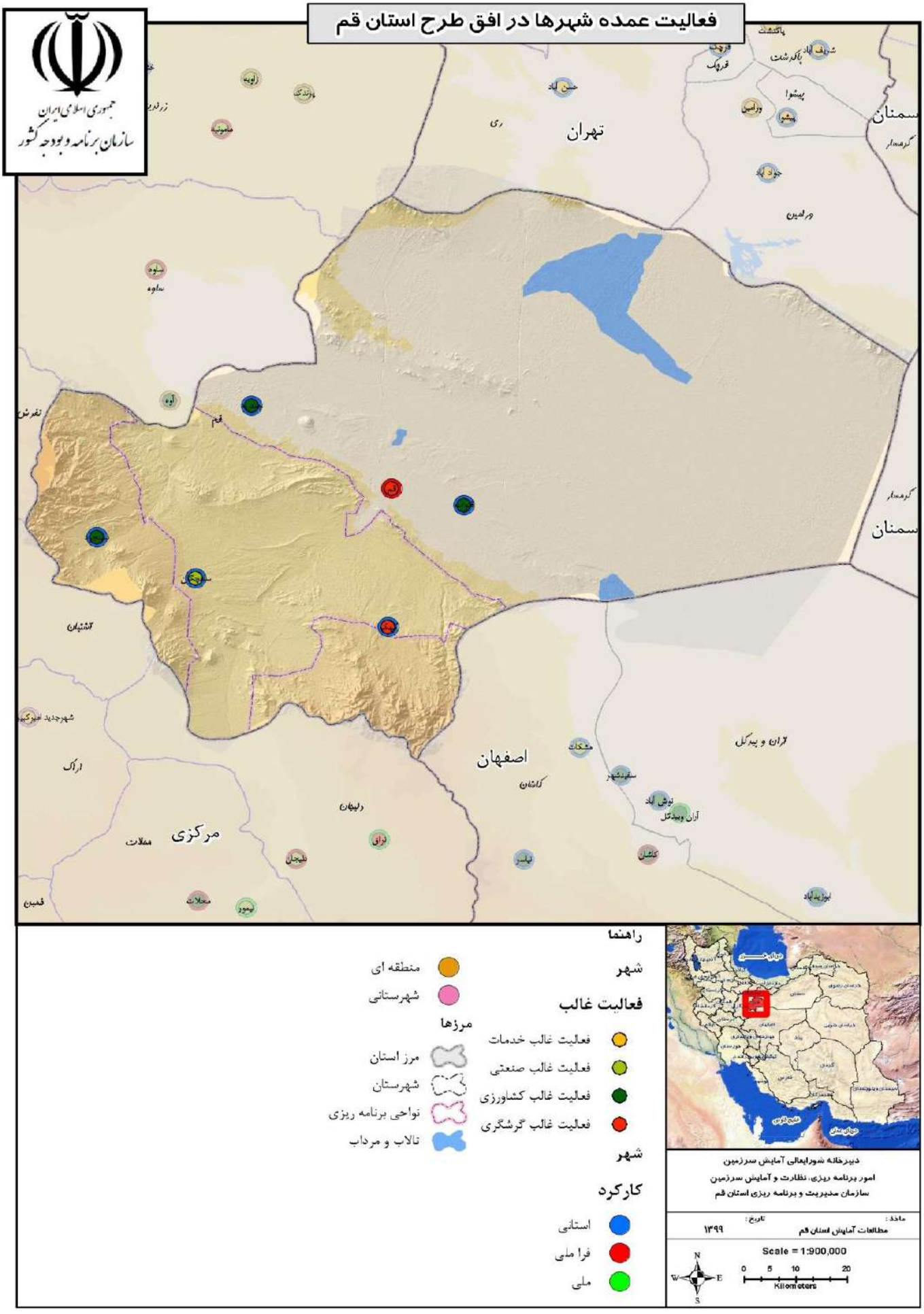

روستاهای مرکزی سطح یک استان قم

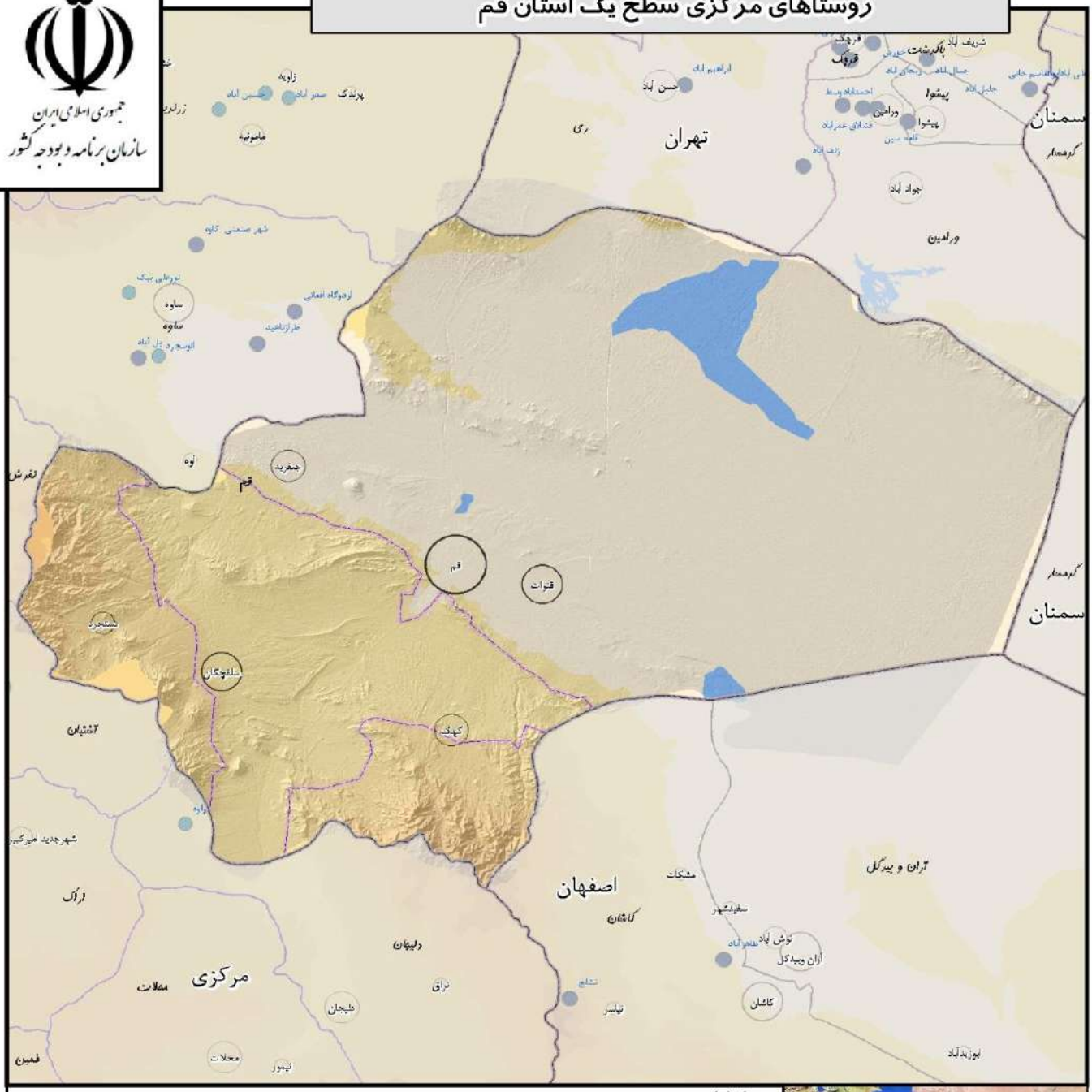

راهنما

روستای سطح ۱

سطح ۱

جمعیت کل

بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر

بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر

مرزها

مرز استان

شهرستان

مراکز شهری

نواحی برنامه ریزی

سطح جمعیتی شهر

تالاب و مرداب

سطح ۵

سطح ۴

سطح ۳

سطح ۲

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم

تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000

0 5 10 20

Kilometers

N W E S

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان قم

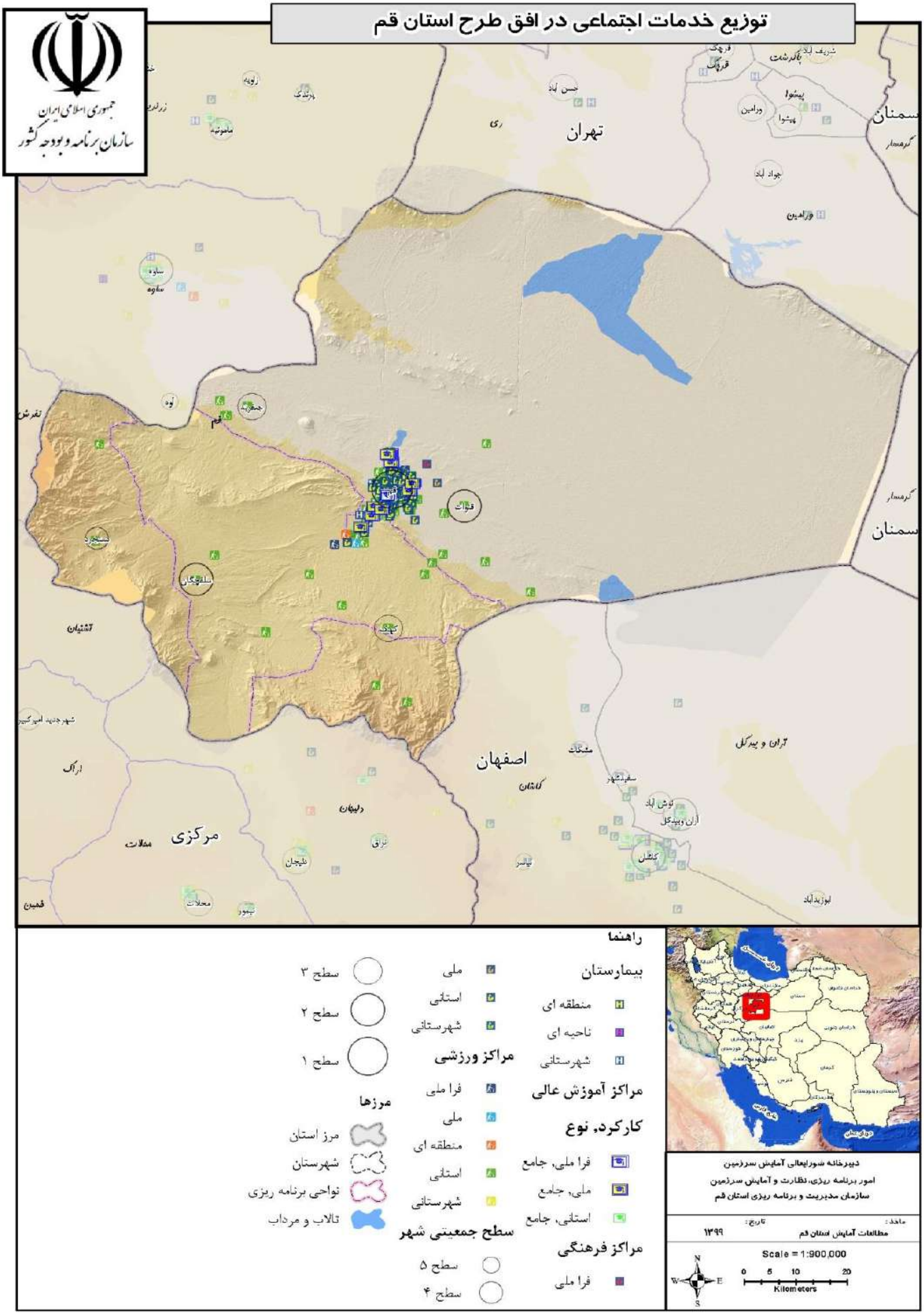

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان قم

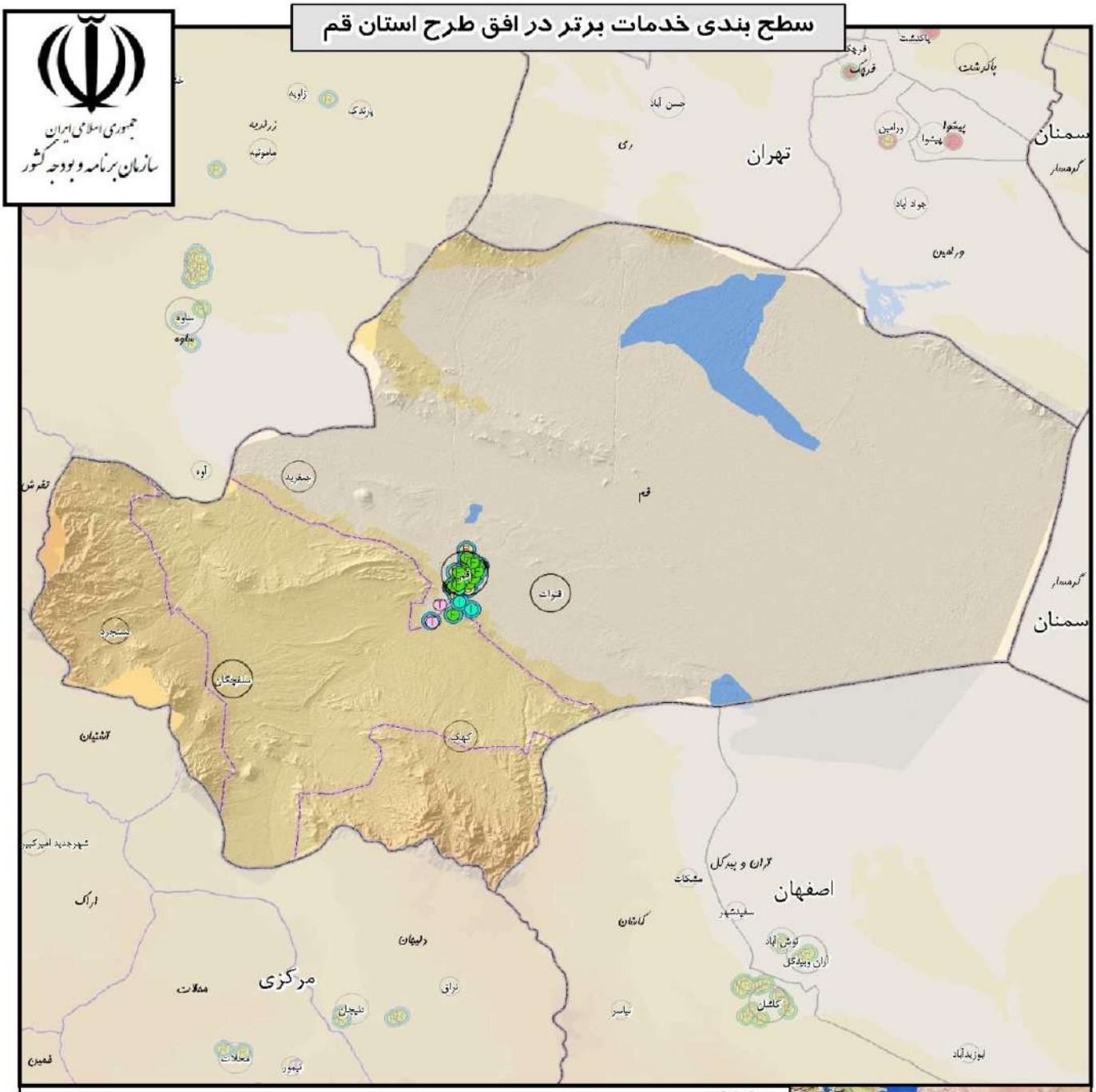

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

راهنما

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

خدمات برتر

وضعیت
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers
N W E S

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان قم

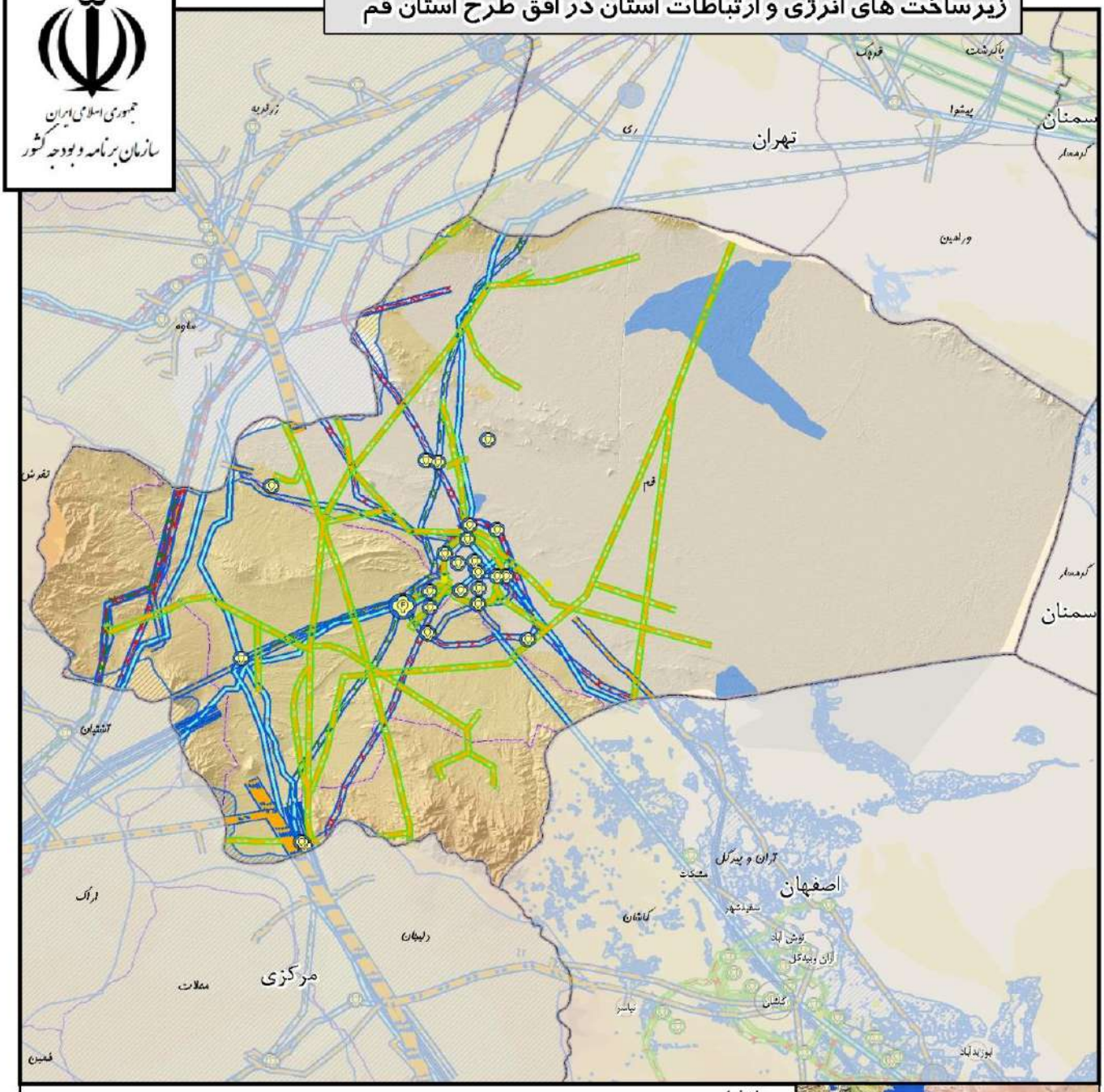

راهنما

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سیکل ترکیبی
- گازی
- ایستگاه تقلیل فشار گاز
- پست برق

وضعیت مراکز
- افق

- توسعه وضع موجود
- موجود
- خطوط انتقال گاز
- شبکه فیبر نوری
- ۲۳۰
- ۴۰۰
- ۶۳
- خطوط انتقال فرآورده

وضعیت خطوط
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

پهنه های دارای پتانسیل انرژی
- پتانسیل سایر

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم

ماخذ: مطالعات آمایش استان قم
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان قـم

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

راهنما

فرودگاه
کارکرد
استانی
فرا ملی
ملی
پایانه جاده ای
نوع
باری
مسافری

مراکز لجستیک
نوع
انبار
بارانداز کالا
بندر خشک
سردخانه
سیلو
پارک لجستیک
گمرک
دو منظوره
سبک
سنگین

وضعیت محور
افق
توسعه وضع موجود
موجود
کارکرد محور
فرا ملی
ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی

نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه آهن
دو منظوره
سبک
سنگین

نواحی اقتصادی
نوع
منطقه ویژه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قـم

ماخذ : مطالعات آمایش استان قم
تاریخ : ۱۳۹۹

Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers
N W E S

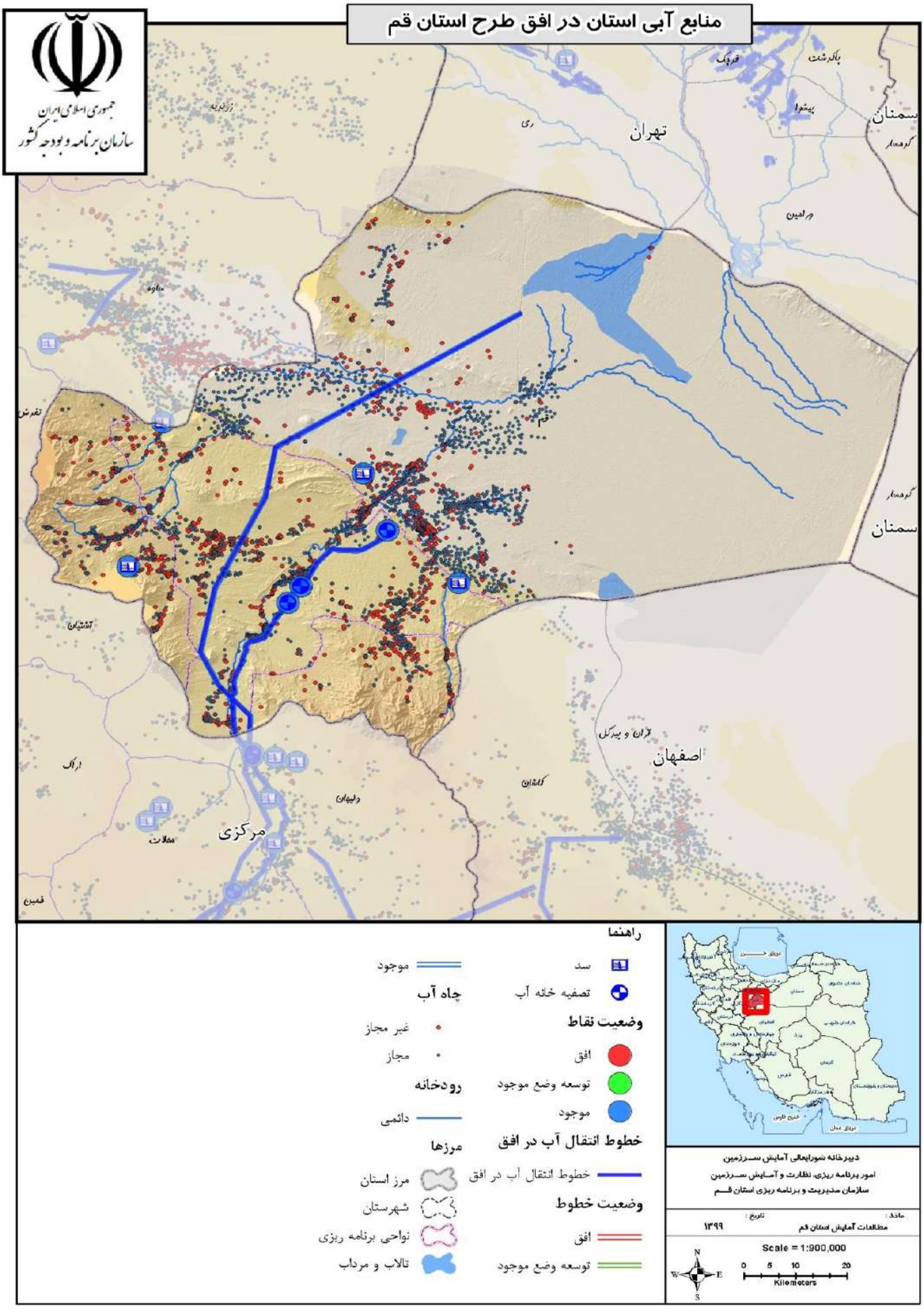
منابع آبی استان در افق طرح استان قم
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
تهران
سمنان
اصفهان
مرکزی
قم
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان قم
ماخذ :
مطالعات آمایش استان قم
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:900,000
0 5 10 20
Kilometers
N
W
E
S

سازمان فضایی وضع افق استان قم

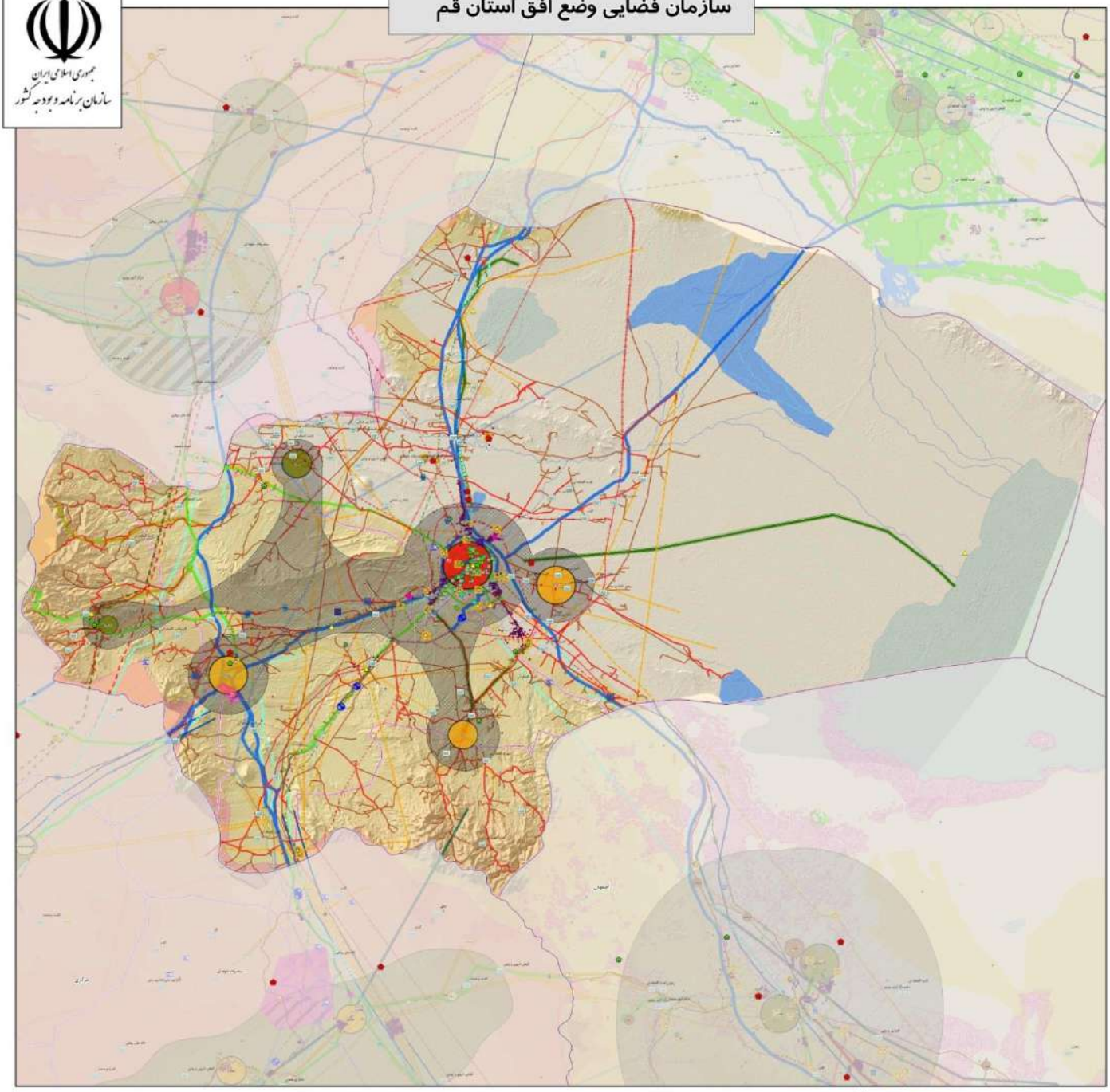

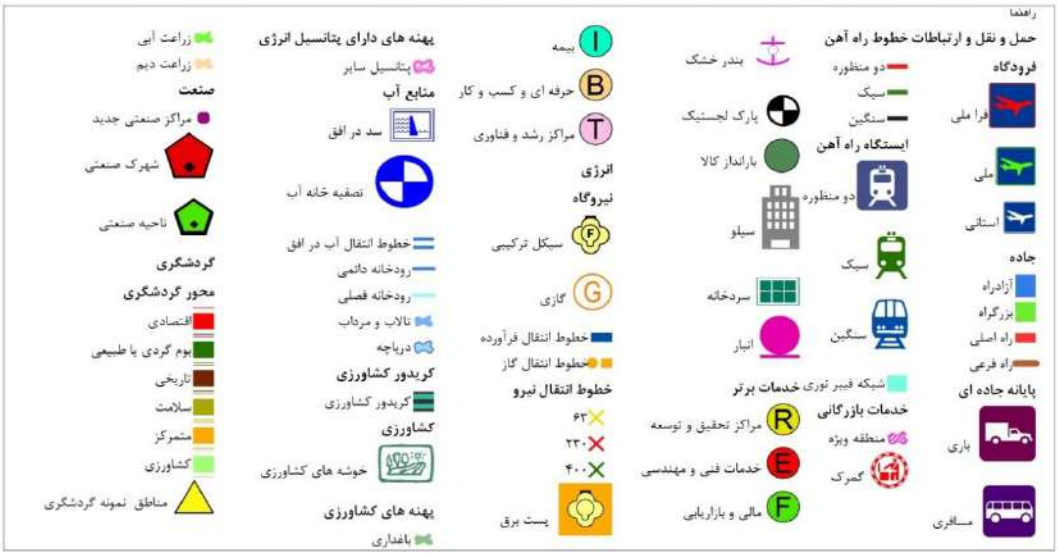

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان کردستان را درافق ۱۴۲۰ در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان کردستان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین برگرفته از اسناد فرادست سطوح ملی- منطقه‌ای و قابلیت ها و مسائل استان در قالب رویکرد تفکر ارزشی احصاء و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان قرار می گیرد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش‌ها و ماموریت‌های استان در مقیاس ملی و منطقه‌ای بر اساس بررسی اسناد فرادست، مطالعات پشتیبان و تحلیل روندها و گرایشات عمده در طول دو دهه اخیر در استان، تعیین می گردد.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن مبتنی بر الزامات اسناد فرادست، اهداف بنیادین، قابلیت‌ها و مسائل اساسی استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) با رویکرد آینده‌نگاری ارائه می-گردد. علاوه بر این، ماموریت‌های توسعه استان مبتنی بر الزامات درونی و بیرونی بیانیه چشم‌انداز، مسیر هدف و ماموریت استان در راستای تحقق چشم‌انداز را بیان می‌دارد.

راهبردهای پابرجا: یکی از مهمترین جهت‌گیری‌های توسعه آتی استان است که بر اساس سناریوهای متصور و سازمان فضایی وضع موجود استان، تعیین می گردد.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده، تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آنها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان کردستان به قرار زیر است:

۲-۱-اهداف بنیادین

-رقابت‌پذیری و الگوهای اقتصادی تحول یافته مبتنی بر کارآفرینی، بهره‌وری و نوآوری منطقه‌ای در تناسب با ساختار بازارهای فرامنطقه-ای

-توسعه فضایی متعادل، هم‌پیوند و تکامل‌یابنده منطقه‌ای بر مبنای رویکرد "تمرکز ـ توازن"

-الگوی پایدار توسعه مبتنی بر تعادل و توازن اکولوژیکی و تاب‌آوری محیطی

-افزایش انسجام و حس تعلق ذهنی - عینی با فضای سرزمینی و رفع آسیب‌های اجتماعی استان

-هم‌پیوندی عملکردی-کالبدی با شبکه‌ها و کریدورهای سرزمینی و فراسرزمینی

-دیپلماسی منطقه‌ای توسعه‌یافته و تقویت نقش هم‌پیوندی مرزهای بین-المللی استان مبتنی بر رویکردهای ژئوپلیتیکی و هیدروپلیتیکی سرزمین

-زیست‌پذیری و کیفیت زندگی ارتقاء یافته مکان در راستای جذب و نگهداشت سرمایه‌های انسانی منطقه

-ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۲-نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملّی و فراملّی

بخش	وظیفه تخصصی در هر نقش	نواحی برنامه‌ریزی/شهرستان
امنیتی - دفاعی	حفظ و ساماندهی جمعیت در نواحی مرزی استان با مکان یابی کانونهای مستعد مناسب و ایجاد روستا- شهرهای جدید عملکردی و تقویت نقش دیپلماسی مرزی ارتقای و تقویت نقش در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافندغیرعامل	مریوان ،سروآباد، بانه و سقز
محیط زیست	احیاء و حفاظت از قلمروهای منحصر بفرد و ارزشمند طبیعی با تاکید بر تالاب زریوار و جنگل های اورامان و ...	مریوان و سروآباد
محیط زیست	جلوگیری از بیابان‌زایی و مهار کانون‌های شکل‌دهنده ریزگردها با اولویت مناطق بحرانی و بهره‌گیری از توسعه پوشش گیاهی متناسب با مقتضیات محلی	در پهنه شرق استان
کشاورزی	تولیدمحصولات زراعی بویژه تولید غلات (گندم و جو) نباتات علوفه ای، دانه های روغنی و حبوبات ساماندهی سطح زیرکشت آبی در دشت های قروه و دهگلان و توسعه کشت‌های تخصصی استان (همچون توت فرنگی، توتون و تنباکو، نخود) تولید و پرورش انواع ماهیان (سردآبی و گرم آبی) در شهرستان‌های کامیاران ، سروآباد و مریوان	در کل پهنه استان
صنعت و معدن	اصلاح و تکمیل زنجیره‌های تولید صنعتی، صنایع دانش بنیان ومونتاژ(نانو و بیوتکنولوژی، الکترونیک و...)، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی ، صنایع کوچک و متوسط اشتغالزا(دارویی،بازیافت و...)با رویکرد تأمین داخل و صادرات، طلا، صنایع کاغذ سازی و صنایع دستی	در کل پهنه استان
میراث فرهنگی و گردشگری	گردشگری طبیعی، فرهنگی – تاریخی(در کل پهنه استان)، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی) ، گردشگری دفاع مقدس در شهرهای مرزی استان و با تأکید برمؤلفه‌های شهرخلاق موسیقی یونسکودر سنندج، صنایع دستی ، موزه میراث روستایی	در کل پهنه استان
بازرگانی	قطب تجاری، لجستیکی و ترانزیتی غرب کشور در مبادله‌های بازرگانی خارجی با محوریت منطقه آزاد مریوان و بانه، منطقه ویژه اقتصادی بانه و برخوردار از حمل و نقل چند وجهی خدمات بازرگانی نوین در مریوان ، بانه و سقز	سنندج، مریوان، سروآباد، بانه و سقز
خدمات برتر	خدمات برتر گمرکی و لجستیکی، واسطه گری های مالی(بانکی و بیمه‌ای)، سلامت (پزشکی، طبیعت درمانی، تندرستی و خدمات کسب و کار در مقیاس ملی و فراملی	سنندج، مریوان ،سروآباد، بانه و سقز
ژئوپلتیک	مرکزیت مدیریت و راهبری تعاملات ایران و آسیای جنوب غربی در شهر سنندج تقویت نقش عبور و مرور بهینه کالا و مسافر در مرزهای استان(بانه، مریوان، سقز و سروآباد) با کردستان عراق و مبادلات بین‌المللی و ساماندهی نقاط مرزی و پایانه‌های مرزی استان به ویژه باشماق	سنندج، مریوان، سروآباد، بانه و سقز
حمل و نقل و ارتباطات	نقش نرانزیتی کشور با اقلیم کردستان عراق و سایر بازارهای بین المللی فرودگاه بین المللی برای گسترش حمل و نقل هوایی ملی و بین المللی ارتقاء جایگاه استان در شبکه مبادلات و تقویت پیوندهای ملی و منطقه ایبا قرار گیری در مسیر کریدور شرق- غرب و کریدور شمال - جنوب ارتباط با اقلیم کردستان به منظور اتصال به شبکه جهانی فیبر نوری	در کل پهنه استان

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه‌ای

بخش	وظیفه تخصصی در هر نقش	قلمرو/نواحی برنامه‌ریزی/شهرستان
دفاعی-امنیتی	نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی	در پهنه کل استان
محیط زیست	احیاء و حفاظت از قلمروهای منحصر بفرد و ارزشمند طبیعی با تاکید بر مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست ، مناطق برخوردار از آثار طبیعی ارزشمند و تالاب‌های استان	در پهنه کل استان
کشاورزی	تولید محصولات باغی (سیب،گردو، انار در پهنه کل استان)، محصولات دامی ، زراعی و گیاهان دارویی در کل استان	در پهنه کل استان
صنعت و معدن	صنایع تبدیلی وابسته و پیوسته و بسته بندی فرآورده های کشاورزی و دامپروری، تولید ادوات و وسایل مورد نیاز کشاورزی صنایع وابسته به پتروشیمی در قلمرو فضایی سنندج معادن غیرفلزی و فلزی به ویژه سنگ های تزیینی و نما ، باریت و منگنز از معادن در شهرستان‌های بیجار و قروه	در پهنه کل استان
میراث فرهنگی و گردشگری	گردشگری طبیعی، تجاری، تاریخی و فرهنگی، روستایی، سلامت و دفاع مقدس	در پهنه کل استان
بازرگانی	نقش محوری منطقه آزاد بانه و مریوان و منطقه ویژه اقتصادی بانه به منظور تقویت اقتصاد استان باتوجه به دارا بودن ارتباطات جاده ای قطب تجاری، لجستیکی بانه ،سقز ، مریوان، سنندج در غرب کشور در حوزه بازرگانی	مریوان، بانه و سقز و سنندج
نظام سکونتگاهی	تعادل بخشی به نظام استقرار جمعیت و فعالیت در پهنه ی استان (از طریق باز تعریف و تقویت نقش شهرها و سکونتگاهها به منظور ارتقاء جایگاه محلی، منطقه‌ای و ملی با تأکید بر نقش فرهنگی و دروازه‌ای سنندج) نقش پذیری سکونتگاههای نواحی مرزی و مکان یابی کانونهای مستعد مناسب و ایجاد روستا- شهرهای جدید عملکردی تجهیز مراکز برتر روستایی و تجمیع روستاهای پراکنده در پهنه استان	در پهنه کل استان
خدمات برتر	آموزش مهارت‌های حرفه‌ای و آموزش عالی در سطح منطقه ارائه خدمات برتر(بیمه، بازارهای مالی، مشاوره، خدمات فنی- مهندسی و پیمانکاری) در شهرستان سنندج ، خدمات بازرگانی و مالی در شهرستان های بانه و مریوان	سنندج ، بانه و مریوان
حمل و نقل	پیوند دهنده محور میانی استان (سقز- سنندج- کرمانشاه) به عنوان محور اصلی توسعه با توجه به لزوم انتشار توسعه در قلمرو استان و تکوین محور توسعه غرب کشور دروازه ارتباط دهنده استان و کشور به مناطق مرزی به منظور بهره گیری اقتصادی از مزیت نسبی مرزی بودن و ایجاد تحرک در امر بازرگانی منطقه با اقلیم کردستان عراق و درون کشور.	در پهنه کل استان
انرژی	مراکز اصلی تولید انرژی‌های نو و تجدید پذیر استان در پهنه شمال شرقی(باد) و در پهنه جنوب شرقی و شرق استان(خورشیدی) و نیروگاه برق آبی در مناطق مستعد استان	دیواندره، بیجار ،قروه، دهگلان

۲-۳- چشم‌انداز توسعه استان

چشم انداز توسعه فضایی استان کردستان با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل شامل هفت فراز بنیادین به شرح ذیل است.

فراز نخست: کردستان، خطّهٔ سرسبزِ خورشید تابان و سرچشمهٔ حیات سرزمین، مهد مردمانی است هویتمند، هم‌نشین طبیعت و دلبستهٔ سرزمین. جامعهٔ توانمند و خودآگاه کردستان، با تکیه بر توانمندی های درونی خود، زندگی درخور، هم‌پایه و هم‌شانی را با سایر مناطق سرزمینی تجربه میکنند.

فراز دوم: کردستانِ تاب‌آور، با برخورداری از همگرایی ذهنی - عینی با فضای سرزمینی، جلوه‌گاه وحدت ملی و امنیت پایدار مناطق مرزی است. شمولیتِ فراگیر همراه با سرمایه اجتماعی منطقه‌ای و ملی کردستان را حافظ و پایندهٔ هویت ملی، قومی و فرهنگیِ ایران اسلامی ساخته است.

فراز سوم: کردستان، نماد امنیت مناطق مرزی کشور، به مثابه مرکز مدیریت و راهبری تعاملات ایران و آسیای جنوب غربی، پیوندهای ناگسستنی و مستحکمی با سرزمین و نواحی فرامرزی برقرار ساخته است. این قلمرو پیوندگاه و نقطه تلاقی شمال غرب به جنوب شرق کشور به شمار می‌رود. شبکه‌ها و کریدورهای سرزمینی و فراسرزمینی هم‌پیوند به مرکزیت کردستان تسهیل‌گرِ همکاری‌های ملی و فرامرزیِ اقتصادی، فرهنگی و محیط‌زیستی به منظور توسعه ملی سرزمین ایران است.

فراز چهارم: این استان سرسبز، بر پایهٔ شیوه‌های نوآور و دوستدار محیط، از نقش اساسی در تامین امنیت غذایی سرزمین برخوردار است. که از طریق خوشه‌های فعالیتی منسجم، کریدورهای یکپارچه و شبکه‌های فعال رشد کشاورزی و مبتنی بر شیوه‌های حکمروایی یکپارچهٔ منطقه‌ای منابع آبی، برآورده شده است.

فراز پنجم: گرایش کردستان به توسعه، حرکت و پیشرفت، این پهنه را به منطقه‌ای خلاق، یادگیرنده و کارآفرین مبدل ساخته است که ضامن پویایی، تنوع، رقابت‌پذیری و دست‌یابی استان به تعادل در سطح بالا است. زنجیره‌های ارزش اقتصادی مبتنی بر موهبت منابع طبیعی، بازارچه‌های پررونق و پویا و شبکه لجستیکی پیشرفته، ساختار اقتصادی متنوع و محیطی مساعد، را برای کسب و کار فراهم ساخته است.

فراز ششم: یکپارچگی پهنه شرقی و غربی استان و نیز ارتباط پویا و سازندهٔ میان شهر و روستا ساختار فضایی متعادل، هم‌پیوند و تکامل‌یابندهٔ منطقه‌ای را ایجاد کرده است.

فراز هفتم: کردستانِ اصیل، به مثابه پایتخت جشنواره‌های فرهنگی کشور، مهد فرهنگ، هنر و مهربانی و پهنهٔ نشاط، گردشگری و سرزندگی است. برگزاری رویدادهای آیینی جلوه‌گاه غنای فرهنگی کردستان و سرزمین به جهانیان است.

۲-٤- ماموریت‌های توسعه استان

- برقراری توازن و تعادل فضایی منطقه‌ای و باز تنظیم رابطه‌ی میان مناطق شهری و روستایی و تعدیل جریان‌های مهاجرتی

- تقویت هم پیوندی کالبدی-عملکردی استان با مناطق مرکزی، جنوبی و شمالی (چهارراه کریدور زاگرس)
- زمینه‌سازی ایجاد اشتغال پایدار و الگوهای درون زای توسعه مبتنی بر مزیت‌های نسبی و رقابتی استان
- توسعه‌ی پایدار صنعت و کشاورزی در چارچوب ظرفیت برد محیطی
- پایداری فرهنگی و مشارکت‌پذیری گروه‌های اجتماعی در توسعه منطقه‌ای و ملی

۲-۵-راهبردهای پابرجا

هدف نخست: رقابت پذیری و الگوهای اقتصادی تحول یافته مبتنی بر کارآفرینی، بهره‌وری و نوآوری منطقه‌ای در تناسب با ساختار بازارهای فرامنطقه‌ای

-متناسب سازی ساختارهای اقتصادی موهبت‌مبنای استان با بازارهای فرامنطقه‌ای از طریق خلق مزیت‌های ویژه مکان
-شکل‌دهی به شبکه‌های همکاری و تکمیل زنجیره‌های تولید درون و فرا استانی با اولویت تولید کالاهای واسطه-ای
-بازتعریف شهرک‌ها، نواحی صنعتی و معدنی موجود برمبنای رویکرد توسعه خوشه‌ای
-بهبود و ارتقای کارآفرینی، نوآوری و بهره‌وری محیط کسب و کار مبتنی بر نهادها و پیشران‌های مولد
-بهبود و تسهیل محیط کسب و کار منطقه‌ای
-ساماندهی اقتصاد غیررسمی در مناطق مرزی
-آموزش، پرورش و تقویت سرمایه های انسانی منطقه‌ای
-افزایش تاب‌آوری اقتصاد استان مبتنی بر تنوع‌بخشی به تخصص‌های اصلی صنعتی استان

هدف دوم: توسعه فضایی متعادل، هم‌پیوند و تکامل‌یابنده منطقه‌ای بر مبنای رویکرد "تمرکز ـ توازن"

-اولویت‌بخشی به رویکردهای تمرکزگرا در مراحل نخستین توسعه و سپس توزیع متوازن آن به سایر نقاط استان با تأکید بر نقاط مرزی
-توسعه روابط پیرامون ـ پیرامون و ایجاد شبکه‌های هم‌پیوند سکونت (شهری ـ روستایی) و فعالیت در مناطق دارای توان و قابلیتِ نواحی پیرامونی استان
-تعادل‌بخشی و متوازن کردن توسعه فضایی مبتنی بر الزامات محیط زیستی
-اولویت‌بخشی به رویکرد توانمندسازی اجتماعات محلی در راستای ساماندهی پدیده اسکان غیررسمی
-بهره‌گیری بیشینه از فرصت‌های بیرونی ناشی از کریدور بزرگراهی غرب کشور و دسترسی به مرزهای غربی کشور
-توانمندسازی و استفاده بیشینه از ظرفیت‌های مراکز جمعیتی میان و کوچک (روستاشهرها، شهرهای کوچک و میانی) به عنوان مراکز تعدیل‌گر جریان‌های مهاجرتی در استان
-اولویت‌بخشی به الگوهای خدمات شهری و روستایی دسترس‌پذیر، عادلانه و دربرگیرنده در سطح استان

- بیشینه‌سازی پیوندهای عادلانه روستاشهری و بهره‌گیری از قابلیت‌های محیطی محلی مناطق روستایی استان
- توسعه فضایی میان‌افزا و فشرده سکونتگاه‌های شهری و روستایی در نواحی دارای ظرفیت زیستی

هدف سوم: الگوی پایدار توسعه مبتنی بر تعادل و توازن اکولوژیکی و تاب‌آوری محیطی

- تعادل بخشی در توزیع و انتقال منابع آب سطحی به خارج از استان، مبتنی بر رویکرد مدیریت یکپارچه و ملی منابع آب (IWRM)
- بهبود کمی و کیفی تراز اکولوژیک شهرستان‌های استان (به ویژه نیمه شرقی)
- فرصت سازی برای استفاده از منابع آب با شاخص‌های شیمیایی نامطلوب ناشی از ساختار زمین‌شناسی
- تغییر نگرش موجود به رویکرد نومنطقه-گرایی محیط‌زیستی در راستای توسعه پایدار
- بیشینه سازی تاب آوری محیطی و کمینه سازی بحران‌های محیط‌زیستی با منشا برون مرزی نظیر گرد و غبار و تغییرات اقلیمی و ...
- تعادل‌بخشی بین عرضه و تقاضای آب در داخل استان، مبتنی بر رویکرد انتقال بهینه منابع آب با رعایت حقوق مبدا (بالادستی) و مقصد (پایین دستی)
- پیاده‌سازی و ترویج الگوی پایدار و درون-زای کشت در استان

هدف چهارم: افزایش انسجام و حس تعلق ذهنی - عینی با فضای سرزمینی و رفع آسیب‌های اجتماعی استان

- ایجاد فرصت برابر و فراگیر مشارکت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی (فارغ از مقوله قومیت، مذهب، زبان، پایگاه اجتماعی و غیره)
- تضمین دسترسی برابر ساکنان استان به امکانات و زیرساخت‌های اولیه با رویکرد خروج از تله محرومیت
- اجتناب فراگیر از امنیتی کردن پدیده‌ها و مسائل اجتماعی و فرهنگی استان (کاهش مداخله نهادهای امنیتی و سیاسی در مسائل اجتماعی و فرهنگی استان و مدیریت این مسائل در چارچوب روش‌های اجتماعی و فرهنگی)
- تبدیل استان به لایه اول پیوند و تعاملات اجتماعی و فرهنگی با کشور عراق به ویژه اقلیم کردستان
- برندسازی و نمادسازی از رویدادهای مکانی، جاذبه‌های طبیعی و عناصر فرهنگی هویت‌بخش استان در سطح ملی (موسیقی، تئاتر خیابانی، صنایع دستی، رویدادهای مذهبی و ...) ارتقاء نقش استان به عنوان مرکز رویدادها و جشنواره‌های خاص فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی
- اصلاح و تغییر انگاره‌های ذهنی برون منطقه‌ای از "کردستان "
- شبکه‌سازی اجتماعی – فرهنگی با رویکرد طرح و بازگویی مطالبات و نیازهای جمعی و مورد وفاق ساکنان و ذی‌نفعان استان
- واگذاری اختیارات و تقویت نقش استان در سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های فرهنگی مرتبط با استان بر مبنای خواسته‌ها و گرایشات ساکنان استان (تجربه صدا و سیمای استان، تجربه برگزاری کنگره مشاهیر کرد، و ...)

- شفاف‌سازی و بهود اقدامات و عملکرد سازمان‌های مسئول استان و الزام به اطلاع‌رسانی و استماع عمومی با رویکرد افزایش رضایت و اعتماد عمومی
- توسعه اجتماع‌محور اکوتوریسم و بوم‌گردی
- مدیریت و کنترل تدریجی آسیب‌های اجتماعی استان

هدف پنجم: هم‌پیوندی عملکردی-کالبدی با شبکه‌ها و کریدورهای سرزمینی و فراسرزمینی

- رفع شکاف دیجیتالی بین استان و سرزمین و توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات
- تعریف نقش و ماموریت استان مبتنی بر عملکردهای لجستیکی حمل ونقل و ترانزیتی
- تقویت پیوندهای استان با سرزمین در راستای اتصال به مراکزعمده ی جمعیتی ، فعالیت ، تولید و بازار
- اتصال شرقی-غربی و شمالی-جنوبی شبکه عملکردی-کالبدی درون استانی با شبکه‌های ملی، فراملی و کریدورهای بین المللی

هدف ششم: دیپلماسی منطقه‌ای توسعه‌یافته و تقویت نقش هم‌پیوندی مرزهای بین‌المللی استان مبتنی بر رویکردهای ژئوپلیتیکی و هیدروپلیتیکی سرزمین

- ارتقاء تعاملات و مراودات با مرکز برای افزایش دیپلماسی با کشورهای هم‌جوار
- تقویت تعاملات اقتصادی فرامنطقه‌ای استان
- برنامه‌ریزی رویدادها و گردهمایی‌های مشترک مذهبی و فرهنگی و سیاسی
- تعریف برنامه‌ها و پروژه‌های زیرساختی مشترک با کشورهای هم‌جوار

هدف هفتم: زیست‌پذیری و کیفیت زندگی ارتقاء یافته مکان در راستای جذب و نگهداشت سرمایه‌های انسانی منطقه

- بهبود استانداردهای زندگی و سطح کیفیت زندگی در سکونتگاه‌های شهری
- خدمات‌رسانی به سکونتگاه‌های روستایی در چارچوب رویکرد مکان‌های مرکزی و حوزه‌های خدمات‌رسانی روستایی
- توسعه تسهیلات و زیرساخت‌های منطقه‌ای پشتیبان سکونت
- ارتقاء شاخص‌های بهداشت، سلامت و ایمنی منطقه‌ای با تاکید بر نواحی مرزی
- افزایش سرزندگی و نشاط اجتماعی مبتنی بر شاخص‌های رفاهی بهبودیافته

۲-۶-شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- قلمروهای تثبیت شده سکونت موجود شهری و روستایی

- توسعه درونی فضاهای خالی شهرها و اطراف شهرهای اصلی

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

- توسعه فعالیت کشاورزی زراعت در نیمه شرقی استان دشت های قروه، دهگلان، کامیاران، بیجار و دیواندره و بخش‌هایی از سقز و بانه

- توسعه فعالیت های کشاورزی باغی در شهرستان‌های سنندج، کامیاران، سروآباد و مریوان و بخش‌هایی از سقز و بانه

- توسعه فعالیت های کشاورزی دامی در شهرستان‌های دیواندره، بیجار، سقز، دهگلان، کامیاران ، سنندج

- توسعه فعالیت های آبزی پروری در شهرستان‌های کامیاران ، سروآباد و مریوان

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- شهرک‌های صنعتی، نواحی صنعتی، واحدهای بزرگ صنعتی خارج از شهرک‌ها و نواحی صنعتی.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های خدمات گردشگری

- کلیه عرصه‌های طبیعی استان شامل دشت، کوهستان و کوه‌پایه، دریاچه‌ها و تالاب‌های استان با رعایت الزامات محیط‌زیست بعنوان گردشگری طبیعی(کلیه استان)

- نیمه غربی استان به ویژه در قلمرو فضایی شهرستان بانه، مریوان و سقز به عنوان گردشگری سلامت و تجاری

- نیمه غربی استان به ویژه منطقه فرهنگی اورامانات، مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی آن بعنوان گردشگری طبیعی

- منطقه تاریخی فرهنگی کرفتو، زیویه وتخت سلیمان (آذربایجان غربی)

- مناطق نمونه گردشگری و روستاهای هدف گردشگری به عنوان گردشگری روستایی(کلیه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیت‌های بازرگانی

- کریدورهای همدان- سنندج – مریوان و مرز رسمی باشماق

- کریدور زنجان – بیجار – دیواندره – سقز و بانه به سمت بازارچه مرزی سیران بند

- کریدور زاگرس (کرمانشاه – سنندج سقز – بوکان)

- کریدور میاندوآب- بیجار – قروه – همدان

- کریدور همدان – سنندج- باشماق و اتصال به خطوط حمل و نقل عراق

- کریدور سنندج- بیجار- زنجان و بیجار- سقز- مهاباد

- توسعه انبارها و سیلوها در نیمه غربی و منتهی به مرزها و بازارچه‌های مرزی استان

- توسعه فعالیت‌ها و خدمات لجستیک در حد فاصل سنندج – مریوان و سقز- بانه

- خدمات بازرگانی و گمرکی در شهرهای مریوان، بانه، سقز و سنندج

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- محدودیت استقرار در قلمرو جنگل‌ها، تالاب‌ها و مناطق حفاظت شده و شکار ممنوع
- محدودیت استقرار در پهنه‌های با خطرات بالای طبیعی شامل سیل، زلزله و زمین لغزش
- محدودیت استقرار در حرایم طبیعی و اراضی داری توان اکولوژیک بالا در حفاظت

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیت‌های کشاورزی

- محدودیت‌های ناشی از قلمروهای محیط زیست طبیعی (محدودیت گسترش در قلمرو جنگل‌ها،مراتع، تالاب‌ها و مناطق حفاظت شده)
- محدودیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (محدوده شهرها، منابع طبیعی و حرایم آن‌ها)
- محدودیت‌های طبیعی(شیب زمین، دسترسی‌پذیری و آسیب‌پذیری از مخاطرات طبیعی)

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های صنعتی و معدنی

- محدودیت گسترش در قلمرو جنگل‌ها، تالاب‌ها و مناطق حفاظت شده؛
- محدودیت استقرار در حرایم طبیعی و اراضی داری توان اکولوژیک بالا در حفاظت
- محدویت گسترش فعالیت‌های صنعتی آلاینده در محدوده شهرها؛
- پهنه‌های دارای محدودیت های طبیعی و با دسترسی پذیری پایین و دارای درجه بالای مخاطرات طبیعی

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت های گردشگری

- اراضی دارای توان اکولوژیک بالا در حفاظت به عنوان محدودیت برای گردشگری متمرکز
- پهنه‌های دارای درجه بالای مخاطرات طبیعی
- برخی از نواحی نوار مرزی با توجه به محدودیت‌های امنیتی و نظامی

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان کردستان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

الف) تخصص‌های اصلی نواحی برنامه‌ریزی

ناحیه برنامه‌ریزی شماره ۱ (ناحیه جنوبی شامل شهرستان‌های سنندج، کامیاران، دهگلان و قروه):

-کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی، گردو و میوه‌های دانه‌دار و هسته‌دار، آبزی‌پروری، دامپروری، زنبورداری، زراعت با تأکید بر گندم و جو، حبوبات، سیب‌زمینی، سبزی و صیفی‌جات، علوفه و زراعت چوب با تأکید بر صنوبر)

-صنایع غذایی، مواد و محصولات شیمیایی با تأکید بر پتروشیمی، فلزات اساسی، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر تایر و تیوب، ابزارآلات پزشکی، الکترونیک با تأکید بر گیرنده‌های تلویزیونی، چوب و محصولات چوبی،

کاغذ و چاپ، کانی غیرفلزی با تأکید بر سنگ‌های تزئینی، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر سنگ آهن،نساجی و پوشاک، بازیافت و فلزات اساسی با تأکید بر ذوب آهن

- معدن و استخراج معدنی با تأکید بر طلا، سنگ‌های تزئینی و ساختمانی و سنگ آهن
- حمل‌ونقل و لجستیک
- گردشگری سلامت، طبیعی و رویداد
- خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی، بانک و بیمه، آموزش و بهداشت)
- صنایع دستی با تأکید بر قالی‌بافی و گلیم‌بافی، نازک‌کاری چوبی و ساخت سازهای سنتی
- خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی و معدنی

ناحیه برنامه‌ریزی شماره ۲ (ناحیه غربی شامل شهرستان‌های مریوان و سروآباد)

- کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی، گردو و انگور، زنبورداری، آبزی‌پروری، کشت توتون، پرورش طیور، زراعت با تأکید بر گیاهان دارویی)
- صنایع غذایی
- تجارت و بازرگانی
- حمل‌ونقل و لجستیک
- گردشگری تجاری، طبیعی، روستایی، سلامت (پاراکلینیکی)، ورزشی، جنگ، فرهنگی و رویداد
- خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی، بانک و بیمه)
- صنایع دستی با تأکید بر کلاش‌بافی
- خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی
- ساخت گیرنده‌های تلویزیون LED، LCD و ساخت انواع لوازم خانگی
- تولید فرآورده‌های نفتی

ناحیه برنامه‌ریزی شماره ۳ (ناحیه شمال غربی شامل شهرستان‌های سقز و بانه)

- کشاورزی (زراعت با تأکید بر گندم و جو، حبوبات، دامپروری، زنبورداری، آبزی‌پروری، پرورش طیور و باغداری با تأکید بر انگور و سیب)
- صنایع کانی غیر فلزی با تأکید بر سیلیس، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر طلا و سنگ آهن، غذایی، منسوجات و پوشاک، مواد و محصولات شیمیایی، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر پایین‌دستی پتروشیمی، غذایی، الکتریک و الکترونیک، لوازم خانگی و صنایع تولید محصولات از توتون و تنباکو

- معدن و استخراج معدنی با تأکید بر طلا، سنگ آهن، سیلیس و سنگ‌های ساختمانی
- حمل‌ونقل و لجستیک
- تجارت و بازرگانی
- گردشگری تجاری، طبیعی، دفاع مقدس و سلامت (پاراکلینیکی)
- خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی و بانک و بیمه)
- خدمات پشتیبان تولید کشاورزی، صنعتی و معدنی

ناحیه برنامه‌ریزی شماره ٤ (ناحیه شمال شرقی شامل شهرستان‌های بیجار و دیواندره)

- کشاورزی (دامپروری، آبزی‌پروری، زنبورداری، زراعت با تأکید بر گیاهان دارویی، گندم و جو، حبوبات و علوفه و زراعت چوب با تأکید بر صنوبر)
- صنایع کانی غیرفلزی با تأکید بر سنگ‌های تزئینی و ساختمانی و سیمان، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر سنگ آهن، فلزات اساسی با تأکید بر فولاد، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر پایین‌دستی پتروشیمی، غذایی، بازیافت، مواد و محصولات شیمیایی، منسوجات و پوشاک
- معدن و استخراج معدنی با تأکید بر سنگ آهن و سنگ‌های تزئینی و ساختمانی
- گردشگری تاریخی، طبیعی و ورزشی
- حمل‌ونقل و لجستیک
- صنایع دستی با تأکید بر قالی‌بافی و گلیم‌بافی
- خدمات پشتیبان تولید کشاورزی، صنعتی و معدنی

ب) تخصص‌های اصلی شهرستان‌ها

تخصص شهرستان های سنندج، دهگلان، کامیاران، قروه از ناحیه یک برنامه ریزی

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
ناحیه شماره ۱ (ناحیه جنوبی) شهرستان‌های سنندج، کامیاران، دهگلان و قروه	سنندج	- صنایع غذایی، مواد و محصولات شیمیایی با تأکید بر پتروشیمی، فلزات اساسی، لاستیک و پلاستیک، ابزارآلات پزشکی، الکترونیک با تأکید بر گیرنده‌های تلویزیونی، چوب و محصولات چوبی، کاغذ و چاپ - حمل‌ونقل و لجستیک - گردشگری سلامت، طبیعی و رویداد - کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی و سیب و گردو، زنبورداری و زراعت چوب با تأکید بر صنوبر) - خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی، بانک و بیمه، آموزش و بهداشت) - صنایع دستی با تأکید بر قالی‌بافی و گلیم‌بافی، نازک‌کاری چوبی و ساخت سازهای سنتی - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی - صنایع نساجی و پوشاک

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
	دهگلان	- کشاورزی (زراعت با تأکید بر گندم و جو، حبوبات، سیب‌زمینی، سبزی و صیفی‌جات، علوفه و دامپروری) - صنایع غذایی، مواد و محصولات شیمیایی، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر تایر و تیوب - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی
	کامیاران	- کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی و میوه‌های دانه‌دار و هسته‌دار، آبزی‌پروری، دامپروری، زنبورداری، زراعت با تأکید بر گندم و جو و سبزی و صیفی‌جات و زراعت چوب با تأکید بر صنوبر) - صنایع غذایی، چوب و محصولات چوبی، کاغذ و چاپ - گردشگری طبیعی و رویداد - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی
	قروه	- صنایع کانی غیرفلزی با تأکید بر سنگ‌های تزئینی و ساختمانی و سنگ آهن، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر سنگ آهن، بازیافت و فلزات اساسی با تأکید بر ذوب آهن - معدن و استخراج معدنی با تأکید بر طلا، سنگ‌های تزئینی و ساختمانی - کشاورزی (زراعت با تأکید بر گندم و جو، سیب‌زمینی، سبزی و صیفی‌جات و دامپروری) - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی، صنعتی و معدنی

تخصص شهرستان های سنندج، دهگلان، کامیاران، قروه از ناحیه دو برنامه ریزی

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
ناحیه شماره ۲ (ناحیه غربی) شهرستان‌های مریوان و سروآباد	مریوان	- تجارت و بازرگانی - حمل‌ونقل و لجستیک - گردشگری تجاری، طبیعی، سلامت (پاراکلینیکی)، جنگ، فرهنگی و رویداد - صنایع غذایی - کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی و انگور، زنبورداری، آبزی‌پروری، زراعت با تأکید بر گیاهان دارویی) - خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی، بانک و بیمه) - صنایع دستی با تأکید بر کلاش‌بافی - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی
	سروآباد	- کشاورزی (باغداری با تأکید بر توت فرنگی، گردو و انگور، آبزی‌پروری، پرورش طیور) - گردشگری طبیعی، ورزشی، جنگ، روستایی و رویداد - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی

تخصص شهرستان های سقز و بانه از ناحیه سه برنامه ریزی

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
ناحیه شماره ۳ (ناحیه شمال غربی) شهرستان‌های سقز و	سقز	- صنایع کانی غیر فلزی با تأکید بر سیلیس، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر طلا و سنگ آهن، غذایی، منسوجات و پوشاک، مواد و محصولات شیمیایی، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر پایین‌دستی پتروشیمی، صنایع تولید محصولات از توتون و تنباکو

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
بانه		- معدن و استخراج معدنی با تأکید بر طلا، سنگ آهن و سیلیس - حمل‌ونقل و لجستیک - تجارت و بازرگانی - کشاورزی (زراعت با تأکید بر گندم و جو، حبوبات، دامپروری، زنبورداری، آبزی‌پروری و باغداری با تأکید بر سیب) - خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی و بانک) - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی، صنعتی و معدنی
	بانه	- تجارت و بازرگانی - حمل‌ونقل و لجستیک - گردشگری تجاری، طبیعی، جنگ و سلامت (پاراکلینیکی) - صنایع غذایی، الکتریک و الکترونیک، لوازم خانگی - کشاورزی (باغداری با تأکید بر انگور، پرورش طیور) - معدن و استخراج معدنی با تأکید بر طلا و مصالح ساختمانی - خدمات برتر و دانش‌بنیان (بازرگانی، مالی، بانک و بیمه) - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی

تخصص شهرستان های بیجار و دیواندره از ناحیه چهار برنامه ریزی

ناحیه برنامه‌ریزی	شهرستان	تخصص‌های شهرستان
ناحیه شماره ۴ (ناحیه شمال شرقی) شهرستان های بیجار و دیواندره	بیجار	- صنایع کانی غیرفلزی با تأکید بر سنگ‌های تزئینی و ساختمانی و سیمان و سنگ آهن، صنایع معدنی فلزی با تأکید بر سنگ آهن، فلزات اساسی با تأکید بر فولاد، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر پایین‌دستی پتروشیمی، غذایی و بازیافت - کشاورزی (زراعت با تأکید بر گندم و جو و گیاهان دارویی، دامپروری، آبزی‌پروری) - گردشگری ورزشی - معدن و استخراج معدنی با تأکید بر سنگ آهن و سنگ‌های تزئینی و ساختمانی - صنایع دستی با تأکید بر قالی‌بافی و گلیم‌بافی - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی، صنعتی و معدنی
	دیواندره	- صنایع غذایی، مواد و محصولات شیمیایی، منسوجات و پوشاک، لاستیک و پلاستیک با تأکید بر پایین‌دستی پتروشیمی، صنایع کانی غیر فلزی با تأکید بر سیمان، بازیافت - صنایع معدنی مبتنی بر آهک از جمله سیمان، بتن سبک، کاغذ - گردشگری طبیعی و تاریخی - حمل‌ونقل و لجستیک - کشاورزی (دامپروری، زنبورداری، زراعت با تأکید بر گیاهان دارویی، گندم و جو، حبوبات و علوفه و زراعت چوب با تأکید بر صنوبر) - خدمات پشتیبان تولید کشاورزی و صنعتی

پ) تخصص‌های اصلی مراکز شهری

نام شهر	کارکرد کلان	کارکرد خرد						مقیاس کارکردی
		خدمات اجتماعی	بازرگانی و حمل‌ونقل	گردشگری	خدمات برتر	صنعتی	کشاورزی	
سنندج	چندنقشی با محوریت صنعت و خدمات برتر	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	فراملی
سقز	چندنقشی با محوریت صنعت و بازرگانی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	ملی
مریوان	چندنقشی با محوریت بازرگانی و گردشگری	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	ملی
بانه	چندنقشی با محوریت بازرگانی و گردشگری	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	ملی
قروه	چندنقشی با محوریت صنعت و کشاورزی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	منطقه‌ای
کامیاران	چندنقشی با محوریت صنعت و کشاورزی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	منطقه‌ای
بیجار	چندنقشی با محوریت صنعت و کشاورزی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	منطقه‌ای
دیواندره	چندنقشی با محوریت حمل‌ونقل و کشاورزی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	منطقه‌ای
دهگلان	کشاورزی و صنعت با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	منطقه‌ای
کانی‌دینار	خدمات و صنعت با گرایش به بازرگانی	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	ناحیه‌ای
سریش‌آباد	کشاورزی و صنعت با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	ناحیه‌ای
دلبران	کشاورزی و صنعت با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	ناحیه‌ای
سروآباد	خدمات و کشاورزی با گرایش به گردشگری	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	ناحیه‌ای
یاسوکند	کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
موچش	خدمات و کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
بلبان‌آباد	کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
اورامان‌تخت	گردشگری با گرایش به کشاورزی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	ملی
صاحب	بازرگانی و گردشگری با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	محلی
آرمرده	بازرگانی و گردشگری با	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	محلی

نام شهر	کارکرد کلان	کارکرد خرد						مقیاس کارکردی
		خدمات اجتماعی	بازرگانی و حمل‌ونقل	گردشگری	خدمات برتر	صنعتی	کشاورزی	
	گرایش به خدمات							
دزج	کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
زرینه	کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
توپ‌آغاج	کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
حسین‌آباد	خدمات و کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد اصلی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
بوئین‌سفلی	بازرگانی و گردشگری با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	محلی
شویشه	خدمات و کشاورزی با گرایش به صنعت	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	محلی
کانی‌سور	بازرگانی و گردشگری با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد اصلی	کارکرد اصلی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	محلی
پیرتاج	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
برده‌رشه	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
بابارشانی	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
چناره	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
سنته	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
حسن‌سالاران	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
هزارکانیان	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی
دره‌کوله	کشاورزی با گرایش به خدمات	کارکرد فرعی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد جزئی	کارکرد اصلی	محلی

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

سیاست های حوزه اقتصاد

- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی
- جذب و ارائه خدمات سطح بالا و برتر و فعالیت‌های تولیدی پربازده در مناطق توسعه اقتصادی
- تسهیل دسترسی به بازارهای مرزی کشور عراق

- توسعه امکانات و خدمات پشتیبان حمل و نقل و لجستیک در محل‌های تلاقی گاه عملکردی
- تولید و صادرات محصولات خاص و منحصربه‌فرد گیاهی، دارویی و غذایی و معدنی و صنعتی
- بهره برداری از معادن کانی های فلزی و غیر فلزی و تقویت نقش معادن در اقتصاد منطقه
- تمرکز بر صنایع واسطه ای به ویژه هدف تامین نیاز غرب کشور و کشور عراق
- تولیدگندم، علوفه و تبدیل به مراکز عمده تولید و پرورش ماهیان سرد آبی با هدف کمک به تامین امنیت غذایی کشور و صادرات به عراق
- ایجاد صنایع شیمیایی با توجه به عبور خط لوله اتان/ اتیلن از استان و احداث صنایع الکترونیک
- تقویت زیرساخت‌ها و هاب‌های حمل و نقلی و لجستیکی و خدمات زیربنایی تجارت و سرمایه‌گذاری فرامرزی
- تسهیل اتصال شهرهای مرزی به بازارها و مراکز توزیع و تامین دو سوی مرز و استانی و فرااستانی
- اتصال به زنجیره‌های ارزش داخلی و فرامرزی
- شکل‌دهی به زنجیره‌های ارزش روستایی و روستا شهری
- توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی در قالب پارک‌های کشاورزی – صنعتی
- تقویت بازارچه‌های مرزی به عنوان مکانیسمِ تحقق محرومیت‌زدایی و ایجاد اشتغال
- ایجاد فرصت‌های پایدار و رسمی شغلی در مناطق مرزی با تاکید بر خدمات بازرگانی، گردشگری، ترانزیت و ..
- محرومیت‌زدایی از مناطق مرزی و توزیع عادلانه‌تر امکانات توسعه اقتصادی
- ایجاد شبکه‌ای از مشاغل کوچک و متوسط در مناطق مرزی و حفظ جمعیت در این مناطق به واسطه این شبکه
- توسعه رویکردهای اجتماع محور اکوتوریسم در استان
- تنوع‌بخشی منابع درآمدی بخش زراعی، صنعت و خدمات با تاکید بر قطبیت سنندج در مراحل نخست توسعه و تقویت گره‌گاه‌های مکمل در فازهای بعدی توسعه
- استقرار صنایع مادر و زنجیره فعالیت‌های مرتبط با آن
- تنوع در فروش محصولات تولیدی، صنعتی و خدماتی
- به‌کارگیری سازوکار شراکت بخش عمومی و خصوصی در راستای ایجاد و تنوع‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی استان
- ارتقای سیستم انگیزشی نیروی انسانی برای فعالیت بیشتر و بهره‌ورانه‌تر
- آموزش هدفمند، موثر و مداوم مبتنی بر تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه منطقه‌ای (آموزش حرفه‌محور)

سیاست های حوزه سکونتگاه

- نگهداشت جمعیت در شهرهای کوچک و روستاهای مرزی از طریق توسعه فعالیت در این سکونتگاه‌ها
- توسعه تدریجی و فازبندی شده با اولویت قطبی شدن سنندج در فاز نخست و سپس تقویت گره‌ها مکمل با محوریت مریوان، بانه، سقز، قروه و بیجار

- تکمیل و تقویت همکاری‌های بین شهری از طریق شکل‌دهی به شبکه شهرهای هم پیوند "سنندج – قروه- کامیاران"، "بیجار – دیواندره" ، "مریوان- سروآباد-" و "سقز- بانه"

شکل‌دهی و ایجاد مناطق عملکردی متناسب با نقش و ماموریت منطقه در پیرامون شهر سنندج

- تقویت و ارتقای سطح و عملکرد شبکه‌های ارتباطی پیرامونی با تاکید بر محورهای برون منطقه‌ای

- تقویت کانون‌های مرکزی روستایی به منظور خدمات رسانی به محدوده‌های روستایی پیرامون

- تناسب بخشی میان الگوی کشت با منابع آبی به ویژه در ارتباط با شهرستان‌های واقع در نیمه شرقی استان

- تحدید و پالایش بارگذاری جمعیت و فعالیت در نواحی دارای کسری اکولوژیک و ممنوعیت توسعه در محدوده‌های حفاظتی

- ارتقای کیفیت و سطح خدمات سکونتگاه‌های غیررسمی به شیوه‌های ترکیبی (کمک‌های دولتی و پروژه‌های پیشرو)

- توانمندسازی مالی ساکنان تهی‌دست محلات غیر رسمی در شهرهای استان به ویژه در شهرهای سنندج، سقز و مریوان از طریق تقویت دسترسی ایشان به منابع مالی- بانکی به شیوه‌های نوین (بانکداری خرد، ضمانت‌های گروهی و ...)

- تاکید بر سیاست‌های توانمندسازی دارایی‌مبنا مبتنی بر مهارت‌های ساکنان (کشاورزی)

- توسعه خوشه‌های ترانزیتی و لجستیکی پیرامون گره‌گاه‌های ارتباطی منطقه (دیواندره، سنندج و ...)

- تقویت پایانه‌های صادراتی و بازارچه‌های مرزی استان به مرکزیت بانه و مریوان

- ایجاد فرصت بهره‌مندی مراکزغربی و مرزی استان از تقاضاهای بالقوه درمانی، گردشگری کشور عراق

- تقویت و تخصصی شدن شهرهای میانی استان (دهگلان، قروه: مرکز کشاورزی استراتژیک، دیواندره: قطب ترانزیت و لجستیک ، بیجار: قطب صنایع بزرگ مقیاس، آب‌بر و معدنی)

- توزیع خدمات و زیرساخت‌ها به مرکزیت شهرهای اصلی استان در قالب مدل قطب و پره (hub and spoke) چندسطحی

- شکل‌دهی و تکمیل شبکه‌های ارتباطی در قالب مدل قطب و پره

- تقویت نقش کشاورزی روستاهای منطقه با تاکید بر رویکردهای نوین کشت و صنعت

- توانمندسازی و آموزش نیروهای انسانی روستایی با هدف جذب و تقویت مهارت‌های فنی و حرفه‌ای

- شکل‌دهی به شبکه‌های بازاریابی محصولات روستایی

- سرمایه‌گذاری در زمینه صنایع و خدمات پشتیبان کشاورزی و محصولات غذایی

- شکل‌دهی به کریدورهای رشد کشاورزی در مناطق مستعد روستایی

- تحدید و تثبیت توسعه به سکونتگاه‌های موجود

- پیشگیری از شکل‌گیری مراکز سکونتگاهی جدید

- اولویت‌بخشی به رویکردهای رشد و توسعه شهری میان‌افزا و سیاست‌های بازآفرینی بافت فرسوده

سیاست‌های منابع طبیعی و محیط زیست

- شناسایی نیازهای واقعی و برنامه‌ریزی شده استان به منابع آب سطحی و بدون انتقال بین حوضه‌ای (به ویژه در بخش کشاورزی) برای تخصیص و افزایش حقابه‌های موجود بر اساس آن
- پیاده سازی سیستم‌های حسابداری محیط‌زیستی با تاکید بر منابع آّب
- به روز رسانی طرح جامع کشاورزی به منظور ارتقاء قدرت چانه‌زنی جهت سهم‌گیری از منابع آب
- کاهش ردپای اکولوژیک کربن از طریق بهینه‌سازی مصرف انرژی و کاهش مصارف سوخت‌های فسیلی (در بخش‌های گوناگون) و زمینه‌سازی برای افزایش استفاده از انرژی‌های پاک و تجدید پذیر
- افزایش ظرفیت زیستی (bio capacity) با حفظ منابع طبیعی (اراضی مرتعی، جنگلی و مناطق زیست محیطی) موجود و زمینه سازی برای بهبود وضعیت کمی و کیفی آن‌ها بر پایه توان اکولوژیک استان
- استقرار هدفمند و هوشمندانه فعالیت‌ها در پهنه‌های واجد این شرایط
- استقرار فعالیت‌ها و صنایع آلاینده بزرگ‌مقیاس در پهنه‌های دارای مناسبت برای استفاده از این آب‌ها
- تخصیص و رعایت حقابه‌های زیست محیطی از حوضه آبریز مرزی غرب به کشور عراق
- افزایش همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای همجوار و ذینفع در قالب تفاهم نامه‌های زیست محیطی
- تاکید بر حوضه‌های آبریز به مثابه قلمروهای موثر در توسعه استان
- کاهش فشار بر منابع زیستی استان
- نهادینه سازی رویکرد مدیریت زیست بومی در استان
- افزایش سهم مناطق تحت مدیریت محیط زیست تا حد میانگین کشوری

افزایش همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای همجوار و ذینفع در قالب تفاهم نامه‌های زیست محیطی

- اعمال مدیریت بهینه در مصارف آب
- شناسایی نیازهای واقعی و برنامه‌ریزی شده استان به منابع آب سطحی(به ویژه در بخش کشاورزی) بر پایه انتقال بهینه منابع آب
- تناسب و تعادل بخشی بین فعالیت‌ها در بخش‌های گوناگون با منابع آب در دسترس
- بسترسازی برای رواج شیوه‌ها و فناوری‌های نوین در فعالیت‌های صنعتی و کشاورزی، متناسب با توان اکولوژیک و منابع آب در دسترس (به ویژه در نیمه شرقی استان)
- واقع نگری در استقرار فعالیت‌ها با توجه به میزان آب در دسترس

سیاست های اجتماعی-فرهنگی

- ارتقای نرخ باسوادی استان با تاکید بر باسوادی زنان
- بهبود شاخص‌های توسعه انسانی و ارتقای سطح دانش عمومی

- توسعه و اجرای چارچوب جامع نگاهداشت سرمایه‌های مدیریتی و انسانی استان و بکارگیری
- تعدیل و حذف تدریجی رویکردها و روش‌های سلبی در فرایندهای بکارگیری نیروهای بومی در بخش دولتی
- اجرای بی‌کم و کاست حقوق مصرح قانونی اقوام و مناطق به ویژه اصول ۱۵، ۱۹ و ۴۸ قانون اساسی
- الزام سازمان‌ها به ارتقای شاخص‌های مبیین امکانات و زیرساخت‌های اولیه تا سطح حداقل میانگین ملی در دوره زمانی حداکثر ۱۰ ساله
- کاهش مداخله نهادهای امنیتی و سیاسی در مسائل اجتماعی و فرهنگی استان و مدیریت این مسائل در چارچوب روش‌های اجتماعی و فرهنگی
- الزام سازمان‌های مسئول به شفاف‌سازی در خصوص وقایع اجتماعی و فرهنگی منجر به سلب اعتماد عمومی ساکنان
- افزایش اختیارات استان در توسعه روابط تجاری و فرهنگی با اقلیم استان در چارچوب جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های کلان کشور
- بهره‌گیری از رویکردهایی همچون "خواهرخواندگی استان با استان‌های اقلیم کردستان و سایر کشورهای منطقه"
- گسترش سازوکارهای نهادی و اداری روابط استان با اقلیم کردستان در چارچوب جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های کلان کشور (همچون ایجاد دبیرخانه روابط، سند همکاری‌های استان با اقلیم، و ...)
- بکارگیری شراکت عمومی – خصوصی در توسعه خدمات برتر شهر مرکز استان
- ارتقای کیفیت و توان خدماتی (به ویژه خدمات برتر) شهر مرکز استان با رویکرد خدمات‌دهی به اقلیم کردستان و تقویت پوشش خدماتی استان
- سازماندهی و ارتقای نقش جشنواره‌های فرهنگی موجود در سطح ملی (همچون جشنواره تئاتر خیابانی مریوان) و افزیش تعداد جشنواره‌ها و رویدادهای فرهنگی ملی در استان
- توسعه و گسترش رویدهای مکانی و غیرمکانی دارای وجه اشتراک با فرهنگ ملی (همچون کارناول دف‌نوازی به مناسب‌های میلاد پیامبر، عید فطر، عید قربان، جشنواره بین‌المللی دف‌نوازی رحمت و ...)
- معرفی استان در سطح ملی به عنوان مخزن فرهنگ و آئین‌های سنتی (از طریق برگزاری جشنواره‌ها فرهنگی استان در سایر استان به ویژه در پایتخت ملی، برگزاری هفته فرهنگی استان و ...)
- توسعه زیرساخت‌های آموزش و پژوهش موسیقی و فرهنگ اقوام (همچون ایجاد دانشکده/پژوهشکده موسیقی و فرهنگ اقوام ایرانی
- گسترش برنامه‌های رسانه‌ای معرفی استان از رسانه ملی (در قالب مستند، سریال، آگاهی‌های تبلیغاتی از پتانسیل‌های گردشگری و ...)
- بسترسازی افزایش تورهای مسافرتی، علمی و آموزشی از استان‌های مرکزی کشور به استان (در قالب ارائه امکانات و تسهیلاتی به تورهای آموزشی و علمی، تورهای مسافرتی، افزایش تعداد اردوهای راهیان نور به استان و ...)

- گسترش خواهرخواندگی شهرهای استان به سایر شهرهای کشور به ویژه شهرهای استان‌های مرکزی کشور
- سازماندهی و گسترش فعالیت سازمان‌های غیردولتی به ویژه استقرار و تقویت کانون نخبگان و صاحبنظران استان
- گسترش فعالیت رسانه‌های محلی به عنوان دیده‌بان فعالیت‌ها و عملکرد سازمان‌ها
- استمرار در فعالیت‌های فرهنگی اعتمادسازی و منطبق بر خواسته‌ها و گرایشات ساکنان (همچون برگزاری دوسالانه کنگره مشاهیر و مفاخر کرد، گسترش برنامه‌های موسیقی در صدا و سیمای استان، سریال‌های کردی از صدا و سیمای استان، و ...)
- الزام نهادها و سازمان‌های مسئول به به اطلاع‌رسانی و استماع عمومی
- الزام سازمان‌ها و نهادهای مسئول اداره استان به اجرای بدون قید و شرط قانون دسترسی آزاد به اطلاعات
- شناسایی، سازماندهی و معرفی محورها و کانون‌های بوم‌گردی استان
- آموزش نیروی انسانی مرتبط با تکیه بر نیروهای بومی منطقه
- شکل‌دهی به زنجیره‌های گردشگری مرتبط با تاکید بر نوار غربی استان
- تقویت زیرساخت‌های جذب و اقامت گردشگری متناسب با ویژگی‌ها و جاذبه‌های فرهنگی و طبیعی استان
- ایجاد فرصت‌های شغلی برای ساکنان محلی استان در ابعاد گوناگون اکوتوریسم و بوم‌گردی
- توسعه موسسات و نهادهای مشاوره‌ای
- توسعه برنامه جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی استان
- توسعه چارچوب جامع آماری و اطلاعاتی از آسیب‌های اجتماعی است
- بسترسازی و تسهیل فعالیت نهادهای مردم‌نهاد و اجتماع‌محور با زمینه فعالیت آسیب‌های اجتماعی
- تجهیز و ارائه خدمات درمانی از طریق پایگاه‌ها و مراکز بهداشت در سطح روستاهای منطقه
- افزایش سطح سلامت و بهداشت خانوارها از طریق برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی زیر نظر نهادهای مربوطه
- تجهیز بیمارستان‌ها و ارائه خدمات درمانی سطح بالا در راستای تقویت گردشگری سلامت در شهرستان سنندج
- تربیت و آموزش نیروی انسانی پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کردستان
- فراهم‌سازی بستری مناسب برای برگزاری رویدادهای رسمی در سطح بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای در استان
- تسهیل شکل‌گیری و ادامه فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد
- ایجاد آوازه مثبت از استان کردستان با تاکید بر سرمایه‌های فرهنگی و پتانسیل‌های گردشگری آن (سنندج: شهر خلاق موسیقی)
- ایجاد و شکل‌گیری بازارچه‌های صنایع دستی در راستای ارتقای هنر و فرهنگ منطقه و اشتغالزایی
- صادرات محصولات فرهنگی و صنایع دستی منطقه به کشورهای همسایه (نظیر نازک کاری چوب، دست بافی،

خراطی، ساخت زینت آلات محلی، سوزن دوزی و روکاری، سفال سازی، حصیربافی، صنایع نساجی نظیر تولید کلاش و جولایی و ساخت ابزار و آلات موسیقی)

سیاست های حوزه زیرساخت

- توسعه و تکمیل شبکه فیبر نوری
- توسعه و تکمیل زیرساخت‌های فناوری اطلاعات
- افزایش ضریب نفوذ اینترنت پر سرعت
- تسهیل شکل‌گیری شرکت‌ها و نهادهای تخصصی لجستیک و حمل و بار و مسافر
- تقویت مراکز لجستیک (شهرهای لجستیک) و پایانه‌های ترکیبی و نوین حمل بار و مسافر و ترانزیت
- هوشمندسازی و یکپارچه‌سازی فرآیندها و سیستم‌های حمل بار و مسافر و ترانزیت
- تامین خدمات پشتیبانی، مالی، بیمه، گمرکی و ... مرتبط
- توسعه و تجهیز فرودگاه سنندج به عنوان فرودگاه بین المللی و ارتباط با کشور عراق و اقلیم کردستان و تکمیل و راه-اندازی فرودگاه سقز
- اتصال به کریدورهای شبکه بزرگراهی کشور از طریق تقویت شبکه راه‌های استان
- توسعه، تجهیز و راه‌اندازی پایانه‌های مرزی و اتصال چند مدی استان به این پایانه‌ها
- تقویت و توسعه محور میانی (محور زاگرس) و محور همدان –سنندج – مریوان به عنوان محورهای اصلی توسعه استان
- تقویت محور بزرگراهی زنجان، بیجار، سقز و بانه به عنوان محور اصلی شرقی – غربی در شمال استان
- ارتقای کمی و کیفی شبکه راه‌های جاده‌ای در استان به ویژه در مناطق کوهستانی و صعب العبور نوار مرزی استان
- احداث و تکمیل راه‌آهن همدان، سنندج و مریوان و اتصال استان به شبکه ریلی کشور و نیز کشور عراق
- احداث راه آهن سنندج، بیجار، زنجان و بیجار ، سقز ، مهاباد و راه‌آهن سنندج ، کرمانشاه
- تقویت اتصال استان کردستان به استان‌های مرکزی کشور مانند زنجان و همدان از آن طریق به تهران و دیگر مناطق مرکزی کشور
- ایمن‌سازی، بهسازی و نوسازی شبکه راه‌های استان با تاکید بر راه‌ها و مناطق حادثه خیز
- ایجاد عملکردهای مرتبط با حمل و نقل، انبارداری و لجستیک در حاشیه عملکردی کریدورهای شمالی – جنوبی و شرقی – غربی اصلی استان و همچنین شهرهای دارای موقعیت لجستیک در این محورها
- توسعه کریدورهای تجارت و ترانزیت در دو محور اصلی شمالی – جنوبی و شرقی – غربی استان
- اتصال مناسب کریدورهای تجارت و ترانزیت به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و پایانه‌های مرزی

سیاست های حوزه ژئوپلیتیکی و هیدروپلیتیکی

- بسترسازی نهادی در راستای تشکیل کارگروه‌های مشورتی و برنامه‌ریزی دیپلماسی با کشورهای هم‌جوار با محوریت اقلیم کردستان عراق

- در نظر گرفتن حق مدیریت استانی برای کردستان در زمینه برخی از تعاملات اقتصادی و فرهنگی با کشورهای هم‌جوار
- سرمایه‌گذاری لازم جهت استفاده از امتیاز هم‌مرزی با عراق به ویژه منطقه کردستان عراق جهت رونق و گسترش مبادلات اقتصادی و موضوعات ویژه همچون توریسم درمانی
- توسعه شبکه ارتباطات هوایی با امکانات پروازهای بین‌المللی به ویژه به کشورهای هم‌جوار
- تقویت و حمایت از ظرفیت صادرات انواع آبزیان از کردستان به عراق
- افزایش سرمایه‌گذاری‌های مشترک در زمینه‌های هم‌چون شیلات و صنعت
- توسعه سرمایه‌گذاری خارجی
- مدیریت جامع گردشگری استان و ایجاد بانک اطلاعات گردشگری استان در راستای برنامه‌ریزی رویدادهای مشترک مذهبی و فرهنگی با کشورهای هم‌جوار
- بستر سازی و تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در برپایی گردهمایی‌های مشترک با کشورهای همجوار
- نهادسازی مناسب در زمینه جذب توریست در سطح بین‌المللی به ویژه از کشورهای همجوار
- احداث شهرک‌های صنعتی و گردشگری مشترک
- توسعه راه‌آهن سراسری از همدان و زنجان تا مرزهای مبادلاتی عراق در قالب پروژه‌های زیرساختی مشترک
- تعریف پژوهش‌های گروهی مشترک با مشارکت تیم‌های تخصصی کشورهای همجوار در راستای توسعه فعالیت‌های اقتصادی نوین دانش بنیان
- توسعه پیوندهای اکولوژیک در سطح استان کردستان و کشورهای هم‌جوار (فراملی) با توجه به موقعیت جغرافیایی و طبیعی قلمروی کردستان

۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه‌یافتگی

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- پهنه مستعد جهت توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی تجدید پذیری (باد) در پهنه شمال شرقی استان و مجاورت بیجار و زرینه اوباتو
- پهنه مستعد جهت توسعه زیرساخت‌های تولید انرژی تجدید پذیری(خورشیدی) در پهنه شمال شرقی استان و اراضی واقع در دشت‌های قروه و دهگلان و زرینه، خطوط انتقال آب و نیروگاه برق آبی در مناطق مستعد استان
- اتصال به شبکه جهانی فیبر نوری جهت ارتباط با اقلیم کردستان عراق
- پایانه سنندج با کارکرد در مقیاس ملی
- سایر پایانه‌های مسافر در مقیاس منطقه‌ای
- توسعه، پالایش و بهبود فضایی فرودگاه سنندج و ایجاد فرودگاه بین المللی سقز با کارکرد فراملی
- کردیدور (راه‌آهن) همدان ـ سنندج ـ مریوان و در امتداد آن تا مرز باشماق

- کریدور راه‌آهن شمال ـ جنوبی و اتصال شهر کرمانشاه به سنندج

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- شهر سنندج شهر اول در سطح کارکردی نخست، مرکز فرماندهی، هدایت و توسعه استان
- شهرهای سقز، بانه، مریوان، قروه و بیجار هم دارای سطح دوم کارکردی
- شهرهای کامیاران، دیواندره، دهگلان و سروآباد نیز دارای سطح سوم کارکردی
- شهرهای هم‌پیوند شامل شهرهای سنندج ـ کامیاران ـ دهگلان -قروه، شهرهای سقز ـ بانه، شهرهای مریوان ـ سروآباد و شهرهای بیجار ـ دیواندره
- سایر شهرها نیز به عنوان مراکز سطح چهارم
- در ساختارهای روستایی نیز مکان‌های مرکزی در روستاهای بزرگ استان همراه با حوزه نفوذ آن‌ها

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

خوشه	محدوده خوشه (شهرستان)	شهر کارکردی خوشه	زمینه و پشتوانه خوشه کشاورزی	پارک کشاورزی ـ صنعتی	مرکز رشد و کارآفرینی
توت فرنگی	سنندج، مریوان سروآباد، کامیاران	سنندج	مزارع توت فرنگی سنندج، مریوان سروآباد، کامیاران	- ناحیه صنعتی چنو سنندج - ناحیه صنعتی کامیاران - ناحیه صنعتی سروآباد ۲ - ناحیه صنعتی موچش	- مرکز پژوهشی توت فرنگی دانشگاه کردستان - ایستگاه تحقیقات گریزه سنندج (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
انگور	مریوان، بانه، سروآباد	مریوان	باغات انگور مریوان، بانه، سروآباد	- ناحیه صنعتی مریوان - ناحیه صنعتی سروآباد ۲ - ناحیه صنعتی بانه	- ایستگاه تحقیقات گریزه سنندج (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
غلات	قروه، بیجار، دهگلان، سقز، دیواندره، کامیاران	دهگلان	زمین‌های زراعی دشت‌های قروه، دهگلان، بیجار، صاحب، قلاکن، لی‌گرمی، کول‌تپه، زرینه اوباتو، سارال، بیله‌وار (کامیاران)، امیرآباد (موچش) و خامسان	- شهرک کشاورزی ـ گلخانه‌ای دهگلان ۲ - ناحیه صنعتی یوسف‌آباد	- ایستگاه تحقیقات قاملو قروه و ایستگاه تحقیقات سارال دیواندره (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
حبوبات	سقز، دیواندره، دهگلان	دهگلان	زمین‌های زراعی دشت‌های دهگلان، صاحب، قلاکن، لی‌گرمی، کول‌تپه، زرینه اوباتو، سارال	- شهرک کشاورزی ـ گلخانه‌ای دهگلان ۲	- ایستگاه تحقیقات سارال دیواندره (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
ساماندهی سیب زمینی	قروه، دهگلان	قروه	زمین‌های زراعی دشت‌های قروه و دهگلان	- ناحیه صنعتی یوسف‌آباد	- ایستگاه تحقیقات قاملو قروه و ایستگاه تحقیقات سارال دیواندره (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)

خوشه	محدوده خوشه (شهرستان)	شهر کارکردی خوشه	زمینه و پشتوانه خوشه کشاورزی	پارک کشاورزی ـ صنعتی	مرکز رشد و کارآفرینی
گردو	سنندج، مریوان، بانه، سروآباد، کامیاران	بانه	باغات سنندج، مریوان، بانه، سروآباد، کامیاران	- ناحیه صنعتی بانه - ناحیه صنعتی سروآباد	- ایستگاه تحقیقات گریزه سنندج (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
گیاهان دارویی	بیجار، دیواندره، مریوان، سنندج	دیواندره	مراتع و جنگل‌های استان به ویژه بیجار، دیواندره، مریوان، سنندج	- شهرک تخصصی گیاهان دارویی دیواندره	- واحد پژوهشی گیاهان دارویی دانشگاه کردستان
عسل	سنندج، مریوان، کامیاران	سنندج	نواحی کوهستانی سنندج، مریوان، کامیاران	- ناحیه صنعتی چنو سنندج	- بخش تحقیقات علوم دامی سنندج (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
	سقز	سقز	نواحی کوهستانی سقز	- ناحیه صنعتی صاحب	
دام	بیجار، سقز، دیواندره، قروه، دهگلان و مناطق مرزی مستعد	بیجار	مجتمع‌های دامپروری و دامداری‌های استان به ویژه بیجار، سقز، دیواندره و قروه	- ناحیه صنعتی یاسوکند - ناحیه صنعتی صاحب	- پایگاه تحقیقات بز مرخز سقز (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)
آبزیان	بیجار، سقز	بیجار	مجتمع‌های پرورش ماهی و تالوار بیجار و گلبلاغ بیجار	- ناحیه صنعتی یاسوکند	- موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور (تهران)
	کامیاران، سروآباد، مریوان	سروآباد	رودخانه سیروان، دریاچه زریوار، مجتمع‌های پرورش ماهی و سد زیویه	- ناحیه صنعتی سروآباد - ناحیه صنعتی کامیاران	
چوب	سنندج، کامیاران، بخش های از دیواندره، سقز	کامیاران	مزارع کشت چوب سنندج، کامیاران، و بخشی از دیواندره، سقز	- ناحیه صنعتی کامیاران - ناحیه صنعتی موچش - ناحیه صنعتی چنو سنندج	- مرکز پژوهش و توسعه جنگلداری زاگرس شمالی دانشگاه کردستان - پایگاه تحقیقات گاران مریوان (مرکز تحقیقات کشاورزی استان کردستان)

- علاوه بر خوشه‌های مذکور در بخش کشاورزی، چهار کریدور کشاورزی عمده در سطح استان کردستان به شرح زیر شکل خواهند گرفت:

- کریدور کشاورزی شرق(سنندج ـ دهگلان ـ قروه و بیجار) با کارکرد زراعت،
- کریدور کشاورزی جنوب(سنندج ـ کامیاران) با کارکرد باغداری و زراعت چوب و زنبورداری،
- کریدور کشاورزی شمال(سنندج ـ دیواندره ـ سقز)با کارکرد دامپروری، زراعت گیاهان دارویی و زنبورداری،
- کریدورکشاورزی غرب(مریوان ـ سروآباد ـ کامیاران) با کارکرد باغداری و آبزی‌پروری و زنبورداری.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- واحدهای صنعتی بزرگ و متوسط آینده استان در شهرک‌های صنعتی استان (تأمین امکانات زیربنایی، رعایت مسائل محیط زیستی، ایجاد زمینه همکاری‌های جدید و هم افزایی واحدهای صنعتی)

- راه‌اندازی کلینیک صنعت در کلیه شهرک و نواحی صنعتی استان
- شهرک صنعتی با محوریت منطقه مریوان در منطقه مرزی مشترک بین کردستان ایران و اقلیم کردستان عراق (بهره‌گیری از مزایای حمل‌ونقل ریلی و معافیت‌های مناطق آزاد و ...)
- خوشه صنعتی-معدنی "سنندج ـ دهگلان ـ قروه" در گروه‌های عمده غذایی، کانی غیر فلزی و شیمیایی/لاستیکی
- خوشه صنعتی-معدنی سقز در گروه‌های عمده فلزات اساسی، شیمایی و کانی غیر فلزی
- خوشه صنعتی-معدنی بیجار در گروه‌های عمده فلزات اساسی، شیمایی و کانی غیر فلزی

مناطق مستعد توسعه بازرگانی

- نیمه شرقی و شمالی استان با اولویت خدمات انبارداری و حمل‌ونقلی
- نیمه غربی استان با اولویت فعالیت‌های مبتنی بر مبادلات مرزی و تجارت
- هاب و مرکز فرماندهی جریان‌های بازرگانی و حلقه اتصال خدمات انبارداری و حمل‌ونقلی و فعالیت‌های مبتنی بر مبادلات مرزی و تجارت در شهر سنندج.
- توسعه منطقه آزاد تجاری ـ صنعتی بانه و مریوان به عنوان رکن اصلی بازرگانی استان
- مرز رسمی باشماق مریوان و ایجاد مرز رسمی سیرانبند بانه در پیوند با اقلیم کردستان عراق
- بازارچه مرزی سیف سقز، خان‌شیخان مریوان و مله‌خورد سروآباد به عنوان اهرم‌های مهم در ایجاد اشتغال مرزی
- ایجاد شهر لجستیک سنندج با مجموعه‌ای از امکانات زیربنایی مانند پایانه‌های بار و مسافر، ایستگاه راه‌آهن و مراکز نگهداری و دپوی کالا و بار، سردخانه‌ها و سیلوها.
- فعالیت های مرتبط با بازاریابی، ایجاد ارتباطات حرفه‌ای و بازرگانی و نمایشگاه بین‌المللی در سنندج

مناطق مستعد توسعه خدمات

- خدمات برتر آموزش عالی با عمکرد فراستانی در شهر سنندج
- خدمات برتر بهداشتی و درمانی در سطح بیمارستان های قطبی و منطقه ای با ارائه خدمات فوق تخصصی و توانبخشی و خدمات پاراکلینیک در شهر سنندج
- خدمات تخصصی سرپایی، خدمات بستری، تجویز دارو در سطح بیمارستان های ناحیه ای درسقز، بانه و مریوان
- خدمات بهداشتی –درمانی سطح دوم درقلمرو فضایی شهرهای سقز، مریوان، بانه، بیجار و قروه
- خدمات برتر فرهنگی و اجتماعی شامل موزه و مرکز فرهنگی، فرهنگسرا و مرکز فرهنگی (سطح اول) در عملکرد فراستانی در قلمرو شهرهای سنندج و مریوان، در سطح دوم با عملکرد استانی در قلمرو شهرهای بیجار،سقز و سروآباد، در سطح سوم با عملکرد ناحیه ای درقلمرو سایر شهرهای استان.
- خدمات برتر ورزشی شامل استادیوم‌های ورزشی بزرگ، سالن‌ها و مراکز ورزشی در شهر سنندج با عملکرد فرااستانی و سایر شهرهای استانی با علکرد ناحیه‌ای .

- خدمات برتر تحقیق و توسعه(پژوهشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، گروه‌های پژوهشی، ایستگاه‌های تحقیقاتی)در قلمرو شهر سنندج، در سطح دوم با عملکرد استانی در قلمرو شهرهای سقز، مریوان، بانه و دیواندره، در سطح سوم و با عملکرد ناحیه ای در قلمرو سایر شهرهای استان.

- خدمات بیمه(شرکت‌ها و دفاتر کارگزاری بیمه) در قلمرو شهرهای سنندج، مریوان و بانه

- خدمات برتر حرفه‌ای(شرکت‌های خدمات فنی ـ مشاوره‌ای مهندسی، حقوقی، مدیریتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات)در سطح نخست در قلمرو شهر سنندج، در سطح دوم در قلمرو شهرهای سقز، مریوان و بانه.

- خدمات برتر مالی و بازاریابی(بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری، مراکز بورس، مراکز حسابداری و حسابرسی) در قلمرو شهرهای سنندج، بانه و مریوان.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- قطب گردشگری ورزشی زمستانی در منطقه بیجار (مرکز ورزش‌های زمستانی و پیست اسکی نسار) و قطب گردشگری ورزشی تابستانی در منطقه اورامانات (پایگاه ورزش‌های آبی رودخانه خروشان سیروان)

- شهرک گردشگری سلامت و خدمات سلامت در قلمرو فضایی شهر سنندج(تخصصی و فوق‌تخصصی)، بانه و مریوان(به عنوان درگاه ورودی و با نقش تشخیصی و ارجاعی)

- خدمات برتر گردشگری و تفریحی(هتل‌های ۵) در شهرهای سنندج، مریوان، بانه و اورامان تخت در سطح نخست و خدمات سطح دوم(هتل‌های ۴ و ۳) در قلمرو سایر شهرهای استان.

- احداث و توسعه مراکز ملی و بازارچه های صنایع دستی پشتیبان گردشگری همچون کلاش‌بافی در منطقه مریوان، قالی‌بافی در منطقه بیجار و نازک‌کاری چوب در منطقه سنندج.

- گردشگری دشتی کردستان در قلمرو فضایی/ مدار سنندج ـ دیواندره ـ بیجار ـ قروه ـ سنندج

- گردشگری کوهستانی سارال در قلمرو فضایی/ / مدار سنندج ـ مریوان ـ دیواندره ـ سنندج

- گردشگری روستایی سیروان در قلمرو فضایی/ مدار سنندج ـ پالنگان ـ کامیاران ـ سنندج

- گردشگری خرید کردستان در قلمرو فضایی/ مدار سقز ـ بانه ـ مریوان ـ دیواندره ـ سقز

- گردشگری تاریخی کرفتو در قلمرو فضایی/ مدار سقز ـ بوکان ـ تکاب ـ سقز

- گردشگری دشتی هوباتو در قلمرو فضایی/ مدار بیجار ـ دیواندره ـ تکاب ـ بیجار

- گردشگری روستایی اوباتو در قلمرو فضایی/ مدار سروآباد ـ دزلی ـ اورامان تخت ـ پاوه ـ روانسر ـ کامیاران

- گردشگری طبیعی بلوط در قلمرو فضایی/ مدار بانه ـ سردشت ـ پیرانشهر ـ بانه

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

- شکل‌گیری شبکه های همکار شهری در نظام سکونتگاهی و ایجاد رابطه هم پیوندی(ارتباطی و عملکردی) میان سکونتگاه‌های شهری و روستایی،

- توانمندسازی و استفاده بیشینه از ظرفیت‌های مراکز جمعیتی میان و کوچک (روستاشهرها، شهرهای کوچک و میانی) به عنوان مراکز تعدیل‌گر جریان‌های مهاجرتی در استان.
- اتخاذ رویکرد توسعه فضایی درون‌افزا و فشرده سکونتگاه‌های شهری و روستایی در نواحی دارای ظرفیت زیستی.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- مراکز شهرستان‌ها، مراکز اصلی ارائه‌دهنده خدمات اداری ـ انتظامی (فرمانداری‌ها و سایر مراکز اداری استانی) و خدمات فرهنگی ـ اجتماعی (سینماها، مراکز فرهنگی ـ هنری و نظایر آن)، شهرهای بالای ۱۰ هزار نفر نیز مراکز اصلی ارائه‌دهنده خدمات ورزشی (مجموعه‌ها و مراکز ورزشی) در استان هستند. همچنین تمام شهرهای استان مراکز اصلی خدمات بهداشتی ـ درمانی (مراکز درمانی و درمانگاه‌ها) خواهند بود.

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

توسعه ارتباطات فرامنطقه‌ای

- توسعه ارتباطات زمینی مبتنی بر کریدور شمال ـ جنوب زاگرس (بندر ماهشهر ـ مرز بازرگان) و شرق ـ غرب (همدان ـ سلیمانیه) و تنوع‌بخشی به مدهای حمل‌ونقلی از طریق پررنگ شدن نقش شبکه ریلی و ارتقای شبکه ارتباطی جاده‌ای.

توسعه ارتباطات درون منطقه‌ای

- محورهای ارتباطات جاده‌ای استان کردستان در افق بیست ساله آمایش به شرح زیر می باشد:

محور	سطح‌بندی ارتباطی	سیاست‌گذاری فضایی
سنندج ـ کامیاران ـ کرمانشاه	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
سنندج ـ دهگلان ـ قروه ـ همدان	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
سنندج ـ شویشه	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
شویشه ـ مریوان ـ مرز باشماق	سطح نخست	رشد و توسعه فضایی
سنندج ـ دیواندره ـ سقز ـ بوکان	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
دیواندره ـ بیجار ـ زنجان	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
قروه ـ بیجار	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
بیجار ـ تکاب	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
سقز ـ بانه ـ مرز سیرانبند	سطح نخست	پالایش و بهبود فضایی
سقز ـ مریوان	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
مریوان ـ دیواندره	سطح دو	رشد و توسعه فضایی
مریوان ـ سروآباد ـ کامیاران	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
سه‌راهی وینسار (قروه ـ همدان) ـ سنقر	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
کامیاران ـ سنقر	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
کامیاران ـ روانسر	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
بانه ـ سردشت	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
بیجار ـ همدان	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
بیجار ـ قیدار	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی

محور	سطح‌بندی ارتباطی	سیاست‌گذاری فضایی
بیجار ـ حسین‌آباد	سطح دو	پالایش و بهبود فضایی
سه‌راهی ایرانخواه (دیواندره ـ سقز) ـ تکاب	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
سه‌راهی بسطام (سقز ـ مریوان) ـ بازارچه سیف	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
شویشه ـ سروآباد	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
سه‌راهی بیاکره (مریوان ـ سروآباد) ـ پاوه	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
سه‌راهی تته ـ اورامان تخت	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
دهگلان ـ سه‌راهی (سنندج ـ کامیاران)	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
دهگلان ـ حسین‌آباد	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی
دهگلان ـ سه‌راهی خسروآباد	سطح سه	پالایش و بهبود فضایی

- احداث زیرساخت‌های ریلی لازم برای اتصال به کریدور شمال ـ جنوب زاگرس از بندر ماهشهر در جنوب تا مرزهای رازی و بازرگان در شمال و نیز اتصال ریلی به ترکیه از طریق مرزهای رازی ـ کاپیکوی و بازرگان ـ گوربولاق.

- احداث زیرساخت‌های ریلی لازم برای اتصال به کریدور شرق ـ غرب و نیز اتصال ریلی به کردستان عراق از طریق اتصال ریلی به مرز باشماق و راه‌آهن در دست مطالعه کرکوک ـ سلیمانیه و نیز سلیمانیه ـ باشماق.

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان کردستان به قرار زیر است:

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
- برنامه هوشمندسازی و توسعه کشاورزی دانش‌بنیان
- برنامه بهینه‌سازی بهره‌برداری تولید و فرآوری آبزیان
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
- توسعه پرورش دام و طیور
- مدیریت صادرات محصولات کشاورزی
- توسعه پرورش زنبورداری

آب

- برنامه مدیریت تقاضای آب
- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف

آموزش، علم و فناوری

- ماموریت گرایی(محوری) دانشگاهها با مزیت های استانی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیر ساخت های آموزشی

- برنامه توسعه اکوسیستم های پشتیبان شرکت های دانش بنیان و توآور

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
- برنامه حفاظت و احیاء زیست بوم های آبی

نظام سکونتگاهی

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها
- برنامه سیاستگذاری زیرساختی و خدماتی در خصوص سکونتگاههای شهری و روستایی

حمل و نقل و زیرساخت

- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه ساماندهی و توسعه زیرساخت‌های منطقه‌ای (انرژی، مخابراتی، پسماند، پساب و ...)

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه بهینه سازی و توسعه زیرساخت های گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری روستایی و عشایری
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه زیرساخت‌های و فعالیت‌های اجتماعی- فرهنگی

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه خدمات بهداشتی درمانی
- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی

بازرگانی

- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه ها ، زنجیره ها و شبکه های بازرگانی
- برنامه توسعه مرزی پایدار و گسترش روابط فرامرزی
- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساختهای مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب ها، کریدورها و ...)

صنعت و معدن

- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره ها، خوشه ها، تعاونی ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساختها، امکانات و تسهیلات موردنیاز توسعه معادن

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه توسعه کارآفرینی
- برنامه بهبود فضای کسب و کار
- برنامه تسهیل تجارت با تاکید بر بازگشایی بازارچه‌های مرزی(برای استان های مرزی)

دفاعی امنیتی

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع موجود استان کردستان

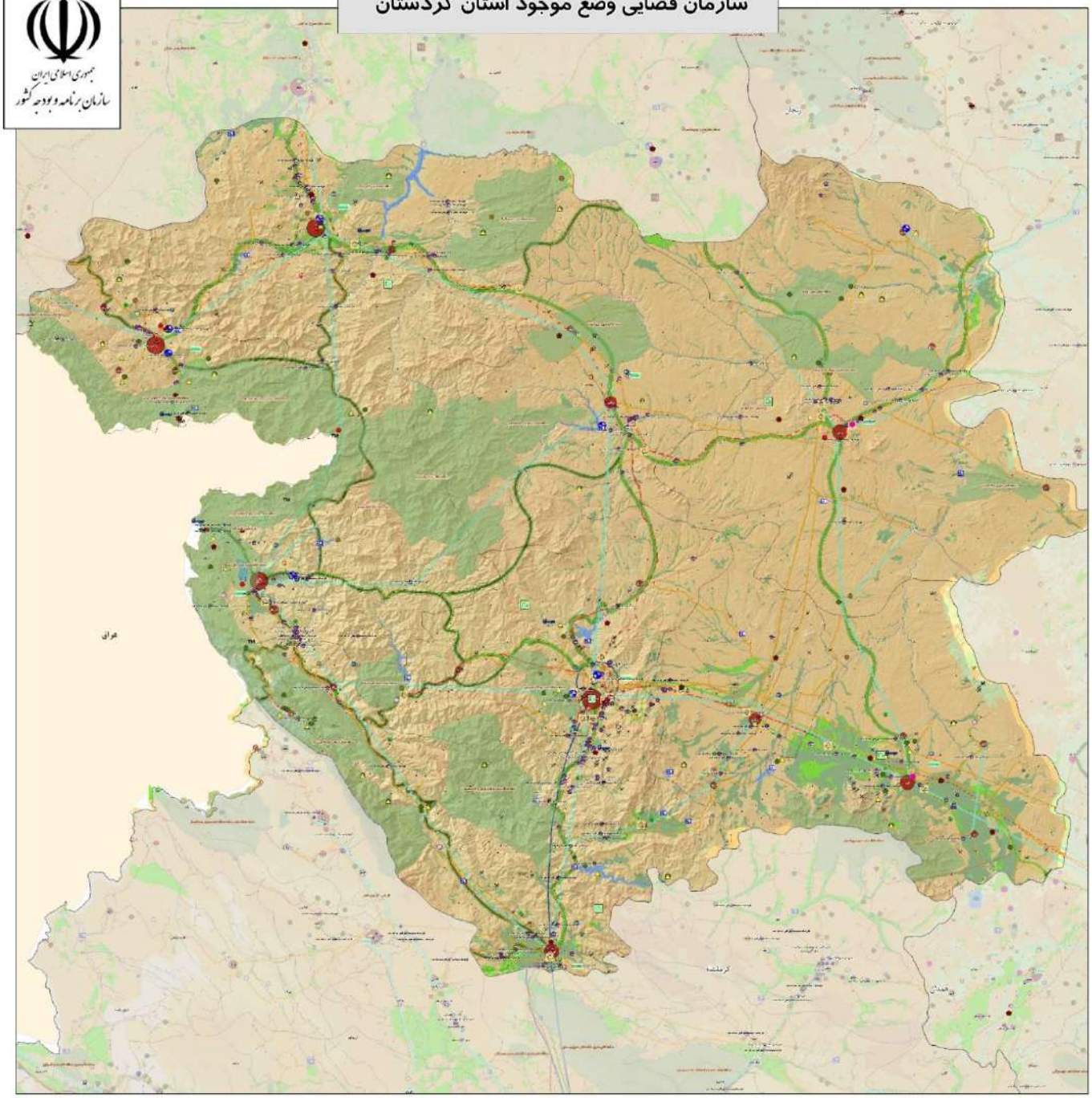

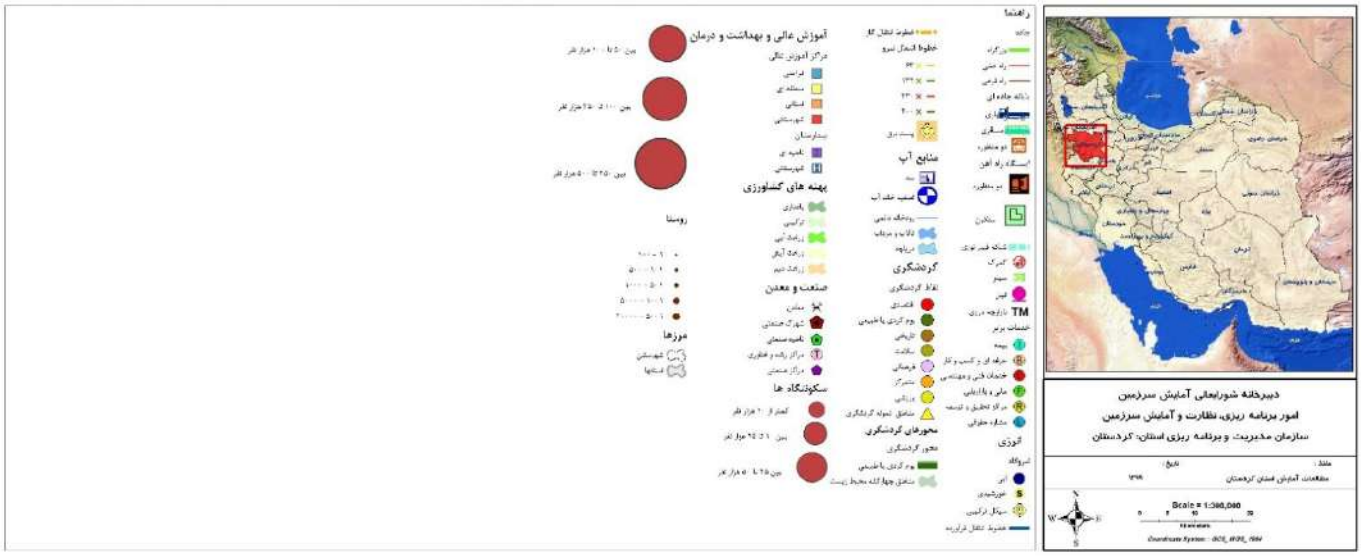

قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان کردستان

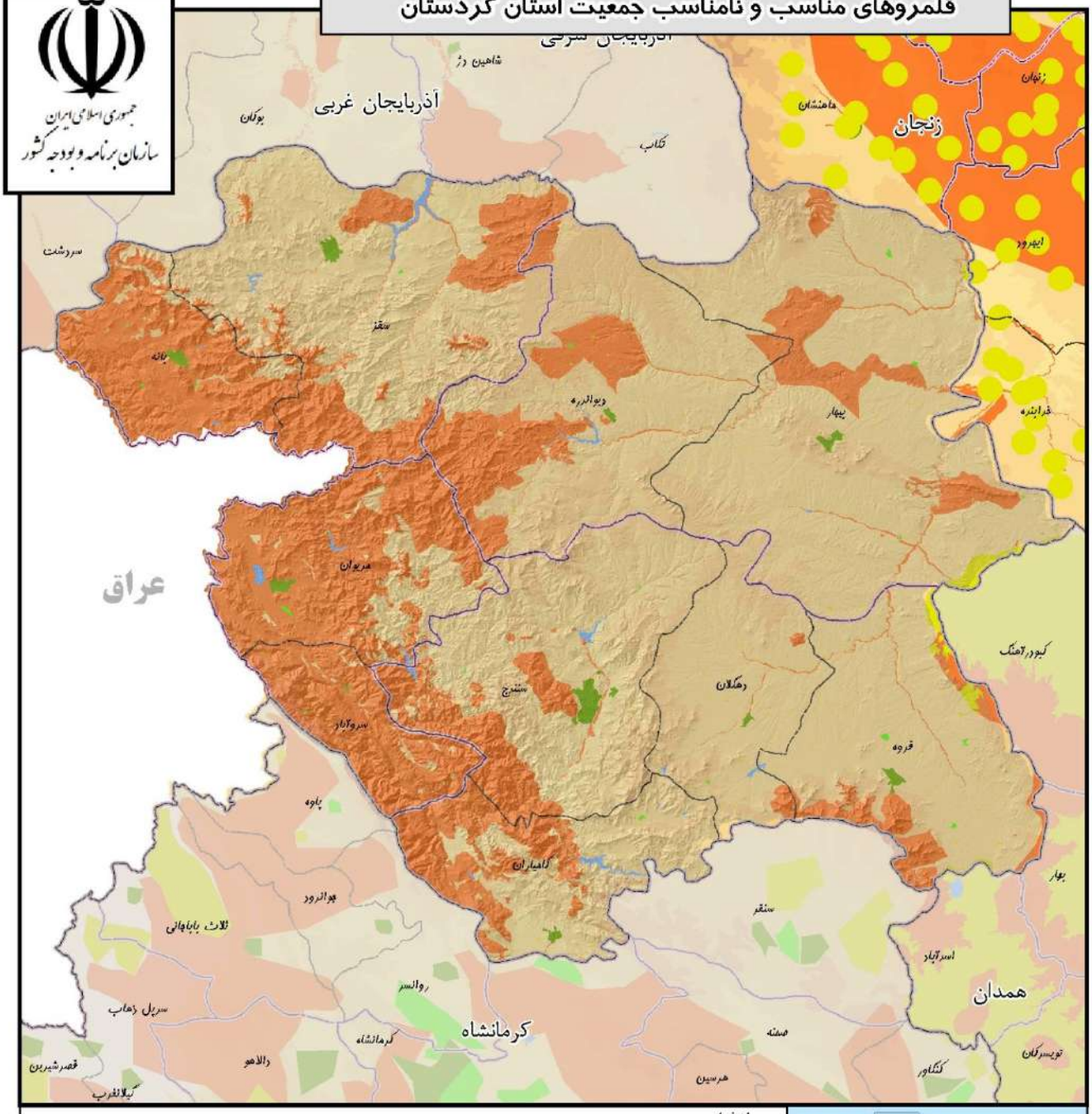

راهنما

پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب

مرزها

- مرز استان
- زنجان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ : مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ : ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000

0 10 20 40
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان کردستان

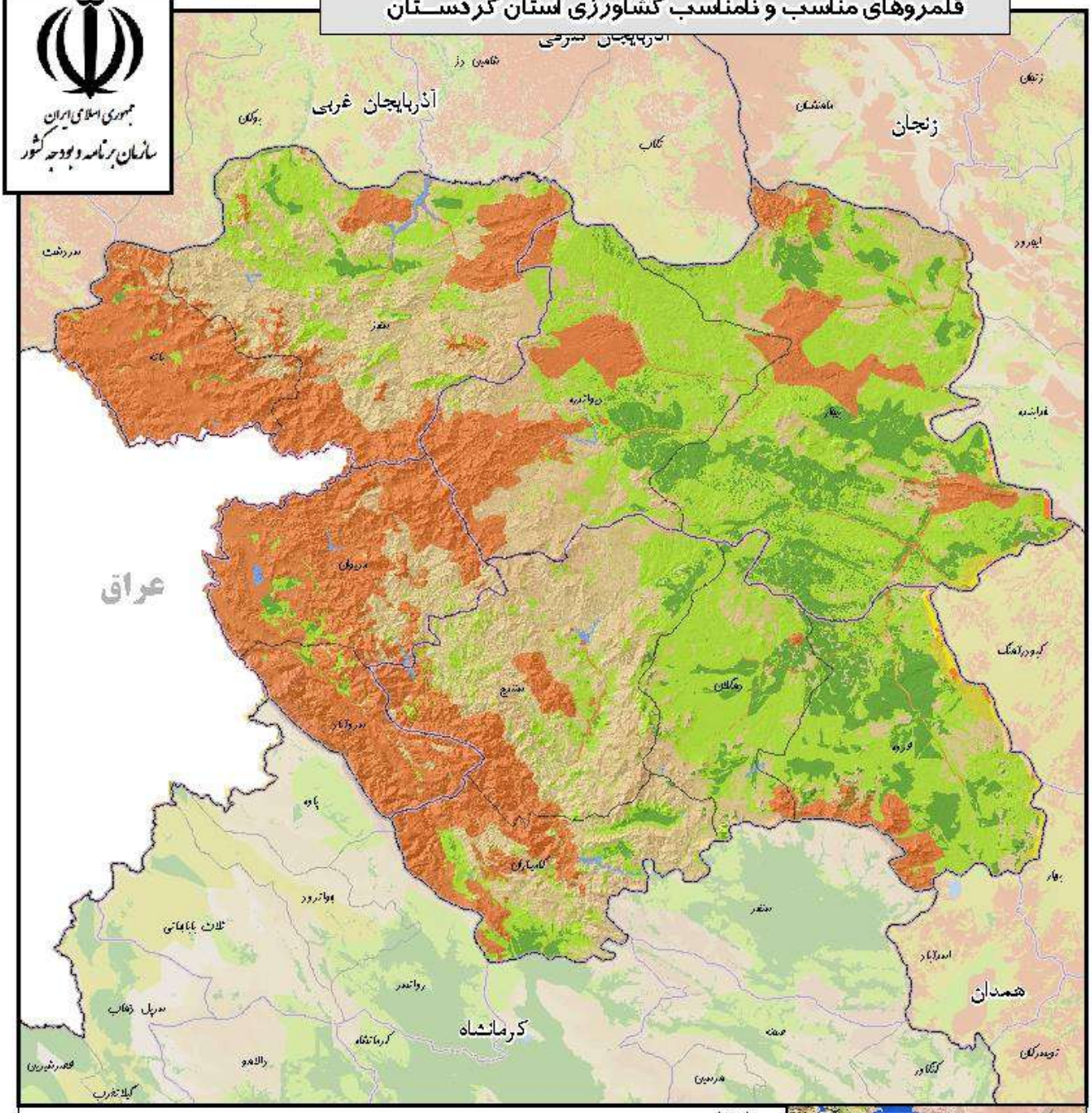

راهنما

قلمروهای مناسب کشاورزی

- اولویت ۱
- اولویت ۲
- اولویت ۳
- قلمروهای نامناسب کشاورزی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

منشاء: مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers
N W E S

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان کردستان

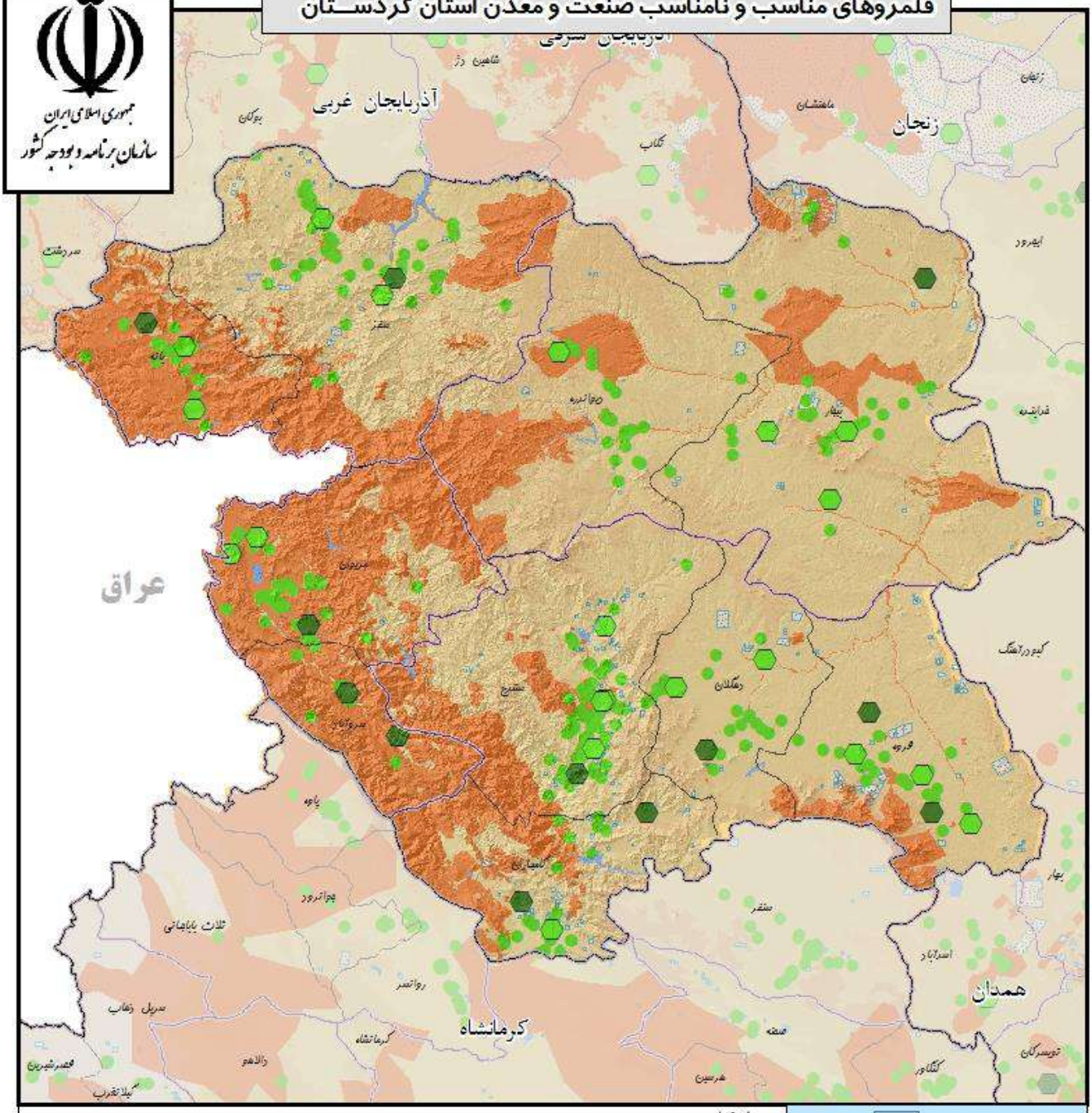

راهنما

قلمروهای مناسب صنعت

- نواحی صنعتی
- شهرک های صنعتی
- مراکز صنعتی
- قلمروهای نامناسب صنعت
- پهنه های معدنی

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
دفتر برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

تهیه کننده: مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers

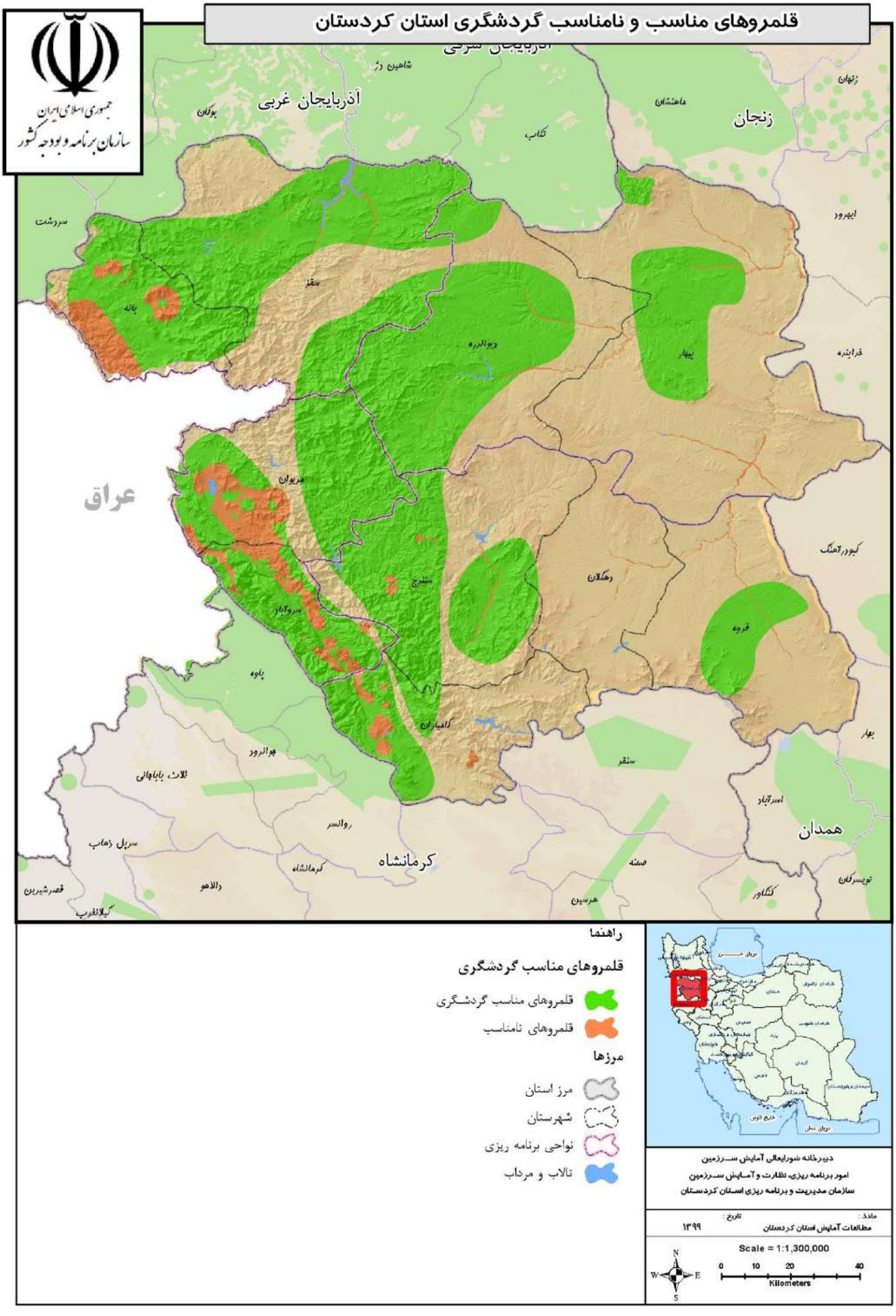
قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان کردستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان غربی
زنجان
عراق
کرمانشاه
همدان
راهنما
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای مناسب گردشگری
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان
مأخذ :
مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers

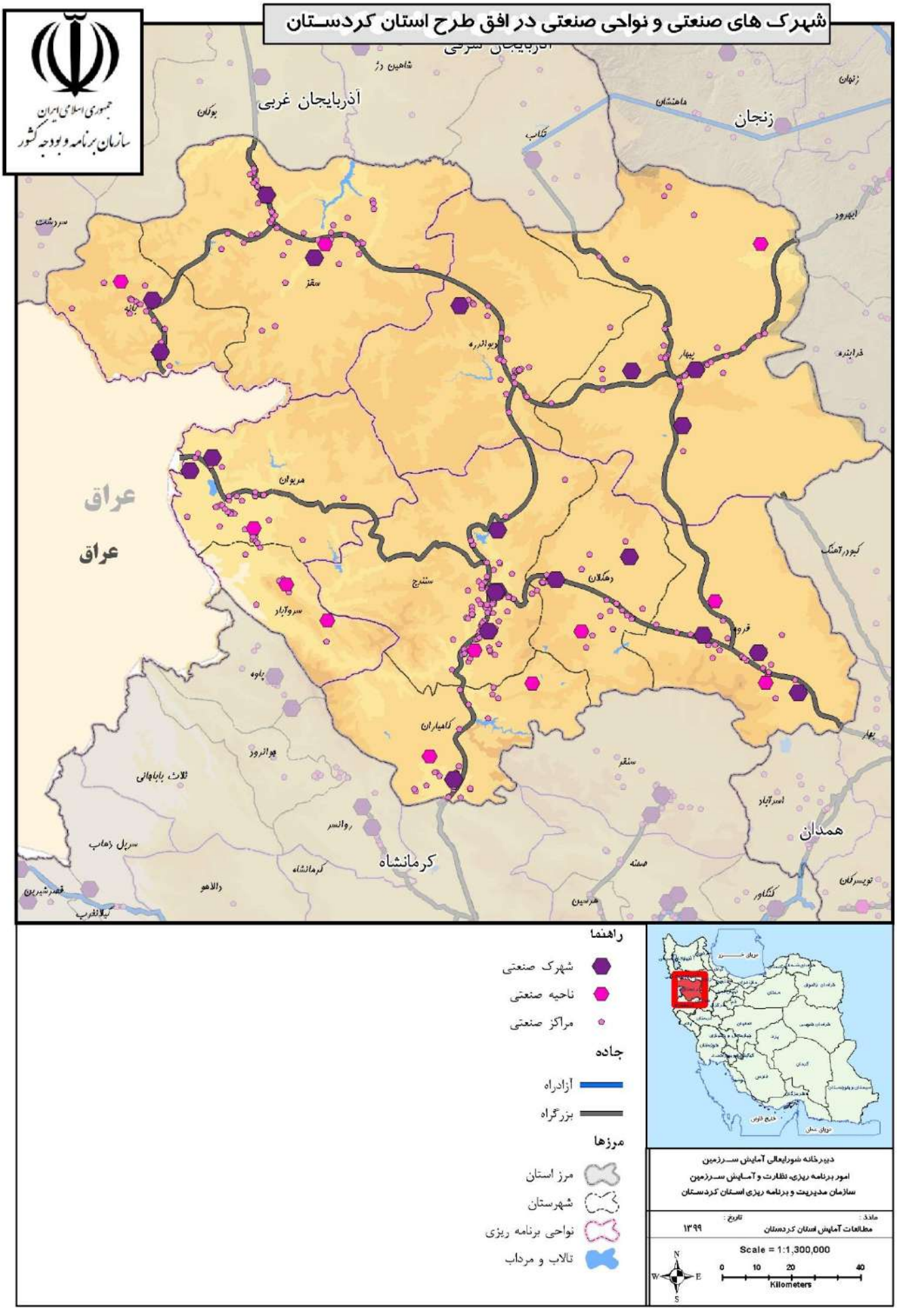
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان کردستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان غربی
زنجان
کردستان
همدان
کرمانشاه
عراق
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان
مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers
N
W
E
S

صنعت و معدن در افق طرح استان کردستان

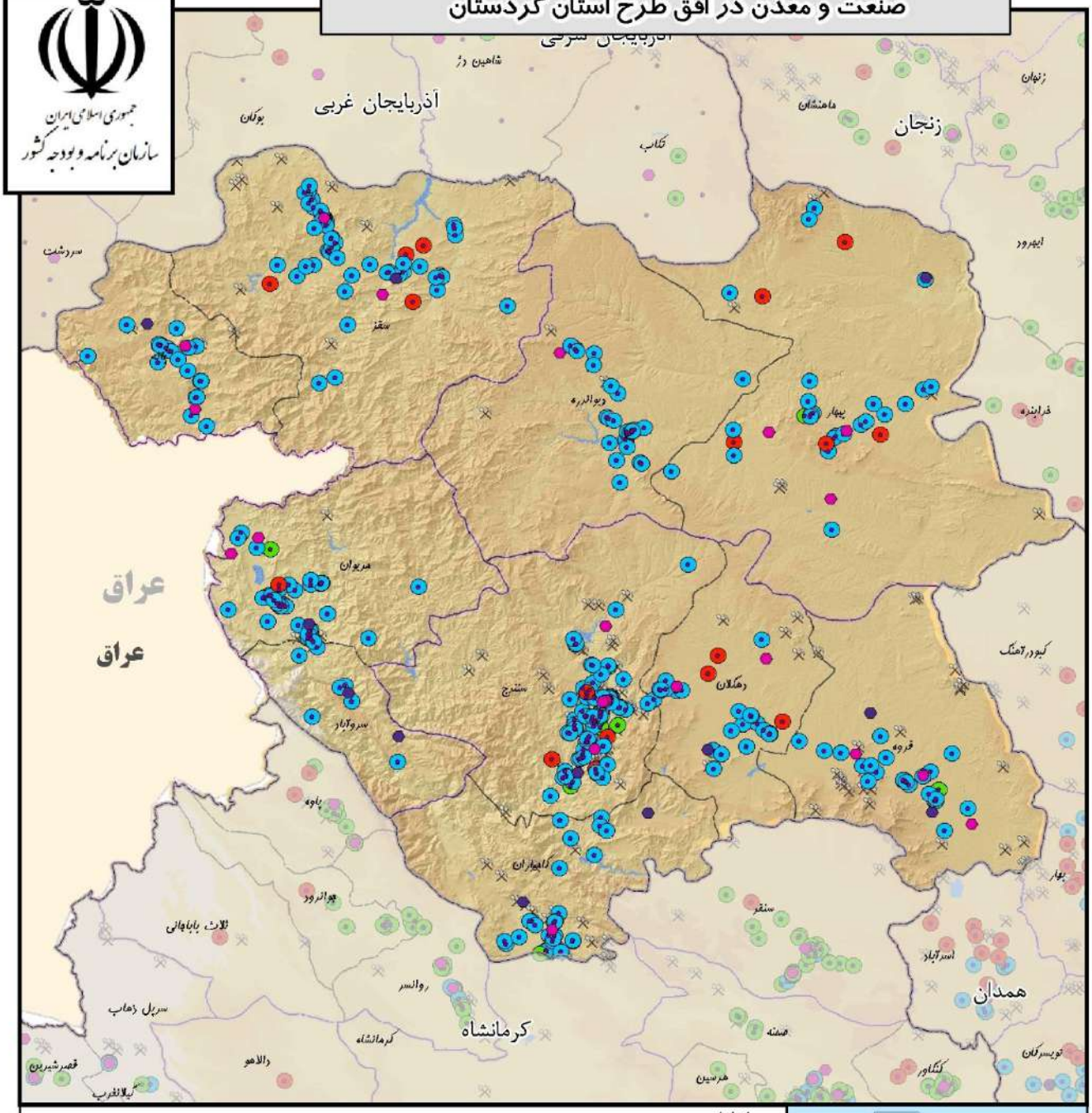

راهنما

نواحی صنعتی

نوع

- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی
- مراکز صنعتی
- معدن

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ : مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ : ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000

0 10 20 40
Kilometers

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان کردستان

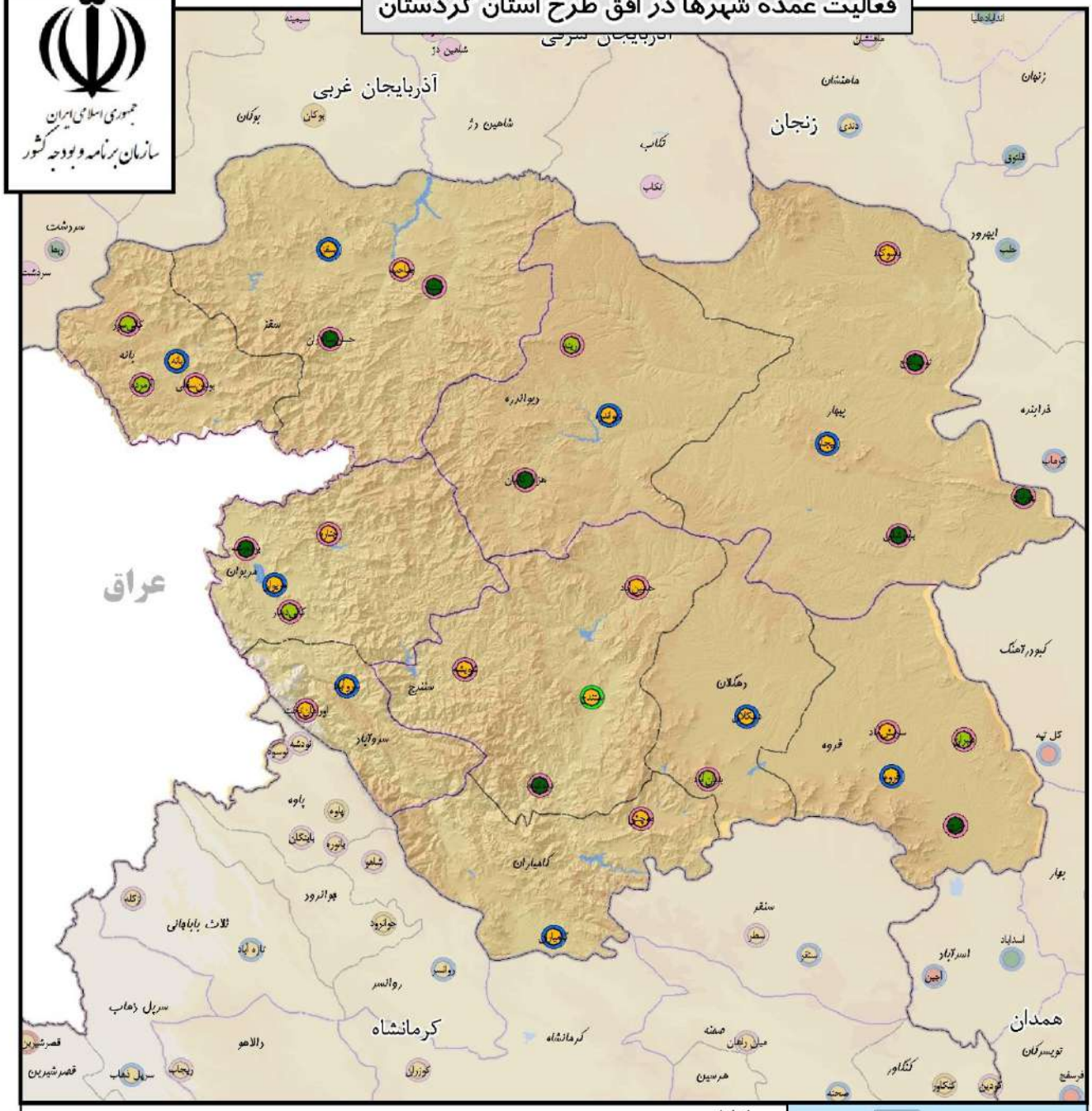

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان کردستان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

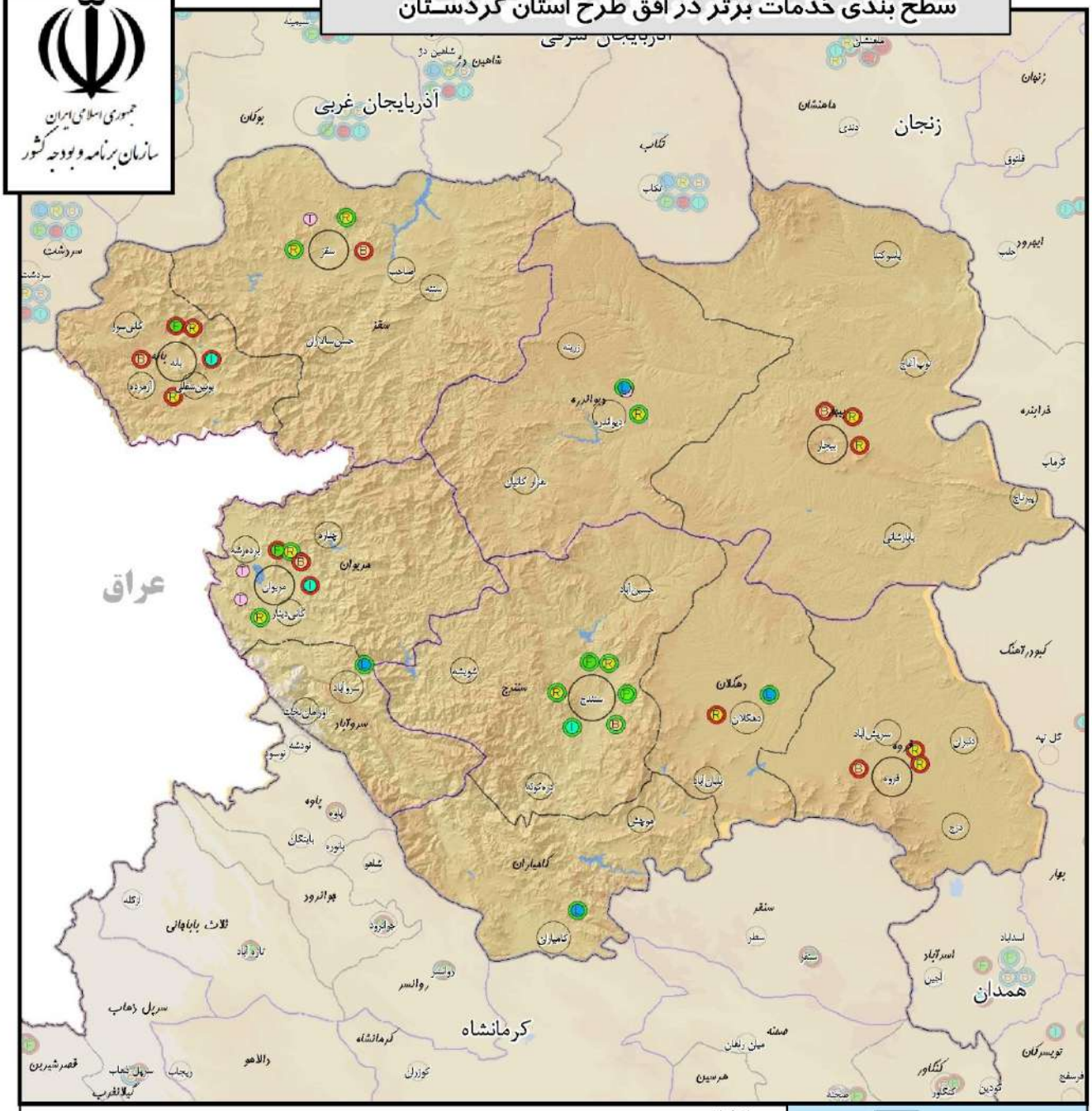

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوه حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ: مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers
N W E S

روستاهای مرکزی سطح یک استان کردستان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

راهنما

روستای سطح ۱

جمعیت کل

- کمتر از ۱۰۰ نفر
- بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفر
- بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر
- بین ۱۰۰۰ تا ۲۵۰۰ نفر
- بین ۲۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نفر

مراکز شهری

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ: مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000

0 10 20 40
Kilometers

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان کردستان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

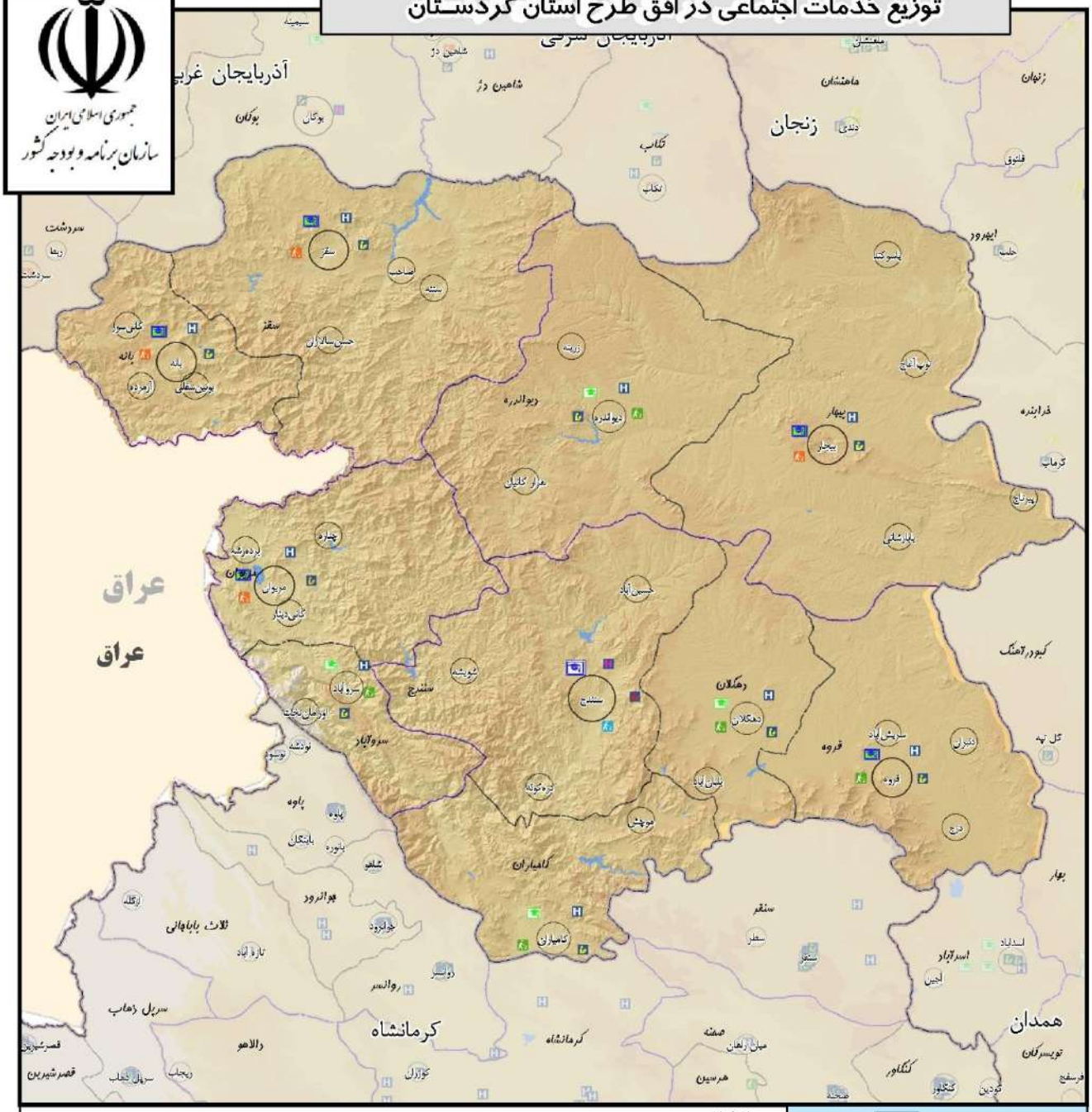

راهنما

بیمارستان
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی
کارکرد، نوع
- فرا ملی، جامع
- ملی، جامع
- استانی، جامع
- منطقه ای، جامع

مراکز فرهنگی
- فرا ملی
- ملی
- استانی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی

تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

مأخذ: مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000
0 10 20 40
Kilometers
N W E S

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان کردستان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

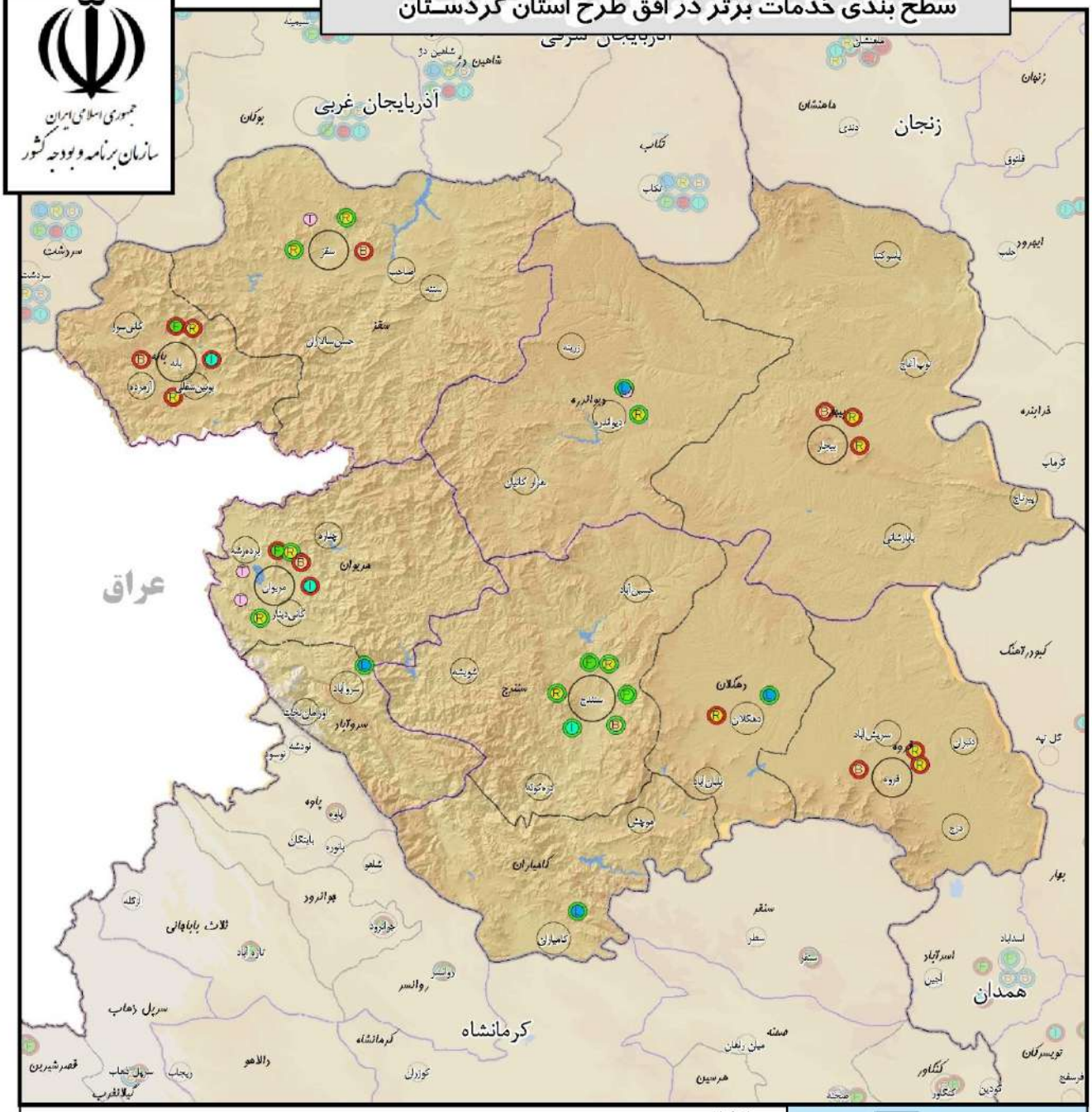

راهنما

سطح جمعیتی شهر

- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر

- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی

- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوره حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن اوری

مرزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب

خدمات برتر

وضعیت

- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ : مطالعات آمایش استان کردستان
تاریخ : ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000

0 10 20 40
Kilometers

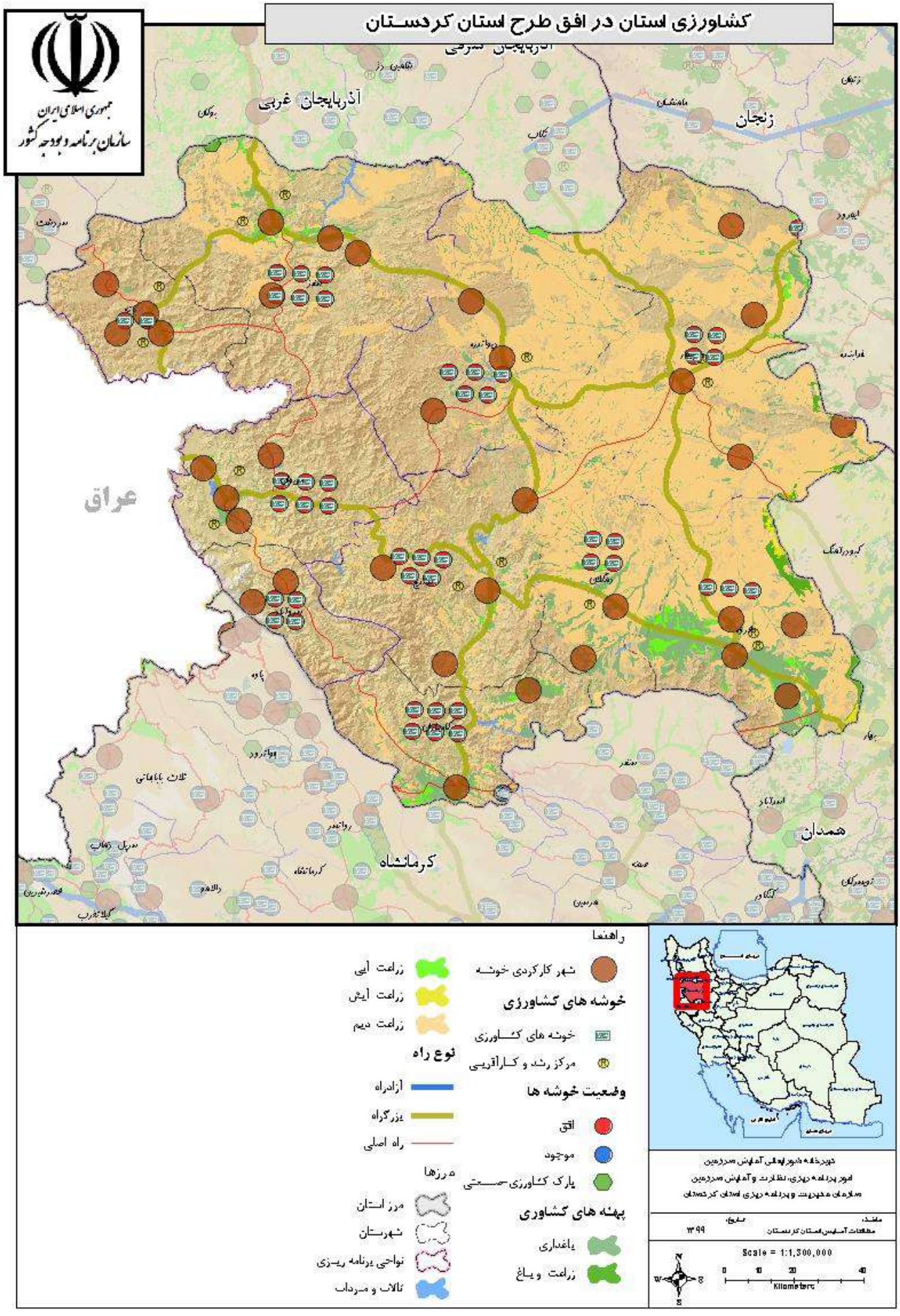
کشاورزی استان در افق طرح استان کردستان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
آذربایجان غربی
زنجان
عراق
کرمانشاه
همدان
راهنما
شهر کارکردی خوشه
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کارآفرینی
وضعیت خوشه ها
افق
موجود
پارک کشاورزی صنعتی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت و باغ
زراعت آبی
زراعت آیش
زراعت دیم
نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
Scale = 1:1,300,000
Kilometers

گردشگری در افق طرح استان کردستان

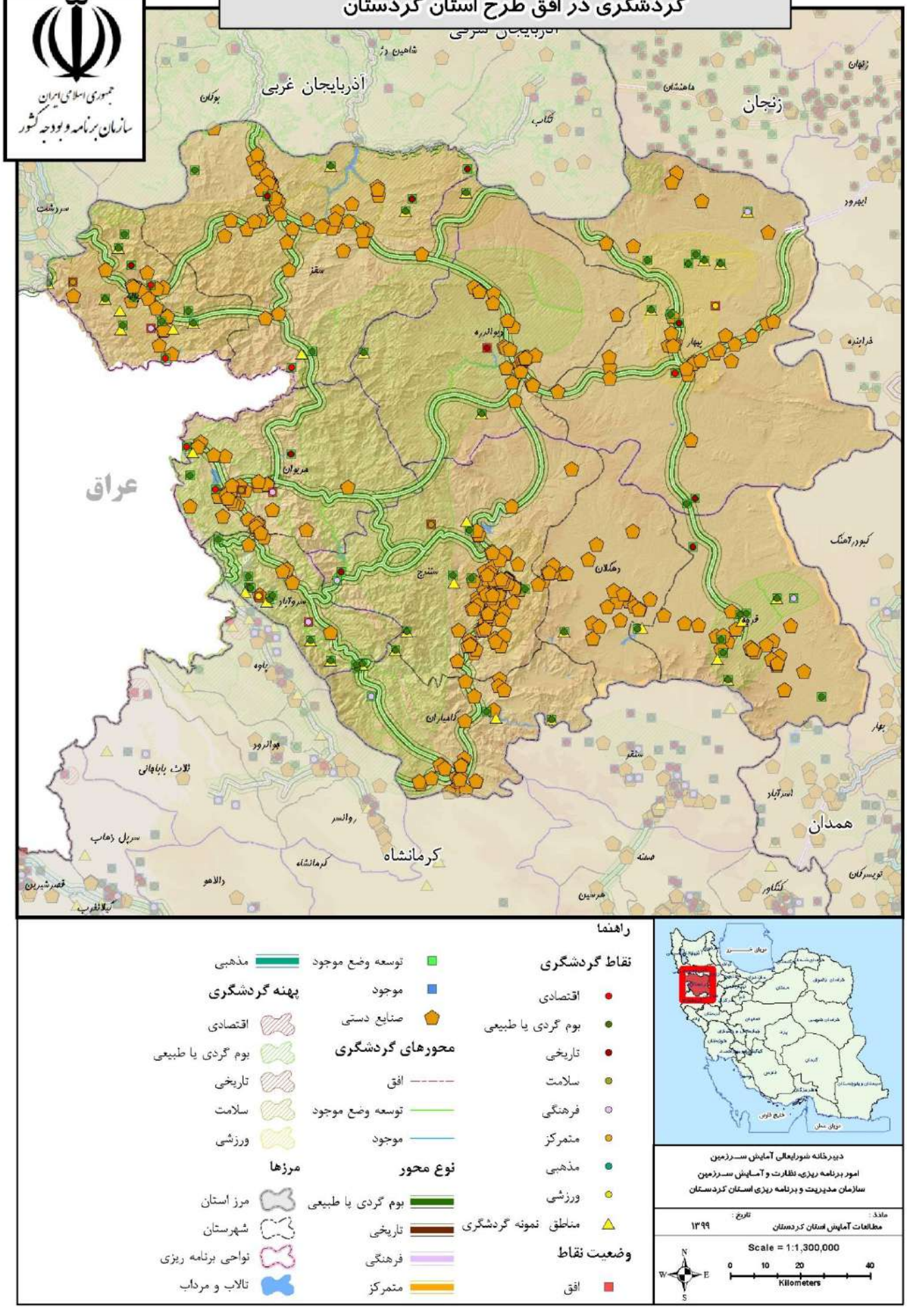

منابع آبی استان در افق طرح استان کردستان

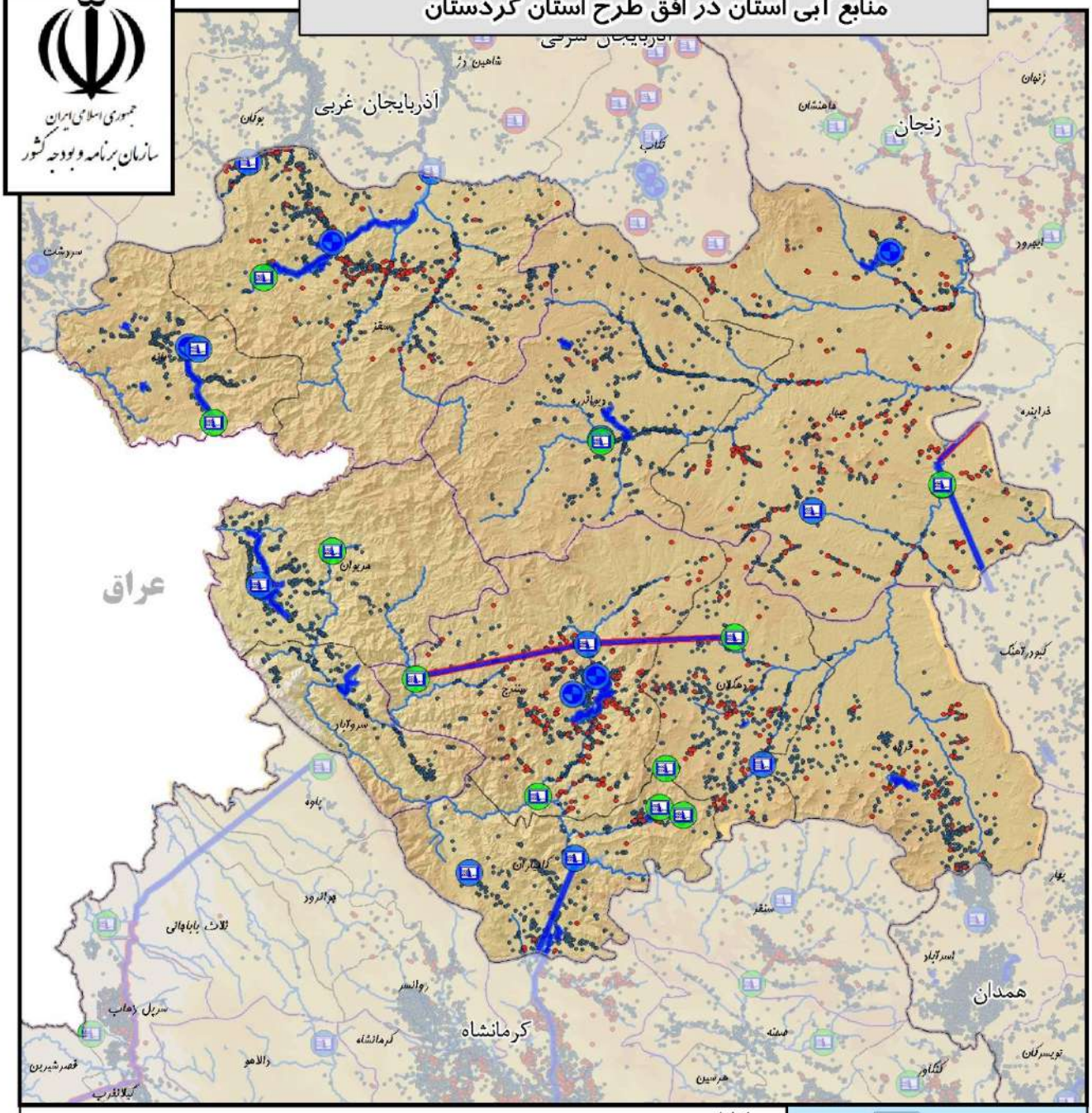

راهنما

- سد
- تصفیه خانه آب
- وضعیت نقاط
  - افق
  - توسعه وضع موجود
  - موجود
- خطوط انتقال آب در افق
  - خطوط انتقال آب در افق
- وضعیت خطوط
  - افق
  - توسعه وضع موجود
- موجود
- چاه آب
  - غیر مجاز
  - مجاز
- رودخانه
  - دائمی
- مرزها
  - مرز استان
  - شهرستان
  - نواحی برنامه ریزی
  - تالاب و مرداب

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

ماخذ: مطالعات آمایش استان کردستان

تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:1,300,000

0 10 20 40

Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان کردستان

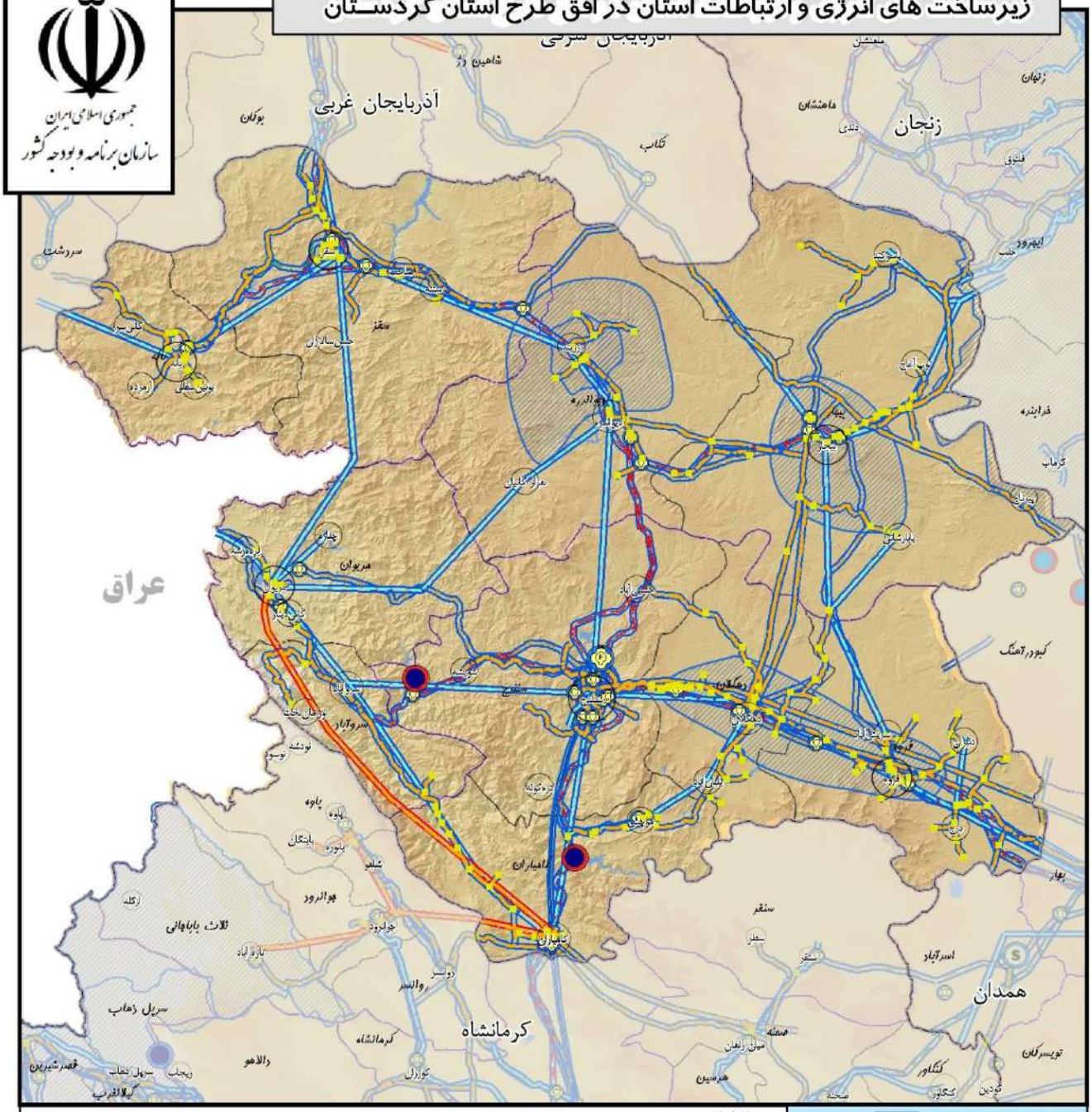

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان کردستان

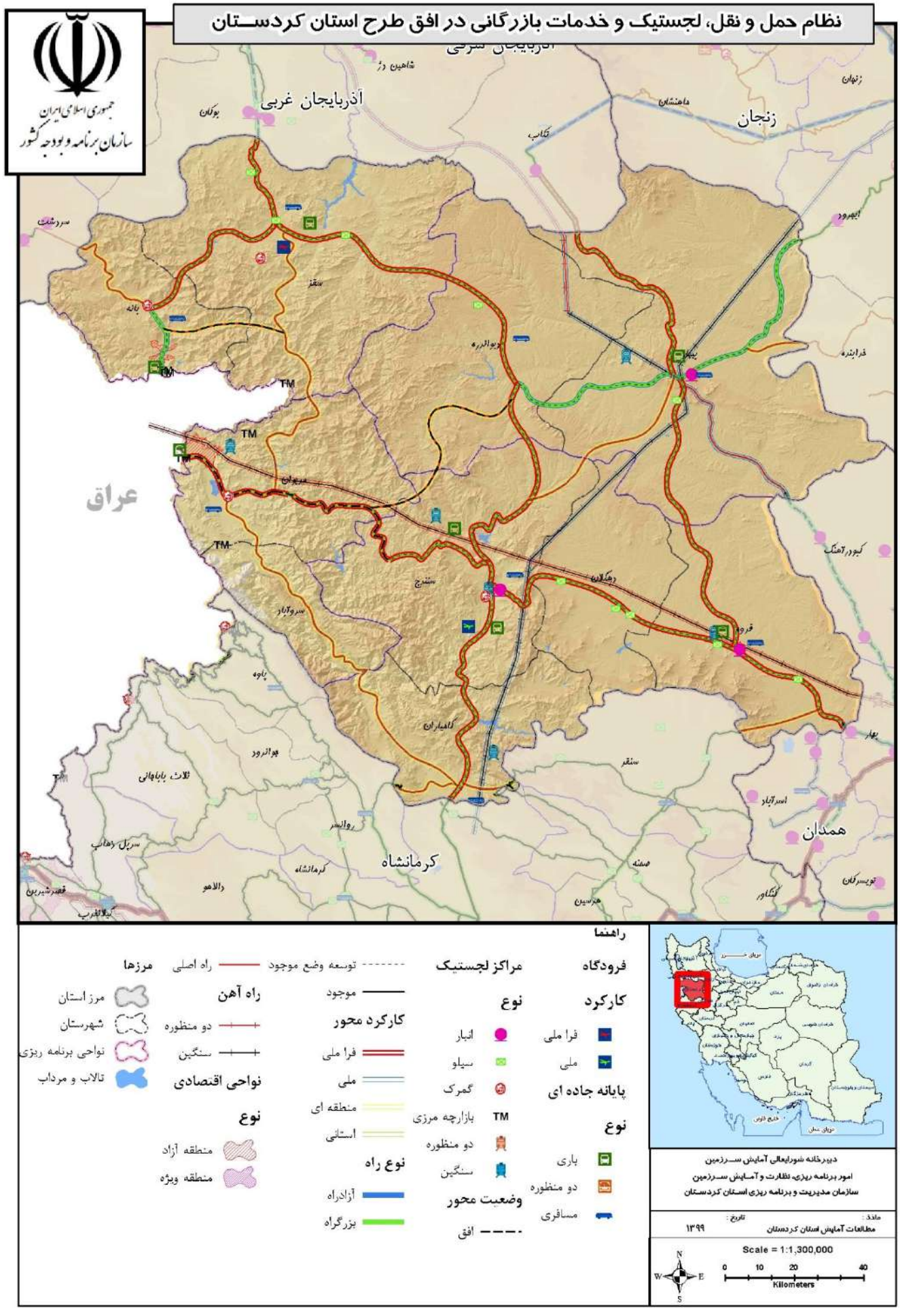

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان کردستان

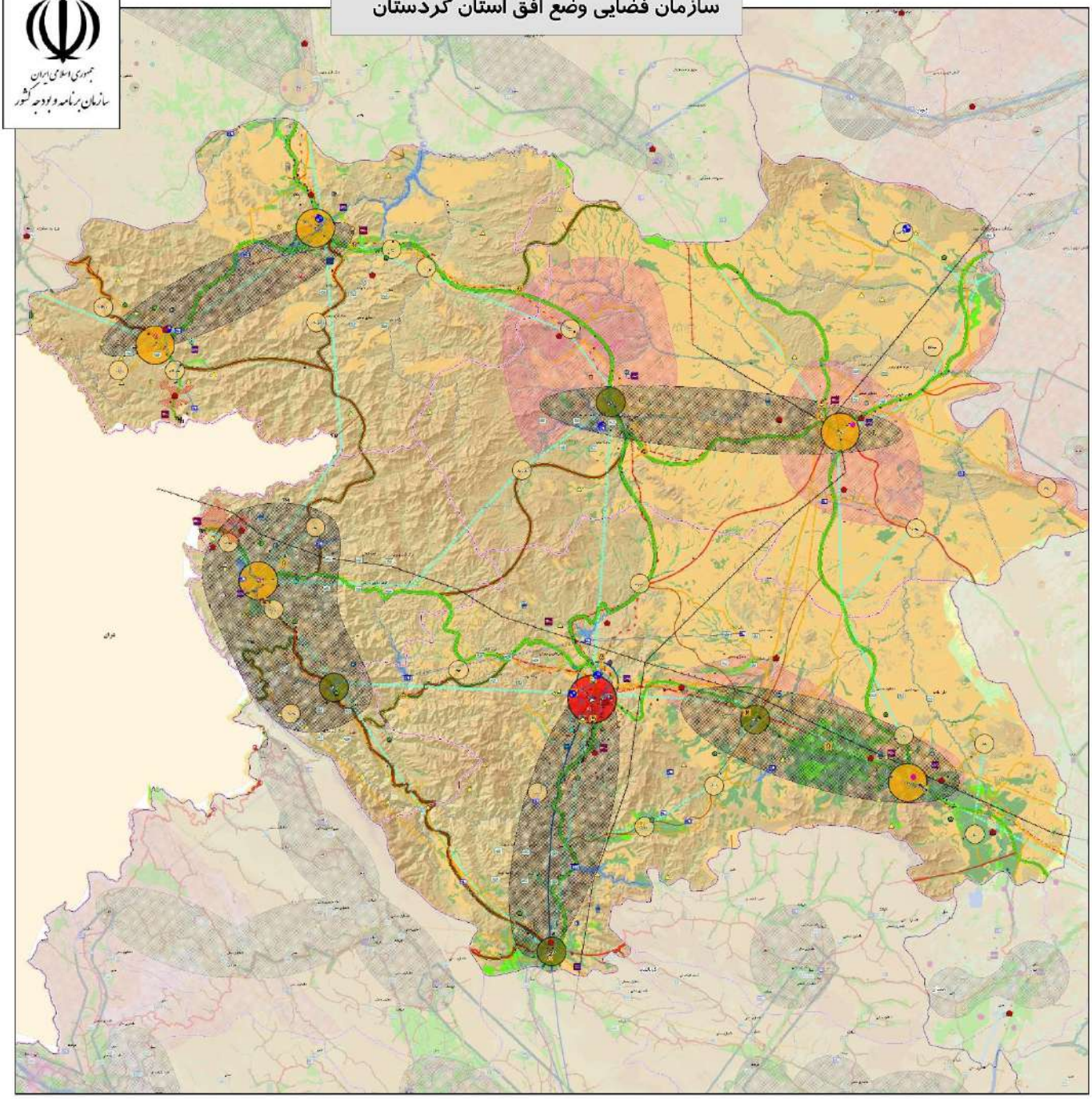

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
فرودگاه
فرا ملی
ملی
جاده
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
راه فرعی
پایانه جاده ای
پایانه باری
پایانه دو منظوره
پایانه مسافری
خطوط راه آهن
خطوط دو منظوره
خطوط سنگین
ایستگاه راه آهن
ایستگاه دو منظوره
ایستگاه سنگین
شبکه فیبر نوری

خدمات بازرگانی
منطقه آزاد
منطقه ویژه
گمرک
سیلو
انبار
بازارچه مرزی
خدمات پرتو
مراکز تحقیق و توسعه
خدمات فنی و مهندسی
مالی و بازاریابی
بیمه
حرفه ای و کسب و کار
مشاوره حقوقی
مراکز رشد و فناوری
انرژی
نیروگاه
آبی
بادی
خورشیدی
سیکل ترکیبی

خطوط انتقال فرآورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
۶۳ک
۱۳۲ک
۲۳۰ک
۴۰۰ک
پست برق
پهنه های دارای پتانسیل انرژی
پتانسیل سایر
منابع آب
سد در افق
تصفیه خانه آب
خطوط انتقال آب در افق
رودخانه دائمی
رودخانه فصلی
تالاب و مرداب
دریاچه
کریدور کشاورزی
کریدور کشاورزی

کشاورزی
خوشه های کشاورزی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت آبی
ترکیبی
زراعت دیم
زراعت آبش
صنعت
مراکز صنعتی جدید
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
گردشگری
محور گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
مناطق نمونه گردشگری

آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
فرا ملی
منطقه ای
استانی
شهرستانی
بیمارستان
ناحیه ای
شهرستانی
سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
کمتر از ۱۰ هزار نفر
بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
بین ۱ تا ۲ میلیون نفر
سطح خدمات روستایی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کردستان

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، شورایعالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان کرمان در افق ۱۴۱۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان کرمان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی- منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. ماموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعددِ ممکن باشد، بدون آنکه در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه‌یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی(مناطق) استان در قالب کُدهای تفصیلی‌تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد.

سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه(بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش-های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی‌گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف(سطحی و زیرسطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پَساب و منابع آب‌شور و لب‌شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان کرمان به قرار زیر است:

۲-۱-اهداف بنیادین

- اصلاح ساختار اقتصادی استان و منطقی نمودن سهم بخش‌های اقتصادی از طریق افزایش سهم ارزش افزوده بخش‌های خدمات و صنعت و معدن و کاهش سهم بخش کشاورزی؛
- ارتقاء رقابت‌پذیری اقتصادی استان از طریق افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و دانش محوری توسعه در بخش صنعت و معدن و خدمات؛
- تبدیل استان به مهم‌ترین قطب معدنی کشور از طریق استفاده بهینه از قابلیت‌های معدنی استان؛
- تقویت قطب کشاورزی استان بالاخص جنوب استان از طریق توسعه و تکمیل زنجیره ارزش محصولات اصلی با تاکید بر ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید؛
- مدیریت پایدار منابع و مصارف آب استان افزایش بهره‌وری آب با تاکید منطقی‌سازی سهم بخش‌های اقتصادی استان؛
- توسعه و گسترش ظرفیت‌های گردشگری و صنایع دستی استان با هدف افزایش ارزش افزوده این بخش در اقتصاد استان؛
- بهینه سازی و افزایش بهره‌وری تولید و مصرف انرژی؛
- تقویت و ارتقاء خدمات برتر در سطح منطقه با توجه به مرکزیت استان در منطقه؛
- توانمندسازی و توزیع متوازن و متعادل جمعیت و سکونتگاه‌های استان؛
- کاهش عدم تعادل‌ها و دوگانگی اقتصادی، اجتماعی، تکنولوژیکی و جغرافیایی شمال و جنوب استان؛
- نظام متوازن خدمات و توسعه شبکه‌های زیربنایی درون و برون استانی جهت پشتیبانی از پسکرانه‌های مکران؛
- توسعه خدمات نوین بازرگانی و تقویت زیرساخت‌ها و فعالیت‌های بازرگانی با توجه به قابلیت‌های توسعه مبادلات ملی و فراملی؛
- حفاظت فعال از منابع طبیعی و ذخائر زیست‌محیطی و مدیریت جامع پسماند و کاهش آلاینده‌های زیست محیطی؛
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافندغیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان؛

۲-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- محصولات گلخانه‌ای در شهرستان‌های جیرفت،کهنوج، رودبار، فاریاب، قلعه گنج، منوجان، بم، نرماشیر و ارزوئیه

- تولید پسته درشهرستان‌های رفسنجان، انار، زرند، راور، کرمان، سیرجان وشهربابک
- تولید مرکبات در شهرستان‌های بم، جیرفت،کهنوج، منوجان، رودبار، فاریاب، قلعه‌گنج، نرماشیر، ریگان، فهرج، ارزوییه
- تولید خرما درشهرستان‌های بم، جیرفت،کهنوج، منوجان، رودبار، فاریاب، قلعه گنج، نرماشیر، ریگان، فهرج، ارزوییه
- تولید گردو در شهرستان‌های بافت، رابر، بردسیر و شهربابک
- تولید بادام در شهرستان‌های بافت، رابر، بردسیر و شهربابک
- تولید گل محمدی در شهرستان‌های بردسیر، بافت و رابر
- تولید زیره و گیاهان دارویی درشهرستان‌های بافت، جیرفت، رودبار، قلعه‌گنج، شهربابک، زرند وکوهبنان
- تولید کرک در شهرستان‌های بافت، سیرجان، بردسیر و رابر

صنعت و معدن

- مس و فرآوری آن در شهرستان‌های رفسنجان، شهربابک، عنبرآباد ، جیرفت و رابر
- زغال‌سنگ و فرآوری آن در شهرستان‌های کوهبنان، زرند و راور
- سنگ آهن، فولاد و فرآوری آن در شهرستان‌های سیرجان، بردسیر، کرمان و بافت
- تیتانیوم و فرآوری آن در شهرستان‌های کهنوج و فاریاب
- سنگ‌های قیمتی و فرآوری آن در شهرستان‌های کرمان و شهربابک
- کرومیت و فرآوری آن در شهرستان‌های فاریاب، منوجان و ارزوئیه
- منگنز و فراوری آن در شهرستان جیرفت
- طلا و فراوری آن در شهرستان فاریاب
- تولید خودرو در شهرستان بم
- ساخت وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلردر شهرستان‌های بم و رفسنجان
- ساخت تجهیزات الکتریکی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید تجهیزات مخابراتی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید تجهیزات پزشکی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید رنگ، تولید روغن جلا، تولید جوهر چاپ در شهرستان‌های کرمان و رفسنجان
- ساخت محصولات دارویی، موادشیمیایی مورد استفاده در داروسازی و محصولات گیاهی دارویی در شهرستان‌های کرمان و رفسنجان

- ساخت لاستیک رویی (تایر) و تویی (تیوپ)، روکش مجدد و بازسازی لاستیک در شهرستان‌های کرمان، جیرفت و راور
- انبارکردن و انبارداری در شهرستان‌های سیرجان وبم
- فراوری محصولات کشاورزی مانند رب، چیپس‌پیاز و سیب زمینی، فراوری خرما و افشره مرکبات در شهرستان‌های جیرفت و عنبرآباد
- صنایع غذایی سنتی مانند کلمپه، کماچ سهن، قاووت، سوهان زرندی درشهرستان‌های کرمان ،زرند

گردشگری

- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های کرمان، بم، شهربابک، رفسنجان، سیرجان ، ارزوییه، نرماشیر و جیرفت
- گردشگری سلامت در شهرستان‌های کرمان، جیرفت، بم و سیرجان
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های بافت، رابر، ریگان، راور، رفسنجان،کرمان، ارزوییه و بردسیر
- صنایع دستی خصوصاً صنایع فرش دستباف، پته و صنایع مس و گلیم شریکی پیچ در شهرستان‌های راور، کرمان، زرند، جیرفت و سیرجان

خدمات

- خدمات برتر(بورس، مالی، بیمه، خدمات طراحی، مهندسی، خدمات حقوقی و حسابرسی و...) در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، رفسنجان، بم و جیرفت
- آموزش عالی در شهرستان کرمان
- ارائه خدمات لجستیک و پشتیبانی تولید به سواحل مکران در شهرستان‌های کرمان، سیرجان ، جیرفت ، بم و ریگان
- ارائه نقش بازرگانی و هاب مواصلاتی شمال به جنوب و غرب به شرق در شهرستان‌های سیرجان، رفسنجان، انار، بم، فهرج، زرند،کرمان و جیرفت

زیربنایی

- تولید انرژی پاک(خورشیدی) در شهرستان‌های کرمان، شهربابک، بردسیر، بافت و سیرجان
- تولید انرژی پاک(باد) در شهرستان رودبار جنوب، بردسیر، نرماشیر، فهرج و قلعه‌گنج
- محورهای مواصلاتی جاده‌ای در شهرستان‌های سیرجان، رفسنجان، انار، بم، فهرج، زرند، کرمان، جیرفت و شهربابک

- محورهای مواصلاتی ریلی در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، زرند و بم
- محورهای مواصلاتی هوایی در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، رفسنجان، بم و جیرفت

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه‌ای

کشاورزی

- تولید پسته در شهرستان‌های رفسنجان، انار، زرند، راور، کرمان، سیرجان و شهربابک
- تولید مرکبات در شهرستان‌های بم، جیرفت،کهنوج، منوجان، رودبار، فاریاب، قلعه گنج، نرماشیر، ریگان، فهرج ، ارزوییه و کرمان
- تولید خرما در شهرستان‌های بم، جیرفت،کهنوج، منوجان، رودبار، فاریاب، قلعه گنج، نرماشیر، ریگان، فهرج، ارزوییه و کرمان
- تولید گردو و بادام در شهرستان‌های بافت، رابر ، بردسیر، شهربابک و سیرجان
- تولید زعفران در شهرستان‌های زرند، کرمان، سیرجان ، بافت، بردسیر و کوهبنان
- تولید زیتون در شهرستان‌های جیرفت، زرند و سیرجان
- تولید گل محمدی در شهرستان‌های بردسیر، بافت و رابر
- تولید زیره و گیاهان دارویی در شهرستان‌های کرمان، بم، جیرفت، شهربابک، راور بافت، زرند و رابر
- تولید کرک، پشم، عسل و سایر محصولات دامی در شهرستان‌های بافت، سیرجان، شهربابک، رودبار، بردسیر و رابر

صنعت و معدن

- صنایع تبدیلی و تکمیلی وابسته به کشاورزی خصوصا تولید انواع خشکبار
- مس و فرآوری آن در شهرستان‌های رفسنجان جیرفت، رابر و شهربابک
- زغال سنگ و فرآوری آن در شهرستان‌های کوهبنان، زرند و راور
- سنگ آهن و فرآوری آن (فولاد) در شهرستان سیرجان، بردسیر و کرمان
- تیتانیوم و فرآوری آن در شهرستان کهنوج و فاریاب
- سنگ‌های تزئینی، ساختمانی و قیمتی و فرآوری آن در شهرستان شهربابک، رفسنجان، جیرفت و کرمان
- کرومیت و فرآوری آن در شهرستان‌های فاریاب، جیرفت و ارزوئیه
- منگنز و فراوری آن در شهرستان جیرفت
- طلا و فراوری آن در شهرستان فاریاب

- تولید خودرو در شهرستان بم
- فراوری محصولات کشاورزی مانند رب، چیپس پیاز و سیب زمینی، فراوری خرما و افشره مرکبات در شهرستان‌های جیرفت و عنبرآباد
- ساخت وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلردر شهرستان‌های بم و رفسنجان
- ساخت تجهیزات الکتریکی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید تجهیزات مخابراتی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید تجهیزات پزشکی در شهرستان‌های کرمان، بم و سیرجان
- تولید رنگ، تولید روغن جلا، تولید جوهر چاپ در شهرستان‌های کرمان و رفسنجان
- ساخت محصولات دارویی، موادشیمیایی مورد استفاده در داروسازی و محصولات گیاهی دارویی در شهرستان‌های کرمان و رفسنجان
- ساخت لاستیک رویی(تایر) و تویی (تیوپ)، روکش مجدد و بازسازی لاستیک در شهرستان‌های کرمان، جیرفت و راور
- انبارکردن و انبارداری در شهرستان‌های سیرجان وبم
- صنایع غذایی سنتی مانند کلمپه، کماچ سهن، قاووت، سوهان زرندی درشهرستان‌های کرمان ،زرند

گردشگری

- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های در شهرستان‌های بافت، رابر، بردسیر، رفسنجان، ریگان، جیرفت و گردشگری تاریخی در شهرستان‌های کرمان، بم، سیرجان و گردشگری مذهبی در شهرستان‌های راور و کرمان
- صنایع دستی خصوصاً صنایع فرش دستباف و صنایع مس و گلیم شریکی پیچ در شهرستان‌های راور، کرمان، زرند، جیرفت و سیرجان

سایرخدمات

- خدمات برتر(بورس، مالی، بیمه، خدمات طراحی، مهندسی، خدمات حقوقی و حسابرسی و...) در شهرستان کرمان
- آموزش عالی و خدمات فنی و حرفه‌ای در شهرستان کرمان، سیرجان و رفسنجان
- ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در شهرستان‌های کرمان،بم، جیرفت و رفسنجان
- ارائه خدمات لجستیک و پشتیبانی تولید به سواحل مکران در شهرستان‌های بم، جیرفت،کهنوج، منوجان، رودبار، فاریاب، قلعه گنج، نرماشیر، ریگان و فهرج

- ارائه نقش بازرگانی و هاب مواصلاتی شمال به جنوب و غرب به شرق در شهرستان‌های سیرجان، رفسنجان، انار، بم، فهرج، زرند،کرمان و جیرفت

زیربنایی

- تولید و تامین انرژی برق و انرژی‌های تجدیدپذیر در شهرستان‌های کرمان، بردسیر، کهنوج و سیرجان
- محورهای مواصلاتی جاده‌ای در شهرستان‌های سیرجان، رفسنجان، انار، بم، فهرج، زرند، کرمان، جیرفت و شهربابک
- محورهای مواصلاتی ریلی در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، زرند و بم
- محورهای مواصلاتی هوایی در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، رفسنجان، بم و جیرفت

۲-۳-چشم‌انداز توسعه استان

استان کرمان در افق چشم انداز ۱۴۱۴ در پرتو کوشش مردم استان به عنوان مردمانی پویا و خلاق با مشارکت فعال تمامی ذینفعان و بهره‌مندی از ظرفیت خردمندان و نخبگان استان با استفاده مدبرانه از تمامی ظرفیت‌ها و پتانسیل های موجود استان، استانی است: توسعه‌یافته، برخوردار از عدالت همه جانبه با پیوندهای درون استانی و فرا استانی قوی، پاسخگو به نیازهای ملی، منطقه‌ای به ویژه به عنوان مهم‌ترین پسکرانه سواحل مکران و دست-یافته به اقتصادی پیشتاز و پررونق با تکیه بر تولید و صادرات فراورده‌های معدنی، محصولات صنعتی و کشاورزی و ارائه خدمات گردشگری، بازرگانی و ترانزیت بین‌الملل که با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل دارای ویژگی‌های زیر است:

- توسعه‌یافته، آباد، پایدار و برخوردار از عدالت همه‌جانبه (فضایی، جغرافیایی، اجتماعی و اقتصادی) و فراگیر با تأکید بر کاهش عدم تعادل و توازن شمال و جنوب استان، دست‌یافته به اقتصادی پویا، پیشتاز و رقابتی با اولویت معدن، صنعت، کشاورزی، گردشگری و صنایع‌دستی
- دست‌یافته به صنایع و تکنولوژی برتر کشف، استخراج و فراوری معدنی به عنوان قطب اصلی معدنی ایران در مقیاس ملی و فراملی با تکیه بر توسعه بهره‌برداری، فرآوری و صادرات ذخائر ارزشمند مس، سنگ-آهن، ذغال‌سنگ، کرومیت، تیتانیوم، سنگ‌های زینتی و غیره با تکمیل زنجیره تامین محصولات در سطح نواحی، استان و منطقه.
- نقش‌آفرین به عنوان قطب کشاورزی دانش بنیان با تأکید بر تولید و صادرات محصولات باغی، زراعی و دامی (پسته، خرما، مرکبات، کشت گلخانه‌ای، کشت جالیزی، و گیاهان دارویی و ....) در سطح ملی و فراملی

- ایفای نقش پشتیبان با ایجاد زیرساخت‌های لازم در جنوب استان برای ایجاد پسکرانه فعال در توسعه منطقه مکران با تاکید بر تامین مواد و محصولات دامی و لبنی و محصولات باغی و گلخانه‌ای و غیره
- برخوردار از صنعت ممتاز، با تکنولوژی های‌تک و دانش‌بنیان، انرژی‌های نو و تجدیدپذیر، صنایع متالوژی و ذوب فلزات، صنایع خودروسازی، صنایع شیمیایی و پتروشیمی و صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و صنایع دستی (با تاکید فرش، گلیم، پته و ..)
- ایفای نقش به عنوان یکی از مراکز گردشگری تاریخی و طبیعی کشور در سطح ملی و فراملی با محوریت شهرهای کرمان، بم و جیرفت و در پیوند با استان‌های یزد، هرمزگان و سیستان و بلوچستان در درون منطقه و تشکیل مربع گردشگری شیراز، اصفهان، یزد، کرمان در سطح ملی
- ایفای نقش منطقه‌ای در ارائه خدمات برتر (بورس، مالی، بیمه، خدمات طراحی، مهندسی، خدمات حقوقی و حسابرسی و...) با محوریت شهر کرمان
- برخوردار از شبکه هم‌پیوند حمل و نقلی با برخورداری از فرودگاه‌های با عملکرد بین‌المللی، ملی و محلی و نیز شبکه ریلی پیونددهنده شمال، جنوب، شرق و غرب استان و نیز شبکه زمینی توسعه یافته در سطح منطقه با امکان تبدیل شبکه‌ها به یکدیگر
- برخوردار از زیرساخت‌های مورد نیاز به منظور رونق بازرگانی (به‌ویژه تجارت الکترونیک) با تکیه بر تجهیز مراکز تخلیه و توزیع کالا در کرمان (مقیاس ملی و فراملی) و سیرجان (مقیاس ملی) و منطقه ویژه جازموریان
- ایفای نقش به عنوان یکی از مراکز خدمات پزشکی و توریسم درمانی (گردشگری سلامت) در سطح ملی و فراملی با تکیه بر مراکز درمانی تخصصی و فوق تخصصی پیشرفته
- نقش‌آفرینی شهرهای کرمان، سیرجان، جیرفت و بم به عنوان مراکز توسعه نواحی و برخوردار از نقش پشتیبان در ارتقاء عملکرد شهرهای پیرامونی و ناحیه
- نقش آفرین به عنوان مرکزیت هاب انرژی به ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر با هدف شکل‌گیری قطب تجارت انرژی در منطقه
- برخوردار از توانمندی‌های لازم برای بهره‌برداری بهینه از منابع آب، مهار و انتقال آب(درون حوضه‌ای و بین حوضه‌ای) با اولویت شرب، بهداشت و صنعت، مدیریت و ارتقای بهره‌وری در شبکه‌های توزیع و تاکید بر استفاده از آب‌های غیر متعارف.

۲-٤-ماموریت‌های توسعه استان

- استخراج و فرآوری مواد معدنی از قبیل مس، زغال سنگ، آهن، کروم، تیتانیوم، خاک نسوز و سنگ‌های تزئینی و قیمتی و جلوگیری از خام‌فروشی مواد معدنی
- تکمیل و توسعه خوشه‌ها و زنجیره‌های تولید صنعتی، معدنی و کشاورزی با تاکید بر صنایع های‌تک و اقتصاد دانش بنیان
- اکتشاف مواد معدنی با توجه به قرارگیری استان در کمربند معدنی به خصوص در جنوب استان با توجه به پتانسیل‌های این منطقه
- حفظ و ارتقاء صنایع بزرگ موجود و در حال اجرای فولاد و پتروشیمی و استفاده از فناوری نوین
- افزایش بهره‌وری و تغییر الگوی کشت از کشت‌های آب بر به کشت‌های گلخانه‌ای و تاکید بر محصولات رقابتی و صادراتی مثل پسته، مرکبات، خرما، گردو، بادام، گل محمدی، گیاهان دارویی، کرک و پشم، حفظ و احیاء قنوات
- مدیریت و ارتقا بهره‌وری و ایجاد توانمندی‌های لازم برای بهره‌برداری و مصرف بهینه منابع آب و انتقال آب درون (حوضه‌ای و بین حوضه‌ای) با اولویت شرب و صنعت
- تقویت بخش خدمات در راستای افزایش سهم بخش خدمات از تولید ناخالص داخلی استان
- استفاده از مزیت‌های گردشگری تاریخی، فرهنگی و طبیعی و تشکیل مربع گردشگری شیراز، اصفهان، یزد و کرمان در سطح ملی
- استفاده از مؤسسات تحقیقاتی و واحدهای فناوری برتر و دانش بنیان با وجود ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های استان به عنوان بستر ایجاد فرصت‌های شغلی جدید
- تقویت شبکه حمل و نقل جاده‌ای استان با توجه به نقش ترانزیتی استان و لزوم اتصال سواحل مکران و ایجاد شبکه هم‌پیوندی قوی و کارآمد در منطقه
- متنوع‌سازی شبکه هم‌پیوند هوایی و ریلی استان با توجه به زیرساخت‌های موجود از طریق احداث محور-های جدید و اتصال آنتنی محورهای ریلی استان و استفاده از ظرفیت باربری هوایی
- مدیریت کنترل و نظارت بر بارگذاری فعالیت‌ها در پهنه استان با توجه به حادثه خیز بودن استان (زلزله، سیل و...) و توجه به نقش محوری استان با توجه به مرکزیت آن در تقویت پدافند غیر عامل در منطقه
- تولید و توسعه انرژی تجدیدپذیر و تشکیل هاب منطقه‌ای انرژی برای تامین نیازهای استان و صادرات از استان و کشور

- ساماندهی و تقویت منظومه‌های روستایی جهت ایجاد اشتغال پایدار و تقویت سلسله مراتب نظام سکونت گاهی استان با توجه به درصد جمعیت قابل ملاحظه استان
- تقویت شهرهای کرمان، سیرجان، جیرفت، بم و رفسنجان به عنوان مراکز توسعه منطقه و نواحی و برخوردار از نقش پشتیبان در ارتقاء عملکرد شهرهای پیرامونی و ناحیه
- تقویت شهرهای میانی برای مدیریت و کنترل مهاجرت‌های درون استانی و جلوگیری از حاشیه‌نشینی با تقویت زیرساخت‌های روستا، شهرهای استان
- تعادل و توازن در توزیع فعالیت و خدمات جهت ایجاد فرصت‌های اشتغال برای کاهش شکاف توسعه پهنه‌های کمتر توسعه یافته به ویژه در جنوب و شرق استان از طریق تمرکز بر مزیت‌های مناطق
- تقویت سرمایه‌های اجتماعی استان و تقویت روحیه مشارکت‌جویی مردم استان در فعالیت‌های اقتصادی و مناسبت‌های ملی و مذهبی

۲-۵-راهبردهای پابرجا

صنعت

- افزایش سهم ارزش افزوده بخش صنعت از تولید ناخالص داخلی استان با تاکید بر قابلیت‌های معدنی، کشاورزی و صنایع دستی از طریق توسعه و تکمیل زنجیره‌ها و خوشه‌های صنعتی با محوریت زنجیره‌های فولاد، پتروشیمی و صنایع وابسته به مس و خودرو و... با تاکید بر ایجاد واحدهای صنعتی متوسط

معدن

- افزایش سهم ارزش افزوده بخش معدن از تولید ناخالص داخلی استان از طریق افزایش تولید و فرآوری محصولات معدنی و حفظ ارزش افزوده این بخش با جلوگیری از خام‌فروشی با توجه به فناوری‌های جدید
- استفاده بهینه از قابلیت‌های معدنی استان و اجرای طرح‌های اکتشاف به خصوص در جنوب استان با توجه به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های نهفته در این منطقه

آب وکشاورزی

- تکمیل زنجیره‌های ارزش و تولید محصولات کشاورزی با تاکید بر محصولات گلخانه‌ای
- افزایش بهره‌وری آب در بخش کشاورزی با اصلاح الگوی کشت و بهینه‌سازی ساختار اقتصادی (افزایش سهم صنعت و خدمات و کاهش سهم بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی)
- انتقال آب دریا برای مصارف شرب و صنعت
- انتقال آب بین‌حوضه ای برای مصارف شرب

محیط زیست و منابع طبیعی

- توسعه و تقویت حفاظت از منابع طبیعی و ذخائر زیست محیطی
- افزایش مدیریت جامع بر پسماند و کاهش آلاینده‌های زیست محیطی

انرژی

- توسعه و تقویت تولید انرژی با بهره‌وری بالا با تاکید بر انرژی‌های پاک (خورشیدی و بادی) و تجدیدپذیر
- افزایش بهره‌وری در خطوط انتقال انرژی و در بخش مصرف

حمل و نقل

- تقویت و توسعه شبکه زیربنایی جاده‌ای- ریلی و هوایی از طریق تقویت نقش مواصلاتی استان و تقویت پیوند بین مراکز اصلی منطقه
- تقویت ارتباط استان (با تاکید بر جنوب استان) با منطقه مکران برای ایفای نقش پسکرانه فعال

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- توسعه زیر ساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

گردشگری

- افزایش ماندگاری گردشگران داخلی و خارجی از طریق ایجاد محورهای گردشگری، توسعه اقامتگاه‌های بوم گردی، آموزش و تقویت نهادها و ساختارهای بخش گردشگری استان و استفاده بهینه از ظرفیت‌های صنایع دستی استان به خصوص فرش دستباف و توسعه گردشگری سلامت

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- تعادل در سلسله مراتب نظام شهری با تاکید بر تقویت شهرهای میانی استان
- توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی از طریق ساماندهی و تقویت منظومه‌های روستایی با تاکید بر تعادل‌بخشی سلسله مراتب نظام سکونتگاهی روستاهای استان

بازرگانی

- افزایش توان خدمات بازرگانی استان و توسعه و تعمیق روابط و پیوندهای اقتصادی منطقه‌ای، ملی و فراملی

اقتصادی

- توسعه و تجهیز زیرساخت‌های استان در راستای اصلاح ساختار اقتصادی

خدمات برتر

- توسعه خدمات برتر و دانش بنیان در سطح منطقه

۲-٦- شکل‌بندی کلان نظام فضایی استان(تصویر چشم‌انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت واستقرار جمعیت

قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت

- اولویت اول استقرار جمعیت شهری در محور کرمان-رفسنجان، کرمان- سیرجان و کرمان-زرند
- اولویت اول استقرار جمعیت روستایی در محور جیرفت تا رودبار و منوجان به عنوان کانون اولویت‌دار جمعیت روستایی استان
- اولویت دوم استقرار جمعیت شهری در پهنه شرقی استان شامل شهرستان‌های بم، نرماشیر، فهرج و ریگان
- اولویت دوم استقرار جمعیت روستایی در پهنه جنوب‌غربی استان شامل شهرستان‌های بافت، ارزوئیه، فاریاب و رابر

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی

- اولویت اول در پهنه جنوبی استان به عنوان قلمرو اصلی بخش کشاورزی و فعالیت‌های مرتبط با باغداری و محصولات جالیزی و دامپروری با تاکید بر کاشت محصولات گلخانه‌ای
- اولویت دوم پهنه شمال و غرب استان از قلمروهای اولویت‌دار توسعه کشاورزی با تاکید بر محصول پسته
- اولویت سوم پهنه شمال غربی (شهرستان شهربابک)، غرب استان(بافت و رابر)، جنوب استان (رودبار جنوب) با تاکید بر محصولات دامی و فرآورده‌های مرتبط با آن
- اولویت چهارم در شهرستان‌های کرمان، جیرفت، رابر، بافت، بردسیرو کوهبنان در تولید گیاهان دارویی، عسل و زیره

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های صنعتی ومعدنی

- اولویت اول در شمال و شمال غرب استان شامل شهرستان‌های سیرجان، رفسنجان، کرمان و زرند
- اولویت دوم ایجاد صنایع متوسط وکوچک در پهنه جنوبی استان، با تمرکز بر صنایع فرآوری محصولات کشاورزی به خصوص خشکبار
- اولویت سوم اکتشافات پهنه‌های معدنی در جنوب استان با توجه به کانسارهای معدنی موجود در منطقه

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت‌های بخش گردشگری

- اولویت اول توسعه گردشگری درکویر لوت به عنوان یکی از مقاصد گردشگری با توان و ظرفیت بالا، محور کرمان- شهداد (طبیعی)، کرمان- ماهان (تفریحی/تاریخی)، کرمان-راین، بم (تاریخی/ فرهنگی)، کرمان-

شهربابک(طبیعی/ تاریخی)، کرمان- بافت - رابر(طبیعی)، کرمان-کوهپایه(تفریحی)، کرمان- ساردوئیه - جیرفت(طبیعی و تاریخی)، کرمان- راور و کرمان- جوپار(مذهبی) و ارزوئیه(تپه یحیی-تاریخی)

- اولویت دوم توسعه صنایع دستی استان خصوصاً صنایع فرش دستباف، پته و صنایع مس در شهرستان‌های راور، کرمان، زرند، جیرفت و سیرجان

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت‌های بخش خدمات

- خدمات حمل ونقل وترانزیت در نواحی ۹ و ۱۰ شامل شهرستان سیرجان، شهربابک، انار و کرمان
- خدمات بهداشتی درمانی در نواحی ۳و ۶ شامل شهرستان‌های کرمان، بم و جیرفت
- خدمات آموزشی و فن‌آورانه در نواحی ۱ و ۵ شامل شهرستان‌های کرمان و رفسنجان
- خدمات برتر(بورس، مالی، بیمه، خدمات طراحی، مهندسی، خدمات حقوقی و حسابرسی و...) در نواحی ۱ و ۶ شامل شهرستان‌های کرمان و جیرفت

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- پهنه شرقی استان (کویرلوت) با بیش از ۶۰ هزار کیلومتر مربع بعنوان مهم ترین قلمرو نامناسب استقرار جمعیت
- پهنه‌های جازموریان، کفه نمک سیرجان و بیش از ۲۵ کانون عمده فرسایش بادی
- مناطق چهارگانه حفاظت شده، حریم گسل و رودخانه‌ها و اراضی دارای ارزش حفاظتی و مناطق با شیب زیاد

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت‌ها

- کویرلوت، تالاب‌ها به خصوص تالاب جازموریان، کفه نمک سیرجان و کانون‌های فرسایش بادی
- حریم گسل‌ها، رودخانه‌ها و نیز حفظ حریم زیرساخت‌های انسانی به مانند حریم شهرها و روستاها، حریم راه‌ها و خطوط انتقال انرژی، برق، گاز و...

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت کشاورزی

- قلمروهای دارای محدودیت طبیعی (شیب بالا، نواحی کوهستانی، بیابان‌ها، کویرلوت، کفه نمک سیرجان و تالاب جازموریان) در پهنه شمالی، غربی و شرق استان
- قلمروهای با کاهش شدید کمیت و کیفیت منابع آب به ویژه در محدوده‌های مطالعاتی ممنوعه استان و دارای فرونشست، عمدتا در پهنه‌های شمالی و غربی استان

قلمروهای دارای محدودیت‌های توسعه فعالیت‌های صنعتی ومعدنی

- قلمروهای دارای محدودیت‌های طبیعی در استان از قبیل کویرلوت،کفه نمک سیرجان، تالاب جازموریان و کانون‌های فرسایش بادی در پهنه شمالی و شرق و غرب استان
- قلمروهای دارای محدودیت‌های ناشی از بلایای طبیعی از قبیل حفظ حریم گسل‌ها، رودخانه‌ها و دریاچه‌ها
- قلمروهای دارای محدودیت‌های ناشی از قوانین و مقرارت، شامل حریم شهرها و روستاها، مناطق حفاظت-شده جنگل‌ها، مراتع و مناطق دارای ارزش حفاظتی و حریم زیرساخت‌ها از قبیل خطوط برق، راه‌ها وگاز.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان کرمان به قرار زیر است:

۳-۱-تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

بخش کشاورزی

- شهرستان کرمان در تولید پسته، زعفران، دامپروری صنعتی و پرورش قارچ
- شهرستان بردسیر در تولید دامپروری صنعتی، گردو و غلات
- شهرستان‌های بم، نرماشیر، فهرج و ریگان به عنوان قطب تولید خرما و صنایع تبدیلی وابسته
- شهرستان‌های زرند،کوهبنان و راور در تولید پسته و زعفران
- شهرستان رفسنجان و انار در تولید پسته و فراوری آن
- شهرستان ارزوئیه در تولید گندم، جو، ذرت و مرکبات
- شهرستان‌های بافت و رابر در تولید دام و طیور، گردو، ذرت، زعفران، عسل و گیاهان دارویی
- شهرستان شهربابک در تولید پسته، بادام، محصولات دامی و پرورش طیور
- شهرستان جیرفت وعنبرآباد در تولید مرکبات، خرما و محصولات گلخانه‌ای
- شهرستان فاریاب در تولید خرما، محصولات جالیزی و گلخانه‌ای
- شهرستان کهنوج، منوجان، قلعه‌گنج ورودبارجنوب در تولید محصولات کشاورزی زراعی، جالیزی، گلخانه‌ای، خرما، دامپروری و فراوری آنها
- شهرستان سیرجان در تولید زعفران، پسته، بادام، گردو و غلات

بخش صنعت و معدن

- شهرستان سیرجان در تکمیل و توسعه معادن و توسعه زنجیره‌های فراوری محصولات معدنی(فولاد)
- شهرستان کرمان و بردسیر به عنوان قطب صنعتی و صنایع پایین دستی پتروشیمی
- شهرستان‌های بم، نرماشیر، فهرج و ریگان در صنایع مرتبط با خودروسازی

- شهرستان‌های زرند، کوهبنان و راور در صنایع‌دستی (فرش)، استخراج معدن(ذغال سنگ) و صنایع بزرگ مادر
- شهرستان‌های رفسنجان و انار در صنایع معدنی، تکمیل و توسعه واحدهای صنعتی و فراوری محصولات معدنی (مس)
- شهرستان‌های جیرفت، عنبرآباد و فاریاب در استخراج مواد معدنی و فرآوری آن
- شهرستان‌های ارزوئیه، بافت و رابر در صنایع معدنی بخصوص مس و کروم
- شهرستان‌های کهنوج، منوجان، قلعه‌گنج و رودبارجنوب در اکتشاف مواد معدنی و صنایع وابسته به آن(تیتانیوم)، فراوری محصولات کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
- شهرستان شهربابک در توسعه معادن و ایجاد خوشه‌های مرتبط با معدن (مس و فیروزه)

بخش زیربنایی

- شهرستان کرمان درتولید برق از طریق نیروگاه سیکل ترکیبی، تولید انرژی پاک خورشیدی، حمل و نقل ریلی، حمل و نقل جاده‌ای و حمل و نقل هوایی
- شهرستان بردسیر در تولید انرژی پاک خورشیدی، حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان‌های بم، نرماشیر ، فهرج و ریگان در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان زرند در حمل و نقل جاده‌ای و حمل و نقل ریلی
- شهرستان راور در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان‌های رفسنجان و انار در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان جیرفت در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان‌های بافت و رابر در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان‌های کهنوج در تولید برق از طریق نیروگاه سیکل ترکیبی
- شهرستان‌های منوجان در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان رودبارجنوب در تولید انرژی پاک بادی
- شهرستان شهربابک در حمل و نقل جاده‌ای
- شهرستان سیرجان در تولید انرژی پاک خورشیدی، حمل و نقل ریلی و جاده‌ای

بخش خدمات

- شهرستان کرمان در گردشگری طبیعی و اکوتوریسم، گردشگری سلامت، خدمات برتر(بورس، مالی و ...) در سطح منطقه، خدمات بهداشتی و درمانی و خدمات آموزشی با تاکید بر پارک‌های علم و فن آوری و اقتصاد دانش بنیان

- شهرستان بم در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، خدمات آموزشی، خدمات گردشگری تاریخی و گردشگری سلامت
- شهرستان ریگان در گردشگری طبیعی
- شهرستان‌های زرند، کوهبنان و راور در ارائه خدمات گردشگری معدنی و صنایع دستی (فرش دستباف)
- شهرستان رفسنجان در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و خدمات آموزشی و خدمات گردشگری تاریخی و معدنی
- شهرستان جیرفت در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، خدمات آموزشی، خدمات گردشگری تاریخی و گردشگری سلامت
- شهرستان‌های بافت و رابر در ارائه خدمات گردشگری طبیعی و اکوتوریسم
- شهرستان‌های منوجان و قلعه گنج در ارائه گردشگری تاریخی و طبیعی
- شهرستان شهربابک در ارائه خدمات گردشگری تاریخی
- شهرستان سیرجان در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، خدمات آموزشی ، خدمات گردشگری تاریخی و اکوتوریسم،گردشگری سلامت ، صنایع دستی ، خدمات مرتبط با حوزه حمل و نقل و ترانزیت کالا

۳-۲-سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

بازرگانی

- بسترسازی جهت بهبود فضای کسب و کار بخصوص تسهیل در امر صادرات و بازرگانی در استان
- ارتقاء توان مبادلات و سرمایه گذاری داخلی و خارجی
- توسعه و تعمیق روابط و پیوندهای اقتصادی منطقه‌ای و فراملی
- تقویت گمرکات استان در ترانزیت کالاهای صادراتی استان و منطقه
- حمایت از فعالیت‌های بورس منطقه‌ای در استان
- ساماندهی و اصلاح شبکه‌های توزیع کالاها و خدمات در استان
- توسعه و ساماندهی مراکز نگهداری کالا شامل انبارهای مکانیزه، سیلو و سردخانه
- افزایش توان تخصصی در بازرگانی نوین و توسعه تجارت الکترونیک

صنعت و معدن

- تکمیل زنجیره‌های تولید و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی(فولاد)
- شکل‌گیری فن‌آوری‌های پیشرفته صنعتی و گسترش واحدهای تحقیق و توسعه

- توانمندسازی صنایع کوچک و متوسط و افزایش توان رقابتی آنها در پیوند با صنایع بزرگ
- گسترش تشکل‌های تخصصی صنعتی و افزایش نقش آنها در تصمیم‌سازی
- توسعه صنایع قطعه‌سازی، پشتیبان حمل و نقل، تجهیزات حمل و نقل ریلی و هوایی
- توسعه صنایع تبدیلی و جنبی محصولات کشاورزی در راستای دست‌یابی به کشاورزی تجاری مدرن و پایدار
- افزایش جذب سرمای‌گذاری داخلی و خارجی در بخش معدن
- استفاد از تکنولوژی‌های نوین در بخش استخراج معدن
- ارتقای بهروری عوامل، ارتقای سطح تکنولوژی و بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات تولیدی در بخش معدن
- حمایت از طرح‌های تکمیلی و توسعه زنجیر ارزش در بخش معدن استان

کشاورزی

- ترویج تولید محصولات کشاورزی خارج از فصل، تغییر الگوی کشت و امکان توسعه کشت متراکم و گلخانه‌ای
- ترویج مؤسسات تحقیقاتی و واحدهای فن‌آوری دانش بنیان در بدنه کشاوزی استان و توسعه دامپروری صنعتی و نیمه‌صنعتی و فراوری محصولات دامی
- ترویج بهره‌برداران کشاورزی به پیروی از اندازه‌های فنی و نوسازی ادوات کشاورزی با بهره‌گیری از دانش نوین
- تکمیل زنجیره و فعالیت‌های کشاورزی مکمل و پشتیبان بخش صنعت

آب

- ایجاد نظام جامع مدیریت چرخه آب بر اساس اصول توسعه پایدار
- انتقال آب بین‌حوضه‌ای جهت تامین آب شرب استان
- انتقال آب دریا جهت تامین آب شرب و صنعت
- تغذیه مصنوعی سفره‌های زیرزمینی در دشت‌های با بیلان منفی
- بازسازی شبکه‌های انتقال و توزیع آب فرسوده بخصوص در مناطق شهری
- ارتقاء کیفیت و دسترسی‌پذیری آب شرب برای همه سکونتگاه‌های استان
- مدیریت منابع آب و تعادل بخشی به مصارف آب با توجه به منابع
- جلب مشارکت استان‌های دارای منافع مشترک در حفاظت از منابع آب
- کاهش هدررفت منابع(آب، خاک و انرژی) در راستای توسعه پایدار

محیط زیست

- کاهش آلودگی‌های ناشی از فعالیت واحدهای صنعتی و معدنی بزرگ استان
- لزوم مکان‌گزینی فعالیت‌ها ی بزرگ صنعتی و معدنی در پهنه سرزمین با توجه به توان اکولوژیک و ملاحظات زیست محیطی
- توسعه حفاظت و حمایت از جنگل‌ها و مراتع
- افزایش مقابله با پدیده گرد و غبار و کنترل کانون‌های فرسایش بادی
- توسعه آبخیزداری و آبخوانداری
- گسترش آموزش و ترویج فرهنگ منابع طبیعی با مشارکت جوامع محلی

انرژی

- استفاده از پتانسیل‌های فراوان انرژی خورشیدی و امکان بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدشونده باد، زیست-توده و توسعه آن به ویژه در نواحی شمال و شرق
- توسعه شبکه گاز به کل استان بخصوص جنوب و شرق استان و بهره‌مندی روستاهای استان از نعمت گاز
- توسعه و اصلاح شبکه‌های برق و گاز با افزایش اتصالات شبکه‌ای و کاهش ریسک نوسان و قطعی برق
- تقویت و تکمیل شبکه انتقال انرژی برای صدور برق پاک به منطقه مکران و استان‌های همجوار

حمل و نقل

- ایجاد، توسعه و اتصال به کانون حمل و نقل چندوجهی
- تقویت شبکه‌های حمل و نقلی استان در راستای محورهای توسعه‌ای
- تامین و تجهیز امکانات حمل و نقل کالا و مسافر برای تثبیت نقش منطقه‌ای، ملی و فراملی استان
- اصلاح، تجهیز و مرمت شبکه راه‌های روستایی و تقویت پیوند مراکز سکونتگاهی روستایی به کانون-های شهری
- تقویت شبکه حمل و نقل ریلی و تسهیل جهت اتصال به شبکه بین‌المللی حمل و نقل ریلی خصوصاً در محور شمال - جنوب کشور
- توسعه و تقویت امکانات فرودگاهی و گسترش عملکرد باربری

- ارتباطات

- توسعه شبکه‌های IT , ICT درشهرهای کوچک و روستاها
- توسعه و بهبود زیرساخت‌های مخابراتی و افزایش پهنای باند و سرعت خطوط انتقال اطلاعات و اینترنت

نظام سکونتگاهی

- ساماندهی حاشیه‌ها و سکونتگاه‌های غیررسمی و سکونتگاههای در معرض آسیب ناشی از تعارض
- تهیه طرح کاداستر سراسری استان در تمامی پهنه‌ها توجه به اهمیت مالکیت اراضی در برنامه‌ریزی توسعه و کنترل تغییر کاربری و خشکسالی استان
- کنترل و نظارت بر ساخت و ساز و جلوگیری از تصرف اراضی ملی در روستاها و حاشیه شهرها
- پرهیز از توسعه افقی و جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهرها
- ساماندهی اسکان غیررسمی در شهرهای کرمان، رفسنجان، سیرجان و بم و توانمندسازی، بهسازی و سالم‌سازی بافت اجتماعی مناطق حاشیه‌نشینی شهرها به‌منظور جلوگیری از شکل‌گیری رفتارهای ناهنجار اجتماعی
- اعمال ضوابط موجود و تدوین مقررات معماری شهرسازی مبتنی بر دانش و فن‌آوری نوین در ساخت و سازها برای مقاوم سازی در برابر مخاطرات محیطی

فرهنگ و هنر

- سرمایه‌گذاری، تقویت و بهبود زیرساخت‌های لازم به منظور شناسایی و توسعه توانمندی‌های فرهنگی و هنری استان
- ایجاد و گسترش و تجهیز مراکز و تشکل‌ها برای تحکیم پیوندهای مذهبی، اجتماهی و فرهنگی میان کانون‌ها و جوامع مذهبی و دینی استان
- ایجاد تمهیدات و امکانات لازم به منظور توسعه اجتماعی و گسترش و مشارکت مدنی آحاد مردم.
- توزیع عادلانه درآمد و ثروت و خدمات در سطح استان با هدف رفع نابرابری‌های اجتماعی- فرهنگی

گردشگری

- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت توسعه گردشگری طبیعی و کویرگردی در شرق، جنوب و مرکز استان
- ارتقای ظرفیت‌های گردشگری از جمله اقامتگاه‌های بوم‌گردی و هتل‌ها بخصوص در جنوب و شرق استان با تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
- حفظ و صیانت و استفاده بهینه از هنرهای سنتی و صنایع دستی و بومی استان و حمایت از ایجاد کارگاه‌ها، نمایشگاه‌ها و بازارچه‌های موقت و دائمی صنایع دستی
- توسعه صنعت گردشگری استان با اتکا به گسترش و تقویت اکوتوریسم و ظرفیت‌های با ارزش تاریخی و فرهنگی استان.

آموزش

- فراهم نمودن شرایط و سازوکارهای مناسب برای ارتباط کارآمد و مستمر بین مراکز آموزش‌های پژوهشی و بخش‌های اجرایی و تولیدی(صنعت و دانشگاه) استان
- توجه ویژه به استانداردسازی فضاهای آموزشی عمومی و عالی استان
- فراهم سازی تسهیلات لازم برای گسترش و به روز رسانی مراکز فنی و حرفه ای رسمی و غیر رسمی

بهداشت

- تقویت توان خدمات آموزشی و درمانی در استان و ایجاد عدالت فضایی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در سطح استان
- گسترش و بهبود زیرساخت‌های خدمات بهداشتی و درمانی، ارتقاء کیفیت جهت رسیدن به سطح استاندارد ملی

سرمایه اجتماعی

- ارتقاء مشارکت اجتماعی در تمام بخش‌ها و سطوح تصمیم‌گیری استان و ارتقاء اعتماد و همبستگی اجتماعی

تربیت بدنی

- ایجاد و تقویت زیرساخت‌های سلامت و تاسیسات ورزشی در سراسر استان
- تقویت ورزش قهرمانی با توجه به قابلیت‌های استان
- توسعه ورزش‌های همگانی جهت ایجاد شور و نشاط و ارتقاء سلامت عمومی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- ارتقای خدمات امدادی استان کرمان
- ملاحظات پدافند غیرعامل در زمان‌های بحران و توسعه امداد و نجات هوایی
- نظارت بر ساخت و ساز و کسب اطمینان از مهندسی‌بودن سازه‌ها و تاسیسات با توجه به مخاطره‌آمیز بودن استان

اقتصاد و سرمایه گذاری

- ارتقا شاخص‌های مرتبط با بهبود فضای کسب و کار
- توسعه و تنوع بخشی به فعالیت‌های اقتصادی با توجه به توانمندی و مزیت‌ها
- توسعه صادرات در محصولات دارای مزیت
- تنوع بخشی به بازارهای مالی به منظور کاهش خروج سرمایه و جذب سرمایه‌های جدید

- ارتقای بهره‌وری در بخش‌های اقتصادی

مدیریت نهادی

- برنامه‌ریزی مستمر برای اصلاح ساختار اقتصادی استان و متعادل‌سازی سهم بخش‌های اقتصادی
- تقویت نظام برنامه‌ریزی استان و حرکت برمبنای اسناد بالادستی از طریق تقویت شورای توسعه و برنامه‌ریزی استان و کارگروه‌های تخصصی ذیل شورا
- افزایش هماهنگی منطقه‌ای با تعامل و جلب مشارکت استان‌های منطقه ۸ در راستای دستیابی به اهداف آمایش ملی
- کاهش بخشی‌نگری و ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌های استان از طریق استمرار فعالیت گروه‌های کاری تخصصی کارگروه آمایش

۳-۳-تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه‌یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیت‌ها در استان

ناحیه شمال (کرمان، راور، زرند،کوهبنان، رفسنجان و بردسیر)

- قطب تولید مواد معدنی مس،آهن، زغال سنگ و ... و صنایع مرتبط با عملکرد فراملی و ملی
- قطب تولید پسته با عملکرد فراملی و ملی و ایجاد خوشه صنعتی پسته
- قطب خدمات اداری و مالی با عملکرد منطقه‌ای و استانی
- مرکز پیوندهای تجاری و خدماتی استان با عملکرد منطقه‌ای و ملی
- مقصد گردشگری با توجه به ظرفیت‌های بالای جذب گردشگر در منطقه و تولید صنایع‌دستی متنوع با قابلیت صادراتی و وجود مزار مطهر سردار سلیمانی
- ارائه دهنده خدمات آموزشی و بهداشتی با عملکرد منطقه‌ای
- قطب تولید انرژی پاک و تجدیدپذیر با عملکرد منطقه‌ای و ملی

ناحیه جنوب (قلعه‌گنج، منوجان، جیرفت، عنبرآباد، فاریاب، کهنوج و رودبار جنوب)

- قطب کشاورزی در تولید محصولات جالیزی و کشت گلخانه‌ای با عملکرد منطقه‌ای و ملی
- قطب صنعت به ویژه صنایع تبدیلی مرتبط با فراوری محصولات کشاورزی با عملکرد منطقه‌ای و ملی
- فراوری محصولات معدنی از جمله تیتانیوم و کروم با عملکرد منطقه‌ای
- پرورش دام سبک و سنگین بصورت صنعتی و نیمه صنعتی با عملکرد ملی و منطقه‌ای
- قطب گردشگری تاریخی، فرهنگی و اکوتوریسم با عملکرد منطقه‌ای

ناحیه شرق (بم، نرماشیر، فهرج و ریگان)

- صنعت و به طور عمده صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی در قالب خوشه‌های صنعتی خرما با عملکرد منطقه‌ای
- قطب صنعت خودروسازی منطقه به عنوان یک محرک توسعه در ناحیه با عملکرد منطقه‌ای و ملی
- نقش کریدور ارتباطی با مرز پاکستان در میرجاوه و بندر چابهار و سیستان و بلوچستان با عملکرد منطقه‌ای و ملی
- قطب گردشگری با توجه به وجود آثار ثبت جهانی و ظرفیت بالای جذب گردشگر با عملکرد ملی و فراملی

ناحیه غرب (بافت، ارزوئیه، رابر، سیرجان و شهربابک)

- تقویت بخش صنعت با تکیه بر صنایع فرآوری مواد معدنی و صنایع صادراتی
- قطب خدمات بازرگانی و حمل و نقل(با تأکید بر بازرگانی خارجی)
- ایفای نقش سیرجان به عنوان بندر خشک و مهمترین مکان مبادی ورود و خروج کالا در کشور
- تکمیل زنجیره مواد معدنی بخصوص تکمیل زنجیره فولاد با عملکرد ملی و فراملی
- مقصد گردشگری با توجه به ظرفیت‌های بالای جذب گردشگر در منطقه با عملکرد ملی و منطقه‌ای
- تولید محصولات زراعی به‌خصوص ذرت و گندم با عملکرد ملی و منطقه‌ای
- پرورش دام بصورت صنعتی و نیمه‌صنعتی با عملکرد ملی و منطقه‌ای

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

- توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) اعم از آزاد راه سیرجان- شهربابک- انار، آزاد راه سیرجان- کرمان، آزاد راه فهرج- نرماشیر- بم-کرمان-رفسنجان و انار، لوپ ارتباطی جاسک- قلعه‌گنج- بمپور- چابهار، اتصال شبکه ترانزیتی موجود بندرعباس – تهران به راه ترانزیتی جدید چابهار- خراسان-آسیای میانه
- توسعه خدمات پشتیبان تولید و لجستیک (انبارداری، سردخانه و ..) در شهرستان‌های سیرجان، بم و جیرفت
- توسعه زیرساخت حمل و نقل (راه آهن) اعم از خط کرمان – زرند – بافق، خط احمدآباد- رفسنجان- کرمان، اتصال جنوب استان به راه آهن و اتصال به بندرعباس، توسعه خطوط آنتنی در استان کرمان از طریق اتصال راه آهن کرمان – بردسیر-بافت-سیرجان
- توسعه زیرساخت‌های پشتیبان حمل و نقل در شهرستان‌های سیرجان، شهربابک، جیرفت،کرمان و بم
- توسعه زیرساخت های فیبر نوری در پهنه جنوبی

- توسعه زیرساخت‌ها و تاسیسات گازرسانی در اکثر شهرستان‌های جنوبی استان
- توسعه زیرساخت‌های گردشگری

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه سکونتگاه‌های شهری در پهنه جنوبی استان با تاکید بر مناطق شهری جیرفت، پهنه غربی استان با تاکید بر شهرسیرجان، پهنه شرقی استان با تاکید بر شهر بم و پهنه شمالی استان با تاکید بر شهر رفسنجان
- ساماندهی سلسله مراتب نظام سکونتگاه‌های روستایی با توجه به نقش و کارکرد

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- ناحیه ۱ (کرمان و بردسیر) در تولید پسته، دامپروری صنعتی و پرورش قارچ
- ناحیه ۲ (بم، نرماشیر، فهرج و ریگان) قطب تولید خرما، مرکبات و صنایع تبدیلی آن
- ناحیه۴ (زرند،کوهبنان و راور) در تولید پسته و زعفران
- ناحیه ۵ (رفسنجان و انار) در تولید پسته و فراوری آن
- ناحیه ۶ (جیرفت، عنبرآباد و فاریاب) در تولید مرکبات، خرما، محصولات جالیزی و گلخانه‌ای
- ناحیه ۷ (ارزوئیه، بافت و رابر) در تولید گردو، ذرت، گندم، جو، گیاهان دارویی و پرورش دام و طیور
- ناحیه ۸ (کهنوج، منوجان، قلعه‌گنج و رودبارجنوب) در تولید محصولات زراعی، جالیزی،گلخانه‌ای، خرما، دامپروری و فراوری محصولات کشاورزی
- ناحیه ۹ (شهربابک) در تولید محصولات دامی و پرورش طیور،تولید پسته و بادام
- ناحیه ۱۰ (سیرجان) در تولید پسته، بادام، گردو و غلات

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- ناحیه ۱ (کرمان و بردسیر) به عنوان قطب صنعتی
- ناحیه ۲ (بم، نرماشیر، فهرج و ریگان) در تولید صنایع مرتبط با خودروسازی
- ناحیه۴ (زرند،کوهبنان و راور) در تولید صنایع دستی (فرش)، استخراج معدن(ذغال‌سنگ) و صنایع بزرگ مادر
- ناحیه۵ (رفسنجان و انار) صنایع معدنی،تکمیل و توسعه واحدهای صنعتی و فراوری محصولات معدنی (مس)
- ناحیه ۶ (جیرفت، عنبرآباد و فاریاب) صنایع معدنی وفرآوری آن
- ناحیه ۷ (ارزوئیه، بافت و رابر) صنایع معدنی مس و کروم
- ناحیه ۸ (کهنوج، منوجان، قلعه‌گنج و رودبارجنوب) صنایع معدنی مرتبط با تیتانیوم
- ناحیه ۹ (شهربابک) توسعه معادن و ایجاد خوشه‌های مرتبط با معدن مس و فیروزه
- ناحیه ۱۰ (سیرجان) تکمیل و توسعه معادن و توسعه زنجیره‌های فراوری محصولات معدنی(فولاد)

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- ناحیه ۱ (کرمان و بردسیر) در منطقه شهری مدرن با هویت مستقل(در عرصه ملی)، قطب خدماتی، دانشگاهی و پژوهشی (پارک‌های علم و فنآوری، مراکز رشد پارک علوم و فن‌آوری و مراکز رشد علوم پزشکی)
- ناحیه ۲ (حوزه بم، نرماشیر، فهرج و ریگان) و ناحیه ۹ (شهربابک) ادر حمل و نقل
- ناحیه۵ (رفسنجان و انار) در ارائه خدمات تجاری- بازرگانی
- ناحیه ۶ (جیرفت، عنبرآباد و فاریاب) و ناحیه ۸ (کهنوج، منوجان، قلعه گنج و رودبارجنوب) در صادرات محصولات کشاورزی و دامپروری
- ناحیه ۱۰ (سیرجان) موقعیت ویژه ارتباطی و ترانزیت کالا و ارائه خدمات نگهداری کالا در سطح ملی(بندر خشک)

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- ناحیه ۱ (کرمان و بردسیر) مقصد گردشگری طبیعی، تاریخی و مذهبی
- ناحیه ۲ (بم) مقصد گردشگری تاریخی
- ناحیه ۳ (شهر شهداد) مقصد گردشگری طبیعی- تفریحی وتاریخی
- ناحیه۴ (زرند، کوهبنان و راور) مقصد گردشگری طبیعی، تاریخی و مذهبی
- ناحیه۵ (رفسنجان و انار) مقصد گردشگری طبیعی، معدنی وتاریخی
- ناحیه ۶ (جیرفت) مقصد گردشگری فرهنگی و تاریخی
- ناحیه ۷ (بافت و رابر) مقصد گردشگری طبیعی با رویکرد اکوتوریسم و مناطق حفاظت‌شده
- ناحیه ۹ (شهرستان شهربابک) مقصد گردشگری تاریخی و جذب گردشگران داخلی و خارجی
- ناحیه ۱۰ (شهرستان سیرجان) مقصد گردشگری تاریخی ، معدنی وتاریخی

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

- سطح یک (شهر ملی) در شهر کرمان
- سطح دو (شهر ملی) در شهرهای سیرجان، رفسنجان، جیرفت و بم
- سطح سه (شهر منطقه‌ای) در شهرهای زرند، کهنوج، بافت، راور، بردسیر و شهربابک
- سطح چهار(شهر ناحیه‌ای) در شهرهای کوهبنان، انار، ماهان، رابر، بروات، عنبرآباد، رودبار، قلعه‌گنج، منوجان و ریگان
- سطح پنج(شهر محلی) در شهرهای دهج، بلوک، کیانشهر، یزدانشهر، نودژ، بهرمان، گلزار، فاریاب،

سرچشمه، شهداد، چترود، خاتون‌آباد، جبالبارز، زهکلوت، گنبکی، نگار، کشکوئیه، پاریز، خورسند، گلباف، زنگی‌آباد، زیدآباد و اختیارآباد

- سطح شش (روستا- شهر) در شهرهای جوزم، ریحانشهر، بزنجان، لاله‌زار، امین شهر، دوساری، اندوهجرد، کاظم‌آباد، محی‌آباد، جوپار، هماشهر، بلورد، دشتکار، خواجوشهر، خانوک، مردهک، نظام‌شهر، صفائیه، هنزا و هجدک

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

- خدمات اداری و سیاسی در شهرهای کرمان، جیرفت، رفسنجان، بم و سیرجان
- خدمات بانکی و مالی در شهرهای کرمان، جیرفت، رفسنجان، بم و سیرجان
- خدمات آموزش عالی در شهرهای کرمان، رفسنجان، سیرجان، بم و جیرفت
- شبکهٔ خدمات ترابری و ارتباطات در شهرهای کرمان، رفسنجان، سیرجان، بم و جیرفت
- خدمات گردشگری در شهرهای کرمان، بم، جیرفت، سیرجان و شهربابک

خدمات اداری و سیاسی

- کانون‌های سطح نخست در شهرهای کرمان و جیرفت
- کانون‌های سطح دوم در شهرهای رفسنجان، بم و سیرجان
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای بردسیر، نرماشیر، فهرج، ریگان، عنبراباد، رودبار جنوب، قلعه‌گنج، فاریاب، ارزوئیه، رابر، راور، کوهبنان، کهنوج، بافت، منوجان، انار، شهربابک و زرند

خدمات بانکی و مالی

- کانون‌های سطح نخست در شهر کرمان
- کانون‌های سطح دوم در شهرهای جیرفت، رفسنجان، بم و سیرجان
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای بردسیر،کهنوج، زرند، شهر بابک و بافت)

خدمات فرهنگی و آموزش عالی

- کانون‌های سطح نخست در شهرهای کرمان و جیرفت
- کانون‌های سطح دوم در شهرهای رفسنجان، بم و سیرجان
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای بردسیر، نرماشیر، فهرج، ریگان، عنبراباد، رودبار جنوب، قلعه‌گنج، فاریاب، ارزوئیه، رابر، راور، کوهبنان، عنبراباد، کهنوج، بافت، منوجان، انار، کوهبنان، شهربابک و زرند

خدمات ورزشی

- کانون‌های سطح نخست در شهر کرمان

- کانون‌های سطح دوم در شهرهای جیرفت، رفسنجان، بم، سیرجان و بردسیر
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای نرماشیر، فهرج، ریگان، عنبراباد، رودبار جنوب، قلعه‌گنج، فاریاب، ارزوئیه، رابر، راور و کوهبنان

خدمات بهداشتی درمانی

- کانون‌های سطح نخست در شهرهای کرمان، بم، رفسنجان، سیرجان و جیرفت
- کانون‌های سطح دوم در شهرهای بافت، زرند، شهربابک و بردسیر
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای زرند، بردسیر، فهرج،کهنوج، منوجان، شهداد، انار، زرند،کوهبنان، بافت، رودبار جنوب، راور، قلعه گنج و بردسیر

خدمات ترابری و ارتباطی

- کانون‌های سطح نخست در شهر کرمان
- کانون‌های سطح دوم در شهرهای جیرفت، رفسنجان، بم و سیرجان
- کانون‌های سطح سوم در شهرهای بافت، زرند، شهربابک، بردسیر، فهرج،کهنوج، منوجان، شهداد، شهربابک، انار،زرند،کوهبنان، بافت، رودبار جنوب، راور، قلعه‌گنج و بردسیر

خدمات فناوری و تحقیق و توسعه

- کانون سطح نخست در شهر کرمان
- کانون سطح دوم در شهرهای جیرفت، رفسنجان، بم و سیرجان

خدمات گردشگری

- کانون سطح نخست در شهرهای کرمان، جیرفت، بم وشهربابک
- کانون سطح دوم در شهرهای رفسنجان، سیرجان و بافت
- کانون سطح سوم در شهرهای بردسیر، رابر، زرند، عنبراباد، منوجان، کوهبنان، زرند و راور

سازمان فضایی شبکه های اصلی زیربنایی

شبکه ارتباطات جاده ای

- تقویت شبکه اصلی حمل و نقل جاده‌ای جهت ارتباط موثر با جنوب کشور و سواحل مکران
- اتصال‌های آنتنی در شبکه راه‌آهن به یکدیگر با توجه به دو محور اصلی و مجزا از یکدیگر در استان (محور های کرمان- بردسیر- بافت- سیرجان و بم-جیرفت-جاسک)
- تقویت ظرفیت باربری هوایی در فرودگاه‌های استان به خصوص جیرفت و بم برای صادرات محصولات کشاورزی

- ایجاد محور ارتباطی سیرجان – شهربابک – انار جهت تقویت محور راه ارتباطی ترانزیت تهران – بندرعباس
- ایجاد محور ارتباطی کرمان - بندرعباس
- ایجاد محور ارتباطی فهرج - نرماشیر - بم - کرمان - رفسنجان و انار جهت تقویت محور غرب به شرق استان و راه ارتباطی استان سیستان و بلوچستان به مرکز کشور
- ایجاد لوپ ارتباطی جاسک – قلعه گنج – بمپور – چابهار و اتصال شبکه ترانزیتی موجود بندرعباس – تهران به راه ترانزیتی جدید چابهار- خراسان آسیای میانه

شبکه ارتباطات ریلی

- اتصال راه آهن استان با خطوط ریلی به مراکز صنعتی استان
- تقویت خط راه آهن کرمان – زرند - بافق
- اتصال جنوب استان به راه آهن و اتصال به بندرعباس و ایجاد خطوط آنتنی در استان کرمان از طریق اتصال راه آهن کرمان – سیرجان و اتصال راه آهن احمد آباد – رفسنجان- کرمان
- بازسازی خطوط فرسوده ریلی استان جهت افزایش ایمنی و سرعت

شبکه ارتباطات هوایی

- استفاده از ظرفیت فرودگاه‌های استان برای حمل و نقل بار با توجه به تنوع تولیدات و محصولات استان بخصوص توسعه فرودگاه جیرفت
- توسعه ترمینال فعلی فرودگاه کرمان و گسترش پروازهای خارجی و داخلی به مقصد شهرهای بزرگ
- ایجاد ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه ساخت هتل، ترمینال بار و .... در فرودگاه‌های استان در افق توسعه

آب

- احداث خطوط انتقال آب بین‌حوضه ای جهت تامین آب شرب و صنعت در شمال و جنوب استان
- احداث خطوط انتقال آب از دریا برای مصارف شرب و صنعت
- توسعه زیرساخت‌های آبرسانی، شبکه آبیاری و زهکش و احداث سد و بندهای ذخیره آب

شبکه گاز

- اتصال خط گاز جنوب به شمال استان از طریق احداث خط انتقال بم-جیرفت و اتصال خط گاز شرق به غرب استان از طریق احداث خط انتقال جیرفت – ساردوئیه - رابر

انرژی برق و شبکه انتقال

- حفظ و ارتقاء جایگاه استان به عنوان صادر کننده انرژی (برق در کشور) از طریق افزایش تولید

- افزایش تولید از طریق نیروگاه‌های تجدید پذیر خورشیدی و بادی
- احداث و افزایش پست‌های انتقال انرژی به خصوص در جنوب و شرق استان با توجه به لحاظ نمودن نقش-های جدید صنعتی و معدنی به این مناطق

انرژی خورشیدی و بادی

- ایجاد نیروگاه‌های برق خورشیدی در شهرهای کرمان، سیرجان، رفسنجان، کوهبنان، ریگان و شهربابک و شهرستان‌های جنوب کرمان به میزان تولید ۲۰۰ مگاوات برق در افق طرح
- بهره‌گیری از نیروگاه‌های کوچک و کم‌ظرفیت خورشیدی برای روستاهای کوچک و دورافتاده بصورت محلی و موردی
- استفاده از نیروگاه خورشیدی در حوزه‌های اکوتوریسم استان در راستای حفاظت از محیط زیست.
- ایجاد نیروگاه‌های بادی در شهرستان رودبار جنوب

ساختار پیشنهادی بخش صنعت و معدن

- تقویت و حفظ محورهای فراملی و ملی توسعه صنعتی و معدنی استان شامل محورهای کرمان – رفسنجان، کرمان – زرند، کرمان – بردسیر – سیرجان و کرمان – بم
- تقویت محورهای منطقه‌ای توسعه صنعتی با توجه به مزیت‌های مناطق استان با محوریت توسعه صنعتی جیرفت، کهنوج، کرمان و بردسیر و تقویت واحدهای صنعتی متوسط در این مناطق
- ایجاد واحدهای صنعتی کوچک و متوسط در سطح منطقه‌ای و محلی با تاکید بر ایجاد صنایع مرتبط با فرآوری محصولات کشاورزی در جنوب و صنایع مرتبط با نیازهای واحدهای صنعتی بزرگ استان در شرق و غرب استان
- اجرای طرح‌های اکتشاف معادن به‌خصوص در جنوب استان با توجه به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های نهفته در این منطقه

ساختار سازمان فضایی پیشنهادی خدمات

- شهر سیرجان به عنوان بندر خشک و مرکزیت ترانزیتی و نگهداری و انبارداری کالاهای مورد نیاز کشور
- ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در شهرهای بم، جیرفت، رفسنجان و سیرجان علاوه بر شهر کرمان و تقویت شهرهای بم و جیرفت جهت پذیرش خدمات درمانی استان‌های مجاور
- تقویت و توسعه پهنه‌ها و مسیرهای گردشگری استان از طریق پیشنهاد محورها و پهنه‌های جدید گردشگری و اهمیت شهرهای بم، جیرفت و شهربابک علاوه بر محورهای گردشگری شهر کرمان و مناطق اطراف آن

و اضافه نمودن کرمان به ضلع دیگر مثلث گردشگری کشور، توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی، آموزش و تقویت نهادها و ساختارهای بخش گردشگری و صنایع دستی استان

- توسعه و تقویت شهرهای جیرفت، سیرجان، رفسنجان و بم جهت ارائه خدمات برتر(بورس، مالی، بیمه، خدمات طراحی، مهندسی، خدمات حقوقی و حسابرسی و...) با توجه به توزیع متعادل این شهرها در پهنه جغرافیایی استان به‌خصوص ارائه خدمات آموزشی، مالی و بازرگانی

ماده ٤- برنامه‌های اجرایی آمایش استان کرمان به قرار زیر است:

بازرگانی

- برنامه توسعه و تکمیل ساختارها، خوشه‌ها، زنجیره‌ها و شبکه‌های بازرگانی
- برنامه توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌های مرتبط با بازرگانی (زیربناهای بازرگانی، قطب‌ها، کریدورها و ...)
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی

صنعت و معدن

- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره‌ها، خوشه‌ها، تعاونی‌ها و واحدهای فعال و نیمه‌فعال صنعتی
- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقای بهره‌وری صنایع(مصرف بهینه آب و ...)
- برنامه ارتقای بهره‌وری معادن(شناسایی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین و ...)
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- برنامه دسترسی، نظارت و توسعه سامانه عرضه محصولات صنایع پیشرفته و دانش بنیان.

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه تکمیل زنجیره‌های ارزش و تولید محصولات کشاورزی
- برنامه احیا توسعه بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور
- برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
- برنامه توسعه کشت گلخانه‌ای و محصولات ارگانیک
- برنامه بهبود بهره‌وری آب و اصلاح الگوی کشت
- برنامه تجاری‌سازی مدیریت بازار و بازاریابی محصولات کشاورزی
- برنامه مدیریت صادرات محصولات کشاورزی

- برنامه مدیریت مخاطرات محصولات کشاورزی
- برنامه ساماندهی زندگی عشایری
- برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری و بهینه‌سازی تولید محصولات کشاورزی و گسترش کشاورزی هوشمند
- برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
- برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکل‌های و بهره‌برداران کشاورزی
- برنامه توسعه پرورش دام و طیور

آب

- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه مدیریت تقاضای آب
- برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی
- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی
- برنامه احیا و لایروبی قنوات استان
- بهره گیری از مشارکت و ظرفیت‌های بخش خصوصی، سمن ها و تشکیلات مردمی در مدیریت و حکمرانی منابع آب

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از مراتع، جنگل‌ها و تالاب‌ها
- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری
- برنامه حفاظت خاک
- حفاظت و احیاء زیست بوم‌های خشکی
- ساماندهی مالکیت اراضی ملی
- مقابله با کانون‌های بحرانی، کانون های فرسایش و ریزگردها با توجه به تحولات اقلیمی

انرژی

- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر
- برنامه افزایش بهره‌وری در تولید، انتقال و توزیع انرژی

حمل و نقل

- برنامه تجاری‌سازی زیر ساخت‌های حمل و نقل ریلی
- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه و تجهیز حمل و نقل ریلی
- برنامه برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- توسعه و تجهیز حمل و نقل جاده‌ای

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- برنامه توسعه زیر ساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و فعالیت‌های مجازی
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فن‌آوری

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاه‌ها
- برنامه ساماندهی منظومه‌های روستایی در راستای توسعه پایدار روستایی

فرهنگ و هنر

- برنامه توسعه تولیدات و خدمات فرهنگی
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری

گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری طبیعی
- برنامه توسعه گردشگری سلامت
- برنامه توسعه و ساماندهی صنایع‌دستی
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری
- برنامه توسعه گردشگری تاریخی – فرهنگی

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ماموریت‌گرایی(محوری) دانشگاه‌ها با مزیت‌های استانی
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش

- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه بیمارستان‌های تخصصی و فوق تخصصی
- برنامه توسعه خدمات بهداشتی درمانی
- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی درمانی

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر
- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناساییِ تهدیدات و مصون‌سازی و کاهشِ آسیب‌پذیری مردم، زیر-ساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری(از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافندغیرعامل)
- برنامه جامع پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی
- برنامه اِشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

اقتصاد و سرمایه گذاری

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذای داخلی و خارجی و جلب مشارکت‌ها
- برنامه بهبود فضای کسب و کار

- برنامه توسعه زیرساخت‌های صادراتی
- برنامه تسهیل تجارت با تاکید بر بازگشایی بازارچه‌های مرزی(برای استان های مرزی)
- برنامه توسعه اشتغال و کارآفرینی

مدیریت نهادی

- برنامه تدوین ضوابط، دستورالعمل‌ها و ملاحظات و ارائه آموزش‌های لازم برای بهبود سیستم مدیریت
- برنامه اصلاح و تقویت نهادی دولت
- برنامه ایجاد تغییرات نهادی و اصلاح و تقویت سیاست‌گذاری ها مبتنی بر آمایش سرزمین
- برنامه توانمندسازی و بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت مشارکت مردمی در اداره امور

ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.

ماده ٦- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورایعالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲ –که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورایعالی ارائه می‌دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق‌پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آتی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.

پیوست

سازمان فضایی وضع موجود استان کرمان

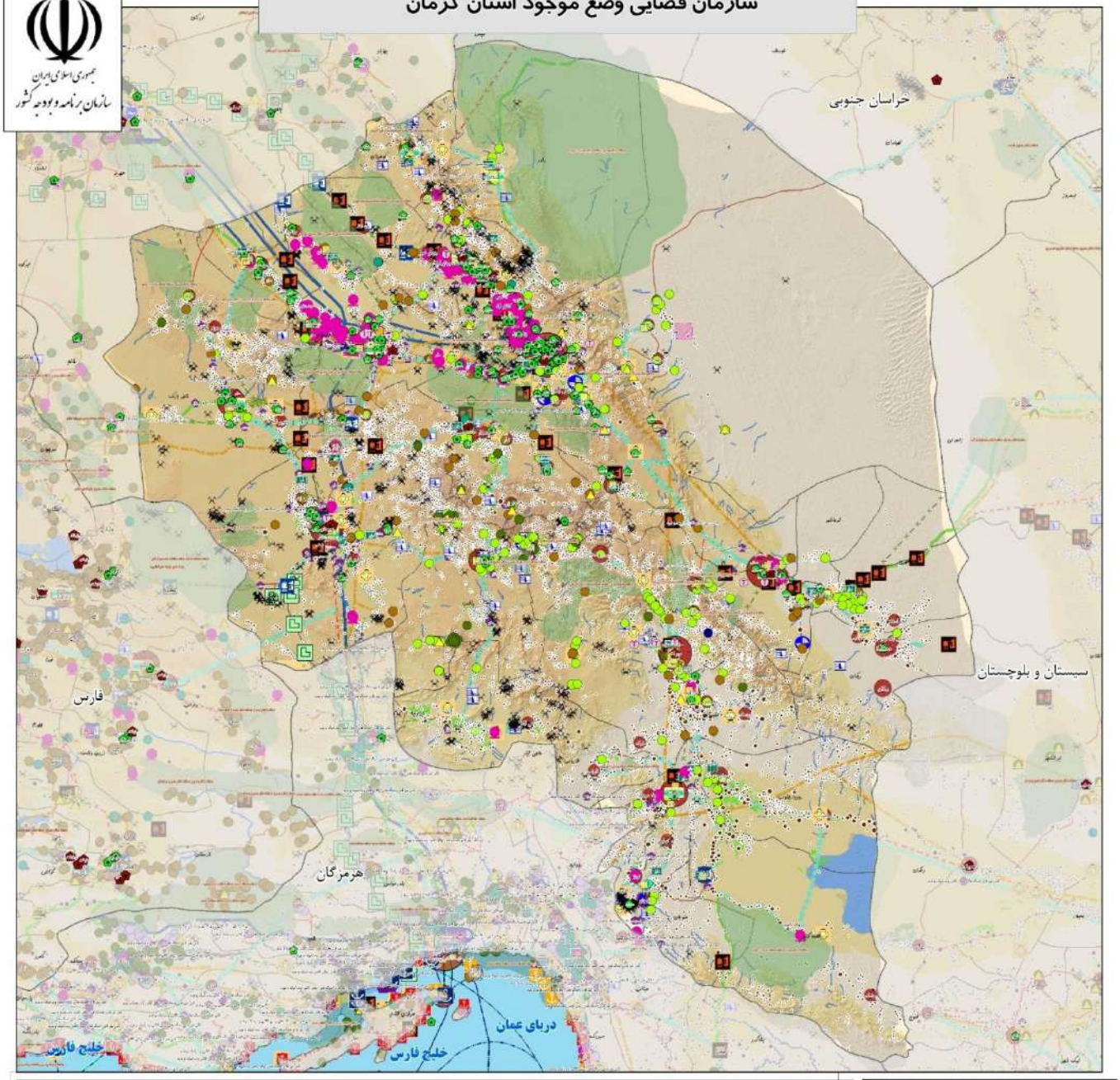

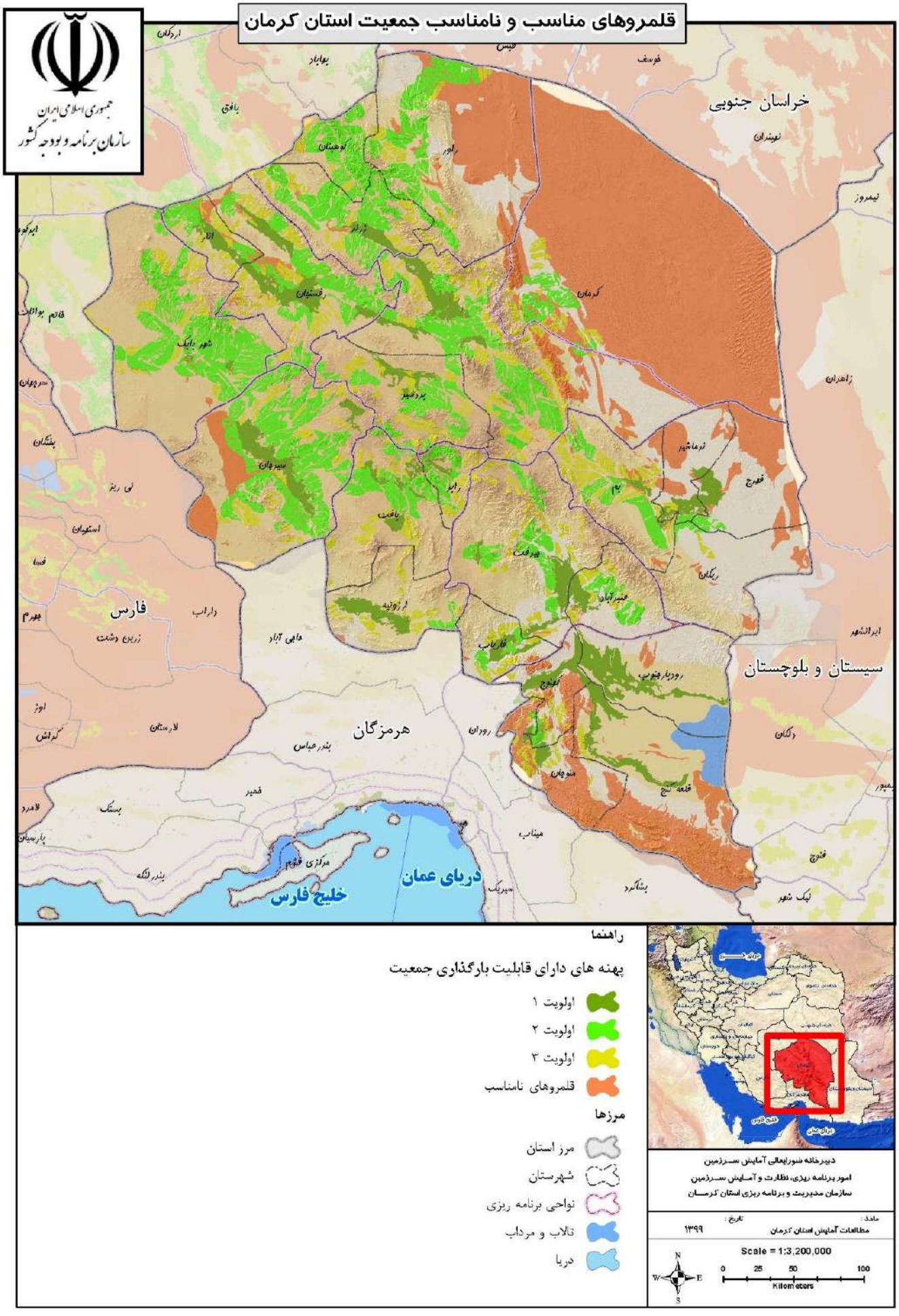
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
قلمروهای مناسب و نامناسب جمعیت استان کرمان
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
پهنه های دارای قابلیت بارگذاری جمعیت
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

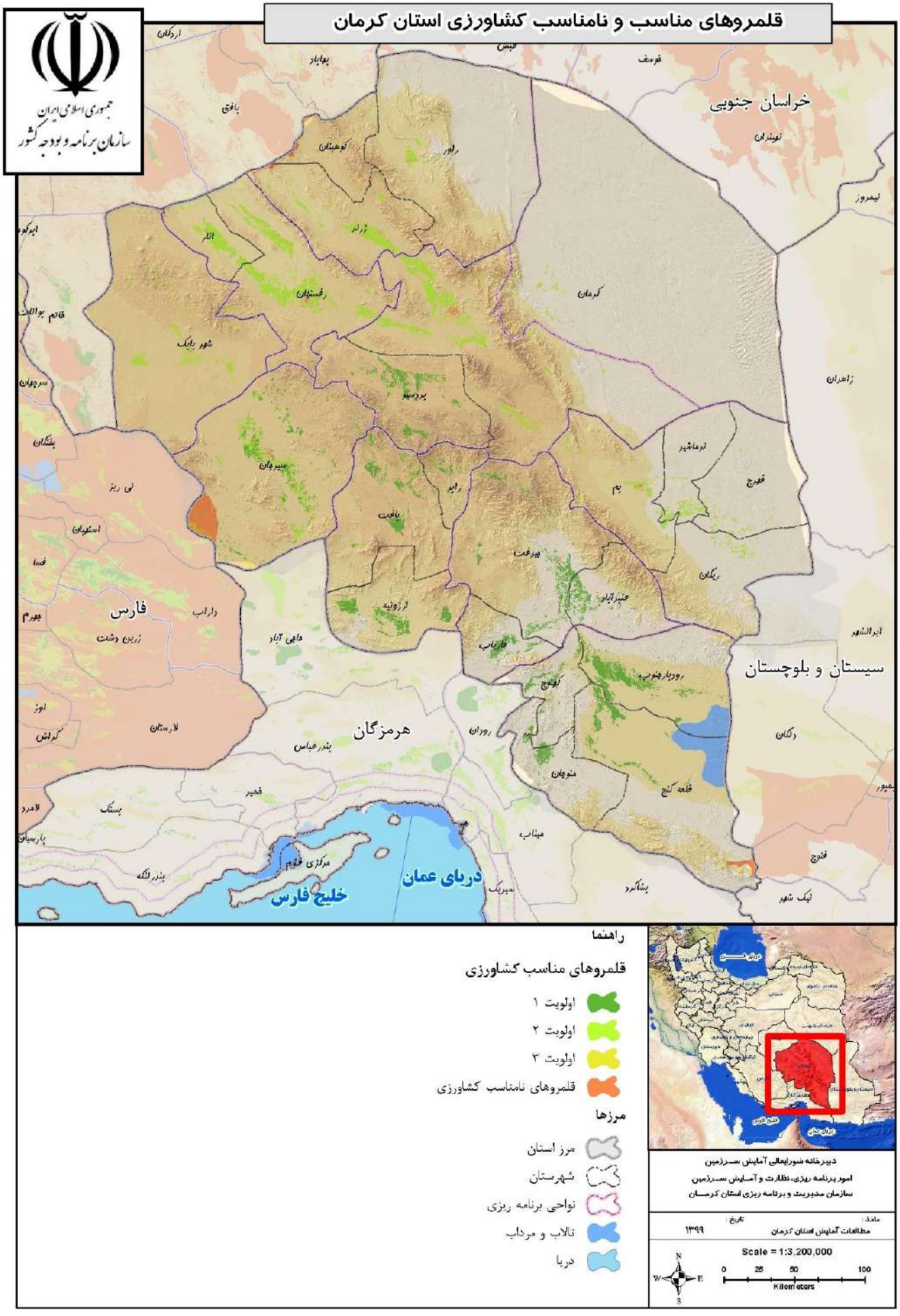
قلمروهای مناسب و نامناسب کشاورزی استان کرمان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
قلمروهای مناسب کشاورزی
اولویت ۱
اولویت ۲
اولویت ۳
قلمروهای نامناسب کشاورزی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

قلمروهای مناسب و نامناسب صنعت و معدن استان کرمان

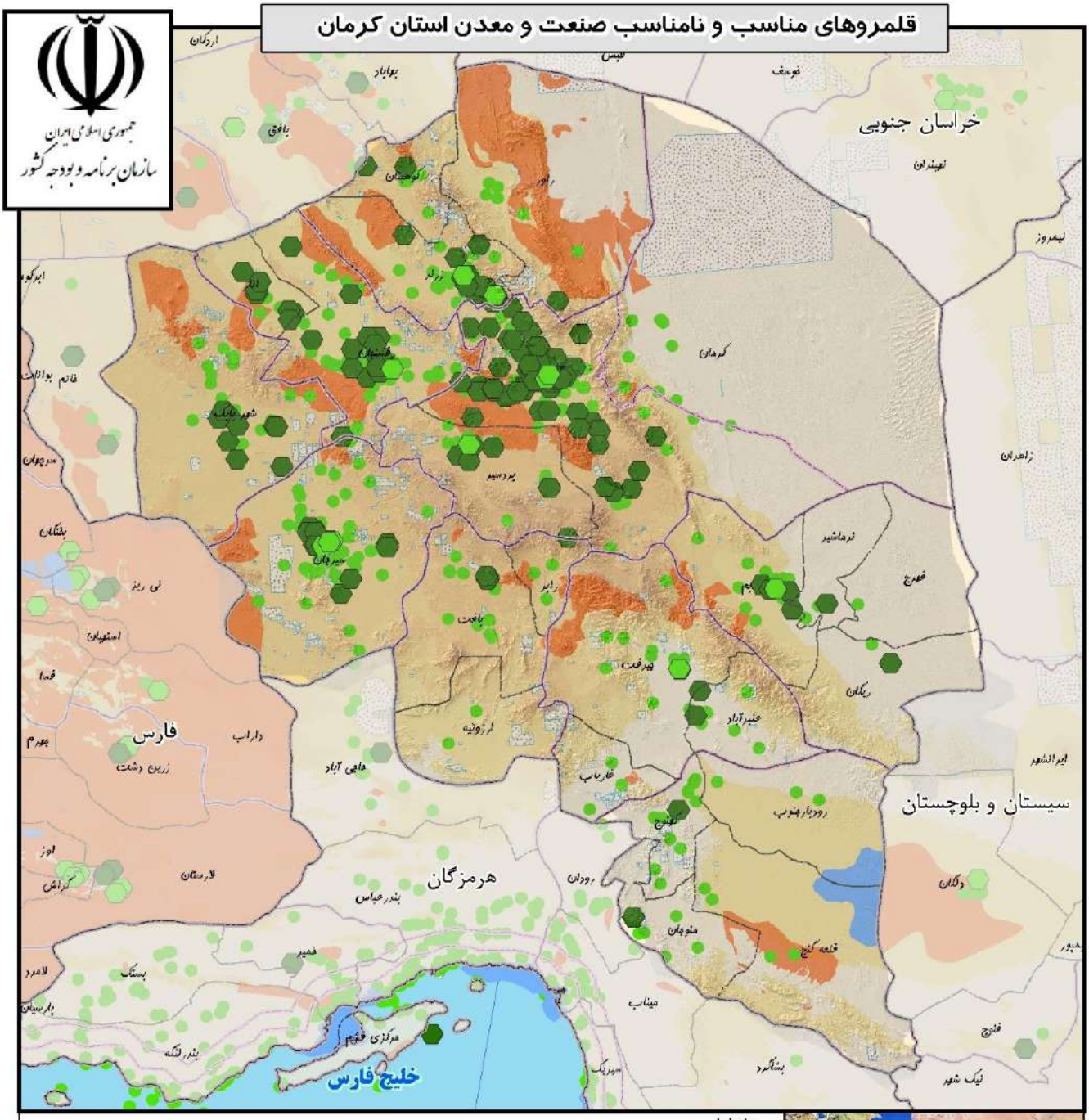

قلمروهای مناسب و نامناسب گردشگری استان کرمان

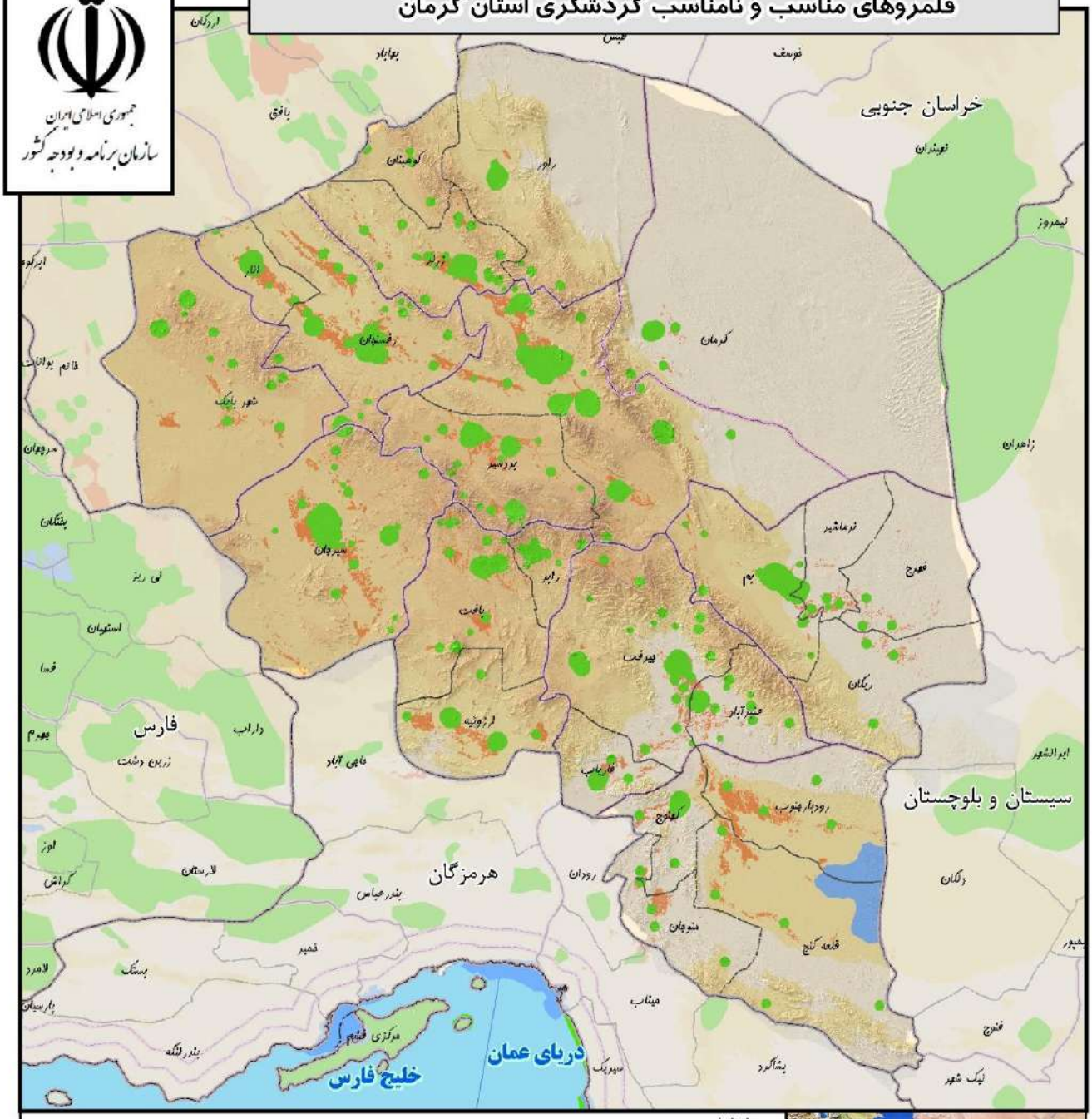

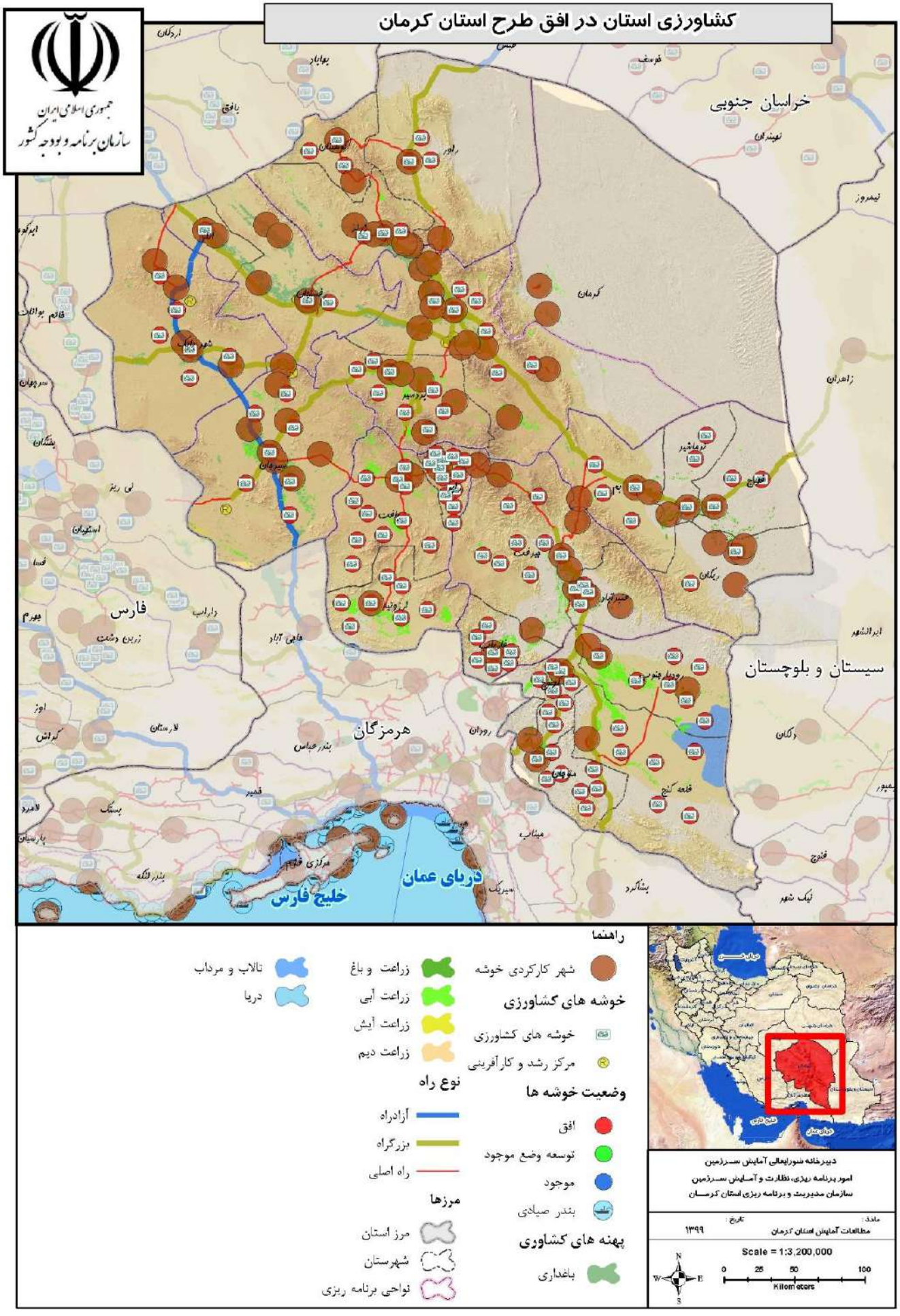
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
کشاورزی استان در افق طرح استان کرمان
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
شهر کارکردی خوشه
خوشه های کشاورزی
خوشه های کشاورزی
مرکز رشد و کارآفرینی
وضعیت خوشه ها
افق
توسعه وضع موجود
موجود
بندر صیادی
پهنه های کشاورزی
باغداری
زراعت و باغ
زراعت آبی
زراعت آبش
زراعت دیم
نوع راه
آزادراه
بزرگراه
راه اصلی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

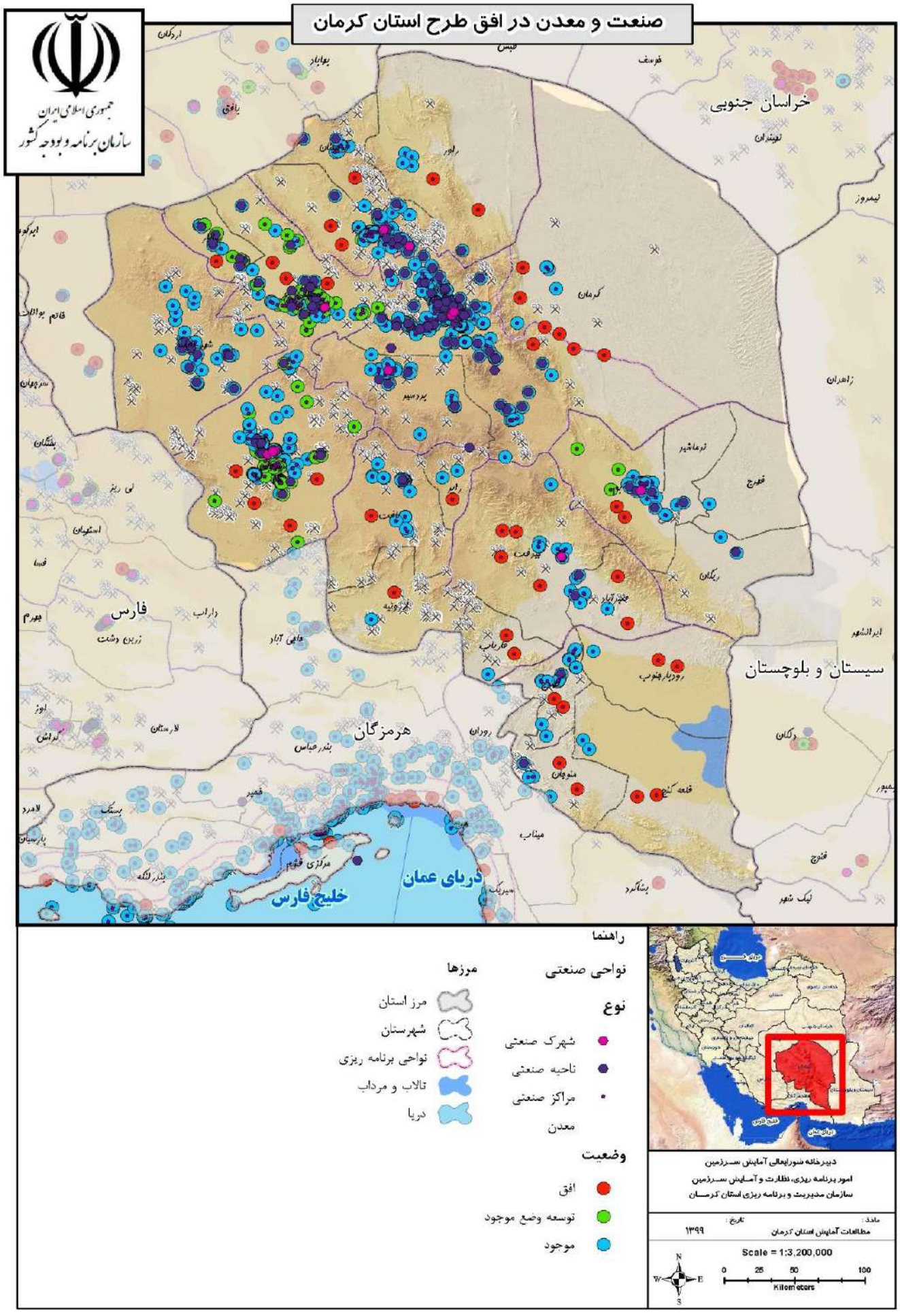
صنعت و معدن در افق طرح استان کرمان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
کرمان
فارس
هرمزگان
سیستان و بلوچستان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
نواحی صنعتی
نوع
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
معدن
وضعیت
افق
توسعه وضع موجود
موجود
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

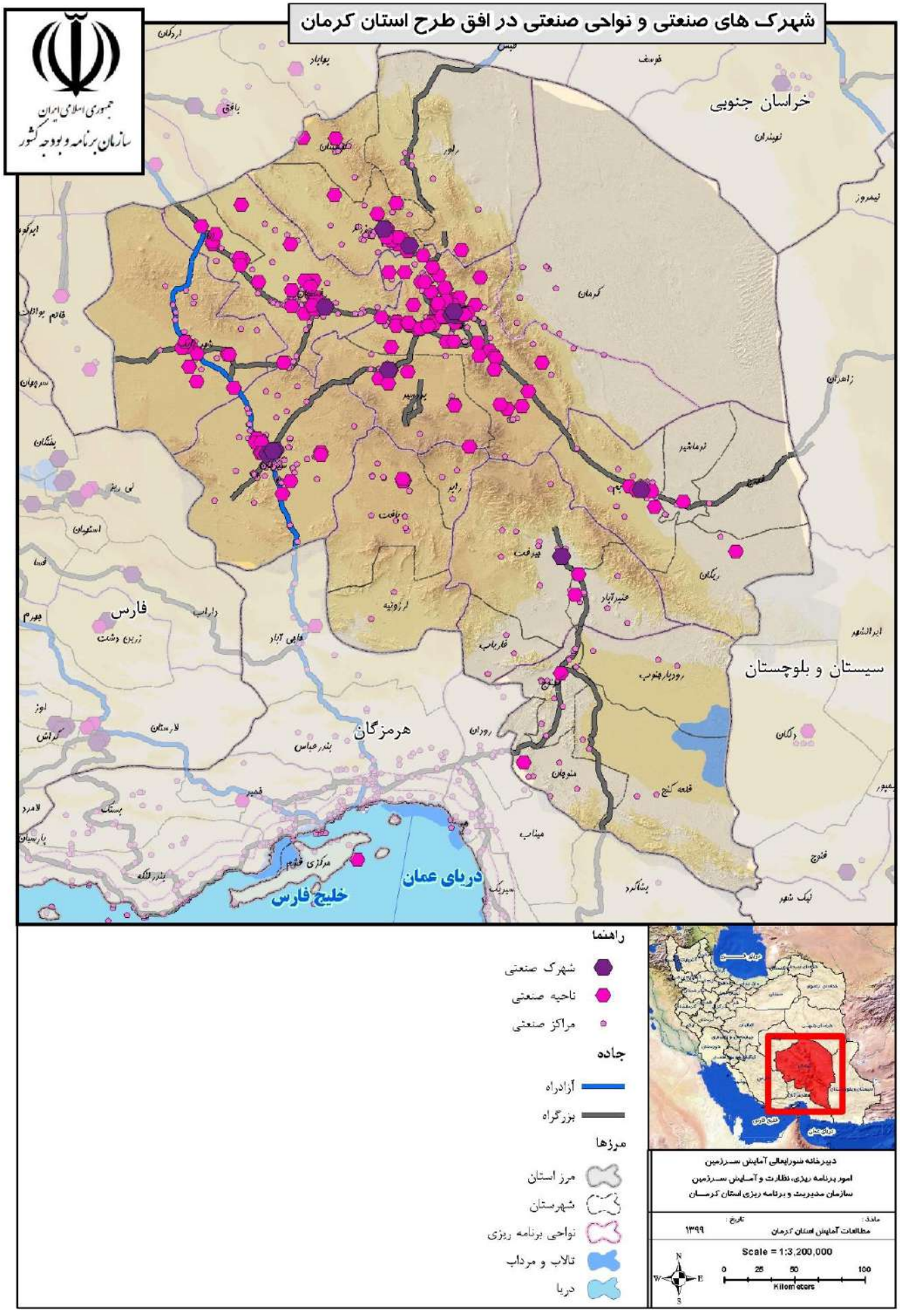
شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی در افق طرح استان کرمان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
کرمان
فارس
هرمزگان
سیستان و بلوچستان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
شهرک صنعتی
ناحیه صنعتی
مراکز صنعتی
جاده
آزادراه
بزرگراه
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers

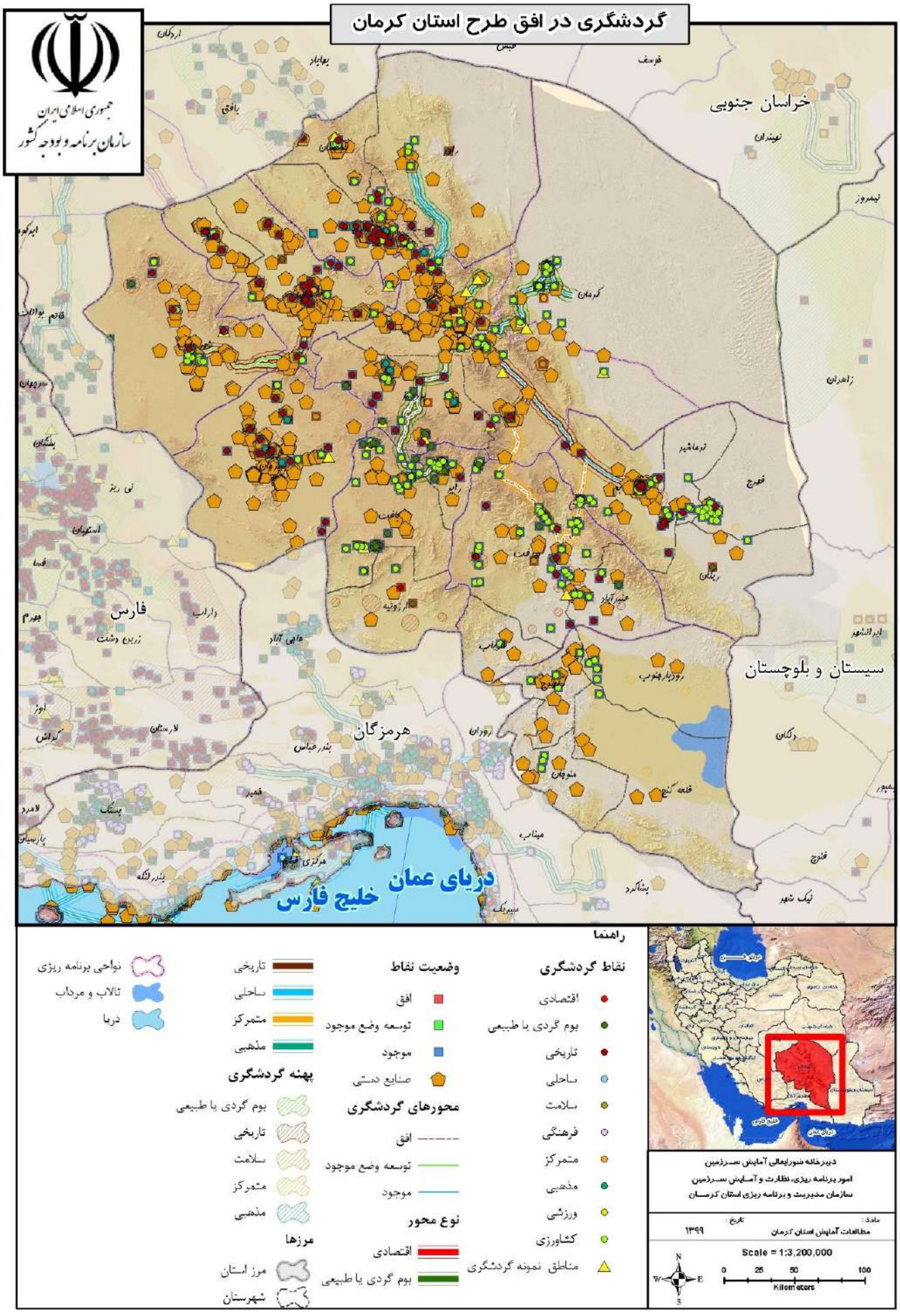
گردشگری در افق طرح استان کرمان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
کرمان
راهنما
نقاط گردشگری
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
سلامت
فرهنگی
متمرکز
مذهبی
ورزشی
کشاورزی
مناطق نمونه گردشگری
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
صنایع دستی
محورهای گردشگری
افق
توسعه وضع موجود
موجود
نوع محور
اقتصادی
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
ساحلی
متمرکز
مذهبی
پهنه گردشگری
بوم گردی یا طبیعی
تاریخی
سلامت
متمرکز
مذهبی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
مأخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

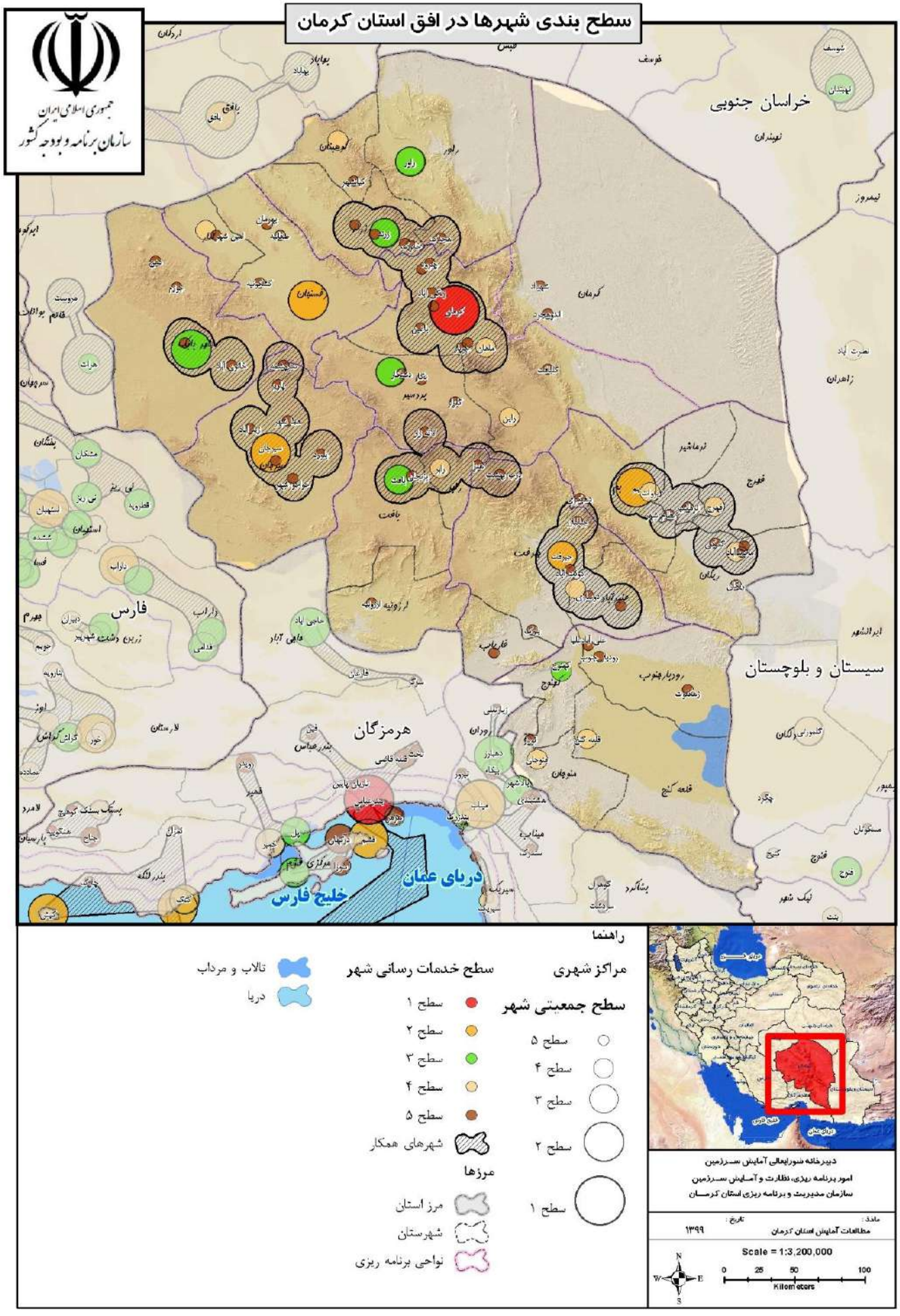
سطح بندی شهرها در افق استان کرمان
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
مراکز شهری
سطح جمعیتی شهر
سطح ۵
سطح ۴
سطح ۳
سطح ۲
سطح ۱
سطح خدمات رسانی شهر
سطح ۱
سطح ۲
سطح ۳
سطح ۴
سطح ۵
شهرهای همکار
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
ماخذ:
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ:
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

فعالیت عمده شهرها در افق طرح استان کرمان

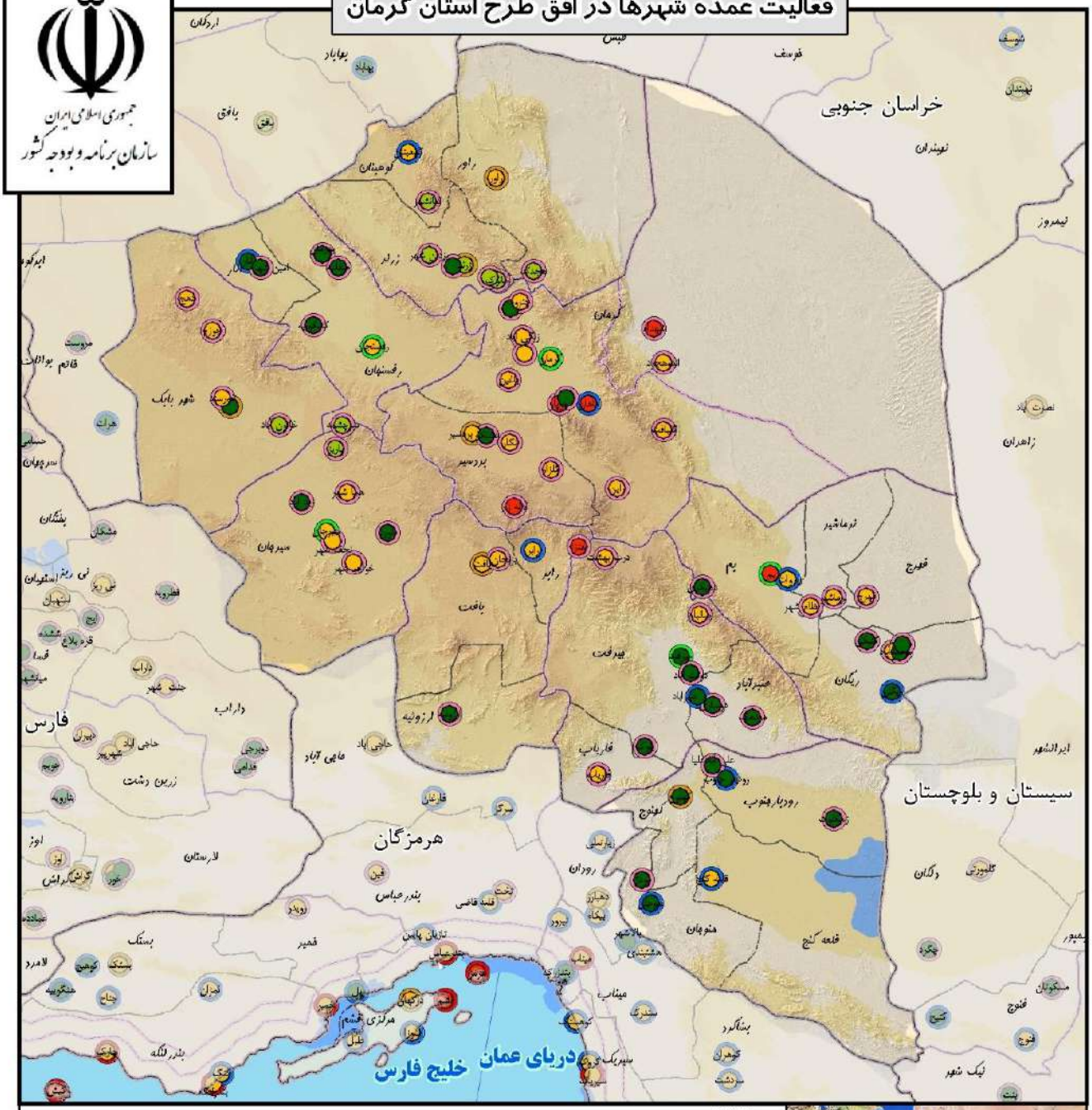

راهنما

شهر

فعالیت غالب

- فعالیت غالب خدمات
- فعالیت غالب صنعتی
- فعالیت غالب کشاورزی
- فعالیت غالب گرشگری
- چند نقشی

شهر

کارکرد

- استانی
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- شهرستانی

موزها

- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

مأخذ: مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:3,200,000

0 25 50 100
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

روستاهای مرکزی سطح یک استان کرمان

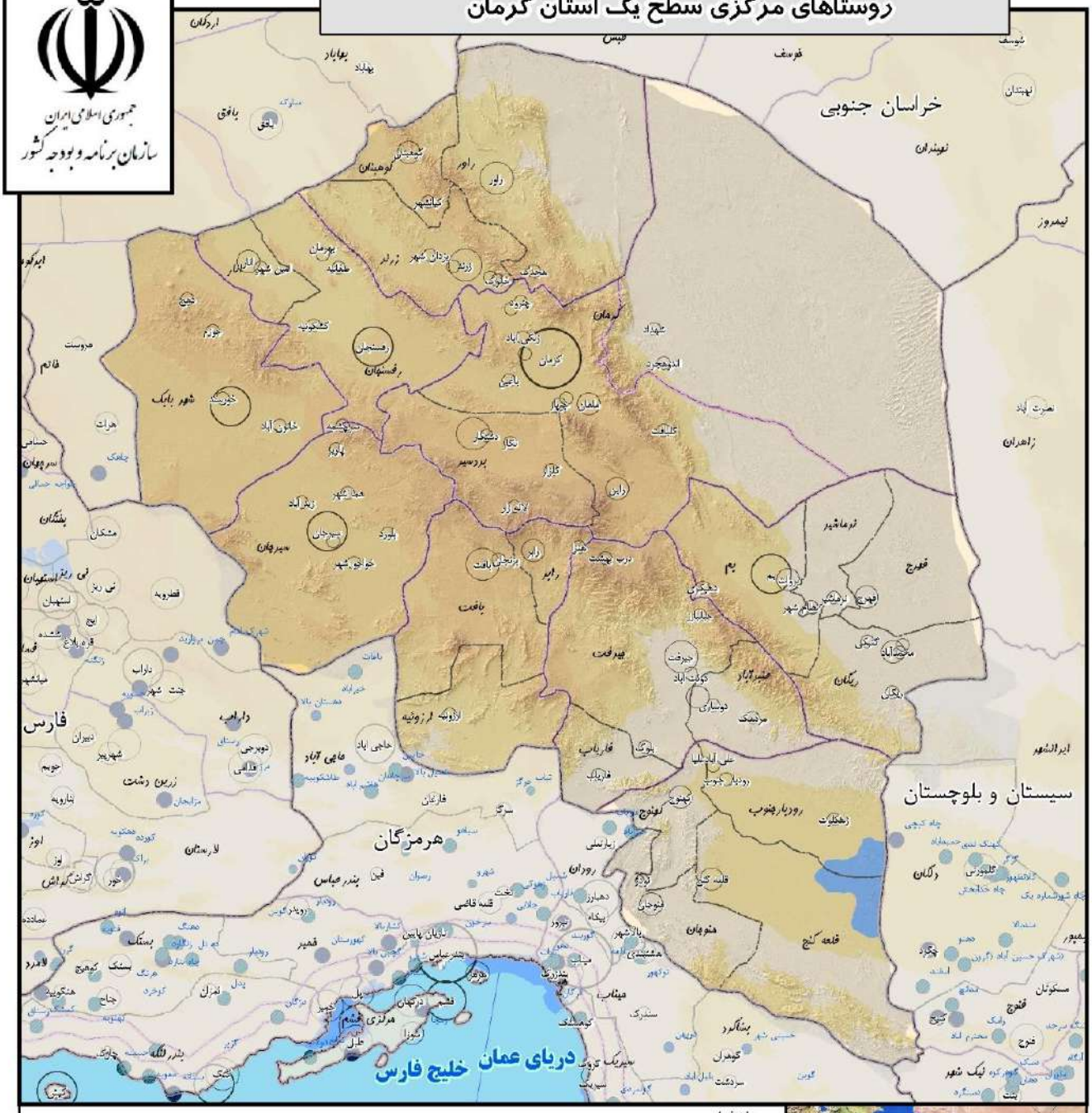
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
کرمان
بم
جیرفت
رفسنجان
سیرجان
زرند
شهداد
راور
بافت
فهرج
ریگان
عنبرآباد
جلگه کنج
منوجان
رودبار جنوب
ایرانشهر
نرماشیر
زاهدان
نهبندان
فردوس
طبس
بهاباد
بافق
شهر بابک
خواف
هرات
بشاگرد
میناب
بندر لنگه
بندر عباس
لار
جهرم
استهبان
شیراز
اصفهان
یزد
نایین
اردکان
یزدان شهر
ماهان
جوپار
کوهبنان
شهداد
اندوهجرد
نصرت آباد
فاریاب
جیرفت
کهنوج
دشتیاری
مرکزی
هشتادی
میناب
کهنک
فنوج
مسکوتان
لیک شهر
دلگان
بمپور
چاه کنی
چاه کوشه یک
چاه خلیفه
چاه شوشماره یک
گلپورس
جاسک
بندر کنگ
بندر تیاب
بندر لافت
بندر سیریک
بندر چارک
بندر جاسک
بندر تیاب
بندر کنگ

سطح بندی خدمات برتر در افق طرح استان کرمان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

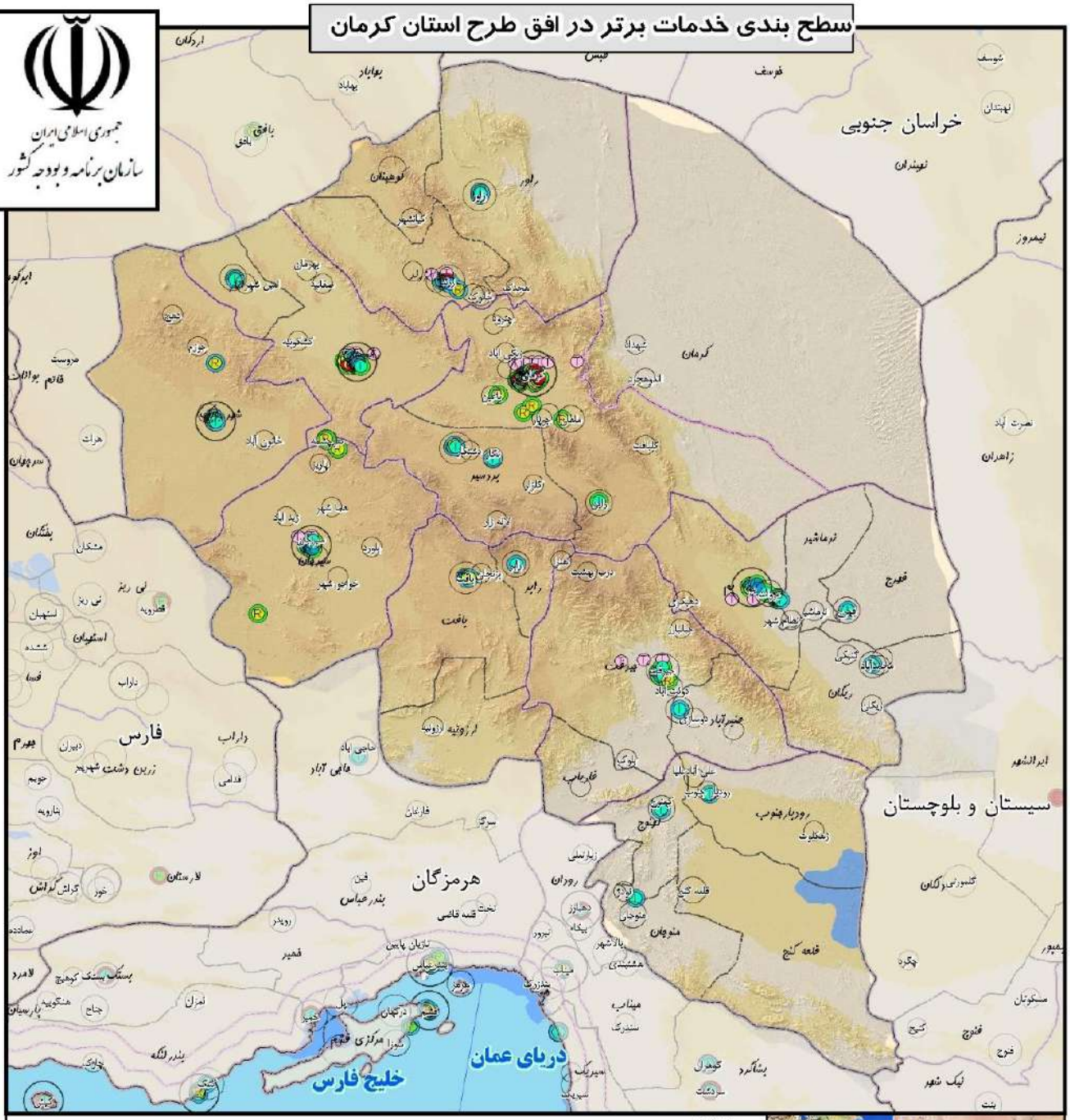

راهنما

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

خدمات برتر
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- مراکز تحقیق و توسعه
- مشاوره حقوقی
- مراکز رشد و فناوری
- پارک های علم و فن آوری

وضعیت
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

ماخذ: مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

توزیع خدمات اجتماعی در افق طرح استان کرمـان

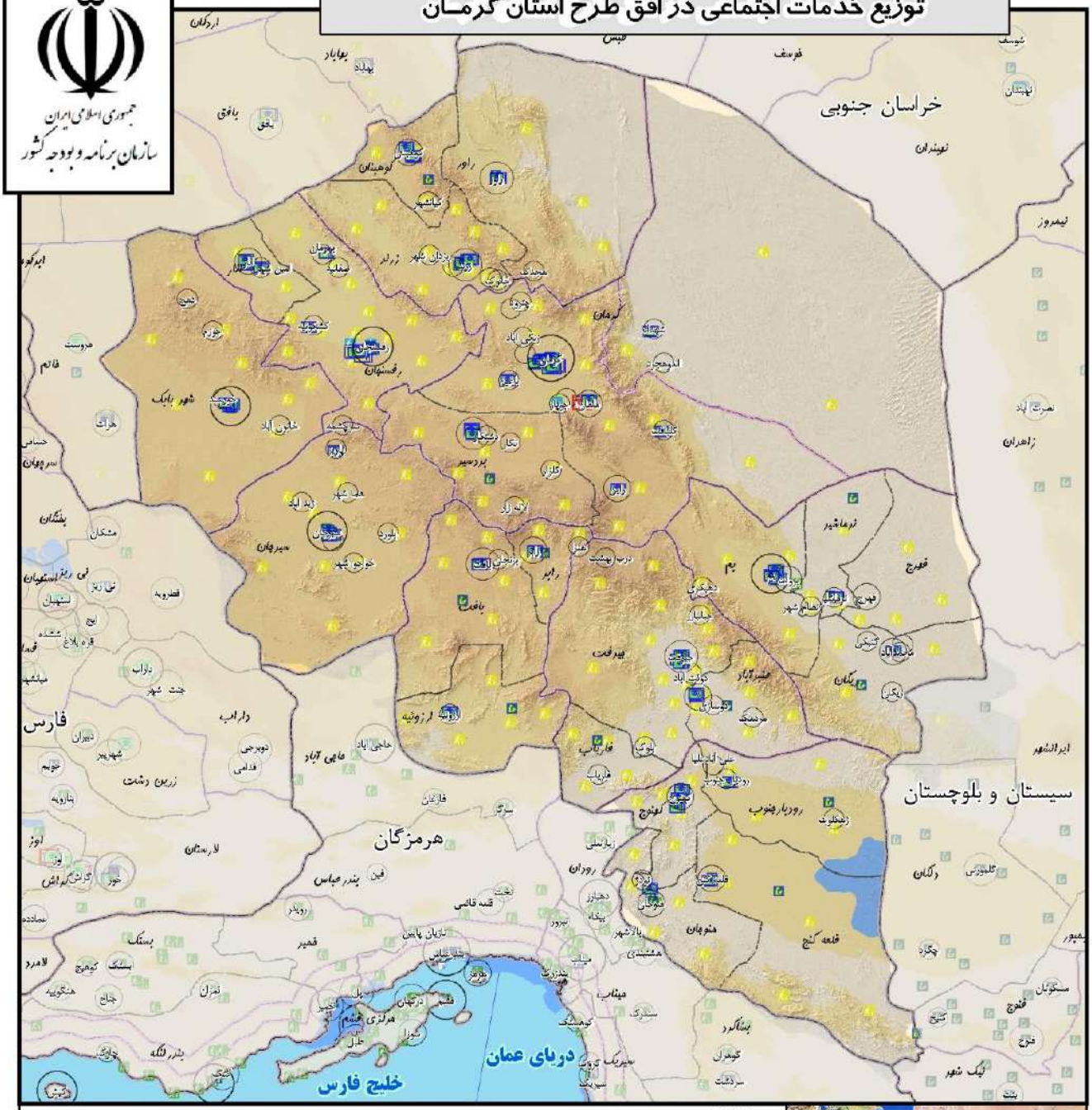

راهنما

پیمارستان
- قطبی
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

مراکز آموزش عالی

کارکرد، نوع
- فرا ملی، علوم پزشکی
- فرا ملی، جامع
- ملی، جامع
- استانی، جامع

مراکز فرهنگی
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

مراکز ورزشی
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی

منطقه ای، جامع

شهرستانی

سطح جمعیتی شهر
- سطح ۵
- سطح ۴
- سطح ۳
- سطح ۲
- سطح ۱

مرزها
- مرز استان
- شهرستان

نواحی برنامه ریزی

تالاب و مرداب

دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمـایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمـان

مأخذ: مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:3,200,000

N W E S

0 25 50 100
Kilometers

نظام حمل و نقل، لجستیک و خدمات بازرگانی در افق طرح استان کرمـــان

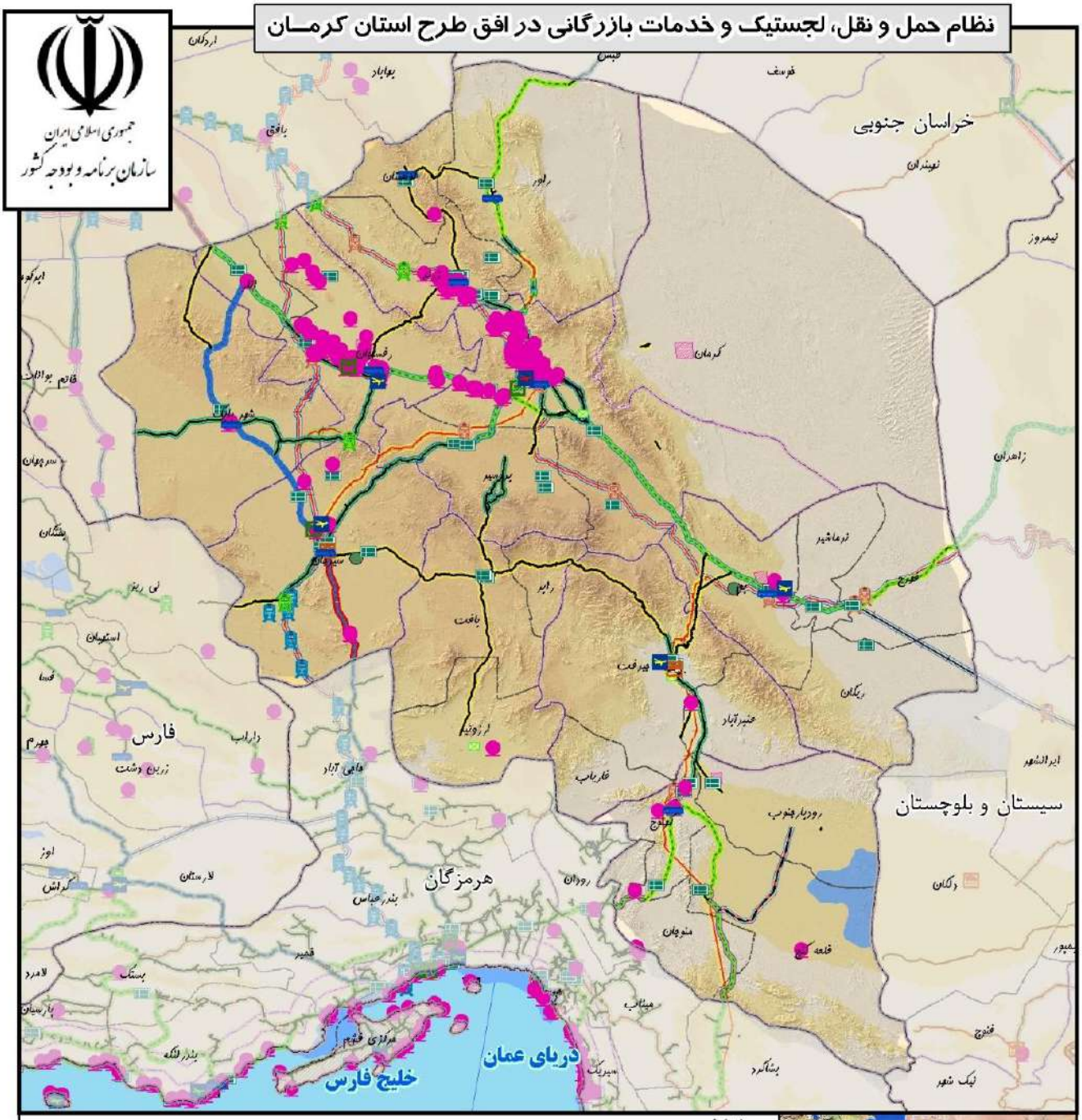

راهنما

فرودگاه

کارکرد
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای

پایانه جاده ای

نوع
- باری
- دو منظوره
- مسافری

مراکز لجستیک

نوع
- انبار
- بارانداز کالا
- بندر خشک
- سردخانه
- سیلو
- پارک لجستیک
- گمرک
- بازارچه مرزی
- دو منظوره
- سبک

سنگین

وضعیت محور
- افق
- توسعه وضع موجود
- موجود

کارکرد محور
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

نوع راه
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی

راه آهن
- دو منظوره
- سنگین

نواحی اقتصادی

نوع
- منطقه آزاد
- منطقه ویژه

مرزها
- مرز استان
- شهرستان
- نواحی برنامه ریزی
- تالاب و مرداب
- دریا

دبیرخانه شورایعالی آمایش سـرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سـرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمـان

مأخذ: مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ: ۱۳۹۹

Scale = 1:3,200,000

0 25 50 100
Kilometers

زیرساخت های انرژی و ارتباطات استان در افق طرح استان کرمـان

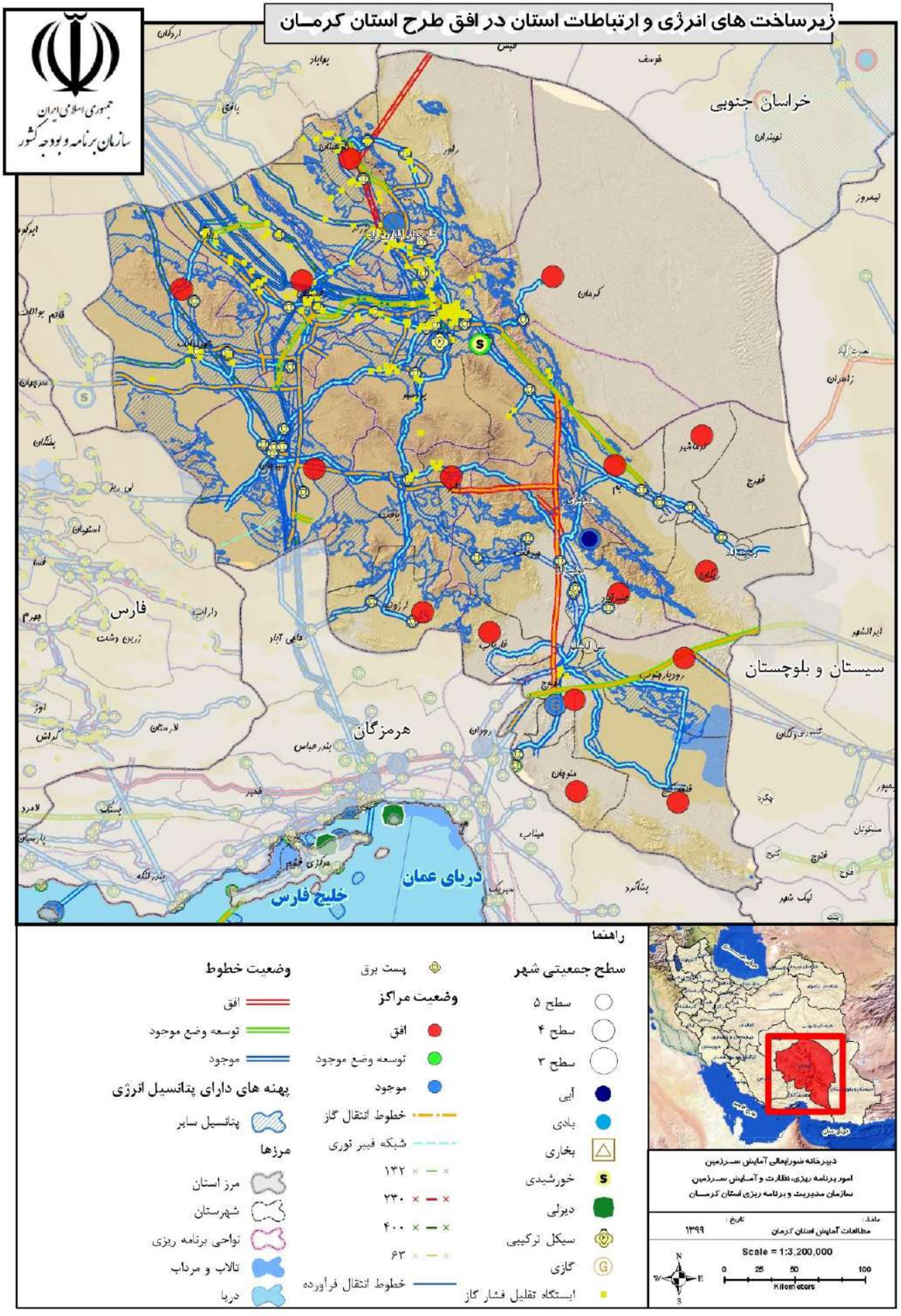

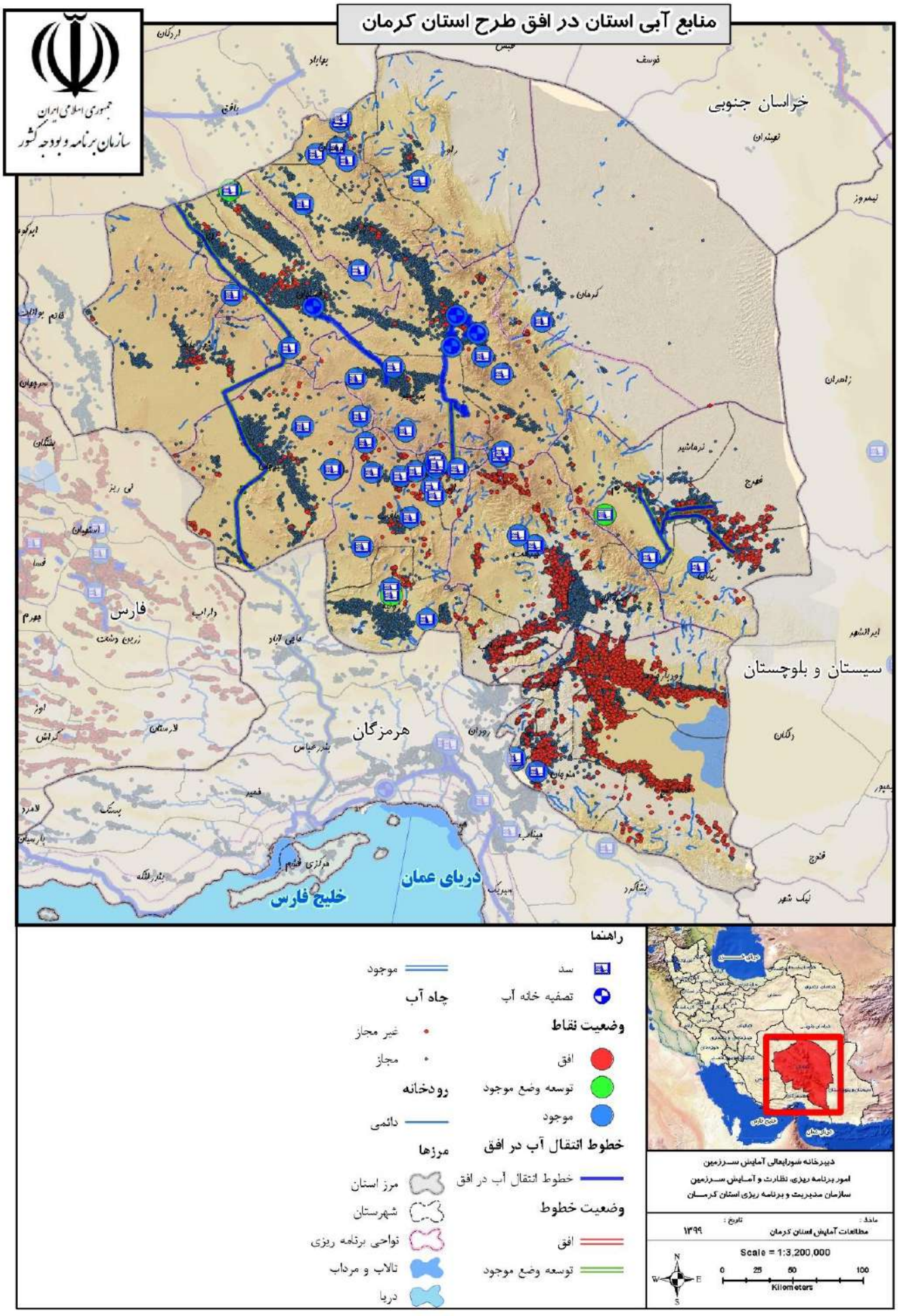
جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
منابع آبی استان در افق طرح استان کرمان
خراسان جنوبی
سیستان و بلوچستان
فارس
هرمزگان
دریای عمان
خلیج فارس
راهنما
سد
تصفیه خانه آب
وضعیت نقاط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
خطوط انتقال آب در افق
خطوط انتقال آب در افق
وضعیت خطوط
افق
توسعه وضع موجود
موجود
چاه آب
غیر مجاز
مجاز
رودخانه
دائمی
مرزها
مرز استان
شهرستان
نواحی برنامه ریزی
تالاب و مرداب
دریا
دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
ماخذ :
مطالعات آمایش استان کرمان
تاریخ :
۱۳۹۹
Scale = 1:3,200,000
0 25 50 100
Kilometers
N
W
E
S

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان فضایی وضع افق استان کرمان

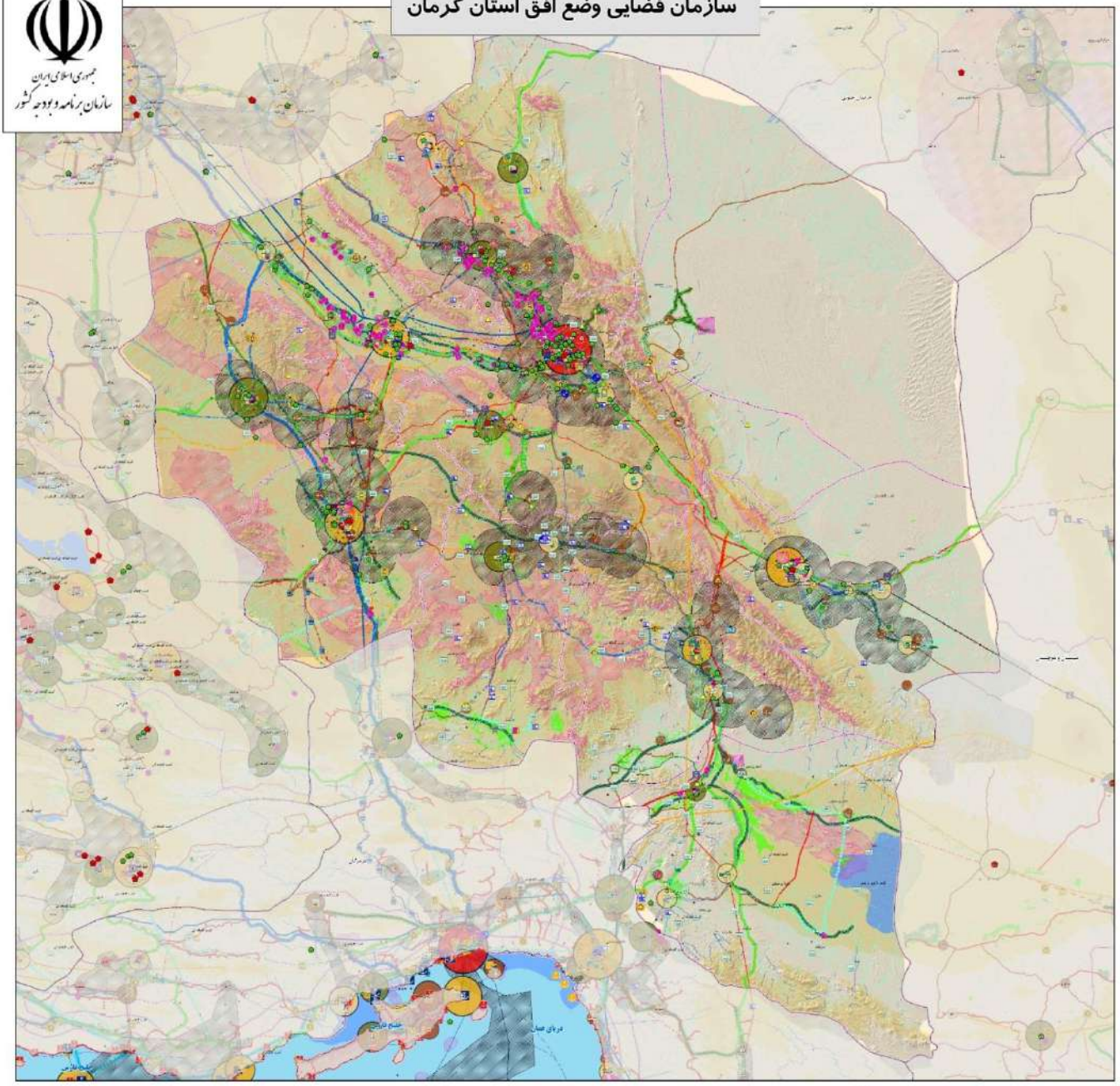

راهنما

حمل و نقل و ارتباطات
فرودگاه
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای

جاده
- آزادراه
- بزرگراه
- راه اصلی
- راه فرعی

پایانه جاده ای
- باری
- دو منظوره
- مسافری

بندر
- بندر سطح ۱
- بندر سطح ۲
- بندر سطح ۳
- مسیر دریایی

خطوط راه آهن
- دو منظوره
- سنگین

ایستگاه راه آهن
- دو منظوره
- سبک
- سنگین
- شبکه فیبر نوری

خدمات بازرگانی
- منطقه آزاد
- منطقه ویژه
- گمرک
- بندر خشک
- پارک لجستیک
- بارانداز کالا
- سیلو
- سردخانه
- انبار
- بازارچه مرزی

خدمات برتر
- مراکز تحقیق و توسعه
- خدمات فنی و مهندسی
- مالی و بازاریابی
- بیمه
- حرفه ای و کسب و کار
- مشاوره حقوقی
- مراکز رشد و فناوری

انرژی
نیروگاه
- آبی
- بادی
- بخاری
- خورشیدی
- دیزلی
- سیکل ترکیبی
- گازی

خطوط انتقال فراورده
خطوط انتقال گاز
خطوط انتقال نیرو
- ۶۳ کیلوولت
- ۱۳۲ کیلوولت
- ۲۳۰ کیلوولت
- ۴۰۰ کیلوولت
- پست برق

پهنه های دارای پتانسیل انرژی
- پتانسیل سایر

منابع آب
- سد در افق
- تصفیه خانه آب
- خطوط انتقال آب در افق

رودخانه دائمی
رودخانه فصلی
تالاب و مرداب
دریا
دریاچه

کریدور کشاورزی
- کریدور کشاورزی

کشاورزی
- خوشه های کشاورزی

پهنه های کشاورزی
- باغداری
- زراعت آبی
- ترکیبی
- زراعت دیم
- زراعت آیش

صنعت
- مراکز صنعتی جدید
- شهرک صنعتی
- ناحیه صنعتی

گردشگری
محور گردشگری
- اقتصادی
- بوم گردی یا طبیعی
- تاریخی
- ساحلی
- متمرکز
- مذهبی
- مناطق نمونه گردشگری

آموزش عالی و بهداشت و درمان
مراکز آموزش عالی
- فرا ملی
- ملی
- منطقه ای
- استانی
- شهرستانی

بیمارستان
- قطبی
- منطقه ای
- ناحیه ای
- شهرستانی

سکونتگاه ها
اندازه جمعیتی شهر
- کمتر از ۱۰ هزار نفر
- بین ۱۰ تا ۲۵ هزار نفر
- بین ۲۵ تا ۵۰ هزار نفر
- بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار نفر
- بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار نفر
- بین ۱ تا ۲ میلیون نفر

سطح خدمات رسانی شهر
- سطح ۱
- سطح ۲
- سطح ۳
- سطح ۴
- سطح ۵
- شهرهای همکار
- نواحی برنامه ریزی

دبیرخانه شورایعالی آمایش سرزمین
امور برنامه ریزی، نظارت و آمایش سرزمین
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان: کرمان